

འཆོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚུང་གི་རྒྱ་རྒྱུ
ཤུགས་དང་ཉམས་ལེན།

ཨེལ་རྒྱུ། ཨེན་སེན། ལྷ་གནས་ཁང་གི་
མཁས་དབང་ཀུན་པ་རྗེ་ལྷ་གིས་བཅུམས།

པད་མ་ཆོ་དབང་ལྷ་སྐྱེས་པོད་སྐད་ཏུ་བསྐྱུར།

པོད་གྱི་གོ་སྐོར་ཆོག་མཁས་དང་སྲིད་བྱུས་ཉམས་ཞིབ་ཁང་།

तिब्बती संसदीय एवं नीति शोध केन्द्र

Tibetan Parliamentary and Policy Research Centre

C-1/1267, Vasant Kunj, New Delhi - 110 070 INDIA

དབྱེན་རྒྱུ་རྒྱ་བཤམ་དབང་བྱེད་པའི། རྩོམ་མཁའ། ༡༩༩༩
མོད་རྒྱུ་རྒྱ་བཤམ་དབང་བྱེད་པའི། མད་མཚེ་དབང་བྱེད་པའི། ༡༩༩༩

Copyright of English text by Gene Sharp 1999
Copyright of Tibetan translation by Pema Tsewang Shastri 1999

ISBN 81-86230-27-0

Layout Design : Tibetan Computer Resource Centre,
Dharamsala

Cover Design : Tibetan Parliamentary and Policy
Research Centre, New Delhi

Printed at : Archana, New Delhi, India

པར་སྐྱེན་པའི་ཆེད་བཟོ་དང།

སྐྱེ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་ལུས་དང་སེམས་ཀྱི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་ཡལ་མེ་ཆེ་ཞིག་ནི་ཕན་ཚུན་འཆོ་
 བ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པས། སྐྱུག་བསྐྱེལ་མི་འདོད་ཅིང་བདེ་བ་འདོད་པའི་སྲོག་
 ཆགས་ཤིག་ཡིན་སྲིད་ཆད་འཆོ་བ་ལས་ལྷོག་པ་ནི་རང་གཞན་གཉིས་ཀའི་བདེ་
 སྲིད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པ་མངོན་སུམ་དུ་གྱུབ་པ་དེ་ལྟ་བུས་ན་ཆོས་ལུགས་དང་ནང་དོན་
 རིག་པའི་གནས་ལ་ཤེས་འདོད་དང་ཡིད་ཆེས་མེད་པའི་སྐྱེ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་
 རང་དང་གཞན་གྱི་བདེ་དོན་བསྐྱེད་པའི་སྲིད་དུ་འཆོ་བ་མེད་པའི་སྐྱེ་ཆོགས་ཤིག་
 བསྐྱེན་པའི་ཆེད་དུ་འབད་བཅོལ་བྱེད་དགོས་པ་སྐྱོས་མ་དགོས་ཤིང་། ལྷག་
 པར་དེར་རབས་ཀྱི་ཆོན་རིག་དང་འབྲུལ་ཆས་ཀྱི་འགྲུར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སའི་
 ལོང་བུ་འདི་གོང་གསེབ་ཚུང་དུ་ཞིག་གི་ངང་ཚུལ་དུ་གྱུར་ཟེན་པ་མ་ཟད། ལྷོགས་
 གཞན་ནས་དམག་དང་མཚོན་ཆ་ལ་སོགས་པའི་འཆོ་བའི་ཆ་རྒྱུན་གྱི་སྐྱོབས་ལྷགས་
 རྒྱུ་ལུ་ལས་འདས་པའི་ཆེད་གཞི་འཕར་ཆོབས་ཆེ་བའི་དབང་གིས་སྲོག་ཆགས་
 འབྲུམ་སྲག་དུ་མ་སླེབ་གསོད་ཅོམ་མ་ཟད། སའི་དཀྱིལ་འཁོར་འདི་ཉིད་ལན་
 མང་ཅུ་བརྒྱུ་དུ་བཏང་བའི་རྣམ་མཐུ་ཡང་ཆོར་སྤང་བུལ་བའི་དེར་རབས་ཀྱི་མི་
 རྣམས་ཀྱིས་བཟོ་བསྐྱེན་ཟེན་པའི་དབང་གིས་སྲོག་ཆགས་བྱེ་བྲག་པའི་བདེ་སྐྱུག་
 ཅོམ་མ་ཟད། འདིག་རྟེན་སྐྱེ་ཡོངས་ཀྱི་འབྲུང་འགྲུར་རང་གི་ངོ་བོ་འཆོ་མིན་
 ཡང་འཆོ་བ་ཡོད་མེད་ལ་རག་ལས་པར་གྱུར་པའི་གནས་སྐབས་འདིར་འཆོ་བ་
 མེད་པའི་ཉམས་ལེན་ནི་ཆོས་དང་ནང་དོན་རིག་པའི་ཉམས་ལེན་ཅོམ་དུ་མ་བསྐྱེད་
 པར་འདི་སྤང་ཁོ་ནའི་བྱ་བཞག་ལ་འཇུག་པའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་སྲིད་བྱ་གཙོ་
 བོ་ཞིག་དུ་གྱུར་ཟེན་པ་ཀུན་གྱི་མཐུན་སྤང་དུ་གྱུབ་པ་ཡིན་སྐབས། མའི་སྐྱེ་

ཚོགས་ཀྱི་འཐབ་ཚོད་དང་མི་མཐུན་པའི་རྫོག་ཁྲ་མཐའ་དག་འཚོ་མེད་ཞི་བའི་
ཐབས་ལམ་གྱི་ཐོག་ནས་སེལ་ཐབས་ཀྱི་གདམ་ཁ་གསར་པ་ཞིག་ལྟར་ན་རྒྱ་རྒྱུ་
ཡོངས་ཀྱི་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་ཕན་བདེ་རྒྱབས་པོ་ཚེ་བསྐྱབ་བྱུང་པ་
གདོན་མ་ཟུང་། ཚགས་རྒྱུ་རྫོང་ས་གསུམ་གྱི་གཞན་དབང་དུ་སོང་བའི་
རྒྱ་འགོ་རྒྱལ་སྤྱི་ལོ་འཚོ་མེད་ཞི་བའི་ཐབས་ལམ་ཟབ་མོ་འདི་རྒྱ་རྒྱུ་ཀྱི་ནང་
འབྲེལ་བྱུང་པའི་བག་ཚགས་བཟང་པོ་ཞིག་མ་སྤྲོད་པའི་དབང་གིས་སྤྲོད་མེད་པའི་
ཐབས་ལམ་འདི་ལག་བརྟུན་མ་བྱུང་པའི་དབང་གིས་ཚེས་ལ་ང་བའི་ནང་མཚོན་
ལུ་ཐའི་འདིགས་པ་ལྟར་དང་འབྲེལ་བ་ཞིན་པའི་སྐབས་འདིར་རྒྱ་གར་གྱི་མེས་པོ་
དམ་པ་བདག་ཉིད་ཚེན་པོ་གཞན་རྒྱ་སོགས་ཚོད་མེད་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་འདྲེན་པ་མང་
པོས་རྒྱ་ཚོགས་དང་ཚབ་སྲིད་ཀྱི་རྫོག་འཛིངས་ད་ཅང་ཚེན་པོ་རྒྱལ་སྤྱི་ལོ་འཚོ་བ་
མེད་པའི་ལམ་ནས་ཐོ་རྒྱུ་སེལ་ཐབས་པའི་མཛུ་བ་རྫོན་དམར་བྲིད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱུ་
རང་རང་གི་མཛུ་བ་རྫོན་ཉམས་ལེན་གྱི་ཐོག་ནས་རྫོན་པར་མཛུ་བ་པའི་དུག་ཚེས་
རྒྱགས་དུས་ཀྱི་མཐའ་འདིར་རེ་བའི་འབྲུང་གནས་ཉག་ཅིག་ཏུ་ལྷུར་ཅིང་། རོན་
གྱི་དབང་འདི་ལ་གཞིགས་ནས་བདག་བཅག་རྒྱལ་སྤྱི་ལོ་འདྲེན་པ་ཚེན་པོ་ལ་གོང་
ས་ལ་སྐྱབས་མགོན་སྤྱི་ལོ་འདྲེན་པ་ཚེན་པོ་མཚོག་གིས་ཀྱང་བོད་རོན་བདེན་
མཐའ་གསལ་ཐབས་ཀྱི་ལས་འགུལ་ཡོངས་རྫོགས་འཚོ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་ནས་
བསྐྱབ་དགོས་ཀྱི་ལམ་རྫོན་ལྟ་མེད་གནང་བའི་ཉེར་ལེན་གྱིས་དེར་སྐབས་འདིག་
ཉེན་སའི་གོ་ལའི་ཁྱོད་ཐབས་ཅད་དུ་བོད་མི་དང་བོད་རོན་ལ་གཙོ་བོ་སྤྱི་བག་ལིན་
དུ་ཉེ་བའི་རྒྱ་ལྷོ་ར་བ་གངས་ཀྱི་མི་ཚོད་པ་ཞིག་ཡོང་བ་ཞིན་པ་དེ་རྒྱུ་ཡང་། འཚོ་
མེད་ཞི་བའི་ལམ་ནས་རྒྱལ་ཁབ་དང་རྒྱ་ཚོགས་ཀྱི་ཕན་བདེ་སྐྱབ་སྤོགས་རྒྱུ་དང་།
རྒྱ་གར་རྒྱ་དམར་གྱི་བཙན་འོག་ནས་རང་སྲིད་རང་སྲིད་གི་གནས་བབས་འཐོབ་

ཐབས་ཀྱི་འབད་བཅོམ་བྱེད་ཚུགས་ཐད་ཚང་ལ་མ་ཉོར་བའི་ལམ་སྟོན་གྱི་གཞུང་
 ལུགས་ཤིག་མེད་དུ་མི་རུང་བར་མཐོང་སྟེ་བོད་ཀྱི་གོ་སྐོར་ཚོགས་དང་སྲིད་བྱུས་ཉམས་
 ཞིབ་ཁང་གིས་རི་ལྟར་བསྐྱེད་མ་ཞུས་པ་བཞིན་ཨ་འི་མཁས་དབང་སྟོབ་དཔོན་
 རྫོན་ལྷ་མཚོ་གནས། “འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚུད་ཀྱི་རྩ་སྐབས་དང་
 ཉམས་ལེན།” ཞེས་པའི་དེབ་འདི་གསར་ཚོམ་གནང་བ་སྐྱེལ་བས་པར་ཚོད་བང་
 ལུགས་འབད་བ་དུང་ལེན་གྱི་འབད་པ་ཚེན་པོས་བོད་རྣམ་དུ་མབ་བསྐྱེད་གནང་བ་
 འདི་བོད་མི་ཡོངས་ལ་ཕན་ལུ་བས་ཚེ་བའི་ཡིག་ཆ་ཞིག་ཡིན་པས། ད་ལམ་
 བོད་ཀྱི་གོ་སྐོར་ཚོགས་དང་སྲིད་བྱུས་ཉམས་ཞིབ་ཁང་གིས་པར་སྐྱེན་བྱུང་བར་དགའ་
 སྟོབས་བརྟམ།

ལྷོ་མོར་ཡགོང་ས་ཡསྐབས་མགོན་ཐུགས་རྗེའི་གཏེར་ཚེན་མཚོ་གྲགས་
 དཔེ་དེབ་འདིར་དེ་སྟོན་སྟོན་སྟེང་གི་གསུང་ཚུམ་གསེལ་བསྐྱེད་གནང་བར་སྟོང་
 ཁོང་རུས་པའི་གཏེར་ནས་ཐུགས་རྗེ་དང་བཀྱིན་སྲུང་མེད་དུ་ཆེ་ཞེས་ལུ་རྒྱ་མ་བཟད།
 མཁས་དབང་རྫོན་ལྷ་མཚོ་དང་ལོ་ཙཱ་བ་པར་ཚོད་བང་ལུ་རྒྱ་གཉེས་ཀར་སྟོང་ནས་
 བསྐྱེད་པ་བཟོད་དང་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ལུ་རྒྱ་དང་། ཇར་མན་མི་ཉི་ཉེ་ཀོ་ལུ་མན་
 ཐེབས་རྩའི་མཚན་གཅོད་ཚུ་ལམ་ལའང་པར་འདེབས་མཐུན་ཚུན་གྲོགས་དན་གནང་
 བར་ཡི་རངས་བསྐྱེད་པ་བཟོད། བོད་ཀྱི་གོ་སྐོར་ཚོགས་དང་སྲིད་བྱུས་ཉམས་
 ཞིབ་ཁང་གི་འགན་འཛིན་ལྷ་མཚོ་ཚུ་ཆེ་འིང་མཚོ་མོས་དབུས་ལས་བྱེད་ཚང་མར་
 ལེགས་སོའི་དབུགས་དབྱུང་ལུ་རྒྱ་རྒྱ་མ་བཟད། དཔེ་དེབ་འདིས་བོད་སྤྱི་ནང་དུ་
 གནས་པའི་བོད་མི་ཡོངས་ལ་དམིགས་བསལ་ཕན་ཐོགས་ཚེན་པོ་ཡོང་བའི་རེ་
 སྟོན་དང་བཅས་ལུ་གྲུའི་དགོ་སྟོང་བཟུང་བའི་པ་སྟོབ་བཟང་བསྐྱེད་འཛིན་གྱིས།
 ༡༩༩༩ ཟํལ་ཟํ ༡༠ ཚེས་ ༤ ལ་བྲིས།

དཀར་ཆག

བཀའ་འོས་ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེ་མཚོག་གི་པར་བསྐྱེད་ཆེད་བཅོམ་པ།	i
མཐུན་གྱུར་དང་ལེན།	ix
ཡལ་པ་མཚོག་ནས་བསྐྱེད་བའི་ཚོན་སྐྱེད་།	xiv

ཚན་པ་དང་པོ།

གདམ་ཁ་ཞིག་ངེས་པར་དུ་ཡོད།

ལེའུ་དང་པོ།	1
འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚོད་། ངོ་སྤྲོད་ཀྱི་སྐྱེད་མོ།	

ཚན་པ་གཉིས་པ།

བརྒྱ་ཕྱག་ཉི་ཤུ་པའི་ནང་གི་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་བྱུང་བ་ཁག

ལེའུ་གཉིས་པ།	13
ཨུ་ཏུ་སུ་གོང་མའི་རྒྱལ་ཁབ་མཁམ། ༡༩༠༥ ནས་ ༡༩༠༦	
ལེའུ་གསུམ་པ།	17
བུར་ལེན། ༡༩༡༠	
ལེའུ་བཞི་པ།	23
སྐལ་ལོ་མཁམ། ༡༩༡༩ ནས་ ༡༩༡༥	

ལེའུ་ལྷ་པ།	25
རྒྱ་གར། 1930 ར་ས་ 1937	
ལེའུ་དུག་པ།	40
ཚེ་སྐྱེ། 1943	
ལེའུ་བདུན་པ།	44
བུ་ལོན། 1943	
ལེའུ་བརྒྱད་པ།	48
རྒྱ་ལོ་མ་ལ། 1944	
ལེའུ་དགུ་པ།	59
མེན་ཏེ་མེ་རི། ཨ་ལ་བ་མ། 1944 ར་ས་ 1946	
ལེའུ་བརྒྱ་པ།	65
མ་རྒྱ་སྐ། 1947	
ལེའུ་བརྒྱ་གཅིག་པ།	72
ཅོ་མོ་མོ་ལ། 1948	
ལེའུ་བརྒྱ་གཉིས་པ།	79
ཨ་ར་མེན་ཏེ་ན། 1948 ར་ས་ 1953	
ལེའུ་བརྒྱ་གསུམ་པ།	86
མོ་ལོན་ཏ། 1950 ར་ས་ 1954	
ལེའུ་བརྒྱ་བཞི་པ།	94
རྒྱ་ཨ་མི་རི་ཀ། 1954 ར་ས་ 1958	

ལེའུ་བཙུ་ལྷ་པ།	100
ཐེལི་པིན། ༡༩༥༤	
ལེའུ་བཙུ་དྲུག་པ།	108
རྣམ་མཁུ་ ༡༩༥༥ ལྷ་ས་ ༡༩༩༠	
ལེའུ་བཙུ་བདུན་པ།	116
ཅེ་ཀོ་སོ་ལོ་ལྷ་ལྷོ་ཡ། ༡༩༥༩	
ལེའུ་བཙུ་བརྒྱད་པ།	124
ལྷ་ལྷོ་ཡ། ༡༩༩༡	

ཚན་པ་གསུམ་པ།

འཆོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚུང་གི་སྲིད་དོན།

ལེའུ་བཙུ་དགུ་པ།	135
སྲིད་དོན་གྱི་དབང་ཆའི་རང་བཞིན་དང་སྤངས་འཛིན།	
ལེའུ་ཉེ་ཤུ་པ།	155
འཆོ་བ་སྤངས་པའི་བྱེད་ལས། འཐབ་ཚུང་གི་ཐབས་ལམ་རྣམས་ལྡན་ཞེས།	
ལེའུ་ཉེར་གཅིག་པ།	162
འཆོ་བ་སྤངས་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་ཁག	
འཆོ་བ་སྤངས་པའི་དོ་རྒྱུད་དང་རྒྱུད་སྐྱེལ་གྱི་ཐབས་ལམ་ཁག	

སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་ཁག	
དཔལ་འཕྲོར་གྱི་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་ཁག ༡། དཔལ་	
འཕྲོར་གྱི་ཕྱིར་ཚྭ་ག	
དཔལ་འཕྲོར་གྱི་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་ཁག ༢། ལས་	
བཤེས་འཛོལ་	
སྤྱི་དོན་གྱི་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་ཁག	
འཚོ་བ་སྤངས་པའི་ཐོ་གཏོགས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་ཁག	
ལེའུ་ཉེར་གཉིས་པ།	184
འཚོ་བ་སྤངས་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཆེད་དུ་སྤངས་གཞི་འདོད་བ།	
ལེའུ་ཉེར་གསུམ་པ།	220
ཚུད་འགྲན་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་དྲག་གཞོན།	
ལེའུ་ཉེར་བཞི་པ།	241
དྲག་གཞོན་ལ་གདོང་ལེན་ཆེད་ཆེག་སྦྱིལ་དང་སྦྱིག་ལམ།	
ལེའུ་ཉེར་ལྔ་པ།	258
སྤྱི་དོན་གྱི་འཐབ་ཚལ། ཅུ་རིཉ་སྟ།	
ལེའུ་ཉེར་དུག་པ།	269
ལམ་སྤྲོད་ས་ཀྱི་གྲུབ་འབྲས་ཐོབ་སྤྱིད་པའི་ཐབས་ལམ་བཞི།	
ལེའུ་ཉེར་བདུན་པ།	288
དབང་ཆའི་བཞོ་འགྲེམས་བསྐྱར་མ།	

ཚན་པ་བཞི་པ།

འབྲུང་འབྲུར་གྱི་འཆར་འགོད།

ལེའུ་ཉེར་བརྒྱད་པ།	300
འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་ནང་དུ་འཐབ་བྱས་ཀྱི་འཆར་གཞིའི་གལ་གནད།	
ལེའུ་ཉེར་དགུ་པ།	315
དང་དུས་ཀྱི་འཇམ་སྐྱེང་ནང་དུ་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་ལེད་སྟོན།	
ཟུར་བཞོད།	328
གནད་ཆེའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་གོ་དོན་རེའུ་མེག	

མཐུན་འགྲུབ་དང་ཡིན།

༡༡། ལྷོ་རྒྱུ་ལོ་གོ་ས་ལྷོ་བས་མཐོན་རིན་པོ་ཆེས་དེ་བ་འདི་ཡི་ཆེད་བརྗོད་དུ་
“ད་ལམ་འཆོ་བ་སྤངས་པའི་གནས་ལུགས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་ཤོད་ཡིག་སྟོན་པར་བསྐྱེད་
བཞུགས་པ་འདིས་ཤོད་མི་ཚོའི་སློབ་ཤོས་ཀྱི་སློབ་འཕེལ་ཡང་ས་པོར་སྤེལ་བའི་བྱེད་ལས་
ཅན་དུ་འགྲུབ་བའི་རེ་བ་ཡོད།”ཅེས་སྟེགས་བམ་འདིས་དེ་ཉིད་ཀྱི་དགོས་དོན་
བསྐྱེད་པའི་ཐུགས་རེ་གནང་ཡོད།

ལོ་གོ་ས་མཚོག་གིས་སྤྱི་ཚོགས་ནང་དམག་འབྲུག་དང་། འཐབ་ཚུན་གྱི་
དཀའ་ངལ་སེལ་བ་ལ་འཆོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚུན་གྱི་ཐབས་ལམ་འདིའི་གལ་
གནད་ཀྱང་གསུངས་གནང་ཡོད།

ལྗེས་འདྲེས་པོ་ཆེའི་ཆེད་བརྗོད་འདིས་ཤོད་རིགས་ཡོངས་ཀྱི་ནང་དུ་འཆོ་
བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚུན་གྱི་གལ་གནད་ལ་དོ་སྣང་གྲགས་ཆེ་བུ་གཏོང་བའི་ངལ་
རེ་བ་ཡོད། གང་ཉིད་ཀྱིས་འཆོ་བ་སྤངས་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་འདོད་ཚུལ་འདིར་སྐྱོར་
བརྗོད་སྒྲིལ་བའི་ཞལ་བཞེས་བཀྱིན་ཆེ་བ་དང་། རའི་འབད་ཚུལ་འདིའི་སྟོན་ཀྱིས་
སྐྱོར་དང་ཐུགས་སློན་སྐྱབས་འཇུག་གནང་བར་ངས་སྡིང་ཐག་པ་ནས་བཀྱིན་
ཡིགས་གསལ་ཞུ་བྱུ་ཡིན།

བཀྱུར་འོས་བམ་གཏོང་རིན་པོ་ཆེས་ཤོད་ཀྱི་གྲོས་ཚོགས་དང་སྤྱི་བུས་
ཉམས་ཞིབ་ལྟེ་གནས་ཁང་གི་གཙོ་འཛིན་ཡིན་པའི་ངོས་ནས་པར་བསྐྱེད་སྐྱོང་
བརྗོད་བྲིས་གནང་བ་དེར་ངལ་དགའ་སྣོན་འཕེལ་མ་ཞིག་བྱུང་། ཤོད་མི་ཚོ་དང་
འབྲེལ་འདྲིས་བྱུང་སྟེ་ལོ་གསུམ་གྱི་དུས་ལུན་གྱི་ནང་དུ་ངལ་བམ་གཏོང་རིན་པོ་

ཆེའི་མཁས་མཛེས་ལྷན་པའི་སྐལ་མ་ཐོབ་པ་དེ་སྐལ་པ་བཟང་པོ་བྱུང་། ཁོང་གི་
པོད་ཀྱི་རང་དབང་དོན་དུ་འཆོ་མེད་ཞི་བ་དང་། དངོས་ཡོད་མཐུན་འགྱུར་བྱུང་
འབྲེལ་གྱི་དམ་བཅའ་དེ་ནི་སེམས་ཤུགས་དང་སྡོམ་སྡོམ་སྡེལ་བའི་རྒྱ་ཞིག་ཡིན།
ང་ཁོང་ལ་གོགས་འདྲིས་དང་གུས་ཞབས་ཆེན་པོ་ཡོད། དེ་བའདེའི་ནང་གི་འདོད་
ཚུལ་དང་ ཁོང་གི་དགོངས་གཞི་གཉིས་གཅིག་མཚུངས་མིན་ཡང་མཐུན་པའི་ཆ་
ནས་འདིའི་གལ་གནད་ལ་དགོངས་བཞེས་གནང་བར་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་ཡིན།

དེ་བའདེ་པར་བསྐྱེད་བྱེད་པོ། པོད་ཀྱི་གོ་སྐོར་དང་སྲིད་བྱུས་ཉམས་ཞིབ་
ཁང་གིས་འཐབ་བྱུས་ལྷན་པའི་འཆོ་བ་སྲངས་པའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་འཆོལ་ཞིབ་ཀྱི་
ཐད་ལ་སྒྲིགས་བམ་འདིའི་པར་བསྐྱེད་དང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༥ ཟླ་བ་བཅུ་གཅིག་པའི་
བབ་སྤོང་ནས་འགོ་འཇུགས་ཀྱིས་ད་བར་བབ་སྤོང་འཕར་མ་ཐོངས་གསུམ་ལུ་
མཐུད་གོ་སྐོར་གི་མཐུན་འགྱུར་གནང་བར་ངས་རྗེས་སུ་ཡི་རངས་དང་གུས་བཅི་
ཞུ་གི་ཡོད།

པོད་རིགས་དུ་མ་དང་། ལྷག་པར་མངོན་གསལ་དོད་པོར་སྡོམ་མ་སྐྱིང་
རིགས་ལམ་སྡོམ་གཉེར་ཁང་གི་སྡོམ་སྡེལ་བྱུང་བ་པད་མ་ཆོ་དབང་། ལྷན་པའི་ཕྱི་ལོ་
༡༩༩༥ ལོར་པོད་མི་ཆོའི་ནང་དུ་འཐབ་བྱུས་ལྷན་པའི་འཆོ་བ་སྲངས་པའི་འཐབ་
ཚོད་ཀྱི་གོ་སྐོར་སྡེལ་ཆེད་དེ་བཅིག་བསྐྱུར་རྒྱུའི་རམ་འདེགས་དང་སྐལ་མ་བྱུང་
བའི་ཉེར་ལེན་ལས་དེ་བའདེ་གྲུབ་པ་ཡིན།

དེ་བའདེའི་ཆེད་དཔྱིན་སྐད་དུ་རྒྱ་ཆ་གསར་པ་གོ་སྐོར་བྱེད་དགོས་པ་བྱུང་བ་
དང་། དེའི་འབྲས་བུར་དེ་སྡོམ་དཔྱིན་སྐད་དུ་མེད་པའི་དེ་བའདེ་པོད་སྐད་ཐོག་བྱུང་
བ་ཡིན།

ཕན་གྱི་རིམ་ནས་འགོར་འགྲངས་བྱུང་བ་ལ་མ་ལྟོས་པར་པད་མ་ཚེ་དབང་
གྲུལ་བཟོན་བསྐྱེད་ཆེན་པོ་དང་། འབད་བཙོན་ཚོད་མེད། འཛིན་ཐང་ཆེན་པོ་
བཅས་ཀྱི་སློབ་པོ་དང་བསྐྱེད་འདི་གོ་སློབ་བྱས་ཡོད། བོད་བསྐྱེད་ལ་བསྐྱེད་ཞེས་
བྱེད་པོ་སྐྱེ་ཞབས་ཀྱི་སློབ་པོ་ལས་ཀྱི་རིག་ཚུལ་ལྡན་པའི་མཐུན་འགྱུར་ཐོབ་པ་དེ་
ཡང་ང་ཚོ་བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་ཡིན། མ་ཟེན་ལྷ་དག་ལ་རོགས་རམ་གནང་
མཁན་སྐྱེ་ཞབས་བཀྱིས་དོན་གྲུབ་ཀྱང་བཀྱིན་ཆེན་པོ་ཡིན།

དེ་བཞིན་པར་བསྐྱེད་བྱེད་པོ། བོད་ཀྱི་གྲོས་ཚོགས་དང་སྲིད་བྱུས་ཉམས་
ཞེས་ཆེ་གནས་ཁང་གི་ལག་བསྐྱེད་འགན་འཛིན་ཚེ་རིང་མཚོ་མོའི་རོགས་རམ་ལ་
མ་བཟེན་པར་དེ་བཞིན་པར་བསྐྱེད་ཡོང་རྒྱ་མེན་པ་གསལ་པོ་རེད། དེས་ན་ཁོང་གི་
རིག་ཚུལ་དང་། ཏུས་ཐོག་གི་རོགས་རམ། དེ་བཞིན་བཟོན་བསྐྱེད་ཆེན་པོ་ གནང་
བ་བཅས་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ལྷ་རྒྱ་ཡིན།

རྒྱ་གར་རྒྱ་རམ་ས་ལའི་བོད་གཞུང་ཀམ་ཕུ་ཏཱ་། གྱི་པར་ལྷེ་ཚོན། (Tibetan
Computer Resource Centre) གྱིས་དེ་བཞིན་བཟོན་སློབ་དང་ལུས་འགོད་
བྱས་པར་ཡང་ང་ཚོས་རྗེས་སུ་ཡི་རངས་ལྷ་གི་ཡོད།

ཇོ་ཤོ་བ། པོ་ལ་པོ་ལ། (Joshua Paulson) གྱིས་ཚོན་པ་གཉིས་པའི་ནང་གི་
གོ་ཉི་མ་ལ་དང་། ཨར་རེན་ཉི་ན། པོ་ལ་ལྷུ་། ལྷོ་ཨ་ཕེ་རི་ཀ། ཕེ་ལི་ཕིན། ལྷར་
མ། ༡༩༩༩ ལོའི་ཅེ་ཀོ་སོ་ལོ་ལྷ་ཀེ་ལ། ལྷ་ལྷེ་ལ། བཅས་ཀྱི་ནང་གི་འཚོ་བ་
སྲངས་པའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་བྱུང་བ་ཁག་གི་མ་ཟེན་གོ་སློབ་བྱས་པ་ལ་ངས་ཐུགས་རྗེ་
ཆེ་ལྷ་གི་ཡོད།

ལེ་ལུ་བཙོན་བརྒྱད་པ་ནི། ཨེ་ལ། ཨེ་ས་ལ། (L.Astra) དང་། ཇི། མི་ནོ་ཤེ་ཉི།

(G. Miniotaite) གཉེས་ཀྱིས་བྲིས་པའི་“འགྲུར་བ་འགྲོ་བཞིན་པའི་ཤར་དང་
 དབྱས་ཡོ་རོབ་ནང་གི་བཟོན་བསྟན་དང་འཚོ་བ་སྤངས་པ་” ཞེས་པའི་ནང་དུ་རྗེན།
 བཤམ། (Gene Sharp) དང་། འབྲུ་རུས། རེན་ཀེན། (Bruce Jenkins) གཉེས་
 ཀྱིས་བྲིས་པའི་ “འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚོན་གྱི་རྒྱས་ཤུགས་ལྡན་པའི་དབང་
 ཆ” ཞེས་པའི་ལེའུ་ཞིག་ལས་ཀྱི་བསྟེན་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན། འདི་ནི། ༡༩༩༥ ལོར།
 ལེ་ཐུ་ནི་ཡའི་ནང་གི་ས་གནས་སྐལ་ལྷུ་ས་སུ་ཡོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་(Logos) པར་
 བསྐྱུག་ཁང་གིས་པར་འདེབས་བྱས་པའི་དེབ་ཀྱི་ཤོག་གངས་ ༡༣༥ ནས་ ༡༣༥
 བར་གྱི་ནང་དུ་གསལ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༥ ཟླ་བ་ ༧ ནས་ ༡༣ བར་གྱི་ལྷོ་ལོ་གསར་
 པ་ནས་ཐོན་པའི་“ཞི་བ་དང་གན་རྗེ་རིག་པའི་སློབ་སྦྱང་གི་དུས་དེབ་” ཞེས་པའི་
 རྒྱུགས་བམ་དང་པོ། གངས་བཞི་པ་དང་། རྒྱུགས་བམ་དང་པོ་བཅས་ཀྱི་ནང་སྐྱར་
 དུ་པར་བསྐྱུག་བྱས་པའི་ཤོག་གངས་ ༡༩ ནས་ ༣༥ བར་གྱི་ནང་དུ་གསལ།

ལེའུ་གསུམ་པ་ནས་བཅུ་དྲུག་བར་གསར་དུ་བྲིས་ཀྱང་རེམི། གོན་ས་ལེང།
 བརྗེལ། (Jaime Gonzales Bernal) ཀྱིས་སཤེན་གྱི་སྐད་དུ་བྲིས་པའི་“འཚོ་བ་
 སྤངས་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་སྲིད་དོན་” ཞེས་པ་ཆེས་སྤོང་བཅུས་སུ་ཡོད་པ། ཕྱི་ལོ་
 ༡༩༩༩ ལོར་མེག་སི་ཀོའི་ནང་པར་བསྐྱུག་བྱས་པ་དེར་གཞི་བཅོལ་བྱས་ཡོད།

དེབ་འདི་འབྲི་ཚོམ་དང་པར་བསྐྱུག་བྱེད་རྒྱའི་གོ་སྐྱིག་གིས་མཚོན་པའི་ལས་
 འགན་ལྷ་མང་གི་ཐད་ལ་ངའི་འཛོན་སྐྱོངས་ལས་རོགས་ཀྱིས་ཁོ་ཐར། མེལ་ལར།
 (Christopher Miller) ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་ཞེ་དུགས་བྱང་།

ཨལ་ལྷུ། ཨེན་སེན། བཞེ་གནས་ཁང་གི་རྒྱབ་སྐྱོར་ལ་བརྟེན་ནས་དེབ་
 འདི་འབྲི་ཚོམ་ཐུབ་པ་བྱུང་བ་ནི་སློབ་མེད་ཡིན། བཞེ་གནས་ཁང་འདིའི་རྒྱན་ལྡན་

གྱི་ལས་ཀ་དང་ཚུམ་པ་པོའི་དེ་བ་གཞན་རྣམས་ཀྱི་སྐོར་ལ་གནས་ཚུལ་མཚུན་
འདོད་པ་རྣམས་ནས་གཤམ་གསལ་ཁ་བྱང་ཐོག་འབྲེལ་བ་གནང་འཇུག། 427,
Newbury Street, Boston, MA 02115-1801, USA. Tel.: USA+617-
247-4882. Fax: USA+617-247-4035. E-mail: einstein@igc.org.
Web: www. einstein.org

པོད་མི་བཙན་བྱོལ་བ་ཚོ་དང་ཐུག་འཕྲད་ཐེངས་མང་བྱུང་བའི་ནང་དུ་པོད་མི་
ཡིངས་ཀྱི་དཀའ་ངལ་དང་། ཁོང་ཚོས་རང་དབང་སྐྱུར་གསའི་ཆེད་བྱེད་ལས་དུ་
མའི་སློ་ནས་སྤོང་སྤོང་མཚོན་པར་བྱེད་པ་དེས་ང་ལ་སེམས་འགྲུལ་ཐེབས་པོ་
བྱུང་། དེ་བའདིས་པོད་མི་ཚོར་ཕན་ཐོགས་ཡོང་བའི་ངས་རེ་བ་བྱེད་ཀྱི་ཡིད།།

THE DALAI LAMA

༡༭ སའཕུལ་དབང་སྐྱེ་ཞབས་ ཇིན་ ཤར་བ་ནས། བོད་མི་ཚོའི་ཚེད་ཏུ་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚུད་སྐོར་ཡིག་ཆ་
བཅུ་ལྔ་ལྟེ་མ་ཚོ་དབང་གིས་བོད་ཡིག་ཏུ་ཕབ་བསྐྱར་པར་བསྐྱུན་བཀྲིས་བ་འདིར་བསྐྱགས་བརྗོད་དང་། དགའ་
བསུ་ཡོད།

རང་ཅག་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ལ་ཆགས་སྤང་སྤོངས་སོགས་སློབ་སྦྱོར་མང་པོ་ཡོད་པའི་དབང་གིས་སྤྱི་ཚོགས་ནང་
དམག་འབྲུག་སོགས་མི་སྡེ་འཁོས་སུ་མི་མེད་པའི་དགའ་ངལ་སྣ་མང་བྱུང་དང་འབྱུང་བཞིན་བ་འདི་དག་སེལ་བའི་
ཐབས་ལམ་བཟང་ཤོས་ནི། འཚོ་བ་སྤངས་པའི་ཐབས་ལམ་འདི་ཁོ་ན་ཡིན། དེའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཞིན། རང་རེས་གཞན་
གྱི་ལུས་སྲོག་ལོངས་སྤོད་ལ་གནོད་ཅིང་འཚོ་བའི་བསམ་སྦྱོར་བཅུ་ལྔ་ལྟེ་མ་ཚོ་ལྷན་ཡིད་རྣམས་ལ་འབྲུག་པར་འགྱུར་བ་ནི་
ཚོས་ཉིད་ཡིན། དེའི་འབྲས་བུར་རང་ཉིད་ལ་དེ་ལྟ་དེ་འཇལ་གྱི་གནོད་འཚེའི་སྦྱར་བ་ཐབས་རྣམས་ཅེ་ཡོད་གྱི་སྐོར་སྐྱོ་བ་
བར་གཏོན་མི་ཟ། རང་གི་ལུས་སྲོག་ལོངས་སྤོད་ཐོག་གནོད་འཚོ་སྤོང་བ་ལྟ་ཅི། མདོར་ན་གཏམ་ཚིག་མི་སྣ་ལ་ཅམ་
དང་། རྣམ་འགྱུར་ངན་པ་ཅམ་ཡང་བཟོད་པར་དགའ་བའི་ཚོར་སྣང་ཇི་ལྟ་བུ་ཡོང་བ་རང་རེའི་སྤོང་ཐོག་ནས་ཤེས་
གསལ་འདི་ལྟར་ན། ད་ལྟ་མཇུག་ཏུ་ལྷག་པའི་དགའ་རྣམས་སེལ་བའི་དོན་ཏུ་འཚོ་མེད་ཞི་བའི་ཐབས་ལམ་མི་བཞེན་པར་
གནོད་འཚེའི་སྦྱར་བར་ཉུགས་ཏེ་སྤང་ཡང་དེ་ལས་ཆེ་བའི་དགའ་རྣམས་གཞན་ཞིག་འདིན་བ་ནི། ཤིན་ཏུ་སྤྲན་ཞིང་། མིག་
རྒྱང་ཐུང་བའི་བྱ་བ་ཡིན་པས་རང་ཅག་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ལ་འཕུལ་ལུན་ཁེ་བྱོང་ལ་དཔྱོད་པའི་སྐོར་སྐྱོས་གྱི་རྣམས་བ་
སེམས་ཅན་གཞན་དག་དང་སྤོང་མིན་པ་ཞིག་ཡོད་པ་འདིས་ཚུལ་བཞིན་རྣམས་ལ་དཔྱད་དེ་རང་གཞན་གཉིས་ཐུང་གི་
བྱ་བ་གནོད་ཅིང་འཚོ་བའི་བསམ་སྦྱོར་ལ་ནམ་ཡང་འཇུག་ཏུ་མི་རུང་།

ད་ལས་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་གནས་ལུགས་གྱི་ཡིག་ཆ་བོད་ཡིག་ཐོག་བར་བསྐྱུན་བཀྲིས་བ་འདིས་བོད་མི་ཚོའི་སྐོ་
སྐོས་གྱི་སྐོར་འཐར་ཡངས་པོར་སྡེ་བའི་བྱེད་ལས་ཅན་ཏུ་འགྱུར་བའི་རེ་བ་ཡོད།

འཚོ་མེད་ཞི་བའི་ཐབས་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་མི་སྡེའི་སྤྱི་ཚོགས་ཁག་ནང་ལན་ཚུན་འཁོར་འཛིན་གྱི་བསམ་སྦྱོར་
ཡོངས་སུ་ཞི་ཞིང་། མཇེལ་མཐུན་མཉམ་འགྲོགས་གྱི་སྐོར་སྐྱོ་བ་མི་སྡེ་ཐབས་ཅན་ཞི་བའི་བག་སེབས་སུ་སྤོད་ཐུབ་པའི་
སྐོར་འདུན་བཅས། ཏུ་ལའི་བླ་མས། སྤེལ་ལོ་ ༡༩༩༩ ལྷ་ ༩ ཚེས་ ༧ པ།

ཚན་པ་དང་པོ།

གདམ་ཁ་ཞིག་ངེས་པར་དུ་ཡོད།

ལེབ་དང་པོ།

འཆོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚུང་། རོ་སྤྲོད་ཀྱི་སྐྱེང་མོ།

༡། །གོང་ཆགས་ཀྱི་སྣ་འདྲེན་བྱེད་སྲིད་པའི་འཆོ་བ་ཅན་གྱི་འགོག་ཚེལ་དང་།
དུག་གཞོན་ཡུན་གནས་བྱེད་པར་སྐབས་སྦྱིན་པའི་ཅང་མི་སྤྲོ་བའི་མགོ་སྐྱར་གཉིས་
ལས་གཞན་པའི་གདམ་ཁ་ཞིག་ཡོད། གདམ་ཁ་དེ་འཆོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚུང་
ཡིན། དེ་བའི་ནི་ཐབས་ལམ་དེའི་བཀོལ་སྤྲོད་དང་རང་བཞིན་གྱི་རོ་སྤྲོད་ཞིག་
ཡིན།

འགོ་བ་མའི་ལོ་རྒྱུས་ཚུན་ཡོངས་ཀྱི་ནང་དུ་འཆོ་བ་ཅན་གྱི་དུག་གཞོན་བེད་
སྤྲོད་གཏོང་འདོད་པ་དང་གཏོང་བྱུང་པའི་ཁ་གཏད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐད་དུ་གང་དུ་
ཕྱོགས་གཅིག་གིས་སེམས་ཁམས་དང་། སྤྱི་ཚོགས། དཔལ་འབྱོར། སྲིད་དོན་
བཅས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་མཁུ་ཡང་ཡང་ལང་ན་འདི་དག་མཉམ་འབྲེལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་འཐབ་
འཛིང་བྱེད་པའི་འཐབ་ཚུང་སྣ་མང་བྱས་ཡོད། དེ་འདྲའི་དུག་གཞོན་གྱི་ནང་དུ་
སྐབས་དུ་མར་ཉེས་བརྒྱུད་དང་། འཛིན་བརྒྱུད་། བཅོམ་འཇུག་སྤྲོག་ཐོག་གཏོང་
བ། ཐེབ་གསོད་བྱེད་པ་བཅས་འདུས་ཡོད། འགོག་ཚེལ་བ་ཚོས་སྐབས་འགར་དུག་
གཞོན་ལ་ལྷོས་མེད་ཀྱིས་རང་གིས་བདམས་པའི་འཆོ་བ་སྤངས་པའི་གོ་མཚོན་ཁོ་
ནས་རྒྱན་སྤྲོད་མཐར་སྦྱེལ་བྱས་ཡོད། ཡ་མཚན་པ་ཞིག་ལ་སྐབས་དེ་ཁོང་ཚོར་

ཀྱལ་ཁ་ཐོབ་པའང་བྱུང་ཡོད།

དེ་བའདེ་ནི་འཐབ་ཚུད་འདི་རིགས་འཚོལ་ཞིབ་བྱེད་པའི་ཚུན་འགྲོའི་རོ་སྤྱོད་
ཅིག་ཡིན། འཚོ་བ་སྤངས་པའི་ཐབས་ལམ་གྱི་སློན་ལྟར་འཐབ་ཚུད་བྱེད་པ་དེ་འཐབ་
ཚུད་པ་མང་པོས་རྒྱ་བྱུང་བའི་སྤྱོད་བྱས་ཡོད་ཀྱང་དེ་དག་གི་གོ་དོན་ལེགས་པོར་
རྟོགས་མེད་ལ་ཡོངས་ཀྱི་བྱུང་བྱུང་མེད། དེས་ན་བྱེད་ལས་འདི་རིགས་ལ་བརྟེན་
སློང་དང་འགྲེལ་བཤད་བྱེད་པའི་དེ་ཡོད་ཐ་སྙད་ཁག་ལ་སྒྲིགས་འདོད་བཅུད་ལེན་
ཅམ་མ་ཟད། མིང་ཚིག་དང་ཚིག་སྦྱོར་གསར་བཟོ་བྱེད་དགོས་པའང་ཡོད།
བརྗོད་གཞིའི་ནང་ཐ་སྙད་འདི་དག་གི་གསལ་བཤད་ཀྱི་སློང་དུ་དེ་བའདེའི་མཐའ་
མཇུག་ཏུ་ཚུ་འཛིན་ཆེད་དུ་གནད་ཆེའི་ཐ་སྙད་ཁག་གི་གོ་དོན་གྱི་རེ་ལུ་མིག་ཅིག་ཁ་
སློན་བྱས་ཡོད།

འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚུད་ཀྱི་ནང་དུ་རོ་སྤྱོད་གོམ་བཟོད་དང་། བསྐྱེད་ས་
འཇུགས་མི་ཚོག་པའི་དར་ཆ་བསྐྱེད་ས་འཇུགས་བྱེད་པ། རྒྱ་ཆེ་བའི་མི་མང་གི་
འདུ་འཛོམས། བྱ་ར། ཡིག་གྲུ། སོ་གླ། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཕྱིར་ཕྱོག་དཔལ་འཕྱོར་
ཀྱི་ཕྱིར་ཕྱོག་ལས་མེས་ལས་མཚམས་འཛིག་པ། ཁྲིམས་མཐུན་ཡིན་པར་རོས་
ལེན་མི་བྱེད་པ། སྤྱི་མང་གིས་ཅི་གསུང་བཀའ་སླུབ་མི་ཞུ་བ། སྲིད་གཞུང་གི་གོ་
གནས་ཀྱི་ཕྱིར་ཕྱོག་འོས་འདེམས་རྒྱན་མའི་ཕྱིར་ཕྱོག་གཞུང་གི་ལས་བྱེད་པས་
ལས་མཚམས་འཛིག་པ། སློར་སྤང་བས་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པ། ཐད་ཀའི་ལྷ་
རྟོགས་བྱལ་བའི་ཅི་གསུང་བཀའ་སླུབ་མི་ཞུ་བ། དུག་པོའི་དཔུང་དམག་གི་གྲེན་
ལོག་ཚོག་སྤོང་གི་རོ་སྤོང་། ཟས་གཅོད་རོ་སྤོང་། གཞུང་ལམ་བཀག་ནས་སྤོང་པ།
གདམ་ག་ཅན་གྱི་སྒྲིག་འཇུགས་གཞན་གསར་དུ་འཇུགས་པ། ལས་ཁུངས་ཁག་

བཙན་བཟུང་བྱེད་པ། རོ་མཉམ་པའི་སྲིད་གཞུང་འཇུགས་པ་བཅས་ཀྱི་འཆོ་བ་
 སྲངས་པའི་གོ་མཚོན་ནམ་ཐབས་ལམ་གྱེ་བྲག་པ་མང་པོ་ཞིག་འདུས་ཡོད། འདི་ལྟ་
 བུའི་ཐབས་ལམ་ཉེས་བརྒྱུར་ཉེ་བ་ད་བར་ངོས་འཛིན་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད་ལ་དེ་ལས་
 ཀྱང་མང་བ་ཡོད་ངེས་ཡིན། ཐབས་ལམ་འདི་དག་གིས་ངོ་རྒྱུ་གྱི་མཚོན་ རྟགས་
 ཅམ་བྱེད་སྲིད། འདི་དག་གིས་མཐུན་ལམ་གྱི་རྒྱན་གཅོད་སྲིད་ལ་གཉན་ལ་ཐབ་
 པའི་ལམ་ལུགས་ཀྱི་བཀོལ་སྤྱོད་ལ་འགོག་རྒྱུ་ཡང་བྱེད་སྲིད། ཐབས་ལམ་འདི་
 དག་ལ་བརྟེན་པའི་བཟང་སྲིད་ཀྱི་ངོས་ལེན་དང་། སྲིད་དོན་གྱི་འབྲེལ་བའི་སྐོར་ལ་
 གང་ཟག་སྐོར་སོ་སོར་བསམ་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་ཡོད་སྲིད་ཀྱང་། འདིའི་རྣམ་
 བཞག་ལ་གོ་རྟོགས་དང་ཤེས་རྟོགས་མང་ཅམ་བྱུང་ན་ཚང་མར་ཕན་ཐོགས་ཡོང་
 བར་ངེས།

གང་དག་གིས་གཞན་ཏུ་འཆོ་བའི་ཐབས་ལམ་བེད་སྤྱོད་བྱེད་སྲིད་པའི་མང་
 ཚོགས་ཀྱིས་སྐབས་ཕལ་ཆེ་བར་འཆོ་བ་སྲངས་པའི་འཐབ་ཚོད་བྱས་ཡོད། འོན་
 ཀྱང་ཁོང་ཚོས་རྒྱ་མཚན་ལྷ་མང་ལ་བརྟེན་ནས་འཆོ་བ་ལས་འཆོ་བ་སྲངས་པའི་
 བྱེད་ལས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་གྱིས་ལམ་སྐོང་ས་ཀྱི་གོ་སྐབས་ཆེ་བ་དང་བཅས་པའི་ཁེ་
 ཕན་ཆེན་པོ་སྤྱོད་ཀྱི་ཡོད་པའི་ངོས་འཛིན་བྱས་ཡོད། རྒྱན་ཐུན་ཏུ་ཁོང་ཚོའི་ཁ་
 གཉན་པ་རྣམས་ལ་དྲག་དམག་གི་རུས་པ་རྒྱ་ཆེ་བ་བྱུང་ཡོད། སྐབས་ཏུ་མར་རུས་
 པ་ལྡན་པའི་འགོག་རྒྱུ་བ་ཚོས་ཡང་ནས་ཡང་ཏུ་འཆོ་བ་སྲངས་པའི་འཐབ་ཚོད་
 ཀྱི་སྐབས་སུ་སྲོག་སྲོན་འབྱུང་སྲིད་ཀྱང་འཆོ་བ་དང་བཅས་པའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་
 སྐབས་སུ་ཤི་བ་དང་སྐྱེས་པའི་གངས་འཕོར་དང་། ཕྱི་དངོས་པོའི་གཉོར་རྒྱུན་གྱི་
 གཞི་རྒྱ་སོགས་རྒྱན་ཏུ་དེ་བས་ཀྱང་ཆེ་བ་ཡོད་པའི་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་ཡོད།

ཁོང་ཚོས་འཚོ་བ་དང་བཅས་པའི་འཐབ་ཚུང་ཅིག་གི་ནང་དུ་འཐབ་འཛིང་
 བྱེད་མཁན་རྣམས་རྒྱུན་དུ་མི་དར་གཞིན་སྟོབས་གྲགས་ཅན་གྱི་སྟེན་ལོན་དགོས་
 གྲུང་། འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚུང་གི་ནང་དུ་རྣམ་གཞིན་བར་གསུམ་སྟེ། མི་
 འཕོར་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱིས་ཆ་གས་ལེན་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་པའང་དོས་འཛིན་བྱུང་ཡོད་
 སྲིད། སྐབས་དམིགས་བསལ་ཅན་འགའ་ཞིག་མ་གཏོགས། འཚོ་བ་སྤངས་པའི་
 ལོ་མཚོན་འདི་དག་གིས་འགོག་ཚུལ་བྱེད་པར་འདེམས་པའི་མང་ཚོགས་ཀྱིས་ཁོང་
 ཚོའི་འཐབ་ཚུང་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་ལག་ལེན་བདེ་ཤོས་འདི་དག་ཡིན་པ་མངོན་
 གྱུ་ཡོད། དོན་གནད་འདི་དག་གི་ནང་དུ་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འགོག་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་
 ཚོས་ཁོར་འཐབ་ཚུང་འདི་རིགས་རྣམས་ལྡན་ཡོང་བའི་དགོས་མཁོ་ཞིག་ཡིན། འཚོ་
 བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚུང་གི་བེད་སྤྱོད་ཕལ་མོ་ཆེ་གནས་སྐབས་འདི་དག་ལས་གྲུབ་
 པ་ཡིན་པར་གདོན་མི་ཟ།

སྐབས་དེ་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་བྱེད་ལས་འདེམས་དགོས་པའི་ཀུན་སྲོལ་འདྲེས་
 མ་བྱུང་བའང་ཡོད། འགོག་ཚུལ་བ་ཚོར་སྲིར་བཏང་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་ཐབས་
 ལམ་ལ་སྟོན་གྲུབ་ཀྱི་གདམ་ཁ་ཅོམ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་། ཁོང་ཚོའི་རྣམ་སྟོབས་ཆེ་ཤོས་
 གྱི་བྱེད་སྟེགས་དེ་དེ་སྲིད་འཚོ་བ་ཅན་གྱི་བྱེད་ལས་ཡིན་པ་མངོན་པ་དེ་སྲིད་དུ་འཚོ་
 བ་བེད་སྤྱོད་གཏོང་རྒྱུའི་འདོད་པ་ཡོད། འོན་ཀྱང་མི་དག་གིས་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་
 འཐབ་ཚུང་འདི་སྟོབས་ཆེ་བ་དང་ཕན་རྒྱས་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ར་འཕྲོད་བྱུང་ཚོ།
 མི་མང་ཕོན་ཆེན་པོས་འཐབ་ཚུང་འདི་རིགས་བྱེད་པའི་གདམ་ཁ་བྱས་ཡོད།

སྐབས་དེ་ཅོམ་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འགོག་ཚུལ་བ་ཚོས་འཚོ་བ་དང་ལེན་མི་
 བྱེད་པའི་ཚོས་སྟེགས་སམ་བཟང་སྤྱོད་ཀྱི་རྩ་དོན་ལ་ཡང་ཡིད་ཆེས་བྱས་ཡོད་སྲིད།

འཚོ་མེད་ཞི་བའི་རྩ་དོན་ལ་ཡིད་ཆེས་བྱེད་མཁན་འགས། འཚོ་བ་སྲངས་པའི་བྱེད་
ལས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་ནི་ཁོང་ཚོའི་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་སྦྱར་བ་ཞིག་ཏུ་མཐོང་བ་ཡིན། ཡིད་
ཆེས་བྱེད་པོ་གཞན་ཚོས་འཚོ་བ་སྲངས་པའི་འཐབ་རྩོད་དེ་མཐུན་འབྲེལ་དང་
མངོན་སེམས་གོང་སྤེལ་གཏོང་རྒྱ་ལས་གཞན་དུ་འཐབ་རྩོད་སྤོང་བའི་ལམ་ཞིག་
ཡིན་པར་བརྟེན་འཚོ་བ་སྲངས་པའི་འཐབ་རྩོད་འདོར་བ་ཡིན།

འཚོ་བ་སྲངས་པའི་འཐབ་རྩོད་ཀྱིས་གང་ལ་རྒྱལ་བའི་ཁ་གཏད་པ་རྣམས་ནི་
སྐབས་དེ་སྣོད་ལས་ཤུགས་ཆེ་བའི་གཞུང་དང་། སྲིད་དབང་སླེར་སྦྱོང་བྱེད་པའི་ལམ་
ལུགས་། གཏུག་རྩུབ་ཅན་གྱི་རྒྱལ་པོ། ལྷོ་ལྷོ་གོང་མའམ་བཙན་པོ། སློང་རྗེ་མེད་
པའི་སྲིད་དབང་སླེར་སྦྱོང་བ་བཙན་བྱུང་ཡོད། སྐབས་དེ་ནི་ཁ་གཏད་པ་དག་གི་སྤྱི་
ཚོགས་དང་། དཔལ་འབྱོར་། རིགས་རྒྱུད་དམ་མི་རིགས་ཀྱི་གནས་དོན་དང་
འབྲེལ་བའི་མནར་གཅོད་པ་བྱུང་ཡོད། སྐབས་དེ་ནི་ཁ་གཏད་པ་དག་གི་རྒྱལ་
བཙན་འཛུལ་བ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་གོང་མའི་རྒྱལ་ཁམས་ཀྱང་བྱུང་ཡོད། སྐབས་དེ་
ནི་རྒྱ་ལོ་དང་དམར་ཤོག་གི་རིགས་ཐེ་བའི་དབང་ཆ་གཅིག་བསྐྱུས་རིང་ལུགས་
ལའང་འཚོ་བ་སྲངས་པའི་འཐབ་རྩོད་ཀྱིས་དབང་ཆར་རྩོད་འགྲན་བྱས་ཡོད། མི་
སྤེམ་པོས་དམག་དཔུང་དང་། སློར་སྲུང་བ། འཛོན་སྦྱོང་གི་མ་ལག་རྒྱ་ཆེ་དང་
ལྷན་པའི་སྣོད་ལས་ཤུགས་ཆེ་བའི་སྲིད་གཞུང་ལ་བརྩེ་མཐོང་མི་བྱེད་པའི་སྦྱོར་འཚོ་
བ་སྲངས་པའི་འཐབ་རྩོད་བྱས་ཡོད། ཡང་སྐབས་དེ་མི་མང་འདི་དག་གིས་
འཐབ་རྩོད་བྱེད་པའི་འདི་རིགས་ལེན་སྦྱོང་གིས་གཏུམ་དུག་ཅན་གྱི་མནར་གཅོད་
པའི་སྲིད་གཞུང་ལ་གཡོ་འགྲུལ་དང་། ཕམ་ཉེས་བཏང་བ་ཙམ་མ་བཟད། རྩ་གཏོར་
བཏང་བའང་བྱུང་ཡོད།

སྐབས་དུ་མར་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འགོག་ཚུལ་བ་རྣམས་ལ་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་ཡོད།
 འོན་ཀྱང་། དེ་དག་ནི་ཉུ་རྒྱལ་བ་དང་འགྲོ་གྲོན་མེད་པར་ཐོབ་པ་ཞིག་ཙམ་བ་ནས་
 མ་ཡིན། འཚོ་བ་སྤངས་པའི་བྱེད་ལས་མེད་སྤྱོད་བཏང་སྟེ། འཐབ་ཚུང་ཅིག་བྱེད་
 ཚུའི་གང་མ་ཁ་བྱས་པ་ཙམ་གྱིས་རང་འགྲུལ་གྱི་སྐོ་ནས་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་གྱི་མེད། གལ་
 ཉེ་བྱེད་ལས་སྐོ་བས་ཞན་པ་དང་། མེད་སྤྱོད་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་བྱེ་བྲག་པའི་
 གང་མ་ཁ་མི་ལོགས་པ། འགོག་ཚུལ་བ་རྣམས་མགོ་སྐྱར་དགོས་པའི་འཛིགས་སྐྱར་
 དང་དངངས་སྐྱག་ཅན་དུ་གྱུར་པ། ཐབས་བྱས་ཙམ་བ་ནས་མེད་པའམ། ཡང་ན།
 ཐབས་མི་མཁས་པའི་ཐབས་བྱས་ཤིག་ལ་བརྟེན་ནས་ལས་འགྲུལ་བརྩོམ་པ་བཅས་
 བྱུང་ན། ཐོག་མའི་ཚོད་སེམས་དང་སྣོ་སྟོབས་ཇི་ཡོད་ལ་མ་སྟོས་པར། ཚོད་
 འགྲན་པ་རྣམས་ལ་རྒྱལ་ཁ་འཐོབ་སྲིད་པར་དཀའ་བ་ཡིན། སྟོབས་བྱགས་ངོ་མར་
 ཚོབ་གཞན་གང་ཡང་མེད།

དུག་པོའི་འཐབ་ཚུང་གི་ནང་དུ་འབྱུང་བ་བཞིན། འགོག་ཚུལ་བ་ཚོར་རང་
 གིས་མཐུན་ལམ་མ་བྱས་པ་དང་། ཚེས་མེད་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གདུག་རྩུབ་ཆེ་
 བའི་ཉེས་ཆད་ཡང་ཡང་ཐུངས་ཡོད། སྐབས་འགར་མི་མང་བརྒྱ་སྟོང་མང་པོ་
 དམར་གསོད་བཏང་བ་ཡང་བྱུང་ཡོད། འོན་ཀྱང་དེ་ནི་གནས་ཚུལ་རྣམས་ལས་
 འབྲངས་ཐག་རིང་བ་ཡིན།

མང་པོ་ཞིག་ལ་ཡ་མཚན་སྟེ་དགོས་པ་ནི། འཚོ་བ་ཅན་གྱི་ཁ་གཏད་པ་ཚོར་
 འགོག་ཚུལ་བྱེད་པར། དུག་གཞོན་དང་སྤངས་འཛིན་གྱི་རུས་བྱགས་ཡོངས་སུ་
 རྫོགས་པར་རྫོམ་པའི་འཚོ་བ་དང་བཅས་པའི་འགོག་ཚུལ་ཆེད་བྲ་སྐྱིག་ལོགས་པོ་
 ཡོད་ཀྱང་། རྒྱ་བྱུང་ཆེ་བའི་ངོ་ཚོལ་དང་། ཚེས་མེད། མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པ་

བཅས་ལས་སྒྲིག་པ་མེད་པར་བཟོ་མི་ཐུབ་པ་ཤེས་ཚོར་བྱུང་ཡོད། ཁ་གཏད་པ་འདི་
དག་གིས་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འགོག་སྒོལ་བ་རྣམས་ཀྱི་བྱེད་ལས་དང་། ལྷ་ཚྭ་གས་
མཐའ་ནམ་གྱིས་ཁོང་ཚོར་རེ་དོགས་བྱས་པ་ལས་ལྷག་པའི་ཚབ་ཆེའི་དཀའ་ངལ་
སྤོང་གི་ཡོད་པ་ཤེས་རྟོགས་ཡང་ཡང་བྱུང་ཡོད།

མཚོན་རྟོགས་ཀྱི་རྣམ་འགྲུར་ཙམ་གྱི་དོ་རྒོལ་རྣམས་གནས་སྐབས་ཕལ་ཆེ་
བར་ཞི་འཇམ་ཡིན་རུང་། དེས་མི་འཛོམ་ཕྱིན་ཆེ་བས་དེ་ཡོད་ཀྱི་སྲིད་དབང་ལམ་
ལྷགས་ལ་དོ་རྒོལ་གྱི་རྣམ་པ་གསལ་པོ་བཟོ་ཐུབ་པ་དང་། ལམ་ལྷགས་དེ་ཁྲིམས་
མཐུན་མ་ཡིན་པ་བཟོ་རྒྱུར་རོགས་འདེགས་བྱེད་ཐུབ་པ་ཡིན། སྤྱི་ཚོགས་དང་།
དཔལ་འབྱོར། སྲིད་དོན་གྱི་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པ་ལྷགས་ཆེ་ལ་རྒྱུན་རིང་ཙམ་
ལག་ལེན་བྱས་པ་ཡིན་ན། ཁ་གཏད་པའི་སྤངས་འཛིན་དང་། རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་
འདོམས། དབང་ཆ་བཅས་ཉམས་དམས་སུ་གཏོང་ཐུབ་པ་དང་། དོ་ཕྱིན་ལྷགས་
ཆེ་བརྒྱུན་ཐུབ་པ་ཡིན། སེམས་ཁམས་དང་། སྤྱི་ཚོགས། དཔལ་འབྱོར། ཕྱི་དངོས་
སམ། སྲིད་དོན་གྱི་ཐེ་གཏོགས་ཀྱི་སློན་སློན་དོ་ཕྱིན་བཏང་བ་དེས་གཏན་འཇགས་
སྤྱིག་འཇུགས་དང་། གནས་སྤངས་ཀྱི་སྤངས་འཛིན་བརྒྱུ་པའི་ཉེན་ཁ་དྲག་པོ་
བཟོ་ཐུབ།

འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚོད་བེད་སྤྱོད་གཏོང་བའི་མང་ཚོགས་ལ་ཐབས་
ལམ་སྤྲོད་ཚོགས་བརྒྱུད་དེ་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་ཐུབ། སྐབས་རེ་ཙམ་ལྷ་བའི་འགྲུར་བ་ལ་
བརྟེན་ནས། ཁ་གཏད་པ་དེ་ཉིད་ཆག་ཡང་གཏོང་དུ་འཇུག་པའི་སྤྱིགས་སུ་འཕྲིན་
ཐུབ་པ་དེ་ལ་བསམ་སྤོང་འགྲུར་བ་ཟེར། ཤས་ཆེ་བར་དཔལ་འབྱོར་རམ། སྲིད་
དོན་གྱི་མཐུན་ལམ་གྱི་སྲིད་འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས། ཁ་གཏད་པ་རྣམས་ཕན་ཚུན་

འགྲིག་འཇགས་ལ་ཁས་ལེན་བྱེད་དུ་བརྟུག་ཡོད། དེ་ལ་གོ་གིས་ཉན་གིས་སམ།
ལ་ཉག་མཛོག་ཟེངས་ཟེར་བ་ཡིན། ཡང་སྐབས་འགར་ཚེས་མེད་དང་། མཐུན་
ལམ་མི་བྱེད་པ་ཤུགས་དྲག་ཆེ་བ་དང་གནད་ལེགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ཁ་གཏད་
པའི་དབང་ཆ་ཆེས་ཉམས་དམས་སུ་བྱེད་ཏེ། མཐའ་མ་ཁོང་ཚོ་མགོ་སྐྱར་བ་ལས་
འོས་མེད་པར་གྱུར་གྱི་ཡོད། འདི་ལ་འཆོ་བ་སྲངས་པའི་བཅོན་ཤེད་ཟེར་བ་
ཡིན། ཆེས་དགོན་པའི་གནས་སྐབས་ཉུང་ཤས་ཀྱི་ནང་དུ། ཚེས་མེད་དང་
མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པ་ཏུ་ཅང་གཞི་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་། ཁ་གཏད་པའི་དབང་ཆའི་
འབྲུང་ཁུངས་རྣམས་རྩ་གཙོ་མཐར་བྱིན་པ་བྱེད་ཐུབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྲིད་
གཞུང་ལམ་ལུགས་དེ་ཉིད་རྩ་ཐོར་འགྲོ་བ་འདི་ལ་ཁ་ཐོར་ཟེར།

འདི་འདྲའི་འཐབ་རྩོད་འདི་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན། འཆོ་བ་ལས་ཕྱིར་སྡོག་པ་
དང་འཆོ་བ་སྲངས་པའི་ཆོག་སྲོལ་སྲོལ་ཙམ་གྱིས་རྩ་འཕུལ་བསྐྱེད་གྱི་མེད། འཆོ་
མེད་ཞི་བ་ཁ་ལ་འཁྲེར་ཏེ་སྦྱིད་ལུག་དུ་གནས་པ་ནི་ཚོགས་རྩ་ཡིན། འཆོ་བ་སྲངས་
པའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་འདས་ཟེན་པའི་གནས་ཚུལ་འགའ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ཆོ། དེ་དག་
གི་དམིགས་ལུལ་འགྲུབ་རྒྱུར་ལམ་སྣངས་མ་བྱུང་བའང་བྱུང་ཡོད། འགའ་ཞིག་ལ་
ཚད་དེས་ཅན་གྱི་རྒྱལ་ཁ་མ་གཏོགས་ཐོབ་མེད། སྐབས་འགར་རྒྱལ་ཁ་དེ་དུས་
ཡུན་ཐུང་དུ་ལས་གནས་མ་བྱུང་བའང་བྱུང་ཡོད། ཀང་གིས་ཤེ་ན། སྐབས་དེར་
མང་ཚོགས་ཀྱིས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཁེ་ཕན་དེ་དག་སྲིག་འཇགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐོན་པ་དང་།
ཆོག་སྲིལ་གྱི་དོ་ཐོར་འགྲུར་བའི་རྒྱལ་ཁའི་བེད་སྲོད་ལེགས་པོ་གཏོང་མ་བྱུང་བ་
དང་། རང་ཉིད་ཀྱི་རང་དབང་གི་ཉེན་ཁ་གསར་པའི་རིགས་ལ་ཉུས་པ་ལྡན་པའི་
འགོག་ཚེས་བྱེད་ཐུབ་མེད། གནས་ཚུལ་གཞན་དུ། ལས་འགུལ་བྱེད་བྲག་གཅིག་གི་

རྒྱལ་ཁས་ཆག་ཡང་ཐོབ་ནའང་། དམིགས་ཡུལ་ཡོངས་རྫོགས་འགྲུབ་པར་འཐབ་
ཚོད་གསར་པ་དག་གི་དགོས་མཁོ་བྱུང་ཡོད། ཡང་གནས་ཚུལ་འགའ་ཞིག་ཏུ།
འཚོ་བ་དང་བཅས་པའི་འགོག་རྒྱུ་ལ་བསྐྱེན་ན་ཐོབ་མི་སྲིད་པའི་རྒྱལ་ཁ་ཆེན་
པོའི་རིགས་ཐོབ་པའང་བྱུང་ཡོད།

འཐབ་ཚོད་ཀྱི་སྐོར་ལ་རྒྱ་ཆེར་ཡིད་ཆེས་བྱས་པའི་མི་རྣམས་ཀྱི་རྟོག་འཆར་
ཀྱི་ནང་ནས་གཅིག་ནི། འཚོ་བར་བསྐྱེན་ན་ལས་དོན་འགྲུབ་སྒྲུར་པ་དང་། འཚོ་བ་
སྲངས་པའི་འཐབ་ཚོད་ལ་བསྐྱེན་ན་དུས་ཡུན་ཆེས་རིང་པོ་འགོར་གྱི་ཡོད་པ་དེ་
རེད། དེ་ནི་བདེན་པ་མ་ཡིན། དམག་འབྲུག་དང་། གཞན་ཡང་འཚོ་བ་དང་
བཅས་པའི་འཐབ་ཚོད་འགའ་ཞིག་ལོ་མང་པོ་དང་། རྣམས་རེ་ལོ་བརྒྱ་ཕྲག་འགར་
འཐབ་འབྲུག་བྱས་ཡོད། འཚོ་བ་སྲངས་པའི་འཐབ་ཚོད་འགའ་ཞིག་ལ་རྒྱལ་ཁ་
ཆེས་སྒྲུར་པོ་ཐོབ་པ་དཔེར་ན། ཉེན་གངས་དང་བདུན་སྲག་འགའི་ནང་ལ་ཐོབ་པ་
ཡང་བྱུང་ཡོད། འཐབ་ཚོད་ཅིག་གི་གྲུབ་འབྲས་བསྐྱེན་པ་ལ་དེ་ལ་མཁོ་བའི་དུས་
ཚོད་དང་བཅས་པའི་ཆ་རྒྱུན་སྣ་མང་འཛོམས་དགོས།

གཤམ་གསལ་དོན་རྒྱུན་བརྒྱབ་བདུན་གྱི་བྱུང་བ་མདོར་བསྐྱུས་འདི་དག་གིས།
བརྒྱ་ཕྲག་ཉེ་བུ་པའི་ནང་དུ་འཚོ་བ་སྲངས་པའི་འཐབ་ཚོད་ཉམས་སྲུལ་ལེན་པའི་ཆ་
ཤས་ཚུང་དུ་ཙམ་ཞིག་མཚོན་པ་ཡིན། དེ་ལྟ་ནའང་། དཔེ་མཚོན་འདི་དག་ཙམ་
ལ་ལན་རྒྱུས་བྱེད་དགོས་པའི་དོན་མིན། འདས་པར་ཉེ་བའི་བརྒྱ་ཕྲག་འདིའི་ནང་
གི་གནས་ཚུལ་མང་པོའི་ནང་ནས་ཉུང་ཤས་ཙམ་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་འཆར་
གཞི་ཐོན་དུ་སོང་བ་ལས་ཕན་ཐོགས་བྱུང་ཡོད། གལ་ཏེ་ཡོད་དབང་དུ་བཏང་ན་
འགའ་ཞིག་གིས་ལམ་རྫོང་ས་ཀྱི་གོ་སྐབས་མང་དུ་གཏོང་བྱིང་དོ་སྣང་ཆེན་པོས་

བཅོས་པའི་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱས་ཤིག་གི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཡོད། ཡིན་ན་
ཡང་། གནས་ཚུལ་འདི་དག་གཅིག་གི་ནང་དུ་འང་དང་སྐབས་ཐོབ་པའི་ཁེ་ཕན་གྱི་
རྣམ་ཤུགས་སྦྲིལ་བ་དང་། འབྲུང་འབྲུང་ཡོང་སྲིད་པའི་གཉེན་གཤོག་གསར་པ་
གཏོང་བའི་འབད་ཚོལ་འགོག་རྒྱའི་སྡོན་ཚུང་གི་འཆར་གཞི་འདུས་མེད།

འོན་ཀྱང་། ད་ཆ་གནས་སྐབས་འགྲུར་བ་འགོ་བཞེན་ཡོད། འཆོ་བ་སྲངས་
པའི་འཐབ་ཚོད་ཉམས་ལེན་གྱི་ཡར་རྒྱས་དང་། དེའི་ཐོག་དུ་མཁས་དབང་རྣམས་
གྱི་ཉམས་ཞིབ། དེའི་བཀོལ་ཐབས་ཀྱི་རྒྱན་མཐུད་པའི་ཡར་རྒྱས་བཅས་ལ་བརྟེན་
ནས། ད་ཆ་དེ་ལྟ་ལས་སྐྱེད་པར་འཆོ་བ་སྲངས་པའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་རྣམ་པ་རྒྱ་སྐྱེད་
གཏོང་བུ་པ་ཡིན། འདི་འདྲའི་སློབས་ཤུགས་ཆེན་པོ་དེ་སློབ་སློབས་དང་སྦྱིག་ལམ་
ལྡན་པའི་བྱེད་ལས་ཅམ་ལས་མ་ཡིན་པར། འཆོ་བ་སྲངས་པའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་
དགོས་མཁོ་དང་རྣམ་པར་གཏོང་བའི་མོ་རྟོགས་ལ་གཞི་བཙུག་ཉེ་དོ་སྐྱང་གི་
སློན་སྐྱོད་པའི་འཆར་གཞི་དང་། ལྷག་པར་དུ་འབྲུང་དཀའ་བའི་མཁས་
མཛངས་ཀྱི་ཐབས་བྱས་ལྡན་པའི་འཆར་གཞིའི་བྱེད་ཚོས་ལས་ཀྱང་འབྲུང་བ་
ཡིན།

གལ་ཏེ་འཆོ་བ་སྲངས་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་རང་བཞིན་སློང་འཁོད་པའི་དེ་བ་
འདིའི་ནང་དོན་གྱིས་སྦྱེ་བུ་གང་ཞིག་ལ་སློབ་སློང་སྦྲེལ་གྱི་འདུག་ན། འདིའི་ཐོག་སུ་
མཐུད་དེ་དཔུང་ཞིབ་ནན་པོ་དང་སློབ་སློང་གནང་དགོས་པའི་འཁོད་སྐུལ་ཞུ་གི་
ཡོད། ཐབས་ལམ་འདིའི་ཆ་ཚང་བའི་མོ་སློབས་དང་སྦྱེད་འཕེལ་ལྡན་པའི་མོ་
རྟོགས་ཀྱིས་མེ་ཚང་མར་ཕན་ཐོགས་ཡོང་ངེས་ཡིན། གཅིག་བྱས་ན། རང་ཉིད་ཀྱི་
དམིགས་ཡུལ་འགྲུབ་པ་ལ་འཆོ་བ་སྲངས་པའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་རྣམ་པ་ལྡན་པའི་

ལེན་སྤྱོད་གཏོང་སྤྱོད་མཐོང་ཞིབ་མཐོང་དཔྱད་པའི་འདུན་པ་ཡོད་པ་དང་། དཀའ་
ངལ་ཅན་གྱི་འཐབ་ཚེད་ལ་གདོང་ལེན་བྱེད་པའི་མི་མང་གང་ཞིག་ལ་དེབ་འདིས་
ཀྱང་ཕན་ལོགས་བྱེད་སྲིད། དཀའ་ངལ་ཅན་གྱི་འཐབ་ཚེད་ཀྱི་གནས་སྤངས་ནང་
དུ་གནས་པའི་མྱེ་ཁག་དག་ལ། བྱ་བ་ཚུལ་པའི་འབད་ཚེལ་མ་བྱས་མྱོན་དུ་བསམ་
ཚུ་ཞིབ་མོ་དང་། འཐབ་བྱས་ལྡན་པའི་འཆར་གཞི་ལེགས་པོ། ཕན་ལུས་ལྡན་པའི་
གོ་སྐྱོག་བཅས་དེས་པར་དུ་ཡོད་དགོས་པ་ཡིན།།

ཚན་པ་གཉིས་པ།

བརྒྱ་ཕྱག་ཉི་ཤུ་པའི་ནང་གི་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་
འཐབ་ཚེད་ཀྱི་བྱུང་བ་ཁག

འགྲོ་བ་མིའི་ལོ་རྒྱུས་རྣམས་པའི་ནང་དུ་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚེད་བྱུང་
ཡོད། དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པ་འདི་འཛམ་གླིང་དམག་ཚེན་ཁག་དང་། འཛིགས་སྐྱུལ་
རིང་ལུགས། མི་མང་སྡེ་བ་གསོད། རྩལ་ཕྲན་མཚོན་ཆ་དང་མི་རིགས་རྩ་མེད་བཟོ་
བ། འཛིགས་སྤང་ཅན་གྱི་སྲིད་དབང་སྐྱེད་པ། དེ་བཞིན་འཚོ་བ་བཅས་
ཤུགས་ཆེ་ཤོས་བྱུང་བའི་དུས་རབས་ཤིག་ཡིན་ཚུངས། འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་
ཚེད་ལྷ་མང་གི་དུས་རབས་ཤིག་ཀྱང་ཡིན། ལེ་ཚན་འདིའི་ནང་འདི་དག་འགའ་
ཞིག་གི་བྱུང་བ་མདོར་བསྟུས་ཅམ་ལྷོན་པའི་ཀུན་སྨོང་ནི། ཐབས་ལམ་འདིའི་
ཉམས་ལེན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་རྒྱ་ཁྲོན་དང་། གདོང་ལེན་བྱས་པའི་ཁ་གཏད་ལྷ་
ཚོགས་པ། བྱེད་ལས་དང་གྲུབ་འབྲས་འདྲ་མིན་གྱི་རིགས་ཇི་ལྟར་བྱུང་མིན་གྱི་ལོ་
རྒྱུས་སྟེལ་ཆེད་ཡིན། གནས་ཚུལ་འདི་དག་གི་ཐོག་ནས་ང་ཚོས་བཟང་ངན་གྱི་
སྤྱོད་པ་གཉིས་ཀ་ཤེས་རྟོགས་ཐུབ་དེས་ཡིན།

ཡེ་ལུ་གཉིས་པ།

ཨུ་རུ་སུའི་ཤོང་མའི་རྒྱལ་ཁབ་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༠༥ ན་མ་ ༡༩༠༦

སྲིད་སྐྱོང་བའི་ལས་འགན་དེ་དགོན་མཚོག་གིས་གནང་བར་ཡིད་ཆེས་བྱེད་
པའི་ཤོང་མ། ལྷོ་རྩེ་ (Tsar) རྣམས་ཀྱིས་དུས་ཡུན་རིང་པོར་མངའ་དབང་བསྐྱར་
བའི་ཨུ་རུ་སུའི་ཤོང་མའི་རྒྱལ་ཁབ་དེ། རང་ཁྲུལ་གྱི་ཟེང་འཇུགས་དང་། ཨུ་རུ་
སུ་དང་ཉེ་ཉོང་གི་དམག་གི་སྐབས་སུ་དོ་གནོང་དགོས་པའི་ཕམ་ཉེས་བྱུང་བ་ལ་
བརྟེན་ནས་གཡོ་འགལ་ཐེབས་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༠༥ ཡི་སྤྱོད་ལུགས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་
པའི་ལོ་དེ་ཚོའི་ནང་དུ་ཞིང་པ་དང་། ལས་མི། སློབ་ཕྲུག་ ཤེས་ཡོན་ཅན་བཅས་ཀྱི་
ནང་དུ་རྫོགས་མཚེས་པའི་རྣམ་འགྲུར་མངོན་དུ་གྱུར་བྱེད་ཅིང་། འཇུགས་མའི་
སྲིད་གཞུང་དགོས་པའི་དགོས་འདུན་མང་དུ་བྱེད་པ་དང་། བཟོ་གྲུའི་ལས་མི་
རྣམས་ཀྱིས་ལས་བཤོལ་དོ་རྒྱལ་བྱས་པའང་བྱུང་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༠༥ ཡི་རྒྱ་བ་དང་པོའི་ནང་། ལྷོ་རྩེ་ལོ་ལས་གཉིས་པར་ (Tsar
Nicholas II) ལྷོ་ལྷོ་འཇམ་པོ་ཞིག་འབུལ་བྱེད། དགུན་ཁའི་པོ་བྱང་གང་དུ་ཡོད་
པའི་སེའི་པེའུ་རྟེན་ (St. Petersburg) དུ་མི་མང་སྣོང་ཕྲག་མང་པོས་ཞི་བའི་
གོ་མ་བཤོད་ཅིག་དུ་མཉམ་ཞུགས་བྱས། སློ་སྲུང་བས་མི་ཚོགས་ཀྱི་ནང་དུ་མེ་
མདའ་བརྒྱབ་སྟེ། མི་བརྒྱ་ལས་ལྷག་པར་སྲོག་སྦྱོར་དང་སུམ་བརྒྱ་བརྒྱལ་བར་

མས་སྐྱོན་བཏང་། དེ་ནས་བརྒྱུད་ཉེན་མོ་དེ་ “ཐག་གིས་འབགས་པའི་རེས་གཟའ་
 ཉེ་མ” ཞེས་སྤྲུག་གསལ། དེ་རྗེས་གཙོ་ཆེར་འཆོ་བ་སྤངས་པའི་གསར་བཛེ་ཞིག་མ་
 བསྐྱལ་དང་ཐུངས་ཀྱིས་བྱུང་། དམིགས་བསལ་སོ་ནམ་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་འཆོ་
 བ་བྱུང་ཡོད་ཀྱང་། ལོ་འཁོར་མའི་འཐབ་རྩེད་དེ་ཤུགས་ཆེ་བ་འཆོ་བ་སྤངས་པའི་
 བྱེད་ལས་ཀྱི་རྣམ་པ་སྣ་ཚོ་གསལ་དང་བྱེ་བྲག་ལས་བཤོལ་ངོ་ཚོལ་དག་གིས་མཚོན་
 པར་བྱས་ཡོད། གསར་འགྱུར་གྱི་བརྒྱུད་ལམ་དང་མེ་འཁོར། དེ་བཞིན་མོས་ཀོ་
 (Moscow) དང་སེའི་པིཏར་རྒྱག་ (St. Petersburg) བཅས་ཀྱི་ནང་ཡང་
 ཡང་གཏོར་སྐྱོན་དང་ཞོད་འཇགས་མེད་པར་བཅོ་བའི་ལས་བཤོལ་ངོ་ཚོལ་ཆེ་བ་
 དག་ནི། མངོན་གསལ་དོད་ཤོས་ཀྱི་འཕྲིག་ཚོལ་གྱི་རྣམ་པ་ཁོ་ན་ཡིན། མངའ་སྡེ་
 རྒྱལ་པོ་དང་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ཁག་གིས་རྫོར་གྱི་སྤངས་འཛོན་ལས་ལོགས་སྤྲུ་
 བྱས་ཉེ་རང་དབང་ལྡན་པའི་སྲིད་གཞུང་དག་གསར་དུ་བཙུགས།

ཟླ་བ་བརྒྱུ་པར་སློབས་སྐབས་ཡུལ་ལྗང་གི་གཞི་ཚ་ཐོར། མཐའ་མར་རྫོར་གྱིས་
 ཆ་ལག་མ་ཚང་ཡང་དབང་ཆ་གང་འཚམས་ལྡན་པའི་འོས་འདེམས་བྱས་པའི་
 ཁྲིམས་བཅོ་སྣ་ཚོ་གསལ་ཤིག་བཀའ་ཁྲོལ་གནང་རྒྱུའི་སྤྱི་ཟླ་བརྒྱུ་པའི་བསྐྱུགས་
 གཏམ་ཁྲུབ་བསྐྱུགས་བྱས། འདི་ནི་རྫོར་གྱིས་དུས་ནམ་ཡང་མེ་བྱེད་པའི་མནའ་
 བསྐྱལ་བ་དང་འགལ་བའི་བྱ་བ་ཞིག་ཡིན། འོན་ཀྱང་མང་ཚོ་གསལ་གྱི་འཆོ་བ་སྤངས་
 པའི་གསར་བཛེའི་ལས་འགལ་དེ་སྤྲུ་མཐུད་དེ་བྱུང་། གསར་ཤོག་དང་བརྟན་དེ་བ་
 ཁག་གིས་ཞིབ་བཤེར་གྱི་སྒྲིག་ཁྲིམས་ཁག་ལ་སྤང་མེད་བྱས། བཅོ་ལས་སྒྲིག་
 འཇུགས་ཁག་གི་འཕེལ་རྒྱས་རྗེས་སྤྲུ་སོང་། སོ་ཕྱིད་ (Soviets) ཞེས་བརྗོད་

པའི་ལྷན་ཁང་དག་དོ་མཉམ་སྲིད་གཞུང་ཞིག་གི་མང་མོས་སློབ་འཇུག་སྲུང་བ་
 པ་དང་། དེ་དག་གཉན་ལ་ཕབ་པའི་སྲིད་གཞུང་ལས་ལྷག་སྔ་ལས་ཀྱང་མང་
 ཚོགས་ཀྱི་དོ་ཚབ་ཤུགས་ཆེ་བར་གྱུར། དམག་མི་དང་གྲུ་པ་ཚོའི་ནང་དུ་ཚད་ངེས་
 ཅན་གྱི་གྱེན་ལངས་བྱུང་བའི་པ་དང་། དུག་དམག་རྣམས་ཀྱི་ལ་ཞེན་རྒྱ་ཚེ་གཉེས་
 སྲུང་བ་པ་དང་། ཁོང་ཚོས་ཅི་གསུང་བཀའ་སླུབ་ལུས་པའམ་ཡང་ན་རྒྱ་ཆེའི་གྱེན་
 ལངས་བྱས་པ་ལ་སྲིད་གཞུང་ལས་ལྷག་སྔ་ལས་ཀྱི་རྒྱུན་མཐུད་ཀྱི་འཚོ་གནས་སམ་ཡང་
 ཅ་སོ་ཀུན་ནས་ཐོར་གཞིག་དུ་འགོ་བའི་གཞི་ཉེན་གྱི་ཆ་ཤས་ཤིག་ཡིན། རྒྱལ་
 རབས་སློབ་ཞིག་གིས་བརྗོད་གསལ་ལྟར་ན། སྐབས་དེར་གཞུང་གི་དམག་མིའི་
 སྲུང་ཆ་གཉེས་སྐོར་ཡིད་བརྟོན་མེ་འཕེར་བར་གྱུར་ཡོད་ཚོད་འདུག

རྒྱ་བྱུང་ཆེ་བའི་ལས་བཤོལ་དོ་རྒྱལ་གྱི་ལས་འགལ་ཞིག་གི་སྐབས་སུ། བོལ་ཤེ་
 རྟེན་ (Bolsheviks) དང་མན་ཤེ་ཤིག་ (Mensheviks) ཅས་བྱི་ལོ་ ༡༩༠༥ ཡི་
 རྩ་བ་བཅུ་གཉེས་པའི་ཚེས་ཤར་དུ་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་སྤྱིར་བཏང་ལས་བཤོལ་དོ་རྒྱལ་དེ་
 དུག་པོའི་སྐོར་ལངས་ཞིག་དུ་བསྐྱར་རྒྱུའི་འཆར་གཞི་ཞིག་ལ་མོས་ཤིང་སོ་སོར་གྱི་
 ཚོགས་མཆན་ཐོབ་པར་ལས་ལྷོང་སྤྱང་ཡོད། དོ་ལོག་གི་འཚོ་བ་འདིའི་གདོང་ལེན་
 དུ་མོས་ཤིང་དམག་མི་ཚོས་རང་ཉེད་ཀྱི་ཆེ་སྲོག་ལ་ཉེན་ཁ་ཡོད་བཞིན་དུ་མང་ཆེ་
 བས་བཀའ་བཅུ་དང་ལེན་ལུས་ཡོད། དུག་པོའི་གྱེན་ལངས་དེ་བཅོམ་པ་རེད།
 སྲིད་གཞུང་གི་རྒྱལ་ཁ་འདི་ལྟར་ལ་གསར་བཞེ་འགོག་རྒྱལ་གྱི་འགོ་འཇུག་སྲིད་
 དུ་བསྐྱར། ལས་བཤོལ་དོ་རྒྱལ་བཙོར་དཀའ་ངལ་གཞན་ཡང་འཕྲད་ཡོད། འོན་
 ཀྱང་རྒྱལ་རབས་སློབ་གཙོ་ཆེ་བས་མོ་སོ་ཤིང་གྱེན་ལངས་ཀྱི་ཕམ་ཉེས་དེ་ ༡༩༠༥

ཡི་གསར་བརྗེའི་མཐུག་བཞུགས་ཀྱི་འགོ་འཇུག་ཤིག་ཡིན་པར་ཤོད་གྱི་ཡོད།

འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་རྣམ་པ་འགའ་ཞིག་ ༡༩༠༦ ལོ་བར་དུ་
གནས་ཐུབ་པ་བྱུང་། འོན་ཀྱང་། རྫོང་གི་སྲིད་དབང་སྐོར་སྲོད་ལམ་ལུགས་ཀྱི་
ཉམས་ཆག་དེ། ཤོང་དུ་ ༡༩༠༥ ཡི་ལོར་བྱུང་བ་ལྟར་གསར་བརྗེ་འདོད་པའི་སྲིད་
དོན་ཚོགས་པ་ཁག་ཀྱང་ཡ་མཚན་སྐྱེས་པའི་ ༡༩༡༧ གྱི་ཟླ་བ་གཉིས་པའི་གཅོ་
ཚེར་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་གསར་བརྗེའི་བར་དུས་འགྲངས་སུ་གནས།

ལེན་གསུམ་པ།

བུ་ལོན། ༡༩༣༠

ཨེ་མར་ (Weimar) ལྷི་མཐུན་སྲིད་གཞུང་གསར་པ་དེར་ཐོག་མ་ཉིད་ནས་དམག་གི་ཕམ་ཉེས་དང་། དཔལ་འབྱོར་གྱི་ཉམས་ཆག་དམག་མིའི་བེང་འབྲུག་གསར་བརྗེའི་འབད་ཚུལ་བཅས་ཀྱིས་རྒྱུན་པའི་དཀའ་ངལ་ཤུགས་ཆེ་འཕྲད་ཡོད། གནས་ལྷངས་འདིའི་ནང་དུ་འོག་འར་ལྷུ་ལས་ཤེང་། ཀེཔ་ (Dr. Wolfgang Kapp) དང་དམག་སྲི་གཞོན་པ། ཕར་ཉར། ལལ་འར། རོན། ལུ་ཕེང་། (Freiherr Walter Von Luttwitz) གཉེས་ནས་དམག་སྲི་ཨེ་རི་ཀ། རོན། ལུ་འུ་འོར་པ། (Eric Von Ludendorff) དང་དམག་མིའི་དཔོན་རིགས་གཞན་མང་པོའི་རྒྱབ་སྐྱོར་གྱི་འོག་དུ་རྒྱལ་པོའི་ཕྱོགས་གཉོགས་གཡས་ཕྱོགས་པས་སྲིད་གཞུང་མགོ་གཉོང་སྲོག་རྒྱུའི་འཆར་གཞི་ཞིག་བཏེང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༣༠ ཟླ་བ་ ༣ ཚེས་ ༡༠ ཉིན་དམག་སྲི། ལུ་ཕེང་ནས་སྲིད་འཛིན། ཤེར་རི་ཀ། ཨེབ་ཀ། (Freidrich Ebert) ལ་དངོས་སུ་ཐ་ཚོག་ཅིག་སྤང་། ཐ་ཚོག་དེ་གཞུང་གི་སྲོལ་ལེན་མ་བྱས་པ་དང་། སྲིད་གཞུང་དུག་པོས་བརྒྱང་བའི་འབད་ཚུལ་བྱེད་ཉེན་ཡོད་པ་དེ་མངོན་གསལ་དོད་པོར་གྱུར། ཕྱི་སྲིད་སློན་ཆེན། ལྷས་ཉལ། རོས་ཀེ་ (Gustav Noske) ལས། ལུ་ཕེང་ལ་གལ་ཉེ་བཀའ་ལ་བཞི་མེད་བྱས་པ་དང་། ལྷི་མཐུན་སྲིད་གཞུང་མགོ་གཉོང་སྲོག་རྒྱུའི་འབད་ཚུལ་ཆེད་དམག་མི་ཤེད་སྲོད་བྱས་ཆོ། སྲིད་གཞུང་གིས་

ཡོངས་ཁྲབ་ལས་མཚམས་འཛོག་པའི་ངོ་ཚྭ་གི་བཀའ་ཁྲབ་གཏོང་རྒྱའི་ཉེན་བཟོ་
བཏང་། དམག་སྡེ་རྣམས་ཀྱི་ཚོགས་འདུ་ཞིག་གི་ སྐབས་སུ་དམག་སྡེ་ཚོས་གཡས་
ཕྱོགས་ཀྱི་གཞུང་མགོ་གཏོང་སྡོག་ཚེས་བྱེད་མཁན་ཚོ་ཕམ་ཉེས་གཏོང་བྱིང་དྲག་
དཔུང་བེད་སྡོད་གཏོང་འདུན་མེད་པ་བཟླས། ཁོང་ཚོས་སྡེ་མཐུན་སྲིད་གཞུང་སྲུང་
སྡོབ་མི་བྱེད་པ་ཐག་བཅད།

ཟླ་བ་ ༩ ཚེས་ ༡༢ ཀྱི་ཉེན་དེ་རང་ལ། ཀེ་པ་ཀྱི་ཕྱོགས་གཏོགས་པ་ཚོས་གྲ་
སྐྱོག་ཆ་ཚང་བ་ཡོད་མེད་ལ་མ་ལྟོས་པར། བུར་ལིན་དུ་མདུན་བསྐྱོད་བྱེད་འགོ་
བཙུགས། སྐར་སྲུང་པའི་དཔོན་རིགས་ཚོས་སྐྱོག་གཡོ་ངན་གཤོམ་པ་ཚོའི་ཕྱོགས་
བྱས་ཏེ། དཔུང་འཇུག་བྱེད་བཞིན་པའི་བུལ་རྟེག་ (Baltic) དམག་སྐར་གྱི་དམག་
མི་ཚོར་གཞུང་གི་དམག་དཔུང་གིས་མེ་མདའ་རྒྱག་སྲིད་པའི་དོགས་གཞི་ཆེན་པོ་
བྱང་། ཨེ་བཏ་སྲིད་གཞུང་གིས་འཐབ་རྒྱུ་མ་བྱས་པར་བུར་ལིན་དོར་ནས་ཐོག་
མར། ཏེ་ཏེ་ (Dresden) དང་། དེ་ནས་སུཧུཏ་གཏེ་ (Stuttgart) ཏུ་སྤྱོན།
ཕྱི་ཟླ་ ༩ ཚེས་ ༡༢ རེས་གཟའ་སྟེན་པའི་ཉེན་བུར་ལིན་བཅོན་བཟུང་གིས། ཀེ་པ་
ཀྱི་ཕྱོགས་གཏོགས་པ་ཚོས་སྲིད་གཞུང་གསར་པ་བཙུགས་པའི་གསལ་བསྐྱེད་
བྱས། འོན་ཀྱང་མངའ་སྡེ་ལག་ལ། ཨེ་བཏ་གཞུང་གིས་ཀེ་པ་ཀྱི་སྲིད་དབང་ལམ་
ལྷགས་ལ་མཐུན་འགྱུར་ཅི་ཡང་མི་བྱེད་པ་དང་། ཁྱིམས་མཐུན་གྱི་སྲིད་གཞུང་ཁོ་
ན་དང་མཉམ་དུ་འབྲེལ་བ་འཛོག་དགོས་པ་བཅས་ཀྱི་བཀའ་ཁྲབ་ལམ་སྟོན་བྱས།

རང་དབང་ལྡན་པའི་གནམ་དམག་སྡེ་ཚོན་པོར་པ་ (Freikorps) ཀྱི་

དམག་དཔུང་གིས་གཟའ་ཉི་མའི་ཉིན་གུང་གཞུང་གི་ཕྱོགས་གཏོགས་པ་གསར་
 ཤོག་གཉིས་ཀྱི་ལས་ཁུངས་བཅོན་འཕྲོག་བྱས་སྐབས་བུར་ལེན་གྱི་པར་ཁང་ཡོངས་
 རྫོགས་གིས་ལས་བཤོལ་ངོ་ཚྏ་ལྟུང་། བུར་ལེན་ནང་གི་ལས་མི་གཞན་སྟོང་ཕྲག་
 མང་པོས་ཀྱང་མ་བསྐལ་དང་ལྷངས་ཀྱིས་ལས་བཤོལ་ངོ་ཚྏ་ལྟུང་། གཟའ་ཉི་མ་
 དེ་རང་གི་ཉིན་མཇུག་ཏུ་སྤྱི་ཚོགས་མང་གཙོ་ཚོགས་པའི་དབུས་རྒྱུན་ལས་ཁང་གི་
 ཚོགས་མི་དང་། ཨེ་བཏ་ལོ་ཆེན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་མང་གཙོ་ཚོགས་པའི་
 ཚོགས་མིའི་མིང་ཐོག་ནས། དུག་དམག་གིས་སྲིད་གཞུང་བཟུང་རྗེས་ཁ་ཕྲོག་
 ཕྱིར། སྤྱི་ཡོངས་ལས་བཤོལ་ངོ་ཚྏ་ཀྱི་གཤམ་གསལ་གསལ་བསྐྱབས་བཏང་བ་
 དེར། “ལྷེ་ལ་ཉིམ་གཉིས་པ” (Wilhelm II) (ཀེ་སར་ཟུར་པ)ཡི་བསྐྱར་ལོག་སྟོན་
 འཕོག་བྱེད་པར་ཐབས་ལམ་གཅིག་ཁོ་ན་ཡོད་པ་དེ་ནི། དཔལ་འབྱོར་གྱི་བྱ་གཞག་
 ཡོངས་རྫོགས་མཚམས་འཇོག་བྱེད་རྒྱ་དེ་ཡིན། མི་གཅིག་གིས་ཀྱང་ལག་པ་
 འགུལ་མི་ཚོག་ལ། ལས་མི་གཅིག་གིས་ཀྱང་དུག་དཔུང་གིས་སྲིད་དབང་སྐྱེར་
 སྲོད་པར་རམ་འདེགས་བྱེད་མི་ཚོག་བཞོན་ལྷན་གྱི་འབྲུ་དོན་བཞེན་ཚང་མས་སྤྱི་
 ཡོངས་ལས་མཚམས་འཇོག་དགོས།” ཞེས་གསལ་ཡོད། སྤྱི་ཡོངས་ལས་བཤོལ་
 ངོ་ཚྏ་དེར། སྲིད་དོན་དང་ཚོས་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤྲེལ་གཞི་ལས་མི་ཚང་མས་རྒྱབ་སྐྱོར་
 བྱས། (འོན་ཀྱང་དམར་ཤོག་པ་ཚོས་དང་ཐོག་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་པའི་ཁས་ལེན་མ་
 བྱས།) དགོས་དེས་སྤྱི་དམངས་ལས་དོན་གང་ལ་ཡང་དམིགས་བསལ་བཏང་མེད།
 ལས་ཁུངས་ཀྱི་ལས་བྱེད་པ་རྣམས་ནས་ཀྱང་མཐུན་ལམ་མ་བྱས། ཀེ་པ་ཀྱི་སྲིད་
 གཞུང་ལ་དབུལ་མེད་པ་དང་། ལས་ཁུངས་ལམ་ལུགས་ནས་མཐུན་ལམ་ཐོབ་པ་
 བྱེད་མ་ཐུབ་པའི་ཀེ་པ་ཀྱི་འོག་ཏུ་ཡོད་པའི་གཞུང་གི་ལས་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་

ལས་མཚམས་བཞག་པའམ། ཡང་ན་ལྷན་ཁང་ཁག་གི་འགོ་འཛིན་གྱིས་རྒྱུ་ལས་
ལེན་མ་བྱས། ལས་མི་ཚོས་ཀེལ་གྱི་ཕྱོགས་གཏོགས་དཔུང་མེར་བྱུགས་རྒྱུན་
རྒྱུའི་འབད་ཚོལ་བྱས།

ཕྱི་ཟླ་གསུམ་པའི་ཚེས་བཅུ་ལྔ་ཉིན། ཨེ་བཏ་གཞུང་གིས་ཕན་ཚུན་འགྲིགས་
འཇགས་གྱི་གྲོས་འཆར་ལ་ཁས་ལེན་མ་བྱས། བུར་ལིན་དུ་གཞུང་གི་ལས་ཁུངས་
བཅོན་བརྒྱུད་གྱི་མཁན་ཚོའི་དབང་ཆ་དེ་ཚད་བཀག་ཅན་ཞིག་ཡིན་པར་མངོན་
གསལ་དོད་དུ་བྱིན། རྒྱུ་མ་ཚེའི་དམག་དཔོན་འགའ་ཞིག་གིས་སྲིད་གཞུང་ལ་
སྐར་ཡང་གུས་བཅི་ལ་ཞེན་གྱིས་འགོ་བཙུགས། འགོ་བཙུན་དུ་ “དུག་པོའི་སྲིད་
དབང་སྐྱེར་སྲོད་ཐོར་གཞིག” ཅེས་བྲིས་པའི་ཤོག་གྲུར་གནམ་གུ་ཞིག་གི་ནང་
ནས་བུར་ལིན་གནམ་ཐོག་ནས་གཏོར། མེ་མདའ་བརྒྱབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་
སུ་འཆི་སྲོན་བྱུང་བ་དང་། ཚབས་ཚེའི་འཇིགས་སྐྱལ་ལ་མ་ལོམ་པར་ལས་བཤོལ་
ངོ་སོལ་སྲ་མཐུད་བྱུང་གཏུགས་པར་། ཚེས་བཅུ་བདུན་གྱི་ཞོགས་པར། བུར་ལིན་
གྱི་སྤྱི་བདེ་སྐོར་སྲུང་བས་ཀེལ་ལ་དགོངས་ཞུ་དགོས་པའི་དགོས་འདུན་བཏོན།

དེ་ཉིན་ཕྱི་དྲོ། ཀེལ་ལས་ཁུངས་བཤོལ་ཏེ། ལུཏ་ཕིཊ་ (Luttwitz) སྤྱི་བྱུང་དམག་
སྲུང་བསྐོར་འཇོག་དང་འབྲེལ་རང་ཉིད་སྤྱི་ཇུན་ (Sweden) དུ་བྲོས། ཁྲིང་རྣལ་
མང་པོའི་ནང་དུ་ཞུགས་དུ་བྲོ་བའི་ཟིང་འཇུག་བྱུང་། དེ་ཉིན་དགོང་དུ་སྐོག་གཡོ་རན་
གཤོམ་གྱིས་པོ་ཕལ་ཆེ་བས་མི་མང་དུ་གྱུས་མའི་ཆས་བསྐྱིགས་ཏེ་བུར་ལིན་ནས་
བྲོས་པ་དང་། ལུཏ་ཕིཊ་གྱིས་རང་ཉིད་ཀྱི་གོ་གནས་གསར་པ་ནས་ཚུ་དགོངས་

ལུས། དེའི་ཕྱི་ཞིན་དེར། ད་ཆ་ཨེ་བཏ་སྲིད་གཞུང་གི་བཀའ་འོག་ཉུ་ཡོད་པའི་
 བུ་ལ་རིག་གཉེན་དམག་སྐོར་བུར་ལིན་ནས་སྲིད་བཞུད་བྱས་ཀྱང་། ཁོང་ཚོར་འཕུ་
 དགོད་བྱེད་མཁན་གྱི་མི་མང་འགའ་ཞིག་ལ་མེ་མདའ་རྒྱག་རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལམ་དུ་
 གཏོད་རྒྱུར་ཐེ་ཚོམ་མ་བྱས། དུག་དམག་གིས་སྲིད་གཞུང་ལེན་ཐབས་དེར་
 ཕམ་ཉེས་བྱུང་བ་དང་མེ་མདའ་སྲི་མཐུན་སྲིད་གཞུང་བདག་སྲུང་བྱབ་པ་བྱུང་། འོན་
 ཀྱང་། ཨེ་བཏ་སྲིད་གཞུང་ལ་རྩེ་ལེ་ཏེ་ (Rhineland) གྱི་ནང་དུ་ཡོད་
 པའི་གོ་མཚོན་ལུན་པའི་དཔུང་དམག་དམར་པོ་དང་གཞུང་གི་དམག་དཔུང་
 དབར་འཁོན་འཁྲུག་གིས་རྒྱུན་པས་སྲིག་སྲོལ་མང་པོ་བྱུང་བར་བརྟེན་སྲུ་མཐུད་དེ་
 ཟེང་འཁྲུག་ལ་གཏོད་ལེན་བྱེད་དགོས་བྱུང་།

དུག་དམག་གིས་སྲིད་གཞུང་འཛིན་ཐབས་ཀྱི་སློབ་ལ་མཁས་པ་། ཀྲུ་
 ཀལ་གཞོན་པ། ཇི་ཇེ་ ཟུ་ཏེ་ལེ། (D.J. Goodspeed) གྱིས། ཀེ་པ་གྱིས་དུག་
 དམག་སྲིད་གཞུང་འཛིན་ཐབས་བྱས་པ་དེ་ནས་སྐྱུང་དགོས་པའི་བསྐྱབ་བྱ་རྩེ་བ་
 ཞིག་ལ་མཚུ་བ་སྲོལ་བྱས་ཡོད་པ་ནི། རྒྱུག་གཡོ་ངན་གཤོམ་པ་ཚོས་སྲིད་གཞུང་གི་
 ཟུ་ལག་ཆ་ཚང་བདག་བབྱུང་ཟེན་པའི་རྩེ་སྲུ་ “རང་ཉིད་ཀྱི་འཛིན་སྲིད་གི་ཆེད་
 དུ་ཉུང་མཐར་མཁོ་བའི་མོས་མཐུན་འཐོབ་དགོས།” ཞེས་བརྗོད་ཡོད།

གང་དུ་མང་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱབ་སྐྱོར་གྱི་དྲི་བ་འདི་གསལ་ཤོས་མངོན་སའི་དོན་རྒྱུན་
 ཅིག་ནི། ཀེ་པ་གྱི་དུག་དཔུང་གིས་སྲིད་གཞུང་བབྱུང་ཐབས་བྱས་པ་དེ་རེད། ཀྲུ་
 རྒྱུང་དང་དམིགས་ལུ་ལ་གྱི་ཆ་ནས་དུག་དཔུང་གིས་སྲིད་གཞུང་འཛིན་ཐབས་ཀྱི་

དམིགས་སྒྲིབ་ལམ་སྒྲིབ་སྤྱད་པ་མངོན་རྒྱུ་། མང་ཚོགས་ཀྱིས་སྲིད་གཞུང་
གསར་པའི་བཀའ་ལ་མ་ཚཱིས་པའི་རྒྱ་མཚན་གས་ཆེ་ལ་བརྟེན་ནས། ལམ་སྒྲིབ་ས་
མ་བྱུང་བར་ཐོར་གཞིག་ཏུ་སྤང་བ་རེད།

རྩེ་མཚོའི་བྱེད་ཏུ་འཕགས་པའི་ལོ་རྒྱུས་སྒྲིབ་ལ། ཨེ་རི་ཀ། ཨེ་ཀ། (Erich Eyck)
ཀྱིས་ཀྱང་། “ལས་བཤེལ་ངོ་རྒྱུ་དེས་ཀུན་དང་ཁོའི་མཐུན་ཤོགས་ཀྱི་དྲག་དཔུང་
གིས་སྲིད་གཞུང་འཛིན་ཐབས་དེ་ཉི་མ་བཞི་རང་གི་རྗེས་སུ་མཐུག་བསྐྱུས་པ་རེད།
རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྒྱན་ཐུན་ཀྱི་བཀའ་ཡུང་གི་སྤོང་ཆའི་དུས་སྐབས་དེར་མང་ཚོགས་
ཀྱིས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ཐེ་གཏོགས་བྱས་པ་ཁོ་ནས་དེ་ཙམ་མཚུགས་པོ་སྒྲིབ་བྱུང་བ་བྱུང་
ཡོད་པར་མངོན་” ཞེས་མཐུག་བསྐྱུས་གནང་ཡོད།།

ལེན་བཞི་པ།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༡༤ ན་མ་ ༡༩༡༥

དབྱིན་ཇི་ལི་ཚོ་བ་ཏུ་རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཞིག་གི་ས་དབང་བསྐྱར་བྱས་པའི་
 མངའ་སྡེ། ཏ་ཐོ་ཀོ་ར་ (Travancore) ནང་གི་ས་གནས་ཕྱི་ལོ་ (Vykom)
 ཏུ་རྟེན་འཇུ་མེ་ཉན་པའི་མེ་རྟེན་ས་དམན་པ་ཚོ་ལོ་རོ་བརྒྱ་པུག་མང་པོའི་རིང་ལ།
 ཁོང་ཚོ་རང་ཉེད་གྱི་སྲོད་ཁང་ཏུ་ཐད་ཀར་འགྲོ་བའི་རྒྱ་ལམ་གྱི་བྲག་པ་ཞིག་ལེད་
 སྲོད་བྱེད་པར་བཀག་འགོག་བྱས་ཡོད། རྒྱ་མཚན་ནི། རྒྱ་ལམ་དེ་ཟླ་རྩེད་
 མཐེགས་བཟུང་བྱེད་པའི་བྲམ་ཟེའི་ཚོས་ལུགས་གྱི་ལྷ་ཁང་ཞིག་བརྒྱད་དེ་འགྲོ་གི་
 ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༡༤ ལོར་ཉིན་ཏུ་པ་རྟེན་ས་མཐོ་བའི་གསར་བཞེ་པ་འགས་མེས་
 སོ་དམ་པ་གཞུང་ཉེ་དང་ལྷན་དུ་གྲོས་བཟུར་གྱི་ཇེ་ས་སུ་བྱེད་ལས་ཞིག་འགོ་བཙུགས།
 རྗེ་ཁག་འདིས་རྟེན་འཇུ་མེ་ཉན་པའི་གྲོགས་པོ་ཚོ་དང་ལྷན་དུ་རྒྱ་ལམ་དེའི་ཐོག་
 ཕྱིན་ཏེ་ལྷ་ཁང་དེའི་མདུན་རང་ཏུ་བཞུད། ཟླ་རྩེད་མཐེགས་བཟུང་ཅན་གྱི་ཉིན་
 ཏུ་ཚོས་ཁོང་ཚོར་ཚོ་བས་ཆེའི་སྐོལ་བརྒྱུད་བྱས་ཏེ། རམ་སྟོན་པ་འགའ་ཤས་འཛིན་
 བཟུང་གིས་རིང་མཐར་ལོ་གཅིག་གི་རིང་བཙོན་འཇུག་གི་ཉེས་ཆད་བཏང་།
 སྐབས་དེར་རྒྱ་གར་གྱི་སྲོགས་གང་ས་ནས་དུང་སྤངས་པ་འབྱོར། རྒྱལ་པོ་དེའི་
 སྲིད་གཞུང་གིས་སྐྱར་དུ་འཛིན་བཟུང་བྱེད་རྒྱའི་ཚོ་བ་ཏུ་གསར་བཞེ་པ་རྣམས་རྒྱ་
 ལམ་དེར་ཞུགས་རྒྱ་འགོག་དགོས་པའི་བཀའ་བཏང་། དེས་ན་རྒྱ་ལམ་དེ་ལམ་
 གཙོད་ཅིག་གིས་བཀག་གསར་བཞེ་པ་རྣམས་ནས་ཁོང་ཚོ་རྒྱ་ལམ་དུ་གཏོང་
 རོགས་ཞེས་སྐོར་སུང་བ་ལ་རེ་འབོད་བྱེད་བཞིན་དུ་དེའི་མདུན་དུ་རེ་སྐལ་གྱི་ཀུན་

སྒྲིབ་དང་བཅས་ལངས་ཏེ་བཟང་། མེ་ཁག་གཉིས་ཀས་ཉེན་མཚན་མེད་པར་
གཅིག་རྗེས་གཉིས་མཐུན་གྱི་མི་འགོ་བརྗེ་ལེན་གོ་སྒྲིག་བྱས། རེག་འཇུ་མི་ཉན་པ་
ཚོས་རྒྱ་ལམ་དེ་ཡོད་སྟོན་བྱེད་པའི་ཐོབ་ཐང་ལ་བུམ་ཟེ་ཚོས་དོས་ལེན་མ་བྱས་གྱི་
བར་དུ་གསར་བརྗེ་པ་རྣམས་གྱིས་རང་ཉིད་གྱི་ལས་འགུལ་ཕྱིར་འཐེན་མི་བྱེད་པ་
དང་། འཚོ་བ་སྤངས་པའི་དོ་བོར་གནས་རྒྱའི་དམ་བཅའ་བྱས།

རྒྱ་གར་དུ་མ་ཕྱིན་པའི་ནང་དུ་གསར་བརྗེ་པ་རྣམས་གྱི་གྲངས་འཕོར་དང་
མེམས་བྱུགས་གཉིས་ཀ་སྐབས་དེ་ཆག་པ་དང་སྐབས་དེ་འཕར་བའང་བྱུང་།
ཆར་དུ་ས་སྐབས་ཏེ་རྒྱ་ལམ་རྒྱས་བསྐྱབས་པའི་སྐབས་སུ་ཁོང་ཚོས་རྒྱ་ཚོང་གསུམ་
དེ་བར་བརྗེ་ལེན་གྱི་དུས་ཚོད་ཐུང་དུ་བཏང་ནས་རང་གནས་སུ་ལངས་ཏེ་བཟང་།
རྒྱ་རྒྱས་ཏེ་ཁོང་ཚོའི་དཔུང་པ་བར་དུ་སྐབས། ལམ་གཅོད་བཞུགས་ཏེ་གསུང་
གྱི་སྐོར་སྤང་བ་ཚོ་གོ་བྱ་ལ་བརྟེན་དགོས་པ་བྱུང་།

སྲིད་གཞུང་གིས་མཐའ་མ་ལམ་གཅོད་དེ་མེད་པར་བཟོ་སྐབས་ཀྱང་གསར་བརྗེ་
པ་རྣམས་གྱིས་ཉེན་དུ་སྤང་རྟེན་མཐེའ་བཟུང་བ་རྣམས་གྱིས་བསམ་སྒྲོར་འགྱུར་བ་
མ་བཏང་གི་བར་དུ་མདུན་བསྟོད་བྱེད་རྒྱུར་ཁས་ལེན་མ་བྱས། རྒྱ་བ་བཅུ་དུག་གི་
རྗེས་སུ་བུམ་ཟེ་ཚོས་དང་ཚོར་དེ་འདུན་སྟོན་པ་དེར་དོས་ལེན་མ་བྱས་པར་ད་དུང་
ཡང་འགྲངས་ཐུབ་པ་མི་འདུག ད་ཆ་རེག་འཇུ་མི་ཉན་པ་རྣམས་བསྐྱེད་རྒྱུར་
ང་ཚོ་བྱ་སྒྲིག་ཡོད་། ཅེས་བརྗོད་པ་དང་། གསར་ཤོག་ཁག་དུ་ཐོན་གསལ་ལྟར་ན།
ས་གནས་གཞན་དུ་འདི་དང་འདྲ་བའི་འགོག་རྒྱེན་མེད་པར་བཟོ་བ་དང་། རིའ་
རུས་གྱི་གསར་བརྗེ་ཡོང་བའི་རྒྱ་རྒྱེན་གནད་དུ་ཕྱིར་པར་རམ་འདེའ་བྱེད་པ་ལ་
དོན་རྒྱེན་འདིས་རྒྱ་གར་རྒྱལ་ཡོངས་ནང་རྒྱ་ཁབ་དུ་ཁྱབ་གདལ་བྱུང་ཡོད་།

ལེབ་ལྷན་པ།

རྒྱ་གར། ༡༩༣༠ ན་མ་ ༡༩༣༡

རང་བཙའ་གྱི་གསལ་བསྐྱེད་དང་། དེ་བརྒྱབ་པ་ལ་འཚེ་བ་སྤངས་པའི་
ལས་འགལ་ཞིག་གི་སློན་དུ་བཅེངས་བཀོལ་གྱི་དམག་འཁྲུག་གི་དགོས་འདུན་ལ་
མ་ལྷོས་པར་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༣༥ ཟླ་བ་ ༡༡ པའི་ནང་དུ་རྒྱ་གར་རྒྱལ་ཡོངས་ཀོང་རེས་
ཚོགས་པས། མོ་ཉན་དུས། གྲུ་ཉི་ལོ། (Mohandas Gandhi) དབྱིན་ཇི་ལ་ལོ་
གཅིག་གི་ཉེན་བརྗོད་རྒྱུའི་གྲོས་འཆར་དེ་གཉན་འབེབས་བྱས། དེའི་དུས་ཡུན་
སྤྱི་ལོ་ ༡༩༣༧ ཟླ་བ་ ༡༡ ཚེས་ ༣༡ ཉེན་རྒྱུག་གི་ཡོད། གྲུ་ཉི་ལོ། “ཨིང་
ལེན་ཏི” (England) ལུ་ཐུག་པའི་མཚམས་སུ་སྐྱབས་པ་མ་བཅོས་ཀྱི་བར་དུ་རྒྱ་
གར་གྱི་མངོན་འདོད་སྤོང་ཆེད་དེས་འབྲེལ་གྱི་མདུན་བསྐྱོད་ནམ་ཡང་བྱེད་ཀྱི་མ་
རེད།” ཅེས་བཞེས།

སྤྱི་ལོ་ ༡༩༣༧ ནང་དུ་དབྱིན་ཇིའི་དུག་གཞོན་ཆེ་འུ་ཕྱིན་པ་དང་དུས་མཚུངས་
གྲུ་ཉི་ལོ། རྒྱ་གར་གྱི་སྤྱི་ཚོགས་སུ་བཙན་བཅོམ་རྒྱུར་ཕན་ཀུས་ལྡན་པའི་ལས་རིགས་
ཁག་སྐྱལ་འདེད་བྱས། ཀོང་རེས་ (Congress) ན་མ་རང་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་
སུ་བཙན་བཅོས་པ་དང་། ཚོགས་མི་རྣམས་ཀྱིས་ལས་འགལ་སྤེལ་དགོས་པ་དང་།
གྲུ་ཉི་ལོ། དབུ་མིང་གནང་དགོས་པར་ཤུགས་གཞོན་བརྒྱབས།

སྤྱི་ལོ་ ༡༩༣༠ ནང་དུ་དབྱིན་ཇིའི་རྒྱལ་ཚབ་། ལོ་རྟེན་ ལཱ་ལོ་ལོ་ (Lord Irwin)
གྱིས་རྒྱ་ཅོག་སྤོང་མའི་གྲོས་མོལ་ཞིག་དང་དབྱིན་ཇིའི་རྒྱལ་ཁམས་ཀྱི་འོག་དུ་རང་

སྲིད་དབང་བསྐྱར་ཞིག་ཡོང་བའོ་ཡོད་པའི་བཀའ་ཚིག་གནང་། རྗེས་སུ་ཁོ་པའི་མེ་
འཁོར་ལ། ཕྱི་ལོའི་ (Delhi) ཉེ་འགམ་དུ་འབར་རྗེས་གཡུག་སྐྱོལ་ ལྷོ་ལོ་ ༡༩༧༩
ཟླ་ ༡༡ ཚེས་ ༡༩ ཉིན་དབྱེན་ཇིའི་རྒྱལ་ཚབ་ཀྱིས་རྒྱ་ཚབ་སྐྱོར་མིའི་གྲོས་ཚོལ་
དེའི་ཐོག་ནས་རྒྱ་གར་ལ་ཆ་ཚང་བའི་རང་བཙན་སྲོད་པའི་ཚ་ཁྲིམས་ཟེན་བྲིས་
ཤིག་རྒྱག་རྒྱུ་ཡོང་བའི་ཁས་ལེན་མ་བྱས།

ལ་ནོར་ (Lahore) དུ་ཕྱི་ཟླ་ ༡༡ ཚེས་ ༡༧ ཉིན་གྱི་རྒྱ་གར་རྒྱལ་ཡོངས་
གོང་དེས་ཡི་ཚོགས་འདུའི་ཐོག་། གུན་རྒྱུས་གོང་དེས་ཡི་དམིགས་ཡུལ་དེ་ཆ་ཚང་
བའི་རང་བཙན་ཡིན་པ་གསལ་བསྐྱགས་བྱེད་པའི་གྲོས་འཆར་ཞིག་བཏོན། གྲོས་
ཚོད་དེས་འོས་འདེམས་ཀྱི་ཕྱིར་ལྷོག་དང་། གོང་དེས་ཡི་ཚོགས་མི་རྣམས་ཁྲིམས་
བཟོ་ལྷན་ཚོགས་དང་གཞུང་འབྲེལ་ཚོགས་རྒྱུ་ཁག་ནས་དམིགས་ཀྱི་དགོས་པ།
ཕན་ལུས་ལྡན་པའི་ལས་འཆར་དང་། གཞུང་ཁྲུལ་མི་འཇུག་བཟེ་བའི་སྲིད་མངས་
ཀྱིས་བཀའ་བཅེ་དང་ལེན་མི་ཞུ་བ་བཙུག་གི་ལས་འགུལ་ཞིག་སྲིལ་རྒྱ་བྱས། ལས་
འགུལ་དེའི་འཆར་གཞི་གུན་རྒྱུས་འདིར་རྒྱ་ཡིན་པ་གསལ་པོ་རེད།

གུན་རྒྱུས་རྒྱ་གར་གྱི་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པ་དང་། སྲིད་མངས་ཀྱིས་བཀའ་
བཅེ་དང་ལེན་མི་ཞུ་བ་བཙུག་གང་ལ་དམིགས་དགོས་པའི་དབྱེན་ཇིའི་བཙན་
གཞོན་མཚོན་པའི་དམིགས་བསལ་དོན་གནད་ཁག་འོ་འཕྲོད་ཐབས་བྱས། དབྱེན་
ཇིས་ལྷོ་ལོ་དུ་ཁྲུལ་འགོལ་བ་དང་། ཁེ་ཕན་སྐྱོར་གཞེས་བྱེད་པ་དེ་ལས་འགུལ་
ཀྱི་དོན་གནད་དུ་འཛོལ་རུང་བར་གུན་རྒྱུས་དོས་འཛོལ་བྱས།

ཕྱི་ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༡༦ རང་བཙན་གྱི་ཉིན་མོར་ཚེས་ཉེ། རྒྱ་ཆེ་བའི་ཚོགས་
འདུ་དག་གིས་རང་བཙན་གྱི་དོན་དུ་གྲོས་ཚོད་བཞག་པ་དང་། དབྱེན་ཇི་ལ་རྒྱབ་

སྐྱོད་ཕྱིར་འཐེན་དང་། འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འགོག་ཚེས་བྱེད་རྒྱུའི་དམ་བཅའ་བཞག
དབྱིན་ཇིས་འཛིན་བཟུང་དང་བཙོན་འཇུག་སྤྱི་མཐུན་དེ་བྱས།

གུན་རྒྱུས་སྲིད་དོན་གྱི་བཙོན་པ་རྣམས་སྤོང་བཤོལ་དང་ཚྗེའི་དཔྱ་ཁལ་མེད་
པར་བཅོ་རླུ་མེ་བའི་དམིགས་བསལ་གྱི་དགོས་འདུན་བཅུ་གཅིག་པོས་འཛིན་གྱིས་
དོན་དམ་གྱི་རང་བཙོན་ཡོང་ཐབས་བྱས། ཕྱི་ཟླ་ ༩ ཚེས་ ༡ ཉིན། གུན་རྒྱུས་སྲིད་
དམངས་བཀའ་བཙུན་དང་ལེན་མི་ཞུ་བ་དེ་དགོས་པ་མེད་པར་བཅོ་སྲིད་པའི་ཆག་
ཡང་ཞུ་བའི་ཡི་གེ་ཞིག་རྒྱལ་ཚབ་ལ་སྤུལ། གུན་རྒྱུས་ཆག་ཡང་དེ་དག་མ་བྱུང་ན་སྲིད་
དམངས་རྣམས་བཀའ་བཙུན་དང་ལེན་མི་ཞུ་བའི་ལས་འགུལ་སྲིལ་རྒྱ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད།
རྒྱལ་ཚབ་གྱི་དུང་ཡིག་གིས་ཁུངས་འཁྲོལ་ཙམ་གྱི་ཡིག་ལན་ཞིག་བཏང་བར།
གུན་རྒྱུས། “དབྱིན་ཇིའི་རྒྱལ་ཁམས་ཀྱིས་དྲག་ཤྲགས་ཁོ་ནར་ཡ་ལན་སྤོང་གི་
འདུག” ཅས་བྲིས། སྲིད་མངས་ཀྱིས་བཀའ་བཙུན་དང་ལེན་མི་ཞུ་བའི་སྤྲིག་ཁྲིམས་
རྣམས་འགྲེམས་སྲིལ་བྱས་པ་དང་། དེ་དག་ལ་ཚོགས་མཆན་ལྷངས། ཕྱི་ཟླ་ ༩ ཚེས་
༥ ཉིན་བཟུང་། ཟླ་བ་གཅིག་གི་རིང་ལ་དབྱིན་ཇིས་རྒྱལ་ཞེན་ཅན་གྱི་གསུང་
བཤད་གནང་མི་ཚོགས་པར་བཀག།

ཕྱི་ཟླ་ ༩ ཚེས་ ༡༡ ཉིན། གུན་རྒྱུས་དབྱིན་ཇིའི་ཚྗེའི་ཁྲིམས་ལ་ཚེས་མེད་
བྱེད་པར་རྒྱ་མཚོའི་མཐའ་ནས་ཚྗེའི་རྒྱུའི་ཀུན་སྤོང་དང་བཅས་ཨ་ཉམ་རྩ་རྩེད་
(Ahmedabad) གྱི་ཉེ་འགུལ་དུ་ཡོད་པའི་རང་ཉེད་གྱི་། ཞུ་ག་རམ་ (Ashram)
ནས་༧༩༧ (Dandi) མཚོ་འགུལ་ཕྱོགས་སུ་ཉེན་ཉེ་ཤུ་ཚ་དུག་གི་གོམ་བཤོད་
གནང་རྒྱུ་འགོ་བཙུགས། གུན་རྒྱུས་ “ང་ཚོའི་འདི་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་དམག་
འཐབ་ཅིག་ཡིན།” ཅས་བརྗོད། མི་སྤོང་ཕྲག་དུ་མས་ལམ་གྱི་གཡས་གཡོན་དུ་རུ་

ལྷན་བསྐྱོད་པ་དང་། མང་པོ་ཞིག་གིས་བཤོད་ནང་འཇུག་ཞུགས་བྱས། དེ་ཕྱི་
རིའི་སྲིད་གཞུང་གི་ཆེད་དུ་ལས་ཀ་བྱེད་བཞིན་པའི་རྒྱ་གར་དཔོན་རིགས་ཚོས་
ལས་ཀ་ནས་ཚུ་དཔོང་ས་ལྷ་དཔོན་པའི་འབོད་སྐྱེལ་བྱས། ལྷན་རྒྱུས་དེ་ལོ་
པ་འཛིན་བཟུང་བྱེད་རྒྱུར་འཛིགས་སྐྱར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཚུལ་གྱི་ཟུར་བུ་བྱས།

ལེ་དབར་ཉེས་བརྒྱལ་ས་རིང་བའི་གོ་མ་བཤོད་དེའི་སྐབས་སུ། རྒྱ་གར་ནང་
ས་ཕྱོགས་གཞན་དང་གཞན་དུ་སློབ་གྲུའི་སློབ་སྤྲུག་བྱ་རྣམས་ནས་དོ་སྐོལ་གྱི་རེ་
སྤོལ་བྱས་པ་དང་། རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱལ་དར་བསྐྱེད་ས་འཇུགས་བྱས། ལྷན་ཀ་ཀ་ཀའི་
ཤོང་ཁྲེར་གྱི་སྤྱི་ལུག་འཛིན་བཟུང་བྱས། ལུ་རྒྱུར་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འགོ་ཁྲིད་
རྣམས་གྱི་དམག་དོན་ལྷན་ཚོགས་ཤིག་བཀོད་སྐྱོད་བྱས། མངའ་སྡེའི་འགོག་ཚུལ་
ཚོགས་རྒྱུང་ཁག་བཟུངས། ཉེ་བའི་ཆར་ཁོ་ནར་འཚོ་བའི་འགྲེལ་བརྗོད་བྱེད་པོ།
ར་ས་ཏར་ལུལ། ཀེ་ཏུ། (Jawaharlal Nehru) ལས་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་སྤྱིག་
ལས་གྱི་དམ་བཅའ་ཐུང་བུ་ཞིག་བཀོད་བྱས་བྱས་པ་དང་། རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱལ་ཞེན་
ཅན་གྱི་གོ་ས་ཚོགས་འཐུས་མི་རྣམས་ལས་ཁུར་ནས་དཔོང་ས་ལྷ་བྱས། ཕྱི་ཟླ་ ༤
ཚེས་ ༦ ཉེན་ཚུའི་བཅས་ཁྲིམས་ལ་མང་ཚོགས་ནས་སྤྱི་དམངས་བཀའ་བརྒྱུད་
ལེན་མེ་ལྷ་བཟུང་བྱེད་རྒྱུའི་འཆར་གཞི་བཏོད་པ།

ཕྱི་ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༥ ཉེན། ལྷན་རྒྱུ། ཀེ་མ་ཞེ་ (Cambay) མཚོ་ལྷན་དུ་ཡོད་
པའི་ཏར་ཏེའི་མཚོ་མཐའ་ལུ་སྤེལ་ས། ཕྱི་ཉེན་ཞོགས་པ་དེར་ལྷན་རྒྱུས་ཚུ་དང་ཚུ་
ཚུ་ཁྲོམ་བས་སྤངས་པ་དང་། དང་སྤངས་པ་བརྒྱུད་ཚུ་གྱུ་གཉེས་ཀྱིས་ཉེ་འགྲམ་གྱི་
ཚུ་གཉེར་ནས་སྤྲུག་ལས་ཚུ་བྱས་ཏེ་འཁྲེར་པས་ཚུ་ཁྲིམས་བཤེགས།

རྒྱ་གར་རྒྱལ་ཡོངས་སུ་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱིས་ལུག། མཚོ་

འགྲམ་གྱི་ས་རྒྱུད་ཁག་ཏུ་གྲོང་གསེབ་པ་ཚོས་ཁྲིམས་ལ་ཚེས་མེད་གྱིས་ཚུ་བྱས།
 རྒྱ་ཆེ་བའི་ཚོགས་འདུ་མས་དང་ཁྲིམ་སྐོར་དག་ཤུགས་ཆེ་བྱས། མི་མང་པོ་ལྟེ་བ་
 གཅིག་ཏུ་འདྲིན་བཟུང་བྱུང་བ་ན། བརྗེ་ལེན་གྱི་འགོ་བློན་ཚོས་དེ་དག་གི་གོ་གནས་
 བཟུང་། གཞུང་གི་སློབ་གྲྭ་ཁག་ནང་ཡོད་པའི་སློབ་ཕྱག་ཚོ་ཕྱིར་འཐེན་བྱས། རྒྱ
 གར་རྒྱལ་ཡོངས་ཀོང་རེས་ཡི་འགོ་བློན་མངོན་གསལ་ཆེ་བ་རྣམས་འདྲིན་བཟུང་
 བྱས། ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་ཕྱོད་ཆས་དང་ཨ་རག་ཚོང་མཁན་ཚོ་ལ་དམངས་ནས་ཕོ་ལྷ་
 བྱས། སྲང་ལམ་ཁག་ཏུ་ཁྲིམས་མཐུན་མ་ཡིན་པའི་ཚུ་མངོན་གསལ་དོད་པོར་ཉེ་
 ཚོར་བྱས། རྒྱ་གར་བ་དབྱེན་ཟིའི་ཆེད་ཏུ་ལས་ཀ་བྱེད་མཁན་རྣམས་ལ་སྤྱི་ཚོགས་
 གྱི་ཕྱིར་སློབ་བྱས། སྐོར་སྐྱེད་བས་ཁྲིམས་མཐུན་མ་ཡིན་པའི་ཚུ་བཟོ་མཁན་ཚོར་
 ཉེས་བརྟུང་བཏང་། ཚན་པ་འགའ་ཞིག་གི་ནང་ཏུ་ཚེས་མེད་བྱས་པ་དེས་རྒྱའི་
 ཁྲིམས་རྩ་བ་ནས་མེད་པ་ལྷ་བྱུར་མངོན་པར་བྱས། གྲོང་ཁྲེར་ཏུ་མའི་ནང་ཏུ་གཞི་
 རྒྱ་ཆེ་བའི་ཁྲིམ་སྐོར་དག་བྱས། ཚོང་པ་མང་པོ་ཞིག་གིས་འཐབ་ཚོན་དེར་རྒྱབ་
 སྐྱོར་བྱས། ས་ཁྲལ་འགའ་ཞིག་ཏུ་མང་ཚོགས་གྱིས་ས་ཁྲལ་འཇལ་རྒྱུར་ངོས་ལེན་
 མ་བྱས།

ས་གནས་འགའ་ཞིག་ཏུ་སྐོར་སྐྱེད་བའི་གདུག་རྩུབ་གྱིས་རྒྱུན་པས་འཆོ་བ་
 རྒྱན་སྲོང་བྱེད་པ་མངོན་གྱང་། སྤྱིར་བཏང་གི་ཆ་ནས་འཆོ་བ་སྲངས་པའི་སྤྲིག་ལམ་
 རྒྱན་འཁྲོངས་བྱུང་། རྒྱ་གར་རྒྱལ་ཡོངས་སུ་གསར་གནས་བརྒྱུད་ལམ་གྱི་དམ་
 དྲག་ཤུགས་ཆེ་བུ་ཕྱིན།

འཆོ་བ་ཅན་གྱི་ས་ཁྲལ་ཞིག་ཡིན་པར་གྲགས་ཆེ་བའི་རྒྱབ་བྱང་ས་མཚམས་
 མངའ་སྡེའི་ནང་གི་པེ་ཤཱ་སྐོར་ (Peshawar) གྲོང་ཁྲེར་གྱི་ནང་ཏུ་འཆོ་བ་སྲངས་

པའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་མངོན་གསལ་ཅན་གྱི་ཁ་ཆེའི་འགོ་བློན་རྣམས་འཛིན་བཟུང་
 བྱས། དབྱེན་ཇིའི་དམག་མི་ཚོས་ངོ་རྒྱལ་རམ་སྤོན་པའི་མི་ཚོགས་ཀྱི་ནང་དུ་མི་
 མང་འབྱུངས། ཁ་ཆེའི་ས་མཚམས་ཀྱི་གན་རྒྱ། ལན། ཨབ་དུལ། ལྷ་ཕུར།
 ལན། (Khan Abdul Ghaffar Khan) དང་ཁོ་པའི་ལས་རྒྱལ་རྣམས་འཛིན་
 བཟུང་བྱས། རྗེ་དུག་གི་ཁྲིམས་གཞི་གསལ་བསྐྱེད་བྱས། དབྱེན་ཇིས་སྐབས་
 གཅིག་ལ་གོང་ཁྲེང་ནས་འཁྲུག་ཅམ་རེང་ཉེན་གཡོལ་བྱས།

གན་རྒྱུས། ལྷར་ར་ས་ན་ (Dharasana) རུ་ཡོད་པའི་གཞུང་གི་ལྷ་ཡི་བང་
 མངོན་དུ་གོ་མ་བཤོད་བྱེད་རྒྱུའི་འདུན་པ་དང་། དེ་བདག་བཟུང་བྱེད་པའི་དགོས་
 འདུན་བཏོན་པའི་གནས་ཚུལ་བར་ལན་སྤོད་པའི་ཡི་གེ་གཉེས་པ་ཞིག་རྒྱལ་ཚབ་ལ་
 གྲེས། སྐབས་དེར་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་བདུན་ཕྱག་ལ་པ་དེ་ཡིན། ཕྱི་ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༢ནས་
 ༥ཡི་མཚན་མེདེར། དབྱེན་ཇིའི་བཀོད་འདོམས་འོག་ཡོད་པའི་རྒྱ་གར་བའི་སྐྱོར་
 ལུང་བ་སུ་མ་ཚུ་ཐམས་པས་གན་རྒྱུ་འཛིན་བཟུང་བྱས་པའི་གནས་ཚུལ་གོ་མ་ཐག།
 རང་འགལ་གྱི་ངོ་རྒྱལ་རམ་སྤོན་དང་། མང་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་འཛོམས། རྒྱ་ཆེ་
 བའི་ཁྲིམ་སྐོར། དུས་ལུན་ཐུང་བའི་ལས་བཤོལ་ངོ་རྒྱལ་(Hartal) བཅས་བྱུང་།
 སྐྱོར་ལུང་བས་མི་གངས་ ༡༥བསད། ས་གནས་འགའ་ཞིག་ཏུ་མི་ལས་མང་
 བའི་ཚོགས་འཛོམས་མི་ཚོག་པའི་བཀག་འཁོག་བྱས། རྒྱལ་སྤྱི་འོ་རྒྱལ་བྱས།

རོ་ལོག་སྐུལ་སྤོང་གི་གཏམ་བཤད་བྱས་པར་བསྐྱོད་དེ། གསུང་བཤད་གནང་
 མཁན་ཚོ་འཛིན་བཟུང་བྱས་པ་དང་། ཞིབ་བཤེར་བྱེད་རྒྱ་དམ་དུག་ཆེ་རུ་བཏང་།
 གསར་ཤོག་ལག་འཁོག་གཞོན་བྱས། ཀོང་རེས་ཚོགས་པའི་སྤྱིག་འཇུགས་དག་
 ཁྲིམས་མཐུན་མ་ཡིན་པའི་གསལ་བསྐྱེད་བྱས།

ལྷ་མ་མེད་ཡོད་པའི་ཚུ་ཡི་བང་མཛོད་ལ་སློབ་བཤེར་བྱེད་ཚུ་དེ་འགོ་མེད་
 གསུམ་པ་ཚོ་དང་དང་རྒྱུ་མ་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཇུག་མཐུན་བྱས། ལྷ་མ་མེད་མཁུ་
 མ། ས་རོ་མེ་ཞི། ལྷ་མེ་དུ། (Sarojini Naidu) ཡིས་དབུ་མེད་པའི་སྐབས་ཤིག་
 ལ་མི་གྲངས་ཉེས་མོང་ལྷ་བརྒྱ་བྱུང་བའི་སློབ་འཇུག་སྡེ་པའི་འགོག་ཚུ་ལ་བ་
 རྣམས་ནས་ཚུ་ཡི་དགོས་འདུན་འདོན་ཆེད་གོ་མ་བཤོད་བྱས་པ་དང་། ཁོང་ཚོར་
 ཉེན་ལེ་བཞིན་མགོ་སློང་དུ་དབྱུག་པ་ (lathis) གཞུས་ཏེ་གདུག་ཚུ་བ་དང་བཅས་
 ཉེས་བརྒྱུད་བཏང་། སྐབས་གཞན་དུ། དང་རྒྱུ་མ་པ་ཚོས་མི་གྲངས་ཉེ་བུ་ཚུ་ལཱ་
 མེ་ཁག་བཅོས་ཏེ་གོ་མ་བཤོད་བྱས་པ་དང་ཉེས་བརྒྱུད་གཞེད་པའི་ཕྱིར་སྐྱུག་མོད་
 བྱས། རྒྱ་གར་བའི་སྐོར་སྲུང་བ་འགའ་ཞིག་ནས་ཉེས་བརྒྱུད་གཏོང་ཚུར་འདོད་
 མོས་མེད་པ་མཛོད།

ལྷོང་མེད་བརྒྱུད་ཀྱི་ནང་དུ་འཚོ་བ་བྱུང་། ཁོང་ཚོ་དགུགས་པའི་རྗེས་སུ་མི་
 མང་གིས་དོ་བཞུས་ཏེ་ས་གནས་གཅིག་དུ་དམག་མི་གཅིག་བསད།

རྒྱ་བ་དང་བདུན་ཕྱུག་རྒྱུ་རྗེས་མ་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པའི་ལས་
 འགུལ་སྐྱ་མཐུན་དེ་བྱས། ས་ཁུལ་འགའ་ཞིག་དུ་ལྷོང་གསེབ་རང་སྐྱོང་ས་ཁིམས་
 ཁང་དག་གོ་སློབ་བྱས། འདོན་བརྒྱུད་བྱས་པའི་འགོག་ཚུ་ལ་བ་འགའ་ཞིག་གིས་
 ཉེས་ཆད་འཇུག་ཚུ་དོས་ལེན་མ་བྱས། ད་དུང་ས་གནས་དུ་མར། ཚུ་དོ་བོ་སྐྱོང་
 ཕྱག་མང་པོ་ཕྱི་ལ་འོར་འདེན་བྱེད་པའི་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཚུ་ཡི་བཞུག་བཤེར་སྡེ་པ་ཡང་
 བརྒྱབས། མི་མང་བརྒྱ་ཕྱུག་དུ་མ་འདོན་བརྒྱུད་བྱས།

ཕྱི་ཚུ་ ༦ ཚེས་ ༩ ཉིན། སྤྱི་དམངས་བཀའ་བརྒྱུད་ལེན་མི་ཞུ་བའི་ལས་
 འགུལ་ལ་གདུང་སེམས་མཉམ་བསྐྱེད་མཚོན་ཕྱིར། བོ་མ་རྩེ་ (Bombay) རང་ཁ་

ཚེའི་རིམ་ལོན་ཏེ་རྒྱུ་ལོང་ཚད་ལེ་དབར་གཅིག་ཡོད་པས་ཁོས་སྐྱེས་པ་དང་།
 དབྱེན་ཇིའི་ཚྱུ་ཆས་ཕྱིར་ལྗོད་བྱེད་པའི་ཕྱོད་ཚོད་ཅིག་བཞག་ ཁྱིམ་སྐྱོད་ལྟེ་
 བཀག་འགོག་བྱས་པའི་ཡིག་ཆ་རྣམས་མང་ཚོགས་ཀྱི་དབུས་སུ་སྒྲིག་སྤྱད་བྱས།
 རང་སྲོག་སྐྱོས་གཏོང་གི་ཚྱུ་ཆས་སེར་པོ་ཚྱུ་པའི་ཉེན་ཏུ་(Hindu) དང་སིལ།
 (Sikhs) གི་བྱད་མེད་ཚོས། བོམ་རྩེ་ནང་གི་རྟ་ཐོག་སྐྱོར་སྤྱད་བར་གཏོང་ལེན་
 བྱེད་པོ་དེ་དག་དང་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ནང་ནས་སྒྲིག་ཆེ་ཤོས་ཀྱི་གྲས་སུ་བྱུང་།
 སྐྱེས་པ་མང་པོར་རྟ་ཐོག་སྐྱོར་སྤྱད་བས་ཉེས་བརྒྱུད་བཏང་ནས་སྐྱོར་ཏུ་བྲིལ། རྒྱ་
 གར་རྒྱལ་ཡོངས་སུ་ཞིབ་གཤེར་ལམ་ལུགས་དམ་དྲག་ཆེ་ཏུ་བཏང་།

ཕྱི་རྒྱ་ ལོའི་ ༡༧ཉེན་གོང་རེས་ཡི་རྒྱུ་ལས་ནས་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་ཚྱུ་ཆས་དང་།
 དབྱེན་ཇིའི་ཅ་དངོས་དེ་ལས་མང་བར་ཕྱིར་ལྗོད་སུ་མཐུད་བྱེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་
 མནར་གཅོད་གཏོང་བར་འགན་ཁུར་ཡོད་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ལ་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱིས་
 ཕྱིར་ལྗོད་བྱེད་རྒྱ་བཅས་ཀྱི་ལས་འགུལ་རྒྱ་བསྐྱེད་དགོས་པའི་སྐུལ་མ་བྱས། ཁོང་
 ཚོས་སྐྱོབ་སྤྲུལ་ཚོ་ལ་གཞུང་གི་སྐྱོབ་གྲོ་དོར་དགོས་པ་དང་། ཤོག་དངུལ་རྣམས་
 གསེར་ཏུ་བསྐྱར་བ། གོང་རེས་ཡི་རྒྱུ་ལས་འཇུགས་ཡོངས་ཚོགས་ནས་སུ་མཐུད་ལས་
 ཀྱི་བྱེད་དགོས་པ་བཅས་ཀྱི་ཞེན་སྐུལ་བྱས། ཁོང་ཚོས་ལས་འགུལ་གྱི་ནང་ཏུ་བྱད་
 མེད་ཀྱི་བྱེད་ལས་འཕེལ་རྒྱས་ཕྱིན་པར་དོ་སྣང་བྱས།

བོམ་རྩེ་ནང་ཏུ་མི་གཞིན་པ་ཞིག་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་ཚྱུ་ཆས་འོར་འཕེན་བྱེད་པའི་
 ཇུག་འཁོར་ཞིག་འགོག་ཐབས་བྱེད་པར་ལམ་སྐྱོང་ཏུ་ཉལ་སྐབས་རྒྱུ་འདས་སུ་
 ཕྱིན། ཉེན་ཤས་ཀྱི་རྩེས་སུ་སྐྱེས་པ་དང་། བྱད་མེད། སྤྲུལ་བཅས་ཀྱི་གངས་ཁྱི་
 གསུམ་ཡོད་པའི་རོ་ཚོ་ལ་རྒྱུ་ལོང་ཚད་སྐྱོར་སྤྱད་བས་བཀག་འཕྲལ་ཁོང་ཚོ་སྤང་

ལམ་གྱི་ལྷོང་དུ་བསྐྱོད། ཚར་པའི་ནང་དུ་ཚུ་ཚོའི་འགའ་ཤམ་བསྐྱོད་པའི་རྗེས་སུ་
སྐྱོར་སྤང་བས་བཏང་བ་དང་། རྒྱལ་ཁ་ལྡན་པའི་མཚན་གྲང་གི་གོམ་བཟོད་ཅིག་
བྱུང་བ་དང་སྤྲུགས་འོ་རྒྱུ་མཚན་མཚན་མས་བཞག།

ཕྱི་ལྷོ་ ཡོ་ཚེས་ ༧ ཉེན་རྒྱལ་ཚབ་། ལོ་རྟེན་ ལྷུ་རྩེན་ནས་ཁྲིམས་བཟོ་རྩེན་
ཚོགས་ཀྱི་གོམ་ཚོགས་གོང་འོག་གཉེས་ཀར་གལ་ཆེའི་གསུང་བཤད་ཅིག་གི་ནང་
དུ་འཆོ་བ་སྤངས་པའི་འོག་ལྷོང་དུ་ལམ་འབེབས་བྱས་ཏེ་བཞུགས་ཏེ།

“ང་དང་ངའི་གཞུང་གི་བསམ་ཚུལ་ལ། དེ་ནི་མང་ཚོགས་ཀྱི་བྱེད་ལས་ལ་
བརྟེན་ནས་གཏན་འབེབས་དབང་ཚད་ལ་ཤེས་བཞིན་དུ་བཅོན་ཤིང་བྱེད་པའི་
འབད་ཚོལ་ཞིག་རེད། རྒྱ་མཚན་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སམ། ཡང་ན་དེའི་རང་བཞིན་
དང་འབྲུང་ངེས་པའི་འཕེལ་རིམ་གྱི་ཆ་ནས་ཀྱང་། འཆོ་བ་སྤངས་པའི་འོག་ལྷོང་
ཚུ་ཁྲིམས་དང་འགལ་བ་དང་ཉེན་ཁ་ཅན་གྱི་གཏོར་བཤེག་གི་རང་བཞིན་ཡིན་པར་
ཆ་འཛིན་དགོས། མང་ཚོགས་ཀྱི་བྱེད་ལས་དེ་བྱེད་ལས་སྤེལ་མཁན་ཚོས་འཆོ་བ་
སྤངས་པའི་བྱ་བ་ཞིག་དུ་ངོས་འཛིན་བྱས་ཀྱང་། དེ་ནི་དྲག་ཤྲགས་ཀྱི་འོག་གཞན་
དུ་བསྐྱོར་ཏེ་བེད་སྤྱོད་གཏོང་བ་ལས་གཞན་གང་ཡང་མ་ཡིན་པ་དང་། དེ་བཞིན་དེ་
ལ་སྤོང་གཞུང་གནས་མི་ཐུབ་པ་བཟོ་རྒྱུའི་དམ་དུ་བཅས་པའི་དམིགས་ཡུལ་ཞིག་
ཡོད་ལྟར་སྤོང་གཞུང་དེས་དེ་འོག་ཐབས་བྱེད་པའམ་ཡང་ན་དབང་ཆ་འདོར་
བ་གང་ལུང་གཅིག་བྱེད་དགོས་ངེས་ཡིན།

དེས་ན་ཇི་སྲིད་སྲིད་མངས་ཀྱིས་བཀའ་བརྩི་དང་ལེན་མི་ཞུ་བའི་ལས་འགལ་
རྒྱན་གནས་ཡོད་པ་དེ་སྲིད་དུ། ང་ཚོས་ལུས་ཤྲགས་ཇི་ཡོད་བེད་སྤྱོད་ཀྱིས་དེ་ལ་
གདོང་ལེན་ངེས་པར་དུ་བྱེད་དགོས།” ཞེས་བཞུགས།

ཕྱི་ཟླ་དུག་པ་དང་བདུན་པའི་ནང་དུ་གྲོ་ས་མོལ་གྱི་ཕྱོགས་སུ་མཚོ་མས་དེས་
 ཅན་གྱི་གོ་ས་པ་འགའ་ཞིག་སྲི་བྱུང་པ་བྱུང་། གུན་རྒྱུས་དབྱིན་ཇིའི་མངའ་འོག་ནས་
 ཟུར་གྲེས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་དང་། ལས་འགུལ་གྱི་འགོ་འཇུགས་སྐབས་ཁོ་པས་དགོས་
 འདུན་གྱི་ཚུལ་དུ་སྤུལ་བའི་དོན་ཚན་བཅུ་གཅིག་སོ་ལག་ལེན་བསྟར་རྒྱུའི་ཐོབ་ཐང་
 རྒྱ་གར་ལ་སྤྲོད་རྒྱ་མི་གསལ་བའི་ཚ་ཁྲིམས་ཀྱི་འཆར་གཞི་ལ་དོ་ས་ལེན་མེད་ཅེས་
 བརྗོད།

གཙོ་འཛིན་ལས་ཚབ་པ། མལ་ལབ་ལྷ་ཡི། པ་ཏེལ། (Vallabhbhai Patel)
 གྱི་གཙོ་སྤོང་འོག་དུ་ཕྱི་ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༣༠, ༣༡ དང་། ཕྱི་ཟླ་ ༦ ཚེས་ ༡ སོ་
 སོར། བོ་མ་རྩེ་དུ་གོང་དེས་ཡི་རྒྱན་ལས་ཚོགས་རྒྱུ་རྣམས་འཛོམས་བྱས། ཚོགས་
 འདུ་དེས་མང་ཚོགས་ལ་ཁོང་ཚོའི་ཡར་རྒྱས་དང་བཟོད་བསྟན་ལ་འཚོམས་འདྲི་
 ཞུས་པ་དང་། འཚོ་བ་སྤངས་པའི་དམ་བཅའ་བཟན་པོ་རྒྱན་འཁྲོངས་བྱེད་དགོས་
 པའི་འཕྲོད་སྐྱེལ་བྱས། རྒྱན་ལས་ནས་གོང་དེས་ཚོགས་པའི་སྤྱི་གཞུང་འཇུགས་ཡོངས་
 རྩོགས་ལ་བཀའ་བརྟེན་དང་ལེན་མི་ལྷོ་བ་དང་། གདམ་ཁ་ཅན་གྱི་སྤྱི་གཞུང་འཇུགས་
 དཔལ་འཕྲོད་ཀྱི་འགོག་ཚོལ་དང་རྒྱ་གར་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་པ་སོགས་
 ཕྱིར་ལྷོག་གི་ལས་དེམ་དོན་ཚན་བཅུ་བཞི་ཅན་ཞིག་ལག་བསྟར་དགོས་པའི་ལམ་
 ལྷོན་བྱས།

རྒྱལ་དར་བསྐྱེད་ས་འཇུགས་བྱེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་གུན་རྒྱུ་དང་སྲིད་དོན་གྱི་
 བཙོན་པ་རྣམས་ལ་གུས་བཅེ་ལྷོ་བའི་དམིགས་བསལ་གྱི་ཉེན་མོ་རྣམས་ལྷོ་དེར་
 ཐངས་དེ་སྤང་བཅེ་བྱས། བཙོན་ཁང་ཡོད་ཚད་གང་བ་དང་། བཀག་ཉར་བྱེད་
 སའི་སྤེ་གནས་གསར་པ་དག་འཇུགས་བསྐྱེད་བྱས། གཞུང་གི་ཁང་པའི་སྤོང་དུ་རྒྱ་

གར་གྱི་རྒྱལ་དར་བསྐྱེད་ས་འཇུག་ས་བྱས་པ་དང་མང་ཚོགས་ཀྱིས་དེ་ལ་གྲུས་བརྩེ་
 ལྷན། བཙུན་པ་ཚོས་བཙུན་ཁང་གི་སྤྲིག་ཁྲིམས་ལ་ཚེས་མེད་བྱས་པ་དང་གཞན་
 ཚོས་བཀག་འགོག་བྱེད་པའི་བཀའ་ལ་བརྩེ་བཀྱེར་མ་ལྷན། སློབ་བརྒྱབ་པའི་ཀོང་
 རེས་ཚོགས་པའི་ལས་ཁུངས་རྣམས་སྐྱུར་བརྒྱུད་བྱེད་རྒྱུའི་འབད་ཚོལ་བྱས།
 བཙུན་དུ་ཚུད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཚབ་དུ་འགོ་ཁྲིད་གསར་པ་བསྐོས་བཞག་བྱས། བཙུན་
 ཁང་གི་གནས་སྐབས་རྒྱུན་དུ་ཡང་བཡོད་པ་དང་ཉེས་བརྒྱུད་དང་མནར་གཅོད་
 ཚད་མེད་བྱུང་། དབྱིན་ཇིས་རྒྱ་གར་བཙོས་ཁལ་མ་འཇུག་པའི་འབབ་ལས་ཆེས་
 ལྷག་པའི་མཁར་དབང་གཞུང་འཛིན་བྱས།

ཕྱི་ཟླ་ འཚོས་ ༡༤ཉེན་བཙུན་དུ་ཡོད་པའི་རྒྱུན་ལས་ཚོགས་མི་རྣམས། གར་
 ཉིད་ཀྱང་ད་དུང་བཙུན་དུ་གནས་པའི་གན་རྒྱུ་དང་ཐུག་འཕྲད་བྱེད་པར་འཕྲིད། ཕྱི་
 ཟླ་བརྒྱུད་པའི་ཟླ་མཇུག་དུ་རྒྱལ་ཚབ་དང་ཕན་ཚུན་ཡིག་འབྲེལ་བྱུང་མིན་ལ་མ་
 ལྷོས་པར་གྲོས་མོལ་རྣམས་ལམ་རྒྱུང་ས་མ་བྱུང་།

རོ་རྒྱལ་དང་། ཕྱིར་ཕྲོག་ སོ་ལྷ། སྤྱི་དམངས་ཀྱིས་བཀའ་བརྩེ་དང་ལེན་མི་ལྷ་
 བ་བཅས་སུ་མཐུད་དུ་བྱུང་། དུག་གོམ་གྱི་ཆེད་དུ་བཀའ་རྩ་གསར་པ་དག་གིས་
 རྒྱ་དུག་བཙུན་འཇུག་བྱེད་པའི་ཕྱིགས་ར་བསྐྱེད་ཉེ། རོ་རྒྱལ་དང་། ཚོང་ཁང་སློབ་
 རྒྱལ་པ། རྒྱལ་སྤྱི་གཏོང་བ། རྒྱལ་དར་བསྐྱེད་ས་བ། ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་ཁྱོན་ཆས་དང་ཨ་
 རག་ཕྱིར་ཕྲོག་དགོས་ལུགས་ཚོད་ལེན་བྱེད་རྒྱ་བཅས་བཀག་འགོག་བྱས།

དབྱིན་ཇི་གཞུང་གི་རྒྱ་གར་ལས་དོན་གྱི་དུང་ཆེས། དབྱིན་ཇིའི་གྲོས་ཚོགས་
 འོག་མར། རྒྱལ་སྤྱིའི་ནང་དབྱིན་ཇིའི་ཚོང་འབྲེལ་ཉམས་ཆག་བྱུང་བའི་བརྒྱ་ཆ་
 བཙུན་བརྒྱུད་དེ་ཐང་ཀར་རྒྱ་གར་གྱི་ཕྱིར་ཕྲོག་གིས་རྒྱུན་ལས་བྱུང་ཚུལ་སྟན་པའི་

ལྷན་པོ།

འབྲུག་ལ་ཉེ་བའི་དབྱིན་ཇིའི་མི་འབོར་ཞིབ་བཤེར་ལས་གཞི་དེར། རྒྱ་གར་བ་
ཚོས་ཕྱིར་ཐོག་བྱེད་རྒྱུའི་གོ་སློག་བྱས། རྒྱ་བ་པའི་དྲལ་གཞོན་གྱིས་རྒྱུན་པས་རང་
གནས་པོར་ཉེ་བྱིན་པའི་མི་ཚོའི་ཁང་པ་རྣམས་གཏོར་བཤེག་དང་། ལྷ་བས་རེར་
མེར་བསྐྱེད་སྤྱོད་སྤྱོད་མཁུན་མ་ཡིན་པའི་ཚུ་ལི་ཉེ་ཚོར་སྤྱོད་མཁུན་དེ་བྱས། ཤས་
ཚེ་བ་སྲིད་དོན་གྱི་བཙོན་པ་ཡིན་པའི་མི་མང་དུ་མས་རྒྱུན་རིང་བའི་ཟས་གཙོད་དོ་
རྒྱལ་བྱས། ལྷ་མི་འཇམ་བའི་ལས་འགལ་རྒྱ་ལྷ་བ་དུ་བྱིན།

ཞི་བའི་ཚོགས་འདུ་ཞིག་གི་ཐོག་དུ་མེ་མདའ་རྒྱག་རྒྱུར་དང་ལེན་མ་བྱས་
པའི། ལྷ་མ་ལི་ (Gharwali) དམག་མི་ཚོར་དྲལ་ཁྲིམས་བཅད་དེ། ལོ་བཅུ་
ནས་བཅུ་བཞི་བར་དུ་བཙོན་འཇུག་གི་ཉེས་ཆད་བཏང་།

ཨིང་ལེ་ཏུ་དུ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༣༡ ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༡༧ ཉིན། གཡ་ཚེའི་གསར་ཤོག་
མན་ཅེས་ཏུ་ལྷ་མ་ཏུ་(Manchester Guardian)གྱིས། དུས་ཚོད་འགངས་
ཚེན་ཞིག་གི་སྐབས་སུ་ཉེས་བརྟུང་གཏོང་བ་དང་མེ་མདའ་བརྒྱབ་པ་དེ་ཚོས་དབྱིན་
ཇིའི་སྲིད་གཞུང་ལ་མིང་ཆད་བཟོ་རྒྱུར་རམ་འདེགས་བྱས་ཡོད་ཅེས་བྲིས།

དེ་སྐབས་བཙོན་དུ་མ་ཚུད་པའི་རྒྱུན་ལས་ཀྱི་ཚོགས་མི་རྣམས་འཛོམས་ཤིང་ ཕྱི་
ཟླ་དང་པོའི་ཚེས་ ༡༥ ཉིན། ལོར་ཏུ་ ལྷ་མ་ལི་གྱིས། ད་ཆ་རྒྱུན་ལས་ཁྲིམས་
མཁུན་ཡིན་པའི་གསལ་བསྐྱེད་བྱས་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཞན་རྗེ་དང་བཙོན་འཇུག་
བྱས་པའི་ཚོགས་མི་ཡོངས་ཚོགས། དེ་དག་གི་བཟའ་ཟླ་བཅས་ཚང་མ་ཆ་རྒྱུན་
མེད་པར་བྱི་ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༡༦ རང་བཙོན་གྱི་ཉེན་མོ་དེར་སློབ་བཀོལ་བཏང་། ཕྱི་
ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༡༧ ཉིན་རྒྱུན་ལས་འཛོགས་ཉེ་བཞིན་ལྷ་མ་ལི་བྱང་བར་དུ་སྲིད་

དམངས་ཀྱིས་བཀའ་བརྒྱུད་དང་ལེན་མི་ལྷན་བཅས་མཐུན་བྱེད་དགོས་པའི་ཐག་གཅོད་
བྱས། མི་ལྷན་དང་ཕྱིར་ཕྱོགས་གི་ལས་འགུལ་དུས་ཚོད་རིམ་མེད་རིང་ལྷན་མཐུན་
དགོས་པ་དང་། ཁྱིམ་མཐུན་མ་ཡིན་པའི་ཚུ་བཟོ་བ་དང་ཉོ་ཚོང་ཡང་ལྷན་མཐུན་
དེ་བྱས། ཕྱི་ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༤ ཉིན། ལས་འགུལ་ལྷན་མཐུན་དགོས་པ་དང་། འོན་
ཀྱང་ལས་འགུལ་གསར་པ་ལོ་སྐྱིད་དང་གནས་སྐབས་གསར་པ་སྐྱེན་སྲིང་མེ་བྱེད་
པའི་འཕྲོག་རྒྱུ་གསང་བའི་བཀོད་ཁྲུབ་བཏང་།

གུ་ལྷན་གྱི་ཚུལ་ཚབ་དང་མཇལ་འཕྲད་ལྷན་བའི་ཡི་གེ་བྱང་དུ་ཞིག་ཕུལ་བའི་
རྗེས་སུ། ཕྱི་ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༡༧ ཉིན་ཁོང་གཉིས་མཇལ་འཕྲད་གནང་། བཀའ་ལ་
མེ་བརྟེན་བའི་ལས་འགུལ་དེས། རྒྱ་གར་བཙོན་མཐུན་ལམ་མ་བྱས་ན། དབྱིན་
རིམ་དེ་ལྟ་བུས་པ་ལྟར་རྒྱ་གར་ལ་དབང་བསྐྱར་སྲིད་མཐུན་བྱེད་བྱེད་ཀྱི་མེད་པ་ར་
འཕྲོད་བྱུང་། ཉིན་གསུམ་གྱི་རིང་གོ་ས་མོལ་ལྷན་མཐུན་དེ་གནང་། ཞིང་ལེན་ཏེ་
རྒྱལ་པོའི་སྐྱེ་ཚབ་དང་ལྷན་དུ་གུ་ལྷན་འདྲེ་མཉམ་དུ་གོ་ས་མོལ་བྱེད་པའི་འོ་ཚེ་བ་
དང་སྐུ་ག་ཤོ་བའི་འགྲེམས་ལྷོན་དེ་སྐྱེན་པས། མེན་ས་འོན། ཅུར་ཅིལ་
(Winston Churchill) ལ་འོ་རྒྱལ་བྱུང་།

མངའ་སྡེ་མང་པོའི་ནང་དུ་གཞུང་ཁལ་ཉམས་ཆག་དུ་ཕྱིན། གོ་ས་བཤོད་དང་
དུག་གཞོན་རྣམས་ལྷན་མཐུན་དེ་བྱུང་། ཀོང་རེས་ཚོགས་པའི་སྐྱིག་འཇུགས་མང་པོ་
ཁྱིམ་མཐུན་མིན་པའི་གསལ་བསྐྱགས་བྱས། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༣༠ ཟླ་བ་ ༩ ཚེས་ ༡༡
ནས་ ༡༩༣༡ ཟླ་བ་ ༩ ཚེས་ ༥བར་ལ་རྒྱ་གར་བ་འབྲུམ་གཅིག་བཅོམ་འཇུག་
བྱས། དེའི་ནང་ནས་དམའ་མཐར་ཆེག་ཁི་བདུན་སྟོང་ནི་བྱུང་མེད་ཡིན།
ཕྱི་ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༡༧ ཉིན་བསྐྱར་དུ་གོ་ས་མོལ་འགོ་ཚུགས། ཀོང་རེས་ཡི་རྒྱུན་

ལས་ནང་ཁུལ་དུ་བཤོ་སྐྱོང་གོ་སྐྱོང་ལུ་དང་། གཞུང་གི་ཟིན་བྱིས་ལ་འགྱུར་བཅོས་
བཏང་བའི་རྗེས་སྟེ། གཞུང་གི་དང་། ཞུར་མིན་གྱི་ཚོང་གན་ (Gandhi-Irwin
Pact) ཞེས་པ་དེར་མིང་ནགས་བཀོད། དེ་ནི་གནས་སྐབས་ཀྱི་དམག་འབྲུག་
མཚམས་འཛོག་ཅིག་ཏུ་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཆུ་བྱས། སྲིད་དོན་གྱི་རང་བཙན་ནི་ད་
དུང་མ་འོངས་པའི་གནད་དོན་ཞིག་ཡིན།

ཚོང་དོན་དེའི་ནང་རྒྱལ་ཞེན་པ་ཚོར་ཆག་ཡང་ཐོབ་ཡོད་ཀྱང་དངོས་ཡོད་
འབྲུ་དོན་རྣམས་སྲིད་གཞུང་ལ་ཕན་པ་བྱུང་། རྒྱ་གར་གྱི་གནས་བབས་སྐོར་ལ་
འབྲུང་འགྱུར་གྱི་གོ་སྐྱོང་མེད་རྣམས་སུ་གོང་རེས་ནས་ཆ་ཤས་ལེན་ཆུ་དང་། སྲི་
དམངས་ཀྱིས་བཀའ་བཅུ་དང་ལེན་མི་ཞུ་བ་མཚམས་འཛོག་བྱེད་ཆུ། དབྱིན་རིའི་
ཅ་དངོས་ཀྱི་ཕྱིར་ལྷོག་མཚམས་འཛོག་བྱེད་ཆུ། འགོག་རྒྱུན་མེད་པའི་སོ་སྣ་
སྲི་མཐུད་ཚོག་པ། སྐོར་སྲུང་བའི་བྱ་སྲིད་ལ་བརྟེན་ཞིབ་བྱེད་པའི་གཞོན་ཤུགས་
རྒྱལ་རྒྱ་མེད་པ། དུག་གཞོན་བྱེད་པའི་ཐབས་ལས་འགའ་ཞིག་ཕྱིར་བཟུ་བྱེད་
ཆུ། སྐོར་སྲུང་བ་དང་དམག་མི་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཅི་གསུང་བཀའ་སྐྱབ་མ་ཞུས་
པ་ཚོ་ལ་ཁྲིམས་སྐོར་བྱེད་ཆུ་སྲི་མཐུད་ཆུ། ཉེས་ཆད་དང་འཛོན་བཟུང་བྱས་པའི་
མཁར་དབང་འགའ་ཞིག་ཕྱིར་སྐོག་བྱེད་ཆུ། ལས་ཁུར་ནས་ཅ་དགོངས་ཞུས་པའི་
དམོན་རིགས་འགའ་ཞིག་ལ་ལས་ཀ་སྐྱུར་སྲིད་བྱུང་བ་བྱེད་ཆུ། ཚཱོའི་ཁྲིམས་ལ་
གནད་ཆེའི་འགྱུར་བ་མ་བྱུང་ཡང་། རྒྱ་གར་ནང་ཁུལ་དུ་ཚོ་བཙོ་ཆུ་དང་ཉོ་ཚོང་
བྱེད་ཚོག་པ། ཅི་སྟེ་གོང་རེས་ནས་ཚོང་གན་གྱི་འབྲུ་དོན་ལ་གནས་མ་ཐུབ་པ་བྱུང་
ཚོ། དབྱིན་རིའི་དེའི་ཐོག་ལག་བཟུར་ཁ་སྐོན་བྱེད་ཆུ་བཙམ་གྱི་ཐག་གཅོད་བྱས།
འབྲུ་དོན་འདི་དག་ཡོད་མེན་ལ་མ་ཚོས་པར་གཞན་སྐྱོའི་བསམ་ཚོར། རྒྱ་གར་

བ་རྣམས་ཀྱིས་ལས་འགལ་གྱི་སྐབས་སུ་བསྐྱེད་པའི་སྣོབས་ཤུགས་དེས་རང་བཙན་
མ་སྲུང་པར་དུས་ཡུན་རིང་པོ་འཛོག་མི་ཐུབ་པའི་དོན་མཚོན་པ་དེ་གལ་གནད་ཆེ་
བ་ཡིན་པར་སྣམས་ངེས། ཁོང་གིས་རྒྱ་གར་བའི་འཐུས་མི་རྣམས་དང་ལྗན་དུ་
ཐད་ཀར་གྲོས་མོལ་བྱེད་དགོས་པ་བྱུང་བ་དེས་དབྱིན་ཇིའི་སྲིད་གཞུང་གིས་རྒྱ་གར་
ལ་འདྲ་མཉམ་གྱི་འོས་འཛིན་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ཡང་དགོངས་ཡོད། །

ལེབ་ཕྱོགས་ལྟུང་པ།

ནོར་མེ ༡༩༤༣

འཆོ་བ་སྲུང་ས་པའི་འགོག་ཚེལ་གྱི་ལས་འགུལ་འདི་དག་གི་ནང་ནས་གཅིག་
ནི། ནོར་མེ (Norway) ཡི་དགོ་ཚུན་ཚོའི་འགོག་ཚེལ་དེ་ཡིན། ནཱེ་ཇི་ (Nazi)
ཡིས་བཙན་འཇུག་སྐབས་སུ་ནོར་མེ་ཡི་ཕ་ཤེ་སེའི་རིང་ལུགས་པ། སྲིད་ཚོན་དང་
སྲིད་འཛིན་གཅིག་ཚུགས་ཡིན་པ། ཟེ་ཏུ་ཀུའ། ཀུམ་ལིང་། (Vidkun Quisling)
གིས་ཐོག་མར་མཉམ་སྲེལ་དང་པོའི་ཚུལ་དུ་དགོ་ཚུན་རྒྱལ་སྲུང་བའི་མཉམ་སྲེལ་
ནི་ (Mussolini) ཡི་དཔེ་མཚོན་བཞུགས་པ་ལྟར་མཉམ་སྲེལ་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་གསར་
འཇུགས་བྱེད་པར་བརྩམས། འདིའི་ཆེད་དུ་ཁོ་པས་དགོ་ཚུན་ཚང་མ་དེས་པར་དུ་
ཚོགས་ཞུགས་དགོས་པའི་དགོ་ཚུན་གྱི་སྲིག་འཇུགས་གསར་པ་ཞིག་བཙོན་ཏེ།
ཚོགས་པ་དེའི་འགོ་ཁྲིད་དུ་ནོར་མེ་ཡི་ཨེས་ཨེ་ (Storm Troopers) ཏེ་ལེ་
(Hird) གྱི་འགོ་པ་དེ་བསྐོས། དེས་པར་དུ་འཇུག་དགོས་པའི་ཕ་ཤེ་སེའི་རིང་
ལུགས་པའི་གཞིན་ཉེའི་ལས་འགུལ་གྱི་སྲིག་འཇུགས་ཤིག་ཀྱང་བཙོན་སྲིད།

གསང་བའི་སྲིག་འཇུགས་ཀྱིས་དགོ་ཚུན་ཚོའི་འགོག་ཚེལ་བྱེད་དགོས་པའི་
འཕྲོད་སྐྱེལ་བྱས། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དགོ་ཚུན་ཚོའི་སྲིག་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་སྲིད་
སྲིག་བརྒྱུད་ནས་བརྩམས་པའི་སྲིག་ཀུམ་ལིང་གི་ཅུ་ཅུ་དང་ཤེས་རིག་རྩོམ་ཁང་
གཉིས་ལ་སྲུང་བྱ་སྲུལ། སྲུང་བྱའི་ཚོགས་བཞུགས་པའི་སྲིག་འཇུགས་ཀྱིས་
གཉན་འབེབས་བྱས་པ་དེའི་ཐོག་དུ་ཚང་མས་རང་རང་གི་ཁ་བྱང་དང་མིང་
ཉགས་བཀོད། དགོ་ཚུན་མི་རོ་རོས་སུ་གྱུ་ཚོའི་ཕ་ཤེ་སེའི་རིང་ལུགས་ཀྱི་སྲིད་

གསེ་ལོང་འཕེལ་གཏོང་བར་རམ་འདེགས་བྱེད་མི་ཐུབ་པ་དང་། དགེ་ལྡན་གྱི་སྤྲིག་
འཇུགས་གསར་པའི་ཚོགས་མིར་ངོས་ལེན་བྱེད་ཀྱི་མིན་ཞེས་བརྗོད།

སྲིད་གཞུང་གིས་ཁོང་ཚོ་ལས་ཀ་ནས་ཕྱིར་འབྲུད་བྱེད་རྒྱུའི་སྤྲིགས་ར་བསྐྱེད་
བ་དང་། ཟླ་བ་གཅིག་གི་རིང་སློབ་གྲྭ་ཚང་མ་སློབ་རྒྱུ་བསམས། འོན་ཀྱང་དགེ་ལྡན་
ཚོས་རང་རང་སྐྱེར་གྱི་བྱིམ་དུ་འཛོལ་གྱུ་འཚོགས། གཞུང་གི་དགག་ཆ་ཡོད་ཀྱང་
འགོག་སྒོལ་གྱི་གནས་ཚུལ་གང་སར་བྱུང། གཞུང་གི་ལས་ཁུངས་སུ་པ་མ་ཚོས་
བཏང་བའི་ངོ་སྒོལ་གྱི་ཡི་གེ་ཁྲི་ཕྱག་དུ་མ་འབྱོར།

དགེ་ལྡན་ཚོས་ཉེན་བརྗོད་དེར་བརྗེ་འཛོལ་མ་བྱས་པའི་རྗེས་སུ་དགེ་ལྡན་སྐྱེས་པ་
ཚིག་སློང་སློར་ཞེག་འཛོལ་བཟུང་གིས་གཅིག་སྲུང་བཅོམ་ཁང་དུ་བཅུག། དགེ་ལྡན་
རྣམས་དུད་འགྲོ་རྒྱུགས་སའི་མེ་འཁོར་གྱི་ཁང་མིག་དུ་རྒྱུགས་ནས་འོར་འདྲེན་
བྱེད་སྐབས་ཕུ་གུ་ཚོས་མེ་འཁོར་བབས་ཚུགས་སུ་འདུས་ཏེ་སྐྱུ་གཞས་བཏང་།
བཅོམ་ཁང་ནང་དུ་ཁོང་ཚོ་མགོ་སྐྱར་དུ་འཇུག་ཆེད་གཞུང་གི་གསང་བའི་སློར་
སྲུང་གི་ཚན་པ། ཟླེས་ཏེ་པོ་ (Gestapo) ཞེས་པས་འཛོལ་སྐྱར་ཅན་གྱི་ཁོར་
ཡུག་ཞིག་བསྐྱེད། རྣོགས་ཤི་མ་ཐེབས་ཅམ་གྱི་ཁ་ལག་རེ་སྲུང་དེ་དགེ་ལྡན་ཚོ་
གངས་མཐུག་པོའི་ནང་དུ་མཚར་གཅོད་ཀྱི་ལུས་རྩལ་བྱེད་དུ་བཅུག། མི་རེ་བྱང་
ཅམ་གྱིས་མགོ་སྐྱར་བས་བཅོས་ཐབས་སུ་མཐུད་དུ་བྱས།

སློབ་གྲྭ་ཁག་བསྐྱར་དུ་སློབ་བྱེས་ཀྱང་རང་དབང་ལ་སྲོལ་པའི་དགེ་ལྡན་ཚོས་
རང་ཉིད་ཀྱི་སློབ་ཕྲུག་རྣམས་ལ་སྤྲིག་འཇུགས་གསར་པའི་ཚོགས་མིར་ཁས་ལེན་
མི་བྱེད་པ་དེ་ཟླང་དོར་སློབ་ཀྱིས་ཀྱི་ལས་འགན་ཞིག་ཡིན་པའི་གནས་ཚུལ་འགྲེལ་
བརྗོད་བྱས། གལ་ཏེ་དགེ་ལྡན་འདི་དག་གིས་མགོ་མ་སྐྱར་ན་འཛོལ་བཟུང་བྱས་

པའི་དགེ་ལྡན་ཡོངས་རྫོགས་སམ་ཡང་ན་འགའ་ཞིག་སྲིག་ཐོག་ཏུ་གཏོང་རྒྱུ་ཡིན་
པའི་དགོན་གཏམ་སྟེལ། འཛིན་བཟུང་མ་བྱས་པའི་དགེ་ལྡན་ཚོས་ཐག་གཅོད་བྱ་
རྒྱུ་སེམས་ངལ་ཆེན་པོ་སྤངས་པའི་རྗེས་སུ་ཚང་མས་སྲ་བརྟན་དུ་བཟུང།

དེ་ནས་འཛིན་བཟུང་བྱས་པའི་དགེ་ལྡན་ཚོ་སློབ་སྦྱོང་སྒྲིག་སྒྲུབ་སའི་མེ་འཁོར་
དང་། ཚང་ཁ་ཅན་གྱི་གྲུ་གཟིངས་གྱི་ནང་དུ་རྒྱགས་ཏེ་ས་ཐག་རིང་བའི་བྱང་
སྲིག་ས། ཀེར་ཀེན་སིའི་(Kirkenes)ཉེ་འགམ་གྱི་སྡོད་སྐར་ཞིག་ཏུ་འོར་འདྲེན་
བྱས། ཀེས་ལིང་གི་ཅར་ཅ་དང་ཤེས་རིག་རྣམ་ཁང་ནས་གནས་རྒྱུ་ཡོངས་རྫོགས་
འཇུག་ཐག་ཚོད་པ་དང་། སློག་འཇུགས་གསར་པའི་བྱེད་སློབ་རྣམས་མཚོམས་
བཞག་པའི་གསལ་བསྒྲགས་བྱས་ཡུང་། དགེ་ལྡན་རྣམས་ཀེར་ཀེན་སིར་ཉེན་ཁ་
ཅན་གྱི་ལས་ཀ་བསྐྱལ་ཏེ་ཡང་བའི་གནས་སྤངས་གྱི་ནང་དུ་བཞག །

འོན་ཀྱང་ཁོང་ཚོའི་དཀའ་སྤྱད་གིས་རྒྱུན་པས་གཞིས་སུ་སྡོད་མཁན་ཚོའི་
སེམས་བྱགས་ཆེ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་། ཀེས་ལིང་སྲིད་གཞུང་ལ་དཀའ་ངལ་ཆེན་པོ་
བརྒྱུས། དཔེར་ན། ཐངས་གཅིག་ཨོས་ལོའི་(Oslo)ཉེ་འགམ་གྱི་སློབ་གྲྭ་ཞིག་གི་
དགེ་ལྡན་ཚོར་ཀེས་ལིང་གིས་ཁོང་ཚོ་དྲག་པོས་“དགེ་ལྡན་ཁྱེད་ཚོས་ངའི་ལས་དོན་
ཡོངས་རྫོགས་ཅུ་མེད་བཟང་སོང་།” ཞེས་བཞོད། འོར་མེ་གྱི་ཡུལ་མི་རྣམས་ད་
དུང་སེམས་ཐག་རིང་དུ་འགྲོ་བའི་འཇིགས་སྤང་གིས་རྒྱུན་པས་ཀེས་ལིང་གིས་
མཐའ་མ་དགེ་ལྡན་ཚོ་སློབ་གྲྭ་ལ་བཀའ་བཏང་། འཛིན་བཟུང་བྱས་ཏེ་རྒྱ་བ་
བརྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་སུ་དགེ་ལྡན་རྗེས་ཤོས་ཚོ་རྒྱལ་ཁའི་བསྐྱེད་ལེན་དང་བཅས་རང་ཁྱིམ་
དུ་ཕྱིར་ལོག་ཐུབ་པ་བྱུང་།

ཀེས་ལིང་གིས་དགེ་ལྡན་ཚོའི་ཆེད་དུ་སློག་འཇུགས་གསར་པ་དེ་ནམ་ཡང་

འཇུག་མ་ཐུབ་པ་དང་། སློབ་གྲྭ་ཁག་ལ་གི་སེའི་བྱིལ་བསྐྱགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་བེད་སྤྱོད་
ནམ་ཡང་གཏོང་ཚུ་བྱུང་མེད། ཀེས་ལིང་ལ་མཉམ་སྦྲེལ་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་འཇུགས་
རྒྱུར་སྐར་ཡང་དཀའ་ངལ་འཕྲད་པའི་རྗེས་སུ། ཉཱི་ལར་ (Hitler) རྒྱུས་ཀེས་
ལིང་ལ་འཆར་གཞི་ཡོངས་རྫོགས་འདོར་དགོས་པའི་བཀའ་བྲལ་བཏང་།

ལེའུ་བདུན་པ།
བུར་ལིན། ༡༩༤༣

ཡོ་རོབ་ཁུལ་གྱི་རྡུ་མི་རིགས་རྣམས་ཙམ་མེད་བཟོ་བའི་མཐའ་མའི་ཐབས་
ཤེས་ཞེས་པ་དེ་འགོ་བཙུགས་ཟེན་རྗེས། རུར་མ་ནིའི་རྡུ་པ་རྣམས་སྐྱབ་ཐབས་
གྱི་འཆོ་བ་སྤངས་པའི་བྱེད་ལས་མ་བྱུང་བ་དང་། གཡ་ཉེ་བྱུང་ཡོད་དབང་དུ་
བཏང་ཡང་། རུས་པ་ཐོན་པ་བྱུང་ཡོད་མི་སྲིད་པའི་རྒྱ་ཁྱབ་གྲིས་ཡིད་ཆེས་ཤིག་
ཡོད།

ཡིད་ཆེས་འདིར་འཛིན་བཟུང་བྱས་པའི་བུར་ལིན་གྱི་རྡུ་པ་ཚོའི་བཟའ་ཟླ་
རྡུ་མིན་པའི་བྱེད་མེད་རྣམས་གྲིས་འཆོ་བ་སྤངས་པའི་བཀའ་བཅི་དང་ལེན་མི་
བྱེད་པའི་བྱེད་ལས་ཤིག་གིས་འགུན་ཚོད་བྱས་ཡོད། ཐུར་རིག་(Third Reich)
རྒྱལ་སའི་ནང་དུ་རུར་མ་ནི་གྱི་ནང་རྡུ་མི་རིགས་ཙམ་མེད་བཟོ་བའི་འགོ་བ་མའི་ཀྱན་
སྲོད་ལས་འདས་པའི་འབད་རྩོལ་ཞིག་གི་མཐའ་མཐུག་ཙམ་དང་། འཛམ་གླིང་
དམག་ཆེན་གཉིས་པའི་སྐབས་སུ་གཞི་རྒྱ་རྒྱུང་བའི་འགོག་རྒྱུ་ལས་འགུལ་
འདི་བྱུང་ཡང་། སྐབས་དེར་ལམ་སྤོངས་ལྡན་པའི་འགོག་རྒྱུ་བྱེད་པར་མཐུན་
པའི་ཆ་རྒྱུན་དུ་འགོ་བའི་གནས་སྤངས་གཅིག་ཀྱང་མེད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༤༣ནང་དུ་
ཡང་བཀའ་བཅི་དང་ལེན་མི་བྱེད་པའི་ལས་འགུལ་དེ་སྤེལ་བ་ཙམ་མ་ཟེང་ཆ་ཚང་
བའི་ལམ་སྤོངས་བྱུང་ཡོད། གཤམ་གསལ་ལོ་རྒྱུས་འདི་བཞིན་སྐབས་དེར་འཛིན་
བཟུང་བྱས་པའི་གས་ནས་ཉེན་རྩི། ཨལ་ས་ཉིན།(Heinz Ullstein) གྲིས་
བཤད་པ་དང་། ཁོང་གི་སྐྱ་རྩེ་ཡང་སྐབས་དེར་ལས་འགུལ་སྤེལ་མཁན་གྱི་བྱེད་

མེད་ཚོའི་གྲས་ནས་གཅིག་ཡིན།

ལྷ་མོ་འཕྲུལ་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་བྱེད་ལས་སྐྱེལ་རྒྱུར་གྱི་སྐྱེག་བྱེད་སྐྱོང་དེར།
ཐོག་བཀའ་པའི་དོན་འདྲེན་སྐྱེལ་འཁོར་དུ་མ་བཟོ་བྱའི་རྒྱལ་སྐོར་དང་སྐྱོར་གྱི་ཁང་
པའི་མདུན་དུ་བསྐྱངས་ཏེ་བཞག། ཉེན་གང་པོར་མོ་ཏེ་འདེད་གཞེས་ཞེས་དམག་
མིས་སྤང་སྐྱོབ་གྱི་འོག་ཏུ་ཁོ་མ་གཞུང་དུ་རྒྱགས། ཐོག་བཀའ་པའི་མོ་ཏེ་ཆེན་པོ་དེ་
དག་གི་ནང་དུ་ཚང་ཀ་ཤིག་ཤིག་བྱུར་ཏེ་རྒྱགས་པའི་མེའི་གཞུགས་དབྱིབས་མངོན་
གྱི་འདུག། ཉེན་མོ་འདིར་རྒྱར་མན་གྱི་ནང་དུ་གནས་བཙའ་བའི་རྒྱ་ཚང་མ་
འཛིན་བརྒྱུང་བྱས་ཏེ་གནས་སྐབས་རིང་མི་མང་གསོག་སྐྱར་དུ་རྒྱགས་ཏེ་བཞག དེ་
ནི་མཇུག་བསྐྱེལ་གྱི་འགོ་འཇུགས་ཤིག་ཡིན།

མི་འགའ་རེས་ཁྱད་མེད་དུ་བརྗེས་པ་དང་། འགའ་རེར་གཅིག་བྱས་ན་ངོ་ཚ་
དང་འཇིགས་སྤང་གི་ཚོར་བ་སྐྱེས་པར་བརྟེན་མིག་ཐུར་དུ་པབ་སྐྱེ་བསྟན། དམག་
ཆེན་ཞིག་ཐོབ་རྒྱུ་བསྟན་ཡོད་པ་དང་། ཞིང་ཆེན་ཁག་དབང་དུ་བསྐྱེས་ཏེ་ལོ་རྒྱུས་
གསར་པ་བཟོས། ང་ཚོ་མི་ལོ་སྟོང་སྤྱི་ལོ་འཁོར་བའི་དུས་དང་མཇེའ་བརྗེས་འབྲེལ་
བ་ཡོད་པ་བཙས་གྱིས་སྐོར་ནས་ཉེན་མོ་སྤྱིན། སྲིད་དབང་སྐྱོར་སྲིད་ལུགས་པར་
སྐྱེ་བྱེད་དུ་འགོག་ཚོལ་བྱེད་པའི་མེ་ཁ་གསོ་བྱེད་ཡོད་པར་སྲིད་པའི་དམར་ལྗེ་མ་
ལྗེ་བྱེད་པའི་སྐོར་མེ་རྒྱུང་དུ་དེ་མང་ཚོགས་ཀྱི་མིག་ཐུར་མངོན་མ་བྱུང། བྱར་
ཡིན་གྱི་རྒྱུ་པ་རྣམས་འཁྲིད་དེ་གསོག་འཛོག་བྱེད་སའི་ལྗེ་གནས་ཆེན་པོ་དེ་ནས་
ལྷ་མོ་ཡན་པ་དང་རིགས་རྒྱུད་འབྲེལ་པ་རྣམས་ལྷ་མོ་འཕྲུལ་གྱི་པོས་དབྱེ་བ་བྱེས་ཏེ་རོ་སན་
ཏེ་མེའི་(Rosenstrasse)བཙོན་ཁང་གཞན་ཞིག་གི་ནང་དུ་བསྐྱེད་གསོག་བྱས།
ཁོང་ཚོར་ཅི་ཞིག་འབྲུང་རྒྱུ་ཡིན་མིན་སྲུ་གཅིག་གིས་ཀྱང་མ་ཤེས།

སྐབས་འདིར་བཟའ་ཆེ་བུད་མེད་རྣམས་དངོས་སུ་ཐོན་ཏེ། ཁོ་ཚོས་དེའི་ཕྱི་
 ཉེན་ཐུ་མོ་ནས་ཁོང་ཚོའི་ཁྱོད་ག་རྣམས་ས་གནས་གང་དུ་ཡོད་མིན་བརྟེན་ཟེན་པ་
 དང་། ས་བཤོས་བསམ་པ་གཅིག་མཐུན་གྱིས་བུད་མེད་འབོར་ཆེན་ཞིག་ཚོགས་
 བསྐོར་བྱས་པ་ལྟར་སྐབས་བསྐྱུན་གྱིས་བཟོས་པའི་བཀག་ཉར་ལྟེ་གནས་ཀྱི་རྒྱལ་
 སྐོར་སློབ་སྐྱེ། རམ་སྟོན་བུད་མེད་མཐུན་གྱི་བུད་མེད་དུ་གསྟོང་སྐོར་ཞིག་འགོག་ཐབས་
 དང་། ཁ་ཐོར་དུ་གཏོང་ཆེད་བདེ་འཇགས་སྐོར་སྐྱོང་བས་འབད་རྩེ་ལ་མི་ཙམ་བྱས་
 གྲང་རྒྱས་པ་མ་ཐོན། ཁོང་ཚོས་ཡང་ནས་ཡང་དུ་སླེབ་འཛོམས་དང་། མདུན་
 བསྐྱོད་བྱས་ཏེ། ཁྱོད་ཚོར་འབོད་སྐད་སྒྲིག་པ་སོགས་བྱས། ཁྱོད་ཚོས་ཀྱང་། དམ་
 བསྐྱུགས་ལ་སྟོན་མེད་གྱིས་སློབ་ཁྲུངས་ནས་ལྟ་བ་དང་། སྐོད་གྲོལ་ཡོང་བའི་
 དགོས་འདུན་གྱི་སྐད་འབོད་བྱས།

ཆུ་ཚོད་འགའ་ཞིག་གི་རིང་ལ་ཉེན་ཞག་གཅིག་གི་རྒྱན་ལྷན་གྱི་ལས་ཀས་
 རམ་སྟོན་འགོག་ཚེ་ལ་བར་ཆད་བུང་ཡང་། ཉེན་གུང་རྒྱབ་ཏུ་བཞུགས་ཏེ་སྐོར་
 ཡང་མི་ཚོགས་གྱིས་ཁོང་ས་ཏེ་བུད་མེད་རྣམས་ཀྱི་རེ་འདུན་དང་། སྐོན་འཇུགས་
 བུད་པའི་དུ་འབོད་དེས་མི་ཚོའི་དཀའ་སྤྱད་གི་བརྟེན་གཏུང་དང་ཞེན་ཆགས་མངོན་
 པར་བུད་པའི་རྒྱས་སྟོབས་སླེལ་བ་བཞེན་འགྲིམ་འབྲུལ་གྱི་སྐད་སྐྱེ་ལས་ཀྱང་རྣམས་
 པ་བུང་།

ཆེས་ཤིང་པོའི་(Gestapo)ལས་ཁྲུངས་ཨ་མ་དེ། རམ་སྟོན་བུད་མེད་བཞེ་མདོ་
 རས་འགྲུངས་ཐག་མི་རིང་བ་རྒྱག་སེ་ཤེ་སི་(Burgstrasse)ཏུ་ཆགས་ཡོད། མེ་
 མདའ་སྐྱག་སྐྱག་གི་མདེའུ་འཁོར་འགའ་ཞིག་བརྒྱབ་པ་ཙམ་གྱིས་བཞེ་མདོར་ཡོད་
 པའི་བུད་མེད་ཚང་མ་རྩ་མེད་གཏོང་བུ་པ་ཡོད་ཀྱང་། སྐབས་དེར་ཨེས་ཨེས་

དཔལ་ལེན་མེ་མདའ་བརྒྱབས་མེད། ཐུ་རེཀ་(Third Reich)གི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ནང་
དུ་བྱུང་མ་མཐོང་བའི་དོན་རྒྱུན་ཞིག་བྱུང་བར་བརྟེན་འཇིགས་སྤང་གིས་ལས་ཁུངས་
ཨ་མས་གྲོས་མོལ་བྱེད་རྒྱུའི་མིས་མཐུན་བྱས། ཁོང་ཚོས་ཞི་འཇམ་གྱིས་སྐད་ཆ་
ཤོད་པ་དང་། འགན་ལེན་བྱེད་པའི་ཁས་ཚེད་བྱས་མཐར་བཅོན་པ་རྣམས་སྡོད་
བསྐོལ་བཏང་།

ལེའུ་བརྒྱུད་པ།
ལྷོ་ཁེ་ལཱ། ༡༩༥༥

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༥ བར་དུ་དམག་སྲིད་ རྩོམ་མེད་ ཡུ་བེ་ཀོ། ཀཤ་ཏཱ་ཏ་ (Jorge Ubico Castaneda) ལས་ལྷོ་ཁེ་ལཱ་ (Guatemala) མི་ལོ་བཅུ་གསུམ་རིང་
དབང་བསྐྱར་བྱས། རང་མོས་རིང་ལུགས་ཚོགས་པའི་སྲིད་དབང་སློང་སྲིད་པའི་
བྱུང་རིམ་རིང་མོ་ཞིག་གི་མཐའ་མ་དམག་སྲིད་ཡུ་བེ་ཀོ་ནི། རུ་རང་ཞིབ་ཚགས་
དང་། འཛོལ་པོ། ཤེས་རབ་ཅན། སློང་རྩེ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་པར་ཁོས་འཛོལ་བྱེད་
ཀྱི་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༣༥ ལོར་ཁོ་རྒྱ་གནས་ཚུལ་ཞིག་བྱུང་སྐབས། ཡུ་བེ་ཀོ་
ཡིས་ཕྱོགས་འགལ་པ་ཡོངས་རྒྱུགས་ཚུ་མེད་གཏོང་བྱེད་འདུན་པས་གསོད་བརླུང་
གི་ལས་འགལ་འགོ་འཇུགས་དང་འབྲེལ་ཕྱིགས་བསྐྱུལ་བྱས་དོན། “ང་ནི་ཉེ་
ལཱ་དང་འདྲ་བ་ཡིན། ངས་སློན་ལ་སྲོག་ཐོག་ཏུ་བཏང་ནས་རྩེ་ས་སུ་ཁྲིམས་ཞིབ་
བྱེད་ཀྱི་ཡོད།” ཅེས་བཛྲོད།

འཛོལ་སློང་དམག་ཆེན་གཉིས་པའི་སྐབས་སུ། ལྷོ་ཁེ་ལཱ་མཐུན་གྲོགས་
རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཁོངས་སུ་ཞུགས། དམག་ཆེན་དེས་དབུས་ཨ་མི་རི་ཀའི་རྒྱལ་ཁབ་
དེའི་ནང་དཔའ་འབྱོར་གྱི་སློང་འཇགས་ལ་གཞོན་སློན་བཏང་བ་ཅེས་མ་ཡིན་པར།
ཨ་མི་རི་ཀའི་དམག་དཔུང་གི་ཉེན་གཞི་ཡོད་པ་དང་། དམག་འཁྲུག་གི་ཉེན་དེའི་
ཚོགས་ཤོག་ཁག་གི་གསར་འགྱུར་གྱིས་རྒྱུན་པས་ལྷོ་ཁེ་ལཱ་འཛོལ་ས་དམག་
དང་མི་མཐུན་པའི་བསམ་ཚུལ་གསར་པའི་ཆ་རྒྱུན་དག་ལོ་སྲིད་བྱས། ལྷོ་ཁེ་ལཱ་

ལའི་ཤེས་ཡོན་ཅན་གྱི་མི་ལྷན་གྲགས་ཅན་ཉུང་དུ་འཛིན་དུ་མང་གཙོའི་སྲིད་དོན་གྱི་
བསམ་ཚུལ་དང་། རུ་སུ་ལྷེ་ལ་ལོ་(Roosevelt)ཡི་རང་དབང་བཞིའི་(Four
Freedoms)ཤུགས་སྐྱེན་སྐྱབས་འགོ་ཚུགས་ཏེ། ལྷོ་ཁ་མ་རངས་པའི་རྣམ་འགྲུར་
དལ་གྲིས་འཕེལ་རྒྱས་སུ་བྱེད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༤༤ ཡི་ཟླ་བ་བཞི་པ་དང་ཟླ་པའི་ནང་ཁྲིམ་མཆོས་རྒྱལ་ཁབ་
ཨེལ་སལ་ཤ་ཏེར་(El Salvador) ནང་གི་བེང་ཆ་དེ་རྣམ་ལོ་མ་ལ་བ་མང་པོའི་དོ་
སྤང་བྱ་ཡུལ་དུ་གྱུར། ཨེལ་སལ་ཤ་ཏེར་ཡུལ་གྱི་སྲིད་དབང་སྐྱེར་སྤྱོད་པ། དམག་
སྤྱི་མཉམ་སི་མི་ལི་ཡ་ནོ། ཏཱ་ནན་ཏེར། ལཱ་འེ་ཞིའི་(Maximiliano
Hernandez Mertinez) ཡིས་དུག་དཔུང་གིས་གཞུང་སྲིད་བཅོན་འཕྲོག་བྱེད་
རྒྱུའི་འབད་རྩིས་ཞིག། ཡང་སྤོང་རྗེ་སྤྱི་ཅམ་མེད་པར་དུག་གཞོན་བྱས་ཀྱང་། དེའི་
མཇུག་འབྲས་རྒྱ་བྱུང་ཆེ་བའི་འཆོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་རྩིད་ཀྱིས་རྒྱལ་ཁབ་གཞུང་
མེད་དུ་བསྐྱར་བ་དང་། ཕྱི་ཟླ་ ༥ཆོས་ ༧ཉེན་ལཱ་འེ་ཞིའི་(Mertinez) གོ་གནས་
ནས་ཕྱིར་འབུད་ཀྱིས་སྐབས་བཅོལ་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་བཟོས།

ཨེལ་ཤ་ཏེར་གྱི་ཉམས་སྲོང་དེ་ས་རྣམ་ལོ་མ་ལོ་ནང་གི་སྲིད་དབང་སྐྱེར་སྤྱོད་
བྱེད་པའི་ཐད་མང་ཚོགས་ཀྱི་འཚོར་བའི་ཐོག་ཤུགས་སྐྱེན་གཏོང་བའི་ཐབ་ཞིག་ཐེབས་
ཏེ། ལྷོ་བ་ཕྱག་དང་། དགོ་ཚུན། ཆེད་ལས་ལྷོ་ཁབ་གི་ཚོགས་མི་བཅས་མང་པོ་ཞིག་
གིས་ཉེ་བའི་ཨེལ་སེལ་ཤ་ཏེར་གྱི་ནང་བྱུང་བའི་དོན་རྐྱེན་དེ་དག། རང་ཡུལ་གྱི་
བཅོན་དབང་མིང་ལུགས་དེ་མེད་པར་བཟོ་རྒྱུའི་དཔེ་མཚོན་ཞིག་ཏུ་མཐོང་། ཕྱི་ལོ་
༡༩༤༤ ཟླ་ལྷ་པའི་ཟླ་མཇུག་ཏུ་མང་ཚོགས་ཀྱི་ཕྱོགས་འགལ་གྱི་ཉམས་མཚན་
དང་པོ་དེ་འགོ་ཚུགས། མངོན་གྲགས་ཆེ་བའི་ཁྲིམས་རྩིད་པ་བཞི་བཅུ་ཞེ་ལྷན་རྒྱུན་

དུ་སྲིད་གཞུང་གིས་སྲིད་དོན་གྱི་ཕྱོགས་འགལ་བ་རྣམས་ལ་ཁྲིམས་ཞིབ་བྱེད་པོ།
 རྒྱུད་མི་དྲང་པ་དང་། རྒྱུག་ཟ་རུས་སྲུངས་བྱེད་པའི་ཁྲིམས་དཔོན་ཞིག་གོ་གནས་
 རས་ཕབ་དགོས་པའི་དགོས་འདུན་བཏོན། དམག་སྲི་ཡུ་བི་ཀོ་ནས་ཁོང་ཚོར་
 ཁྲིམས་ཞིབ་པ་དེའི་ནག་ཉེས་ཇི་ཡོད་ཁ་གསལ་དམིགས་བཀར་དགོས་པའི་བཀའ་
 བཏང་། ཁོང་ཚོས་རྩེ་མེ་ལའི་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ཚོགས་ཤོག་སྟེན་གྲགས་ཆེ་བ་ཞིག་
 གི་ནང་དུ་ཚོམ་བྲིས་རིམ་པ་བཞེན་པར་འགྲེམས་གྱིས་ནག་ཉེས་ཐེར་འདོན་བྱས།
 འདི་ནི་ཡུ་བི་ཀོ་ལ་གཞུང་གི་ལས་བྱེད་པ་ཞིག་གོ་གནས་རས་ཕབ་དགོས་པའི་
 ཡོངས་གྲགས་གྱིས་དགོས་འདུན་བཏོན་པ་དང་པོ་དེ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི་ཡོད།

དེ་ནས་བདུན་ཕྱག་འགའ་ཤས་ཀྱི་མཇུག་དུ་དགོ་ཆན་ཉེས་བརྒྱ་ཐམ་པས་སྐ་
 སྐྱེས་སྲར་ཆའི་ཆེད་མིང་རྟགས་བཏོད་པའི་སྟེན་ལྷ་ཞིག་སྲིད་གཞུང་ལ་སྐྱུལ།
 སྟེན་ལྷ་བེན་བྲིས་རྒྱག་མཁན་གྱི་ནང་ནས་དགོ་ཆན་གཉེས་འཛིན་བརྒྱུད་བྱས་པ་
 དང་། དེའི་མཇུག་ཐོག་དུ་དྲིལ་བསྐྱགས་པར་བསྐྱུན་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སློབ་
 སྐྱུག་ལ་བཀག་ཉར་བྱས། ཟླ་བ་དྲུག་པའི་ཚེས་ ༡༩ ཉིན་ཁྲིམས་དོན་སློབ་སྐྱུག་
 ལྟན་ཚོགས་གྱིས་རྒྱལ་ཡོངས་མཐོ་སློབ་ཁང་དུ་འདུ་ཚོགས་བྱས་ཏེ་མཐོ་སློབ་ཀྱི་
 ཞལ་འོ་དགོངས་ལྷ་དགོས་པ་དང་། ཡུ་བི་ཀོ་ཡིས་སྲིད་དོན་གྱི་རྒྱ་མཚན་ལ་བརྟེན་
 རས་དགོངས་པོག་བཏང་བའི་གཞུག་ལག་སློབ་དཔོན་དེའི་གོ་གནས་སྐྱར་གསོ་
 དགོས་པའི་དགོས་འདུན་བཏོན། ཉིན་ཕྱི་མ་དེར་ལྷེ་ཚན་མང་པོ་ཞིག་གི་སློབ་
 གཉེར་བ་ཆེད་སྟེན་ཐམ་པས་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱས་པར་བརྟེན་ཁོང་ཚོས་དགོ་ཆན་ཚོར་
 རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་རྒྱས་མཚོན་པའི་དགོས་འདུན་གཞི་རྒྱ་ཆེ་རུ་བཏང་།

སློབ་སྐྱུག་ཚོ་ཕྱི་ཟླ་དྲུག་པའི་ཚེས་ ༢༡ ཉིན་སྐྱར་ཡང་འཛོམས། སྐབས་

འདིར་ཁོང་ཚོས་ཡུལ་གོ་ལ་ཐ་ཚིག་ཅིག་སྲུང་དེ་རྒྱལ་པམ་གྱི་ཚད་མཐོ་རུ་བཏང་
 རྟེ། ཁོང་ཚོས་རྒྱལ་ཡོངས་མཐོ་སློབ་ལ་རང་སྤྱོད་གི་རང་དབང་དང་། སྤྱིར་འབྲུང་
 བྱས་པའི་དགོ་ཚུན་གཉེས་པོ་སྐྱུར་སྐྱོང་དགོས་པ། བཙོན་འཇུག་བྱས་པའི་སློབ་ཕྱག་
 མང་དག་གཅིག་ཡོད་པ་སློབ་གྲོལ། སློབ་སྦྱོང་གི་རྒྱ་ཁྲོན་གསར་པ་དང་། རྩེ་ཚོན་
 གསར་པའི་རིགས་སློབ་བྱེད་དགོས་པ། སྲིད་གཞུང་ལ་སྲིད་དོན་གྱི་ལ་ཞེན་ཡོད་པ་
 ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱུ་པ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་འཛོན་ཐང་ཅན་གྱི་གཙུག་ལག་སློབ་
 དཔོན་བསྐོས་བཞག་དགོས་པ་བཅས་ཀྱི་དགོས་འདུན་བཏོན། ཕྱི་ཉིན་སྟོན་ལྟ་དེ་རྒྱལ་
 ཡོངས་པོ་བྱང་དུ་ཕུལ་ཏེ་སློབ་ཕྱག་ཚོས་གལ་ཏེ་ཁོང་ཚོའི་དགོས་འདུན་ནམས་རྒྱ་
 ཚོད་ཉི་ཤུ་ཙམ་བཞེད་ནང་ཚུད་དུ་ཁས་ལེན་མ་བྱས་ཆེ་ལས་བཤོལ་དོ་རྟོགས་བྱེད་རྒྱུའི་
 རྣམས་ར་བསྐྱེད།

ཡུལ་གོ་ཡིས་སློབ་ཕྱག་ཚོར་རྒྱ་རྒྱུ་དང་ཕུ་ཤིའི་རིང་ལུགས་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་ཞེན་
 པའི་རྣམས་པ་སྟོན་གྱི་ཡོད་པའི་ནག་ཉེས་བཅུགས་པ་དང་། ར་དྲག་གི་ཁྲིམས་གཞི་
 གསལ་བསྐྱགས་བྱས་ཏེ་ལ་ལན་སྲུང། དེ་རྗེས་སློབ་ཕྱག་དང་དགོ་ཚུན་ཚོས་ལས་
 བཤོལ་དོ་རྟོགས་བྱེད་སྐབས། གཙོ་ཆེར་ཁྲིམས་ཚུད་པ་དང་སྟོན་པ་འགའ་ཞིག་ལས་
 གྲུབ་པའི་ཆེད་ལས་ཀྱི་སྡེ་ཁག་གལ་ཆེ་ཞིག་ཁོང་ཚོའི་རྒྱབ་དུ་ཡང་ས། རྒྱ་བཙོན་
 མའི་ཨེལ་སལ་ལ་རྩོད་ཀྱི་ཡོངས་ཁྲབ་ལས་བཤོལ་དོ་རྟོགས་དེས་རྒྱས་སློབ་སྦྱོང་དུ་
 བཅུག་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ཁྲིམས་ཚུད་པ་འགའ་ཞིག་གིས་རྩོད་མ་ལའི་ནང་དུ་
 ཡང་དེ་དང་མཚུངས་པའི་ལས་འགལ་ཞིག་རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར་སྟེལ་རྒྱུའི་རེ་
 སྐྱུག་དང་། ཁོང་ཚོས་ཤོ་སྐྱེག་བྱེད་རྒྱུར་དུ་ས་ཚོད་མང་ཙམ་དགོས་པའི་གདམ་ཁ་
 བྱས་ཀྱང་། སློབ་ཕྱག་ཚོའི་བྱེད་ལས་དེས་ཁོང་ཚོར་ལས་འགོ་འཇུགས་པའི་སྐྱེལ་

འདེད་བྱས་པར་བརྟེན། ཉེ་མ་གཉིས་ལས་ཉུང་བའི་དུས་ཡུན་ནང་ཁོང་ཚོས་དགེ་
 བློན་དང་སློབ་སྦྱོང་ཚོའི་བྱིད་ལས་དེ་དྲང་པོ་ཡིན་པ་དང་། སྲིད་གཞུང་གིས་ཁོང་
 ཚོར་བརྟུགས་པའི་ནག་ཉེས་ཁག་དོས་ལེན་མི་བྱེད་པ། རྩོམ་གཞི་བྲིས་པ་གཞི་
 ཕྱིར་བལྟ་དགོས་པ། ཚ་བྲིས་པ་དེ་འཕགས་དབང་ཁག་བསྐྱར་གསོ་
 དགོས་པ་བཅས་འཁོད་པའི་སྣེ་ལྷན་གྱི་ཞིག་གི་རྒྱབ་གཉེར་དུ་ཡུལ་མི་གྲགས་ཅན་
 ༣༣༦ གི་ས་ཏགས་བསྐྱུ་རུབ་བྱས། ས་ཏགས་ཉེ་ཤར་ལྷན་གསལ་པོ་འཁོད་མེད་པ་
 ལ་བརྟེན་ནས་ཡིག་ཆ་དེར་མི་མོ་རི་ཡལ། ཇི། ལོས། ༡༩༡༡ (Memorial de los
 311) ལྷོ་གྲགས་ཅན་ ༡༩༡༡ གི་ས་ཏགས་ཅན་གྱི་སྣེ་ལྷན་གྱི་ཞེས་གྲགས།

བྱི་རྩོམ་དུག་པའི་ཚེས་ ༡༤ ཉེ་མ་མི་མོ་རི་ཡལ། ཇི། ལོས། ༡༩༡༡ དེ་རྒྱལ་
 ཡོངས་པོ་བྱང་དུ་སྤུལ། དེ་ཉེན་ཞོགས་པ་སློབ་སྦྱོང་སྤྱི་ཁག་གཅིག་གིས་ཨ་མི་རི་
 ཀའི་གཞུང་ཚབ་དང་རྒྱལ་ཡོངས་པོ་བྱང་བརྒྱད་དེ་ཞི་བའི་གོམ་བཤོད་བྱེད་རྒྱར་
 འཛོམས། ཁོང་ཚོས་“ རྩོམ་གཞི་རྩོམ་སྟེན་” ཞེས་བཞུགས་ལྷན་ལྷན་ཉེ་ཚང་མས་གོས་
 ནག་པོ་ཕྱོན་ཉེ་དག་བཅད་ཀྱིས་གོམ་བཤོད་བྱས། རོ་ཚོལ་དེ་གཞི་རྒྱ་རྒྱུང་དུ་ཞིག་
 ཡིན་ཀྱང་མཐོ་སློབ་ཀྱིས་ལས་བཤོལ་རོ་ཚོལ་འགོ་འཇུགས་བྱས་པ་ནས་བརྒྱུད་
 མོག་མ་དེ་ཡིན་པ་དང་། རྩོམ་གཞི་བྲིས་པ་མངོན་གསལ་གྱིས་དོས་ལེན་མ་
 བྱས་པ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན། དེ་ཉེན་དགོང་དྲོར་དེ་ལས་གཞི་རྒྱ་ཆེ་ཅན་གྱི་རྩོམ་སྟེན་
 འོས་སྟོན་གཞན་ཞིག་བྱུང་། རྩོམ་སྟེན་དེའི་རྒྱུ་རྐྱེན་པས་སྤང་ལམ་ཚང་མ་དགེ་ལྡན་
 དང་། སློབ་སྦྱོང་ཚེད་ལས་པ། ལས་མི་བཅས་ཀྱིས་ཁོང་སྤོང་ རྩོམ་སྟེན་པ་ཚོས་
 རྒྱལ་སྤྱི་དང་། ལྷ། ལྷོ་མི་ལཱ་ཞིས་(La Marseillaise) ཞེས་པའི་རྒྱ་གཞས་
 བཏང་བ་དང་། བྲིས་སྟེན་པ་གཅིག་གིས་ཨེ་ཏེ་ལཱ་ཀེ་ཀེ་བཅའ་བྲིས།

(Atlantic Charter) གྱི་འདུ་བཤུ་ཞིག་སྒྲིག་སྐྱབས་བྱས། རྒྱལ་ཡོངས་པོ་བྱང་
 བརྒྱུད་དེ་འགྲོ་སྐབས་དང་རྒྱལ་བཞོན་ལུ་བེ་ཀོ་དགོངས་ལྷན་དགོས་པའི་མང་ཚོགས་
 གྱི་རེ་སྐུལ་གྱི་སྐད་འདོད་ཐོག་མ་དེ་བྱས། རམ་སྟོན་ཁོམ་སྐོར་གཉེས་ཀའི་འཇམ་
 གྱི་ངང་མཐུག་བསྟུ་བྱས། འོན་ཀྱང་། དེའི་མཚན་མོར་སྐོར་སྐྱབས་པས་ལས་འགུལ་
 ལ་མིང་ཚད་བཟོ་བའི་ཆེད་དུ་ས་གནས་གྱི་ཚོས་ཕྱོགས་དུ་ས་སྟོན་ཚུགས་ས་ཞིག་ཏུ་
 ར་བཟེ་བའི་རྒྱ་ཚོགས་ལྗེ་ཁག་ཅིག་ལུ་བེ་ཀོ་ལ་དང་རྒྱལ་བྱེད་པའི་འདོད་ཚོག་སྒྲིག་
 པ་དང་སྐྱབས་སྐད་འདོད་བྱེད་པར་བཏང་། དེ་ནས་སྐོར་སྐྱབས་བས་སྐྱབས་
 དུ་གུག་པ་ཚོ་སྐྱབས་མེད་དུ་བཞག་སྟེ་གཞན་དག་བརྒྱ་ཕྱག་དུ་མ་འཛིན་བཟུང་བྱེད་པ་
 དང་། ཉེས་བརྒྱུད་གཏོང་བཞིན་དེར་སྐྱབས།

ཕྱི་ཚུ་དུག་པའི་ཚེས་ ༡༥ རེས་གཟའ་ཉི་མའི་ཞིགས་པར། རྩོམ་མ་ལའི་
 བྱོང་ཁྱེར་ཡོངས་རྒྱུགས་དམག་དཔུང་གིས་མཐའ་བསྐོར་ནས་བསྐྱད་པའི་དུས་སུ་
 གཉེད་བསད། གནད་འགག་ཆེ་བའི་ས་གནས་ཚང་མར་མེ་སྒྲིགས་བཙུགས་ཉེ་
 བྱོང་ཁྱེར་ཡོངས་རྒྱུགས་དམག་མིས་བསྐོར། ལཱ་དྲོའི་རམ་སྟོན་ཚང་མ་དམག་མི་
 དང་ཉ་དམག་གིས་ཁ་ཐོར་བཏང་། དེའི་སྐབས་སུ། མི་མོ་རི་ཡལ། ༧། ལོ་སྟེ།
 ༡༩༡༩ འབྲུལ་མཁན་གྱི་ཁྲིམས་ཚུན་པ། ཕེ་ཏ་རི་ཀོ། ཀར་པོ་ནེ་ལ།(Federico
 Carbonell) དང་། རྩོར་མེ། སེ་ར་ནོ།(Jorge Serrano) གཉེས་རྒྱལ་ཡོངས་
 པོ་བྱང་དུ་བཀའ་འགུགས་བྱས། ལུ་བེ་ཀོ་ཡི་བཀའ་སྟོན་ལྷན་ཚོགས་དང་མཉམ་དུ་
 ཚོགས་འདུ་ཞིག་གི་ཐོག་ཏུ། ཀར་པོ་ནེ་ལ། དང་སེ་ར་ནོ། དེ་མིན་གཞན་དག་
 འགའ་ཞིག་བཅས་ལ་“མི་མང་གི་འཐུས་མིར་”དོས་འཛིན་བྱས། ཁྲིང་ཚོ་ཚང་
 མས་མཚན་གནས་དེ་ཁྲིང་ཚོར་ཐོབ་ཐང་མེད་པའི་ལུ་ཚུགས་བྱས། ཁྲིམས་ཚུན་

པ་དག་གིས་ཁོང་ཚོའི་གནད་དོན་ལྷན་ཁུངས་ཐབས་ཤེས་གང་ཐུབ་བྱས། ཡིན་ན་
ཡང་། སྲིད་གཞུང་གིས་མཐེགས་བཟུང་ཁོ་ན་དང་། ཁོང་ཚོས་ “མི་མང་སྡེ་
འཇགས་” བཟོ་དགོས་པའི་དགོས་འདུན་བཏོན།

དེ་ཉིན་ཉིན་རྒྱབ་ཏུ། ཀླུ་པོ་ཞེས་དང་མེ་ར་ཚོ་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱལ་འབྲེལ་
ཐབས་བྱས་སྡེ་ཁག་གི་མི་སྣ་ཁག་དང་ཐུག་འཕྲད་བྱས། དེ་རྗེས་ཕྱི་རྒྱུ་དམག་སྲི་ཡུ་
ལི་ཀོ་ལ་ཐད་ཀར་བཀའ་མོལ་ལུས། ཚོགས་འདུ་ཕྱི་མའི་སྐབས་སུ་ཐག་རིང་དུ་མེ་
མདའི་སྐད་གོ་བྱུང་མེད་ཚོའི་སྤྱད་ན་གྱི་གོ་མ་བཟོད་ཅིག་ལ་སྐོར་སྤྱང་བས་དུག་
གཞོན་བྱས། རྟ་དམག་གིས་མི་ཚོགས་ཀྱི་ནང་དུ་རྒྱགས་ཏེ་མེ་མདའ་རྒྱག་སྐབས་
མི་མང་པོར་སྐྱོན་བྱུང་བ་དང་། སློབ་གྲུའི་དགོ་ཆུ། མ་རི་ཡ། ཅིན་ཅི་ཡ།
རེ་སི་ནོ། (Maria Chinchilla Recinos) ཞེས་པར་སྲོག་སྐྱོན་བྱུང་། ད་ཆ་
ལས་འགུལ་དེར་རང་སྲོག་སྐྱོན་གཏོང་བྱེད་པའི་དཔལ་པོ་དང་པོ་དེ་བྱུང་།

ཅིན་ཅི་ལ་བསད་པའི་རྗེས་སུ་སྐྱོན་ཚུན་བཀའ་མོལ་བར་ཐག་ཆད་པ་དང་།
གོས་མོལ་སྲུ་མཐུད་བྱེད་རྒྱ་འབྲས་མེད་དུ་བྱུང། སློབ་འགྲོད་ཅམ་མེད་པའི་ཡུ་ལི་
ཀོས། “ང་སྲིད་འཛིན་དུ་རི་སྲིད་གནས་པ་དེ་སྲིད་དུ་གསར་འགྱུར་གྱི་རང་དབང་
དང་། ཚོགས་འཛོམས་ཀྱི་རང་དབང་བཅས་ཅུ་བ་ནས་མི་ཚོགས་ཀྱི་ཡིན་ཅེས་
ན། མང་གཙོའི་སྲིད་གཞུང་ཞིག་གི་ཆེད་དུ་སློབ་ཏུ་མ་ལའི་མི་མང་ད་ལྟ་བུ་སྲིག་
མེད་པ་དང་། གཙོ་འཛིན་མཐེགས་པོ་ཞིག་གི་དགོས་མཁོ་ཡོད།” ཅེས་གསལ་
བསྐྱེད་བྱས། ཀླུ་པོ་ཞེས་དང་མེ་ར་ཚོ་གཉིས་ཀྱིས་དེའི་ཡུ་ལམ་དུ་བཀོད་སྲིག་
བསྐྱེད་གསོ་བྱེད་པའི་ཐབས་ཤེས་གཅིག་ཁོ་ན་ཡོད་པ་དེ། དམག་སྲིའི་གོ་གནས་
ནས་འབེབས་རྒྱ་དེ་ཡིན་པའི་བར་སྐྱོན་གསལ་བའི་གནས་འཕྲིན་གསར་པ་ཞིག་དེ་

ཉེན་དགོང་དྲོ་ཡུ་བེ་ཀོ་ལ་བཏང་།

ཕྱི་རྒྱ་དྲུག་པའི་ཚེས་ ༡༤ ཉེན་སྲི་ཡོངས་ལས་བཤོལ་ངོ་རྒྱལ་བྱེད་འགོ་
ཚུགས། རྒྱ་བྱུང་ཆེ་བའི་ལས་མཚམས་འཛོག་པའི་འཆར་གཞི་ཞིག་ཏེ་ལས་བདུན་
གཅིག་ཙམ་རིང་འཆར་གཞི་འདིར་བའི་དུས་རེམ་གྱི་ནང་དུ་ཡོད་ཀྱང་། ལས་
བཤོལ་ངོ་རྒྱལ་འདིར་ཏེ་ལས་ཆ་ཚང་བའི་ཉན་འཛོག་བྱུང་བའི་རྒྱུ་གཙོ་ཆེ་བ་ནི།
མ་རེ་ཡ། ཅིན་ཅི་ལ་བསད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་མང་ཚོགས་ཀྱི་ཁོང་ཁྱོད་
ཡིན། སྲང་ལས་ཚང་མ་སྟོང་པ་བཟོས། ལས་བཤོལ་ངོ་རྒྱལ་བྱེད་བཞིན་པའི་སྲོབ་
ཕྱག་དང་། དགོ་ཚུན། ཁྲིམས་ཚུང་པ་རྣམས་ཀྱི་ལྷན་དུ་ལས་མི་དང་། ཚོང་པ།
ཚོང་ཁང་གི་བདག་པོ། ཁྲིམ་གཞུང་གི་སྲིལ་ཚོང་བ། མ་ཉེའི་ཁ་ལོ་པ་བཅས་ཚང་
མས་མཉམ་ཞུགས་བྱས། ཕྱིགས་འགལ་གྱི་འགོ་ཁྲིད་ཚོར་སྐྱོར་སྲུང་བའི་གཙོ་
འཛིན་གྱིས་གནས་ཚུལ་འཕྲོར་གསལ་ལ་སྲིལ་མཐུད་རེམ་སྟོན་བྱས་པ་བྱུང་བེ།
གལ་ཉེ་ངོ་རྒྱལ་བ་རྣམས་བྱུང་མེད་དང་བྱིས་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་ཡང་མེ་མདའ་རྒྱག་རྒྱ་
ཡིན་པ་འཁོད་ཡོད་པར་བརྟེན། མི་སྲིག་མང་པོར་ཉེན་ཁ་བཟོ་བ་ལས་གཡོལ་ཉེ་
རྣམས་ཤུགས་ཡོངས་རྫོགས་དཔལ་འཕྲོར་གྱི་ལས་དོན་མཚམས་འཛོག་གི་དོན་དུ་
བརྗེས།

ཉེན་ཐའེ་རིང་རྫོ་ཉེ་མ་ལའི་གོང་ཁྱེར་གྱི་བཏན་ཚུགས་ཐོར། སྲོབ་ཕྱག་ཚོས་
མང་ཚོགས་ལ་འགོག་རྒྱལ་སྲིལ་མཐུད་དང་འཚོ་བ་སྲངས་པའི་རང་བཞིན་དུ་གནས་
དགོས་པར་བསྐྱལ་བའི་ཤོག་གྱུར་འགྲེམས་སྲོད་བྱས། སྲིད་གཞུང་གིས་འགྲེམ་
འགལ་གྱི་ཚན་པ་ཁག་དྲུག་དཔུང་ལ་ཅེས་སྲོད་བྱས་པ་དང་། ལས་བཤོལ་ངོ་རྒྱལ་
བྱེད་བཞིན་པའི་ཚོང་ལས་པའི་ཐད་དུ་འཁོན་ལན་གྱི་ཕྱིགས་ར་བསྐྱལ་བ་དག་ལ་

མང་ཚོགས་ཐོག་ཀྱི་ས་པ་མ་ཐོན། ཡུ་མི་ཀོ་དཀོང་ས་ལྷ་དཀོས་སྐྱོར་གསལ་བའི་
 ལྷན་ལྷན་དང་ཡིག་སྐྱེད་ཡོངས་སོ་བྱང་ཁེངས། དམག་མི་དང་སྐྱོར་སྐྱོང་བ་ཚོ་ཅི་
 བྱ་གཏོལ་མེད་དུ་གྱུར། མི་མང་ཚང་མ་རང་ཁྱིམ་དུ་བཅུད་པས་ཁོང་ཚོར་འཐབ་
 རྒྱུ་བྱེད་སའི་སྤྱི་འཇུག་ཅན་གྱི་སྤྱི་ཁག་དང་། དམིགས་འབེན་གང་ཡང་མ་
 བརྟེན། སྲིད་དབང་སྐྱོར་སྲིད་པའི་དབང་ཤུགས་ཉམས་པ་དང་། མི་མང་གི་ཞེད་
 ལྡང་ཡང་བརྒྱགས།

དཔེར་ན། མ་རི་ཡ། རོ་སན་ཐལ་(Maria Rosenthal) གྱིས་བྲིས་དོན་
 ལྟར། “ཀྱས་སྤོབས་དང་གདུག་རྩུབ་ཆེ་བའི་རྫོར་ཇ། ཡུ་མི་ཀོ་ཡིས་དྲག་པོའི་དཔུང་
 འཇུག་ཅིག་མེད་པར་བཟོ་ཐུབ། ཁོས་སྐྱོག་གསོད་པ་ཞིག་གི་མདེུ་དེའི་ཀྱས་པ་
 བསད་དེ་སྐྱོག་གསོད་པ་རང་ཉིད་དུ་མ་བྱུར་བཏང་ཡོད་མདོག་ཁ་པོ་རེད། ཁོས་
 དམག་མིའམ། སྲིད་མངས་ཀྱི་སྤྱོད་ལོག་པའི་སྤྱི་ཁག་ཇི་འདྲ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་དེའི་
 ལྷན་དུ་རང་ཉིད་ཀྱི་འདོད་པ་བཙན་འགོལ་གྱིས་ཚང་མ་གྱང་ཅིགས་ཀྱི་མདུན་དུ་
 བསྐྱངས་ཏེ་བཞག་ཡོད་མདོག་ཁ་པོ་རེད། འོན་ཀྱང་ཁོ་པར་ངོས་ལེན་མི་བྱེད་པའི་
 མང་ཚོགས་ཀྱི་ལས་འགུལ་གྱི་ཐད་དུ་བྱ་ཐབས་མེད་པར་ལུས། གང་གིས་ཤེ་ན།
 མང་ཚོགས་ཀྱི་ལས་འགུལ་དེར་ཁོ་པས་འཆེ་བ་དང་བཅས་པའི་ཡ་ལན་སྲུང་པ་
 དང་། འཆེ་བའི་བྱེད་ལས་འདི་དག་གིས་ཁོ་པ་ཕྱིར་ལོག་རྒྱག་ས་མེད་པའི་སྐྱང་
 ལས་ཀྱི་མཐའ་འགུག་གང་དུ་སྲིད་དབང་སྐྱོར་སྲིད་པ་ཚང་མ་མཐའ་མཇུག་སྐྱབས་
 ས་རང་ལྷོགས་སུ་མེད་པ་ཚང་མ་གསོད། དེ་མེན་ན་རང་ཉིད་ལྱོས་ཤེར་མཚམས་
 བར་དུ་ག་ལེར་འཕུལ་ཏེ་སྐྱབས།”

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༧ ཟླ་བདུན་པའི་ཚེས་ ༡ ཉིན་རྫོར་ཇ། ཡུ་མི་ཀོ་ཡིས་རང་ཉིད་

གོ་གནས་ནས་དགོངས་ལྷན་བཏང་སྟེ་སྲིད་དབང་དེ་ཐུན་མཛད་དབང་འཛིན་གྱི་
 དམག་སྲི་གསུམ་གྱི་ལག་དྲུ་སྟངས། མཁམ་པ་ཞིག་གིས་རྗེས་སུ་ “ཡུ་བེ་ཀོ་ཁི་
 ལས་ཟགས་པ་དེ། སྲི་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱ་ཁྲབ་ཆེ་བའི་སྲིད་དོན་གྱི་ལས་འགུལ་གྱིས་རྒྱུན་
 པས་མ་ཡིན་པར། དེ་སྲ་འགོ་ཁིད་ཅིག་ལ་རང་ཉེད་ཀྱི་ཆབ་འབངས་ཀྱི་ལས་
 འགན་སྲོད་རྒྱུར་ཚོགས་ཤེས་ནས་བསྟན་པའི་མི་རྒྱམས་ཀྱིས་ཁ་མ་གསང་ཡང་དོན་
 ལ་ཡོད་པའི་རྒྱབ་སྐྱོར་ཕྱིར་འཐེན་བྱས་པ་ཙམ་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་” ཞེས་བཀོད་
 ཡོད།

ཕྱི་རྒྱ་དྲུག་པའི་འཆེ་བ་སྤངས་པའི་ལས་འགུལ་དེ་རྒྱ་བ་གཅིག་ལས་མ་གནས་
 གྱང་། དེ་ནི་མི་མང་དང་ཁོང་ཚོའི་འཐབ་རྩེད་ཀྱི་ཐབས་ལམ་གཉིས་ཀར་ཐོབ་
 པའི་རྒྱལ་ཁ་ཞིག་ཡིན། བཙན་བྱོལ་བ་ཚོ་མཚོགས་སྐྱུར་ཕྱིར་ལོག་བྱས་པ་དང་།
 སྲིད་དོན་གྱི་ཚོགས་པ་དྲུ་མ་བཅུ་གསུམ་ ཚ་ཁྲིམས་ཀྱི་འོས་འགན་རྣམས་བསྐྱར་གསོ་
 བྱས། འོན་ཀྱང་དབང་འཛིན་པའི་གུས་ཀྱི་དམག་སྲི། ཕེ་ཏ་རེ་ཀོ། ཕོན་སེ་
 (Federico Ponce) ཞེས་པ་གཅིག་གིས་རང་ཉེད་དབང་བསྐྱར་བྱེད་པ་གཙོ་བོ་
 གསར་པ་ཞིག་ཏུ་དམིགས་ཡུལ་བཟུང་ནས་ཕྱི་རྒྱ་བཅུ་པའི་ཆེས་ ༡༩ ཉེན་གྱི་ཁལ་
 སེལ་མཁོ་ཚབ་ཀྱི་འོས་འདེམས་ཀྱི་ནང་དུ་མགོ་སྐོར་བསྐྱུ་བྱིད་ཀྱིས་སྐོ་ནས་རྒྱལ་ཁ་
 ཐོབ་པའི་ཐབས་ཤེས་བྱས། དེར་ཕྱོགས་འགུལ་ཚོགས་པ་དང་། སྲོབ་ཕྱག་ཚོས་
 གཞི་རྒྱ་ངེས་ཅན་གྱི་ལས་བཀོལ་དོ་རྒོལ་བྱས་ཏེ་ཡ་ལན་འཇལ། ཕྱི་རྒྱ་བཅུ་པའི་
 ཆེས་ ༢༠ ཉེན་སྲོབ་ཕྱག་དང་ལས་མེད་རྒྱབ་སྐྱོར་ལ་བརྟེན་ནས། རེ་ཀོ་རྟོ། ཨར་
 བེན་ཇ།(Jacobo Arbenz) དང་རེ་ཕེ་ཡེ། ཨ་ར་ན།(Javier Arana)གཉིས་
 ཀྱིས་འགོ་འཁུར་པའི་གསར་བརྗེའི་བསམ་སྲོ་ཐུན་པའི་གཞུང་ཞབས་གཞིན་གསུམ་

ཀྱི་སྡེ་ཁག་ཅིག་གིས་ཆེས་སྤྱར་བའི་གཞུང་སྲིད་བཅོན་འཕྲོག་ཀྱི་ལས་འགུལ་སྟེལ་
ཉེ་དམག་སྲི་ཕྱོད་སེལ་ཡི་ལག་ནས་དབང་ཆ་འཕྲོག། དེ་རྗེས་དྲང་བཤེན་གྱི་འོས་
འདེམས་བྱས་པ་དང་། ལྷོ་ཁྱིམ་ལའི་རྒྱལ་ཁབ་མི་ལོ་བརྒྱའི་རིང་། མང་གཙོའི་
དམིགས་ཀྱི་དཔལ་ཡོན་དུ་ཞུགས།

ལེབ་དགུ་པ།

མོན་ཏེ་ལོ་མ་རི། ཨ་ལ་ལྷ་མ། ༡༩༥༥ ན་མ་ ༥༦

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༥ ཟླ་བ་བརྒྱ་གཉིས་པའི་ཚེས་ ༡ ཉིན་མོན་ཏེ་ལོ་མ་རི་ (Montgomery) ནང་དུ་ཐུང་ལམ་བཞིན། ཨ་ཕི་རི་ཀའི་ཨ་རི་བ་ (African-American) བཞི་ལ་རང་རང་གི་སྐྱུ་ལའོར་གྱི་རྒྱབ་སྐྱོད་ས་རྣམས་དེར་གསལ་དུ་འཇུག་མཁན་གྱི་མི་རིགས་དཀར་པོ་ཚོར་སྤྲོད་དེ་ལངས་ནས་ཕྱོད་དགོས་པའི་བཀའ་བཏང་། གསུམ་གྱིས་ཉན་འཇོག་བྱས་ཀྱང་འཚོམ་པོ་བ་ལུ་མ་ལྷ་པུ་རྒྱས་ (Mrs. Parks) ནས་ཁས་ལེན་མ་བྱས།

ཕྱི་ཟླ་བརྒྱ་གཉིས་པའི་ཚེས་ ༥ ཉིན་གྲོང་ཁྲིམ་ནང་གི་ཨ་ཕི་རི་ཀའི་ཨ་རི་བ་རྣམས་ནས་ཁོ་མོ་འཛིན་བཟུང་བྱས་པའི་ངོ་རྒོལ་དུ་ཉིན་གཅིག་གི་སྐྱུ་ལའོར་གྱི་ཕྱིར་ཕྱོག་བྱས་པ་དེ་ཉ་ལམ་བརྒྱ་ཆ་བརྒྱ་ཐམ་པ་རྣམས་པོན་པ་བྱུང་། ཨ་ཕི་རི་ཀའི་ཨ་རི་བ་རྣམས་ནས་རང་ཉིད་ཀྱི་རྒྱབ་སྐྱོད་ས་མི་རིགས་དཀར་པོར་སྤྲོད་དགོས་པའི་སྲིད་བྱས་དེ་མེད་པར་མ་བཟོས་ཀྱི་བར་དུ་ཕྱིར་ཕྱོག་སྐྱུ་མཐུད་བྱེད་རྒྱུའི་ཐག་གཅོད་བྱས། དགོང་དྲེ་ཅུ་ཅ་ནང་གི་ཚོགས་འཛོམས་དག་ལྟར་ལུང་བརྒྱབས། བྱངས་འཕོར་དང་སེམས་ཤུགས་གཉིས་ཀའི་ཆ་ནས་ཡ་ལན་དེ་རེ་བ་བྱས་པ་ལས་ཆེས་ལྷག་པ་བྱུང་།

ཨ་ཕི་རི་ཀའི་ཨ་རི་བ་རྣམས་ཀྱིས་གོམ་པ་རྒྱག་པ་དང་། རེག་སི་ཟུ་བ། འགྲེམ་འགྲུལ་མཉམ་སྦྲིད་བྱེད་པ་སོགས་ལས་འགྲུལ་སྐྱེལ་སྐྱུ་ལའོར་ཅ་བ་ནས་

བེད་སྲོད་མ་བཏང་། རང་གིས་རང་ལ་བརྩི་བཀྲར་དང་ཆེ་མཐོང་གི་སྤོ་སྤོ་བས་
 གསར་པ་ཞིག་གིས་ཨ་ཕེ་རི་ཀའི་ཨ་རི་བའི་སྤྱི་ཚོགས་ཡོངས་སུ་བྱུང་། མི་རིགས་
 དཀར་པོ་ཚོར་ཁོང་ཚོས་ཨ་ཕེ་རི་ཀའི་ཨ་རི་བ་རྣམས་ལ་མེད་པར་ཡིད་ཆེས་བྱས་
 པའི་བྱུང་ཚོས་ཁག་ལ་གདོང་ཐུག་བྱེད་དགོས་བྱུང་། ཨ་ཕེ་རི་ཀའི་ཨ་རི་བའི་སྤྱི་
 ཚོགས་ཚོར་ཡོངས་ཀྱི་ཡར་རྒྱས་འབྱུང་བས་དེ་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར། ལྷང་
 ཚུལ་དེ་ཡི་ཤུའི་ཚོས་ལུགས་ཀྱི་བྱམས་པར་འཛིན་པ་མངོན། ཅ་གཞིན་སྐྱོ་ཞབས་
 ལྷར་ཤེན། ལུ་ཐར། ཀྱང་། གཞིན་པ་(Rev. Martin Luther King, Jr.) དང་
 ཁོང་གི་ཕྱག་རོགས་རྣམས་ལས་འགྲུལ་གྱི་འགོ་ཁྲིད་དུ་གྱུར་ཏེ་རྒྱལ་སྤྱིའི་ནང་
 མངོན་གསལ་ཅན་དུ་གྱུར།

བྱོ་མོ་ལ་ཁག་ལམ་སྤོངས་མ་བྱུང་། འཁོར་ཟམ་བཅག་སྟེ་ཤེ་ཤེ་མི་(Taxi) བེད་
 སྲོད་གདོང་མི་ཚོག་པ་བཅོས། མི་ཏ་ཀར་(car) སུམ་བརྒྱ་ཐམ་པ་བསྐྱུ་བྱས་
 པའི་འགྲིམ་འགྲུལ་མཐུན་ཚུན་ཞིག་གོ་སྤྱིག་བྱས། དེལ་གྱི་ཞལ་འདེབས་ཡོང་
 འགོ་ཚུགས་པ་དང་། མི་ཏ་ཆེ་བ་གསར་པ་བཅོ་ཐུ་ཐམ་པའི་བྱུ་ཚོགས་ཤིག་དེའི་
 ལྷང་དུ་ཁ་སྤོན་བྱས། ཨ་ཕེ་རི་ཀའི་ཨ་རི་བ་མང་པོ་ཞིག་ནས་རང་རང་གི་ཐག་
 གཅོད་མཚོན་པའི་ཆེད་དུ་གོམ་པ་རྒྱག་རྒྱུར་ཡིད་མོས་ཆེ་བ་བྱས།

འགྲིགས་འཇགས་ཐག་ཚོད་ཀྱི་གསར་འགྱུར་རྒྱན་མ་དང་རྣམ་དུ་ལས་
 འགྲུལ་གྱི་འགོ་ཁྲིད་པ་ཚོའི་སྐོར་ལ་གཞི་རྩ་མེད་པའི་དགྲོག་གཏམ་མང་པོ་བྱུང་།
 ཀྱང་། (Dr. King) ཐེ་བའི་ཨ་ཕེ་རི་ཀའི་ཨ་རི་བའི་ཁ་ལོ་པ་མང་པོ་ཞིག་འགྲིམ་
 འགྲུལ་གྱི་ཁྲིམས་ལུགས་ཕལ་ཆེར་ཉོགས་བཅོ་བྱས་པའི་འགྲུལ་འཛོལ་རྒྱུར་ཚོག་
 རིགས་ལ་བསྐྱེད་དེ་འཛིན་བཟུང་བྱས། སྐོར་སྐྱང་བས་འཇིགས་སྐུལ་བྱེད་རྒྱུ་དེ་

ལྷན་མཉམ་པའི་གྲུབ། ཉེན་ཞལ་གཅིག་གི་ནང་དུ་འགོ་བཟུང་ཚོར་ཕྱིགས་ར་སྲུང་ཅུ་
 ལས་བཀལ་བ་འགྲོར་ཞིང་། ཀྱང་གི་གཞིམ་ཤག་དུ་འབར་ཇུས་གཡུགས། ཨ་ཕེ་
 རི་ཀའི་ཨ་རི་བ་ཚོས་འཚོ་བའི་ལས་ལ་འཇུག་གྲབས་བྱས། ནང་ཁྲིམ་གཞན་ཞིག་
 དུ་འབར་ཇུས་གཡུགས། དེ་ནས་ཕྱིར་ཕྱོག་མི་ཚོག་པའི་ཁྲིམས་གཞི་དང་འགལ་
 འཛོལ་བྱས་པ་ལ་བསྟུན་དེ་ཨ་ཕེ་རི་ཀའི་ཨ་རི་བའི་འགོ་བཟུང་བརྒྱུ་ཉེ་བ་འཛིན་
 བཟུང་བྱས།

ལྷན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཨ་ཕེ་རི་ཀའི་ཨ་རི་བ་རྣམས་ལ་དུས་ཡུན་རིང་པོར་ཡོད་པའི་
 འཛིགས་སྐྱང་དེ་ཙམ་མེད་དུ་གྱུར། མང་པོ་ཞིག་གིས་འཛིན་བཟུང་དགོས་པའི་གྲས་
 སུ་ཚུད་པའི་རེ་བ་དང་བཅས་ཤེ་རེམ་ (Sheriff) ཀྱི་ལས་ཁུངས་སུ་ཕྱིན། འཛིན་
 བཟུང་བྱས་པའི་འགོ་བཟུང་རྣམས་ཀྱི་འཇམ་གྲིང་ཡོངས་ཀྱི་དོ་སྣང་ཐོབ་པའི་ཞིབ་
 དཔྱད་དེ་བདེ་ལྷག་བསྐྱར་བཤང་དང་། འཛིགས་སྐྱག་བྲལ་བའི་ཁུངས་སྐྱེལ་ཞིག་དུ་
 གྱུར། ལས་འགལ་ལ་རྣམས་ཤུགས་གསར་པ་ཞིག་ཐོབ། ཕྱི་རྒྱ་དུག་པའི་ཚོས་ ༤
 ཉེན་ཨ་ཕེ་རི་ཀའི་ཨ་རི་བ་ཚོས་ལྷན་ཕྱོགས་པ་དེར་བསམ་བཞེས་ཀྱིས་རྫོང་གི་
 མཉམ་མཐུན་ཁྲིམས་ཁང་ནས་གྲོང་ཁྲིམ་གྱི་སྲུང་འཁོར་ནང་དུ་མི་རིགས་དབྱེ་
 འབྱེད་ཀྱི་ཁྲིམས་དེ་ཙམ་ཁྲིམས་དང་འགལ་བ་ཡིན་པར་གསལ་བསྐྱགས་བྱས། འོན་
 །ཀྱང་གྲོང་ཁྲིམ་ནས་དེར་ལྷན་ཕྱོགས་བྱས། ད་ཆ་སྲུང་འཁོར་ནང་དུ་མི་རིགས་དབྱེ་
 འབྱེད་བྱེད་པ་དེ་ཤུལ་མེད་བཟོ་ཕྱིར་སྲུང་འཁོར་གྱི་དོ་སྣང་དེ་སྲུང་མཐུན་དེ་བྱས།
 ལན་ཏན་གྱི་བཟོ་ལས་ཁང་ཞིག་ནས་སྲིད་བྱས་གསར་པ་གསལ་བསྐྱགས་བྱས་པར་
 བརྟེན། མོ་ཏ་ཚེ་བའི་སྣང་གི་ཉེན་སྲུང་སྲིད་བྱས་དག་མེད་པར་བཟོས། གྲོང་ཁྲིམ་
 ཀྱི་དཔོན་རིགས་རྣམས་ནས་ཀྱང་བསྐྱུ་རུབ་བྱེད་པ་དེ་ཁྲིམས་འགལ་ཡིན་པའི་

གསལ་བསྐྱུགས་བྱས། ཕྱི་ཟླ་བཅུ་གཅིག་པའི་ཚེས་ ༡༩ ཉེན་དེ་རང་ལ་ཨ་མི་རི་
ཀའི་ཚེས་མཐོའི་ཁྲིམས་ཁང་ནས་སྐྱམ་འཁོར་ནང་མི་རིགས་དབྱེ་འབྱེད་བྱེད་པའི་
ཁྲིམས་ལུགས་དེ་ཙམ་ཁྲིམས་དང་ཕྱོགས་འགལ་ཡིན་པའི་ཐག་གཅོད་བྱས།

དེ་ཉེན་དགོང་དུ་སྐྱམ་མཉམ་དུ་ཚོགས་པའི་མང་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་འཛོམས་
ཁག་གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ་བྱམས་པ་དང་། ཆེ་མཐོང་། དེ་བཞིན་མི་རིགས་དབྱེ་འབྱེད་
བྱེད་པའི་ཁྲིམས་དེ་མེད་པར་མ་བཟོས་ཀྱི་བར་དུ་སྐྱམ་འཁོར་གྱི་ནང་དུ་འགྲུལ་
བཞུད་མི་བྱེད་པ་བཅས་ནན་བརྗོད་བྱས། དེའི་མཚན་མོར། ཀྱ། ཀལ། ཀལ། ཀལ།
(Ku Klux Klan) གསང་བའི་སྐྱོག་འཇུགས་པ་ཚོས་ཨ་མི་རི་ཀའི་ཨ་རི་བ་
རྣམས་སྔོན་སའི་རྗོད་བརྗོད་དེ་མོ་ཏ་བཞིན་ནས་ཕྱིན། འཇིགས་སྐྱོག་གིས་གཉའ་
ཆག་པའི་ཨ་མི་རི་ཀའི་ཨ་རི་བ་རྣམས་ཀྱི་སྐོ་རྒྱུ་པ་དང་སྐྱོག་བསད་དེ་མུན་
སྐྱོགས་བཟོ་པའི་ཚབ་དུ་ཀེ་ཀེ་ཀེ་ (K. K. K.) ཚོགས་མི་ཚོས་དེ་དག་གི་ནང་དུ་
སྐྱོག་སྦྱར་བ་དང་། ཁང་པའི་སྐོ་ཕྱི་ལོད་པ། མི་རྣམས་ཀྱིས་ཀལ་ཀྱིས་བསྐྱོར་
སྐྱོད་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ལོད་པ་བཅས་མཐོང་བ་མ་ཟད། འགའ་ཞིག་གིས་ལག་
གཡུགས་ཀྱང་བྱས། ཀལ་ཚོགས་མི་རྣམས་ལ་མཚན་སྐྱོས་ཉེ་མི་མངོན་པར་
ལྟར།

ཀྱར་བསྐྱུ་རུབ་བྱས་ཉེ་སྔོན་མི་ཚོག་པ་བཟོས་པར་བརྟེན་ས་གནས་སོ་སོས་འགྲུལ་
བཞུད་མཉམ་སྦྱོད་ཀྱི་འཆར་གཞི་བཟོས་པ་དང་། མི་མང་པོས་ལོ་ལ་བརྒྱབ་སྐྱེ་
ཕྱིན། འགྲུལ་སྐྱོལ་སྐྱམ་འཁོར་ཚང་མ་སྤོང་པར་ལུས། ལོ་གཅིག་ལྷག་ཙམ་གྱི་
རྗེས་སུ་ཚོགས་འཛོམས་ཆེ་ཁག་གི་ནང་དུ་རྒྱང་འབྲེལ་གྱི་གཞི་རྟེན་ཞིག་གི་སྐོ་ནས་

སྐྱུམ་འཁོར་གྱི་བོད་སྲོད་འགོ་འཇུག་སྐྱེད་པའི་ཞིབ་པའི་འཆར་གཞིའི་གྲོས་
འཆར་ལྟོན། གསུང་བཤད་གནང་མཁན་གྱིས་ “གུས་ཞབས་ངེས་པར་དུ་དགོས་
པ་དང་། འདི་ནི་མི་རིགས་དཀར་པོའི་ཚོག་ཏུ་མ་ཡིན་པར་མང་གཙོ་དང་དྲང་
བདེན་གྱི་རྒྱལ་ཁ་ཞིག་རེད།” ཅེས་བརྗོད།

ཐེངས་ཁང་མཐོ་ཤོས་ཀྱི་མི་རིགས་དབྱེ་འབྱེད་མི་ཚོག་པའི་བཀའ་བྱུང་དེ།
མོན་ཉེ་མ་རིང་ཕྱི་ཟླ་བཅུ་གཉིས་པའི་ཚེས་ ༡༠ ཉིན་འཕྲོད། ཟུང་འབྲེལ་གྱི་དྲ་
པའི་ཉིན་དང་པོ་དེར་དོན་རྒྱུན་ཆེ་བ་གང་ཡང་མ་བྱུང་། དེ་ནས་ལྷ་བ་མཐར་སྐྱེད་
གི་མི་རིགས་དཀར་པོ་རྣམས་ཀྱིས་འཛིགས་སྐྱེལ་གྱི་དབང་བསྐྱུར་ཞིག་འགོ་
བརྩམས། སྐྱུམ་འཁོར་རྣམས་ལ་མེ་མདའ་བརྒྱབས། བུ་མོ་ལྷ་རྒྱུ་གཅིག་ལ་ཉེས་
བདུང་བཏང་། ཨ་ཕེ་རི་ཀའི་ཨ་རི་བ་བུ་མེད་སྐྱུམ་མ་ཞིག་ལ་མེ་མདའ་བརྒྱབས།
ཀའམ་གྱིས་བསྐྱུར་དུ་ཚོམ་སྐོར་བྱས་ཏེ་རྒྱ་གུམ་རྣམས་མེར་བསྐྱེགས། འོན་ཀྱང་ད་
ཆ་ཨ་ཕེ་རི་ཀའི་ཨ་རི་བ་རྣམས་ལ་འཛིགས་སྐྱེད་མེད། ཨ་ཕེ་རི་ཀའི་ཨ་རི་བའི་
ཅུང་ཅུ་མ་དང་། འགོ་ཁྲིད་མང་པོའི་ཁང་པར་འབར་རྗེས་བཀའ་བྱུང་འཛིགས་
སྐྱེལ་རིང་ལུགས་འདིས་མི་རིགས་དཀར་པོ་མང་པོ་ཞེ་ལོག་ཏུ་བརྒྱུག་ས་གནས་གྱི་
ཚོགས་ཤོག་དང་། མི་རིགས་དཀར་པོའི་སློབ་ཤོན་དུ་མ། གཞན་ཡང་ཚོང་པའི་
ལྷན་ཚོགས་བཅས་ཀྱིས་འབར་རྗེས་གཡུགས་པའི་དོན་རྒྱུན་དག་ལ་དམའ་
འབེབས་བྱས།

ཨ་ཕེ་རི་ཀའི་ཨ་རི་བ་ཚོས་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་སྐྱིག་ལམ་ལ་གཅེས་བཟུང་
བྱས། འབར་རྗེས་དྲུང་མང་དུ་བཀའ་བྱུང་འཛིན་བཟུང་བྱས་པའི་མི་རིགས་དཀར་
པོ་རྣམས་ལ་ནག་ཉེས་མེད་པར་ར་འཕྲོད་བྱུང་ཡང་། འཛིགས་སྐྱེལ་རིང་ལུགས་

དེ་སྐོར་བྱུང་ཞིག་ལ་མཚམས་ཆད། ལོ་གཅིག་གི་གོང་ཏུ་དངོས་སུ་ཉན་འཇོག་ཡོང་
རྒྱ་བསམ་སྒྲོར་ཡང་འཁོར་མི་སྲིད་པའི་མི་རིགས་དབྱེ་འབྱེད་མི་བྱེད་པའི་བྱ་བ་དེ་
ཞི་འཇམ་གྱིས་ལག་བསྟར་ཐུབ་པ་བྱུང་།།

ལེན་བཅུ་པ།
ཕ་རྒྱ་སི། ༡༩༥༡

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༡ གི་རྒྱ་བ་བཞི་པའི་འགོ་རྒྱུད་ཏུ་ཕ་རྒྱ་སི་ (France) ཡུལ་
གྲི་སྲིད་འཛིན། ཅུར་ལེས། ཀེ། ལཱ་ལོ། (Charles De Gaulle) རྣམ་ཡལ་ཇེ་
རི་ཡ་ (Algeria) དེ་ཕ་རྒྱ་སིའི་མི་སེར་སྲིལ་ཡུལ་ཞིག་ཏུ་ཉར་རྒྱའི་འབད་རྩོལ་
དེ་རྣམས་གཏོང་རྒྱའི་རྣམ་པ་བསྟན། དེ་རྣམས་ཕྱི་རྒྱ་བཞི་པའི་ཚེས་ ༡༡-༡༢ གྲི་
མཚན་མོ་ཕ་རྒྱ་སིས་དབང་བསྐྱར་བྱས་པའི་ཡལ་ཇེ་རི་ཡའི་ནང་ཕ་རྒྱ་སིའི་ཕྱི་
རྒྱལ་གཞུང་དམག་དབུང་སྡེ་དང་པོས་(French First Foreign Legion
Parachute Regiment)གཞུང་སྲིད་བཅོན་འཕྲོག་བྱེད་ཐབས་བྱས། དམག་སྐར་
དེས་ངོ་རྒྱལ་བྱས་ཏེ་ཡལ་ཇེ་རི་ཡའི་གྲོང་ཁྲིམ་གྱི་སྐང་ས་འཛིན་དེ་ཕ་རྒྱ་སིའི་
ཁྲིམས་མཐུན་དཔོན་རིགས་ཀྱི་ལག་ནས་འཕྲོག་པ་དང་། དེ་མཚུངས་དུག་སྡེའི་
གྲུན་ལོག་པ་གཞན་རྣམས་ནས་ཏེ་འགྲམ་གྱི་གནད་ཆེའི་ས་གནས་ཁག་བརྒྱུད་།
ཁོང་ཚོའི་བྱེད་ལས་དེ་དག་ལ་ཚབས་ཆེའི་འགོག་རྒྱུ་མ་བྱུང་། ཡལ་ཇེ་རི་ཡའི་
ནང་ཁྲིམས་མཐུན་སྲིད་གཞུང་ལ་ལ་ཞེན་ཡོད་པའི་སྲི་བྱེད་དམག་སྲི་ཐེ་བའི་དམའ་
མཐུར་ཕ་རྒྱ་སིའི་དམག་སྲི་གསུམ་གྲུན་ལོག་པས་འཛིན་བརྒྱུད་བྱས། འདི་ནི།
ཕེ་རི་སི་(Paris)འོད་པའི་ཕ་རྒྱ་སིའི་སྲི་དམངས་ཀྱི་སྲིད་གཞུང་དང་། ཡལ་
ཇེ་རི་ཡའི་ནང་གི་ཕ་རྒྱ་སིའི་དམག་སྡེ་གཉིས་ཀྱི་དབར་ལ་དེ་སྡེའི་སྲིད་བྱས་
འཐབ་རྩོད་ཀྱི་ཚེ་མོ་དེ་ཡིན།

ཕྱི་ལཱ་བཞེ་པའི་ཚེས་ ༡༡ ཉེན་གྲུན་ལོག་དྲུག་པའི་འགོ་བློན་ཚོས་ཨལ་ཇེ་རི་
 ཡའི་ནང་དུ་གྲོང་མཐའ་བསྐྱོར་བའི་དཔུང་འཇུག་གི་གནས་བབས་གསལ་
 བསྒྲགས་དང་སྒྲགས། སྤྱི་དམངས་སྲིད་གཞུང་གི་དབང་ཚལ་འཛུགས་ཁྲིའི་
 ཚོས་ལེན་གྱི་ཡོད་པ་དང་། འགོག་ཚེལ་ཅི་འདྲུ་ཞིག་བྱུང་ཡང་ཚ་མེད་བཟོ་རྒྱའི་
 ལྷན་བསྒྲགས་བྱས། རྒྱུ་བྱས་དེ་ཀར་རྣལ་བཞེས་བཤམས་ཡོད་ཀྱང་གསལ་
 བསྒྲགས་དེ་ཉེ་ཆར་བགྲེས་ཡོལ་བྱིན་པའི་དམག་སྤྱི་ཅུ་ལཱ།(Challe) དང་། ཡོ་
 དུཌ།(Jouhaud) ཇེ་ལམ།(Zeller) ས་ལན།(Salan) བཅས་བཞིའི་མིང་ཐོག་
 རས་བཀའ་མས། ཕྱི་ཉེན་དེར་ཕ་རྒྱ་སའི་གནས་དམག་གི་དབུ་བྲིད་ལས་ཐོག་པ་
 དམག་སྤྱི་ བི་ཀོ་ཏ།(Nicot)དང་། ཨལ་ཇེ་རི་ཡའི་ནང་གི་གནས་དམག་བཀོད་
 འདོམས་པ་དམག་སྤྱི། རྩེ་ཤོ་ཏ།(Bigot) དམག་སྤྱི་གཞན་གསུམ་བཅས་ནས་
 གཞུང་སྲིད་བཅོན་འཕྲོག་བྱས་པ་དེར་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱས། ཁོང་ཚོའི་བསམ་པར་ཕ་
 རྒྱ་སའི་དབང་བསྐྱུར་བྱས་པའི་ཨལ་ཇེ་རི་ཡའི་ནང་དུ་གསར་འགྱུར་བརྒྱུད་
 ལས་གྱི་ཐོག་ལ་གང་འདོད་དབང་བསྐྱུར་བྱེད་པའི་དབང་ཚ་ཐོབ་སོང་སྐྱམས་ནས་
 བཅོན་བཟུང་བ་ཚོས་རྒྱུང་འབྲིན་དང་། ཚགས་ཤོག་གི་སྤངས་འཛིན་བཟུང་།

དེ་རི་སི་རུ་ཡོད་པའི་ཕ་རྒྱ་སའི་སྲིད་གཞུང་དཀའ་ངལ་གྱི་ནང་དུ་ཚུད། ཕ་
 རྒྱ་སའི་རང་གི་ནང་དུ་བཀོལ་སྤྱོད་ལྗེ་ཚན་འགའ་ཞིག་མ་གཏོགས་དེ་མིན་ཕ་རྒྱ་
 སའི་དམག་དཔུང་ས་ཡ་བྱེད་ཀ་ཨལ་ཇེ་རི་ཡའི་ནང་དུ་ཡོད། རྒྱ་མ་ཞིའི་ནང་དུ་
 གནས་བཅས་པའི་ཕ་རྒྱ་སའི་དམག་དཔུང་ལྗེ་ཚན་གཉིས་ལ་ཡིད་ཆེས་འོས་
 མིན་དོགས་གནས་སུ་གྱུར། གནས་དམག་གི་ལྗེ་ཚན། རན་ཏར་མེ་རི། བེ་ཤོན་
 རལ། (Gendarmerie Nationale)དང་། ཀོ་མ་ལེན། རི་པའ་ལི་ཀ་ཀེན། རི།

སེ་གུ་རེ་ཀྱི།(Compagnies Republicaines De Securite) གཉེས་ཀྱི་ལ་
 ཞེན་ཡང་ཐེ་ཚོམ་གྱི་གནས་སུ་ཡོད། བེ་རེ་སེར་ཡོད་པའི་སྲིད་གཞུང་གི་ཐད་དུ་
 ལོང་མཚུངས་ཀྱི་གཞུང་སྲིད་བཅའ་འཕྲོག་བྱེད་རྒྱའི་འབད་ཚོལ་བྱེད་སྲིད་པའམ་
 ཡང་ན་ས་རྒྱ་སེ་བཅའ་བཟུང་དང་། ཀྱི་ ལུ་ལེ་(de Gaulle)སྲིད་གཞུང་ཕྱིར་
 འབྲུད་བྱེད་པར་གནས་དམག་མེ་ཚོན་ནས་བྱེད་ལོག་དམག་དཔུང་འོར་འདྲེན་
 བྱས་མེ་ཡོང་ངམ་སྐྱམ་པའི་འཛིགས་སྤང་ཡང་སྐྱེས། ཨལ་ཇེ་རེ་ཡའི་ནང་དུ་
 གཞུང་སྲིད་བཅའ་འཕྲོག་གི་ལམ་སྤོངས་དེ་བེ་རེ་སེ་ཡི་ནང་གི་ཁྲིམས་མཐུན་གྱི་
 སྲིད་གཞུང་དེ་བཞེ་འགྱུར་བྱུང་མིན་ལ་རག་ལུས་པ་ཡིན།

ཟླ་བ་བཞི་པའི་ཚེས་ ༡༩ རེས་གཟའ་ཉི་མའི་ཉིན། གཞུང་སྲིད་བཅའ་
 འཕྲོག་ལ་འགལ་ཟླ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་གསལ་སྟོན་ཚེད་ཕྱི་ཉིན་དེར་ཚུ་ཚོད་གཅིག་གི་
 རེང་སྤྱི་དམངས་ཀྱིས་མཚོན་ཉགས་ལས་བཤོལ་རོ་སྟོལ་བྱེད་པར་ས་རྒྱ་སེའི་
 རང་གི་སྲིད་དོན་ཚོགས་པ་དང་། ལས་མེའི་ཚོགས་པ་ཁག་གིས་མང་ཚོགས་
 ཚོགས་འཛོམས་བྱས། དེའི་མཚན་དེར་སྲིད་འཛིན། ཀྱི་ ལུ་ལེ་ནས་བྱེད་ལོག་པ་
 ཚོར་མི་མང་གིས་ཉན་འཛིག་དང་བཀའ་བཅི་དང་ལེན་མི་ལུ་བའི་སྐུལ་མ་བྱེད་
 པའི་གསུང་བཤད་ཅིག་ས་རྒྱ་སེ་རྒྱལ་ཁབ་ལ་རྒྱུང་འཕྲིན་བརྒྱུད་རྒྱ་བྱུང་དུ་
 གསལ་བསྐྱེད་བྱས་གསལ། “ས་རྒྱ་སེ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མིང་ཐོག་ནས་ངས་བཀའ་
 གཏོང་རྒྱུར། མེ་འདི་དག་འཆམ་ལ་མ་ཕབ་ཀྱི་བར་དུ་ས་གནས་གང་སར་ཁོང་
 ཚོའི་ལམ་འཁོག་པའི་ཐབས་ཤེས་ཡོད་རྒྱ་ཚུལ་སྐྱེད་དགོས། ངས་བསྐྱར་རྒྱུས་
 བྱེད་རྒྱུར། ཐབས་ཤེས་ཡོད་རྒྱ་ཚུལ་སྐྱེད་དགོས། ངས་ས་རྒྱ་སེའི་ཡུལ་མི་མི་
 རེ་རོ་རེ་དང་། ལྷག་པར་དུ་དམག་མི་མི་རེ་རོ་རེས་ཁོང་ཚོའི་བཀའ་ཅི་འདྲེ་ཞིག་

ལའང་བརྗེ་འཛོལ་བྱེད་མི་ཚོག་པའི་བཀའ་གཏོང་གི་ཡོད།" ཅེས་བརྗོད།

མཚན་དེ་རང་ལ་སྲིད་ཚོན། རེ་བ་རེ་ (Debre) ཡིས་རྒྱུང་འཕྲིན་བརྒྱུད་གཏམ་བཤད་བྱས་པར། གནམ་ཐོག་ནས་ཚུར་ཚོལ་ཡོང་རྒྱུར་གྲ་སྒྲིག་དགོས་པའི་ཉེན་བརྗེ་བཏང་བ་དང་པེ་རེ་སི་ཡི་གནམ་ཐང་སློབ་བརྒྱུགས། གྲག་དཔུང་གི་བྱེད་ལས་སློབ་མེད་དུ་འདུས་པའི་ཚོགས་སྡེ་རྒྱུར་ “ཐབས་ཤེས་ཡོད་ཀྱི་ཚུལ་སྒྲུག་” ཅེས་པར་ནན་བརྗོད་བྱེད་བཞིན་དུ་རེ་བ་རེ་སི་ཡི་མེས་མཐུན་གྱི་སྲིད་གཞུང་ལ་ལ་ཞེན་སྐྱུར་གསོ་བྱེད་པར་གནམ་ཐོག་ནས་འཕྱོར་སྲིད་པའི་དམག་མི་ཚོར་རྒྱུད་སྐྱུལ་བྱེད་པར་མང་ཚོགས་ཀྱི་བྱེད་ལས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་ཡོད་གནས་བརྗོད་པ་དང་ལྷན་དུ་ཁོང་གིས་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་ཐབས་ལམ་ལ་སློབ་སྒྲུགས་བཅོལ་ཉེ་བརྗོད་གསལ། “ཉེན་བརྗེ་སློབ་མེད་ཐབས་ཀྱི་སློབ་སྒྲུག་པའི་དམག་མི་ཚོར་ཁོང་ཚོའི་ཚོར་འདུལ་ཚེན་པོ་ཤོར་པའི་གོ་སློབ་སློབ་འགྲུགས་བྱེད་ཆེད་པ་གིར་གནམ་ཐང་དུ་” གོམ་པ་བརྒྱུད་ཉེ་འཇམ་ཡང་ན་ཀྱང་གྱི་ནང་དུ་རྒྱགས།” ཞེས་བརྗོད།

རྒྱལ་ཡོད་ཡིས་པ་རྒྱ་སི་ནས་རྒྱུང་སྲིད་བྱས་པའི་གསལ་བསྒྲགས་དེ་རྒྱུང་འཕྲིན་བརྒྱུད་དེ་ཨལ་ཇེ་རེ་ཡའི་ནང་དུ་ཡོད་པའི་མང་ཚོགས་དང་། མོན་ཆེ་བ་དམག་སྐྱུལ་བརྒྱུད་པའི་གྲག་དཔུང་གི་དམག་མི་ཚོས་གོ་སློབ་བྱུང་། དེ་རྗེས་གསུང་འཕྲིན་གྱི་དོ་བཤུས་རྣམས་འདྲ་བཤུ་བརྒྱུགས་ཉེ་རྒྱ་བྱེད་དུ་འགྲེམས་སྒྲེལ་བྱས། རྒྱལ་ཡོད་ནས་ཁོ་པའི་གསུང་བཤད་དེ་རྒྱ་བྱེད་ཆེ་བའི་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པ་དང་། བཀའ་བརྗེ་དང་ལེན་མི་ཞུ་བའི་སྐྱུལ་མ་བྱེད་ཕྱིར་པན་ཐོགས་བྱུང་བར་སེམས། ཁོ་པས་ “དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་སླད་ཅིག་དེ་ག་རང་ལ་གྱེན་ལངས་དེར་ཅང་མི་སློབ་པའི་རྒྱལ་གྱི་འགོག་ཚེལ་ཞིག་དང་འདྲུད་དེ་རྒྱ་ཚོར་རེ་རེ་བཞིན་གསལ་ཁ་དོད་དུ་བྱིན་”

སོང་།” ཅེས་བརྗོད།

སྤྱི་ཚུལ་གྱི་ཕོ་སྤྱོད་ ༡༤ ཉེན་དགོང་དྲིའི་ཚུ་ཚོ་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཐོག་། ལས་མི་ས་ཡ་
བཅུ་ནས་མཚོན་ནམས་ཀྱི་སྤྱི་དམངས་ལས་བཤོལ་འོ་སྤྱོད་བྱས། ཇི་ རྒྱ་ལེ་ནས་ཚ་
ཁྲིམས་ནང་སྤོང་འཛིན་ལ་སྤྱད་པའི་ཇ་དྲུག་དུས་བབ་གསལ་བསྐྱེད་བྱེད་པའི་
དབང་ཆ་བེད་སྤྱོད་བཏང་། གཡས་སྤྱོད་པ་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་མཁན་མང་པོ་ཞིག་
འཛིན་བཟུང་བྱས། གནམ་ཐང་ཁག་ཏུ་གཡ་ཉེ་གནམ་གྱི་བབས་ཚེས་བྱས་ན་
བཀག་འགོག་ཆེད། མི་མང་ཚོས་གནམ་གྱི་རྒྱུ་ཐང་དུ་མོ་ཏེ་བཞག་ལྟེ་འགོག་
རྒྱུ་གྲུབས་བྱས། གཞུང་གི་ཁང་པ་ཁག་ལ་སྤང་བྱ་བཞག་ཨལ་ཇེ་རི་ཡའི་ཐོག་དུ་
དེལ་དང་དངོས་པའི་འོར་འདྲེན་བཀག་འགོག་བྱས། དེའི་མཚན་དེར་དམག་སྤྱི་
ཀྱི་ཕིན་(Crepin) གྱིས་རྗེ་མ་ཞིའི་ནང་ཡོད་པའི་ཕ་རྒྱ་སིའི་དཔུང་དམག་
རྣམས་སྤོང་གཞུང་ལ་ལ་ཞེན་ཡོད་པའི་བྱེད་བསྐྱེད་བྱས་པ་དང་། དེའི་སང་ཉེན་
མཛུགས་ཚོ་ཚང་མ་པེ་རི་སིར་ལོག་དགོས་པའི་བཀའ་བཏང་།

ཨལ་ཇེ་རི་ཡའི་ནང་དུ་ཡོད་པའི་ཕ་རྒྱ་སིའི་དམག་དཔུང་གིས་གྲུན་ལོག་པ་
ཚོར་ཚེས་མེད་དང་། ཇི་ རྒྱ་ལེའི་སྤོང་གཞུང་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱས། གཟུང་མིག་མར་
བར་དུ་ཕི་རྒྱ་སིར་བཅན་འཇུལ་བྱེད་རྒྱ་མི་ཐོབ་པ་བཟོ་བའི་ཆེད་དུ་ལག་ཡོད་ཀྱི་
འགྲིམ་འགྲུལ་གནམ་གྱི་ནས་གསུམ་ཆ་གཉིས་དང་། དམག་འཐབ་གནམ་གྱི་མང་
པོ་ཞིག་ཨལ་ཇེ་རི་ཡ་ནས་སྤྱི་ལ་འཕུར་བསྐྱོད་བྱེད་། གནམ་གྱི་ཁ་ལོ་པ་གཞན་
རྣམས་ནས་གནམ་ཐང་གི་འགོག་རྒྱུ་ནས། ཡང་ན་འཕུལ་འཁོར་གྱི་སྐྱོན་ཆར་
བསྐྱེད་བཏགས། དམག་མི་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་རང་རང་གི་གྲུ་དུ་འཇུལ་ནས་
བཟུང་། ཤེས་བཞེན་དུ་ལས་གོ་མ་བཅད་པའི་གནམ་ཚུལ་ཇེ་སྤོང་ཅིག་བྱུང་།

དཔེར་ན། གྲིན་ལོག་པའི་དཔོན་རིགས་རྣམས་ཀྱིས་བཀའ་བཏང་པ་དག་བར་མ་
 མདོར་ལུས་པ་དང་། ཡིག་ཆ་རྣམས་གར་སོང་ཆ་མེད་དུ་འཇའ་ཡལ་པ། འགྲིམ་
 འགྲུལ་དང་གསར་འགྱུར་བརྒྱུད་ལམ་བཅས་ལ་འགོར་སྐྱོན་བྱུང་། དམག་སྐྱལ་
 བརྒྱབ་པའི་དམག་མི་རྣམས་ཀྱིས་ཁོང་ཚོས་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པའི་རྣམས་པ་དེ་
 རྒྱུ་མཚན་མཐུན་སྲིད་གཞུང་གི་རྒྱབ་སྐྱོར་དུ་འགོ་བའི་སྲིད་སྣང་ས་འོས་འཛིན་བྱས།
 གཞུང་སྲིད་བཅོན་འཕྲོག་བྱེད་མཁན་གྱི་འགོ་བློན་ཚོས་རང་ཉིད་ཀྱི་ལག་དུ་ཡོད་
 པའི་དཔུང་ཤུགས་རྣམས་ཨལ་ཇེ་རི་ཡ་རང་གི་ནང་དུ་ཡོད་པའི་ས་རྒྱ་སིའི་
 དཔུང་དམག་གི་སློབ་འཇུག་ས་འོས་དང་སྣང་ས་འཛིན་བྱེད་པའི་འབད་ཚོལ་གྱི་
 ཐོག་དུ་བེད་སྤྱོད་གཏོང་དགོས་པ་བྱུང་། དཔོན་རིགས་དུ་མ་ཞིག་གིས་གནས་
 སྐབས་རིང་སྤྲོགས་མ་བཟུང་བར་གཡོལ་ཐབས་བྱས་ཏེ། ཁོང་ཚོས་སུ་རྒྱལ་བ་དེའི་
 སྤྲོགས་སུ་འཇུག་ཆུང་གྲ་སློབ་བྱས་ཏེ་འགྲན་བཟུང་ཇི་ལྟར་འགོ་མིན་བཞུར་
 བརྒྱག་ནས་བཟང་།

ཨལ་ཇེ་རི་ཡའི་སྐྱོར་སྐྱུང་བ་ཐེ་བའི་ཨལ་ཇེ་རི་ཡའི་ནང་གི་ས་རྒྱ་སིའི་མི་
 སེར་དགུས་མ་ཚོས་ཐོག་མར་གཞུང་སྲིད་བཅོན་འཕྲོག་བྱེད་པར་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱས།
 ཡིན་ན་ཡང་། ཨལ་ཇེ་རི་ཡའི་གོང་ཁྲེར་གྱི་ནང་དུ་ཡོད་པའི་ས་གནས་སྲིད་
 གཞུང་གི་དཔོན་རིགས་དང་། གཞུང་གི་ལས་བྱེད་པ་ཚོས་གཞུང་སྲིད་བཅོན་
 འཕྲོག་བྱེད་པར་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པའི་རྣམས་པ་མི་མདོན་པའི་ཆེད་དུ་སླེར་སོ་
 སོ་ལས་ཁུངས་ནས་སྲིད་འཐེན་བྱེད་པ་དང་། ཡིག་ཆ་སླ་གསང་བྱེད་པ། ཡང་
 ཡང་འགོག་ཚོལ་བྱེད་པ་བཅས་བྱས། ཕྱི་རྒྱ་བཞི་པའི་ཆེས་ ༡༥ གཟའ་མིག་མར་
 གྱི་ཕྱི་ལོ་དེར། ཨལ་ཇེ་རི་ཡའི་སྐྱོར་སྐྱུང་བ་ཚོས། ༡། ལྷ་ལའི་སྲིད་གཞུང་ལ་རྒྱབ་

སྐྱོད་བྱེད་འགོ་བཙུགས། གྲུན་ལོག་པའི་འགོ་ཁྲིད་ཀྱི་ནང་ནས་འགའ་ཞིག་གིས།
འཚོ་བའི་བྱེད་ཐབས་ལ་བསྐྱེན་དགོས་པའི་བཀོད་མངགས་བྱས་པའི་གྲུན་གྲུས་
ནང་ཁུལ་མི་མཐུན་པ་བྱུང་། དེ་ཉེན་མཚན་མོ། ཀྱི། ལྷ་ལེ་ནས་བྱུང་སྲིད་གཞན་
ཞིག་བྱས་པའི་ནང་དུ་ལ་ཞེན་ཡོད་པའི་དཔུང་དམག་ཚོས་གྲུན་ལོག་པ་རྣམས་ལ་
མེ་མདའ་རྒྱག་དགོས་པའི་བཀའ་པམ། འོན་ཀྱང་དེ་ལྟར་བྱེད་པའི་དགོས་མཁོ་མ་
བྱུང་། གཞུང་གི་བཙན་འཕྲོག་བྱེད་པ་དེར་ལྷ་ས་ནས་ཉམས་ཉེས་བཏང་བེད།

འགོ་ཁྲིད་ཚོས་གཞུང་གི་བཙན་འཕྲོག་བྱེད་པའི་འབད་ཚོལ་དེ་མཚམས་
འཛིག་བྱེད་སྐྱེའི་ཐག་གཅོད་བྱས། ཕྱི་ལྷ་བཞེ་པའི་ཚེས་ ༡༥དང་ ༡༦ གྱི་མཚན་
མོ་དེར་ཕྱི་རྒྱལ་གནམ་དམག་སྡེ་ཚན་དང་པོའི་དམག་སྐར་གྱིས་ཨལ་ཇེ་རི་ཡ་ནས་
ཕྱིར་འཐེན་བྱས་པ་དང་། གྲུན་ལོག་པ་ཚོས་གཞུང་གི་ཁང་པ་འཛིན་བཟུང་བྱས་པ་
རྣམས་བསྐྱར། དམག་སྡེ་ཅ་ལེ་ནས་མཁོ་སྐྱར་བ་དང་། གྲུན་ལོག་གི་འགོ་ཁྲིད་པ་
བགྲུས་ཡོལ་ཕྱིན་པའི་དམག་སྡེ་གཞན་གསུམ་གསང་ཡིབ་བྱས།

སྐྱོད་སྐྱོན་ཉུང་འཇུག་ལས་མ་བྱུང་། ཨལ་ཇེ་རི་ཡ་དང་པེ་རི་སི་གཉིས་ཀྱི་
ནང་དུ་ཕལ་ཆེར་མི་གསུམ་ལ་སྐྱོད་དང་མང་པོ་ཞིག་ལ་རྣམས་སྐྱོན་བྱུང་། རྒྱུག་
གཞི་ཐོར་བ་དང་ཚིས་མེད་བྱས་པའི་གྲུན་ལས་རྒྱལ་བ་དེར་ཐག་ཚོད་པོའི་ཕམ་
ཉེས་བཏང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༡ ལོར་ཨལ་ཇེ་རི་ཡ་རང་བཙན་རྒྱལ་ཁབ་དུ་གྱུར་བ་
དང་། ཀྱི། ལྷ་ལེ་རང་འཇགས་སྲིད་འཛིན་དུ་གནས།

ལེའུ་བཟུ་གཅིག་པ།
ཅེ་གོ་སོ་ལོ་ལྷ་གི་ཡ། 1968

“འགྲོ་བ་མིའི་བྱང་བཞེན་ལྷན་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ཤིང་ལུགས་” འིག་བཟོ་རྒྱུར་
དམིགས་པའི་ཅེ་གོ་སོ་ལོ་ལྷ་གི་ཡའི་ (Czechoslovakia) དམར་ཤོག་ཚོགས་
པའི་ནང་དུ་མང་གཙོ་དར་སྲིལ་བྱེད་རྒྱ་དེ་སོ་སྤྱི་ (Soviet) གྱི་འགོ་བློད་ཚོས་
འགོག་རྒྱ་ཐག་བཅད། སོ་སྤྱི་གྱི་དཔོན་རིགས་ཚོས་མར་སོ་ (Warsaw) ཚོད་
དོན་སྲིག་འཇུགས་ཀྱི་དཔུང་དམག་ས་ཡ་ཕྱེད་ལས་མང་བས་ཅེ་གོ་སོ་ལོ་ལྷ་གི་
ཡར་ཤུགས་ཆེའི་བཅའ་འཇུག་བྱས་ཆོ། ཉེན་གངས་ཁ་གས་ཀྱི་ནང་དུ་ཅེ་གོ་སོ་ལོ་
ལྷ་གི་ཡའི་དམག་དཔུང་རྒྱུད་དུ་དེ་ཟེལ་གྱིས་གནོན་ཐུབ་པ་དང་། རྒྱལ་ཁབ་པམ་
ཉེས་སུ་བཏང་སྟེ་རྟོག་འཇོག་བཟོ་བྱས་པའི་རེ་བ་བྱས། བཅའ་འཇུག་དེས།
གསར་བཞེ་འདོད་པའི་ཏུབ་སེག་ (Dubcek) སྲིད་གཞུང་དེ་རྟོག་ཞེན་ཅན་གྱི་
མོས་ཀོའི་ (Moscow) ཕྱོགས་གཏོགས་འིག་གིས་བཞེ་འཇུག་བྱེད་པར་གཞུང་
སྲིད་བཅའ་འཇུག་ཞིག་ཀྱང་ཡོང་བའི་རེ་བ་བྱས།

གནས་ཚུལ་འདི་དག་ཁོག་དུ་བཅངས་ཏེ། སོ་སྤྱི་གཞུང་གི་སློབ་སྤྱང་བ། ཀེ་
ཇི་ཇི་ (K.G.B.) ནས་དམར་ཤོག་ཚོགས་པའི་དུང་ཆེ་དང་པོ། ཨ་ལེག་ཇོན་ཏེ་ལ།
ཏུབ་སེག་ (Alexander Dubcek) དང་། སྲིད་ཚོན་ཨོལ་ཉེ་རིག། སེར་ནིག།
(Oldrich Cernik) རྒྱལ་ཡོངས་ཤོས་ཚོགས་ཀྱི་གཙོ་འཇོན་ཇོ་སེམ། སློབ་ཀོལ་
སློ། (Josef Smrkovsky) རྒྱལ་ཡོངས་མདུན་ཚོགས་ཀྱི་ཁྲི་པ། ཕ་རན་ཉི་སིག།

གྲི་རྩལ།(Frantisek Kriegel) བཅས་བཅོན་འབྲིང་བྱས། སོ་སྤྱོད་དཔོན་རིགས་
ཚོས་ཅེ་གོ་སོ་ལོ་སྤྱི་ལོ་དང་། སོ་སྤྱོད་གཅིག་སྤྱོད་གཉིས་ཀའི་ནང་དུ་སྙན་
བྲགས་ཆེ་བའི་དམག་མིའི་ཆབ་སྲིད་པ། ཅེ་གྲི་སྤྱོད་སྤྱོད་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྲིད་འཛིན།
ལུ་ཇ་སྤྱོད། སོ་སྤྱོད་ཀྱི་(Ludvik Svoboda) བཟང་བཅོན་དུ་ཉར། ཁོང་ཚོས་
སོ་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་ཞེན་ཅན་གྱི་སྲིད་གཞུང་གསར་པ་དེར་ཁྲིམས་མཐུན་ཡིན་པའི་
དཔུང་འདེགས་བྱེད་པའི་རེ་བ་བྱས། ཉར་སྤྱོད་ཀྱི་(Hungary) ཡི་ནང་དུ་སྤྱོད་
༡༩༤༧ལོར་བྱུང་བ་བཞིན། གཞུང་སྲིད་བཅོན་འཕྲོག་བྱེད་པའི་འཆར་གཞི་དེར་
ལས་ལྟོང་ས་བྱུང་ཚེ། བཅོན་འབྲིང་བྱས་པའི་འགོ་བློན་རྣམས་དམར་གསོད་བཏང་
ཡོད་པ་སྲིད།

འོན་ཀྱང་། དམག་འཐབ་ལས་ཉེས་བྱུང་བའི་རྒྱུ་ལས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སེམས་
བྲགས་ཆག་མེད། གང་གིས་ཅེ་ན། ཁོང་ཚོས་བྱས་པའི་འགོ་གྲོགས་དེ་གཞན་དང་
མི་འདུ་བ་ཞིག་ཡིན། བཅོན་འབྲིང་བྱས་པའི་འགོ་བློན་རྣམས་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་གང་སྤྱོད་
གཞན་གྱིས་ཁ་ལོ་བསྐྱར་བའི་སྲིད་གཞུང་ཞིག་འཕུལ་དུ་བསྐོས་བཞག་གྱུང་བྱེད་མ་
ཐུབ། ཅེ་གོ་སོ་ལོ་སྤྱི་ལོ་དང་དཔོན་རིགས་རྣམས་ཀྱིས་དམག་མི་ཚང་མར་རང་
རང་གི་སྲོད་གཞན་དུ་སྲོད་དགོས་པའི་རྩ་དྲག་གི་བཀའ་ཁྲབ་བཏང་།

སོ་སྤྱོད་འགོ་བློན་ཚོས་བཅོན་འཕྲོག་བྱེད་པའི་དཔུང་དམག་དེ་ཉིན་གསུམ་གྱི་
ནང་ཚུད་དུ་བྱིར་འཐེན་ཐུབ་པའི་ལུས་པ་ཅན་གྱི་སྤྱོད་ས་འཛིན་ཡོད་པའི་གནས་
སྐབས་ཤིག་ཡོད་ཚུའི་རེ་བ་བྱས་ཀྱང་། འདི་འདུ་མ་བྱུང་པ་དང་། མ་བྱུང་བའི་
འབྲས་བུར། བཅོན་འཕྲོག་བྱེད་བཞིན་པའི་དཔུང་དམག་གི་ནང་དུ་སེམས་བྲགས་
དང་ལས་དོན་ལག་ལེན་གྱི་དཀའ་ངལ་ཚབས་ཆེ་བྱུང་། འཐབ་བྱས་ཀྱི་འགག་ཅོད་

དུ་མར་འགོག་ཚོལ་བྱུང་བའི་ཚེན་གྱིས། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ཟླ་བ་བཞི་པར། ཏུ་སཀ་
(Husak) སྲིད་གཞུང་མ་སྐྱེབས་གྱི་བར་དུ་དམའ་མཐར་ཟླ་བ་བརྒྱད་སྟོར་གྱི་རིང་
ལ་ངན་པ་ལག་སྐྱེལ་གྱི་སྲིད་གཞུང་ཞིག་སྟོན་འགོག་བྱས།

བཙན་འཇུག་བྱུང་བར་འགོག་ཚོལ་སྲ་ས་ནས་འགོ་ཚུགས། གཞུང་འབྲེལ་
གསར་འགྱུར་ལས་ཁང་། སི་ཏེ་ཀེ་ (CTK) ཡི་ལས་མི་རྣམས་ནས་ཅེ་ཀོ་སོ་ལོ་ལྷ་
ཀེ་ཡའི་ཚོགས་པ་འགའ་ཞིག་དང་། སྲིད་གཞུང་གི་དཔོན་རིགས་ཁག་གིས་བཙན་
འཇུག་ཡོང་བའི་དགོས་འདུན་བཏོན་ཡོད་ཚུལ་གྱི་གསལ་བསྒྲགས་ཤིག་པར་
འགྲམས་བྱེད་དགོས་པའི་བཀའ་ལ་ངོས་ལེན་མ་ཞུས། སྲིད་འཛིན་སོ་སྟོན་ རྩ་
ཀྱང་རྟིང་ཞེན་དུ་ཚོགས་པས་ཁོ་པར་སྤུལ་བའི་ཡིག་ཆར་མཚན་རྟགས་འགོད་
རྒྱུར་སྐྱོ་སྐྱོབས་ཆེན་པོའི་སློན་ནས་ངོས་ལེན་མ་བྱས། མཐའ་མཇུག་གསང་བའི་རྒྱུར་
འཕྲིན་གྱི་དུ་བ་བརྒྱད་དེ་དཔོན་རིགས་ཀྱི་དཔུང་སྡེ་དུ་མ་ཞིག་ཚོགས་སྐོང་བྱེད་ཐུབ་
པ་བྱུང་བ་དང་། འདི་དག་གིས་བཙན་འཇུག་དེར་ངོ་ཚོལ་བྱས།

རྒྱལ་ཡོངས་གྲོས་ཚོགས་དང་། ཚོགས་པའི་དམིགས་བསལ་ཚོགས་ཆེན་
ཐེངས་བརྒྱ་བཞི་པ། སྲིད་གཞུང་གི་སྟོན་ཆེན་ལྷག་མ་ཇི་ཡོད་བཙན་ཡོངས་རྒྱགས་
གྱིས་བཙན་འཇུག་དེ་སྲིད་གཞུང་གི་འགོ་བློན་དམ་ཚོགས་པས་ཤེས་རྟོགས་མེད་
པར་འགོ་ཚུགས་པ་མ་ཟད། དེ་ལྟར་དགོས་པའི་དགོས་འདུན་ཡང་བཏོན་མེད།
ཅེས་གསལ་བའི་གསུང་འཕྲིན་ཀེ་ཇི་ཇི་ (KGB) མ་སྐྱེབས་སྟོན་དུ་ཚོགས་པའི་
འགན་འཛིན་ལྷན་ཚོགས་ནས་ཇི་དུག་གསུང་འཕྲིན་བཀའ་སྲོལ་པ་བཞེན་གསལ་
བསྒྲགས་བྱས། ཚོགས་སྡེ་འགའ་ཞིག་གིས་ཇི་དུག་གི་ལས་འགན་དག་འཁྲེར་བའི་
ཆེད་དུ་བར་བཀའ་གྱི་འགོ་བློན་འདེམས་སྐྱུག་བྱས། རྒྱལ་ཡོངས་གྲོས་ཚོགས་གྱིས་

མངའ་དབང་ལྷན་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མི་མང་གིས་ཁོང་ཚོར་སློབ་བཀའ་མངགས་
བཅོལ་བྱས་པའི་ཚུལ་ལྟར་ལས་འགན་དག་བསྐྱབ་ཐབས་པའི་ཕྱིར། འཕུས་མི་
བཀག་ཉར་བྱས་པ་རྣམས་སློབ་བཞུགས་དགོས་པ་དང་། མངའ་སྡེ་ལྗོངས་ཀྱི་
དཔུང་དམག་རྣམས་སྤྱི་ལོ་ལྟར་འཐེན་དགོས་པའི་དགོས་འདུན་བཏོན།

བདུན་ཕྱག་དང་པོའི་ནང་དུ་གསང་བའི་རླུང་འཕྲིན་གྱི་དབང་བཞེན་ནས་
འགོག་ཚུལ་གྱི་རྣམས་དུ་མ་གསར་བཅོ་དང་། གཞན་དག་བཅོ་བཏོད་བཏོད་པ་
གཉིས་ཀ་བྱུང་ཡོད། དེས་ཚོགས་པའི་དམིགས་བསལ་ཚོགས་ཆེན་ཐེངས་བཅུ་
བཞི་པ་བསྐོར་ཚོགས་བྱས་པ་དང་། རྒྱ་ཚོང་གཅིག་གི་རིང་སྤྱི་དམངས་ལས་
བཞོལ་ངོ་ཚོལ་བྱས་པ། མི་འཁོར་གྱི་ལས་མི་ཚོར་ལྷགས་ལས་གྱི་འགྲུལ་འགྲུལ་
སློབ་དུ་གཏོང་བ་དང་། ལྷ་རུ་སུ་ཡི་རླུང་འཕྲིན་རྗེས་དཔྱད་དང་འགོག་ཆེན་བཅོ་
བའི་ཡོ་ཆས་གྱི་རིགས་དགག་དུ་འཇུག་དགོས་པའི་འོད་སྐྱེལ་བྱས། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་
སློབ་སྤྲུང་བ། སེ་ཤེས་ཤེས་ཤར་(CSSR) དང་མཉམ་དུ་ངན་པ་ལག་སླེལ་བྱེད་
པར་བཀག་འགོག་བྱས། སློབ་ཆས་ཚོན་པའི་མང་ཚོགས་སློབ་སྤྲུང་བའི་ནང་དུ་
ངན་པ་ཁ་མཐུན་བྱས་པའི་གནས་ཚུལ་བྱུང་མེད་ལ། དངོས་འབྲེལ་བྱས་ན། ཁོང་
ཚོ་མང་པོ་ཞིག་གིས་དུར་བཙོན་ཆེན་པོའི་སློབ་ཆས་འགོག་ཚུལ་གྱི་ནང་དུ་ལས་ཀ་
བྱས་ཡོད།

རླུང་འཕྲིན་བརྒྱུད་དེ་གསར་འགྱུར་ཤོད་མཁན་ཚོས། འཚོ་བའི་བྱ་བར་
འཇུག་ན་ཕན་ཐོགས་མེད་པ་དང་། འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འགོག་ཚུལ་བྱས་ན་ཁེ་ཕན་
ཡོད་པའི་དགག་སྐྱབ་བྱས། དེས་སྤངས་ལས་དུ་ཡོད་པའི་སློབ་ཕྱག་ཚོར་འབར་གས་
གྱི་རང་བཞིན་ལྷན་པའི་རྗེ་དུག་གི་གནས་སྐབས་ལས་གཡོལ་ཐབས་བྱེད་པ་དང་།

དཀོན་ལོ་ལྷན་པ་དག་ལ་དོགས་ཚོན་བྱེད་དགོས་པའི་ལམ་སྟོན་བྱས། སྲིད་དོན་གྱི་ཆ་
 ཉམས་སྲིལ་པ་དང་རྒྱས་པ་ལྡན་པའི་འགོག་ཚེལ་ཞིག་བསྐྱུན་པ་ལ་ཐབས་ལམ་གཙོ་
 བོད་རྒྱུད་འཕྲིན་བྱུང་། ཀོ་ལི་ཤ། ཅེ་པ་མན། (Colin Chapman) ལ་འགོག་
 ཚེལ་གྱི་རྣམ་པ་རེ་རེ་བཞིན་ཁེར་རྒྱུད་གིས་ངོས་ནས་དེ་ཙམ་གྱི་ཕན་ཐོགས་མེད་པ་
 སྲིད་ཀྱང་། གཞན་དག་མངོན་དུ་གྱུར་བའི་རྒྱས་ཀྱི་ལྷན་སྲིད་པར་ཕན་ཐོགས་བྱུང་
 ཡོད། པའི་ཁོ་པར་ཉམས་སྲུང་བྱུང་ཡོད། རྒྱུད་འཕྲིན་བརྒྱུད་དེ་འགོག་ཚེལ་གྱི་
 རྒྱུ་ཚད་འདྲ་མེད་དང་། རྒྱལ་ཁབ་གྱི་ཆ་ཤས་སྡོམ་ཚོགས་གྱི་དབར་ལ་གསུམ་འགྱུར་
 གྱི་འབྲེལ་ལམ་བརྟན་པོ་ཉར་ཐུབ་པ་བྱུང་། ལྷ་རུ་སྲུ་ཡིས་ཁོང་ཚོའི་ཡིག་ཚང་ཁག་
 བཅོན་བཟུང་བྱས་པར་བརྟེན་སྲིད་གཞུང་གི་ལས་ཁང་མང་པོ་བཀོལ་སྲིད་མེད་
 པར་གྱུར་རུང་རྒྱུད་འཕྲིན་གྱིས་ཇ་དྲག་གི་ལས་འགན་དུ་མ་དཔེར་ན། ཞོ་ཁོག་
 དང་སྟོན་ཐོག་འཁྲུང་ཡོང་རྒྱུར་མེད་རྒྱས་ཀྱི་ལྷན་སྲིད་ཐོབ་ཐབས་བྱེད་པ་དང་། གལ་
 ཚེད་གནས་ཚུལ་ལྲབ་སྲེལ་བྱེད་རྒྱ་དང་དུ་ཟེངས། གནས་ཚུལ་གྱི་ལྲབ་ཚད་ཀྱང་
 ལ་མ་ཚོར་ཁོང་ཚོའི་ཕུ་ག་རྣམས་དབྱར་ཁའི་འདུ་མར་དུ་བདེ་ཐང་ཡིན་པའི་ཡིད་
 ཚེས་བཟོ་བ་ནས་མོས་ཀོ་ཡི་གྲོས་མོལ་གྱི་གསུམ་འགྱུར་དཀོན་རིགས་བརྒྱུད་
 བསྐྱེད་སྲིད་པའི་བར་བྱུང་ཡོད།

ལྷ་རུ་སྲུ་པ་རྣམས་ལ་དྲག་པོའི་སྟོན་ནས་ལམ་སྟོན་ཆ་ཚད་བྱུང་ཡང་། ད་
 ཆ་སྲིད་དོན་གྱི་འཐབ་ཚོད་སྟོབས་ཚེན་ཞིག་གི་གདོང་ལེན་བྱེད་དགོས་པར་གྱུར།
 སྲིད་མངས་ཚིག་སྲིལ་གྱི་འགོག་ཚེལ་དང་། དན་པ་ཁ་མཐུན་བྱེད་པོའི་སྲིད་གཞུང་
 ཞིག་མ་བྱུང་བ། དཔུང་དམག་ཚོའི་སེམས་ཀྱི་ཉམས་དམས་སྲུ་སོང་བ་བཅས་
 ལ་བརྟེན་ནས། སོ་སྲིད་གྱི་འགོ་བྱེད་ཚོས་ཚེས་ ༡༩ གཟུང་པ་བཟང་གི་ཉེན་མོར་

སྲིད་འཛིན་སམོ་རྫོ་ཏ་མོས་ཀོར་གྲོས་མོལ་གྱི་ཆེད་དུ་གནས་ཐོག་ནས་འགྲོ་རྒྱུར་
 གྲོས་འཆམ། སམོ་རྫོ་ཏ་ནས་ཏུཔ་སེག། དང་། སེར་ནིག། སྲིར་ཀོས་ཀི་བཅས་
 གྲོས་སྲུང་གི་ནང་དུ་མ་ཞུགས་ཀྱི་བར་དུ་གྲོས་མོལ་བྱེད་རྒྱུར་ཁས་ལེན་མ་བྱས།
 ཉེན་བཞིའི་ནང་དུ་ཕན་ཚུན་ལ་ཉག་མཛོག་བཟེངས་ཀྱིས་འགྲིག་ཐབས་བྱས། ཕན་
 ཚུན་ནང་འགྲིག་བྱུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་འགོ་ཁྲིད་མང་ཆེ་བ་གོ་གནས་རང་
 འཇགས་སུ་གནས་ཀྱང་། ཚོགས་པ་ལ་འགོ་ཁྲིད་ཀྱི་འགན་ལུས་ལྷགས་ཆེན་པོའི་
 ཐོག་ནས་ལག་བརྟུན་དགོས་པའི་དགོས་འདུན་བཏོན་པ་དང་། ལྷ་རུ་སྲུའི་དམག་
 དཔུང་རྣམས་གྲོང་གསེབ་ཀྱི་ནང་དུ་བཞག རང་འགྲིག་དེའི་ནང་དུ་གསར་བརྗེ་
 འདོད་པའི་དབུ་ཁྲིད་དང་ཁོང་ཚོའི་གསར་བརྗེའི་སྲོལ་གཏོང་ཡང་འདུས་ཡོད་
 པར་མངོན།

བདུན་ཕྱག་དང་པོ་དེར་མི་མང་ཡོངས་ནས་ཁོང་ཚོའི་རང་དབང་གི་དོན་དུ་
 མྱིང་སློབས་དང་སྲུང་གྲུང་ལྡན་པའི་ཐབས་བརྒྱ་རྒྱས་ལྡོང་གི་སློབ་ནས་སྲོ་སེམས་
 འཕེལ་བའི་འཐབ་འཛིང་ཞིག་བྱས། མོས་ཀོའི་ཆིངས་བེན་ཞེས་པའི་ནང་འགྲིག་
 དེས་མི་མང་གི་ཁྲིད་དུ་ཆབས་ཆེའི་ཚོར་བ་སྲེལ་མ་ཞིག་བསྐྱུན་ཡོད། ཕྱིའི་རྒྱལ་
 ཁབ་ཀྱི་རྟོག་ཞིབ་པ་ཚོས་འདི་ནི་ལྷ་རུ་སྲུའི་རྒྱལ་ཁབ་དང་དེའི་འགོ་ཁྲིད་པ་ཚོ་ལ་
 རེ་བ་བྲལ་བའི་ལམ་སློང་ས་ཞིག་བྱུང་བར་མངོན་གྱི་ཡོད། གཞན་གྱི་བཙན་འོག་དུ་
 ཚུད་པའི་ལུང་པ་ཞིག་ལ་ཁེ་བྱོང་རྩོད་པའི་དབང་ཆ་མེད་པའི་ཆ་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་
 ཡོད། འོན་ཀྱང་ཅེག་དང་སོ་ལོ་སྒྲིག་པ་ཕལ་ཆེ་བ་རྣམས་ནས་དེ་ནི་ཕམ་ཉེས་སུ་
 བསྐྱས་པ་དང་། བདུན་གཅིག་གི་རིང་ལ་ངོས་ལེན་བྱས་མེད། འགོ་ཁྲིད་ཚང་མས་
 དུག་གཞོན་ཆབས་ཆེན་ཞིག་གི་འོག་དུ་འགོག་རྒྱུ་རྒྱུ་འཁྲོངས་བྱེད་ཕྱིར་མང་

ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་འཇུག་སྣེ་ལོ་ལྷན་པའི་རུས་པ་ཐོན་མིན་ལ་མངོན་གསལ་དོན་པོས་
དོགས་པ་བྱས།

སྤྱི་དམངས་ཀྱི་འགོ་གྲོགས་ལོ་ལྷན་པའི་ཆ་ནས་མངོན་གསལ་གྱི་སྤྱོད་
བདར་དང་ཚོན་ཚུད་ཀྱི་འཆར་གཞི་མེད་ན་ཡང་། ཇུལ་སེལ་སྲིད་གཞུང་དེ་དྲག་
པོའི་འགོ་གྲོགས་བྱས་ཆེ་འབྱུང་སྲིད་པ་ལས་ཀྱང་སྣག་པའི་རྒྱ་བ་བརྒྱད་སྟོར་ཞིག་
ལས་རིང་བ་ཞེ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ལྷན་བཞེད་པ་བར་དབང་ཆར་གནས་ཐུབ་པ་བྱུང་
ཡོད། ལྷ་རུ་སྤྱི་པ་ཚོས་རྟེན་ཞེན་གྱི་སྲིད་གཞུང་ཞིག་བཙུགས་པ་དང་བཅས་
མཐའ་མར་དམིགས་ཡུལ་གལ་ཆེན་དག་འགྲུབ་ཐུབ་པ་བྱུང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩
ལོར་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚོད་གསར་པ་ཞིག་འགོ་ཚུགས། འདིས་མང་
གཙོའི་རིང་ལུགས་གསར་འཇུགས་དང་། དམར་པོའི་དབང་བསྐྱར་ཐོར་ཞིག་
འགོ་བའི་རྒྱ་བྱས་སོ།།

ལེའུ་བཙུ་གཉིས་པ།
ཨར་ཇེན་ཏེ་ན། ༡༩༥༦ནས་ ༡༩༥༩

ཨར་ཇེན་ཏེ་ནའི་ནང་དུ་ ༡༩༥༦ དང་ ༡༩༥༩ གྱི་བར་ལ་མི་མང་གི་
གཅིག་ཚམ་གར་སོང་ཆ་མེད་དུ་གྱུར། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༦ ནང་དམག་མིས་གཞུང་
སྲིད་བཙན་འཕྲོག་བྱས་པའི་རྗེས་སུ་དེས་གཏོར་རྒྱུ་ལོང་ཉེན་ཡོད་པའི་སྤྲུལ་
ཚང་མ་ཚ་མེད་བཟོ་རྒྱའི་དམིགས་ཡུལ་བཟུང་སྟེ་” རྒྱལ་ཡོངས་བཀོད་སྲིག་སྐྱུར་
བཙན་བརྒྱད་རྩེ་མ” ཞེས་པ་ཞིག་ལག་བསྟར་བྱས།

འཐབ་བྱས་དེ་གཞུང་སྲིད་བཙན་འཕྲོག་བྱེད་པའི་འགོ་བློན་དང་དུག་དམག་
གི་སྲིད་གཞུང་དང་པོའི་སྲིད་འཛིན་དམག་གྲུ། ཟེ་ཏེ་ལཱ་ (Videla) ཡིས་པལ་ཆེར་
འགྲུལ་བཤད་ཡག་ཤོས་བྱས་ཡོད། ཁོ་པས་ “རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྲུང་སྐྱོབ་དེར་འགན་
སྲུང་ཆེད། འཆི་དགོས་དེས་ཀྱི་མི་རྣམས་ཚང་མ་འཆི་རྒྱ་རེད།” ཅས་བརྗོད། ཁོ་
པས་སྐུ་མཐུད་དེ་བརྗོད་དོན། “གཏོར་རྒྱུ་པ་ཞེས་པ་ནི། ཨར་ཇེན་ཏེ་ན་པའི་
འཚོ་བརྒྱུང་སྣང་ས་ལ་འགལ་ཟླ་བྱེད་མཁན་སུ་འདྲ་ཞིག་ཡིན་གྱིང་དེ་རེད་” ཅས་
འགྲུལ་བརྗོད་བྱས། གཡོན་ཕྱོགས་ཀྱི་ལས་འགལ་བ་རྣམས་བཀག་ཉར་བྱེད་
པའམ་མང་ཚོགས་ཀྱི་དབུས་སུ་དམར་གསོད་བཏང་ནས་ཁོང་ཚོ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་
དོན་དུ་རང་སྲོག་གཏོར་བའི་དཔའ་བོར་འགྱུར་དུ་འཇུག་པ་ཙམ་ལས་ལྡོག་སྟེ། ཁོ་
པའི་འཆར་གཞི་ནི། མི་རྣམས་གར་ཡོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཤེས་སུ་མི་འཇུག་པའི་
ངང་དུ་བཙན་བྱེད་བྱས་ཏེ་མནར་གཅོད་བཏང་རྗེས་སྲོག་ཐོག་དུ་གཏོར་རྒྱ་དེ་ཡིན།

གང་གིས་ཤེ་ན། འདི་རིགས་ཁྲིམས་དང་མ་མཐུན་པའི་རྩ་སྒྲིག་བྱས་པ་དང་
 གཅིག་འགྱུར་འབྱུང་གིས། དེས་ན་ཁོང་ཚོས་ལམ་གྱི་བཞི་མདོའི་དབུས་སུ་སྡེ་
 བསྐྱར་བརྒྱབ་སྟེ་གོམ་བཤོད་བྱེད་འགོ་བཙུགས། སྐབས་དེར་ཁོང་ཚོའི་རོ་སྐལ་ལ་
 རྟོག་ཞིབ་བྱེད་མཁན་གྱི་མི་ཉུང་ཤས་ལས་མེད་པར་བརྟེན་ཐོག་མར་གཞན་གྱི་དོ་
 སྣང་དེ་ཅུམ་འཕྲོག་མ་ཐུབ། ཡིན་ན་ཡང་ཁོང་ཚོ་རང་ཉིད་ཀྱི་བྱེད་ལས་ལ་བརྟེན་
 རས་སློབ་ཁྲིམ་ཆེ་རུ་སྡོམ་པ་དང་། ཁོང་ཚོས་ཨ་མ་གཞན་རྣམས་ལ་སྐད་ཆ་ཤོད་རྒྱ་
 ཐག་གཅོད་བྱས་ཏེ། བདུན་རེ་བཞིན་གཟུང་ཕུར་བུའི་ཉེན་གྲང་རྒྱབ་ལ་མི་ཚོགས་
 མང་བའི་སྐབས་སུ་པལ་ཇ་རུ་གོམ་བཤོད་བྱེད་པར་ཡོང་། ཁོང་ཚོས་རྒྱན་དུ་
 མཚོན་རྟགས་དང་སྐར་ཡིག་མ་འབྲེར་བར་རང་ཉིད་ཀྱི་མགོ་རས་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཤོར་
 བརྒྱག་སྡོམ་པའི་ཕུ་གུ་ཚོའི་མིང་ཚོམ་སྐབ་བྱས་ཏེ་གྲོན། འདི་དག་སྐར་ཤོར་ཁོང་
 ཚོའི་མདོན་གསལ་དོད་ཤོས་ཀྱི་མཚོན་རྟགས་དང་ལས་རྟགས་སུ་གྱུར།

རྒྱན་ལྡན་ཡོང་གིས་ཤིང་པར་དཀའ་བའི་སྡེ་ཚན་གྱི་འགལ་ལྷན་འདིས་དམག་དཔུང་
 ཚོར་བྱེད་རྒྱ་གང་ཡང་མ་བརྟེན། དུག་ཤིའི་སྲིད་གཞུང་གི་བཟང་སྲོད་ཀྱི་དབང་
 ཚད་དེ་ཡི་ཤུའི་ཚོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་དང་། ཨར་རེན་ཏེ་ནའི་ནང་མེའི་སྐང་རྒྱུབ་བྱེད་
 དགོས་པ་ཞིག་ལ་གཞི་བཅོལ་ཡོད། ད་ཆ་སྲིད་དོན་གྱི་ཕྱོགས་འགལ་སྡེ་ཁག་དང་།
 རུས་པ་ལྡན་པའི་གཏོར་སྐལ་པ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱལ་བ་དངོས་སུ་རྩ་མེད་བཅོས་ཚར་
 བའི་རྗེས་སུ་ཁོང་ཚོར་ཨར་རེན་ཏེ་ནའི་ནང་གི་ཨ་མ་དང་བུད་མེད་ཀྱི་སྡེ་ཁག་
 རྒྱང་ནའང་འཕེལ་རྒྱས་སུ་འགོ་བཞེན་པ་ཞིག་གིས་དངོས་སུ་འགྲན་ཚོད་བྱེད་ཀྱི་
 ཡོད། ཨ་མ་འདི་དག་ཚོས་ལུགས་དང་སྲིད་དོན་གྱི་རྒྱབ་སྐྱོར་ལ་འདྲ་མེན་སྡེ་
 ཚོགས་ནས་ཡིན་པ་དང་། ཕལ་ཆེ་བར་དུག་ཤིའི་སྲིད་གཞུང་གིས་ཁོང་ཚོའི་ཕུ་གུ་

བཙན་འཁྲིད་བྱས་པ་དང་ཕལ་ཆེར་དམར་གསོད་བཏང་ཡོད་པའི་གནས་ཚུལ་
 ལས་གཞན་དུ་ཨ་མ་འདི་དག་ལ་ཐུན་མོང་གི་གནད་དོན་གང་ཡང་མེད། ཕལ་ཆེ་
 བར་དེ་མ་སྲིད་དོན་གྱི་ཐོག་ལ་བྲེལ་བྱས་མེད་ཀྱང་། སྲིད་གཞུང་ནས་ཁྲིམས་ཉེས་
 གང་ཡང་མེད་པའི་ཁྲིམ་ཚོའི་ཕྱ་གུ་རྣམས་འཁྲིད་དུ་མི་འཇུག་རྒྱུའི་སེམས་ཐག་
 གཙང་བཙན་བྱས།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༧ གྱི་ལོ་མཇུག་ཏུ་མཐའ་མ་དུག་དཔུང་གིས་བཙན་འགོ་བྱས།
 ཨ་མ་རྣམས་དང་ཁྲིམ་ཚོའི་རྒྱབ་སྐྱོར་བའི་ཚོགས་འདུ་ཞིག་གི་རྗེས་སུ་གནས་
 དམག་ཚོ་རྒྱུ་ཞིག་གིས་བྱད་མེད་དགུ་བཀག་ཉར་བྱས། ཉེན་གཉེས་གྱི་རྗེས་སུ་
 སྐར་ཡང་གསུམ་འཛིན་བཟུང་བྱས་པ་དང་། དེ་ནས་བཟུང་སྐར་དུ་ཁྲིམ་ཚོ་སྲིད་
 སྐྱོར་ལའང་གནས་ཚུལ་གོ་ཐོས་མེད་པར་གྱུར། འོན་ཀྱང་གྲངས་འབོར་ཉུང་ཏུ་
 ལས་མེད་ཀྱང་དོ་སྐོལ་སྲུ་མཐུན་དེ་བྱས། གཟའ་ཚུར་བྱ་རྗེས་མ་དེར། པ་ལཱ་ཇའི་
 ཚོགས་འཛུགས་ས་གནས་དེར་བདུན་མ་མེད་པ་ལས་བརྒྱ་སྟག་ཁ་གས་ཉུང་དུ་
 ཕྱིན་ནས་བྱད་མེད་བཞི་བཅུ་ཞེ་གྲངས་ལས་མ་སྐྱེ་བས། ཨ་མ་ལྷག་མ་ཚོས་ད་ཆ་
 དངོས་སུ་ཚོ་སྟོག་ལ་ཉེན་ཁ་གསལ་པོ་ཡོད་ཀྱང་ལས་འགུལ་མ་བཞག་ ལོ་རྗེས་མ་
 དེར་ཁྲིམ་ཚོའི་གྲངས་འབོར་ཉུང་ཏུ་ལས་མེད་ཀྱང་རྒྱུན་དུ་པ་ལཱ་ཇ་རྩ་བདུན་རེ་
 བཞིན་འཛོམས་བྱེད་བྱས།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༩ གྱི་ལོ་མཇུག་ཙམ་ལ་སྐབས་དེར་ཁྲིམ་ཚོར་མིང་འབོད་བྱེད་
 པའི་པ་ལཱ་ཇ། ༡། མེ་ལོའི་ཨ་མ་ཚོས་དཀའ་ངལ་ཆེ་ཤོས་གྱི་དུས་ཚོད་ལ་གདོང་
 ལེན་བྱས། པ་ལཱ་ཇ། ༡། མེ་ལོ་དེ་བཞིན་དུག་དམག་སྐྱོར་སྲུང་གི་རྩ་ཁག་དང་།

ལྷགས་དྲུས་བསྐྱར་ཉེ་ཡོངས་རྒྱུགས་བཀག་པ་ལྟ་ཇི་ལྟོས་བཤོད་བྱེད་མ་ཐུབ་པར་
བརྟེན་ཁོང་ཚོས་སྐྱར་བའི་བྱ་ཐབས་ལ་བསྟེན་ཉེ། ལམ་གྱི་བཞི་མདོའི་ལྷགས་
གཅིག་ཏུ་འཛོམས་ཉེ་སྐྱར་སྤང་བས་འཛིན་བཟུང་མ་བྱས་ཐོན་ལ་ལམ་གྱི་ལྷགས་
གཞན་ཏུ་བར་རྒྱགས་བྱས། ལྷ་མཐུད་པའི་དྲག་གཞོན་གྱིས་རྒྱུན་པས་ཆ་གས་ལེན་
མཁན་གྱི་ཁྱད་ས་འཕོར་རེ་ཉེ་ཏུ་བྱིན་ཀྱང་ལས་འགུལ་དེ་རིགས་སྐྱ་མཐུད་དེ་
ཕལ་ཆེར་ ༡༩༥༩ ལོ་རྒྱུ་པོར་བྱས།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོ་ལོ་མཇུག་ཏུ་ཨ་མ་ཚོས་སྐྱར་ཡང་ཕར་ཚོལ་བྱེད་དགོས་
པར་མོས་མཐུན་བྱས། ཨ་མ་ཚོས་ཡང་ན་ཁོང་ཚོ་བསད་པ་དང་། དེ་མིན་གར་
སོང་ཆ་མེད་ཏུ་གྱུར་བའི་ཕུ་གྱ་ནམས་ཀྱི་སྐྱར་ལ་བདེན་པ་རེ་ཡིན་གསང་བརྟོག་
ཐུབ་པ་དང་། ཕུ་གྱ་གསོད་མཁན་དང་མནར་གཅོད་གཏོང་མཁན་ཚོར་ཉེས་ཆད་
མ་བཅད་གྱི་བར་དུ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༠ ལོ་རེས་གཟུང་སྐྱར་བྱ་དང་པོ་དེར་ཁོང་ཚོ་པལ་
རྩ། ༡། མེ་ལོ་ཅུ་འགྲོ་རྒྱ་དང་དེ་རྗེས་གཟུང་སྐྱར་བྱ་ནམ་ཡིན་ལ་དེ་གར་སྐྱར་ལོག་
བྱེད་རྒྱུའི་ཐག་གཅོད་བྱས། བྱད་མེད་མང་པོར་ཉེས་བརྒྱད་བཏང་བ་དང་། འཛིན་
བཟུང་བྱས་པ། འགའ་ཞིག་རང་ཉིད་ཀྱང་གར་སོང་ཆ་མེད་ཏུ་གྱུར་བ་སོགས་
བྱུང་ཡང་། ཨ་མ་ཚོས་པལ་རྩ་རང་ཉིད་ལ་དབང་བ་སྐྱར་སྐྱར་ལེན་བྱས། ཁོང་
ཚོའི་ལས་འགུལ་དེར་རྒྱལ་སྤྱིའི་དོ་སྣང་ཆེ་ཅུ་བྱིན་པ་དང་རྣམ་ཏུ་ཁོང་ཚོས་རེས་
གཟུང་སྐྱར་བྱ་ནམ་ཡིན་ལ་ལོ་ལོ་བཤོད་སྐྱ་མཐུད་དེ་བྱས་པ་དང་། དམག་མིས་
ཁོང་ཚོ་འགོག་ཐབས་ཚ་བ་ནས་བྱེད་ཏུ་མ་བཟུག

གནས་སྐབས་འདིར་སྲིད་གཞུང་རང་ཉིད་ཀྱང་ཉམས་རྒྱུད་འགྲོ་བའི་རྣགས་
མཚན་བཞུག། ལིན་ཏུ་འཚབ་ཆེའི་སྲིད་དབང་སྐྱར་སྐྱོད་ཀྱི་དུས་ཚོད་ཡོངས་ཀྱི་

ནང་དུ་ཨ་མ་དེ་དག་ཁོ་ན་དུག་པོའི་སྲིད་གཞུང་ལ་དངོས་སུ་མང་ཚོགས་ཀྱིས་
 འཕྲོག་ཚེལ་བྱེད་པའི་མཚོན་རྟགས་ཡིན། འོན་ཀྱང་ད་ཆ་གནོད་སྦྱོར་ཆེ་བའི་
 དཔལ་འབྱོར་གྱི་དཀའ་ངལ་དང་། དབྱིན་ཡུལ་དང་མཉམ་དུ་མལ་ཤིན་ལུ་/ཕག་
 ལན་ཀྱི་(Malvinas/ Falkland) རྒྱུ་ཕྱན་གྱི་ཆེད་དུ་དམག་རྒྱག་བྱས་པར་
 ཕམ་ཉེས་ཤུགས་ཆེ་བུར་བ་བཅས་ཀྱིས་རྒྱུན་པས་ལས་མི་དང་དཔལ་འབྱོར་གྱི་
 གནས་སྐངས་འབྲེང་ཙམ་ཡོད་པའི་མང་ཚོགས་ནས་ཀྱང་དོ་ཚེལ་བྱེད་འཕྲོ་
 བརྩུགས། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༤༡ ཟླ་བ་བརྒྱ་གཉིས་པའི་ཚེས་ ༡༠ ཉིན་པལ་ཇ། ཀྱི་མེ་
 ཡོའི་ཨ་མ་ཚོས་པལ་ཇ་ནས་རྒྱུ་ཕྱན་ཡོང་སའི་གཞུང་ལམ་གྱི་སྐྱོད་དུ་རྒྱ་ཚོད་ཉི་ཤུ་
 ཚ་བཞིའི་རིང་གི་འཕྲོག་ཚེལ་གྱི་ཤོམ་བཤོད་ཅིག་བྱས། ཐངས་དང་པོར་ཁོང་ཚོའི་
 མིག་དཔེ་དང་སྲིད་གཞུང་གི་རྒྱན་མཐུད་པའི་ཉམས་ཀྱང་གྱིས་རྒྱ་སློབས་སྲེལ་བར་
 བརྟེན། མི་མང་སྟོང་ཕྲག་མང་པོས་ཨ་མ་ཚོ་དང་མཉམ་ཞུགས་བྱས།

ཉམས་ཀྱང་དུ་འགོ་བཞེན་པའི་དཔལ་འབྱོར་གྱི་གནས་སྐངས་དང་། མལ་ཤི་
 ལུ་ས། ཕག་ལན་ཀྱི་དམག་འཐབ་ལ་ཕམ་ཉེས་ཀྱིས་ནང་ཁུལ་གས་ཆག་ཤོར་
 བའི་རྒྱུན་ལས་དུག་པོའི་སྲིད་གཞུང་ལ་རྒྱབ་སྦྱོར་བརྒྱུ་དུག་པོའི་སྲིད་གཞུང་ནས་
 གཞུང་དེ་སྲིད་མངས་སྲིད་གཞུང་དུ་བརྒྱུར་རྒྱུའི་སེམས་ཐག་བཅད་པར་བརྟེན་གྱི་
 ལོ་ ༡༩༤༣ གྱི་ལོ་མཇུག་ཙམ་ལ་སྲིད་མངས་སྲིད་གཞུང་ཞིག་ཡོང་བའི་ཆེད་ལོས་
 འདེམས་གསར་པའི་གསལ་བསྐྱེད་བྱས། དུག་པོའི་སྲིད་གཞུང་གིས་གསར་
 ཤོག་དང་། རྒྱུ་ཕྱིན་གྱི་གཞུགས་མཐོང་རྒྱུ་འབྲིན་བཅས་ཀྱི་ནང་དུ་འགོ་བ་
 མིའི་ཐོབ་ཐང་རྩིས་རྩིས་དུ་བཏང་སྟོར་ཤོད་མི་ཚོགས་པའི་བཀའ་རྩིས་བཀའ་སྒྲུབས་ཀྱང་
 ཤུགས་ཆེ་བ་ཨ་མ་ཚོས་ལུ་རྒྱུགས་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་ལས་ཡོང་བཞེན་པའི་སྲིད་

འཛིན་འོས་འདེམས་ཀྱི་སྐད་འབོད་ནང་དུ་གར་སོང་ཆ་མེད་དུ་གྱུར་བའི་ཕྱ་གུ་
རྣམས་ཀྱི་གནད་དོན་དེ་བཀག་མ་ཐུབ།

སྤྱི་དམངས་དབང་སྐྱུར་བྱུང་བའི་རྗེས་སུ་ཡང་ཨ་མ་ཚོས་གར་སོང་ཆ་མེད་
དུ་སོང་བའི་ཕྱ་གུ་རྣམས་ཀྱི་ཆེད་དུ་སྐད་འབོད་སུ་མཐུད་དེ་བྱས། ཁོང་ཚོས་ཐོག་
མར་དུག་དམག་གིས་རང་ཉིད་ལ་ཉེས་ཆད་གུ་ཡང་གཏོང་བའི་གསལ་བསྒྲགས་
དེར་ངོས་ལེན་མི་བྱེད་པ་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་དུག་པོའི་དབང་སྐྱུར་གྱི་སྐབས་སུ་
དངོས་སུ་འགོ་བ་མེད་ཐོབ་ཐང་ལ་བརྩེ་མེད་བྱས་རྒྱུ་ཐེངས་གཅིག་བཙོན་འཇུག་
བྱས་པའི་དམག་དཔོན་རྣམས་སྲིད་འཛིན། མི་ཞིམ་ (Menem) ཀྱིས་ཉེས་པ་
ཆག་ཡང་བཏང་པར་ཚོད་འགུན་བྱེད་པ་ལ་དམིགས། ཨ་མའི་སྡེ་ཁག་རྒྱུང་ཏུ་
ཞིག་གི་ལྷོས་གྲུབ་ཀྱི་བྱེད་ལས་རྒྱུང་ཏུ་དེ་འདྲེས་ཐང་ཀར་སྲིད་དབང་སྐྱུར་
མེད་པར་བཟོ་མ་ཐུབ་ཀྱང་དུས་ཚོད་སློབ་ཤོས་ཀྱི་སྐབས་སུ་མང་ཚོགས་ཀྱི་སྐར་ངོར་
འགོག་ཚེལ་གྱི་མི་ལྗེ་རྒྱུན་མ་ཆད་པར་འབར་གནས་ཐུབ་པ་དེ་ཨ་མ་ཚོའི་ལས་
འགུལ་སྡེལ་བའི་འདོད་པ་དེ་ཡིན། ཁོང་ཚོས་གལ་ཉེ་འཛིགས་སྐུལ་གྲགས་ཆེ་
བྱས་ན་སུས་ཀྱང་སྤྱུག་སྐད་རྒྱག་བྱས་ཀྱི་མ་རེད་སྐྱེམས་པའི་དུག་དཔུང་གི་
གདེངས་ཚོད་དེར་ལམ་རྒྱུངས་ལྡན་པའི་སྐོ་ནས་བཀག་འགོག་བྱས། །

ལེན་བཅུ་གསུམ་པ།
ཕྱི་ལའ་རྒྱུ་ ༡༩༥༠ ན་མ་ ༡༩༥༩

ཕྱི་ལའ་ ༡༩༥༠ ལེན་བཅུ་གསུམ་པའི་ནང་དུ་བུ་ལའ་རྒྱུ་ (Baltic) ལྷ་ལའི་གྲོང་
ཁྱེར། ལྷི་ཏན་སི་ཀ་ (Gdansk) ནང་གི་ཕྱི་ལའ་རྒྱུ་ (Poland) ཡུལ་གྱི་ལས་མི་
ཚོས་ལས་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་ཞིག་གི་ཁ་ཐད་དུ་ཞི་བའི་གྲུན་ལངས་བྱས་ཏེ་འཇོམ་གྲིང་
ཡོངས་དང་། ཤར་མེའི་ཁོངས་གཏོགས་གཞན་ཚང་མ་དོན་ཐོར་དགོས་པ་བཅོས་
འདི་ནི་སོ་མེད་ཀྱིས་བཙན་བཟུང་དང་། དམར་པོས་དབང་བསྐྱར་བྱས་པའི་རྒྱལ་
ཁབ་ཕྱི་ལའ་རྒྱུ་འདི་ནང་དུ་བྱུང་། དོན་རྒྱུན་འདི་རིགས་ནམ་རྒྱུན་འབྱུང་མི་འོས་པ་
ལྟ་བུ་ཡིན། ལས་ལྷན་པུ་ལྷན་བྱ་བུ་བཙན་གྲིས་ཐག་ཚོད་པའི་ཕྱི་ལའ་རྒྱུ་
ལས་བཞོལ་འོ་སྐྱོལ་གཞན་དང་མི་འདྲ་བར། ལྷི་ཏན་སི་ཀ་ (Gdansk) གི། ལེ་
ལོན་ (Lenin) ལྷ་གཞིངས་བཅོ་བཙུག་ཁང་གི་ལས་མི་ཚོར་སྤྲུགས་རྒྱང་རིང་བའི་
དམིགས་ཡུལ་དུ་མ་ཡོད།

མི་རིང་བར་ས་གནས་ཀྱི་བཅོ་བྱ་གཞན་གྱི་ནང་གི་ལས་མི་ཚོས་གདུང་
སེམས་མཉམ་བསྐྱེད་ཀྱི་ལས་བཞོལ་འོ་སྐྱོལ་འགོ་རྒྱགས་པ་དང་། བཅོ་བྱ་ནང་
ལུལ་གྱི་ལས་བཞོལ་འོ་སྐྱོལ་ཚོགས་རྒྱུང་། ཨམ་གེ་ཨེས་ (MKS) ཞེས་པ་ཞིག་
བཅོས་ ཨམ་གེ་ཨེས་ནས་ལས་བཞོལ་འོ་སྐྱོལ་བྱེད་བཞིན་པའི་བཅོ་བྱ་ལུང་། ཚོང་
ལས་ཁག་ཚང་མས་རང་ཉིད་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་ཐུན་མོང་བ་མ་འགྲུབ་ཀྱི་བར་དུ་
ལས་ཀར་མི་འགོ་བའི་གསལ་བསྐྱགས་བྱས། རང་ཉིད་ཀྱི་ས་བབ་སྲིད་དོན་གྱི་

གནས་སྐབས་ཤེས་པའི་ཐོག་ནས་སོ་སྡེ་དམའ་ ཡང་ན་མཐར་སོ་ཆེངས་དོན་
 (Warsaw Pact) གྱི་བཙན་འཇུག་རྒྱུ་སྤོང་བྱེད་སྲིད་པའི་དམིགས་ཡུལ་གྱི་
 རིགས་སུང་པའི་དགོས་འདུན་ཉེར་གཅིག་གི་ཐོག་གཞུང་དེ་དོ་སྤང་ཆེན་པོའི་སློན་ནས་
 ཟེན་གྲིས་བཀོད། ཡིན་ན་ཡང་དགོས་འདུན་ཐོག་གཞུང་གི་ཐོག་མར་ཡོད་པའི་
 དམར་ཤོག་ཚོགས་པ་དང་། སྲིད་གཞུང་གི་སློན་གཞི་ལས་ལོགས་སུ་རང་སྲིད་
 རང་སྤྱོད་དང་རང་དབང་ལྡན་པའི་བཟོ་ལས་ཚོགས་པ་འཇུགས་རྒྱུའི་ལས་མའི་
 ཐོབ་ཐང་། ཞེས་འཁོད་པ་ནི་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཚོའི་ནང་དུ་ཐོས་
 མ་སྤྱོད་བཞིག་ཡིན།

བདུན་ཕྱག་གཉིས་ཀྱི་རིང་ལ། རྟེན་སེལ་ (Gdansk) དང་། སོ་པོཏ།
 (Sopot) རྟེན་ཞེལ་ (Gdynia) བཅས་གོང་ཁྱེད་གསུམ་གྱི་ས་ཁྱོན་སློབ་བརྒྱབས།
 འཚོ་བ་ཅན་དུ་གྱུར་སྲིད་པའི་འབྲུག་རྒྱུན་ཅི་རིགས་འགོག་ཕྱིར་ལས་བཤོལ་ངོ་
 རྒྱལ་བཞོན་རང་ཉིད་ཀྱི་ལས་འགུལ་རྣམས་གོ་རིམ་ལྡན་པའི་སློན་ནས་བྱས། ཕྱི་ལོ་
 ༡༩༧༠ ནང་དེ་ལྟ་ལས་མཚམས་བཞག་པའི་སྐབས་སུ་བྱུང་བའི་སྲང་ལམ་གྱི་ཟིང་
 ཆ་སྐྱར་སློན་མི་བྱེད་པའི་ཆེད་ལས་བཤོལ་ངོ་རྒྱལ་རྣམས་ལས་གྲུ་རང་གི་ནང་དུ་
 བྱས། དུས་ཡུན་གྱི་དུ་ཞིག་གི་རིང་ལ་ལས་བཤོལ་ངོ་རྒྱལ་བཞོན་མ་ཅན་བཟུང་
 བཅའི་ཚོང་ཁང་སློབ་ལྟོ་ནས་སྤོང་ཚོགས་པའི་ཚོགས་མཆན་སྤོང་རྒྱ་དང་། མེ་འཁོར་
 དང་སྐྱམ་འཁོར་འགའ་ཤས་ཀྱི་བཤོད་ལམ་སུ་མཐུད་དེ་བཀོལ་སྤོང་བྱེད་ཚོགས་པའི་
 ཚོགས་མཆན་སྤོང་པ་བཅས་རྟེན་སེལ་ཁྱོན་ཡོངས་ལ་ཉ་ལམ་ཆ་ཚང་བའི་སྐབས་
 འཛིན་བྱས།

དམར་ཤོག་གི་སྲིད་གཞུང་ནས་གོས་མོལ་བྱེད་དགོས་པ་ཚོར་བ་དང་། ཕྱི་ཟླ་

བརྒྱད་པའི་ཚེས་ ༡༩ ཉིན་སྲིད་ཚོན་གཞིན་པ། ༤་ཇི་ལསློ། (Jagielski) ལས་
 བཤོལ་ངོ་རྒྱལ་བྱེད་བཞིན་པའི་བཅོ་གྲ་ལྔ་བརྒྱ་ལས་མང་བའི་འཇུག་མི་ཡོད་པའི་
 ཨེམ་གེ་ཨེས་དང་ལྷན་དུ་བཀའ་མོལ་འགོ་འཇུག་སྲིད་པར་བཏང་། འགོ་མྱིད་
 ཚོས་ལས་བཤོལ་ངོ་རྒྱལ་བ་ཚོའི་ཐད་དུ་དྲག་པོའི་བྱེད་ལས་སྲེལ་རྒྱུའི་རྩོད་པ་བྱས་
 གྲུང་དམག་མི་ཚོས་ཐབས་ཤེས་དེ་རིགས་བྱེད་རྒྱུར་ཁས་ལེན་མ་བྱས། དེས་ན།
 ༤་ཇི་ལསློ། ལ་ཏ་ལས་མགོ་སྐྱར་བ་དང་འདྲ་བ་གཅིག་ལས་མ་བྱུང་ཡང་གྲོས་མོལ་
 གྱི་ལས་ནས་གང་སྐྱར་ལས་བཤོལ་ངོ་རྒྱལ་མཚམས་འཇོག་བྱེད་རྒྱུར་བཀོད་
 མངགས་བྱས། ཕྱི་ཟླ་བརྒྱད་པའི་ཚེས་ ༡༧ ཉིན་བཅོ་གྲ་ནང་ལྷུ་གུ་ལས་བཤོལ་
 ངོ་རྒྱལ་ལྷན་ཚོགས་དང་། སྲིད་གཞུང་གི་འཇུག་མི། ལྷ་ལེ་ཉེ་ལས་མིའི་ཆེག་
 རྒྱལ་ཚོགས་པ་བཅས་ཀྱི་དབང་ལ་ལས་བཤོལ་ངོ་རྒྱལ་མཚམས་འཇོག་པ་
 དང་། ལས་མི་ཚོར་རང་དབང་ལྡན་པའི་ལས་མིའི་ཚོགས་པ་འཇུགས་ཚོག་པའི་
 ཐོབ་ཐང་སྲོད་པའི་ཚོད་གན་ཞིག་ལ་མིང་ཉགས་བཀོད།

ཟླ་བ་གཅིག་གི་རྗེས་སུ་རང་དབང་ལྡན་པའི་བཅོ་ལས་ཚོགས་པ་གསར་པ་
 སུམ་ཅུ་མོ་དུག་གི་མི་འཇུག་ལྔ་བརྒྱ་ཐམ་པས་ཆེག་བསྐྱེལ་ཞེས་པའི་རྒྱལ་ཡོངས་
 བཅོ་ལས་མཉམ་མཐུན་ཞིག་འཇུགས་རྒྱུར། རྗེ་ཏན་སེཀ་དུ་འཇོམས། ལས་མིའི་
 གྲངས་འབོར་ཤུགས་ཆེ་ནས་དེ་མ་ཐག་དུ་གཞུང་འབྲེལ་ལས་མིའི་ཚོགས་པ་དོར་
 ཉེ་ཆེག་སྐྱེལ་མཐུན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མིར་ཞུགས། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༧ གི་ལོ་དཀྱིལ་དུ་
 ཆེག་སྐྱེལ་མཐུན་ཚོགས་དེར་ཚོགས་མི་ས་ཡ་བཅུ་ཅམ་ཡོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་
 ཞིང་པ་ས་ཡ་གསུམ་ནས་ཆེག་བསྐྱེལ་མཐུན་ཚོགས་ཀྱི་གོང་གསེབ་ཡན་ལག་སྐྱིག་
 འཇུགས་ཀྱི་ནང་དུ་ཚོགས་ཞུགས་བྱས།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༡ ལོ་འཁོར་མའི་ནང་དུ་ཕྱི་ལུ་ཉི་ཅང་གི་དཔལ་འཕྱོར་གནས་
 ལུངས་སུ་མཐུན་ཉམས་ཀྱི་ཕྱིན་པ་དང་། ཆེག་སྐྱེལ་མཐུན་ཚོགས་ཀྱིས་རྒྱལ་
 ཡོངས་ལས་བཤོལ་ངོ་རྒྱུན་དུ་བྱས། ལས་མེད་ཚོགས་པས་ད་ཆ་རང་དབང་
 ལུན་པའི་དབང་ཆར་སྤོང་བཞེན་པ་དང་། མོས་ཀོ་དང་མར་སོ་གཉེས་ཀར་
 འཛིགས་སྐྱོང་གི་ཚོར་བ་བྱུང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༡ ཟླ་བ་བཅུ་གཅིག་གི་ནང་དུ་སྲིད་
 གཞུང་དང་ཆེག་སྐྱེལ་མཐུན་ཚོགས་དབར་གྲོས་མོལ་ལམ་ལྗོངས་མ་གྲུང་བའི་རྗེས་
 སུ་དམག་སྤྱི། རྩོམ་སྒྲིག་ ར་ཏུ་རྩོམ་སྒྲིག་ (Wojciech Jaruzelski) ཡི་སྲིད་
 གཞུང་ནས་” དམག་འབྲུག་དང་ཉེ་བའི་གནས་བབས་” གསལ་བསྐྱབས་ཀྱིས་ཟླ་
 བ་བཅུ་གཉེས་པའི་ཚེས་ ༡༩ ཉེན་རྩལ་ཁྲིམས་གཞི་བཞོན་ལྷན་པུས་ཀྱིས་ཆེག་
 སྐྱེལ་མཐུན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མི་དང་འགོ་བློན་སྟོང་ཕྱག་མང་པོ་འཛོལ་བཟུང་རམ་
 བཀག་སྐྱེལ་བྱས་ཉེ་ཅུ་ཁྲིམས་ཀྱི་འགན་དབང་རྣམས་མཚམས་འཛིག་བྱས། འདི་
 རྒྱུ་དམར་པོའི་སྐྱོད་ས་འཛོལ་ཅུ་འཛོལ་དུ་མི་འགྲོ་བའི་ཆེད་དུ་གཞུང་སྲིད་བཅོན་
 འཕྲོག་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན།

གཞུང་སྲིད་བཅོན་འཕྲོག་དེར་ཆེག་སྐྱེལ་མཐུན་ཚོགས་ཀྱི་ངོས་ནས་གདོང་
 ལོན་བྱེད་རྒྱུའི་ག་སྐྱིག་གང་ཡང་མེད། དམག་མེས་སྲིད་གཞུང་བཟུང་བ་ལ་ཐོག་
 མའི་འགོག་རྒྱུ་དེ་དཔའ་རར་ལུན་པ་བྱུང་ཡང་ཕན་ཐོགས་མ་བྱུང་། དུག་པོའི་
 ཁྲིམས་གཞི་བཞོན་ལྷན་པུས་པའི་མཚན་དང་པོ་དེར་ལས་འགལ་བ་ཚོས་ལུང་པའི་
 ས་ཕྱོགས་ཚང་མ་ནས་འབྲེལ་མཐུན་མེད་པའི་འགོག་སྲུང་གི་བྱེད་ལས་སྤེལ།
 ལས་འགལ་དེ་རིགས་ཕལ་ཆེ་བ་ཞི་བའི་ལས་བཤོལ་ངོ་རྒྱུན་ཀྱི་འབད་ཚོལ་ཡིན་
 གྲུང་དེ་དག་ཡོངས་རྫོགས་དམག་དཔུང་གི་རྣམ་པས་འགོག་གཞོན་བྱས། དེའི་

སྐབས་སུ་ཕྱི་ཁྱེ་བཙུག་ཉེས་པའི་ཆེས་ ༡༤ ཉེན་རྗེ་ཏན་སིག་ (Gdansk) དང་།
 ཨར་སོ། (Warsaw) ལུབ་ལིན། (Lublin) ཀ་ར་ག་གོ། (Krakow) བཙམ་
 གྱི་ནང་གི་རམ་ལྗོན་ཁག་ལ་ཟེང་འབྲུག་སྐོར་སྤང་བས་དྲག་པོའི་ཡ་ལན་སྤྲེལ་དེ་
 བརྒྱ་ཕྲག་དུ་མར་མས་སྐྱོན་བྱུང་བ་དང་། ཉུང་མཐར་བཙུ་ལ་སྲོག་སྐྱོན་བྱུང་། ཕྱི་
 ལོ་ ༡༩༥༧ གྱི་ལོ་དཀྱིལ་ཙམ་ལ་སྐོན་འགོག་བཀག་ཉར་གྱི་དོ་ཤོར་ཡུལ་མི་ཁྲི་
 བཅུག་ལས་མང་བ་བཀག་བསྐྱེལ་དང་། བསྐྱམ་སྤོང་ལས་མང་བ་སྤྲོད་དོན་ཅག་
 ཉེས་བྱས་པར་བརྟེན་དེ་འདྲིན་བཟུང་བྱས།

སྤྲོད་དོན་བཅོམ་པ་རྣམས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༤ གི་ལོ་མཇུག་བར་དུ་སྤོང་བཀོལ་མ་
 བཏང་བ་དང་། ཆེག་སྐྱིལ་མཐུན་ཚོགས་དེ་ཁྲིམས་མཐུན་མ་ཡིན་པར་གནས་
 གུང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ཟླ་བ་བདུན་པའི་ནང་དུ་རྩ་དྲག་ཁྲིམས་གཞི་གཞུང་འབྲེལ་
 གྱིས་མཇུག་བསྟུ་བྱས་ཟིན། དྲག་པོའི་དབང་བསྐྱར་བྱས་པའི་རྒྱུ་གྱིས་ཆེག་སྐྱིལ་
 མཐུན་ཚོགས་ཁ་གྲུས་པ་དང་ཉམས་སྲུང་དུ་ཕྱིན་གྲང་ཙམ་ལ་དུ་མ་སོང་། ཆེག་
 སྐྱིལ་མཐུན་ཚོགས་ཀྱི་འཐབ་ཚོད་གསང་སྟོབས་ཀྱི་སྐོ་ནས་བྱེད་པའི་ཆེད་དུ་ཕན་
 ཚུན་འབྲེལ་མཐུད་དེ་ཙམ་མེད་པའི་ལས་འགུལ་བའི་སྡེ་ཚོན་ཚུང་དུ་དག་འཕེལ་
 ཚུས་བྱུང་། ཆེག་སྐྱིལ་མཐུན་ཚོགས་ཀྱི་འགོ་ཁྲིད་དང་། བསང་བའི་སྡེ་ཁག་ཁ་
 མོར་འགའ་ཞིག་གིས་འཚེ་བ་ཙན་གྱི་འཇམ་དམག་གི་བྱེད་ལས་སྡེལ་དགོས་པ་
 བཤད་གྲང་མང་ཆེ་བས་འཚེ་བ་ཙན་གྱི་བྱ་ཐབས་སྤོང་རྒྱུར་མོས་མཐུན་ཙམ་བ་ནས་
 མ་བྱས། ཁོང་ཚོས་འཐབ་ཚོད་དེ་ནི། མཉམ་གཤིབ་སྤྱི་ཚོགས་ཤིག་བསྐྱེད་རྒྱ་ལས་
 སྤྲོད་གཞུང་མགོ་གཏོང་སྤོང་རྒྱ་མ་ཡིན་ཅེས་བརྗོད།

དེས་ན་ཆེག་སྐྱིལ་མཐུན་ཚོགས་ཀྱི་གསང་བའི་ལས་འགུལ་གྱི་སྐྱོན་ཤུགས་

གཙོ་བོ་དེ། སྲིད་གཞུང་གི་སྣང་ས་འཛིན་གྱི་འོག་ནས་མང་ཚོགས་གཞི་རྒྱ་གང་ཆེ་
 ཞིག་ཕྱིར་ལེན་བྱེད་པ་བསྐྱེད་པའི་རང་དབང་རྣམ་པའི་སྲི་ཚོགས་ཤིག་བསྐྱེད་རྒྱུ་དེ་
 ཡིན། གསང་བའི་པར་སྐྱོན་བརྒྱ་ཕྱག་མང་པོ་ཐོན་པ་དང་། ལྷོང་ཕྱག་དུ་མ་
 འགྲེམས་སྲེལ་བྱས། སྐབས་སྐབས་ལ་ཁྲིམས་མཐུན་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུར་འཕྲིན་དང་།
 གཞུགས་མཐོང་རྒྱུར་འཕྲིན་གྱི་ལམ་ནས་ཁྲུབ་བསྐྱེད་བྱས། སྲིད་གཞུང་ནས་
 ཚིག་སྲིལ་མཐུན་ཚོགས་ཀྱི་ཚབ་དུ་ལས་མའི་ཚོགས་པ་གཞན་ཞིག་འཇུགས་རྒྱུའི་
 འབད་ཚེལ་དེར་སྲིད་མངས་ཀྱིས་ཕྱིར་ཕྲོག་བྱས། སྤྱི་ལུ་ཉེ་ཁྲིན་ཡོངས་སུ་མང་
 ཚོགས་ཀྱི་སེམས་ཤུགས་སྲེལ་ཕྱིར་སྤང་ལམ་གྱི་རྩམ་སྟོན་དང་། ལས་བཤོལ་ངོ་
 ཚོལ་གྱི་ཚབ་དུ་མཚོན་ཏེ་གསུང་གི་བྱེད་ལས་དུ་མ་སྲེལ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༡ ཟླ་བ་གཉེས་
 པར་འབྲུང་རྒྱུན་གཅིག་གི་ནང་དུ། སུལ་ཉེ་ཞིག་ (Swidnik) གྲོང་བརྒྱལ་གྱི་
 གནས་སྟོན་པ་རྣམས་ནས་གསར་འགྲུར་བརྒྱུད་ལམ་ལ་ངོ་ཚོལ་མཚོན་ཕྱིར་དགོང་
 རྩའི་གཞུགས་མཐོང་རྒྱུར་འཕྲིན་གྱི་གསར་འགྲུར་ཤོད་སྐབས་སུ་ཚང་མས་རང་
 ཁྲིམ་ནས་ཕྱིར་ཐོན་ཏེ་གཞུང་ལམ་དུ་འཆམ་འཆམ་དུ་བསྐྱོད། མི་རིང་བར་གཞུང་
 ལམ་དུ་མི་ཚོགས་ཀྱིས་ཁོངས་པས་གོམ་བཤོད་ངོ་ཚོལ་བ་རྣམས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་དེ་
 ཉེད་གསར་འགྲུར་དུ་གྱུར།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༤ ལོར་སྲིད་དོན་གྱི་བཅོམ་པ་ཚོར་ནག་ཉེས་གུ་ཡང་གི་གསལ་
 བསྐྱེད་བྱས་པ་དང་། ཚིག་སྲིལ་མཐུན་ཚོགས་དེ་ད་དུང་དངོས་སུ་ཁྲིམས་མཐུན་
 མ་ཡིན་ཡང་། གསང་རྒྱ་མི་དགོས་པའི་སྲིག་འཇུགས་ཤིག་ནང་བཞུགས་བསྐྱེད་ཐོན་
 བྱས། ལོ་གཉེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༥ ཟླ་བ་ལྔ་པའི་ནང་བཟའ་བཙའི་རིན་
 འབབ་འཕར་ཆ་གསར་པ་བྱུང་བའི་ལ་ལན་དུ་མེ་ཕྱེ་པ་ལྷ་བུའི་ལས་བཤོལ་ངོ་ཚོལ་

གྲིས་རྒྱལ་ཁབ་ཡོངས་སུ་བྱུང་། ཕྱི་རྒྱ་བརྒྱུད་པའི་ནང་དུ་ལས་བཤོལ་ངོ་རྒྱུ་གྱི་ཐ་
 རྒྱལ་གཉེས་པ་དེ་འཕྲུལ་ཡང་། སྐབས་འདིར་ཆིག་སྒྲིལ་མཐུན་ཚོགས་དེ་ཁྲིམས་
 མཐུན་བཟོ་རྒྱུ་དེ་ཁོང་ཚོའི་དགོས་འདུན་གཙོ་བོ་གཅིག་རང་དེ་ཡིན། ད་ཆ་མོས་
 ཀའི་ནང་གསར་བཞེ་འདོད་པའི་སྲིད་གཞུང་ཞིག་དང་། མར་སའི་ནང་དཔལ་
 འབྲོར་གྱི་གྲུ་ཡང་གི་ཕྱོགས་སུ་ལྷ་བའི་དམར་ཤོག་ཚོགས་པ་ཞིག་ཡོད་པར་བརྟེན་
 ལས་བཤོལ་ངོ་རྒྱུ་དེས་རྩ་རྩལ་སེ་གི། ཡི་སྲིད་གཞུང་དེ་སྲུང་རྒྱུ་མི་ཐུབ་པའི་
 གནས་སུ་བསྐྱེལ།

དུག་པོའི་ཁྲིམས་གཞིར་སྐྱར་ལོག་བྱེད་འདོད་མེད་པས་སྲིད་གཞུང་ནས་སློ་
 བུར་དུ་ཆིག་སྒྲིལ་མཐུན་ཚོགས་ཀྱི་འགོ་ཁྲིད་རྣམས་སྲིད་གཞུང་དང་ལྷན་དུ་རྒྱ་
 ཅོག་སྒྲོར་མའི་སྡེ་གི་ཤོས་མོལ་བྱེད་པར་མགོ་ན་འབོད་བྱས། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ཟླ་
 བ་བཞི་པའི་ནང་ཕྱོགས་གཉེས་ཀས་མཚོན་རྟགས་ཅམ་གྱི་ཤོས་ཚོགས་གོང་མའི་
 རྒྱལ་སྡེ་གསལ་ཡོངས་རྒྱུགས་དང་། རྒྱལ་ཡོངས་ཤོས་ཚོགས་ནང་གི་རྒྱལ་སྡེ་གསལ་གྱི་
 གསུམ་ཆ་གཅིག་གི་ཆེད་དུ་རང་དབང་ལྡན་པའི་འོས་འདེམས་བྱེད་རྒྱ་ཐེ་བའི་དེ་
 མ་ཐག་དུ་སྲིད་དོན་དང་། དཔལ་འབྲོར་གྱི་གསར་བཞེ་དགོས་པའི་ཤོས་མཐུན་
 ཞིག་ལ་མེད་རྟགས་བཀོད། ཕྱི་རྒྱ་དུག་པའི་ནང་དུ་འོས་འདེམས་བྱས་སྐབས་ཆིག་
 སྒྲིལ་མཐུན་ཚོགས་ལ་རྒྱལ་ཡོངས་ཤོས་ཚོགས་ནང་དུ་རང་དབང་ལྡན་པའི་རྒྱལ་
 སྡེ་གསལ་ཡོངས་རྒྱུགས་དང་། ཤོས་ཚོགས་གོང་མའི་རྒྱལ་སྡེ་གསལ་བརྒྱན་ས་དགྲ་བཅུ་
 བོ་དག་ཐོབ་སྟེ་རྒྱལ་ཁ་གྲགས་ཆེ་ཐོབ།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ཟླ་བ་བརྒྱུད་པ་བར་ལ་དམར་ཤོག་ཚོགས་པར་མཚོན་རྟགས་
 ཅམ་གྱི་སྐངས་འཛིན་ཡང་བྱེད་མི་ཐུབ་པའི་འགྲུར་བ་ཆེས་ལྗུར་པོ་འགོ་བཞེན་པ་

དང་། དེའི་ལྷན་ཁག་གི་ལོ་རྒྱུས་ལྟར་ཉེ་དུས་ཚུ་ལམ་དུ་ཕྱིན། ཟླ་བ་བརྒྱད་པའི་
ཚེས་ ༡༡ ཉེན་དམག་གི་ ར་ཅུ་རྩོམ་སྒྲིག་།

ཡིས་སྲིད་གཞུང་གསར་པ་ཞིག་འཛུགས་རྒྱུར་ཚེག་སྒྲིལ་མཐུན་ཚོགས་
ཀྱིས་འགོ་ཁྲིད་པའི་ཚོགས་པ་རྒྱུད་དུ་དག་གི་མཉམ་འབྲེལ་ཞིག་ལ་ཚོག་མཆན་
སྲོད་རྒྱུར་མིས་མཐུན་བྱས་པ་དང་། ཁོ་པས་ཚེག་སྒྲིལ་མཐུན་ཚོགས་ཀྱི་འགོ་ཁྲིད་
ཀྱི་ནང་ནས་གཅིག་ལ་སྲིད་སྲོལ་དུ་མིང་འདོན་བྱས། ལས་མིའི་འཐབ་ཚོད་འགོ་
རྒྱུགས་ནས་ལོ་དགུ་ཉག་ཉག་ཕྱིན་པའི་རྗེས་སུ་ཤར་ཡོ་རོབ་ཀྱི་ནང་དུ་སེ་ལེ་ལི་ན་
(Stalin) ཀྱི་དུས་རབས་ནས་བརྒྱུད་ཆེ་དམར་པོ་མེན་པའི་སྲིད་གཞུང་དང་པོ་དེ་
བྱུང་བ་དང་། ཚེག་སྒྲིལ་མཐུན་ཚོགས་ལ་རྒྱལ་ཁབ་ཐོབ། །།

ལེའུ་བཙུ་བཞི་པ།

ལྷོ་ཨ་ཕེ་རི་ཀ། ༡༩༥༧ ན་མ་ ༡༩༥༧

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༠ ཞེ་གྲངས་ནས་བཟུང་མི་རིགས་དབྱེ་འབྱེད་ལས་ལྷགས་དེ་
ཉིད་དང་། འདྲ་མཉམ་མ་ཡིན་པ་དང་། ལོགས་སུ་དགར་བའི་ཤེས་ཡོན་ལས་
ལྷགས་ཀྱི་ཐད་དུ་དཀར་པོ་མིན་པའི་ལྷོ་ཨ་ཕེ་རི་ཀ་བཙོན་སྤོང་གྲར་འགོ་རྒྱའི་
ཕྱིར་ལྷོག་རྣམས་སློབ་ཕྱག་གི་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱི་རྒྱུ་རྐྱེན་ལག་ཆ་ཞིག་ཏུ་གྱུར། ཕྱིར་ལྷོག་
འདི་རིགས་ཆེས་གལ་ཆེ་ཞིག་ཡིན་རུང་། འདི་དག་གིས་མི་རིགས་དབྱེ་འབྱེད་ཀྱི་
ལོ་དུས་འདི་དག་གི་སྐབས་སུ་ལས་འགལ་དུ་མ་སྐྱེལ་བའི་ནང་ནས་གཅིག་ཙམ་
མཚོན་པ་ཡིན།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༠ པའི་འགོ་སྟོན་དུ་ཨ་ཕེ་རི་ཀའི་རྒྱལ་ཡོངས་ཀོང་རེས་ཚོགས་
པ་དང་། མང་གཙོའི་ཆེག་སྐྱེལ་ཚོགས་པ་དང་འབྲེལ་བ་རོབ་ཙམ་ཡོད་པའི་འབྲིང་
རིམ་སློབ་ཕྱག་གི་སྐྱིག་འཇུགས་ལྷོ་ཨ་ཕེ་རི་ཀའི་སློབ་ཕྱག་ལྷན་ཚོགས་། (COSAS)
The Congress of South African Students ཡིས་ཕྱིར་ལྷོག་ལས་འགལ་
འདི་འདྲའི་རིགས་ཀྱི་ནང་དུ་གནད་ཆེའི་ཉམས་སྦྱོང་བསགས། ཁོང་ཚོས་ཕྱི་ལོ་
༡༩༥༠ དང་ ༡༩༥༣ གྱི་ནང་གི་ཕྱིར་འབྲེན་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱི་ནང་དུ་སློབ་ཕྱག་སྟོང་ཕྱག་
མང་པོ་འགོ་འཁྲིད་པ་དང་། ཁོང་ཚོའི་འགོ་ཁྲིད་རྣམས་བཀག་སྡོམ་བྱས་ཀྱང་མི་
རིང་བར་རྒྱལ་ཡོངས་སུ་ཚོགས་པའི་ཡན་ལག་བཞི་བཙུ་ལས་མང་བ་འཇུགས་
ཐུབ་པ་བྱུང་།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༧ ཟླ་བ་དང་པོའི་ནང་དུ་ལྷོ་ཨ་ཕེ་རི་ཀའི་སློབ་ཕྱག་ལྷན་ཚོགས་

གྲིས་རྒྱལ་ཡོངས་ནང་རྒྱལ་གཉེར་དང་བཅས་འབྲིང་རིམ་སློབ་གྲུའི་ནང་དུ་སློབ་གྲུ་
 ཕྱིར་ལྗོངས་གི་ཐ་སྲུབ་སྐྱུར་མ་ཞིག་འབྲུག་ས། སློབ་ཕྱག་ཚོའི་དགོས་འདུན་རྣམས་
 རོག་མར་མཚམས་ཅན་གྱི་ཤེས་ཡོན་གྱི་གནད་དོན་དཔེར་ན། རྒྱགས་སློབ་གྱི་གྲུ་
 འབྲས་བུ་བཅོས་བྱེད་པ་དང་། ཚད་ལས་འདས་པའི་ལུས་རོག་གི་ཉེས་ཆད།
 སློབ་ཕྱག་རྣམས་ལ་རྣམས་འཛིན་གྲུར་དེབ་སྐྱེལ་འགོག་ཐབས་སུ་ལོ་ཚད་གྱི་དགོས་
 མཁོ་དག་གི་རོག་དུ་དམིགས་ཀྱང་། ཕྱིར་ལྗོངས་གི་ལས་འགུལ་མང་དུ་ཕྱིན་པ་དང་།
 ལུ་མཐུད་དེ་གནས་པའི་མི་རིགས་དབྱེ་འབྱེད་གྱི་སློབ་གསོའི་ལམ་ལུགས་དང་།
 སློབ་གསོའི་ལམ་ལུགས་ལ་བཅོས་སྐྱུར་བྱེད་པའི་གྲོས་འཆར་ལ་འགལ་ཆུབྱེད་
 པའི་ཁྲབ་ཆེ་བའི་སྲིད་དོན་གྱི་སློབ་ཁ་མ་རངས་པའི་གནས་ཚུལ་ཡང་བསྐྱུས་པའི་
 དགོས་འདུན་འདི་དག་ཀྱང་གཞི་རྒྱ་ཆེ་དུ་ཕྱིན། ལྷོ་ཨ་ཕི་རི་ཀའི་སློབ་ཕྱག་རྣམས་
 ཚོགས་གྲིས་སྲིད་གཞུང་གི་དཔོན་རིགས་དང་། སློབ་གྲུ་ལ་སློབ་ཕྱག་གི་གནད་དོན་
 དང་དགོས་འདུན་རྣམས་རིམ་ཞུ་དང་། སློབ་ཕྱག་ཚོའི་ནང་དུ་དབང་ཆ་དང་སློབ་
 འཇུགས་ཀྱགས་ཆེ་བ་ཡོང་བའི་ཆེད་དུ་མང་གཙོའི་དོ་སོ་ལྡན་པའི་སློབ་ཕྱག་
 འབྲས་མི་རྣམས་ཚོགས་ཤིག་འཇུགས་དགོས་པའི་དགོས་འདུན་བཏོན།

ཕྱིར་ལྗོངས་གི་དོ་སོལ་རྣམས་དལ་བྱར་ཁྲབ་བདལ་ཕྱིན། ཕྱིར་ལྗོངས་ལས་འགུལ་
 གྱི་རོག་མའི་ཆུ་བ་གསུམ་གྱི་རིང་ལ་ཐེངས་གཅིག་ལ་སློབ་གྲུ་ཉི་ཤུ་ཙུ་ལས་མང་
 བས་འཇུལ་ཞུགས་བྱས་པ་བྱུང་མེད། སློབ་གྲུ་དེ་དག་གི་ནང་ནས་ཀྱང་དོ་སོལ་ས་
 ལ་འཕར་ཆག་ཡང་ཡང་བྱུང་བ་དང་། ལྷན་ས་རེ་ཕྱིར་ལྗོངས་རྣམས་ལ་བརྩི་མཐོང་
 རོར་བུ་ལས་བྱུང་མེད། ཡིན་ན་ཡང་སྲིད་གཞུང་གི་རོག་མའི་ལ་ལན་དེ་དཀའ་
 ངལ་འབྲད་པའི་སློབ་གྲུ་དུ་མ་གཏན་དུ་སློབ་རྒྱག་རྒྱུའི་སློབ་ཕྱག་རྣམས་ལ་སྐྱེལ་རྒྱ་དང་།

ལས་འགུལ་བྱེད་པའི་སློབ་ཤུག་ཚོའི་ཐད་དུ་སྐོར་སྤང་བས་བྱ་བ་ལག་བཟུར་བྱེད་དུ་
 འཇུག་རྒྱ་དེ་རེད། ཟླ་བ་གཉེས་པའི་ནང་དུ། ཨ་ཎར་རིང་སྡེ་ལ་དང་
 (Atteridgeville) སོལ་སི་སྡེ་ལ་ (Saulsville) གྱི་ས་གནས་སུ་སྐོར་སྤང་བས་
 སློབ་ཤུག་གཅིག་ལ་སློབ་སྦྱོར་དང་། གཞན་དག་བཙེ་བརྒྱད་ལ་རྩམ་སྦྱོར་བཏང་བ་
 དང་། ཀ་ར་ཎོག་ (Cradock) གི་ནང་དུ་བྱི་ཟླ་གསུམ་པའི་ནང་གེས་རིག་ལས་
 ཁུངས་ནས་སློབ་གྲྭ་བདུན་སྡོད་བརྒྱབ་སྲོལ་དང་། ཟླ་བ་གསུམ་གྱི་རིང་སྦྱིད་མངས་
 ཚོགས་འཛོམས་མེ་ཚོག་པའི་ཁྲིམས་བཅས།

ཟླ་བ་མང་པོའི་རིང་ལ་བྱིར་སྡོག་ལས་འགུལ་དེ་ས་གནས་ཀྱི་གནད་དོན་ཅི་མ་
 དང་སློབ་ས་སློབ་སྦྱོགས་ནས་གཞི་རྒྱ་ཚུང་དུ་ཞིག་དུ་གནས། འོན་ཀྱང་ལོ་མཇུག་
 དུ་སྲིད་དོན་གྱི་དོན་གནད་ཆེ་བ་དུ་མ་སློབ་ཤུག་ཚོའི་དོ་སྤོལ་གྱི་དམིགས་ལུལ་ལྟེ་
 བར་གྱུར། བྱི་ཟླ་དགུ་པའི་ནང་དུ་སྲིད་གཞུང་གིས་ཤར་སྦྱོགས་རན་ཏེ་ (East
 Rand) དང་སྡེ་ལ་ (Vaal) ཟུར་གསུམ་གྱི་ས་གནས་ཁག་གི་ནང་དུ་ཁང་སླར་
 རྒྱའི་གསལ་བསྐྱེད་སྤྱོད་བྱས། འདི་ས་རྒྱུན་པས་སློབ་ཤུག་ཚོས་བྱིར་འཐེན་བྱེད་རྒྱ་
 མང་དུ་བྱེད་པ་དང་། མེ་རིང་བར་སློབ་ཤུག་ཚོག་འབྲུམ་དུ་གཞི་ཅི་མ་ནས་སློབ་གྲྭ་
 བརྒྱ་དང་ལྷ་བརྒྱལ་ལས་མང་བར་བྱིར་སྡོག་བྱས། སློབ་ཤུག་ཚོས་གྲོང་བདལ་ཁག་
 ཉམ་དམག་མི་དང་སྐོར་སྤང་བའི་སྡེ་ཚོན་རྩམས་བྱིར་འཐེན་དང་། བྱིར་སྡོག་གི་
 སྐབས་སུ་བཀག་ཉར་དང་འཛིན་བཟུང་བྱས་པའི་སློབ་ཤུག་རྩམས་སྲོད་བཀོལ་
 བྲོང་བདལ་ནང་གི་ཁང་སླར་པའི་ཐག་ཚོད་ཀྱི་སྐྱུར་སྡོག་བཅས་ཐེ་བའི་ཁོང་
 ཚོའི་དགོས་འདུན་གཞི་རྒྱ་ཆེ་དུ་བཏང་།

བྱི་ཟླ་དགུ་པའི་ཟླ་མཇུག་ཅི་མ་ལ་མང་པོ་ཞིག་སྡེ་ལ་ཟུར་གསུམ་དུ་སློབ་ཤུག་

ཚོར་སྐྱོར་སྲུང་བས་དྲུག་གཞིན་བྱས་ཏེ་དམའ་མཐར་སློབ་ཕྱག་བདུན་ཅུ་དོན་
 བདུན་ལ་སློབ་སྦྱོན་བྱང་བ་དེས་སེམས་འགྲུལ་ཐེབས་ཏེ་སློབ་ཕྱག་ཉིས་འབྲུམ་ལྔ་
 ཁྲི་ལས་མང་བས་ངོ་ཚྭ་ལྲུལ། རྒྱ་བྱ་དུ་འགྲོ་བཞིན་པའི་ཕྱིར་སློབ་གིས་ཕྱིན་
 བྱས་ཏེ་སློབ་བཤེར་དང་ཤེས་རིག་གི་སློབ་ཆེན། རྒྱ་ལྷ་ལ། ཇི་རེ། སྐལ་ལོ་ཡན་
 (Dr. Gerrit Viljoen) གྱིས་ཤེས་རིག་གི་བཅོས་སྐྱུར་གསར་པ་དང་། མངོན་
 གསལ་དོན་པོའི་ཆག་ཡང་མང་པོ་ཞིག་གསལ་བསྐྱུགས་བྱས། ཆག་ཡང་འདི་དག་
 གི་ནང་དུ་སློབ་ཕྱག་འབྲུས་མིའི་ཆེད་དུ་ཚོགས་པ་གསར་པ་འཇུག་རྒྱ་དང་། སློ་
 བརྒྱབ་པའི་སློབ་གྲུ་རྣམས་སློ་བྱེ་རྒྱ། སློབ་གྲུར་འཇུག་ཞུགས་བྱེད་པའི་ལོ་ཚང་མེད་
 པ་བཟོ་རྒྱ། རྒྱགས་སློབ་མཐའ་མ་དུས་འགྲུངས་བྱེད་རྒྱ་བཅས་ཡོད། འོན་ཀྱང་
 སློབ་གཞུང་གི་ཤོས་འཆར་དེས་བཀག་ཉར་བྱས་པའི་སློབ་ཕྱག་ལས་འགྲུལ་བ་
 བརྒྱ་ཕྱག་དུ་མ་དང་། མི་རིགས་ནག་པོའི་ཤོར་བདེ་དུ་དམག་མི་དང་སྐྱོར་སྲུང་
 བ་གནས་སློབ་གྱི་སྐྱོར་ལ་གང་ཡང་བཤད་མེད། སྐལ་ལོ་ཡན་གྱིས་ཁས་ལེན་ས་
 པའི་སློབ་ཕྱག་འབྲུས་མིའི་བསམ་ཚུལ་དེ་ཡང་སློབ་ཕྱག་ཚོས་བཏོན་པའི་སློབ་ཕྱག་
 འབྲུས་མིའི་སློབ་ཚོགས་ཀྱི་དགོས་འདུན་ལས་ཀྱང་ཆེས་དམའ་བ་བྱུང་།

སློབ་ཕྱག་ཚོས་ཆག་ཡང་དེར་ཁས་ལེན་མ་བྱས་པ་དང་། ཕྱིར་སློབ་སྲུང་སྐྱོབ་
 དེ་བྱས། ཕྱི་རྒྱ་བཅུ་པའི་ནང་དུ་སློ་ཨ་ཕི་རི་ཀའི་སློབ་ཕྱག་སློབ་ཚོགས་ཀྱིས་ལས་
 མིའི་ཚོགས་པའི་རྒྱབ་སྐྱོར་ལྷང་ས་ནས་ཤར་ཕྱོགས་རན་ཏེ་ནང་དུ་ལས་མི་ཚོས་
 ལས་སློབ་ལྷན་པའི་ཉེན་གཅིག་གི་ཆེད་སློབ་ལས་བཤོལ་ངོ་ཚྭ་བྱས། ཕྱི་རྒྱ་བཅུ་
 གཅིག་པའི་ནང་དུ་སློབ་ཕྱག་འབྲུམ་བཞི་ལས་མང་བ་དང་། བྱངས་འཕོར་དེ་དང་
 མཉམ་པའི་ལས་མི་རྣམས་ནས་སློ་ཕྱོགས་བྱན་ས་ལེལ་ (Transvaal) གྱི་ས་

གནས་ཡོངས་སུ་གནས་སྐབས་རིང་བོར་གྱུ་དང་སློབ་གྲྭ་གཉེས་ཀ་སློབ་བརྒྱབ་མེ་ཉེན་
གཉེས་ཀྱི་སྲིད་མངས་ལས་བཤོལ་ངོ་རྒྱུ་བྱས།

ཨ་ཕེ་རི་ཀའི་སློབ་གྲྭ་དམའ་རིམ་དང་འབྲིང་རིམ་གཉེས་ཀར་ཤུགས་སྐྱེན་
ཐབས་པའི་སློབ་ཤུགས་ཀྱི་སྲིད་སྲོལ་རྣམས་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༥ རང་དུ་སྲུ་མཐུན་དེ་བུང་།
སྲིད་གཞུང་གིས་སྤྱི་ལོ་བདུན་པའི་ནང་དུ་རྩ་དྲག་གི་གནས་བབས་བྱུང་བ་སྐྱགས་
བྱེད་པ་དང་། སྤྱི་ལོ་བརྒྱད་པའི་ནང་དུ་སློབ་ཨ་ཕེ་རི་ཀའི་སློབ་ཤུགས་རྣམས་ཚོགས་
བཀག་འགོག་བྱེད་པ་དང་སྐྱགས་ ༡༩༥༥ ལོའི་དགུན་དུས་སུ་དྲག་གོན་བྱས།
སློབ་ཤུགས་དང་སློབ་སྦྱང་བའི་དབར་ལ་འཆོ་བ་ཅན་གྱི་སྲང་ལམ་གྱི་འཐབ་འཐུག་
རྒྱན་ལྗོད་དུ་གྱུར། སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༥ ལོ་ལོ་མཇུག་དུ་གྲོང་ཁྱེར་ནང་གི་མི་རིགས་ནག་
པོའི་ཤེས་ཡོན་ཞེས་པ་དོན་དངོས་སུ་མེད་པར་གྱུར་བ་དང་། སློབ་ཤུགས་ཚོའི་
དགོས་འདུན་རྣམས་ “ད་ལྟ་བཙེང་གྲོལ་དང་རྗེས་སུ་ཤེས་ཡོན་” ཞེས་པའི་འཛོལ་
སྐྱོད་ལྟེ་ ཤེས་ཡོན་ལས་ཀྱང་སྲིད་དོན་ཤེས་ཆེ་བར་གྱུར།

ཡིན་ན་ཡང་སྲིད་སྲོལ་དེ་དག་གིས་སྲིད་གཞུང་ཐོར་ཞེག་དུ་འགྲོ་བའི་རྒྱ་བྱེད་
ཀྱི་མེད་པ་གསལ་པོ་ཆགས་སྐབས། སློབ་ཤུགས་དང་། ས་མ། དགོ་ཚུན་བཅས་ཀྱི་
གྲངས་འཛོལ་གཞི་རྒྱ་ཆེན་པོས་རྒྱལ་ཡོངས་ཤེས་ཡོན་གྱི་དཀའ་ངལ་ཚོགས་རྒྱུ་
(NECC) འཇུགས་རྒྱར་མཉམ་འབྲེལ་བྱས། རྒྱལ་ཡོངས་ཤེས་ཡོན་དཀའ་ངལ་
ཚོགས་རྒྱུ་གིས་ “མང་ཚོགས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་ནི་མང་ཚོགས་ཀྱི་སློབས་ཤུགས་
ཆེད་དུ་ཡིན།” ཞེས་པའི་འཛོལ་ཚིག་གསལ་པ་དང་“རྣམ་དུ་” ཤེས་ཡོན་ལས་
ལུགས་ཀྱི་ལས་སློན་དང་རང་བཞིན་གྱི་འཐབ་ཚོད་ཅིག་ཡིན་པ་ལས་དེ་ལས་སྲིད་
འཐབ་བྱ་རྒྱ་ཞེག་མེན་” པའི་འཛོལ་ཚིག་བརྒྱུད་། ཚལ་ཡིག་གི་འགོ་བརྗོད་འདིའི་

འོག་ཏུ། ཨེན་ཨི་སི་སི། (NECC) ཡིས་ལས་འགུལ་གྱི་འགོ་ཁྲིད་བྱེད་པ་དང་།
 སྤྱིར་བཏང་གི་སློབ་ཡུལ་རྣམས་སློབ་གྲུར་བྱེད་ལོག་བྱེད་པའི་ལས་འགུལ་ཞིག་དར་
 གྲུབ་བྱས། འོན་ཀྱང་སྣོ་ཨ་ཕི་རེ་ཀའི་ནང་དུ་མི་རིགས་དབྱེ་འབྱེད་མེད་པར་བཟོ་
 རྒྱུའི་འཐབ་རྩེད་གྱི་དམིགས་ཡུལ་ལ་འགྱུར་བ་མ་བཏང་། གནས་ཚུལ་དུ་མ་ཞིག་
 གི་ཆ་ནས་ཨེན་ཨི་སི་སི། རང་ཉིད་གཞུང་འབྲེལ་ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་ལས་
 འོགས་སུ་ཤེས་ཡོན་དབང་ཚད་གྱི་གདམ་ག་གཞན་ཞིག་ཡིན་པ་ལྟར་བྱས། ཕྱི་ལོ་
 ༡༩༩༦ གི་ལོ་མཇུག་ཏུ། ཨེན་ཨི་སི་སི། ཡིས་གང་དུ་ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀྱི་
 དབང་ཚད་ཉུང་དུ་མ་གཏོགས་མེད་སའི་སློབ་ཡུལ་བྱེད་ལོག་བྱས་པའི་སློབ་གྲུབ་
 གི་ནང་དུ་སློབ་གྲུའི་སློབ་ཚན་གྱི་ཆ་ཤས་སུ་བེད་སྤྱོད་གཏོང་རྒྱུའི་“མང་ཚོགས་ཀྱི་
 ཤེས་ཡོན་” ཞེས་པའི་སློབ་བྲིད་ཀྱི་རྒྱ་ཆ་ཡང་གོ་སྐྱོག་བྱས།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༦ གི་ལོ་འཁོར་མར་བར་བར་ལ་བྱེད་ལྡོག་སུ་མཐུད་དེ་བྱས་
 ཀྱང་སློབ་ཡུལ་ཚོས་ག་ལེར། ཨེན་ཨི་སི་སི། ཡིས་འཛིན་པའི་འདོད་ཚུལ་“གདམ་
 ཁའི་ཤེས་ཡོན་” དེ་ཁས་ལེན་བྱས་པ་དང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༧ ཟླ་བ་དང་པོའི་ནང་དུ་
 མཐུའ་མ་བྱེད་ལྡོག་བྱེད་རྒྱ་མཚམས་འཛོག་བྱས། སློབ་ཡུལ་མང་པོས་རེ་བ་བྱས་
 པ་ལྟར་བྱེད་ལྡོག་ལས་འགུལ་དེ་སྣོ་ཨ་ཕི་རེ་ཀའི་ནང་གི་མི་རིགས་དབྱེ་འབྱེད་
 ལས་ལུགས་ལ་དེ་མ་ཐག་གི་ཉམས་ཆག་བཟོ་བྱུང་མེད། འོན་ཀྱང་སྤྱིད་གཞུང་
 རྣམས་འདྲ་མཉམ་མ་ཡིན་པ་དང་འོགས་སུ་དགར་བའི་ཤེས་ཡོན་ལས་ལུགས་རྗེས་
 པོར་འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཐོག་ནས་ཨ་ཕི་རེ་ཀའི་སློབ་གྲུབ་ཀྱི་ལག་གི་ནང་དུ་གསར་བརྗེ་
 རྒྱུད་དུའི་རིགས་ཁོ་ན་ལག་ལེན་བཞུར་རྒྱུའི་འཆར་གཞི་ལ་མང་ཚོགས་དང་སློབ་
 ཡུལ་གི་རྒྱབ་སྐྱོར་ཐོབ་ཐབས་ཀྱི་འབད་རྩེད་དེ་དག་ལ་ལམ་སྟོང་ས་མ་བྱུང་བ་རེད།

ལེའུ་བཙུག་ལྷན་པུ
ཕེ་ལི་ཕི་ཀླ ༡༩༥༤

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༣ ལྷན་ཕེ་ལི་ཕི་ཀླ (Philippines) གྱི་ཕྱོགས་འགལ་ཚོགས་
པའི་འགོ་མིང་། རྗེ་ཞིག་ལོ། ཨེ་གུ་ལོ། གཞོན་པ། (Benigno Aquino, Jr.) རྗེ་གི་
གསོད་བཏང་བ་དེས། ཕུར་ཏེ་ནཏ་ཏ། ལཱ་ར་ཀོས་ (Ferdinand Marcos) ལི་
མིན་དབང་སྐྱེད་ལམ་ལུགས་ཀྱི་ཐད་དུ་རྒྱ་ཁྱབ་ཆེ་བ་དང་། འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་
རང་བཞིན་ལྡན་པའི་དུག་པོའི་འོ་སྐལ་གྱི་ལམ་དུ་འབྲིང་། ཨ་མི་རི་ཀའི་གཞུང་
ནས་ཁོ་པའི་ཁྲིམས་མཐུན་འོས་བབས་བརྒྱུག་ཉེན་ཡོད་པའི་གསང་བར་བྱས་པ་
དང་། རང་ཉིད་ཀྱི་ཉམན་གྲགས་རྒྱུ་དུ་འགོ་བཞེན་པའི་རྒྱུ་ཀྱིས། ལཱ་ར་ཀོས་
(Marcos) ལས་སྐྱོ་བུར་དུ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༤ ཟླ་བ་གཉིས་པའི་ཚེས་ ༢ ཉེན་སྐྱོ་བུར་
དུ་མིན་འཛིན་འོས་འདེམས་བྱེད་རྒྱུའི་གསལ་བསྐྱེད་བྱས། འོས་ཤོག་དངོས་སུ་
ཐོབ་པའམ། ཡང་ན་མགོ་བསྐྱར་བསྐྱེད་ཀྱི་སྐོ་ནས་འཐོབ་ཐབས་བྱེད་པ་གང་
རུང་ལ་བརྟེན་ནས་སུ་མཐུན་གོ་གནས་སུ་སྤོང་རྒྱུའི་སྤྱི་ཚོས་གསར་པ་ཞིག་ཡོང་
བར། ལཱ་ར་ཀོས་ ལས་ཡིད་ཆེས་བྱས།

མིན་འཛིན་གྱི་གོ་གནས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཐ་ཆད་བྱུང་མ་སྤོང་བའི་འགྲན་ཚོད་ཅིག་
གི་ནང་དུ། རྗེ་ཞིག་ལོ། ཨེ་གུ་ལོ། འདས་པའི་གཟུང་ལྷན། ཀོ་ར་ཚོ་ལ། ཨེ་གུ་ལོ།
(Corazon Aquino) ལི་རྒྱལ་དུ་ཕྱོགས་འགལ་ཚོགས་པ་ཆེ་ཁག་ཆང་མ་ཆེག་
སྐྱེལ་བྱས། འོས་ཤོག་ཉོ་བ་དང་། ཕྱོགས་འགལ་ཚོགས་པའི་ལས་མེ་བདུན་ཅུ་

ལྷག་དམར་གསོད་བཏང་བ་བཅས་ཀྱིས་མཚོན་པའི་འོས་བསྟའི་ལས་འགུལ་བྱང་
དུ་ཞིག་གི་རྗེས་སུ་འོས་བསྟའི་ལྷ་རྟོགས་པ་སྟོང་ཡུག་གིས་འོས་བསྟའི་ཉེན་མོ་དེར་
འོས་སྐྱམ་རྒྱུང་བ་དང་། འོས་ཤོག་རྩུན་མ་བཟོ་བ་བཅས་མཐོང་།

ལྷ་རྟོགས་ཡིས་ཁོ་པར་རྒྱལ་ཁོང་པར་སྦྱིས་ཀྱང་། ལྷ་མ་ཞུགས་ཞོ་ཡིས་ཁས་
ལེན་མ་བྱས་པ་དང་། ཕྱི་རྒྱ་གཉིས་པའི་ཚེས་ ༡༩ ཉེན་ཞུགས་ཞོ་ཡིས་ཁོང་ཚོའི་
གོམ་པ་གཉིས་པ་རི་ལྷར་སློབ་པའི་གོས་སྤྱར་བྱེད་པར་ཕྱོགས་འགལ་ཚོགས་པའི་
འགོ་ཁྲིད་ ༣༥༠ དང་ལྷན་དུ་ཚོགས་འཛོམས་བྱས། ཞུགས་ཞོ་ཡིས་འཚོ་བར་
ཕྱོགས་པའི་བསམ་ཚུལ་ཡོངས་རྒྱུགས་མཁྲེགས་བཟུང་གིས་ཁས་ལེན་མ་བྱས་པ་
དང་། དེའི་ཚབ་དུ་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་ཐབས་ལམ་ཉག་ཅིག་བཤད་སྟོན་གཏོང་བའི་
དུས་ཡུན་རིང་བའི་ལས་འགུལ་ཉེ། ཁོ་མོའི་བརྗོད་ཚིག་དུ་“མི་མང་གི་སློབས་
བྱུགས།” ཞེས་པ་ཞིག་འགོ་འཇུགས་བྱེད་རྒྱུའི་དགོངས་འཆར་བཏོན། ཁོ་མོའི་
འཆར་གཞིའི་ནང་དུ་ལྷ་རྟོགས་ཡི་ལས་འགན་འགོ་འཇུགས་ཉེན་འབྲེལ་ལས་
འཆར་བཏོན་པའི་ཉེན་མོ་དེར། དེ་ལྷ་འོས་བསྟའི་སྐབས་སུ་རྩེན་འདས་སུ་བྱེན་པ་
རྣམས་ཀྱི་རྗེས་དྲན་གྱི་འདུ་ཚོགས་ཤིག་བྱེད་རྒྱུ་དང་། ལས་དུས་ཀྱི་ཉེན་ཕྱི་མ་དེར་
ཉེན་གཅིག་གི་སྦྱི་དམངས་ལས་བཤོལ་རོ་རྒྱལ་བྱེད་རྒྱ། ལྷ་རྟོགས་དང་ཁོ་པའི་
གོགས་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བདག་བཟུང་བྱས་པའི་ཚོང་ལས་ཚང་མར་ཕྱིར་ཕྲོག་བྱེད་
རྒྱུ་དང་། རྒྱ་རྒྱུག་སོགས་མཐུན་རྩེན་གྱི་དཔུལ་འབབ་སྟོན་འཇུག་ནར་འགྲངས་
བྱེད་རྒྱ། ཡུལ་མི་དང་ཁྲིམ་མཚེས་རྣམས་ནས་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་རང་བཞིན་ལྷན་
པའི་ཚིག་བསྐྱེལ་རོ་རྒྱལ་བྱེད་ལས་ལ་འཇུག་པའི་སྦྱིག་འཇུགས་ལྷན་པའི་
འཆར་གཞི་ཞིག་བཟོ་རྒྱུ་བཅས་བསྟུས་ཡོད།

འོན་ཀྱང་། ཨི་ཀྱོ་ལི་འགོག་ཚེ་ལས་འགུལ་དེ་སེམས་ཐག་གཅོད་
 བཅད་ཀྱིས་འགོ་འདྲུགས་མ་བྱས་གོང་སྤང་སྐྱོབ་སྒྲིལ་ཆེན། རོ་མན། སྤྲོ་ས།
 ཨོན་རེལ། (Juan Ponce Enrile) ཀྱིས་འགོ་ཁྲིད་པའི་གསར་བཟེང་མོས་པའི་
 དམག་དཔོན་གྱི་མེ་ཁག་ཅིག་གིས་སྐར་ཀོས་ལས་གཞུང་གི་སྤྱི་བཙའ་འཕྲོག་གི་བྱ་
 བ་ལག་བསྟར་བྱེད་རྒྱུའི་གྲ་སྒྲིག་བྱས། ཡིན་ན་ཡང་། ཁོང་ཚོའི་འཆར་གཞི་བྱི་
 ཟུར་བྱུང་བ་དང་། སྤྱི་གཞུང་གིས་འགོག་གཞོན་བྱས་པར་བརྟེན་ཁོང་ཚོ་བྱི་རྩ་
 གཉེས་པའི་ཆོས་ ༡༡ ཉིན་ཉེ་འགམ་གྱི་དམག་སྐར། ཨིག་ཀྱོ་ཨལ་ཌོ་
 (Aquinaldo) དང་། ཀ་ར་མེ་ (Crame) གཉེས་གྱི་ནང་དུ་སྐབས་བཅོམ་ལྷོ་
 དགོས་བྱུང་། རོ་ལོག་པའི་དམག་དཔོན་རྣམས་དང་མཉམ་དུ་སྐར་བར་དམག་གྱི་
 གཞོན་པ་མི་རེལ། རཱ་མོས་ (Fidel Ramos) དང་དཔྱད་དམག་སྐར་བརྒྱ་རྒྱུ་
 ཞིག་གིས་ལག་འབྲེལ་བྱས།

བྱི་རྩ་གཉེས་པའི་ཆོས་ ༡༡ ཀྱི་དགོང་དུ་དེར་རོ་ལོག་པ་ཚོས་གཟུགས་
 མཐོང་རྒྱུ་འཕྲིན་གྱི་གསར་འགོད་རྣམས་ཚོགས་ཤིག་འཛོགས། ཨོན་རེལ་དང་།
 རཱ་མོས་གཉེས་གྱིས་ཁུངས་མ་འཁྲོལ་བའི་གཞུང་གི་སྤྱི་བཙའ་འཕྲོག་གི་སྐོར་ལ་
 འབྲེལ་བཟོད་མ་བྱས་པར། འོས་འདེམས་གྱི་ནང་དུ་ཀྱ་ར་ཚོ་ཨི་ཀྱོ་ལི་
 འེམས་མཐུན་གྱི་རྒྱལ་ཁོངས་ཡོད་པའི་རོས་འཛིན་དང་། སྤྱི་འཛིན་སྐར་ཀོས་
 ལ་རྒྱལ་སྐོར་ཆ་ཚང་བྱིར་འཐེན་བྱེད་རྒྱུའི་ཐག་ཚོད། སྤྱི་གཞུང་གི་ལས་ཁུངས་
 རྣམས་ཅེ་དགོངས་ལྷན་པ་བཅས་ཀྱི་གསལ་བསྐྱེད་བྱས། ཁོང་གཉེས་ནས་མང་
 ཚོགས་དང་དམག་མི་གཉེས་ཀའི་རྒྱལ་སྐོར་དགོས་པའི་འབོད་སྐྱེལ་བྱས། འདིའི་
 སྐབས་སུ། མ་ནི་ལ་ (Manila) ཡི། རོ་མན། ཀེ་ཐོ་ལི་ཀ། ཅུར་ཅ་ (Roman

Catholic Church) ཡི་དབུ་མེད། རེ་མི། ཀར་ཁེ་ནལ། སིན་ (Jaime Cardinal Sin) གྱིས་མི་མང་ལ་ཞེག་ཀྱན་ཨལ་རྟོ་དང་། ཀར་ཁེ། ཀའི་ས་གྱི་དམག་སྐར་དུ་བྱེན་ཏེ་རོ་ལོག་པ་རྣམས་སྤང་སྟོབ་དང་། མི་གསོད་ཁྲག་སྦྲུང་སྟོབ་འཁོག་བྱེད་དགོས་པའི་རྒྱལ་ཡོངས་འཕོད་སྐྱལ་ཞིག་སྤེལ་བའི་(Veritas) རྒྱུ་འབྲེན་བརྒྱུད་དེ་བྱས། མི་མང་གིས་དེར་ཉན་འཛོག་བྱས་ཏེ་མཚན་གྲང་ཙམ་ལ་མི་མང་ཁྲི་ལྔ་ལས་མང་བ་དམག་སྐར་གཉིས་ཀྱི་བྱི་རུ་འདུ་འཛོམས་བྱུང་། ཉེན་གཉིས་ཀྱི་ནང་ལ་གྲངས་འབོར་དེ་ས་ཡ་གཅིག་ལས་མང་བར་འཕར།

གོ་མཚོན་གྱི་རྣམས་པ་འདང་དེ་ས་མེད་པ་དང་བྱེ་ལོག་ཏུ་ཡོད་པའི་མི་མང་འབོར་ཆེན་གྱིས་ཁོང་ཚོ་སྟོབ་རྒྱུའི་འདོད་པ་ཡོད་པ་གཉིས་ཀ་གཤམ་པའི་ཐོག་ནས་རོ་ལོག་པའི་འཁོག་འཛོམས་མི་མང་གི་དབང་ཆའི་རྣམས་པ་ཆ་ཚང་བེད་སྟོད་གཏོང་རྒྱུ་དམིགས་ཏེ་འབྲེལ་མཐུན་ལྡན་པའི་སྤང་སྟོབ་འཐབ་བྱས་ཤིག་བཅོས། ཐོག་མར་ཐབས་བྱས་འདི་ལ་གལ་ཆེ་བའི་ཡན་ལག་གསུམ་ཁོ་ན་ཡོད། དེ་དག་ནི། ཅི་ལྟེ་ཚུར་ཚོལ་བུང་བ་ཡིན་ན། ཀར་ཁེ་དམག་སྐར་གྱི་སྤང་སྟོབ་ཆེད་ས་གནས་དཔུང་དམག་ཅིག་གོ་སྐྱིག་བྱེད་རྒྱུ་དང་། ཉེ་འགམ་ནས་མེ་སྐྱོགས་ཀྱི་བེད་སྟོད་སྟོབ་འཁོག་བྱེད་རྒྱུར་རོ་ལོག་དམག་སྐར་གྱི་མཐའ་བརྐྱར་དུ་འཆེ་བ་སྤངས་པའི་མི་མང་གི་དབང་ཆ་བེད་སྟོད་ཀྱིས་རྣམས་པ་ལྡན་པའི་མི་སྣར་སྐྱིག་པའི་འཁོག་བྱེན་ཞིག་བཅོ་རྒྱ། དམག་དཔོན་གཞན་རྣམས་སྲིད་གཞུང་ལ་རྒྱབ་གཏོད་བྱེད་རྒྱུར་ཁོང་ཚོ་ལྟོ་འགྲུགས་པའི་ཆེད་དུ་ཐབས་གཤམ་ཉེན་མཚན་བཏུད་མར་བྱེད་རྒྱུ་བཅས་ཡིན། བྱེ་རོལ་དུ་ཡོད་པའི་རྒྱབ་སྟོབ་བ་རྣམས་ལམ་གཞུང་འཁོག་པ་དང་། གཞུང་ལམ་ཁྲག་ཏུ་འཁོག་བྱེན་དང་། ལམ་གྱི་གྲུས་མདོ་བཅོ་བ་བཅས་བྱེད་པར་བཏང་།

ཕྱི་རྒྱ་གཉེས་པའི་ཚོས་ ༡༣ ཉེན་བྱེད་ཡོལ་རྒྱ་ཚོང་གཉེས་པའི་རྗེས་སུ་ལམ་
 མེད་། མར་གོས་ཡིས་ངོ་ལོག་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐད་དུ་གོ་མཚོན་ཅན་གྱི་འགྲིམ་འགྲུལ་
 དང་ཁབ་ལྷན་འཁོར་ལོ་ཡི་བྱ་བ་སྐབས་དང་པོ་དེ་བཟུང་། ལ་ཞེན་ལྷན་པ་རྣམས་ཀྱི་
 མདུན་བསྐྱོད་དེ་དམག་སྐར་ནས་འགྲུངས་ཐག་རིང་པོ་ཞིག་དུ་མི་མང་ས་ཡ་
 གཅིག་ལས་མང་བའི་མི་ཚོགས་ཀྱིས་བཀའ་འདི་དག་གི་ནང་དུ་བཅུན་མ་ཚོས་
 ཁབ་ལྷན་འཁོར་ལོ་ཡི་མདུན་དུ་དཔུས་མི་བཅུགས་ཉེ་ཞལ་འདོན་བྱེད་པ་དང་། རྒྱ་
 མ་ཚོས་དམག་མའི་མི་ཁྲའི་སྤྱི་དུ་འཛུགས་ཉེ་མི་མང་དང་། དམག་མི་ཚོས་སྤོང་
 བ་ཐོགས་ཉེ་ཞལ་འདོན་སྐྱོར་རྒྱུ་ལྷོ་ལྷོ་བཅས་བྱས། རམ་སྤོན་པ་ཚོས་དམག་མི་
 དང་གོགས་འབྲེལ་བྱེད་རྒྱུ་འབད་ཚོལ་བྱས་ཉེ། སྐབས་འགར་ལམ་སྤོངས་བྱུང་
 བ་དང་ཁོང་ཚོར་མངར་ཆ་དང་ཐ་མཁའ་སོགས་སྤྲད། མི་མང་སྤོང་ཕྲག་མང་པོར་
 མས་སྤོན་དང་སྤོག་སྤོན་མ་བཟུང་བར་ཁོང་ཚོའི་དམིགས་ཡུལ་འགྲུབ་པའི་ཐབས་
 ལམ་མེད་པར་བརྟེན། མར་གོས་ལ་ལ་ཞེན་གྱིས་མདུན་བྱེད་བཞིན་པའི་
 དམག་དཔུང་དེ་སྤོང་ལོག་བྱས།

དགོང་དུ་དེར། ཨེ་ཀུ་ཚེ་ཡིས་རྒྱུང་འཕྲེན་གྱི་ཐོག་རང་ཉེད་ཀྱི་རྒྱབ་སྐྱོར་བ་
 ཡོངས་ལ་ངོ་ལོག་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤང་སྐྱོབ་སྤྲུལ་མཐུན་དེ་བྱེད་དགོས་པའི་འདོད་སྐྱུལ་
 བྱས། དེའི་རིང་ལ། མར་གོས། ཡིས་ཨེན་རིལ་དང་ར་མོས་གཉེས་ལ་མགོ་སྐྱོར་
 རྒྱུར་རྒྱ་འགྲུགས་ཐབས་ཀྱི་གྲོས་མོལ་ཡོང་བའི་འབད་ཚོལ་བྱས། འོན་ཀྱང་ར་
 མོས་ནས་དེའི་ལན་དུ་མང་ཚོགས་ཀྱི་སྤོངས་ཤུགས་ཀྱིས་ང་ཚོར་སྤང་སྐྱོབ་བྱེད་
 བཞིན་དུ་ང་ཚོར་མགོ་སྐྱོར་རྒྱུ་འདུན་པ་མེད། འདི་ནི་ང་ཚོའི་ལག་དུ་ཡོད་པའི་
 རུས་ཤུགས་ཆེ་བའི་གོ་མཚོན་ཞིག་རེད། མི་མང་འདི་དག་ལ་གོ་མཚོན་མེད།

འོན་ཀྱང་ང་ཚོར་རྒྱལ་སྐོར་བྱེད་པར་ཁོང་ཚོས་བཟུང་བའི་དབང་ཆ་དེ་མུར་གོས་
གི་བཀོད་འདོམས་འོག་ཡོད་པའི་གོ་མཚོན་ལས་ཀྱང་ཆེས་ལྷན་ལྷགས་ཆེ་བ་
ཡོད།” ཅེས་བརྗོད།

ཕྱི་ཟླ་གཉིས་པའི་ཆེས་ ༡༧ ཉེན་གྱི་ཞོགས་པ་དེར། དམག་སྐར་གཉིས་གི་
ཕྱི་རུ་ཡོད་པའི་མི་ཚོགས་དེ་སྐར་དུ་སྟོང་སྟེང་འགའ་ཤས་ཤིག་གི་བར་དུ་ཉུང་དུ་
ཕྱིན། ཞེག་ཀུན་ཨལ་ཾོའི་དམག་སྐར་སྟོང་པར་བཞག་སྟེ་ངོ་ལོག་པ་རྣམས་ད་ཆ།
ཀཱ་ར་མེ་དམག་སྐར་དུ་རྒྱ་བསྐྱེལ། ཞོགས་པ་ཐོ་རེངས་གི་དུས་སྟེ། མུར་གོས་གིས་
ཁོ་པའི་དམག་དཔུང་ལ་འཐབ་ཚོལ་གཞན་ཞིག་གི་འབད་ཚོལ་བྱེད་རྒྱུར་བཀའ་
བཏང་བ་དང་། འདིའི་སྐབས་སུ་ཟིང་འབྲུག་སྐོར་སྐྱེད་བའི་ལ་བཞེན་ནས་མི་ཚོགས་
འགའ་ཞིག་ཁ་གྲུས་སུ་གཏོང་བུ་བ་བྱུང་། ཁོང་ཚོས་ཞེག་ཀུན་ཨལ་
ཾོའི་དམག་སྐར་བཟུང་བར་ཕྱིན་པ་དང་། དམག་སྐར་དུ་མི་ལོར་ (mortars)
དང་། ཉོ་མེ་རྩེ་རྩེ་ (Howitzers) མ་ཤིན་རྩེ་རྩེ་ (Machine gun) རོ་གེ་ལྷོ་
ལོན་རྩེ་རྩེ་ (Rocket launchers) མེ་མདའ་ཆེག་སྟོང་བཅས་གོ་མཚོན་གིས་
བརྒྱུངས་ཉེ་ཚང་མ། ཀཱ་ར་མེ་དམག་སྐར་ཕྱོགས་སུ་ཁ་གཏོང་དེ་བཞག་

སྤྱི་དེ་དཀྱིལ་ཅེས་དུ། ཞེག་ཀུན་ཨལ་ཾོ། རུ་ཡོད་པའི་ལ་ཞེན་ཅན་གྱི་
དཔུང་དམག་གི་མཚོ་དམག་བཀོད་འདོམས་པ། ཀཱ་ར་ནལ། ལྷ་རུ་ལི་ཡོ། བལ་
བས་ (Colonel Braulio Balbas) ལ། ཀཱ་ར་མེ་དམག་སྐར་དུ་ཡོད་པའི་ངོ་ལོག་
པ་རྣམས་ལ་མེ་མདའ་རྒྱག་རྒྱུར་བཀའ་བཏང་། ཁོ་པས་རྒྱ་ཚོའི་མང་པོའི་རིང་ཀ་
སྐོར་ངང་འཐེན་བྱས་པ་དང་། མཐའ་མ། “ཀཱ་ར་མེ། ལ་མེ་མདའ་རྒྱག་རྒྱ་
དོན་མེད་རེད། ཀཱ་ར་མེ་དམག་སྐར་གི་ནང་དང་དེ་བཞེན་དམག་སྐར་གཉིས་

གྱིད་བར་ལ་མི་མང་སྣོང་ཕྱག་དུ་མ་རྒྱུད་འདུག ཀླ་ར་མེ་ཡི་ནང་ཅམ་མ་ཡིན་པར།
 ང་ཚོའི་སྤྱོད་པ་ཀྱང་ཚེས་པའི་སྤྱོད་པ་གཉིས་ཀར་སྤྱོད་སྤྱོད་མང་པོ་ཡོང་རྒྱ་རེད།”
 ཅེས་འོས་ལེན་བྱས། དེ་ནས། བལ་བས་ཀྱིས་ཁོ་པའི་དཔུང་དམག་ཚོར་རང་
 གནས་སུ་ཕྱིར་ལོག་དགོས་པའི་བཀའ་བཏང་བ་དང་། དེ་རྗེས་མཚོ་དམག་ཚན་པ་
 ཚོས་དེ་ཉིན་”དགོས་མེད་དུ་གོ་མཚོན་མེད་པ་དང་ཉེས་མེད་ཀྱི་མི་མང་དུ་མར་
 སྤྱོད་སྤྱོད་ནམ་མས་སྤྱོད་བཟོ་བའི་འབྲུང་འབྲུང་དུག་པའི་བཀོལ་སྤྱོད་ཀྱི་ནང་དུ་
 མཚོ་དམག་ཚན་པ་ནམ་ཡང་འཇུག་ཞུགས་མི་བྱེད་པའི་” ཚོད་གཏམ་གྱི་གསལ་
 བསྐྱེད་ཤིག་བཀྲམས།

ཕྱི་རྒྱ་གཉིས་པའི་ཚེས་ ༡༤ ཉིན་གྱི་ཉིན་གྱང་དེར། ཞེན་རིལ་དང་རྒྱ་མོ་ས་
 གཉིས་ཀྱིས། ཐི་ལི་ཐིན་གྱི་དུག་པའི་དཔུང་སྡེའི་བརྒྱ་ཆ་དགུ་བརྒྱ་ཐམས་པས་སྲིད་
 གཞུང་ལ་རྒྱབ་གཏོད་ཀྱི་ཐག་གཅོད་བྱས་ཟིན་པའི་གསལ་བསྐྱེད་བྱས། འོ་ལོག་
 པ་ཚོས་ས་སྡེ་དུ་ཡོད་པའི་ལ་ཞེན་ཅན་པ་ཚོའི་གནམ་གུ་ཀླ་ར་མེ་དམག་སྐར་དུ་
 འབར་རྗེས་གཡུག་རྒྱུར་བེད་སྤྱོད་མ་བཏང་སྡོན་ལ་གཏོར་བའི་གཏོར་རྒྱུར་གོ་
 མཚོན་ལྟར་པའི་ཐད་འཕུར་གནམ་གུ་བཏང་བ་དང་། རྒྱལ་ཡོངས་སོ་བྱང་གི་
 མཐའ་འཁོར་དུ་ཉིན་བརྗེད་ཆེད་མེ་བྱགས་འཕུར་མདེལ་དུག་བཏང་། མཚོ་
 དམག་སྡེ་ཚོན་ཞིག་ནས་རྒྱབ་གཏོད་བྱས་པ་དང་ཁོང་ཚོས་ཀྱང་མི་མང་འཛམས་
 རྒྱལ་ཡོངས་སོ་བྱང་གི་སྤྱོད་པ་སུ་ཁ་བཏང་། འོ་ལོག་པའི་དཔུང་དམག་གིས་སྲིད་
 གཞུང་གི་གཞུགས་མཐོང་རྒྱུང་འཕྲིན་གྱི་བསྟེན་གནས་སུ་ཐར་ཚོལ་བྱས་པ་དང་། ལ་
 ཞེན་ཅན་གྱི་དཔོན་རིགས་གཅིག་ལ་མས་སྤྱོད་བྱུང་བའི་དུས་ཡུན་སྐར་མ་བཅོ་ལྔའི་
 འཐབ་འཛོངས་ཀྱི་རྗེས་སུ་གོ་མཚོན་མེད་པའི་མི་མང་སྣོང་ཕྱག་དུ་མ་རྒྱུད་འཕྲིན་

ཕྱི་བཞི་གནས་སུ་སྐྱེ་བས་པ་དང་། མར་ཀོས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཉིགས་པ་རྣམས་ནས་
མགོ་བཏགས་ལྷན། དེ་ནས་གཟུགས་མཐོང་རྒྱུ་འཕྲིན་གྱི་ཐོག་ཏུ་ངོ་ལོག་པ་ཚོའི་
རྒྱུ་བསྐྱེད་ས་འགོ་རྒྱུགས། མར་ཀོས་ནས་ཀླ་ར་མེ་དམག་སྐར་དུ་འཐབ་ཚོལ་བྱེད་
པ་དང་། གཟུགས་མཐོང་རྒྱུ་འཕྲིན་གྱི་བཞི་གནས་སྐར་ལེན་བྱེད་རྒྱུར་ཁོ་པའི་
དཔུང་དམག་ལ་སྐར་ཡང་བཀའ་བཏང་ཡང་། ཁོ་པའི་དཔོན་རིགས་ཚོས་བཀའ་
ཅི་དང་ལེན་མ་ལྷན།

ཕྱི་རྒྱ་གཉིས་པའི་ཚེས་ ༡༤ ཉིན་སྐྱེད་ཡོལ་གྱི་རྗེས་སུ་འ་ཆད་ལུ་ཐུག་པའི་
མར་ཀོས་ནས་ངོ་ལོག་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐད་དུ་“ཐ་མའི་རང་སྲོག་འདོར་བའི་དུག་
རྒྱུ་” ཞེས་བྱེད་པའི་བཀའ་བཏང་། འོན་ཀྱང་ད་ཆ་ཨ་མེ་རི་ཀའི་སྲིད་གཞུང་
ནས་ཀྱང་མར་ཀོས་འགོ་དཔོན་པའི་དུས་ལ་བབས་པ་ཐག་བཅད། ཨ་རིའི་གཞུང་
ཚབ་ཀྱིས་ཁོ་པའི་འབྲེལ་བ་བྱས་ཏེ་བཅའ་རྒྱུ་ཕྱིར་འཐེན་བྱེད་དུ་བཅུག །

མར་ཀོས་ཡིས་འགོ་བའི་གྲབས་བྱས། ཕྱི་ཉིན་དེར་ཁོ་པ་རང་ཡུལ་ནས་ཕྱི་ལ་
ཐོན་རྒྱུའི་ལམ་དུ་ལྷགས། ཀླ་ར་རྫོན། ཨེ་ཀུ་ནི་ཕེ་ལེ་ཕེན་གྱི་སྲིད་འཛིན་དུ་བསྐྱོ་
བཞག་དབུ་འབྱེད་ལྷབ་པའི་རྗེས་ཐོག་དེར་མར་ཀོས་བྲོས། སྲིད་དབང་སྐར་སྲོད་པ་
བྲོས་བྲོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དང་“མེ་མང་གི་སྲོལ་སྐྱེས་ཀྱིས་དེར་” རྒྱལ་ཁ་ཐོབ།

ལེའུ་བཙུ་དུག་པ།

འབར་མ། ༡༩༥༥ ཉམ་ ༡༩༩༠

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༥ ལོར་འབར་མའི་(Burma) ཉང་སྐོར་སྤང་བའི་གདུག་རྩུབ་
 གྱི་ཐང་དུ་སྐོབ་སྤྲུག་གི་རང་འགྲུལ་དེ་ཚོ་ལ་ལན་མང་ཞིག་འགོ་རྒྱུགས་པ་དེ་སྤང་
 པའི་ནང་དུ་མང་གཙོ་སྐྱར་གསོ་དང་མི་ལོ་ཉེར་དུག་ལོན་པའི་དུག་པོའི་སྲིད་
 དབང་སྐེར་འཛིན་ལམ་ལུགས་མེད་པ་བཟོ་རྒྱའི་རྒྱལ་ཡོངས་སུ་བྱུང་བའི་ལས་
 འགྲུལ་ཞིག་གི་དོ་འོར་གྱི་ལ། ཕྱི་རྒྱ་གསུམ་པའི་ནང་། ཟེང་འབྲུག་སྐོར་སྤང་བའི་
 ལག་འོག་དུ་སྐོབ་སྤྲུག་ཅིག་རྒྱུན་འདས་ཕྱིན་པའི་རྗེས་སུ་ཁོང་ཚོ་ཅན་གྱི་རྣམ་སྟོན་
 ཁྲིམ་བསྐོར་དུ་མ་བྱུང་བ་དང་། དེ་དག་གི་ཐོག་དུ་དམག་མིའི་སྡེ་ཚན་དང་སྐོར་
 སྤང་བས་མེ་མདའ་བརྒྱབ་ས། སྐོབ་སྤྲུག་བརྒྱ་སྤྲུག་དུ་མར་སྲོག་སྐྱོན་བྱུང་བ་དང་
 སྐོར་སྤྲུག་དུ་མ་འཛིན་བརྒྱུང་བྱས། གཙུག་ལག་སྐོབ་བྱ་ཁག་སྐོར་བརྒྱབ་པ་དང་སྐོབ་
 སྤྲུག་གི་འགོ་ཁྲིད་རྣམས་གནས་དབྱུང་བཅུང་།

ཕྱི་རྒྱ་དུག་པའི་ནང་དུ་སྐོབ་སྤྲུག་ཚོས་སྐྱར་དུ་དོ་ཚོལ་བྱས། ཁོང་ཚོས་ཕྱི་རྒྱ་
 གསུམ་པའི་ནང་གནས་དབྱུང་བཅུང་བའི་སྐོབ་སྤྲུག་རྣམས་གྱི་གོ་གནས་སྐྱར་གསོ་
 དང་སྐོབ་སྤྲུག་དམར་གསོད་གཏོང་མཁན་གྱི་ལག་དམར་རྣམས་ལ་ཉེས་ཆད་
 གཏོང་དགོས་པའི་དགོས་འདུན་བཏོན། ཐངས་དང་པོར་སྐོབ་སྤྲུག་མང་པོ་ཞིག་
 ཉམ་སྲིད་གཞུང་གི་དཔལ་འཕྲོར་གྱི་སྲིད་བྱས་དང་། དུག་པོའི་སྲིད་དབང་སྐེར་
 སྲིད་ལམ་ལུགས་ལ་དངོས་སུ་སྐྱོན་བརྗོད་བྱེད་འགོ་བཙུགས། ཕྱི་རྒྱ་དུག་པའི་

ཚོས་ ༡༡ ཉེན་སྲོལ་ཕྱག་གི་གོམ་བཤོད་དོ་རྒྱལ་ཞིག་ཟེང་འབྲུག་སྐོར་སྤྱང་བའི་
དཔུང་ཕྱེ་ཞིག་གིས་གདུག་རྩུབ་ཆེན་པོས་དྲག་གཞོན་བྱས། སྐབས་འདིར་སྲོལ་ཕྱག་
མང་པོ་ཞིག་གིས་འཚོ་བ་ཅན་གྱི་འཐབ་ལན་འཇུག། སྤྱི་དོ་བར་དུ་ཟེང་འབྲུག་སྤྱི་
མཐུན་དེ་མ་མཐར་མི་མང་བརྒྱ་བརྒྱ་ཐམས་པ་དང་། ཟེང་འབྲུག་སྐོར་སྤྱང་བ་ཉི་ཤུ་
ཐམས་པར་སྲོག་སྐྱོན་བྱུང་། དེའི་ལ་ལན་དུ་སྤྱི་གཞུང་ནས་མང་ཚོགས་ཚོགས་
འཛུགས་བཀག་འཛོག་དང་མཚན་འགྲུལ་བཀག་སྡོམ་བྱས།

སྤྱི་ཟླ་བདུན་པའི་ནང་ཟེང་ཆ་དེ་འབར་མ་ཚུན་ཡོངས་ཀྱི་གྲོང་ཁྱེར་དང་གྲོང་
བདལ་གཞན་དང་གཞན་དུ་བྱུང་གདལ་བྱུང་བའི་རྗེས་སུ། སྤྱི་གཞུང་གིས་སྲོལ་
ཕྱག་ཚོའི་དགོས་འདུན་ལ་ཆག་ཡང་བསམ་གཏིག་བྱེད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པར་མཛོད། རང་
རྒྱུན་ (Rangoon) ཀྱི་སྐོར་སྤྱང་བའི་སྤྱི་བྱུང་དགོངས་པ་ཞུས་པ་དང་། མཚན་
འགྲུལ་གཙོ་བོ་པའི་ཁྲིམས་གཞི་ཁྲ་བསྟུ་བྱས། སྤྱིར་འབྲུད་བྱས་པའི་སྲོལ་ཕྱག་རྣམས་
འཛུགས་གྲུར་སྐྱར་འཇུག་བྱེད་དུ་བརྟུག། མངའ་དབང་བསྐྱར་བཞེན་པའི་འབར་
མའི་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་ལས་རིམ་ཚོགས་པ། རྩོམ་ཞེས་པའི་ (BSPP)
Burmese Socialist Programme Party ཡིས་སྤྱིར་བཏང་མིན་པའི་ཚོགས་
ཆེན་ཞིག་བསྐོར་ཚོགས་གིས་དེའི་ནང་དུ་མི་ལོ་བརྒྱ་ཕྱག་གསུམ་གྱི་རིང་ལ་འབར་
མར་དབང་སྐྱར་བྱེད་པོ་དམག་སྤྱི། ཉི་མེན་ (Ne Win) ཀྱིས་ཚོགས་པའི་གཙོ་
འཛུགས་ནས་དགོངས་ཞུའི་བསྐྱེད་བསྐྱུགས་བྱས་པ་དང་། ཚོགས་པ་གཅིག་གི་དབང་
བསྐྱར་དེ་ཚོགས་པ་དུ་མའི་མང་གཙོའི་ལམ་ལུགས་སུ་བརྗེ་བའི་གནད་དོན་གྱི་
ཐོག་ལ་རྒྱལ་ཡོངས་མང་མོས་འོས་བསྐྱེད་ཞིག་བྱེད་དགོས་པ་བཤད། འོན་ཀྱང་། རྩོམ་
ཞེས་པའི་སྤྱི་ཚོགས་རྣམས། ཉི་མེན་ (Ne Win) ཀྱི་མང་གཙོའི་ཐོག་མང་

མིས་འོས་བསྟུན་ཕྱིན་པའི་གྲོས་འཆར་ལ་ཁས་ལེན་མ་བྱས་པ་དང་། རང་རྩོམ་དུ་
སློབ་སྦྱོར་དམར་གསོན་གཏོང་བའི་བྱེད་གཏེ། སེ་ཡན། ལུ་མིན། (Sein Lwin)
ལ་ཚོགས་པའི་གཙོ་འཛིན་གསར་པར་བསྐོས་བཞག་བྱས།

ཕྱི་ཟླ་བརྒྱད་པའི་ཚེས་ ༤ ཉེན་སྲིད་མངའ་ས་ལས་བཤོལ་ངོ་རྒྱུ་ཞིག་འགོ་
ཚུགས། འབར་མ་རྒྱལ་ཡོངས་སུ་མི་མང་འབྲུམ་སྤྲུལ་གཤིས། རྗེ་ཨེས་པེ་ཡི། ཡི་
དུག་པོའི་སྲིད་གཞུང་དེ་མ་ཐག་དུ་དགོངས་པ་ལྟ་དགོས་པ་དང་། ཚོགས་པ་དུ་
མའི་འོས་འདེམས་ཀྱི་བྱ་སྤྲོད་བྱེད་པའི་ཆེད་དུ་བར་བཞུགས་ཀྱི་སྲིད་གཞུང་ཞིག་
འཇུགས་དགོས་པའི་དགོས་འདུན་བཏོན་པ་དང་སྤྲུལ་རེ་ལྟོས་ཁྲིམ་བསྐོར་བྱས།
མཚན་གྲང་གི་སྡོན་ཚུལ་དུ་གོ་མཚོན་བྲལ་བའི་རེ་ལྟོས་པ་རྣམས། རང་རྩོམ་ཀྱི་
གྲོང་ཁྱེར་ཚོགས་ཁང་དུ་འབྲོར་བ་དང་དཔུང་དམག་སྡེ་ཁག་རྣམས་དེ་གར་ཡོང་
ནས་བཟང་ངན་དབྱེ་འབྲེད་མེད་པར་མེ་མངའ་བརྒྱབས་ཏེ་བརྒྱ་སྤྲུལ་མང་པོ་
བསད། དེ་རྗེས་ཀྱི་ཉེ་མ་མང་པོའི་རིང་ལ་འབར་མ་རྒྱལ་ཡོངས་སུ་མ་མཐར་གྲོང་
ཁྱེར་དང་གྲོང་བདལ་བཞི་བཅུའི་ནང་དུ་རེ་ལྟོས་པ་རྣམས་ལ་དམག་མི་དང་སྐོར་
སྤྲུང་བའི་སྡེ་ཚན་ནས་དུག་ཚོལ་བྱས། རང་རྩོམ་ནང་གི་རེ་ལྟོས་པ་ཚོས་ལག་
པར་གང་ཐེབས་ཚད་ཀྱི་གོ་མཚོན་ལྡངས་ཏེ་འཛིངས། ཕྱི་ཟླ་བརྒྱད་པའི་ཚེས་ ༤
ནས་ཚེས་ ༡༡ བར་ལ་འབར་མ་རྒྱལ་ཡོངས་སུ་རེ་ལྟོས་པ་ཁྲི་གཅིག་ལས་མང་
བ་སྲོག་ཐོག་དུ་ཕྱིན།

འབྲུག་ཟིང་ཏེ་ཅང་བྱུང་ཆེ་བར་བརྟེན་དམག་མིས་ཆེད་འཇུགས་བྱས་པའི་
སྲིད་གཞུང་གསར་པ་རེ་རེ་བཞིན་དེ་དག་གི་ནང་དུ་མི་མང་དུ་སྤྲུལ་མ་བསྟུས་ཡོད་
ཀྱང་འཚོ་གནས་མ་ཐུབ། ཕྱི་ཟླ་བརྒྱད་པའི་ཚེས་ ༡༣ ཉེན། སེ་ཡན། ལུ་མིན།

(Sein Lwin) ་ྲྀས་མྲོ་བྱུང་ཐོགས་རྒྱལ་ཏུ་དགོངས་པ་ལྷུས་པ་དང་དམངས་ཁྲོད་
 རྣམས་ རྟོག་ཀྱི་མ་ལུང་། མ་ལུང་ (Dr. Maung Maung) ་ལ་སྲིད་མྲོན་དུ་
 བསྐོས་ལ། བདུན་ཕྱག་གཅིག་གི་ལྷོས་ལྷུ་ལྟེང་འཇགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་རྩམ་སྟོན་འགོ་
 རྒྱུགས་ ཕྱི་རྒྱ་བརྒྱད་པའི་ཚེས་ ༡༡ ཉེན་སྲིད་མངས་ཀྱི་ལས་བཤོལ་ངོ་རྒྱུ་
 གསར་པ་ཞིག་བྱས་ ཉེན་གཉེས་ཀྱི་རྗེས་སུ། རང་རྒྱུན་གྱི་ནང་དུ་ཉེན་ལྟར་རྩམ་
 སྟོན་ཁོམ་བསྐོར་གྱི་ནང་དུ་འཇུག་ལྷགས་བྱེད་མི་ས་ཡ་བྱེད་ལས་མང་བ་བྱུང་རྒྱུ་
 དེ་ལྟ་བུ་རྒྱ་བརྒྱད་པའི་ནང་དུ་བཀོད་ཁྱབ་བྱས་པའི་དུག་པོའི་ཁྲིམས་གཞི་དེ་མྲོ་བྱུང་
 དུ་བྱིར་འཐེན་བྱས་ སྲིད་དོན་གྱི་བཅོམ་པ་འགའ་ཞིག་བཅོམ་ཁང་ནས་མྲོད་བཀོལ་
 བཏང་བ་དང་། སྐར་ཡང་རྩམ་སྟོན་པ་ཚོའི་དགོས་འདུན་འགྲུབ་སྲིད་པའི་རེ་བ་
 ཞིག་མངོན། ཕྱི་རྒྱ་བརྒྱད་པའི་ཚེས་ ༡༡ བར་ལ་དབང་སྐྱུར་བཞིན་པའི། རྗེ་ཨེས་
 པེ་ཡི། ཚོགས་ཁོངས་ནས་མི་མང་སྟོང་ཕྱག་དུ་མས་དགོངས་པ་ལྷུས་པ་དང་།
 མྲོར་སྐྱུང་བ་དང་དམག་མའི་ཕྱི་ཚོན་ནས་ཐེ་བྱས་མ་བྱས་པར་བརྟེན་རྩམ་སྟོན་
 ཁོམ་བསྐོར་འཕེལ་རྒྱས་སུ་བྱིན།

ཕྱི་རྒྱ་དགུ་པའི་འགོ་སྟོན་དུ་འགོག་རྒྱུ་སྲིད་ལྟར་དེ་བྱས་པ་དང་། མང་གཙོ་
 འདོད་ཞེན་པའི་ལས་འགུལ་གྱ་སྲིག་དུ་བྱིན། སྲིད་གཞུང་གི་དབང་ཚད་ཞིགས་
 རལ་དུ་སོང་། སྲོལ་ཕྱག་དང་། རང་པའི་གྲ་པ། སྲིད་མངས་གཞན་བཅས་ཀྱི་
 ལྟངས་འཛིན་གྱི་འོག་དུ་སྲིབས་པའི་མ་མཐར་གྲོང་བདལ་དང་གྲོང་རྒྱུང་ལྟ་བུའི་
 རང་གི་ཉེན་རེའི་བྱ་གཞག་སྟོང་བར་ཆབ་འབངས་ཀྱི་ལྷན་ཚོགས་ཤིག་བཙུགས་
 ཕྱི་རྒྱ་ ༩ པའི་ཚེས་ ༩ ཉེན་གནས་དམག་གི་དམའ་རིམ་ལས་བྱེད་བརྒྱ་ཕྱག་
 འགའ་ཤས་ཀྱིས་གོ་གནས་དོར་ཉེ་སྲིད་གཞུང་གི་འགུལ་རྒྱ་ཏུ་འགོག་རྒྱུ་བཅོམ་

དང་མཉམ་ཞུགས་བྱས། ཕྱི་ཟླ་དགུ་པའི་ཚེས་ ༡༠ དང་ཚེས་ ༡༡ ཉིན། རྗེ་ལེས་
 དེ་ལོ། དང་གྲོས་ཚོགས་གཉིས་ཀ་ནས་ཚོགས་པ་དུ་མ་ལྟན་པའི་མང་གཙོའི་ལམ་
 ལུགས་ཤིག་གི་འོག་ཏུ་བསྟར་རྒྱུ་ལོངས་འོས་བསྟར་ཆེན་མོ་གསལ་བསྒྲགས་བྱས།
 སློབ་ཕྲུག་ཚོ་དང་མང་གཙོ་དོན་གཉེར་ཅན་གྱི་ལས་འགུལ་ལ་རྒྱལ་ཁ་ལག་ཏུ་
 ཡོན་ལྷན་ལོངས་སྤོངས་དེར། དམག་མིས་གཞུང་གི་དབུ་བཙན་འཕྲོག་གསར་པ་ཞིག་
 ལག་བཟུང་བྱས། ཕྱི་ཟླ་དགུ་པའི་ཚེས་ ༡༥ ཉིན་རྒྱལ་ཁབ་གྱི་ཁྲིམས་དང་བདེ་
 འཇགས་སྐྱུར་གསའི་ལྷན་ཚོགས་ (State Law and Order Restoration
 Council-SLORC) ཞེས་པ་ཞིག་དུག་པའི་དཔུང་དམག་གིས་གསར་འཇུགས་
 གྱིས་གྲོས་ཚོགས་དང་། རྒྱལ་ཁབ་གྱི་ལྷན་ཚོགས། དེ་བཞིན་གཞུང་འབྲེལ་གྱི་
 ཚོགས་པ་གཞན་ཡོངས་རྫོགས་མེད་པར་བཟོས། མི་ལྡེལ་མང་བའི་འདུ་
 འཛུགས་མི་ཚོག་པ་བཟོས། རྒྱལ་ཡོངས་སུ་དཀོང་དྲིའི་ཚུ་ཚོད་ ༥ ནས་ལྔ་དྲིའི་
 ཚུ་ཚོད་ ༧ པ་བར་མཚན་འགུལ་བཅད། བུམ་སྟེང་བུལ་བ་དང་། ཐབས་ལམ་
 ལྟན་པའི་རྒྱལ་པོ་ཞིག་གི་སློན་ཏུ་གཞོན་སྐྱུར་ལོག་བྱས། ཉིན་གསུམ་གྱི་ནང་དུ་
 ཕལ་ཆེ་བའོ་མཚོན་བུལ་བའི་སློབ་གྲྲི་སློབ་ཕྲུག་ཡིན་པའི་རོ་རྒྱལ་བ་བརྒྱ་ཕྲག་དུ་
 མ་སྤང་ལམ་ཁག་ཏུ་རྒྱུན་འདས་སུ་བཏང་། ལྷོང་ཕྲག་དུ་མ་འཛིན་བཟུང་བྱས་
 པའམ། ཡང་ན་གར་སོང་ཆ་མེད་དུ་གྱུར།

ལུ་མཐུད་པའི་འཇུགས་སྐྱུལ་གྱི་སྤྲིལ་རའི་འོག་ཏུ་རོ་རྒྱལ་གྱི་རམ་ལྗོན་ཕལ་
 ཆེ་བ་མཚམས་ཆད་པ་དང་སྤྱི་དམངས་གྱི་ལས་བཤོལ་རོ་རྒྱལ་རང་སར་བུལ།
 ཡིན་ན་ཡང་སློབ་ཕྲུག་ལྷོང་ཕྲག་དུ་མས་སྤྲིད་གཞུང་གི་ཐད་དུ་དུག་པའི་འཐབ་རྩོད་
 བྱེད་རྒྱུའི་རེ་བ་དང་བཅས། ཐའི་ལན་ཏའི་(Thailand) ས་མཚམས་ས་གནས་

ལག་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་། མངོན་གསལ་ཆེ་བའི་ཡུགས་འགལ་བའི་མི་སྣ་གསུམ་གྱིས་
 ལོ་གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ་ངེས་པར་དུ་ཚོགས་པ་དུ་མའི་འོས་འདེམས་ཚོག་རྒྱུའི་སོ་
 ལོ་ཀླ (SLORC) ཡི་ཁས་ཚེད་ཀྱི་ཁེ་ཕན་སྲུང་ས་ཏེ་རྒྱལ་ཡོངས་མང་གཙོའི་
 ཚོགས་སྡེ། ཨེན་ཨེལ་ཏེ་ National League for Democracy (NLD) ཞེས་
 པ་སྲིད་དོན་གྱི་ཚོགས་པའི་ངོ་བོར་བཙུགས་པ་དང་དེབ་སྐྱེལ་བྱས། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་
 རང་དབང་ལེན་པའི་དཔལ་བོ། ཨང་སན་ (Aung San) ཀྱི་བུ་མོ། ཨང་སན་སུ་
 ཀེ་(Aung San Suu Kyi) ལ། ཨེན་ཨེལ་ཏེ་ (NLD) ཡི་དྲུང་ཆེར་བསྐོས།
 ཨང་སན་སུ་ཀེས་མི་མང་རྣམས་ལ་སྤྲིག་འཇུགས་ཁྲེར་བ་དང་། འཚོ་བ་སྤོངས་
 དགོས་པའི་འབོད་སྐྱེལ་བྱེད་བཞིན་རྒྱལ་ཡོངས་སུ་བསྐོར་སྐྱོད་བྱས། མོས་མང་
 གཙོའི་ལས་འགལ་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་དང་ཚོགས་འཛོམས་མི་ཚོག་པའི་བཀའ་བྲིམས་
 ལ་བརྩི་མེད་བྱེད་པའི་མི་མང་བྲི་བྲག་གི་མི་ཚོགས་བསྐོངས།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༧ ཡི་ལོ་དཀྱིལ་དུ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བྲིམས་དང་བདེ་འཇགས་བསྐྱར་
 གསོའི་ལྷན་ཚོགས་སམ། སོ་ལོ་ཀླ། ཡིས་ཨང་སན་སུ་ཀེ་དང་། ཨེན་ཨེལ་ཏེ་ཡི་
 ཐད་དུ་འཇུགས་བསྐྱེལ་དང་མནར་གཙོད་ཀྱི་ལས་འགལ་འཕེལ་རྒྱས་སུ་བཏང་།
 འོན་ཀྱང་ ༡༩༩༩ ཀྱི་མང་ཚོགས་རམ་སྐྱོན་རྣམས་དང་ངོ་བོ་མི་འདུ་བ་ཡིན་ཅུང་
 འགལ་ལྷན་སུ་མཐུན་དེ་གནས། དཔེར་ན་ཉམས་ཏྲོགས་པ་ཞིག་གིས་བརྗོད་གསལ་
 ལ།

“ལས་འགལ་གསར་པ་ཞིག་གི་བཟོ་སྐྱོན་བཞིན་འདུག ཨང་སན་སུ་ཀེའི་
 མདུན་དུ་འཛོམས་པའི་མི་ཚོགས་ཚེན་པོ་དེས་སྐད་འབོད་དང་འབྲེད་དར་འཕྱར་
 བ་སོགས་མ་བྱས་པར། ཁོང་ཚོས་མའི་གསུང་བཤད་ལ་དོ་སྣང་ཆེན་པོས་ཉན་པ་

དང་། རྗེས་སྐྱོད་ཀྱི་ཡོད་པའི་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་དྲི་བ་དྲིས། དེ་ལས་ཀྱང་ཕལ་ཆེར་གལ་ཆེ་བ་ཞིག་ལ། མི་ཚོགས་ཁ་ཐོར་གཏོང་བའི་ཆེད་དུ་བཏང་བའི་དམག་དཔུང་ཚོས་མིའི་གསུང་བཤད་ཉན་རྒྱུའི་ཆེད་དུ་དམག་མིའི་མོ་ཏ་ནས་མར་བབས་འགོ་བཙུགས།”

ཕྱི་ཟླ་བདུན་པའི་ནང་དུ་སྲིད་གཞུང་གིས། ཡང་སན་སུ་ཀི་བཟང་བཙོན་དུ་བཞག་པ་དང་། ཞེན་ཞེལ་ཉེ་ཡི་ལས་འགུལ་བ་ན་གཞོན་དུ་མ་བཙོན་འཇུག་གམ་ཡང་ན་དམར་གསོད་བཏང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༠ ཟམ་པའི་ཟླ་བ་ལྔ་པའི་ནང་དུ་ཚོགས་པ་དུ་མ་ཡོད་པའི་རྒྱལ་ཡོངས་འོས་བསྐྱབས་པར་སྤྱི་མཐུན་པའི་འགོག་གཞོན་ཡོད་མེད་ལ་མ་ལྟོས་པར། ཞེན་ཞེལ་ཉེ་ཡི་འོས་ཤོག་གི་བརྒྱ་ཆ་བརྒྱད་བཅུ་ལས་མང་བ་ཐོབ། འོན་ཀྱང་དུག་པོའི་སྲིད་དབང་སྐྱེད་པ་ཚོས་འོས་ཤོག་གི་གྲུབ་འབྲས་ལ་ཆ་འཛིན་འོས་ལེན་མ་བྱས་པར་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྤངས་འཛིན་རང་སོར་བརྒྱུང་།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༥ ཀྱི་ལོ་མཇུག་དུ་ཡིག་ཆ་འདི་འབྲི་བའི་སྐབས་སུ་འང་། འབར་མའི་མང་གཙོའི་འཐབ་རྩེད་དེ་ད་དུང་ཐག་ཚད་མེད། དུག་པོའི་སྲིད་དབང་སྐྱེད་པ་རྣམས་གོ་གནས་སུ་རང་འཇགས་ཡོད། ད་ཆ་གཞུང་འབྲེལ་གྱི་བཟང་བཙོན་འོག་དུ་མེད་ཀྱང་། མང་གཙོའི་འགོ་བློན། ཡང་སན་སུ་ཀི་ཡི་བྱེད་སློབ་རྣམས་ལ་བཀག་འགོག་གྲགས་ཆེ་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༥ ནང་གི་མི་མང་སྡེ་བ་གསོད་ཀྱི་རྗེས་སུ་སློབ་སྦྱོང་དུ་མས་མི་རིགས་འདུ་མིན་གྱི་དོ་ལོག་པ་རྣམས་ཀྱིས་བརྒྱུང་བའི་ས་མཚམས་ས་གནས་ཁག་དུ་སྐྱོས་པ་དང་། སྲིད་གཞུང་གི་ཐད་དུ་དུག་པོའི་འཐབ་རྩེད་འགོ་འཇུགས་བྱེད་པའི་འབད་བཙོན་བྱས། ཕལ་ཆེ་བར་ཁོང་།

ཚོར་ལམ་སྣོད་ས་མ་བྱུང་། བཅོམ་འཇུག་དང་འགོག་གཞན་གཞན་ཡང་ཡོད་མེད་
ལ་མ་སྣོད་པར་རྒྱལ་ཡོངས་མང་གཙོའི་ཚོགས་སྡེའི་ལས་འགུལ་བ་དང་། ཨང་
སན་སུ་ཀའི་རྗེས་འབྲངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དུས་ལུན་འདི་དག་གི་ནང་དུ་ཁོང་ཚོའི་
འཐབ་ཚུང་ལ་རྒྱལ་སྤྱིའི་དོན་ལེན་ཐོབ་རྒྱུར་ལམ་སྣོད་ས་བྱུང་བ་དང་། འབར་
མའི་ནང་གི་སྲིད་དབང་སྐྱེར་སྤྱོད་པ་རྣམས་དང་ཡང་ཡང་འགྲན་ཚོད་བྱེད་བཞིན་
དུ་ཡོད།

བཅོམ་འཇུག་དང་། གསོད་བརྟུང་། མནར་གཅོད་ཇི་ཡོད་ལ་མ་སྣོད་པར།
འབར་མའི་མང་གཙོ་དོན་གཉེར་བ་དང་མི་རིགས་འདུ་མིན་སྡེ་ཁག་ནས་སྲིད་
དབང་སྐྱེར་སྤྱོད་ལམ་ལུགས་ལ་འགུལ་སྐྱབྱེད་པའི་སེམས་གཤམས་བདག་ཉར་བྱས་
ཡོད། དུག་པོའི་དམག་གི་དོན་ཡོད་གནས་ཚུལ་རིམ་བཞིན་ཤེས་ཚོར་བྱུང་བར་
བརྟེན། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༥ ནས་བཟུང་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༠ ཐམ་པའི་ལོ་དཀྱིལ་བར་དུ་དུག་
པོའི་འཐབ་ཚུང་བྱེད་པར་སྤྱོད་ཐོག་ཚོད་པའི་དུག་པོའི་སྣོད་ལུག་སྡེ་ཁག་གིས་ག་ལེར་
འབར་མའི་ནང་དུ་ “སྲིད་དོན་གྱི་བཀའ་བཅེ་མེ་ཞུ་བ་” ཞེས་པའི་འཆེ་བ་སྤངས་
པའི་འཐབ་ཚུང་འཕེལ་རྒྱས་གཏོང་བའི་འབད་ཚོལ་ཞིག་ལ་ཁ་ཕྱོགས་བསྐྱར་རྒྱ་
འགོ་རྒྱགས། ཁོང་ཚོར་མང་གཙོ་སྐྱེར་གསོའི་ཆེད་དུ་དགོས་པའི་འཐབ་ཚུང་གྱི་དོ་
བོ་ལྟེ་བ་དེ་སྲིད་དོན་གྱི་བཀའ་བཅེ་དང་ལེན་མེ་ཞུ་བ་དེ་ཡིན་པར་འཕྲོད་བྱུང་།
འཆེ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚུང་གྱི་དབང་ཆའི་གོ་རྟོགས་བྱུང་སྡེལ་བྱེད་རྒྱུའི་འབད་
ཚོལ་དེས། དུག་པོའི་སྲིད་དབང་སྐྱེར་སྤྱོད་པ་རྣམས་ཁོང་ཁྱོད་ལངས་བ་བཅོས་ཡོད་
ཀྱང་། དེ་འདྲའི་བཅོང་གོལ་གྱི་ཐབས་བྱས་ཤིག་ལག་ལེན་བསྐྱར་རྒྱ་དང་། ཡར་
རྒྱས་གཏོང་རྒྱུར་དཀའ་ངལ་ཡོད་བཞིན་པ་ཡིན།

ཡེ་ལུ་བཟུ་བདུན་པ།
ཅེ་ཀ་ཀོ་སོ་ལོ་ལྷ་གེ་ཡ། ༡༩༤༩

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༤༩ དེ་ཤར་ཕྱོགས་ཡོ་རོ་བ་ཀྱི་ནང་དུ་འགྱུར་བ་འགོ་བའི་ལོ་ཞིག་
ཡིན། སྤུ་ལཱ་ཏེ་ཀང་དུ་ཚིག་སྒྲིལ་མཐུན་ཚོགས་ལ་དབྱར་ཁའི་རྒྱལ་ཁ་དང་།
ནང་མེ་རིའི་ནང་དུ་རྒྱལ་གཉེར་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་མངོན་གསལ་མེད་པར་
ཐོར་ཞིག་ཕྱིན་པ། ཕྱི་ཟླ་བཟུ་གཅིག་པའི་ཚེས་ ༩ ཉིན། རྫོང་མ་ནིའི་ནང་གི་
བུར་ལིན་གྱང་ཅིག་སློབ་བ་བཅས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ད་ཆ། ཅེ་ཀ་ཀོ་སོ་ལོ་ལྷ་གེ་ཡ།
(Czechoslovakia) ཡི་བང་རིམ་ཡིན།

རྫོས་གར་ལྷར་འབྲུག་ཆ་དོད་པའི་དོན་རྒྱུན་དེ། ཟླ་བ་བཟུ་གཅིག་པའི་ཚེས་
༡༧ ཉིན། པ་རྩ་ག་ (Prague) གི་ནང་དུ་རྒྱ་རི་པ་ཚོས་ལོ་ལྷ་བཟུའི་སློན་ལ་བསང་
པའི་ཅེ་ཀ་ཀོ་སོ་ལོ་ལྷ་གེ་ཡའི་སློབ་ཕྱག་། རེན། ཨོཔ་ལི་ཏེ་ལ། (Jan Opletal) ལ་
རྗེས་དུན་ལྷ་བའི་སློབ་ཕྱག་གི་རམ་སྲོན་ཁྲིམ་བསྐྱར་ཞིག་ནས་འགོ་ཚུགས། དུས་
དུན་བྱེད་རྒྱུར་ཚོག་མཚན་སློད་མཁན་གཞུང་འདྲེལ་དམར་ཤོག་ཚོགས་པའི་
གཞིན་ལུ་སྤྱི་ག་འཇུགས་ཀྱི་རུ་ཁག་ཆེན་པོ་ཞིག་ཐེ་བའི་འགོ་སློད་དེར་སློབ་ཕྱག་
སློང་ཕྱག་བཅོལ་ས་མཉམ་ཞུགས་བྱས། གསུང་བཤད་གནང་མཁན་ཚོས་སྤྱི་
གཞུང་ལ་མི་དགའ་བའི་སློན་འཇུགས་བྱས་པ་དང་། མཐར་རམ་སྲོན་ཁྲིམ་བསྐྱར་
དངོས་སུ་འགོ་བཟུགས། ཁོང་ཚོས། ཐེན་སེས་ལཱ་ས་ (Wenceslas
Square) བཞི་མདོའི་ཕྱོགས་སུ་བསྐྱོད་པ་དང་ཁོང་ཚོའི་གྲངས་འབོར་ཁྲི་གསུམ་

ཡན་ཏུ་འཕམ། བཞི་མདོའི་སློབ་འགྲམ་ཏུ་ཁོང་ཚོར་བེང་འཁྲུག་སློབ་སྦྱང་བ་དང་
 འཛིགས་བསྐྱེད་བསྐྱོད་པའི་དམིགས་བསལ་དཔུང་ལྡན་གྱི་སློབ་སྦྱོང་ཚོས། ཡང་
 ལུ་རྒྱལ་ས་སྐོར་ཏུ་བཞག་ལྟེ། ལོ་མཚོན་མེད་པའི་བཅའ་སྲོལ་ཕྱིར་ལག་པ་གནས་
 ལ་བསྐྱེད་ལྷན་གནས་བཏང་། སྐབས་དེ་སློབ་སྦྱང་བ་ལ་མེད་ཏེ་གསྲོལ་རྒྱུའི་འབད་
 ཚུལ་བྱས། ཡིན་ན་ཡང་། ཁོང་ཚོར་གདུག་རྩུབ་ཆེ་བའི་ཚུར་སྐྱོད་བྱས། བརྒྱ་ཕྱག་
 ལ་རྒྱལ་སློབ་སྦྱང་བའམ་འཛིན་བཟུང་བྱས་པ་དང་། མ་མཐར་སློབ་སྦྱོང་གཅིག་ལ་
 སློབ་སྦྱོང་བྱུང་། འདི་ནི་ཅེག་གོ་སོ་ལོ་ལྷ་གི་ཡ་ཚུན་ཡོངས་སུ་གཏོ་འགལ་ཐབས་
 པའི་ཚུན་ཅ་དེ་ཡིན། སློབ་སྦྱོང་ཚོས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ལས་བཤོལ་དོ་སྐོལ་བྱེད་རྒྱུའི་
 ཐག་གཅོད་བྱས། ཀམ་ཕུ་ཏེར་དང་ལུ་མ་པར་འཕུལ་འཁོར་བེད་སྦྱོང་གིས་སློབ་
 སྦྱོང་ཚོས་བྱུང་བསྐྱེད་པ་དང་། ལག་སྦྱོང་ཤོག་བྲ། སྤོང་གཞུང་ལ་འགལ་ཟླ་བྱེད་
 པའི་དྲིལ་བསྐྱེད་པ་ཅས་པར་འདེབས་དང་འགྲེམས་སྤེལ་བྱེད་འགོ་བཙུགས། ཕྱི་
 ཟླ་བཅུ་གཅིག་པའི་ཚེས་ ༡༥ ཉིན་མཐོ་རིམ་སློབ་གྲྭ་ཏུ་མའི་ནང་ཏུ་བཅོན་འཇུག་
 ལས་བཤོལ་དོ་སྐོལ་དྲིལ་སྦྱོང་བེད་ཅེས་སྤྱ། ཁོང་ཚོ་དང་ལྷན་ཏུ་སློབ་གར་དང་
 སློབ་བརྟན་གྱི་སློབ་གྲྭའི་སློབ་སྦྱོང་རྒྱལ་སྐོར་ལ་འཇུག་ལྷན་གྲུས་བྱས། ཁབ་སློབ་པ་
 ཚོས་རང་རང་སོ་སོའི་ཁབ་སློབ་བཤོལ་ཉེ་ཁབ་སློབ་ཁང་རྒྱལ་སྤོང་དོན་གྱི་གྲོས་
 ལུ་བྱེད་པའི་ལྟེ་གནས་དང་ཚོགས་འདུ་ཚོགས་ལུ་ཏུ་བསྐྱུར། ཕྱི་ཟླ་བཅུ་གཅིག་
 པའི་ཚེས་ ༡༥ ཉིན་ཁབ་སློབ་པ་རྒྱལ་སྐོར་ལ་ཚུ་ཚོར་གཉིས་གྱི་རྒྱ་བྱུང་ལས་
 བཤོལ་དོ་སྐོལ་བྱེད་རྒྱུའི་བཅའ་བྱུང་བ་ལྟེ་ལས།

ཕྱི་ཟླ་བཅུ་གཅིག་པའི་ཚེས་ ༡༩ ཉིན་གྱི་དགོང་དྲོ་དེར། དེ་ལྷ་ཡོང་སྐྱེས་གྱི་
 སློབ་སྦྱོང་འགལ་ལྟེ་ཁག་གི་ཚོགས་མི་འདྲ་མེད་སྐྱོ་ཚོགས་གྱིས། པ་རྩ་ག་ (Prague)

གི་ཁབ་སྟོན་ཁང་ཞིག་གི་ནང་དུ་ཇ་དྲག་གི་ཚོགས་འདུ་ཞིག་འཚོགས། ཚོགས་འདུ་
 དེ། ཅེ་ཀོ་སོ་ལོ་ལྷ་གི་ཡའི་ནང་གི་སྟོན་གྲགས་ཆེ་ཤོས་ཀྱི་འཁབ་གཞུང་ཚོས་པ་པོ་
 དང་། སྲིད་གཞུང་དང་ལྷ་བ་རྒྱབ་འགལ་པ། འགོ་བ་མའི་ཐོབ་ཐང་སྒྲིག་འཇུགས་
 ཀྱི་ཚུལ་ (Charter) ༥༥ ཀྱི་འགོ་འཇུགས་ཚོགས་མི། སྐུ་ལྷ། ཉེ་སྤེལ།
 (Vaclav Havel) ཀྱིས་ཚོགས་བསྐོང་བྱས། རྗེ་ཁག་དེས་དེ་མ་ཐག་དུ་དེ་ཉིད་
 “ད་ཡིད་ཅེ་ཀོ་སོ་ལོ་ལྷ་གི་ཡའི་འགོ་ཁྲིད་ལ་སྟོན་འཇུགས་ཇེ་ཆེར་འགོ་བཞེན་པ་
 དང་། ཉེ་བའི་ཆར་སློབ་ཕྱག་གི་ཞི་བའི་རམ་སྟོན་ཁྲིམ་བསྐོར་བ་རྣམས་གདུག་རྩུབ་
 དྲག་པོས་སྤེབ་གསོད་བྱས་པ་དེས་ཉ་ཅང་ཁོང་ཁྱོད་དཀྱིག་པའི། ཅེ་ཀོ་སོ་ལོ་ལྷ་གི་
 ཡའི་མང་ཚོགས་ཀྱི་ཚོན་པ་དེའི་མགྲིན་ཚབ་པ་ཡི་ངོ་བོར་” དམངས་ཀྱི་སྐྱེང་
 རྟེན་གྱི་ཉེ་བའི་བསྐྱར་རྒྱུད་ཐག་གཅོད་བྱས། དམངས་ཀྱི་སྐྱེང་རྟེན་གས་དེར་རྒྱ་ཁབ་
 ལས་བཤོལ་ངོ་རྒྱུ་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་པའི་སྤྱི་དུ་ཐོག་མའི་དགོས་འདུན་བཞི་
 ཡོད། ཁོང་ཚོས་སྲིད་དོན་བཅོམ་པ་ཡིང་ས་རྒྱུས་སྤྱོད་བཤོལ་དང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༥
 ཀྱི་ཕར་སོ་ (Warsaw) ཚོད་གན་གྱི་བཅོན་འཇུག་ལ་འགན་ཁུར་ཡོད་པའི་སྲིད་
 གཞུང་དང་དམར་ཤོག་ཚོགས་པའི་དཔོན་རིགས་འགའ་ཞིག་ལས་ཁུར་ནས་
 དགོངས་ཞུ། ཉེ་ཆར་སློབ་ཕྱག་རམ་སྟོན་པ་རྣམས་ལ་དྲག་རྒྱུད་བྱེད་པར་འགན་
 ཁུར་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱི་ལས་ཁུར་ནས་དགོངས་ཞུ། དྲག་རྒྱུད་དེར་ཞིབ་དཔྱད་
 བྱེད་པའི་དམིགས་བསལ་ཚོགས་ཚུང་ཞིག་འཇུགས་དགོས་པ་བཅས་ཀྱི་དགོས་
 འདུན་བཏོན།

ཕྱི་ཉིན་དེར། སྲིད་གཞུང་དང་ཚོགས་པའི་དཔོན་རིགས་རྣམས་དགོངས་ཞུ་
 དགོས་པའི་དགོས་འདུན་འདོན་བཞེན་དུ། པ་རྒྱལ་གི་སྟོན་སེམས་ལྷན་བཞེ་མདོར།

མི་མང་འབྲུམ་གཉེས་འཛོམས། སྲིད་གཞུང་གིས་ཁོང་ཚོར་ཡ་ལན་རི་ལྟར་སྲོད་
 ཕར་གདེངས་ཚོད་མ་བྱུང་བར་བརྟེན། འདིའི་སྐབས་སུ་དོ་རྒྱུ་ལ་རྣམས་ཀྱི་ཐད་
 ཏུ་དྲག་རྒྱུ་བེད་སྲོད་གཏོང་རྒྱུའི་འབད་ཚོལ་མ་བྱས། ཉེན་རེ་བཞིན་ལས་དུས་ཀྱི་
 མཚུགས་ཏུ་དོ་རྒྱུ་རེ་རེ་སྤོང་སྤོང་མཐུན་པ་དང་། དེ་སྲིད་གཞན་གྱིས་ཁ་ལོ་བསྐྱར་
 བའི་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཚོགས་པས་བཞི་མདོའི་སྤོང་དུ་ཁ་སྤོང་གས་པའི་རང་
 ཉེད་ཀྱི་སྤོང་སྤོང་གཞན་ལ་སྤོང་ཚེ་ཤོད་པའི་ཆེད་དུ་སྤྱི་དམངས་སྤོང་
 རྟེན་ལ་ཕེད་སྲོད་གཏོང་རྒྱུ་ལ་ཚོགས་མཆན་སྤྲད། ཕ་རྒྱུ་གི་ནང་དུ་མི་མང་
 འབྲུམ་གསུམ་ལས་བརྒྱུ་བའི་དོ་རྒྱུ་རེ་རེ་སྤོང་སྤོང་རྣམས་མི་རིང་བར་ཉེན་རེའི་བྱ་
 གཞན་གྱི་ཆ་ཤས་སུ་འགྱུར་བ་དང་། སྲིད་དོན་གྱི་མང་གཚོ་དང་། རང་དབང་
 རྟེན་པའི་འོས་འདེམས་ཐེ་བའི་མང་ཚོགས་ཀྱི་དགོས་འདུན་རྒྱ་ཆེ་རུ་བྱེད།

ཕྱི་ལྷོ་བརྒྱ་གཅིག་པའི་ཆོས་ ༡༡ ཉེན་ཁྲིམ་མཚོས་མངའ་སྡེ། སོ་ལོ་སྤྱི་
 ཡའི་ནང་དུ་དོ་རྒྱུ་ལས་དོན་རྣམས་འབྲེལ་མཐུན་བྱེད་པོ། “འཚོ་བར་རྒྱུ་
 རྒྱུགས་པའི་མང་ཚོགས་” (People Against Violence) PAV དང་། སྤྱི་
 དམངས་སྤོང་རྟེན་གྱི་སྤྱི་ཚབ་དག་དང་། སྲིད་སྲོན་། ཨ་ཏ་མེག་ (Adamec)
 བཅས་ཀྱི་དབར་ལ་སྤོང་འགྲོའི་གོ་ས་མོལ་དང་པོ་དེ་བྱས། ཉེན་གཉེས་ཀྱི་རྗེས་སུ།
 ཕ་རྒྱུ་གི་ནང་དུ་ ༡༩༩༥ ལོའི་སྤོང་གསུམ་ཚན་གྱི་གསར་བརྗེའི་འགོ་ཁྲིད་། ཨ་
 ལེག་ཚོན་ཏུ་ཀ་ ཏུ་ཕ་ལེག་ (Alexandar Dubcek) ཀྱིས་སྤྱི་དམངས་སྤོང་རྟེན་གས་
 ཀྱི་འགོ་ཁྲིད། སྤྱི་ལོ་ ༡༩༨༩ ལོའི་སྤོང་གསུམ་ (Vaclav Havel) ཐུག་སྤོང་ ཁོང་གཉེས་ཀས་ཉེན་
 གུང་གི་རེ་རེ་སྤོང་དོ་རྒྱུ་ཐོག་གསུང་བཤད་གནང་། དེ་ཉེན་དོ་རྒྱུ་མཚོམས་
 འཛོགས་མ་བྱས་སྤོང་ལ་མི་མང་འབྲུམ་གསུམ་ནས་རང་རང་གི་ལྷོ་ལོག་བྱེད་བཞིན་

ཉེ་དུག་དུག་བཅུ་། རྗེ་མིག་དུག་པའི་མཚོན་རྟགས་འདི་འབྲུང་འབྲུང་
རམ་སྟོན་དོ་རྟོག་རྟམས་ཀྱི་མཚོན་རྟགས་སུ་གྱུར། རི་ལྗང་སྟོབ་བྱ་ཞིག་གི་ཉེན་
ཞག་གཅིག་གི་ལས་རིམ་གྱི་རྗེས་སུ་དྲིལ་བུ་བརྒྱུང་བའམ། ཡང་ན་མི་ཞིག་གིས་ཟ་
ཁང་ངམ། ཆང་ཁང་ནས་ཕྱིར་འགོ་སྐབས་དྲིལ་བུ་གཏོང་བ་ལྟར་ལྟེ་མིག་དུག་
པའི་སྐྱ་དེས་བྱ་བ་ཞིག་གི་མཐའ་མཇུག་ཡིན་པ་མཚོན། དེས་ན་ལྟེ་མིག་དུག་
པའི་སྐྱ་ཡིས་སྐབས་འདིར་དམར་པོའི་སྲིད་དབང་སྐྱོད་ཀྱི་མཐའ་མཇུག་
སྐབས་པའི་རྒྱ་ཁྱབ་ཆེ་བའི་དོས་འཛིན་གསལ་པོར་མཚོན་པ་ཡིན།

དེ་རྗེས་དགོང་དྲུ་དེར་དམར་པོ་ག་ཚོགས་པའི་དབུས་ཚོགས་ཚུང་དང་། ཆབ་
སྲིད་ལས་དོན་ཁང་ངམ། པི་ལི་ཏུ་རྫོ་རོ་ (Politburo) ཡོངས་རྒྱུགས་ཀྱིས་ལས་
ཁུངས་དགོངས་ཀྱི་བྱས་པ་དེ་གསལ་བསྐྱགས་བྱས། འོན་ཀྱང་འབྲུང་བ་དོ་མ་ད་དུང་
མ་བུང་བ་དང་དོ་རྟོག་རམས་སུ་མཐུད་དེ་བྱས། ཕྱི་རྒྱ་བརྒྱ་གཅིག་གི་
ཚེས་ ༡༧ ཉེན་གྱི་ཚུ་ཚོད་གཉིས་རིང་གི་སྤྱི་དམངས་ལས་བཤོལ་དོ་རྟོག་དེ་ལས་
སྟོང་ས་ཆེན་པོ་བྱུང་། ད་ཆ་ཁོང་ཚོའི་ལྷན་ཁགས་མང་བ་འགལ་རྒྱའི་དོ་རྟོག་རམས་
སྟོན་གྱི་སྐྱོར་ལ་གཏོང་བཞིན་པའི། ཅེ་ཀ་ཀོ་སོ་ལོ་ལྷ་གི་ཡའི་གཞུགས་མཐོང་རྒྱུང་
འཕྲིན་ལས་བྱེད་པ་ཚོས་ཀྱང་ལས་བཤོལ་དོ་རྟོག་གི་ནང་དུ་ལྷགས་ཀྱི་ཡོད་པའི་
གསལ་བསྐྱགས་བྱས་པ་དང་དུས་ཡུན་ཚུ་ཚོད་གཉིས་ཀྱི་རིང་ལ་རྒྱལ་ཡོངས་སུ་པ་
ལ་རའི་ནང་དུ་དོ་རྟོག་རམས་སྟོན་པས་ཁོངས་པའི་སྤང་བརྟན་ལས་དེ་མིན་གང་
ཡང་རྒྱང་བསྐྱངས་མ་བྱས།

ཕྱི་རྒྱ་བརྒྱ་གཅིག་པའི་ཚེས་ ༡༥ ཉེན་སྲིད་ཚོན། ཨ་ཏུ་མེ་ག་ (Adamec)
དང་། པི་ཨེ་མི་ (PAV) སྤྱི་དམངས་སློང་སྤྲོགས་བཅས་ཀྱི་དབར་ལ་ཐད་ཀའི་གྲོས་

མིལ་མུ་མཐུང། ཨ་ཏ་མེག་གིས་ཕྱི་རྒྱ་བརྒྱ་གཉིས་པའི་ཚེས་ ༩ བར་ལ་སྲིད་
 གཞུང་གསར་པའི་བསྐྱོབ་ཞུག་དང་ཕྱི་རྒྱ་བརྒྱ་གཉིས་པའི་ཚེས་ ༡༠ བར་ལ་སྲིད་
 འོན་གྱི་བཙོན་པ་ཡོངས་རྫོགས་སྲོད་བཀོད་གཏོང་རྒྱུའི་ཁས་ལེན་བྱས། དེ་
 མཚུངས་དམར་ཤོག་ཚོགས་པས་འགོ་ཁྲིད་གི་ཁྲུང་བྱེད་རྒྱ་དང་འབྲེལ་བའི་དོན་
 ཚན་དེ་ཙམ་མཉམས་ནས་ཕྱིར་འདོན་བྱེད་རྒྱུའི་ཁས་ལེན་བྱས། སྲིད་གཞུང་གི་སྐྱུར་
 བའི་ཚག་ཡང་དག་གི་ཁེ་ཕན་གྲངས་ཉེ་སྲིད་མངས་སྐྱེད་ཞེས་དང་། འཚོ་བར་
 རྒྱབ་སྲོགས་པའི་མང་ཚོགས་གཉིས་ནས་ཕྱི་རྒྱ་བརྒྱ་གཉིས་པའི་ཚེས་ ༡༠ བར་ལ་
 སྲིད་འཛིན། ཏུ་སཀ་ (Husak) ལས་ཁུར་ནས་དགོངས་ཞུ་དགོས་པ་ཐེ་བའི་
 དགོས་འདུན་གྱི་རེ་བུ་མིག་གསར་པ་ཞིག་བྲིས། ཁོང་ཚོས་ཡུལ་དམག་ཕྱིར་བལྟ་
 བྱེད་རྒྱུ་ཨ་ཏ་མེག་ལ་ཕྱི་རྒྱ་བརྒྱ་གཉིས་པའི་ཚེས་ ༩ གི་དུས་བཀག་བཅོས་པ་
 དང་། སྐྱོ་བའོད་གྱི་གཞི་ཙམ་རང་དབང་དགོས་པ་དང་། རང་དབང་ལྡན་པའི་
 འོས་བསུ་བྱེད་རྒྱུར་དུས་ཚོད་གཏན་འབེབས་བཅོས་དགོས་པ་བཅས་ཀྱི་དགོས་
 འདུན་ཡང་བཏོན།

ཕྱི་རྒྱ་བརྒྱ་གཉིས་པའི་ཚེས་ ༩ ཉིན། ཨ་ཏ་མེག་གིས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཚོགས་
 པའི་ཚོགས་མི་ཚེས་མང་པོ་ཡོད་པའི་ཚོན་ཚེན་ལྷན་ཚོགས་གསར་པ་བསྐྱོབ་ཞུག་
 བྱས། སྲིད་མངས་སྐྱེད་ཞེས་དང་། དེ་ལྟ་སྲིད་ ཡིས་འདི་ལ་དོས་ལེན་མ་བྱས་
 པར། ཕྱི་རྒྱ་བརྒྱ་གཉིས་པའི་ཚེས་ ༩ ཉིན་དོ་རྒྱལ་རྩམ་སྲོན་གྱི་རྒྱ་རྒྱལ་གསར་
 པ་ཞིག་འགོ་འཇུགས་བྱས་པ་དང་། ཕྱི་རྒྱ་བརྒྱ་གཉིས་པའི་ཚེས་ ༡༡ ཉིན་སྲིད་
 དམངས་ལས་བཤོལ་དོ་རྒྱལ་གཞན་ཞིག་བྱེད་རྒྱུའི་སྲིགས་ར་སྲུང། པ་རྒྱ་
 (Prague) དང་བརྒྱ་ལེ་ལཱ་ཤ་(Bratislava) གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ་མང་ཚོགས་ཀྱི་

རོ་ཚོལ་ཤུགས་ཆེ་ཞིག་སྐྱར་དུ་བྱུང་བར་བརྟེན། ཅེག་ཀོ་སོ་ཨ་ཀེ་ཡའི་སྲིད་གཞུང་
 དེ་དེ་མ་ཐག་དུ་ཕྱིའི་གནོན་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་འོག་དུ་སྐྱུང་ས། ཤར་རྒྱུ་མ་
 བའི་སྲིད་གཞུང་ཆ་ཚང་བ་ཐོར་ཞིག་དུ་ཕྱིན་པ་དང་། ཚོགས་པའི་འགོ་ཁྲིད་རྣམས་
 བཟང་བཅོམ་དུ་ཡོད་པ་མ་ཟད། སྤར་སོ་ཚོང་གན་གྲིས་སྲིད་འཛིན་དུ་སེག་ཁྲི་
 ཐོག་དུ་བསྐྱེལ་བའི་ཅེག་ཀོ་སོ་ཨ་ཀེ་ཡའི་ ༡༩༥༥ གྱི་བཅའ་འཇུག་དེར་ལུགས་
 མཐུན་གྱི་དམའ་འབབས་དང་སྤང་བྱ་བས། ཕྱི་ཟླ་བཅུ་གཉིས་པའི་ཚེས་ ༥ ཉིན་
 སྲིད་མངས་སྐོང་སྟེགས་དང་། དེ་ལོ་ལྟེ ལྷན་དུ་མཇུག་བསྐྱོམས་མེད་པའི་གྲོས་
 མོལ་གྱི་རྗེས་སུ་སྲིན་ཚོན་ཨ་ཏུ་སེག་གྲིས་དགོངས་པ་ལྟས།

དེ་ནས་སྲིད་འཛིན་དུ་སེག་གྲིས་དམར་ཤོག་ཚོགས་པ་དང་། དེ་དང་འབྲེལ་
 ཡོད་ཚོགས་པ་ལག་དང་མཉམ་དུ་སྲིད་གཞུང་གསར་པའི་གྲུབ་ཆ་ཇི་སྟར་དགོས་
 མིན་གྲོས་བསྟར་བྱེད་པར་རྒྱ་ཚོག་སྒྲོར་མའི་གྲོས་མོལ་ལ་ལུགས་རྒྱུར་སྲིད་མངས་
 ཐོང་སྟེགས་དང་དེ་ལོ་ལྟེ་གཉིས་མགོན་འབོད་བྱས། གྲོས་མོལ་ཉི་མ་གཉིས་ཀྱི་
 རང་དུ་ཚར། ཕྱི་ཟླ་བཅུ་གཉིས་པའི་ཚེས་ ༡༠ ཉིན་སྲིད་འཛིན་དུ་སེག་གྲིས།
 གཙོ་བོར་ཚོགས་པའི་ནང་དུ་མེད་པའི་མི་འགོ་དང་སྲིད་མངས་སྐོང་སྟེགས་དང་
 འཚེ་བར་རྒྱབ་ཕྱོགས་པའི་མང་ཚོགས་ཀྱི་ནང་གི་ཆ་ཤས་ལེན་པོ་རྣམས་ལས་གྲུབ་
 པའི་སྲིད་གཞུང་གསར་པ་ཞིག་བཙུགས་པའི་གསལ་བསྐྱེད་བྱས། དེ་ནས་
 ཁོ་པས་རང་ཉིད་སྲིད་འཛིན་ནས་དགོངས་པ་ལྟས། ཟླ་དེའི་ཟླ་མཇུག་དུ། ཨ་
 ལེག་ཚོན་ཏུ། ཏུ་སེག་མཉམ་མཐུན་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་གཙོའི་འོ་བོར་སྤར་
 ཡང་དབང་ཆའི་གནས་སུ་སྐྱེབས་པ་དང་། འབྲུབ་གཞུང་རྩིས་པ་པོ། སྤུ་ལ་བ།
 ཉེ་མལ་སྲིད་འཛིན་དུ་བསྐོ་བཞག་བྱས། ཉི་མ་ཉི་ཤུ་བཞེད་ནང་དུ་མི་ལོ་ཉི་ཤུའི་

གོང་གི་དྲག་པོའི་བཙན་འཇུག་གྱིས་རེ་བ་རྣམས་བཀག་པའི་མང་ཚོགས་གྱིས་
འཚོ་བ་བྲལ་བའི་སྐར་ལངས་བྱས་ཏེ་དམར་པོའི་སྲིད་གཞུང་ལམ་ཉེས་སུ་བཏང་།
དེ་ནི་དངོས་འབྲེལ་གྱི་ཞི་འཇམ་པའི་གསར་བཛེ་ཞིག་ཡིན།

ལེན་བཅོམ་བརྒྱུད་པ།

ལེན་མི་ཡ། ༡༩༤༡

ཨུ་རུ་སུ་སུ་མཉམ་འབྲེལ་གྱི་འཛོལ་གནས་ཀྱི་ལོ་དུས་མཐའ་མ་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ།
 ལི་ཐུ་ནི་ཡ་དང་། (Lithuania) ཨེས་ཏོ་ནི་ཡ། (Estonia) ལེན་མི་ཡ་
 (Latvia) བཅས་བྲལ་རྒྱུ་ (Baltic) སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ནང་དུ་རང་བཅོམ་
 གྱི་ལས་འགུལ་བྱུང་བ་རྣམས་ཡོངས་རྫོགས་འཛོལ་གྲངས་པ་གསུག་ཡིན། ལས་
 འགུལ་དེ་དག་གིས་སོ་སོར་ (Soviet) གྱི་དབང་གཞིན་དང་། དུག་དམག་གི་ཐེ་
 གཏོགས་གསར་པ་སྡོན་འཛོག་བྱེད་པའི་འབད་ཚོལ་དུ། བཀའ་བརྟེན་དང་ལེན་མི་
 ལུ་བ་དང་། མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པ། རོ་རྒྱལ་རྩམ་སྤོན་བཅས་འཛོལ་གྲངས་པའི་
 ཐབས་ལམ་རྣམས་ལ་སྲས་བཅོལ། ལེན་མི་ཡའི་དཔེ་མཛོན་འདི་དོན་རྒྱུན་གྱི་
 མཚན་གཞི་ཅོམ་ཡིན།

འཛོལ་གྲངས་དམག་ཆེན་གཉིས་པའི་རྗེས་ཐོག་གི་ལོ་དུས་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ།
 ཨུ་རུ་སུ་སུ་བཅོམ་འཇུག་དམག་མིའི་ཁ་གཏད་དུ། ལེན་མི་ཡའི་མི་སེར་མང་པོས་
 དུག་པའི་གོ་མཚོན་བཏེགས་ཀྱང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༤༡ ཅོམ་ལ་ས་འོག་གི་འཛོལ་བཅོམ་
 གྱི་འཛོག་ཚུལ་དེར་ལམ་སྤོངས་མ་བྱུང་བ་གསལ་པོ་ཆགས། དེ་རྗེས་ཀྱི་མི་ལོ་
 སུམ་ཅུའི་ནང་དུ་ཚད་ངེས་ཅན་གྱི་འཛོལ་གྲངས་པའི་འཛོག་ཚུལ་དུ་མ་བྱས།
 འདི་དག་གཙོ་ཆེར་མངོན་གསལ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་འགལ་ཟླ་བརྒྱུད་དེ་མཚོན་པར་
 བྱས། དཔེར་ན་སྤོབ་སྤྱུག་ན་གཞིན་ཚོས་དམར་པའི་གཞིན་ལུ་སྤྱི་ལོ་འཇུགས་ཁག་
 གི་ནང་དུ་འཇུག་ལྷགས་མི་བྱེད་པ་དང་། ཆབ་འབངས་ཚོས་ཨུ་རུ་སུ་སུའི་འོས་བསྐྱོ

ཁག་ལ་འོས་ཤོག་མི་འཕེན་པ། སྲང་ལམ་ཁག་ཏུ་ལྷ་ཙུ་སུའི་སྐད་ཐོག་སྐད་ཆ་མི་
 ཤོད་པ། འགོག་ཚོལ་བརྒྱད་དེ་ལྷ་ཉ་མི་ཡའི་རིག་གཞུང་སྲང་སྐྱོབ་བྱེད་པ་བཅས་ནི་
 འདི་དག་གི་དཔེ་མཚོན་ཡིན། འོན་ཀྱང་དུས་ཡུན་འདིའི་རིང་ལ་སློབ་འཇུག་ས་
 རྩན་པའི་འགོག་ཚོལ་སྡེ་ཁག་ནི་སྤྱིར་བཏང་ཉུང་ཉུང་དང་གསང་བར་གནས་པ་
 ཡིན།

བྱི་ལོ་ ༡༩༥༤ ནང་དུ་མི་མང་གི་དཔལ་འབྱོར་དང་། རིག་གཞུང་། གང་
 ཟག་སྐྱེར་གྱི་ཐོབ་ཐང་བཅས་བཅེ་སྲང་ཇི་ལྟར་བྱེད་མིན་ལྟ་ཚོགས་བྱེད་པའི་ཆེད།
 རང་དབང་ལྡན་པའི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་སྡེ་ཆ་ “ཉེལ་སིང་གི་-༥༦”
 (Helsinki-86) ཞེས་པ་ཞིག་གསར་དུ་བཙུགས་ཏེ། ལྷ་ཉ་མི་ཡའི་ནང་གི་ལྷ་ཙུ་
 སུའི་དབང་བསྐྱུར་ལ་དངོས་སུ་མང་ཚོགས་ཀྱིས་འགོག་ཚོལ་བྱེད་པའི་བཅོ་བཏོད་
 ཐོན། ཚོགས་མི་ཚོས་ལྷ་ཙུ་སུའི་དབང་འཛིན་པ་དང་རྒྱལ་སྤྱིའི་མི་མང་ལ་ལྷ་ཉ་མི་
 ཡའི་ནང་དུ་མང་ཚོགས་ཀྱིས་སྤོང་བཞེན་པའི་སྐད་ཡིག་དང་རིག་གཞུང་གི་དབྱེ་
 འབྱེད་དང་། སྤྱི་དོན་གྱི་བཅོན་གཞོན། དེ་བཞེན་ལྷ་ཉ་མི་ཡའི་མི་རིགས་ལྷ་ཙུ་
 སུའི་མི་རིགས་སུ་བསྐྱུར་རྒྱུའི་སྤྱི་དབྱུང་བཅས་སུ་མཐུད་བཞེན་པ་དེ་དག་ལ་དོ་
 ཚོལ་བྱེད་པའི་ས་ཏགས་འཁོད་པའི་བྱ་ཡིག་བྲིས། ཕལ་ཆེར་བྱི་ལོ་ ༡༩༥༧ ལྱི་ལོ་
 ཚེལ་པོའི་ནང་དུ། ཉེལ་སིང་གི་ ༥༦ གིས། ལྷ་ཉ་མི་ཡའི་ལོ་རྒྱུས་ནང་གི་དོན་རྒྱུན་
 གལ་ཆེ་བའི་ཉེན་མོ་རྣམས་སྲང་བཅེ་བྱེད་པ་དང་། འཛེམ་སྤོང་དམག་ཆེན་གཉེས་
 པ་ནས་བརྒྱུད་ལྷ་ཉ་མི་ཡའི་ནང་དུ་གཞུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་དོ་ཚོལ་རམ་སྲོན་ཆེ་
 ཤོས་ཐོག་མ་དེ་གོ་སློབ་བྱས་ཏེ་དངོས་སུ་སྤྱི་དགཞུང་ལ་ཚིས་མེད་བྲས། སློབ་
 འཇུགས་ཀྱི་ཚོགས་མི་ཚོར་དོ་ཚོལ་རམ་སྲོན་གྱི་སྐབས་སུ་འཛིན་བརྒྱུད་དང་།

བསྐྱེད་པོ་བཟོ་བ་དང་། ཚེགས་ཤོག་གི་ནང་དུ་སྦྱོན་བརྗོད་བྱེད་པ། མང་ཚོགས་ཀྱི་
དབྱུས་སྤྱད་མཉམ་འབྲེལ་བྱེད་པ་བཅས་བྱས། ཡིན་ན་ཡང་ཁོང་ཚོས་ཁ་བཙུམས་སྟེ་
སྤོང་རྒྱུ་རོལ་ལེན་མ་བྱས།

ཉེལ་སེང་གི་ ༡༤ གི་དཔེ་མཚོན་དེ་འགོ་བྱས་འགྲོ་བའི་རང་བཞིན་ཞིག་སྟེ།
ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༥ ཟླ་བ་བཞི་པའི་ཚེས་ ༡༩ ཉིན་། ལྷན་སྡེ་ཡའི་ཆབ་འབངས། སྲིད་
གཞུང་དང་ལྷ་བ་རྒྱལ་འགལ་བྱེད་མཁན་དང་སྲིད་དོན་གྱི་བཙོན་པ་སྟེན་གྲགས་
ཅན། ལྷ་རྒྱུ་ལ། ཞེས་ཀྱི་ (Gunars Astra) ཡི་ཞུགས་འབྲུལ་གོམ་བཟོད་ཞིག་ལ་
མི་མང་སྟོང་ཕྲག་དུ་མས་ཆ་ཤས་སྤངས། འཛེས་སྤོང་དམག་ཆེན་གཉིས་པ་ནས་
བརྒྱུད་ཐེངས་དང་པོར་གོམ་བཟོད་དེའི་སྐབས་སུ་མང་ཚོགས་ཀྱི་དབྱུས་སྤྱད་ ལྷན་
སྡེ་ཡའི་རྒྱལ་སྤྱོད་བཟང་བ་དང་། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྒྱལ་དར་རོལ་བསྐྱེད་མ་འཇུགས་
བྱས། ཟླ་བ་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ལྷན་སྡེ་ཡའི་མཁས་པ་དང་རིག་ཚུལ་བ་དུ་མས་ལུ་
རུ་སྤྱི་སྲིད་བྱས་ལ་དོར་སུ་སྦྱོན་བརྗོད་བྱས། ལྷན་སྡེ་ཡའི་དམར་ཤོག་ཚོགས་
པས་ཁོང་ཚོའི་བྱེད་ལས་ལ་དམའ་འབྲེལ་བྱེད་སྐབས། ཚེགས་ཤོག་འགལ་ཞིག་
གིས་“ལུ་རུ་སྤྱི་དཔོན་རིགས་དང་ཚོགས་པའི་དཔོན་རིགས་བཞེས་པ་འགའ་
ཤས་ཀྱིས་རང་ཉིད་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་དང་ལྷ་བའི་ནོར་འཁྲུལ་རྣམས་འགོ་བཀོལ་
ཆེད་མང་གཙོ་ཅན་དུ་གྱུར་བའི་སྲིད་བྱས་ལ་ཚོལ་བརྒྱུད་བྱེད་པ་”དེར་དོར་སུ་
རོལ་ལེན་མ་བྱས། འཇིགས་སྤོང་བྱེད་རྒྱུའི་ཆབ་དུ་ཚོགས་པའི་གསལ་བསྐྱེད་
དེས་བཀའ་བརྟེན་དང་ལེན་མི་ཞུ་བ་དེ་བས་ཀྱང་རྣམ་པ་ཆེ་རུ་བཟང་།

རྒྱལ་ཡོངས་ལས་འགལ་གྱི་རྒྱ་བསྐྱེད་རེ་སྤྱོད་དུ་སོང་། ལྷན་སྡེ་ཡའི་རང་
དབང་སྲིག་འཇུགས་ཞེས་པ་བཙུགས་པ་དང་། མི་མང་འབྲུམ་ལུ་ལས་མང་བས་

ཚེ་ཤེས་ལྷན་སྐྱེས་པའི་དོ་རྒྱུ་ལོ་མ་བཤོད་དག་རྒྱུ་ལྡན་དུ་གྱུར། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༩ ཟླ་
 བ་བརྒྱད་པའི་ཚེས་ ༡༩ ཉིན། ལྷན་མི་ཡའི་མང་ཚོགས་ཚོགས་པ་ (Popular
 Front) བཙུགས་ནས་ལོ་གཅིག་ཀྱང་མ་འོངས་བའི་ཚུན་དུ། བུ་ལ་ཤིག་སྤྱི་མཐུན་
 རྒྱལ་ཁབ་གསུམ་གྱི་རྒྱལ་ས་རྣམས་མེད་ལུགས་ཐག་གིས་སྤྱེལ་བའི་ཚེད་དུ། ཨེས་
 འོ་ནི་ཡ་དང་། ལེ་ཐུ་ནི་ཡའི་རང་བཙན་ལས་འགུལ་དང་མཉམ་དུ་འཇུག་ལྷགས་
 བྱས། ཉི་ལྟ་ལྟ་ ༧༧ ། སི་ཤེ་ཡི་ན། གཉིས་དབར་གྱི་ཚེད་གན་དང་། བུ་ལ་ཤིག་
 རྒྱལ་ཁབ་དག་གི་ནང་དུ་དེའི་མཇུག་འབྲས་ཇི་ལྟར་བྱུང་མིན་འཇུག་སྐྱོང་ཡོངས་
 ལ་དུ་ན་གསོ་གཏོང་བའི་འབད་ཚོལ་བྱེད་ཕྱིར་མི་མང་ས་ཡ་གཉིས་ལས་མང་བས་
 ཚེ་ཤེས་ལྷན་སྐྱེས།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༠ ཟླ་བ་ ༩ ཚེས་ ༡༧ ཉིན། ལྷན་མི་ཡའི་ཆེས་མཐོའི་ལྷན་
 ཚོགས་ཀྱི་ཚེད་དུ་མང་གཙོའི་འོས་བསྐྱོར་གསལ་བཤད་བྱས་སྐབས། ལྷན་མི་ཡའི་རྒྱལ་
 ཡོངས་རང་བཙན་ལས་འགུལ་དང་། མང་ཚོགས་ཚོགས་པའི་རང་བཙན་ལ་མོས་
 པའི་འོས་མི་རྣམས་ལ་རྒྱལ་ཁབ་ཤུགས་ཆེ་ཐོབ། ཟླ་བ་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་སུ། ལྷན་མི་
 ཡའི་ཆེས་མཐོའི་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་རང་བཙན་སྐྱེད་གསོ་བྱེད་པའི་འདུན་པ་གསལ་
 བསྐྱེད་བྱས་པ་དང་། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མིང་ “ལྷན་མི་ཡའི་སི་ཕི་ཏུ་ སྤྱི་ཚོགས་རིང་
 ལུགས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་” (Latvian Soviet Socialist Republic) ཅེས་པ་
 ཉམས། “ལྷན་མི་ཡའི་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་” (The Republic of Latvia) ཞེས་
 བརྗེ་སྐྱེད་བྱིས་མིང་གསར་དུ་བཏགས། དུས་ཚོད་འདི་ནས་བཟུང་ན། ལྷན་མི་
 ཡའི་མི་མང་ཕལ་ཆེ་བས་ཆེས་མཐོའི་ལྷན་ཚོགས་དེ་ཁྲིམས་མཐུན་གྱི་སྲིད་གཞུང་
 ཡིན་པར་དོས་འཇིག་བྱས་པ་དང་། ཆེས་མཐོའི་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ཀྱང་རང་བཙན་

ལས་འགལ་གྱི་འགོ་བློན་པའི་ལས་འགན་འཁུར།

འོན་ཀྱང་མེ་ལོ་མུ་བཙུའི་རྩོན་གྱི་ལྷ་རྩ་སྲུའི་མི་འབོར་སློ་བཞུད་དང་། ཕྱིར་
འབྲུད་བྱེད་པའི་སྲིད་བྱུས་ཀྱིས་རྩོན་པས་། ལྷན་སྡེ་ཡའི་མི་འབོར་གྱི་བརྒྱ་ཆ་མུ་
བཙུར་ཉེ་བ་རེགས་རྩལ་གྱི་ཆ་ནས། ལྷན་སྡེ་ཡའི་མི་རེགས་མེན། ལྷན་སྡེ་ཡའི་
ནང་གི་ལྷ་རྩ་སྲུའི་མི་རེགས་མང་པོས་རང་བཙན་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱས་ཀྱང་མཐོགས་
འཛིན་པ་ཚོས་ཆེས་མཐོའི་རྩོན་ཚོགས་དེ་བྲིམས་མཐུན་ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་བྱེད་
རྒྱུ་ལས་མ་ཐུངས་པ་དང་། ཁོང་ཚོར་བུ་ལ་ལེགས་ཀྱང་དུ་གནས་བཙུག་པའི་ལྷ་རྩ་
སྲུའི་དཔུང་དམག་སྡོད་པུགས་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱས། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༠ ཟླ་བ་མུ་པའི་
ཚེས་ ༡༤ ཉེན་ལྷ་རྩ་སྲུའི་སྲིད་འཛིན། རྩོར་རྩོམ་ (Gorbachev) ཀྱིས་ལྷན་
སྡེ་ཡའི་རང་བཙན་གྱི་གསལ་བསྐྱེད་དེ་རྣམས་མེད་དོན་སྡོད་ཡིན་པའི་ཁྱབ་
བསྐྱེད་བྱས།

ལྷན་སྡེ་ཡའི་རྒྱལ་ས་རི་རྩ་ (Riga) ཡི་ནང་དུ་རྩོན་ཁ་ཤར་པ་དང་ལྷ་རྩ་
སྲུའི་ནང་སྲིད་རྩོན་ཁང་གི་ངན་བྲགས་ཅན་གྱི་ “སྡེ་ལེགས། རྩོ་རེཌ” (Black
Berets) ཀྱིས་འཕྲུག་སྡོད་འཛིགས་བསྐྱེད་ཇེ་མང་དུ་བཏང་། ཁོང་ཚོའི་བྱེད་ལས་
གྱི་ནང་དུ་མང་ཚོགས་དང་གྲོང་སྡེའི་འགོ་བློན་ཚོའི་ཐོག་དུ་དུག་ཚེས་བྱེད་རྒྱ་དང་།
ས་གནས་གང་སར་འབར་ཇེས་གཡུགས་རྒྱ་བཙུག་བསྐྱེད་ཡོད། འཕྲུགས་འཛིན་
པ་ཚོས་ “བདེ་འཇགས་སྐྱུར་གསའི་” དོན་དུ་མིས་ཀོ་ནས་ཐད་ཀར་ཐེ་གཏོགས་
དམོས་པའི་ལྷ་སྐྱེལ་བྱས་པ་དང་། ལྷ་རྩ་སྲུའི་དབང་གཞོན་གསར་པ་ཞིག་ཡོང་བ་
དེས། གནས་སྡངས་འདིའི་ནང་དུ་རང་བཙན་ལ་དགའ་བའི་མང་ཚོགས་གྱི་
རྒྱུག་འཕྲུགས་རྣམས་ནས་ཅི་སྟེ་ལྷ་རྩ་སྲུའི་དུག་པའི་དཔུང་འཕྲུག་བྱས་ཚོ། ལྷ་

མཐུན་ཚུལ་ཁབ་སྲུང་སྐྱོབ་བྱེད་ཐབས་སུ་འཚོ་བ་སྲངས་པའི་ཐབས་བྱས་འཚོལ་
འགོ་བཙུགས། སྲུང་སྐྱོབ་གྱི་ཚེད་དུ་སྐབས་བསྟུན་གྱི་འཚོ་བ་སྲངས་པའི་འགལ་ཟླ་
དེ་རྒྱུག་འཇུགས་ལྡན་པའི་འཚོ་བ་སྲངས་པའི་འཐབ་ཚོད་གྱིས་བརྗེ་སྐྱུར་བྱེད་ཚུ་
བྱས།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༡ ཟླ་བ་དང་པོའི་ཚེས་ ༧ ཉེན་རི་རྩའི་ནང་གི་ཚོགས་ཤོག་ལས་
ཁང་དེ་གི་ལེག་ རྗེ་དེའ་ཚོས་དུག་པོའི་སློ་ནས་བཅོན་བཟུང་བྱས་པ་དང་། ལྷ་རུ་
སུའི་སྲིད་གཞུང་གིས་དམག་བསྐྱལ་རྒྱག་སྐབས་བཀའ་བཅི་དང་ལེན་ཡོང་བའི་
གནད་དོན་ལ་བརྟུན་དེ། ལུ་ཁྲིལ་མངའ་སྡེ་ཚོའི་ནང་དུ་གནམ་དམག་འཕར་མ་
གཏོང་བྱའི་གསལ་བསྒྲགས་བྱས་སྐབས་ཚོད་ལྷ་དང་པོ་དེ་བྱུང་། ཕྱི་ཟླ་དང་པོའི་
ཚེས་ ༩ ཉེན་ལུན་མི་ཡའི་རྒྱལ་ཡོངས་རང་བཅོན་ལས་འགལ་གྱིས་དེ་ཉིད་གྱི་
རྗེས་འབྲངས་པ་ཚོ་ལ་“ལྷ་རུ་སུའི་སྲི་མཐུན་ཚུལ་ཁབ་གྱི་དུག་པོའི་དཔོན་རིགས་
དང་། ཁོང་ཚོའི་རྒྱབ་སྐྱོར་བ་རྣམས་གྱི་བྱེད་ལས་དག་ལ་འཚོ་བ་སྲངས་པའི་སློ་
ནས་འགོག་ཚོལ་” བྱེད་དགོས་པའི་དེ་སྐལ་ཞིག་བཀའ་སྒྲུབ་ལས་འགལ་དེས་ལུན་
མི་ཡའི་མི་མང་རྣམས་ལ་དམག་སྐྱལ་ལ་འགོག་ཚོལ་དང་། གཏོང་བྱག་གི་སྐབས་
སུ་ལྷ་རུ་སུའི་སྐད་མི་ཤེས་མདོག་བྱེད་པ། ས་ཚའི་མིང་བྱང་དང་། ཁང་པའི་ཨང་
གྲངས། སྲང་ལམ་གྱི་ནགས། མིང་བྱང་སོགས་མེད་པར་བཅོ་བའམ་བརྗེ་སྐྱུར་
གྱིས་དམག་མི་མགོ་ཐོམ་དུ་འཇུག་པ་བཅས་བྱེད་དགོས་པའི་དེ་སྐལ་བྱས།

ཕྱི་ཟླ་དང་པོའི་ཚེས་ ༡༡ ཉེན་ལྷ་རུ་སུའི་གནམ་དམག་དཔུང་སྡེ་ནས་ཁྲིམ་
མཚོས་མངའ་སྡེ། ལེ་ཐུ་ནི་ཡའི་ནང་དུ་གོ་མཚོན་བལ་བའི་མང་ཚོགས་ཐོག་མེ་
མངའ་བརྒྱབས་པ་དང་། ཉེན་གཉིས་གྱི་རྗེས་སུ་རྐང་དམག་དང་རྩུགས་ཁབ་

འཁོར་ལོའི་ལྷོ་ཚོན་གྱིས། ལི་ཐུ་ནི་ཡའི་རྒྱལ་སའི་ནང་གི་གཞུགས་མཚོང་རྒྱུ་
 འཕྲིན་ལྷོ་གནས་སྤྱང་སློབ་བྱེད་མཁན་གྱི་མི་གྲངས་བརྒྱ་བཞི་བསད་པ་དང་གཞན་
 ཉེས་བརྒྱུ་མས་སློབ་བཟང་། ལྷན་མི་ཡའི་འགོ་ཁྲིད་ཚོས་དེའི་མཇུག་ཏུ་ཁོང་
 ཚོའི་བང་རིམ་ཡིན་པའི་ཚོད་དཔག་བྱས། ཕྱི་ཟླ་དང་པོའི་ཚེས་ ༡༩ གྱི་ཞོགས་པ་
 དེར་ཆེས་མཐོའི་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་གཙོ་འཛིན་གཞིན་པས། ལྷན་མི་ཡའི་མང་
 ཚོགས་ལ་གྲོས་ཚོགས་ཁང་དང་། གསར་འགྱུར་བརྒྱུད་ལམ་གྱི་ལྷོ་གནས། དེ་
 བཞིན་རི་ལྷོ་ནང་གི་གལ་གནད་ཅན་གྱི་ས་ཆ་གཞན་རྣམས་སྤྱང་སློབ་བྱེད་དགོས་
 པའི་འདོད་བསྐྱེད་རྒྱུ་འཕྲིན་ཐོག་རྒྱུ་བསྐྱེད་བྱེད་འགོ་བཙུགས། ཁྲོད་ཁྲེང་
 ཡོངས་སུ་མེད་དང་དངོས་ཆས་ཀྱི་ལམ་གཙོད་བཟོ་རྒྱུའི་འཆར་གཞི་བཞིན་། ཟླ་བ་
 དང་པོའི་ཚེས་ ༡༩ གྱི་ཉེན་གྲང་བར་ལ། ལི་ཐུ་ནི་ཡའི་ནང་གི་འགོག་གཞོན་ལ་
 རོ་ཚོལ་བྱེད་པ་དང་། ལྷན་མི་ཡ་རང་ལ་དེ་དང་ཕྱོགས་མཚུངས་པའི་དྲག་ཚོལ་
 བྱུང་ཚེ་སྤྱང་སློབ་བྱེད་རྒྱུའི་ཚོད་སེམས་མཚོན་ཆེད་དུ། རི་ལྷོ་རྒྱུད་པར་མི་མང་
 འབྲུམ་ལ་འཛོམས། ཁོང་ཚོས་རྒྱལ་སའི་ཕྱོགས་སུ་འགྲོ་བའི་ལམ་ཡོངས་རྫོགས་
 རྒྱ་ཁྲམ་དང་། ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་བའི་འཕུལ་འཁོར་བཅས་ཀྱིས་བཀག།

འོན་ཀྱང་རང་སྐྱོད་བྱས་པའི་དྲག་ཚོལ་དེ་དངོས་སུ་མ་བྱུང་། ར་ལི་ཡའི་སུའ་
 རིམ་སོ་ལྷོ་ (Russian Supreme Soviet) གྱི་གཙོ་འཛིན། ལྷོ་རིམ། ཡེལ་
 སེན་ (Boris Yelsin) གྱིས་བུལ་རྒྱུ་མངའ་སྡེའི་ནང་གནས་ལ་ཉམ་འཇུག་
 དང་འཚོ་བ་བཅད་སློབ་བྱས་པ་ལ་རོ་ཚོལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཟླ་བ་དང་པོའི་ཚེས་ ༡༩
 ཉེན་ལྷན་མི་ཡ་དང་། ཨེས་ཀོ་ནི་ཡ། ལི་ཐུ་ནི་ཡ་བཅས་ཀྱི་འགོ་ཁྲིད་ཚོ་དང་ལག་
 འབྲེལ་བྱས། ཡེལ་སེན་གྱིས་ལུ་རུ་སུའི་དབྱུང་དམག་ཚོ་ལ་ཆེས་མཐོའི་ལྷན་

ཚོགས་ཐེ་བའི་བུ་ལ་འེ་ཀ་སྲི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་གསུམ་གྱི་ནང་དུ་ཁྲིམས་མཐུན་གྱིས་
 བཙུགས་པའི་སྲིག་འཇུགས་ཁག་གི་ཐོག་བཙན་ཤུགས་བེད་སྲོད་མཚམས་འཛིག་
 དགོས་པའི་འཕོད་སྐྱལ་གསལ་བསྐྱགས་ཤིག་ཀྱང་བཀའ་སྤྱོད་ལ། ལྷ་རུ་སྲིའི་དཔོན་
 རིགས་དང་དཔུང་དམག་འགའ་ཞིག་ནས་བུ་ལ་འེ་ཀ་ནང་བསྐྱུར་རྫོང་བྱེད་པའི་
 བཀའ་ལ་མི་བཙུག་པའམ། ཡང་ན་འབྲུང་འབྲུང་མང་ཚོགས་ཀྱི་ཐད་དུ་དུག་ཤུགས་
 བེད་སྲོད་གཏོང་བའི་བཀའ་ལ་བཙུག་མེད་བྱེད་རྒྱུའི་རྣམ་པ་མཚོན་པའི་རོ་ལོག་གི་
 རྟགས་མཚན་སྟོན་རྒྱུ་ཡང་འགོ་བཙུགས།

འོན་ཀྱང་། རྗེ་ལེག་ རྗེ་རེ་ཏེ་གྱི་དཔུང་སྡེ་ཚོས་ལྷན་སྡེ་ཡིའི་མང་ཚོགས་ལ་ཁོ་
 བ་སྤོང་བའི་འཛིགས་སྐྱལ་བེད་སྲོད་སྲི་མཐུན་དེ་བྱས་པར་བརྟེན་གནས་སྤངས་ཏེ་
 ཅང་ཇ་དུག་པོར་གནས། ཕྱི་ཟླ་དང་པོའི་ཚེས་ ༡༤ ཉིན་ལྷན་སྡེ་ཡིའི་མི་གཅིག་གི་
 མགོ་ལ་མེ་མདའ་པོག་སྟེ་འཚེ་སྟོན་བྱུང་བ་དང་། ཕྱི་ཟླ་དང་པོའི་ཚེས་ ༢༠ ཉིན།
 རྗེ་ལེག་ རྗེ་རེ་ཏེ་ཚོས། ལྷན་སྡེ་ཡིའི་ནང་སྲིད་སྟོན་ཁང་དུ་དུག་ཚོལ་བྱས་ཏེ་མི་ལྔ་
 ལ་སྲོག་སྟོན་དང་གཞན་དགུ་ལ་རྣམས་སྟོན་བྱུང་། ཡིན་ན་ཡང་ཆབ་འབངས་ཚོས་
 གལ་ཏེ་། རྗེ་ལེག་ རྗེ་རེ་ཏེ་ཚོ་ལ་དུག་ཚོལ་བྱས་ན་མིས་ཀོ་ནས་ཐད་ཀར་དུག་པོའི་
 ཐེ་གཏོགས་བྱེད་པའི་གོ་སྐབས་སྲོད་གྱི་ཡོད་པ་ཤེས་པའི་ཐོག་ནས་རང་རོ་ས་ནས་
 ཁོང་ཚོར་དུག་པོའི་ཡ་ལན་བྱེད་རྒྱ་སྤངས།

ཟླ་བ་ལྔའི་རྗེས་སུ་ཕྱི་ཟླ་དུག་པོའི་ཚེས་ ༢༠ ཉིན། ལྷན་སྡེ་ཡིའི་ཚེས་མཐོའི་
 ལྷན་ཚོགས་ནས་བུ་ལ་འེ་ཀ་མངའ་སྡེ་ཚོའི་ཐད་དུ་དམག་མིའི་དུག་ཚོལ་བྱེད་
 པའམ། ཡང་ན་མིས་ཀོའི་ནང་གཞུང་སྲིད་བཙན་འཕྲོག་ཅིག་ཡོང་ངེས་ཡིན་པའི་
 དཀྲོག་གཏམ་གསར་པ་བྱུང་བཞིན་པའི་སྐབས་སུ། འཚོ་བ་སྤངས་པའི་སྲུང་སྟོབ་

ལྷོ་གནས་ཞེས་པ་ཞིག་གསར་འཛུགས་བྱེད་པའི་གྲོས་འཆར་ཞིག་ལ་ཚོག་མཚན་
སྟེ།

ཅི་ལྟར་གཞུང་གི་བཅོམ་འཕྲོག་དམ་དྲག་པོའི་ཚོལ་བ་བྱས་པ་བྱུང་ན། འཚོ་བ་
སྤངས་པའི་སྤང་སྟོབ་ལྟེ་གནས་ཁང་གི་“ལྷན་མི་ཡའི་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་འཚོ་
བ་སྤངས་པའི་སྤང་སྟོབ་ཀྱི་གཞི་རྩའི་རྩ་འཛིན་” ཞེས་པའི་ནང་ལྷན་མི་ཡ་སྤང་
སྟོབ་པ་ཚོས་གཤམ་གསལ་ཐབས་ལམ་དག་བེད་སྟོད་གཏོང་རྒྱུར་གཏན་འཁེལ་
བྱས། དེ་དག་ནི། “ཁ་གཏད་པའི་ཁྲིམས་དང་། བཀའ་ཚུ། བཀའ་བྱུང་བཅས་ལ་
དངོས་སུ་སྤྱི་དམངས་ཀྱིས་བཀའ་བཙུང་དང་ལེན་མི་ཞུ་རྒྱུ་དང་། བཀའ་རྩ་དང་
བཀའ་བྱུང་འདི་དག་ལམ་སྟོངས་མེ་ཡོང་བ་བཟོ་རྒྱ། གསང་སྐབས་ཀྱིས་བཀའ་
བཙུང་དང་ལེན་མི་ཞུ་རྒྱ། ལམ་གཅོད་དང་མེའི་ལྷགས་ཐག་སྐགས་ལ་བརྟེན་ནས་
སྲིག་ལ་ཉེན་ཁ་མེད་པའི་ཐབས་ལམ་བརྒྱུད་ཁ་གཏད་པའི་བྱེད་ལས་ལ་འགོག་
ཐབས་སམ་ཐེ་གཏོགས་བྱེད་རྒྱ། ཁ་གཏད་པ་ལ་གལ་ཆེ་བའི་གནས་ཚུལ་རྩ་མེད་
གཏོང་བའམ་དེ་དག་ལ་ཐེ་གཏོགས་བྱེད་པ་བཅས་ཀྱིས་མཚོན་གནས་ཚུལ་
འགྲེམས་སྟོད་དང་། ཕྱིར་ལོག་ལས་བཤོལ་དོ་རྒྱལ། རམ་སྟོན་ཁྲིམ་བསྐྱར་དོ་རྒྱལ་
བཅས་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་ཐབས་ལམ་སྐྱོ་ཚོགས་སྟོད་རྒྱ། དེ་བཞིན་ཁ་གཏད་པའི་
ཚོ་འགྲུགས་ཐབས་དང་། གང་ཟག་སྐྱེར་གྱི་དོ་རྒྱལ། དོ་རྒྱལ་གྱི་ཡིག་དང་ཉར་
འཕྲིན་གཏོང་བ། ཁྲིམས་དང་བཀའ་རྩ་ཁག་དང་འགལ་བའི་རམ་སྟོན་དོ་རྒྱལ་
བྱེད་པ། དོ་རྒྱལ་གྱི་རྣམ་པས་ལས་ས་བཞག་སྟེ་འགོ་བ་” བཅས་ཡིན།

ཡིག་ཆ་དེའི་ནང་གཞུང་གི་བཅོམ་འཕྲོག་བྱུང་བའི་འགོ་སྟོད་དང་། གཞུང་
གི་བཅོམ་འཕྲོག་བྱུང་བའི་རྗེས། དེ་བཞིན་དག་སོས་བཅོམ་འཛུལ་ལམ་བཅོམ་

བཟུང་བྱེད་བཞིན་པའི་དུས་ཡུན་གྱི་རིང་ལ་མང་ཚོགས་ཀྱིས་བྱ་བ་རི་ལྟར་བྱེད་
དགོས་པའི་ལས་སྟོན་རྣམས་གསལ་ཡོད།

ཕྱི་ཟླ་བརྒྱད་པའི་ཚེས་ ༡༧ ཉིན། མོས་ཀོ་ནས་གཞུང་གི་སྲིད་བཅའ་འཕྲོག་བྱེད་
རྒྱུའི་གྲ་སྒྲིག་ཡོད་པའི་གནས་ཚུལ་འབྲུང། བུལ་ལྷོ་ལྷོ་ནང་དུ་འགོག་ཚེས་རྒྱ་ཆེ་
ཡོང་བའི་སྟོན་དཔག་དང་བཅས་སྲོ་སྟོན་གྱི་དཔུང་དམག་གིས་ཞོགས་པ་ཐོ་རངས་
ཤིག་ལ་གྲོང་ཁྱེར་དུ་འགོ་སའི་སྟོ་ཚང་མ་དང་སྲང་ལམ་ཆེ་ཁག་རྣམས་བཀག་སྟེ།
རི་ལྷོ་བཅའ་བཟུང་བྱས། འཆོ་བ་སྲངས་པའི་སྲུང་སྟོབ་ལྷོ་གནས་ཁང་ནས། ལྷོ་
མི་ཡའི་གྲོང་ཁྱེར་དང་གྲོང་གསེབ་ཁག་དུ་དེའི་ལས་སྟོན་དེ་བ་རྒྱང་སྟོང་སྟེ།
གཉིས་གསང་བའི་ཐོག་ནས་བཀྲམས། ད་ཆ་རི་ལྷོ་གྲོང་ཁྱེར་དམག་དཔུང་གིས་
བཅའ་བཟུང་བྱས་ཡོད་པར་བརྟེན། ཕྱི་ཟླ་དང་པོའི་ནང་དུ་བྱས་པ་ལྟར་མི་མང་ལ་
རྒྱལ་སར་འཛོམས་ཤིག་མ་ལབ་པར། དེ་ལས་ཁྲིམ་ཚང་དང་། གྲོང་བདལ། གྲོང་
གསེབ་ཡོད་དོ་ཚེག་འགོག་ཚེས་ཀྱི་སྟེ་གནས་ཤིག་དུ་བརྒྱུད་དགོས་པའི་བརྒྱབ་
བཏང་། ཆེས་མཐོའི་སྟོན་ཚོགས་ནས་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་ཚོ་ལ་ཁ་གཏད་དང་
ལག་འབྲེལ་བྱེད་རྒྱ་མེད་པའི་འཕྲོད་སྐྱེལ་བྱས་པ་དང་། ལྷོ་མི་ཡའི་ཆབ་འབངས་
ཚོས་རང་གི་སྲུང་པའི་སྲུང་སྟོབ་འཆོ་བ་སྲངས་པའི་སྟོན་སྲིད་རྒྱུར་གྲ་སྒྲིག་ཨང་
སར་ཡོད་སྟོར་གྱི་གསལ་བསྐྱབས་ཤིག་རྒྱལ་སྲིད་མང་ཚོགས་སུ་བཀྲམས།

གྲ་སྒྲིག་ཨང་སར་གྱིས་འགོག་ཚེས་འགོ་རྒྱགས། འོན་ཀྱང་སྲུང་སྟོབ་ཀྱི་འཆར་
གཞི་ཡོངས་རྒྱགས་ལག་བརྒྱུད་གྱི་དགོས་མཁོ་མ་བྱུང་། མོས་ཀོ། དང་། ལི་ནིང་
སྟེ་རེ། དེ་བཞིན་བུལ་ལྷོ་ལྷོ་བཅས་ཀྱི་ནང་གི་རྒྱ་ཁྱེར་ཆེ་བའི་འཆོ་བ་སྲངས་པའི་
འགོག་ཚེས་ལ་གཏོང་ཡོད་པའི་སྟེ་གྱིས་གཞུང་གི་སྲིད་བཅའ་འཕྲོག་བྱེད་

པའི་འབད་ཚུལ་དེ་འགོ་བཅུགས་ནས་ཉན་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ཐོང་། སོ་མཉེན་གི་
དཔུང་དམག་གིས་མིས་ཀོའི་ནང་གི་ངོ་སྟོན་བ་ཚོའི་ཐོག་དུ་མེ་མདའ་རྒྱག་རྒྱའི་
བཀའ་ལ་ཚེས་མེད་བྱས་སྐབས། དམག་མིའི་སློག་འཇུགས་ནང་གི་གས་ཚག་རྒྱ
ཆེ་རུ་སྦྱོན་པ་དང་། གཞུང་སྲིད་བཅོན་འཕྲོག་བྱེད་པའི་བྱས་ངན་མཚོགས་པོར་རྩ་
ཞིག། བདུན་ཕྲག་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་སུ། ལྷན་སྡེ་ལ་ལ་རང་བཅོན་གཅེང་མ་ཐོབ།།

འཆེ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚུང་ཉམས་ལེན་གྱི་དོན་རྒྱུ་ལྷ་ཚོགས་པ་འདི་དག་
ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན། འོན་ཀྱང་འདི་དག་ལས་སྤོང་པོར་ལད་རྫོས་བྱེད་རྒྱའི་
དཔེ་མཚོན་ཞིག་མ་ཡིན། གཉན་གཉོན་བྱེད་མཁན་སྲིད་གཞུང་ཞིག་དང་འཐབ་
པའི་སྐབས་སུ་འཆེ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚུང་ཇི་ལྟར་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་པའི་བསམ་
རྗེའི་བཞག་དཔུང་འདིས་ཐབས་ལམ་འདི་དག་དེ་བས་ཀྱང་རྣམ་པ་ཆེ་བའི་རྫོ་ནས་
བཅད་སྤོང་ཇི་ལྟར་གཏོང་ཚུལ་ཤེས་སྲིད་པ་ཡིན། དེས་ན་ང་ཚོས་དངོས་ཡོད་འཐབ་
ཚུང་གི་ནང་དུ་ཐབས་ལམ་འདིའི་རྣམ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྟོན་འགྲོའི་འཆོལ་ཞིབ་ཞིག་
གི་ཐོག་དུ་ལྷང་གི་ཁ་ཕྱོགས་སྐྱར་དགོས། །།

ཚན་པ་གསུམ་པ།

འཚེ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚེད་ཀྱི་སྲིད་དོན།

ལེན་བཅུ་དགུ་པ།

སྲིད་དོན་གྱི་དབང་ཚའི་རང་བཞིན་དང་སྤངས་འཛིན།

སྲིད་དོན་གྱི་དབང་ཚའི་རང་བཞིན་ཚོགས་པ་དེས་ང་ཚོར་རྒྱས་པ་ལྡན་པའི་
འཐབ་ཚེད་བྱེད་སྤངས་ཤེས་པར་ཕན་ཐོགས་ཡོད།
དབང་ཚའི་གལ་གནད་ལྟེ་བ།

དབང་ཚའི་དོན་དངོས་སུ་སྲིད་དོན་གྱི་ཚོགས་དང་སྲིད་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཚང་མའི་
ནང་དུ་གནས་པ་ཡིན།

སྲིད་དོན་གྱི་གྲུབ་མཐའི་རྣམ་གཞག་དང་སྲིད་དོན་གྱི་ལག་ལེན་དངོས་ཀྱི་
གཞི་ཚའི་དཀའ་ངལ་ནི་དབང་ཚའི་སྤངས་འཛིན་བྱེད་རྒྱ་དེ་ཡིན།
ཉེན་ཚབས་ཅན་གྱི་ཁ་གཏད་ཀྱི་དབང་ཚའི་འགོག་པར་དབང་ཚའི་བདག་གིར་
བྱེད་རྒྱ་དེ་དགོས་གལ་ཆེ་བ་ཡིན།

སྲིད་དོན་གྱི་དབང་ཚའི་རྒྱུ་སྐྱལ་དང་གཞིན་ཀྱི་གསུང་ཚང་མའི་སྲོགས་

བསྐྱེད་མཁའ་ཡིན། དེ་ནི་སྡེ་ཚོན་ཁག་གིས་སྡེ་ཁག་དེའི་ཐུན་མོང་གི་བྱེད་ལས་ལ་བརྟེན་
ནས་དམིགས་ཡུལ་དང་། ཡང་ན། གཞན་གྱི་བྱ་སྤྱོད་ལ་དངོས་ཤུགས་གང་རུང་
གིས་སྤངས་འཛིན་ཆེད་འབད་བརྩོན་བྱེད་རྒྱུར། མི་མང་གི་སྡེ་ཁག་དེས་སྡེ་ཁག་
ཅིག་ཐོག་བཅད་སྤྱོད་གཏོང་བ་དེ་ཡིན།

སྲིད་དོན་གྱི་དབང་ཆ་ནི་གཞུང་འབྲེལ་སློབ་འཇུགས་དང་ཡང་ན་མི་མང་
གིས་དེ་ལྟ་བུའི་སློབ་འཇུགས་ལ་དམིགས་བསལ་རྒྱབ་སྐྱོར་དང་འགལ་
ཟླ་གང་རུང་ཐོག་སྲིད་དོན་གྱི་དམིགས་ཡུལ་སྐྱབ་ཕྱིར་བཅད་སྤྱོད་གཏོང་
བའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཉུང་པའི་གྲས་ཤིག་རེད། དེས་ན་སྲིད་དོན་གྱི་དབང་
ཤུགས་ཞེས་པ་དབང་ཆ་དང་། རྒྱུ་སྐྱུལ། གཞོན་ཤུགས། བཅོན་ཤེད་
ཆ་ཚང་བ་དབང་འཛིན་པའི་འདོད་འདུན་འགྲུབ་པའམ་འགོག་པར་
བཅད་སྤྱོད་པ་ཞིག་ལ་གོ་ཚོག།

སྲིད་དོན་གྱི་དབང་ཆའི་གཞི་རྩའི་རང་བཞིན།

དབང་ཆའི་རང་བཞིན་གྱི་ཐད་ལ་འདོད་ཚུལ་ལྟེ་བ་གཉིས་ཡོད་པར་སྤང་།

ལྷན་ཤུགས་གཅིག་སྤུང་གྱི་དབང་ཆའི་འདོད་ཚུལ་གྱིས་མི་དམངས་ནི། ས་
ཤུལ་བུ་འཛིན་གྱི་ལམ་ལུགས་གཞན་གྱི་སེམས་བཟང་དང་། ཐག་
གཅོད། ཡང་ན་དེ་དག་གི་གཞུང་གི་རྒྱབ་སྐྱོར་བཅས་ལ་བརྟེན་ལྟོས་བྱེད་
པར་འདོད་ཀྱི་ཡོད། འདོད་ཚུལ་དེས་དབང་ཆ་ནི་བཀོད་འདོམས་ཀྱི་ཚེ་

མོང་གནས་པའི་གང་ཟག་རེ་རྒྱང་གིས་འབྱེན་པར་འདོད་པ་ཡིན། དེས་
དབང་ཆ་ནི་རང་ཚུགས་ཡུན་གནས་ཐུབ་པ་དང་། བརྟན་པོར་གནས་
པ། ལས་སྐྱོལ་པོ་དང་སྦྱར་མོང་སྤངས་འཛིན་ནམ་གཏོར་བཞིག་བྱེད་མི་
ཐུབ་པ་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་བྱེད།

དབང་ཆ་སྤྱི་ཚོགས་ནས་འབྱུང་བའི་འདོད་ཚུལ་གྱིས་སྲིད་གཞུང་ངམ་ལམ་
ལུགས་གཞན་རྣམས་མི་མང་གི་སེམས་བབས་དང་། ཐག་གཅོད། རྒྱབ་
སྐྱོར་བཅས་ལ་བརྟེན་པ་དང་། དེས་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཆ་ཤས་དུ་མ་ནས་
དབང་ཆ་དེ་སྤུ་མཐུད་དེ་འབྱུང་བར་འདོད། དེས་སྲིད་ཀྱི་དབང་ཆ་ནི་
སྤྱི་བརྟན་མེད་པ་དང་། རྟག་ཏུ་དེའི་རྣམས་ཤུགས་དང་འཚོ་གནས་ཀྱི་
ཚད་མི་དམངས་དང་སྤྱི་གཏུག་འཛུགས་དུ་མའི་མཐུན་ལམ་ལས་བསྐྱུན་
པའི་དབང་ཆའི་འབྱུང་ཁུངས་དེར་ཁ་སྤོན་བྱེད་པར་བརྟེན་པར་འདོད།
མཐུན་ལམ་དེ་ཡང་རྒྱན་གནས་ཡོང་དང་མི་ཡོང་གི་ངེས་པ་མེད། དེས་
ན་སྲིད་ཀྱི་དབང་ཆ་དེའི་སྤངས་འཛིན་ཡག་ཤོས་འབྱུང་ཁུངས་དེ་རང་
དུ་བྱེད་ཐུབ།

སྤྱི་ཚོགས་ལ་བརྟེན་པའི་སྲིད་དོན་དབང་ཆའི་མང་གཞི།

སྤྱི་ཚོགས་དང་། སྲིད་གཞུང་སྤྱི་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ནང་དུ་བཀོད་
འདོམས་བྱེད་པའི་གོ་གནས་མཐོ་ཤོས་འཛིན་པའི་གང་ཟག་གསལ་ཚུན། ཡང་
ན་སྲིད་སྐྱོང་པ་གང་ཞིག་ལ་འདིར་དབང་འཛིན་པ་ཞེས་ཟེར། དབང་འཛིན་པ་

ཚོར་དབང་ཆ་ལྷན་སྐྱེས་པ་མེད། དབང་ཆ་དེ་ཁོང་ཚོར་གཞན་ཞིག་ནས་ཡོང་
དགོས། དེས་ན་ཁོང་ཚོའི་དབང་ཆ་དེ་འབྱུང་རྒྱུ་ཅན་ཞིག་ཡིན། ཁོང་ཚོར་
དབང་ཆ་ཇི་ཅམ་ཡོད་མེན་ནི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱིས་ཁོང་ཚོར་དབང་ཆ་ཇི་ཅམ་སྤྱད་
མེན་ལ་རག་ལུས་པ་ཡིན། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དབང་ཆར་ངོས་འཛིན་ཐུབ་པའི་འབྱུང་
ཁུངས་ཡོད།

༡༡། མིན་དོན་གྱི་དབང་ཆའི་འབྱུང་ཁུངས།

༡། དབང་ཚད་། དེའི་ལོ་མ་རི་ཌ་ཀ། (Jacques Maritain) གྱིས་མི་གཞན་
གྱིས་གཞན་གྱིས་བཀའ་བརྒྱུ་དང་ལེན་ལྷ་དགོས་པ་དང་། གཞན་ལ་ཤོད་པ་དང་།
ལམ་སྟོན་བྱེད་པ། བཀའ་གཏོང་བ་བཅས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ཞིག་ལ་དབང་ཚད་ཏུ་གོ་
དགོས་པའི་འགྲེལ་བཤད་གནང་ཡོད། དབང་ཚད་དེ་མི་དམངས་ཀྱིས་དང་ཏུ་
སྐྱེས་ཏེ་ངོས་ལེན་བྱས་པ་ཡིན་པར་བརྟེན་བཅན་འགྲེལ་བྱེད་མི་དགོས་པར་རང་
ཆས་སུ་གནས་པ་ཡིན། སྐྱེས་བུ་དེ་འམ་སྤེ་ལག་དེ་གོང་ཏུ་བཀའ་འོས་སུ་འཛིན་པ་
དང་། ངོས་ལེན་བྱས་པ་ཅམ་གྱིས་འབྲུས་པ་མིན། དབང་ཆ་ནི་སྟོབས་ཀྱིས་དང་
གཅིག་མཚུངས་མེན་ཡང་སྟོབས་ཀྱིས་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་ལྗེ་བ་ཞིག་ཡིན་པ་
གསལ་པོ་ཡིན།

༢། མིའི་ལུས་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས། ཆབ་སྲིད་དབང་འཛིན་པ་ཞིག་གི་སྟོབས་
ཀྱིས་མི་ཆབ་སྲིད་དབང་འཛིན་པ་དེ་ལ་མི་གང་ས་ཇི་ཅམ་གྱིས་བརྒྱུ་བྱེད་

མེན་དང་། མཐུན་ལམ་བྱེད་མེན། དེ་བཞིན་རྟོགས་རམ་དམིགས་བསལ་སྤྲོད་ཀྱི་
ཡོད་མེན། དེ་དང་ཕྱོགས་མཚུངས་སྤྱིར་བཏང་མི་འཕོར་གྱི་ནང་དུ་གྲངས་ཚད་ཇི་
ཅམ་མཆིས་མེན་དང་། དེ་དག་གི་སྒྲིག་འཇུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་ཁྱབ་ཚད་བཅས་
ཀྱིས་ཤུགས་རྒྱུན་ཐེབས་ཀྱི་ཡོད།

༣། རིག་ཚུལ་དང་གོ་རྟོགས། ཆབ་སྲིད་དབང་འཛིན་པའི་སྒྲོབས་ཤུགས་ནི་
མངའ་འོག་མི་མང་དེ་དག་གི་རིག་ཚུལ་དང་། གོ་རྟོགས། འཛིན་ཐང་བཅས་ལ་
རག་ལས་པ་དང་། ཁོང་ཚོའི་རིག་ཚུལ་དང་། གོ་རྟོགས། འཛིན་ཐང་བཅས་
དབང་འཛིན་པའི་དཀོས་སེལ་དང་འབྲེལ་བ་ཇི་ཡིན་གྱིས་ཀྱང་ཤུགས་རྒྱུན་ཐེབས་
ཀྱི་ཡོད།

༤། མངོན་པར་མི་གསལ་བའི་རྒྱ་རྒྱུན། སེམས་ཁམས་དང་ལྷ་བའི་རྒྱ་རྒྱུན་ནི།
དཔེར་ན་བཀའ་བརྒྱུད་དང་ལེན་དང་གུས་བཀའ་གྱི་གོ་མས་གཤེས་དང་བསམ་སློབ་
འབྲེལ་སོ་ཇི་ཡིན་དང་། ཐུན་མོང་གི་དམིགས་ཡུལ་དང་། ལྷ་བ། དད་པ་སོགས་
ཡོད་མེད་ལྟ་བུ་ཡིན།

༥། དངོས་པོའི་མཐུན་རྒྱུན། དབང་འཛིན་པས་སེལ་དབང་དང་། རང་འབྱུང་
གཉེར་རྗེས། དཔལ་འབྱོར་གྱི་འབྱུང་ཁུངས། རྣམ་སྲིད་ཀྱི་ལམ་ལུགས། འགྲེམ་
འགྲུལ་དང་གསར་འགྱུར་བརྒྱུད་ལམ་སོགས་ལ་སྣང་ས་འཛིན་ཇི་ཅམ་བྱེད་མེན་
ཀྱིས་དབང་འཛིན་པའི་དབང་ཤུགས་ཀྱི་ཁྱབ་ཚད་ཤེས་ཐུབ་པ་ཡིན།

༤། ཉེས་ཆད། རྗེན། ཡས་ཤེན། (John Austin) གྲིས་ངེས་ཚོག་བཞོན་པ་ལྟར་
 ན་བཀའ་ལ་བརྗེ་བཀའ་ཞུ་བའི་འཇུག་པའི་བྱེད་ལས་ཤིག་ལ་ཟེར། ཆབ་སྲིད་
 དབང་འཛིན་པའི་ལག་ཏུ་ཡོད་པའི་རང་གི་ཆབ་འབངས་དང་དབང་འཛིན་པ་
 གཞན་གྱི་འགལ་ཟླར་བེད་སྲོད་གཏོང་བྱའི་ཉེས་ཆད་དམ་ཉེས་པའི་རིགས་ལྡེ་
 ཚོགས་ཤིག་ལ་གོ་བ་ཡིན། ཉེས་ཆད་འདི་དག་ཆབ་སྲིད་དབང་འཛིན་པས་རང་
 ཉིད་ཀྱི་བཞོན་འདོམས་ལ་བརྗེ་བཀའ་ཆེ་བའི་གཏོང་བ་དང་དབང་ཆར་དང་དུ་
 སྐངས་ཉེ་དོས་ལེན་ཞུ་བྱའི་ཁ་སྦྲེན་དུ་བེད་སྲོད་གཏོང་བ་ཡིན། ཉེས་ཆད་དེ་དག་
 འཚོ་བ་དང་བཅས་པ་དང་འཚོ་བ་མེད་པ་གཉིས་ཀ་ཡོང་སྲིད། དེ་བཞིན་འགོག་
 རྒྱུ་ཚམ་གྱི་ཆེད་དང་ཉེས་པའི་ཆེད་དུ་དམིགས་སུ་བཀའ་བའང་ཡོང་སྲིད།
 བཀའ་བཞོན་དངོས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་སྐྱབ་ཆེད་དུ་མ་ཡིན་པར་བཀའ་ལ་མི་བརྗེ་
 བའི་བྱ་སྲོད་འགོག་ཆེད་དུ་འཚོ་བ་ཅན་གྱི་རྒྱལ་ནང་གི་ཉེས་ཆད་དཔེར་ན་བཙོན་
 འཇུག་དང་སྲོག་ཐོག་དུ་གཏོང་བ་སོགས་སྲིད་བཏང་བེད་སྲོད་གཏོང་བ་ཡིན།

དབང་ཆའི་འབྲུང་ཁྲུངས་དུག་པོ་འདི་དག་ཚང་མའམ་ཡང་ན་ཁ་ཤས་ཚང་
 མིན་ནི་རྒྱུན་དུ་དོན་གནད་ཀྱི་ཚད་གཞི་ལྟ་བུར་དེ་དག་ཐོབ་མིན་ནི་དུས་རྒྱུན་དུ་
 འཕོ་འབྲུང་ལ་སྣོས་པ་མ་ཟད། དེ་དག་དབང་བསྐྱར་བྱེད་པོ་གཅིག་ལ་ཆ་ཚང་
 འཛོམས་པའམ། ཡང་ན་སྡེ་གཅིག་གྲུང་མ་འཛོམས་པའི་སྐབས་ནི་སྲིད་མཐའ་
 ཚམ་ཡིན།

ཁ། འབྲུང་ཁྲུངས་འདི་དག་ཅི་གསུང་བཀའ་སྐྱབ་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན།
 དབང་སྐྱར་བྱེད་པོའི་དབང་ཆའི་འབྲུང་ཁྲུངས་འདི་དག་མངའ་འབངས་ཀྱི་

མཐུན་ལམ་དང་ཅི་གསུང་བཀའ་སྐྱབ་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན། དཔེར་ན། ང་ཚོས་
 དབང་ཆ་ལ་དགོངས་པ་བཞེས་པར་ཆ་བཞག་ན། སྲིད་སྐྱོང་ལམ་ལུགས་གང་ཞིག་
 སྐྱོང་བ་དང་གནས་པའི་ཚེད་དབང་ཆ་དགོས་ངེས་ཅན་ཡིན། དབང་སྐྱུར་པ་ཚང་
 མར་སྲིད་སྐྱོང་བ་དང་བཀའ་འདོམས་ལ། བཀའ་བརྩི་དང་ལེན་ལྷོ་ལོས་ལ། དེ་
 བཞིན་ཁོང་ཚོའི་དབང་ཆ་བཅས་ལ་ངོས་ལེན་ཞིག་དགོས་ཀྱི་ཡོད། ཅི་གསུང་
 བཀའ་སྐྱབ་ལྷོ་བའི་གོམས་གཤིས་ཡོང་བའི་གནད་འགག་སྟེ་བ་དེ་གཞན་གྱི་སྐོ་
 འགག་རྒྱ་དེ་ཡིན། བཅོན་དབང་མ་ཡིན་པའི་དམ་ཚིག་ཅིག་མེད་ཕྱིན་ཆད། ཅི་
 གསུང་བཀའ་སྐྱབ་དེ་གོམས་གཤིས་སུ་འགྱུར་བ་དཀོན་པོ་ཡིན། གནད་བསྐྱུར་ཉེ་
 བཤད་ན། དབང་ཆ་དེར་ངེས་པར་དུ་དང་སྐྱངས་ཀྱིས་ངོས་ལེན་ཡོད་པ་ཞིག་
 དགོས།

དབང་ཆ་དེར་ཉམས་རྒྱད་དམ་འཇོར་ཞིག་བྱུང་ཚེ་ཆབ་འབངས་ཀྱི་ཅི་
 གསུང་དང་ལེན་ལྷོ་བའི་བསམ་སྐོ་ཉམས་དམས་སུ་འགོ་བ་འབྱུང་ངེས་
 པ་དང་། དེ་ནས་བཀའ་བརྩི་དང་ལེན་ལྷོ་དང་མི་ལྷོ་ཚོག་དཔྱད་ལྡན་
 པའི་སྐོ་ནས་ཐག་གཅོད་བྱེད་པའམ། ཡང་ན་བཀའ་ལ་མི་བརྩི་བའང་
 ཡོང་སྲིད་པ་ཡིན། དབང་ཆ་བརྒྱུག་པ་འདིས་དབང་འཛིན་པའི་སྐོ་བས་
 རྒྱགས་ཁ་ཐོར་དུ་གཏོང་རྒྱུར་གཡོ་འགལ་ཐེབས་ཀྱི་ཡོད་ལ། དབང་
 འཛིན་པའི་སྐོ་བས་རྒྱགས་དེ་ཉ་ཅང་ཉུང་དུ་ཕྱིན་ཉེ་དེ་ལ་དབང་ཆ་མི་
 སྲིད་པའི་མཚམས་སུ་འང་སྐོ་བས་ཀྱི་ཡོད།

དབང་སྐྱུར་བྱེད་པོ་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཅུང་ཆབ་འབངས་ཀྱི་མཐུན་ལམ་དང་
 རིགས་སྐྱོར་ལ་ངེས་པར་དུ་བརྟེན་དགོས། དབང་སྐྱུར་པའི་སྐྱངས་

འཛིན་ཅི་ཙམ་གྱི་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་ཞིབ་ཕྱོད་ཡོད་པ་དེ་ཙམ་དུ་སྲིད་སྲོད་
 པ་དེར་མི་སྐྱེར་དང་། ལེ་ཚོན། ཚོགས་པ། ལེ་ཚོན་རྒྱུང་ཁག་བཅས་ཀྱི་
 རོགས་སྐྱོར་དགོས་པ་ཡིན། གལ་ཏེ་རོགས་སྐྱོར་བ་མང་པོ་ཞིག་གིས་
 དབང་སྐྱུར་བྱེད་པོའི་དབང་ཆ་དོས་ལེན་མ་བྱས་ཆོ། ཁོང་ཚོས་དབང་
 སྐྱུར་བྱེད་པོའི་བཀའ་དགོངས་ཡག་པོ་མི་སྐྱབ་པ་དང་། ཡང་ན་སྐྱུར་
 རྒྱུན་གྱི་རོགས་སྐྱོར་སུ་མཐུན་སྲོད་རྒྱུར་ཐད་ཀར་དོས་ལེན་མི་བྱེད་
 པའང་ཡོང་སྲིད། འདི་འདྲ་བྱུང་ན་དབང་སྐྱུར་བྱེད་པོའི་དབང་ཆ་
 ཡོངས་རྒྱུགས་ཉམས་དམས་སུ་འགོ་བ་ཡིན།

བཀའ་ཉེས་ཀྱི་ཆད་པ་སོགས་བཅད་དུ་རུང་ཡང་དབང་སྐྱུར་པ་པོ་དེར་ཆབ་
 འབངས་ཀྱི་འདོད་སྣོར་མི་འབབ་པའི་བྱི་ཚུལ་ཙམ་ལས་ལྷག་པའི་ཉན་
 འཛིག་དགོས་པ་ཡིན། དབང་སྐྱུར་པའི་དབང་ཆར་ཆབ་འབངས་ཀྱི་
 དོས་ལེན་དེ་ཙམ་མེད་ན་ཉེས་ཆད་ཀྱི་ཕན་ཐོགས་ཀྱང་དེ་ཙམ་མེད།
 ཆབ་སྲིད་དབང་བསྐྱུར་བྱེད་རྒྱ་དེ་མི་མང་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན་སྐབས་
 སྲིད་སྲོད་པ་དེ་རྒྱུན་དུ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཐད་ཀའི་ཕྱག་རོགས་དང་སྐྱུར་
 བཏང་མི་མང་གི་ཤུགས་རྒྱུན་དང་འགོག་རྒྱུན་ལ་སྣོས་དགོས། གང་དུ་
 སུ་ལ་སྣོས་པ་ཤས་ཆེ་བ་ཡོད་པ་དེར་ཉམས་འཛིན་གྱི་རྣམས་པའང་ཆེ་བ་
 ཡོང་།

མགོ་བཏགས་ལྷ་བ་དང་ཉེས་ཆད་གཉེས་ཀྱི་དབང་ལ་དམིགས་བསལ་གྱི་
 འབྲེལ་བ་ཞིག་ཡོད། དང་པོར། ཉེས་ཆད་གཏོང་ཐུབ་པ་དང་འོས་པའི་
 ཚུལ་དེ་ཡང་དམའ་མཐར་ཆབ་འབངས་འགའ་ཤས་ཀྱི་མཐུན་ལམ་

དང་ཅི་གསུང་བཀའ་སྐྱབ་ལྷོ་བ་ནས་ཡོང་གི་ཡོད། གཉིས་པར་ཉེས་
ཆད་ཀྱི་ཕན་ལུས་ཡོད་མེད་དེ་ཡང་ཉེས་ཆད་འགེལ་བའམ་འཛིགས་
སྐལ་བྱེད་ཡུལ་ཆབ་འབངས་ཀྱི་ཡ་ཡན་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན། འདིར་དྲི་
བ་ནི་འཛིགས་སྐལ་མ་བྱས་པར་མི་མང་གིས་ཅི་གསུང་བཀའ་སྐྱབ་ཇི་
ཅམ་ལྷོ་བ་དང་། ཉེས་ཆད་བཏང་ཡང་མི་དམངས་ཀྱིས་སྲུ་མཐུད་དེ་
བཀའ་ལ་བརྩེ་མེད་ཇི་ཅམ་བྱེད་མིན་དེ་རེད།

དབང་སྐྱུར་པ་ཞིག་གིས་རང་ཉིད་ཀྱི་བཀའ་ལ་བརྩེ་གི་མེད་པ་རྟོགས་པ་དང་ཉེས་
པ་གཏོང་བའི་ལུས་པ་དེ་སྐབས་དེར་གནས་བཞེན་པའི་ཅི་གསུང་བཀའ་སྐྱབ་ལྷོ་
བའི་གནས་བབས་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན། ཇི་ཅམ་གྱིས་ཅི་གསུང་བཀའ་སྐྱབ་ལྷོ་
བའི་རང་ཚུལ་ཤུགས་ཆེ་བ། དེ་ཅམ་གྱིས་ཅི་གསུང་བཀའ་སྐྱབ་མི་ལྷོ་བའི་གནས་
ཚུལ་རྟོགས་པ་དང་ཉེས་ཆད་གཏོང་རྒྱའི་གོ་སྐབས་མང་བ་ཡོད། ཅི་གསུང་བཀའ་
སྐྱབ་ལྷོ་བའི་གནས་བབས་ཇི་ཅམ་སྐྱོ་བ་དེ་ཅམ་གྱིས་བརྩེ་བཀའ་ལག་བཏུར་གྱི་
ལུས་པ་ཞན་དུ་འགོ་བ་ཡིན།

དབང་སྐྱུར་པའི་དབང་ཆ་ནི་སྲུ་མཐུད་དེ་རྟོགས་སྐྱོར་འདི་དག་ཚང་མ་ཐོབ་
མིན་ལ་ལྟོས་པ་ཡིན། རྟོགས་སྐྱོར་འདི་དག་སྲིད་ཀྱི་ལམ་ལུགས་ཆ་ཚང་གང་ལས་
ལུང་པའི་གཞུང་ཞབས་དཔོན་རིགས་དང་། མི་སྐྱེད། ལས་བྱེད་པ་སོགས་ལས་
འབྲུང་བ་མ་ཟད་ཡན་ལག་སྐྱིག་འཛུགས་དང་ཚོགས་སྡེ་ཁག་ལས་ཀྱང་ཡོང་བ་
ཡིན། འདི་དག་ནི། སྡེ་ཚོན་དང་། ལས་ཁུངས། ཡན་ལག་ལས་ཁུངས། ཚོགས་
ཚུང་ཁག་བཅས་ནས་ཀྱང་ཡོང་སྲིད།

དབང་སྐྱུར་པས་རང་ཉིད་ཀྱི་གོ་གནས་བཏུན་པོ་བརྩོ་བ་དང་སྲིད་བྱས་ལག་

བསྟར་ཡག་པོ་བྱེད་ཐུབ་པར་གང་ཟག་སྒྲེར་དང་། རང་དབང་ཅན་གྱི་ལྷོ་ཁག་ནས་
 མཐུན་ལམ་བྱེད་རྒྱུར་ཁས་ལེན་མི་བྱེད་པ་སྲིད་པ་ལྟར། སློག་འཇུགས་ཁག་འདི་
 ཚོས་ཀྱང་དགོས་དེས་གྱི་མཐུན་གྱུར་མི་སྲིད་པ་འདྲ་ཡོང་སྲིད། ཅེས་ཀྱང་། ཨ་ཡི།
 ཟླ་༡༧། (Chester I. Barnard) གྱིས་ (དེས་ན་གལ་ཏེ་གང་ཟག་སྒྲེར་དང་སློག་
 འཇུགས་ཁག་གིས་འདོད་འདུན་མེད་ན་གོང་མའི་བཀའ་ཇི་གནང་ལག་ལེན་སྲུས་
 ཀྱང་བསྟར་མི་ཐུབ་པ་ཡིན།) ཞེས་བྲིས་གནང་ཡོད།
 སྲིད་སྲོད་ལམ་ལུགས་ཤིག་གི་ནང་གི་བདེ་འཇགས་ནི། ལམ་ལུགས་དེས་སྒྲུབ་ས་
 འཛིན་བྱེད་པའི་སྲི་ཚོགས་ཀྱི་རྣམས་སྒོ་བས་དང་ལམ་ལུགས་དེར་ངོ་རྒོལ་བྱེད་པའི་
 སྲི་ཚོགས་ཀྱི་རྣམས་སྒོ་བས་ཆེ་ཆུང་དབར་གྱི་བསྟར་ཚད་ཀྱིས་གཞལ་ཐུབ་པ་ཡིན།

བཀའ་བཅི་དང་ལེན་ནི་སྲིད་དོན་གྱི་དབང་ཆའི་སློང་ཁམས་ཡིན།
 བཀའ་འདོམས་དང་བཀའ་བཅི་དང་ལེན་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ནི། ཉག་ཏུ་
 ཕན་ཚུན་གཉིས་མོས་ཀྱི་ཤུགས་རྒྱུན་དང་ཕན་ཚུན་རྣམས་པ་བཏོན་དེས་ཀྱི་ཚད་
 གཞི་གང་རུང་ཞིག་ཡིན། འདིའི་དོན་ནི། དེ་དག་གཅིག་གིས་གཞན་དེར་ཤུགས་
 རྒྱུན་བྱེད་པ་ཡིན། སློགས་ར་བསྐྱལ་བ་དང་ཉེས་ཚད་གཏོང་བ་སོགས་གང་བྱས་
 ཀྱང་གཤམ་འོག་པ་དག་གི་ངོས་ནས་དེ་བ་བྱས་པ་གཞིར་བཟུང་གི་གཅིག་མཐུན་
 (ཅང་མི་སྣ་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཁས་ལེན་བྱེད་པ་འཕམ་ཡང་ན་དངོས་སུ་མོས་མཐུན་བྱེད་
 པ་) མེད་ན་དབང་ཚད་གྱི་འབྲེལ་བ་འབྲས་ཚང་ཡོང་མི་ཐུབ།
 སློག་འཇུགས་ཁག་དང་དེ་བཞིན་རྣོག་འཛིང་ཅན་གྱི་ཚོགས་པའི་གྲུབ་ཆའི་ལྷོ་
 ཁག་སྣ་མང་གི་དབར་ལའང་གོང་དང་གཅིག་མཚུངས་ཀྱི་ཕན་ཚུན་རྣམས་པ་བཏོན་

རེས་དེ་ཡོང་གི་ཡོད། དེའི་རྒྱ་མཚོ་ནི། མཐོ་རིམ་གྱི་གོང་བུ་དེ་གཤམ་འོག་གི་
ཚོགས་མེ་ཁག་དང་དེ་དག་གི་ཡན་ལག་མེ་ཁག་ཚོས་བཀའ་བྲལ་དང་ལེན་དང་
ལས་དོན་ལག་ལེན་ཏུ་བསྐྱར་མིན་ལ་རག་ལས་ཡོད། བཀའ་འདོམས་དང་བཀའ་
བྲལ་རྣམས་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་དང་ལེན་མེ་ཡོང་བར་བརྟེན། དེ་ལྟ་བུའི་སྲིད་ལེན་
དང་སྣོས་རེས་དེ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ནང་ཏུ་འང་ཡོང་བ་ཡིན།

དབང་རྒྱུར་པས་དབང་ཆ་ལེད་སྲིད་པ་དང་དམིགས་ལུལ་རྒྱུར་རྒྱུར་ལམ་
རྣོངས་ཇི་ཅེས་ཡོང་མིན་དེ་སྲིད་སྲིད་པ་དང་། ཆབ་འབངས། དེ་བཞིན་གནས་
བབས་བཅས་ཕན་ཚུན་ཏུ་པ་འདོན་རེས་བྱེད་པ་ལས་བྱུང་བའི་མཐུན་ལམ་དང་
ཅི་གསུང་བཀའ་རྒྱུབ་ཀྱི་བའི་ཚད་གཞི་ལ་སྣོས་པ་ཡིན། སྲིད་སྲིད་ལམ་ལུགས་པ་
ཞིག་གི་དབང་ཆ་དེ་ལམ་ལུགས་དེ་ལ་བཞི་བཀའ་བྱེད་ཏུ་འཇུག་ཐུབ་པ་དང་བཞི་
བཀའ་དེ་ལས་ལས་འགལ་གྱི་མཐུན་ཚུན་ཐོབ་ཐུབ་པ་བཟོ་ཐུབ་མིན་ལ་སྣོས་པ་
ཡིན།

ཅེའི་ཕྱིར་མི་མང་གིས་བཞི་བཀའ་བྱེད་དམ།

སེམས་ཁམས་རིག་པའི་ལྟ་སྣངས་ཀྱི་ཐོག་ནས་བཤད་ན། དབང་རྒྱུར་པའི་
དབང་ཤུགས་གང་ཏུ་གནས་མིན་དཔྱད་པའི་དཀའ་ངལ་སྣེ་བ་དེ་ཅི་གསུང་བཀའ་
རྒྱུབ་ཀྱི་འབྱུང་བུ་དང་། ལུ་ཚུལ། རྒྱུན་འབྲེལ་བཅས་ལ་གོ་སྣོས་ཇི་ཡོད་
ཀྱི་སྲིད་ཏུ་གནས་ཡོད།

༡། བཀའ་བཞི་དང་ལེན་ཀྱི་བར་རྒྱ་མཚོ་ཏུ་མེད།

དངོས་འབྲེལ་བྱས་ན་ཅིའི་ཕྱིར་མི་མང་གིས་དབང་སྐྱུར་པར་ཅི་གསུང་
 བཀའ་སྐྱབ་ཞུ་བའི་ཐད་ལ་རང་རྒྱ་འཕེར་བའི་འགྲེལ་བཤད་གཅིག་མེད། རྒྱ་
 མཚན་དེ་དག་རྣམས་གངས་མང་བ་དང་། རྟོག་འཛིང་ཅན། ཕན་ཚུན་འབྲེལ་བ་
 བཅས་ཡོད་པ་དག་གཤམ་གསལ་ལྟར་ཡིན།

- གོམས་གཤིས།
- ཉེས་ཆད་ཀྱི་འཛིགས་སྒྲུང་།
- བཟང་སྲོད་ཀྱི་འགན།
- རང་ཉིད་ཀྱི་ཁེ་ཕན།
- སྲིད་སྲོད་པ་དང་སེམས་ཁམས་གཅིག་མཐུན།
- དགའ་སྟུག་ལྷན་མེད་ཏུ་གནས་པ།
- ཆབ་འབངས་ཀྱི་ནང་ཏུ་རང་གིས་རང་ལ་ཡིད་ཆེས་མེད་པ།

ཁ། དབང་སྐྱུར་པའི་ལས་བྱེད་པ་དང་རོ་ཚབ་རྣམས་ཀྱིས་བཀའ་བརྩི་དང་ལེན་
 ཞུ་ཚུལ།

དབང་སྐྱུར་པ་ཚང་མས་སྲི་ཚོགས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཤིག་ནས་ཐོབ་པའི་མཐུན་ལམ་
 དང་བཀའ་བརྩི་དང་ལེན་དེ་དག་སྲི་ཚོགས་རྣམས་པོར་དབང་སྐྱུར་བྱེད་པར་ལེད་
 སྲོད་གཏོང་གི་ཡོད། མི་འཕོར་གྱི་ཆ་ཤས་འདི་དག་གི་ཀྱན་སྲོད་ནི་གོང་ཏུ་དཔེ་
 མཚོན་ཏུ་བཤད་ཟེན་པ་ནང་བཞེན་ཡིན་པའི་སྐྱེད་ཏུ་བཟང་སྲོད་ཀྱི་འགན་དང་།
 སྐར་སོ་སོའི་ཁེ་ཕན་གྲགས་ཆེ་བ་ཡོད།

གཤམ་བཞེ་དང་ལེན་འབྱུང་དུ་ངེས་པ་མེན།

འབྲེལ་ཡོད་གང་ཟག་སྐྱེ་དང་། སྤྱི་ཚོགས། དེ་བཞིན་སྤོང་གི་གནས་སྐབས་
དང་བསྐྱེད་ཉེ་བཞེ་བཞེ་དང་ལེན་གྱི་ཚད་གཞིར་རྒྱན་དུ་འབྱུང་འགྲོས་བྱེད་པ་
ཡིན། མི་མང་པོ་ཆེ་བས་གོ་མས་གཤམ་གྱིས་རྒྱན་པས་བཞེ་དང་ལེན་བྱེད་
པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་སྤྱི་ཚོགས་ཤིག་གི་ནང་དུ་སྐབས་བྱེད་བྲག་པ་ཞིག་ལ་གཤམ་ཉེ་
དབང་རྒྱུར་པ་པོ་རང་ཉིད་གི་བཞེ་ལ་གཞན་གྱིས་བཞེ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ན་དབང་
རྒྱུར་བྱེད་པོ་རང་ཡང་བཅད་མཚམས་ཤིག་གི་ནང་དུ་སྤོང་དགོས། དེ་རྣམས་མ་བྱུང་
བ་དང་དབང་རྒྱུར་པ་པོ་དེས་ཆབ་སྤོང་སྤོང་སྐབས་ལ་འབངས་གྱིས་བཅོད་བསྐྱེད་
བྱེད་མ་བྱུང་པའི་སྐབས་ཤིག་ཆགས་ཆོ། ཅང་མི་སྐྱེ་བར་ལྷག་འབྱུང་ནས་མི་སྤོང་
པ་དང་། ཡང་ན་བཞེ་དང་ལེན་བྱེད་པ་ལས་ལྷག་བསྐྱེད་ཆེ་བ་དང་། ལྷག་ས་
མི་བདེ་བ། དེ་བཞིན་རང་ཉིད་གི་མི་ཚོ་ལ་དོ་སྣང་འགྲོ་གི་ཡོད་ཀྱང་གཤོང་ལེན་
བྱེད་པ་ཡིན།

དབང་རྒྱུར་པ་ཚོར་དུས་ཡུན་རིང་པོ་ཞིག་ནས་རྒྱ་བྱེད་ཆེ་བའི་བཞེ་དང་
ལེན་ཐོབ་ཀྱི་ཡོད་པར་བཞེན་སྤྱི་ཡོངས་ནས་ཅི་གསུང་བཞེ་རྒྱུ་མི་ཞུ་བའི་དོགས་
པ་དུས་རྒྱན་དུ་བྱེད་གི་མེད།

མོས་མཐུན་གྱི་ལས་འགན།

ཅི་གསུང་བཞེ་རྒྱུ་ཞུ་དགོས་པ་དང་ཆད་པ་གཅོད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་
རེ་རེ་བཞིན་ཅི་གསུང་བཞེ་རྒྱུ་ཞུ་བའི་ལུས་པ་སྤྱིད་དུ་འཇུག་པ་ལ་འབངས་
འཁོར་མི་རེ་དོ་རེ་ཚོད་སེམས་དང་སྤོང་སྤོང་བསྐྱེད་དེ་བཞེ་སྤོང་བྱེད་དགོས།

ཅི་ལྟེ་འབངས་ཀྱིས་ཅི་གསུང་བཀའ་སྐྱབ་ཞུ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ན། ཅི་གསུང་བཀའ་
སྐྱབ་ཞུ་བའི་དེ་ཡོད་རྒྱ་མཚན་དེ་ཅི་གསུང་བཀའ་སྐྱབ་ཞུ་བའི་གཞི་རྟེན་ཐེང་ལེས་
ཤོག་ལ་ངོས་འཛིན་བྱེད་དགོས། འོན་ཀྱང་ཤུགས་རྒྱུན་དང་། བྱང་རྒྱུན། རུས་པ་
གསར་པ་དང་མཉམ་ཏུ་འབངས་ཀྱི་སློབ་སྦྱོང་དང་ཚོད་སེམས་ལ་འགྱུར་བ་འགྲོ་
སྲིད། གནས་སྐབས་དེ་འདྲར་མཚམས་རེ་གང་ཟག་སྐྱེད་ཀྱི་ཚོད་སེམས་ཀྱི་རྒྱས་
པ་ལྡན་པའི་འགྲུལ་སྐྱོད་གཏོང་སྲིད་པ་ཡིན།

དབང་སྐྱུར་པ་ཞིག་གི་མཐར་ཐུག་གི་སློབ་སྦྱོང་ཤུགས་གནས་སའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཅི་
གསུང་བཀའ་སྐྱབ་ཅེས་པ་དེ་ཉེས་ཆད་ཀྱི་ཞེད་སྐྱོང་ (འཛིགས་སྐྱུལ་དབང་གིས་
མོས་མཐུན་བྱེད་དགོས་པ)དང་། རང་མོས་ཀྱི་མོས་མཐུན་དགོས་དབང་གིས་
སྲིད་པ)ག་ཉེས་བསྐྱེད་པ་ལ་བརྟེན་པའི་འབྲས་བུ་ཞིག་ཡིན། དེ་ག་ཉེས་ཀ་
འབངས་ཀྱི་འདུན་པ་བརྒྱུད་དེ་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་པ་ཡིན།

ཀ། ཅི་གསུང་བཀའ་སྐྱབ་ནི་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དང་དུ་སྐྱངས་པ་ཞིག་ཡིན།
ཅི་གསུང་བཀའ་སྐྱབ་ནི། རང་འགྲུལ་མིན་ལ། ཆ་སློབ་སྦྱོང་གི་མིན། ཡོངས་
ཁྱབ་ཀྱང་མིན་ལ། རྒྱན་ཆད་མེད་པ་འང་མིན། ཅི་གསུང་བཀའ་སྐྱབ་ཞུ་བ་དང་
མགོ་སྐྱར་བའི་སྲིད་གཞོན་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཇི་ཅེས་ཡོད་ཀྱང་ཉེས་ཆད་ཀྱིས་རྟག་
པར་ཅི་གསུང་བཀའ་སྐྱབ་བརྒྱུན་ཐུབ་པ་མིན།
བཀའ་བརྗེ་ཞུ་དང་མི་ཞུའི་དབང་གི་སྐྱེད་ཀྱི་གདམ་ཁ་དེར་བཀའ་རྗེས་པའི་
མཐུག་འབྲས་ཀྱི་རིན་ཐང་གཞལ་བ་དེས་ཤུགས་རྒྱུན་ཐེབས་ཀྱི་ཡོད། གལ་ཏེ་

འབངས་མི་སེར་གྱི་ངོས་ནས་ཅི་གསུང་བཀའ་སྐྱབ་ཞུས་པའི་མཇུག་འབྲས་དེ། ཅི་
གསུང་བཀའ་སྐྱབ་མ་ཞུས་པའི་མཇུག་འབྲས་ལས་ཆེས་སྤྱད་པ་མཐོང་ན་ཁོང་
ཚོས་ཅི་གསུང་བཀའ་སྐྱབ་མི་ཞུ་བ་ངེས་ཆེ་བ་ཡིན།

གང་ཟག་ཅིག་གིས་བཀོད་འདོམས་ལ་ཉན་འཛོག་བྱེད་པའི་དུས་དེ་ཙམ་ཁོ་
ནར་ཅི་གསུང་བཀའ་སྐྱབ་གནས་པ་ཡིན། གལ་ཏེ་ངས་བཙོན་ཁང་དུ་ཤར་བསྐྱོད་
བྱས་ན་ངས་བཀའ་ལ་བརྟེན་པ་རེད། གལ་ཏེ་ང་བཙོན་ཁང་དུ་དུད་དེ་འཁྲིད་ཡོད་
ན་ངས་བཀའ་ལ་བརྟེན་མེད།

དེས་ན་གཞུགས་པོ་གཅིག་ཤར་བྱུགས་རྒྱུ་ཐེབས་པའི་སྤྱིའི་བཙོན་ཤེད་གྱི་
ཐུབ་འབྲས་ཕན་བྱ་ཡོང་གི་ཡུང་དེས་ཅི་གསུང་བཀའ་སྐྱབ་ཞུ་བ་འཇུག་ཐུབ་པའི་
ངེས་པ་གང་ཡང་མེད། བཀའ་ལ་མི་བརྟེན་བའི་མི་སེར་གྱི་ཐོག་དུ་ཐང་ཀར་སྤྱད་
པའི་སྤྱིའི་བཙོན་ཤེད་ལ་བརྟེན་ནས་དམིགས་ཡུལ་རེ་འགའ་བ་འགའ་ཤས་འགྲུབ་
ཐུབ་པ་དཔེར་ན། གཞུགས་པོར་འགྲུལ་བསྐྱོད་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་དང་། འགྲུལ་
བསྐྱོད་བྱེད་རྒྱར་བཀག་འགོག་བྱེད་པ། ཡང་ཁོང་ཚོའི་མཁར་དབང་དང་དདུལ་
སོགས་དམ་འཛིན་བྱེད་པ་བཙུག་ཡིན། འོན་ཀྱང་འདི་ལྟར་བྱས་པའི་འབྲས་བུར་
ཅི་གསུང་བཀའ་སྐྱབ་ཞུ་བ་འཇུག་ཐུབ་པའི་ངེས་པ་མེད། དབང་རྒྱར་པའི་བཀོད་
འདོམས་དང་དམིགས་ཡུལ་གྱི་བརྒྱ་ཆ་ཆེས་མང་བ་ཞིག་ནི་མི་སེར་གྱིས་རྒྱ་
མཚན་ལ་བརྟེན་ནས་དགའ་བཞིན་སྲོ་བཞིན་ལག་ལེན་དུ་འགའ་བར་ཞེན་སྐྱུལ་
བྱས་པ་ཉག་ཅིག་ལ་བརྟེན་ནས་འགྲུབ་ཐུབ་པ་ཡིན། (ས་དོང་འབྲུ་བར་ཁས་ལེན་
མི་བྱེད་པའི་མི་དེ་བསད་པ་ཡིན་ཀྱང་ས་དོང་དེ་མ་འབྲས་པར་སྐྱས་གྱི་ཡོད།)
ཉེས་ཆད་གྱི་ཞེད་སྣང་གིས་རྒྱུན་ལས་ཉེས་ཆད་རང་ངོས་ནས་ཅི་གསུང་བཀའ་

སྐྱབ་བསྐྱུན་གྱི་མེད།

འོན་ཀྱང་སེམས་ཀྱི་ཚོར་བ་ཆེས་ཤུགས་དྲག་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་སྐབས་ཆེས་
དམིགས་བསལ་བ་འགའ་ཞིག་གི་སྐབས་མ་གཏོགས། མི་མང་ཤས་ཆེ་བས་གནས་
སྐབས་ཕལ་ཆེ་བར་ཅི་གསུང་བཀའ་སྐྱབ་མ་ཞུས་པའི་ཆད་པ་སྔོང་རྒྱར་འདོད་པ་
ཅ་བ་ནས་མེད། གནས་སྐབས་འདི་ལྟ་བུར་སྐབས་རེ་ཉེས་ཆད་ལ་མ་ལྗོས་པར་ཅི་
གསུང་བཀའ་སྐྱབ་མི་ཞུ་བ་ཡོང་བ་ཡིན།

མདོར་ན་དབང་རྒྱར་པ་ཞིག་གི་དབང་ཆ་ནི། དབང་ཆ་དེའི་འབྲུང་ཁྲུངས་
མང་པོ་དག་ཐོབ་དང་མི་ཐོབ་ལ་རག་ལུས་པ་དང་། དེ་ཡང་མི་སེར་གྱིས་སྲུང་པའི་
མཐུན་ལམ་དང་ཅི་གསུང་བཀའ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚད་གཞི་ལ་ལྗོས་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་
སྐལ་སྔོང་བྱེད་པ་དང་། གནོན་ཤུགས་སྔོད་པ། དེ་བཞིན་ཉེས་ཆད་གཏོང་བ་
སོགས་བྱས་ཀྱང་དེ་འདྲའི་མཐུན་ལམ་དང་ཅི་གསུང་བཀའ་སྐྱབ་དེ་དག་ཡོང་ངེས་
པ་མ་ཡིན། ཅི་གསུང་བཀའ་སྐྱབ་ནི་ཅ་བའི་དང་བས་ཀྱན་ནས་ཐངས་པ་ཞིག་ཡིན་
དགོས། རྒྱ་མཚན་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྲིད་གཞུང་ཐ་དག་མི་མང་གི་མོས་མཐུན་ལ་
གཞི་རྟེན་བྱས་ཡོད།

འདིས་དབང་རྒྱར་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་བཀོད་སྲིག་དེར་མི་མང་
གི་འདོད་མོས་ཆེ་བ་ཡོད་པ་སྟོན་གྱི་མེད། ཁོང་ཚོས་འགྲིགས་པར་ཁས་ཐངས་
པའི་སྐོན་མོས་མཐུན་བྱེད་པའང་ཡིན་སྲིད་ལ། ཡང་ན་མོས་མཐུན་མ་བྱས་པའི་
རྗེས་འབྲས་སྔོང་འདོད་མེད་པའི་རྒྱུན་གྱིས་མོས་མཐུན་བྱེད་པའང་ཡིན་སྲིད།
མོས་མཐུན་ལྡོག་པ་ལ་རང་གིས་རང་ལ་ཡོད་ཆེས་དང་། འགོག་ལྡོག་བྱེད་རྒྱའི་
ཀྱན་སྔོང་ཡོད་དགོས། དེ་དང་ཕྱོགས་མཚུངས་དེ་འདྲའི་སྐབས་སུ་རྩལ་མི་བདེ་བ་

དང་དཀའ་སྤྱད་མི་ཉུང་བ་ཞིག་མྱོང་དགོས་པའང་ཡོང་གི་དུས་པ་ཡིན།
 སྲིད་གཞུང་ཇི་འདྲ་ཞིག་གི་ནང་དུ་རང་དབང་དང་གདུག་རྩུབ་ཇི་ཡོད་ཀྱི་ཚད་གཞི་
 ནི། བས་ཆེ་བར་མི་སེར་ཚོའི་རང་དབང་འདོད་པའི་འདུན་པ་དང་། ཁོང་ཚོར་
 ཆེ་གཤོག་དུ་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་པའི་འབད་རྩོལ་ལ་གཏོང་ལེན་བྱེད་འདོད་པ་དང་།
 བྱེད་ཐུབ་པའི་རྣམས་པ་ལ་སྣོན་ཏེ་ཐག་གཅོད་པའི་འཆར་སྐང་ཞིག་ཡིན།

དེས་ན་དབང་སྐྱུར་པ་ཞིག་གི་དབང་ཆར་སྐང་ས་འཛིན་བྱེད་ཐུབ་དང་མི་ཐུབ་
 ཀྱི་ཚད་འཛིན་བྱེད་པར་ཆ་རྒྱུན་གལ་ཆེན་པོ་གསུམ་ཡོད་པ་ནི།

- དབང་སྐྱུར་པའི་སྣོན་པ་ཤུགས་ལ་སྐང་ས་འཛིན་བྱེད་པའི་མི་མང་གི་སྣོན་གྲུབ་
 ཀྱི་འདོད་པ།
- མི་སེར་གྱི་རང་དབང་ཐུན་པའི་ཚོགས་པ་དང་སྐྱིག་འཇུགས་ཁག་གི་སྣོན་
 གྲུབ་ཀྱི་སྣོན་པ་ཤུགས།
- མི་སེར་གྱི་རོགས་རམ་དང་མོས་མཐུན་བཀག་ཉར་བྱེད་པའི་སྣོན་གྲུབ་ཀྱི་
 རྣམས་པ་བཅས་ཡིན།

རང་དབང་ཞེས་པ་འདི་དབང་སྐྱུར་པས་མི་སེར་ལ་སྤྱོད་རྒྱ་ཡོད་པ་ཞིག་མ་ཡིན།
 དེ་ནི་གཞུང་དང་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དབང་ལ་ཕན་ཚུན་སྤྱོད་ལེན་སྣོན་རེས་བྱས་པ་ལས་
 ཐོབ་པ་ཞིག་ཡིན།

ལ། མོས་མཐུན་སྤྱིར་འཐེན་ཐུབ་པ་ཡིན།

ཅི་གསུང་བཀའ་སྐྱུབ་ལྷན་པའི་རྒྱ་མཚོན་རྣམས་ནི་ཉལ་དུ་འགྱུར་སླ་བ་ཡིན།
 དབང་སྐྱུར་པའི་དབང་ཆའི་ཚད་ལའང་བྱད་པར་ཡོང་བ་ཡིན། ཅི་གསུང་བཀའ་

སྐྱུལ་ལྷོ་བའི་རྒྱ་མཚོ་གཞན་དག་མང་དུ་འགྲོ་བ་དང་ཡང་ན་རྒྱ་དུ་འགྲོ་བའང་
 ལྡིང་། ཅི་གསུང་བཀའ་སྐྱུལ་ལྷོ་རྒྱ་སྐང་ས་འགྲུར་བ་ཕྱིན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དབང་རྒྱུར་
 པ་དེས་བཀའ་བཅད་རྒྱུ་བའི་གཏོང་བ་དང་། ཡང་ན་འཕར་མའི་གནང་སྐྱིན་སྲུང་
 དེ་རྒྱུང་གུན་གུན་གསལ་བྱེད་དགོས་པའང་ཡོད། མི་སེར་གྱི་ཚོད་སེམས་ལ་
 འགྲུར་བ་ཐེབས་པ་དེས་ཁོང་ཚོས་དབང་རྒྱུར་པར་ཞབས་བྱེད་དང་། མཐུན་ལམ་
 མགོ་རྒྱུར། ཅི་གསུང་བཀའ་སྐྱུལ་ལྷོ་རྒྱ་སྐྱེར་འཐེན་བྱེད་པའི་རྒྱུར་དུ་འགྲོ་སྲིད།

བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་གུན་རྒྱུས་ཅི་གསུང་བཀའ་སྐྱུལ་དང་། མཐུན་ལམ་གྱི་རྣམ་
 པར་འགྲུར་བ་གཏོང་བ་ལ་ཚོད་སེམས་གྱི་འགྲུར་བ་དང་། ཀུན་སྣོང་གི་འགྲུར་བ་
 དེ་དགོས་དེས་གྱི་ཆ་རྒྱུན་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན་པར་ནན་བརྗོད་གནང་ཡོད། ཁོང་
 གིས་གཤམ་གསལ་གྱི་དགོས་མཁོ་འདི་དག་ཡོད་དགོས་པ་གསུངས།

- གང་བཤད་ཉན་ཏེ་མགོ་རྒྱུར་བ་ལས་རང་གིས་རང་ལ་གུས་ཞབས་དང་རྫོ་
 རྫོབས་དགོས་པའི་ནང་བསམ་སློབ་འགྲུར་བ།
- ལྡིང་སྣོང་ལམ་ལུགས་གནས་པར་མི་སེར་རང་ཉིད་གྱི་རམ་འདེགས་ལ་
 རག་ལས་པའི་ངོས་འཛིན།
- མཐུན་ལམ་དང་ཅི་གསུང་བཀའ་སྐྱུལ་སྐྱེར་འཐེན་བྱེད་རྒྱུའི་ཚོད་སེམས་
 གོང་འཕེལ་དུ་གཏོང་བ།

མཐུན་ལམ་དང་ཅི་གསུང་བཀའ་སྐྱུལ་སྐྱེར་འཐེན་བྱེད་པ་འདི་བཞིན་དབང་
 རྒྱུར་པའི་དུག་གཞོན་བྱེད་པའི་ངོ་ཚབ་དང་འཛིན་སྣོང་གི་ལས་བྱེད་པ་གཉི་གའི་
 རང་ནས་འབྱུང་སྲིད། ལྱད་པར་དུ་ཁོང་ཚོའི་བསམ་སློབ་འཁྲུང་སོ་དེ་དག་གལ་

ཆེན་པོ་ཡིན། ཁོང་ཚོའི་རྒྱལ་གཞིར་མེད་ན་གཉེན་གཞི་ལམ་ལུགས་དེ་འཕྲོར་
བཞིག་འཕྲོ་བ་ཡིན། འགྱུར་བ་འདི་དག་ལ་འདྲ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲིན་སྒྲིན་ཤུགས་རྒྱུན་སྒྲུབ་
ཐུབ་པར་གྲུན་རྒྱུ་ལ་ཡིད་ཆེས་བྱུང་ཡོད།

དེས་ན་སྤངས་འཛིན་བྲལ་བའི་སྲིད་དོན་དབང་ཆའི་དཀའ་རྙོག་གི་ལན་དེ།
དུག་གཞིན་རི་ཙམ་ཡོད་ཀྱང་མཐུན་ལམ་དང་ཅི་གསུང་བཀའ་སླབ་ཀྱི་ཕྱིར་འཐེན་
དེ་རི་སྤར་རྒྱུན་སྲོང་བ་དང་ལག་ལེན་དུ་འགྲེལ་སྤངས་ཤེས་པ་ལ་རག་ལས་སྲིད།

འཕྲོག་སྒྲིལ་གྱི་བཟོ་བཀོད་ཀྱི་སྐར་གཞི།

མིས་མཐུན་ཕྱིར་འཐེན་བྱེད་པ་དེ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཆ་ནས་གལ་གནད་ཆེན་པོ་
ཆག་གི་ཡོད། ཅི་གསུང་བཀའ་སླབ་མི་ལྷ་བའི་མི་སེར་གྱི་གྲངས་དང་དབང་སྐྱུར་
པའི་འོས་ཀྱི་མི་སེར་དེ་ཚོར་རི་ཙམ་སྤོས་དགོས་པའི་ཚད་གཞི་ལ་དཔག་སྤེ་
དབང་སྐྱུར་པའི་འདོད་པ་འཕྲོག་པ་ཡིན།

དེས་ན་དེ་བ་སྤེ་བ་དེ། རིག་པ་འདི་ཆབ་སྲིད་དབང་ཆའི་ནང་ལག་ལེན་དུ་རི་
སྤར་འགྲེལ་ཚུལ་དེ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད། མི་མང་གིས་ངེས་པར་དུ་མཐུན་ལམ་དང་ཅི་
གསུང་བཀའ་སླབ་བྱེད་རྒྱ་མེད་པ་དེ་གསལ་པོ་ཡིན། མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པ་དང་
བཀའ་ལ་མི་བརྟེན་བ་འདི་བཞིན་ངེས་པར་དུ་མང་ཚོགས་ཀྱི་ལས་འགུལ་གྱི་རྣམ་པ་
མཚོན་རྒྱུ་དེ་ཉ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན།

གང་ཟག་སྐྱེར་གྱི་ལས་འགུལ་དེ་རིགས་ལ་སྐབས་རེ་སྤང་མེད་ཚོལ་འཛོག་
བྱེད་སྲིད་ཀྱང་། ཚོགས་པ་དང་། སྤྱི་འཇུགས། (དགོན་སྡེ། ལག། བཟོ་ལས་
ཚོགས་པ། ཚོང་འབྲེལ་སྤྱི་འཇུགས། གཞུང་ཞབས་སྤྱི་འཇུགས། མཐའ་སྐྱོར་

ཁྱིམ་མཚོས། བྱོང་གསེབ། བྱོང་བྱོང། ས་ཁུལ་སོགས་) གྱི་བཙེ་མེད་ལས་འགུལ་
དང་བཀའ་བཙེ་དང་ལེན་མི་བྱེད་པ་དག་གཙོ་བོར་གྱུར་གྱིད།

གཞུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་ཚོགས་པ་དང་སྐྱེག་འཇུགས་འདི་དག་གི་གནས་
སྐབས་གྱིས་མི་མང་གིས་སློབས་ཤུགས་ཡག་པོ་བེད་སྲོད་གཏོང་བྱུང་བ་དང་།
དབང་སྐྱུར་པ་དེར་སྐབས་འཛིན་བྱེད་བྱུང་བའི་རྒྱས་པར་ཤུགས་རྒྱུན་ཆེན་པོ་
ཐེབས་གྱི་ཡོད། སྐྱེག་འཇུགས་འདི་དག་དབང་ཆར་བཀོལ་སྲོད་བྱེད་ས་དེ་ཡིན་པ་
དང་འདི་དག་གིས་དབང་སྐྱུར་པར་སྐབས་འཛིན་བྱེད་རྒྱའི་གཞི་རྩུབ་སྲོད་གྱི་ཡོད།
རང་དབང་སླེ་ཚོན་འདི་དག་གང་ཏུ་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་དེ་ཅུ་དབང་སྐྱུར་པར་
སྐབས་འཛིན་བྱེད་རྒྱའི་རྒྱས་པ་ཆེ་བ་དང་། རང་དབང་སླེ་ཚོན་འདི་དག་གི་སློབས་
ཤུགས་ཉམས་པའི་སྐབས་དབང་སྐྱུར་པའི་དབང་ཤུགས་ལ་སྐབས་འཛིན་བྱེད་
རྒྱའི་རྒྱས་པ་འང་ཞན་ཏུ་འགོ་བ་ཡིན། སླེ་ཚོན་འདི་དག་བརྒྱུད་དེ་མི་མང་གིས་
མཉམ་འབྲེལ་གྱི་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པ་དང་བཀའ་བཙེ་དང་ལེན་མི་བྱེད་པའི་ཐུན་
མོང་གི་རྒྱས་པ་སླེལ་བྱུང་བ་ཡིན། །།

ལེབ་ཉི་ཤུ་པ།

འཚོ་བ་སྤངས་པའི་བྱེད་ལས། འཐབ་ཚོད་ཀྱི་ཐབས་ལམ་རྣམས་
ཕྱན་ཞིག

ཆ་འཛིན་དགུས་མ་ཞིག

སྲིད་དོན་གྱི་ཐ་སྣང་དབང་དུ་བྱས་ན། འཚོ་བ་སྤངས་པའི་བྱེད་ལས་ནི་ཆ་
འཛིན་ཆེས་དགུས་མ་ཞིག་ལ་གཞི་བཙུག་བཞེས་ཤིང་། མི་མང་ལ་བྱོས་ཤིག་ལའང་པ་དེ་མི་
མང་གིས་རྟག་པར་བྱེད་ཀྱི་མེད་པ་དང་། ཡང་སྐབས་རེ་ཁོང་ཚོར་དགག་བྱ་བྱས་
པའི་ལས་ཀྱི་ཡང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། མི་མང་ཚོས་ཁོང་ཚོར་འདོད་པ་མེད་པའི་བཀའ་
ཁྲིམས་ལ་བརྟེན་མེད་ཀྱང་བྱེད་ཚོགས་ལས་མཚམས་བཞག་པས་དཔལ་
འབྱོར་ལ་གཞོན་སྐྱོན་འབྱུང་བ་དང་། གཞུང་ཞབས་པ་ཚོས་བཀའ་གང་གནང་ལ་
མི་བརྟེན་བཤམ་པའི་དམག་མི་དང་སྐྱོར་སྤུང་བ་ཚོས་དུག་གཞོན་བྱེད་རྩུ་རྩོད་དུ་གཏོང་བ་
མ་ཟད་རོ་ལོག་ཀྱང་བརྒྱག་སྲིད། གནས་སྐབས་འདི་དག་ཚང་མ་དུས་མཉམ་དུ་
བྱུང་ཚེ་དབང་སྐྱུར་མཁུག་གི་གང་ཟག་དེ་གང་ཟག་གཞན་ཞིག་དུ་འགྱུར་སྲིད།
དབང་ཤུགས་ཀྱི་འཕྲོད་རྒྱུ་འདི་བཞིན་སྲིད་ཚོགས་དང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་འཐབ་ཚོད་ལྷ་
མང་ཞིག་གི་ནང་དུ་ཡོང་སྲིད་པ་ཡིན།

མི་མང་གིས་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པ་དང་། རོགས་རམ་མི་བྱེད་པ། དེ་བཞིན་
བཀའ་ལ་མི་བརྟེན་བཤམ་པའི་གསུང་བཀའ་སྐྱབ་མི་ཞུ་བའི་ལུ་ཚུགས་བྱེད་པ་དེས།
ཁོང་ཚོའི་འགལ་ལྷོ་གཞུང་རམ། དཔོན་རབས་བརྒྱུད་འཛིན་ལམ་ལུགས་ལ་མཁོ་

བའི་གཞི་རྩའི་འགྲོ་བ་མིའི་རམ་འདེགས་དང་མཐུན་ལམ་གྱི་མཐུན་འགྱུར་སྲོད་
རྒྱུ་ཁས་ལེན་མི་བྱེད་པ་ཡིན། གལ་ཏེ་ཁོང་ཚོས་འདི་རིགས་ཐངས་མང་རྒྱུན་
བསྐྱངས་བྱས་ཆོ། གཞུང་དེའམ་དཔོན་རབས་བརྒྱད་འཛིན་ལམ་ལུགས་དེར་
དབང་ཤུགས་མེད་པ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད། འདི་ནི་འཆོ་བ་སྤངས་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་
ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གཞི་རྩའི་བསམ་སློབ་ཀན་ས་ལུགས་ཡིན།

འགལ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་བའི་ཐབས་ལམ་ཞིག

འཆོ་བ་སྤངས་པའི་བྱེད་ལས་ཞེས་པ་ནི། རོ་རྒྱུ་དང་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པ།
ཐེ་གཏོགས་བྱེད་པ་སོགས། ཐབས་ལམ་ངེས་ཅན་དུ་མ་འདུས་པའི་སྲིར་བཏང་ཐ་
སྤང་ཅིག་ཡིན། འདི་དག་ཚང་མར་འགོག་རྒྱུ་ལས་ཕྱིའི་འཆོ་བ་བཏེན་སྲོད་མི་བྱེད་
པ་(ལས་དོན་འགའ་ཞིག་བྱེད་པ་དང་འགའ་ཞིག་མི་བྱེད་པ་)བརྒྱུད་དེ་འགལ་རྒྱུ་
རྒྱུ་བ་ཡིན། དེས་ན་ཐབས་ཤེས་ཤིག་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་འཆོ་བ་སྤངས་པའི་བྱེད་
ལས་དེ་རྒྱུ་མེད་ཅིག་མིན། དེ་བྱུ་བ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་ལ་འཆོ་བ་སྤངས་པ་ཞིག་
ཡིན།

འོན་ཀྱང་དོན་གནད་ག་འདྲ་ཞིག་དང་། འགལ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་འདྲ་ཞིག་ཡིན་
འཆོ་བ་སྤངས་པའི་ལས་འགལ་ནི། མི་མང་གིས་བྱུ་བ་མི་བྱེད་པ་དང་མགོ་
སྲུང་བ་སྤངས་པའི་འཆོ་བ་བྲལ་བའི་འགོག་རྒྱུ་རྒྱུ་བ་དང་འཐབ་ཚོད་བྱེད་
རྒྱུ་གལ་ཆེར་འཛིན་པའི་ཐབས་ལམ་ཞིག་ཡིན། འཆོ་བ་སྤངས་པའི་བྱེད་ལས་དེ་
འགལ་རྒྱུ་གཡོལ་བ་དང་། ཡང་ན་སྤང་མེད་ཚོལ་འཛིན་བྱེད་པའི་འབད་ཚོལ་
ཞིག་མིན། འདི་ནི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ནང་དུ་རྒྱུ་ས་པ་ལྡན་པའི་ལས་དོན་བྱེད་པ་དང་།

སྒྲིག་པར་དུ་རྣམ་པ་ལྡན་པའི་དབང་ཆ་ཇི་སྟེ་ལེན་པའི་སྤྱོད་གཏོང་བའི་དཀའ་རྙོག་གི་
ཡ་ལན་ཞིག་ཡིན།

འཆོ་བ་ཅན་གྱི་ལས་འགུལ་འགའ་ཞིག་གི་ཚབ་ཏུ་འཆོ་བ་སྤངས་པའི་བྱེད་
ལས་ལེན་སྤྱོད་གཏོང་བའི་ཀུན་སྲོད་ལ་བྱུང་པར་ཆེན་པོ་ཡོད། རོན་གནད་པལ་ཆེ་
བར་དངོས་ཡོད་ཀྱི་ཕན་ཐོགས་ལ་གཞིགས་པ་དང་། ཡང་ན་སྐབས་གཞན་དང་
གཞན་དུ་ཆོས་ཕྱོགས་དང་། བཟང་སྤྱོད། མིའི་ཀུན་སྤྱོད་བཅས་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་ལ་
བརྟེན་ནས་འཆོ་བ་སྤངས་པ་ཡིན་སྲིད། ཡང་ན་ཀུན་སྲོད་སྐྱོ་ཆོགས་འདྲེས་པའང་
ཡོང་སྲིད།

བརྒྱ་ཕྱག་ཉི་ཤུ་པ་འདིར། འཇོ་མ་སྤོང་བྱིན་ཡོངས་སུ་འཆོ་བ་སྤངས་པའི་
བྱེད་ལས་འདི་ཐུང་བྱུང་མ་སྤོང་བའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གལ་གནད་ཅིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད།
དེ་ལེན་སྤྱོད་གཏོང་མཁན་ཆོས་དམིགས་ཡུལ་ཆེན་པོ་དུ་མ་གྲུབ་ཡོད། ལས་ཀྱི་བྱེད་
སའི་གནས་སྤངས་ཡར་རྒྱས་དང་། ལས་རྒྱ་མཐོ་ཏུ་གཏོང་བྱུང་པ། ལྷ་མོའི་ལམ་
དང་ལུགས་སྲོལ་རྣམས་པ་དག་མེད་པར་བཟོ་བྱུང་པ། གཞུང་གི་སྲིད་བྱུས་ལ་
འགྱུར་བ་དང་གསར་བརྗེའི་འཇུགས་སྐྱེད། ཁྲིམས་ལུགས་འགའ་ལྷན་ཅིས་མེད་
བཟོ་བ། ཁྲིམས་གསར་པ་བཅས་པ། བཅོན་འཇུག་ལ་བ་བཀག་འགོག་དང་དུག་
དམག་པམ་ཉེས་གཏོང་བྱུང་པ། ལོང་མའི་རྒྱལ་ཁམས་ལ་གཏོར་སྐྱོན་གཏོང་བྱུང་
པ་དང་། དབང་ཆའི་བདག་བཟུང་འགོག་བྱུང་པ། བཅོན་དབང་རིང་ལུགས་པ་ཁ་
གཏོར་དུ་གཏོང་བྱུང་པ་བཅས་བྱུང་ཡོད། འཆོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚོད་དེ་ལྟར་
དང་དམར་པོའི་དབང་རྒྱར་པ་གཉི་གའི་དབང་ཤུགས་ཀྱི་ཁ་གཏད་དུ་རྣམ་པ་ལྡན་
པའི་ལེན་སྤྱོད་བཏང་ཡོད། སྐབས་ལྷན་ཅིས་མེད་པའི་བཞིན་སྲིད་བྱུས་དང་འགྱུར་

བ་འགོག་པའམ། ཉུས་འགྲུངས་གཏོང་བའི་ཆེད་ཉུ་བེད་སྲོད་ཀྱང་བཏང་ཡོད།

ཐབས་ལམ་གྱི་སྒྲིགས་འདོད་བརྒྱད་ལོན།

ཐབས་ལམ་དེ་ཉིད་ཀྱི་འཕེལ་རིམ་ལ་དོ་སྣང་དེ་ཙམ་བྱུང་མེད་ཀྱང་འཆོ་བ་
སྤངས་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་བེད་སྲོད་རྒྱ་ཆེར་བྱུང་ཡོད། དེའི་ལག་ལེན་ནི། འགའ་རེ་
མ་སྐྱལ་དང་སྤངས་ཀྱིས་བྱས་པ་དང་། འགའ་རེ་རིག་ཤེས་ཀྱིས་བྱས་པ། འགའ་
རེ་དེ་སྣ་བྱུང་བར་དཔེ་སྤངས་ཉེ་གསལ་ཁ་མེད་དོད་པ་བཅས་བྱུང་ཡོད། དེའི་ལག་
ལེན་ཤས་ཆེ་བ་ཆེས་ཆེར་མི་མཐུན་པའི་གནས་སྤངས་དང་། ཆ་ཤས་ལེན་མཁན་
ཚོར་ཉམས་སྲོང་མེད་པ། ཡང་ན་དེར་མ་ཟད་ཉམས་སྲོང་དབེན་པའི་འགོ་འཁྲིད་
བཅས་ཀྱི་འོག་ཉུ་བེད་སྲོད་བྱས་ཡོད། ཕལ་ཆེ་བར་རྒྱུན་ཉུ་མ་ནས་སྲོང་བདར་
དང་གྲ་སྒྲིག་མེད་པ། འཆར་གཞི་མེད་པའམ་ལེགས་པོ་མ་བྱུང་བ། འཐབ་བྱས་
དང་བྱེད་སྤངས། ཐབས་ལམ་གྱི་གཞི་རྒྱ་བཅས་ལ་སྡོན་ཚུད་ནས་བསམ་གཞིགས་
མེད་པ་བཅས་བྱུང་ཡོད། དེ་བེད་སྲོད་གཏོང་མཁན་གྱི་མི་མང་ཚོར་ཉུས་རྒྱུན་
ཐབས་ལམ་དེའི་བེད་སྲོད་ཀྱི་རང་གཤིས་དང་འབྲེལ་བའི་དངོས་འབྲེལ་གྱི་གོ་
ཉོགས་རྒྱུང་བ་དང་། དེའི་ལོ་རྒྱུས་ལ་སྤོངས་པ་ཤས་ཆེ་བ་ཡོད། དེ་དག་གི་སྒྲིག་
ཁྲིམས་གཞི་ཤིང་པ་དང་། འཐབ་ཚོད་ཇི་སྟར་བྱེད་པ། ཡང་ན་དཔུང་ཚོགས་གོ་སྒྲིག་
ཇི་སྟར་བྱེད་པའི་ལག་དེབ་སོགས་འཐབ་བྱས་དང་ཐབས་རྒྱལ་གྱི་གོ་བཟུང་བྱེད་
སའི་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་གང་ཡང་མེད། གནས་སྤངས་དེ་འདྲ་ཞིག་གི་འོག་ཉུ་
ཕམ་ཉེས་ཡང་ཡང་བྱུང་བ་དང་། ཡང་ན་རྒྱལ་ཁ་ཕྱན་བྱ་ལས་མ་སྐོབ་པ། ཡང་ན་
སྐབས་རེ་ང་ཚོས་ཤེས་པ་སྤངས་པམ་ཉེས་འགོ་རྒྱུར་གོགས་བྱེད་པའི་འཆོ་བ་མངོན་

དུ་འགྱུར་བ་བཅས་བྱུང་ཡོད་པའང་ཡ་མཚན་གྱི་གནས་མ་ཡིན། འབྲུས་གོ་མ་
ཚང་བའི་འགལ་རྒྱུན་དེ་དག་ཡོད་བཞིན་དུ་ཐབས་ལམ་དེའི་འག་ལེན་གྲུབ་འབྲས་
ལྡན་པ་དང་། རྒྱ་ལྷན་ཆེ་བ། གོ་རིམ་ལྡན་པ་བཅས་བྱུང་པ་ནི་ངོ་མཚར་སྐྱེ་འོས་
པའི་གནས་ཚུལ་ཞིག་ཡིན།

སྐྱེས་པ་དང་བྱུང་མེད་འགའ་ཞིག་གིས་ད་ཆ་ཐབས་ལམ་འདིའི་རང་གཤེས་
དང་རྣམ་པའི་སྐོར་ད་དུང་མང་དུ་ཤེས་ཐབས་དང་འཚོལ་ཞིབ་གྱི་འབད་བཞོན་
བྱེད་བཞིན་ཡོད། མི་འགའ་རེས་ད་ཆ་རྟོག་འཛིང་དང་དཀའ་ངལ་ཆེ་བའི་གནད་
དོན་རིགས་སེལ་རྒྱུར། འཚོ་བའི་བྱེད་ལས་གྱི་ཚབ་ཏུ་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་བྱེད་
ལས་དེ་ཇི་ལྟར་སྤྲོད་པའདྲའོ་འདྲ་བའི་ལུས་ལྷན་གྱིས་བཅད་སྤོང་ཇི་ལྟར་གཏོང་དགོས་པའི་
དྲི་བ་བྱེད་གྱི་ཡོད། མཁས་པ་ཚོའི་འབད་ཚོལ་འདི་དག་ནི། ཐབས་ལམ་འདིའི་ལོ་
རྒྱུས་གྱི་ནང་དུ་རྣམ་པ་ལྡན་པའི་གལ་གནད་ཅན་གྱི་ཆ་རྒྱུན་གསར་པ་ཞིག་ཡིན།
དཀའ་ངལ་དང་གནས་སྐབས་དུ་མའི་རྒྱུན་ལས་བྱུང་བའི་རྣམ་པ་འདྲ་མིན་དང་།
གཞི་རྩ་བ་འདྲ་མིན་ལས་བྱུང་བའི་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་བྱེད་ལས་ལྷ་མང་གི་འཕེལ་
རྒྱས་འཛུལ་སྤོང་ཚོན་ཡོངས་སུ་སྤྲོད་པའི་འགྲོ་བཞིན་པ་ཡིན།

འཚོ་བར་བསྐྱེད་པའི་འགལ་རྒྱུན་བའི་ཁ་གཏད་དུ་སྤྲིད་དོན་གྱི་འཐབ་ཚལ།
རིུའི་སྤྲོད།

འཚོ་བ་སྤངས་པའི་བྱེད་ལས་དེ་འཚོ་བ་ཅན་གྱི་ཉེས་ཆད་གཅོད་རྒྱུར་འདོད་
པ་དང་བཅད་སྤོང་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་འགལ་རྒྱུན་བའི་ཁ་གཏད་དུ་སྤྲིད་རྒྱུར་
དམིགས་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་བྱེད་ལས་ལ་བསྐྱེད་པའི་ཆབ་སྤྲིད་

གྱི་འཐབ་ཚེད་བརྒྱད་དེ་འཚེ་བ་ཅན་གྱི་དྲག་གཞོན་གྱི་ཁ་གཏད་དུ་གཟུགས་བཀོད་
 མི་སྣོམས་པའི་འཐབ་ཚེད་གྱི་གནས་སྤངས་དམིགས་བསལ་ཅན་ཞིག་སྐྱུན་གྱི་ཡོད།
 གནས་སྤངས་འདིའི་ནང་དུ་འཚེ་བ་སྤངས་པའི་འགོག་ཚེད་བ་ཚོས་འཚེ་བའི་བྱེད་
 ལས་དང་། འཚེ་བ་སྤངས་པའི་ཐབས་ལམ་གྱི་གཟུགས་བཀོད་མི་སྣོམས་པའི་ཆ་
 བཅ་ཚུན་ཁ་གཏད་བྱེད་པར་འཐབ་འཛིང་གི་སྐྱུ་ཅུལ་ཇི་འཕུལ་སྣ་བུ་ཞིག་ཁོང་ཚོའི་
 ཁ་གཏད་པ་ཚོའི་སྤྱི་དུ་བེད་སྤྱོད་གཏོང་བུ་གྱི་ཡོད། འདིས་དྲག་གཞོན་གྱི་
 འབྲས་བུ་རང་ཐོག་ཏུ་འཕམ་ཏེ། དབང་ཆ་ཉམས་ཀྱང་དུ་འགྲོ་བ་དང་ཆབ་སྲིད་གྱི་
 ཆ་ནས་ཕྱི་ཡང་ཐོག་སྤེལ་དབང་ཤུགས་ཉམས་ཀྱང་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན། འགོག་ཚེད་བ་
 ཚོས་སྤྱི་མཐུན་འཐབ་ཚེད་བྱེད་སྐབས་འཚེ་བ་སྤངས་ཐབས་བྱེད་པ་དེས་ཁོང་ཚོའི་
 རང་ཉིད་གྱི་སྣོམས་ཤུགས་གོང་འཕེལ་དུ་གཏོང་བུ་པ་ཡིན།

འཚེ་བ་སྤངས་པའི་ལས་འགུལ་ལ་ཚོལ་བའི་འགུལ་ཟླ་བ་ཚོའི་དཀའ་ངལ་ནི།
 ཐབས་ལམ་འདིའི་དམིགས་བསལ་སྐྱུལ་ཤུགས་དང་ཐབས་ཤེས་ལ་གཙོ་བོར་
 གཏོང་ལེན་བྱེད་དགོས་པ་དང་འབྲེལ་བ་ཆགས་གྱི་ཡོད།

ཆབ་སྲིད་གྱི་ཇི་འཕུལ་སྣ་བུའི་འཐབ་ཚུལ་དེས་གཞི་ཅུའི་འཚེ་བ་སྤངས་པའི་འགོག་
 ཚེད་བ་ཚོར་འགུལ་ཟླ་བས་འཚེ་བ་ཅན་གྱི་དྲག་གཞོན་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
 འགུལ་ཟླ་བའི་གས་ནས་ཁ་བྲལ་བ་དང་། ཉམས་ཚུན་གྱི་རྒྱབ་སྐྱོར་བའི་ཚོད་དུ་ནང་
 ཁུལ་འགུལ་ཟླ་ཆེ་ཏུ་འགྲོ་བ། འགོག་ཚེད་བ་ཚོ་ཆེ་ཏུ་འགྲོ་བ། རྗེ་ཚན་ཕུང་གསུམ་
 པ་དག་རང་ཉིད་གྱི་ཁ་གཏད་དུ་བསྐྱར་བ་བཅས་གྱི་རྒྱ་བྱེད་གྱི་ཡོད། དེ་ཇི་སྣང་
 ཡོང་བའི་ཚུལ་གཤམ་དུ་འགྲེལ་བཤད་བྱས་ཡོད།

དེ་ཡོང་བ་ལ་འཚེ་བ་སྤངས་པའི་འགོག་ཚེད་བ་ཚོས་རང་གི་ཁ་གཏད་པ་དེའི་

གང་གི་ཐོག་ཏུ་རྒྱས་ཤུགས་ཆེ་ཤོས་ཡོད་པའི་འཆོ་བའི་ལས་ལ་ནམ་ཡང་འཇུག་
མི་རུང་། དེ་བས་འཆོ་བ་སྲངས་པའི་ལག་ཆ་ཁོ་ནས་འགོག་ཆོལ་སྲ་མཐུད་བྱེད་
དགོས།

འཆོ་བ་སྲངས་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་གཞི་ཅའི་རྣམ་པ་གསུམ།

འཆོ་བ་སྲངས་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་དམིགས་སྲ་བཀར་བའི་ཐབས་ལམ་མཁ་
ལག་ཆ་དུ་མ་དེ་དག་ལྗེ་ཚན་གསུམ་དུ་དབྱེ་ཡོད།

- * རོ་ཁོལ་དང་རྒྱད་སྟུང་ལ།
- * མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པ།
- * འཆོ་བ་སྲངས་པའི་ཐེ་གཏོགས།

འཆོ་བ་སྲངས་པའི་ཐབས་ལམ་གྱི་གནད་ཆ་ཚང་ལ་གོ་མས་འདྲིས་བྱེད་ཐུབ་པ་
དགོས། འདིར་རེ་ལུ་མིག་ཏུ་བཀོད་པའི་ཐབས་ལམ་ ༡༩༥ འདི་ཙམ་གྱི་ཆ་ཚང་
བཀའ་ཡང་མིན། དེ་ན་རྒྱུག་པ་པོ་རྣམས་ནས་འདི་དག་སོ་སོའི་མི་འདྲ་བའི་ལྷན་
པར་ངོས་འཛིན་པ་དང་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་ཁོར་ལུག་བྱེ་བྲག་པ་དང་བརྟུན་ཏེ་ཐབས་
ལམ་འཕར་མ་འཆོལ་དགོས།

ལེའུ་ཉེར་གཅིག་པ།

འཚོ་བ་སྤངས་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་ཁག།

འཚོ་བ་སྤངས་པའི་ངོ་ཚྭ་དང་རྒྱད་སྐལ་གྱི་ཐབས་ལམ།

བར་ལན་ཞིག་སྤོང་རྒྱའི་བྱེད་ལས།

འཚོ་བ་སྤངས་པའི་ངོ་ཚྭ་དང་རྒྱད་སྐལ་ནི་ཐབས་ལམ་ཆེས་མང་པོ་བསྐྱུས་པའི་ལྷེ་ཚན་ཞིག་ཡིན། ཐབས་ལམ་དེ་དག་ཕལ་ཆེ་བ་ཞི་བའི་འགོག་ཚོལ་ལམ། ཡང་ན་འགལ་ལྡན་པའི་རྒྱད་སྐལ་གྱི་མཚོན་རྟགས་བྱེད་ལས་ཡིན། འདི་དག་རག་གི་སྤྱོད་བཞིན་གྱི་རྒྱ་ལས་འདས་ཀྱང་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པའམ་ཡང་ན་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་ཐེགས་ལས་ལས་བྱེད་རྒྱུ་ལེན། ཐབས་ལམ་འདི་དག་བེད་སྤོང་གཏོང་བ་དེས་འགོག་ཚོལ་བ་ཚོ་དོན་གནད་ཅིག་ལ་མོས་མཐུན་ཡོད་མེད་དང་། འགལ་ལྡན་དང་རྒྱབ་སྐྱོར་གྱི་ཚད་གཞི་དང་། བྱངས་འཁོར་རྗེ་ཡོད་སྟབས་མཚོན་པར་བྱེད་པའི་ལམ་ཞིག་ཡིན།

བར་ལན་དེ་ཁ་གཏད་པ་དང་། མི་མང་། རྫོལ་མ་ཆོམས་པའི་ལྷེ་ཚན་ནམ། ཡང་ན་དེ་གསུམ་ཀར་ཤུགས་ཀྱི་སྤོང་རྒྱའི་འདུན་པ་ཡོད་སྲིད།

ཐབས་ལམ་གྱི་ལྷེ་ཚན་འདི་བེད་སྤོང་གཏོང་མཁན་གྱི་འདུན་པ་ནི། འགལ་ལྡན་བ་ཚོར་རྫོལ་མ་ཆོམས་པའི་ལྷེ་ཚན་གྱི་དཀའ་ངལ་མེད་པར་བཟོ་བའམ་ལེགས་བཅོས་བྱེད་པ། ཡང་ན་ཁོང་ཚོའི་འདོད་པ་ལྟར་བྱེད་ཏུ་འཇུག་པར་ཡིད་ཆེས་རྟེན་ཏུ་འཇུག་རྒྱུ་དེ་ཡིན། འཚོ་བ་སྤངས་པའི་ངོ་ཚྭ་དང་རྒྱད་སྐལ་གྱི་ཐབས་ལམ་ལྟ་

བཅུ་ང་བཞི་རྣམས་ནང་གསེས་ལྗེ་ཚེན་བཅུ་རུ་སྐྱེལ་ཏེ་ཐོ་གཞུང་འདིའི་ནང་དུ་
 བསྐྱས་ཡོད། (འདི་དག་གི་འགྲེལ་བཤད་ཆ་ཚང་བ་(འཚོ་བ་སྤངས་པའི་བྱེད་ལས་
 གྱི་ཆབ་སྲིད་) ཅེས་པའི་དེབ་གྱི་ནང་དུ་བྲིས་ཡོད།)

ལུགས་མཐུན་གྱི་བསྐྱགས་གཏམ།

- ༡། རྒྱ་བྱུང་གཏམ་བཤད་གྱི་རིགས།
- ༢། རྒྱ་སྐྱོད་རམ་དགག་བྱའི་ཡིག་འབྲེལ་ཁག
- ༣། རྒྱུག་འཇུགས་དང་ཚོགས་པའི་གསལ་བསྐྱགས་ཁག
- ༤། མིང་ཉགས་འཁོད་པའི་ཡོངས་བྱུང་བསྐྱགས་གཏམ་ཁག
- ༥། བསམ་འདུན་དང་བྱ་གཏུག་གི་གསལ་བསྐྱགས་ཁག
- ༦། ལྗེ་ཚེན་ནམ་ཡང་ན་མང་ཚོགས་གྱི་སྟུན་ཞུ།

མི་མང་སོན་ཚེན་སོང་འབྲེལ་གཏུག་བྱེད་པ།

- ༧། འཕོད་ཚིག་དང་བྱུང་བའི་རི་མོ། མཚོན་ཉགས་སོགས། (བྲིས་མའམ་པར་
 མ། རྣམ་འགྲུར། རྒྱ་བརྗོད། ལད་རྫོས་གང་རུང་གི་སྐོར་ནས།)
- ༨། འཕྲིད་དར་དང་། རྒྱར་ཡིག་འགྲེལ་སྟོན་བྱས་པའི་གནས་ཚུལ་ཁག
- ༩། དེབ་དང་། ཤོག་སྟེ། དེབ་རྒྱུང་གི་རིགས།
- ༡༠། ཚོགས་སོག་དང་དུས་དེབ་ཁག
- ༡༡། རྒྱུང་འཕྲིན་དང་། གཞུགས་མཐོང་རྒྱུང་འཕྲིན། བརྟན་འཕྲིན། རྒྱ་འཛིན་
 འཁོར་ལོ།

१३१ གནམ་དང་ས་ཐོག་ཏུ་བྱིས་པའི་ཡི་གེ།

མེ་ཚོན་མཉམ་ཟུབ་ཀྱི་བྱ་འབྲུལ།

१३१ འབྲུས་མེའམ་སྐྱ་ཚབ་ཚེད་གཏོང་།

१ॢ། འཕྱ་སྒྲོན་གྱི་གཟེངས་རྟགས།

१ॣ། མེ་ཚོན་བྱུར་མཇལ་གྱི་བྱེད་སྐྱོ་སྤེལ་བ།

१।། རོ་རྒྱལ་རམ་སྐྱོན་བྱེད་ཕྱིར་གཅིག་ཕུར་ལངས་སྒྲོན་པ།

१॥ འཕྱ་སྒྲོན་འོས་འདེམས་བྱེད་པ།

མང་ཚོགས་ཀྱི་མཚོན་རྟགས་ལས་འགྲུལ།

१३། དར་ཆ་དང་མཚོན་རྟགས་ཀྱི་ཚོན་མདོག་འཕྱར་བ།

१ॣ། (བྱུབ་བསྐྱགས་ཀྱི་ཐེབ་སྒྲོག་དང་ལྷན་པ་) བཅས་ཀྱི་མཚོན་རྟགས་ཀྱི་ལྷན་པ།

१।། ལ་འདོན་དང་དགེ་སྦྱོར།

१॥ མཚོན་རྟགས་ཀྱི་དངོས་པོ་འགྲེམས་སྒྲོན།

१३། རོ་རྒྱལ་གྱི་གོས་བཤུ་བ།

१ॣ། རང་ཉིད་ཀྱི་མཁར་དབང་གཏོར་བཤེག (བྱིས་དང་། ཡིག་ཆ། རོ་སྒྲོན་
ལག་འཁྱེར་སོགས།)

१।། ལྷང་བའི་མཚོན་རྟགས། (རྒྱུག་ལྷན། ཡང་ལྷ། ལྷང་ལྷན།)

१॥ འདུ་པར་འགྲེམས་སྒྲོན།

१ॢ། རོ་རྒྱལ་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཚོན་ཅི།

- ༡༥༡ མིང་དང་ནགས་གསར་པའམ་ཡང་ན་མཚོན་ནགས་ཀྱི་མིང་།
- ༡༥༢ མཚོན་ནགས་ཀྱི་སྒྲ། འི་ལ་བྱ་དང་། འུ་སྒྲ། མི་འའི་སྐད་བཅས་ཀྱི་མཚོན་
ནགས་ཀྱི་སྒྲ་གདངས།)
- ༡༥༣ མཚོན་ནགས་ཀྱི་ས་ཁང་ཕྱིར་བཟུ། (ས་ཁང་ཕྱིར་ལེན་བྱེད་པ།)
- ༡༥༤ ཚིང་སྲོད་ཀྱི་རྣམ་འགྲུར།

སྐར་ཐོག་གཞོན་འུགས།

- ༡༥༥ མཐོ་རིམ་ལས་བྱེད་པར་རྒྱན་ཏུ་བསྟན་འཁོར་བྱེད་པ། (རག་བཅད་ཚུལ་
གྲིས་སམ་ཡང་གྲས་ཞབས་དང་བཅས་) རྟག་པར་རྗེས་འདེད་བྱེད་པ། རྣམ་
གསོ་གཏོང་བ།
- ༡༥༦ མཐོ་རིམ་ལས་བྱེད་པར་བྱུར་བའི་འཕྲ་སྒྲོད་བྱེད་པ། (ཞེལ་དགོད་དང་
དམའ་འབེབས་བྱེད་པ།)
- ༡༥༧ མཛེའ་གྲོགས་འཆམ་མཐུན་བཟོ་བ། མི་ཚོ་ལ་ཐད་ཀར་སེམས་འགྲུལ་
འུགས་ཆེ་བཏང་ནས་ཁོང་ཚོས་ཞབས་འདེགས་ལྷུ་སའི་སྲིད་གཞུང་དེ་དྲང་
པོ་མ་ཡིན་པ་ཤེས་སུ་འཇུག་པ།
- ༡༥༨ བྱ་རྒྱུད་པ།

སྐྱོས་གར་དང་རོལ་དབྱེངས།

- ༡༥༩ དགོད་བྱོ་བའི་གཏམ་བཟོ་དང་ཞེལ་ཚེད།
- ༡༦༠ སྐྱོས་གར་འཁྲབ་སྟོན་དང་རོལ་དབྱེངས་གཏོང་བ།

༣༧། ཟ࿃་གནས་གཏོང་བ།

རྩ་རྒྱུག་ཁྲིམ་སྐོར།

༣༩། བོས་བཏོད།

༤༠། རྩ་རྒྱུག།

༤༡། ཚེས་སྒྲུགས་ཀྱི་རྩ་རྒྱུག་ཁྲིམ་སྐོར།

༤༡། བཞུགས་བསྐོར།

༤༢། མོ་འདི་རྩ་རྒྱུག།

འདས་པོར་གུས་བཅི།

༤༣། ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལྷ་རྒྱ།

༤༤། འཕྲུལ་ལྷོད་ཀྱི་འབྲུག་འབྲུག།

༤༥། རམ་ལྷོན་ཀྱི་ཀྱི་འབྲུག་འབྲུག།

༤༦། བྱེད་ལྷོད་ལག་ཏུ་གུས་བཏུང་ལྷ་བ།

མི་མང་འདྲུ་འཛོལ་ས།

༤༧། རོ་རྒྱལ་ལམ་ཡང་ན་རྒྱལ་སྐྱེར་ཀྱི་རྣམ་འཛོལ་ས།

༤༨། རོ་རྒྱལ་ཚོགས་འདྲུ།

༤༩། རྒྱེབ་གཏོགས་བྱས་པའི་རོ་རྒྱལ་ཀྱི་ཚོགས་འདྲུ།

༥༠། བཞུགས་ཚུལ་ཤེས་རྟོགས་ཅན་གྱི་གསུང་བཤད་གནང་མཁན་མང་པོ་དང་།

མཉམ་དུ་སྒྲིབ་གསེའི་སྤྱིང་བདར།

ཕྱིར་འཐེན་དང་དུལ་འཛོགས།

༥༡། ཚོགས་འདུ་དང་སྐྱེ་འཛོམས་སོགས་ནས་ངོ་སྤོལ་གྱིས་ཕྱིར་ཐོན།

༥༢། རག་བཅད།

༥༣། ཆེ་མཐོང་སྒྲིབ་བཏང།

༥༤། རྒྱབ་གཏོད་བྱེད་པ།

འདི་དག་ཚང་མ་མཚོན་ནགས་ཀྱི་བྱེད་ལས་ཡིན། འཚོ་བ་སྤངས་པའི་ཐེ་གཏོགས་

དང་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་གྱི་རིགས་ཀྱིས་དབང་ཆ་ཆེ་བ་འཛིན་

ཐུབ་ཀྱི་ཡིད།

སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་ཁག །

ཆབ་སྲིད་དང་། དཔལ་འབྱོར། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པའི་མཐུན་ལམ་
མི་བྱེད་པའི་ཕྱི་ཚོན་ཁག་ཡིན། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པའི་ནང་གསེས་
ཕྱི་ཚོན་རྒྱུ་ཁག་གསུམ་གྱི་ནང་དུ་ཐབས་ལམ་ཁག་བཅོ་ལྔ་ཡོད།

གང་ཟག་སྐོར་སྲིད་སྲུག་ནས་ཕྱིར་འབྲུད་བྱུང་འདོད་བྱེད་པ།

༥༥། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཕྱིར་ཕྱོག།

༥༦། གང་མ་ཁ་ཅན་གྱི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཕྱིར་ཕྱོག།

༥༧། འདོད་པའི་ལས་མི་བྱེད་པ། (འདོད་པ་ཕྱིར་ཕྱོག།)

༥༨། ཚོས་ཚོགས་ཀྱི་སྲིད་སྲུག་ནས་ཕྱིར་འབྲུད་གཏོང་བ། (ཚོས་སྲུགས་ཀྱི་ཕྱིར་
ཕྱོག།)

༥༩། ཚོས་སྲུགས་ཀྱི་བྱ་བར་འགོག་ཚུལ་དང་མཚམས་འཇོག།

སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཡུལ་སྲོལ་དང་། རྒྱུག་འཇུགས། བྱེད་སློབ་ཁག་བཅས་ལ་མཐུན་
ལམ་མི་བྱེད་པ།

༦༠། སྤྱི་ཚོགས་དང་ཅེད་ལྗེའི་བྱེད་ལས་མཚམས་འཇོག།

༦༡། སྤྱི་ཚོགས་ལས་དོན་གྱི་ཕྱིར་ཕྱོག།

༦༢། སློབ་སྲུག་གི་ལས་མཚམས་འཇོག་པ།

༦༣། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཅི་གསུང་བཀའ་སླུབ་མི་ཞུ་བ། (ཡུལ་སྲོལ་དང་རྒྱུག་གི་ལས་ལ་
མི་བརྟེན་བ།)

༤༤། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་སྤྲིག་འཇུགས་ཁག་ནས་ཕྱིར་འཐེན།

སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ལམ་ལུགས་ནས་ཕྱིར་འཐེན།

༤༥། རང་ཁྱིམ་དུ་སྡོད་པ།

༤༦། སྐར་ཀྱི་མཐུན་ལམ་གང་ཡང་མི་བྱེད་པ།

༤༧། ལས་མིའི་ཤོས་ཤྱིལ། ལས་མི་ས་གནས་གཞན་དུ་ཤོས་པ།

༤༨། དཔེན་གནས་བསྟེན་པ། (སྤྱི་ཚོགས་དང་ཡུལ་ཁྱིམ་སྐྱེས་པ་བཟང་སྲོལ། ཚོས་
ཤོགས་ཀྱི་དགག་བྱ་ཁག་དང་མ་འགལ་བར་གཞན་གྱིས་འཇུག་བརྒྱུང་ངམ་
ཐུག་འཕྲད་བྱེད་མི་ཐུབ་པའི་ས་གནས་སུ་སྡོད་པ།)

༤༩། ཐུན་མོང་སྐྱེད་ཡལ། (ས་གནས་རྒྱུང་དུ་ཞིག་གི་མི་འབོར་ཡོངས་རྫོགས་ནས་
རང་ཁྱིམ་དང་གྲོང་གསེབ་དོར་ནས་འགོ་བ།)

༥༠། མི་འབོར་སྤོ་བཞུད་ཀྱི་དོ་རྒྱུ། (ཉེ་ལོ་རྒྱུ་ཉེ་ཆེད་མངགས་ཀྱི་བཟན་
འཇུགས་གནས་སྤོ་བྱེད་པ།)

བཅས།།

དཔལ་འབྱོར་གྱི་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་ཁག།

༡། དཔལ་འབྱོར་གྱི་སྤྱིར་སྒྲིག་།

དཔལ་འབྱོར་གྱི་སྤྱིར་སྒྲིག་ཅེས་པ་དམིགས་བཀའ་གྱི་དངོས་ཚོག་གམ།
ཞབས་ལྷ་ཉི་ཚོང་དང་འགྲེམས་སྤྲེལ། ཡང་ན་བེད་སྤྱོད་མི་བྱེད་པ་ལ་ཟེར།
དཔལ་འབྱོར་གྱི་སྤྱིར་སྒྲིག་གི་སྤེལ་ཚན་རྒྱུ་ཁག་དུག་གི་ནང་དུ་ཐབས་ལམ་ཉི་ལྔ་ཙུ་
ལྔ་ཡོད།

འཇོན་ཇུས་ལོངས་སྤྱོད་མཁན་གྱི་བྱེད་ལས།

༡༡། འཇོན་ཇུས་ལོངས་སྤྱོད་མཁན་ཚོས་དངོས་ཚོག་ཉི་ཚོང་དང་ཚོང་ལས་ཁང་
དང་མཐུན་འབྲེལ་སྤོང་བ།

༡༢། (རང་གིས་བདག་དུ་བརྒྱུང་བའི་)སྤངས་ཟེན་པའི་དངོས་ཚོག་ལོངས་སུ་མི་
སྤྱོད་པ།

༡༣། འཇོན་རྒྱུ་ཚོག་ཤེས་གྱི་ལངས་ཕྱོགས། (ཟས་གོས་ངན་ངོན་ལ་བརྟེན་
པ།)

༡༤། ཁང་སྐྱབས་ཉར་བྱེད་པ།

༡༥། ཁང་པ་མི་གཡོར་བ།

༡༦། རྒྱལ་ཡོངས་མི་མང་གིས་དངོས་ཚོག་སྤོང་བ། (རྒྱལ་ཁབ་གཞན་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་
མི་ཉི་བ་དང་ཞབས་ལྷ་བེད་སྤྱོད་མི་བྱེད་པ།)

༡༧། རྒྱལ་སྤྱིའི་མི་མང་གིས་དངོས་ཚོག་སྤོང་བ། (རྒྱལ་ཁབ་བྱེད་པ་གཅིག་གི་
ཐོན་སྐྱེད་རྒྱལ་ཁབ་མང་པོས་བེད་སྤྱོད་མི་བྱེད་པ།)

ལས་མི་དང་ཐོན་སྐྱེད་རུ་ཁག་གི་བྱེད་ལས།

༥༥། ལས་མིའི་ཕྱིར་ལྗོད། (ཁ་གཏད་པས་སྤྱད་པའི་ལག་ཆ་དང་ཐོན་སྐྱེད་བེད་
མི་སྤྱོད་པ།)

༥༧། ཐོན་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ལྗོད། (ཐོན་སྐྱེད་པ་ཚོས་རང་གི་ཐོན་སྐྱེད་མི་ཚོར་བ་དང་
འགྲེམས་སྤྱོད་མི་བྱེད་པ།)

བར་ཁེ་བའི་བྱེད་ལས།

༥༠། མཁོ་སྤྱོད་པ་དང་ལག་བརྒྱད་འགྲེམས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་ལྗོད། (ལས་མི་དང་
བར་ཁེ་བ་ཚོས་དངོས་ཟོག་འགའ་རེ་མཁོ་སྤྱོད་དང་ལག་བརྒྱད་འགྲེམས་
སྤྱོད་མི་བྱེད་པ།)

བདག་པོ་དང་འཛོན་སྐྱོང་པའི་བྱེད་ལས།

༥༡། ཚོང་པའི་ཕྱིར་ལྗོད། (སེལ་ཚོང་པ་ཚོས་དངོས་ཟོག་འགའ་རེ་ཉོ་ཚོང་མི་
བྱེད་པ།)

༥༢། མཁར་དབང་ཉོ་ཚོང་དང་ཟླ་གཏོང་མི་བྱེད་པ།

༥༣། བཟོ་བྱ་སྣོ་རྒྱག་པ། (སྤྱིན་བདག་གིས་ལས་མཚམས་བཞག་སྟེ་གནས་སྐབས་
བཟོ་བྱ་སྣོ་རྒྱག་པ།)

༥༤། བཟོ་ལས་ཀྱི་རོགས་རམ་མི་སྤྱོད་པ།

༥༥། ཚོང་པ་ཚོས་ལས་མཚམས་འཛོག་པ། (ཚོང་ཁང་སྣོ་རྒྱག་པ།)

དཔལ་འབྱོར་གྱི་མ་དངུལ་གྱི་བདག་པོ་ཚེའི་བྱེད་ལས།

༤༦། དངུལ་ཁང་ནས་མ་དངུལ་གསོག་འཛོག་ཕྱིར་འཐེན་བྱེད་པ།

༤༧། ལལ་དང་། ཐོབ་ཁ། ཡོན་སོགས་མི་སྲིད་པ།

༤༨། སྲིད་ཀ་དང་བྱ་ལོན་མི་སྲིད་པ།

༤༩། མ་དངུལ་དང་བྱ་ལོན་མཚམས་འཛོག།

༥༠། དཔྱ་ལལ་མི་བཟུ་བ། (དང་ཟུངས་ཀྱིས་གཞུང་ལ་དཔྱ་ལལ་མི་སྲིད་པ།)

༥༡། གཞུང་གི་དངུལ་མི་ལེན་པ། (དངུལ་གྱི་ཚབ་ཏུ་དགོས་མཁོ་གཞན་སྲིད་
དགོས་པའི་དགོས་འདུན་འདོན་པ།)

སྲིད་གཞུང་གི་བྱེད་ལས།

༥༢། རྒྱལ་ནང་གི་དངོས་ཟོག་དཔོར་འདྲེན་བཀག་འདོམས།

༥༣། ཚོང་པ་ཚོ་མང་ཐོན་པ་པོར་འགོད་པ།

༥༤། རྒྱལ་སྲིད་ཚོང་འབྲེམས་པས་དངོས་ཟོག་དཔོར་འདྲེན་བཀག་འདོམས།

༥༥། རྒྱལ་སྲིད་སྲུང་ཉོ་མཁན་ཚོས་དངོས་ཟོག་དཔོར་འདྲེན་བཀག་འདོམས།

༥༦། རྒྱལ་སྲིད་ཚོང་འབྲེལ་གྱི་དངོས་ཟོག་དཔོར་འདྲེན་བཀག་འདོམས།

དཔལ་འབྱོར་གྱི་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་ཁག།

༡། ལས་བཞོལ་ངོ་རྒྱལ།

ལས་ཀ་བརྒྱད་དེ་མུ་མཐུད་དཔལ་འབྱོར་གྱི་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པ་ནི་ལས་
མཚམས་ངོ་རྒྱལ་གྱི་ཐབས་ལམ་ཡིན། ལས་མཚམས་འཛིག་པ་ནི་མཉམ་སྲེབ་
དང་། ཚེད་མངགས་ལས་མཚམས་འཛིག་པ། དེ་བཞིན་གཞན་ལ་གནོད་ཀྱུགས་
སྲིད་ཕྱིར་གནས་སྐབས་ལས་མཚམས་འཛིག་པ་འང་ཡོད། རྩེ་ཚན་བདུན་གྱི་ནང་
དུ་ལས་མཚམས་འཛིག་པའི་ལས་འགྲུལ་མི་འདུ་བ་ནི་ཤུ་རྩ་གསུམ་བགྲངས་ཡོད།

མཚོན་རྟགས་གྱི་ལས་མཚམས་ངོ་རྒྱལ།

༧༥། ངོ་རྒྱལ་གྱི་ལས་མཚམས་འཛིག་པ། (ཚོན་བརྒྱ་སོང་བའི་དུས་ཡུན་གྱི་
དུའི་ཚེད་དུ།)

༧༦། ལྷུང་བའི་ཕྱིར་ཐོན། (ལྷུང་ཚོད་ལྷུང་པོ་དང་གྱུང་དུའི་ཚེད་དུ་སྒྲི་བྱུང་ལས་
མཚམས་འཛིག་པའི་ངོ་རྒྱལ།)

སོ་ནམ་གྱི་ལས་མཚམས་ངོ་རྒྱལ།

༧༧། ཞིང་པས་ལས་མཚམས་འཛིག་པའི་ངོ་རྒྱལ།

༡༠༠། ཕུགས་གསོ་འབྲོག་ལས་པས་ལས་མཚམས་ངོ་རྒྱལ།

དམིགས་བསལ་སྡེ་ཁག་གི་ལས་མཚམས་འཛིག་པའི་ངོ་རྒྱལ།

༡༠༡། བག་ཆགས་འཛིག་པའི་ངལ་རྩོལ་མི་བྱེད་པ།

༡༠༢། བཙོན་པའི་ལས་མཚམས་འཛིག་པའི་ངོ་རྒྱལ།

1031 ལག་ཤེས་པའི་ལས་མཚམས་འཛིག་པའི་ངོ་རྒྱུ་ལ།

1032 ཚེད་ལས་པའི་ལས་མཚམས་འཛིག་པའི་ངོ་རྒྱུ་ལ།

བཟོ་ལས་ཀྱི་ངོ་རྒྱུ་དཀྱུས་མ།

1041 འཇུགས་སྐྱེ་མེ་ཚན་གྱིས་ལས་མཚམས་འཛིག་པའི་ངོ་རྒྱུ་ལ། (འཛིན་སྐྱོང་གཅིག་གི་འོག་ཏུ་ཡོད་པའི་མེ་ཚན་གཅིག་གམ་དུ་མར།)

1042 བཟོ་བྱ་ཆེ་ཁག་གིས་ལས་མཚམས་འཛིག་པའི་ངོ་རྒྱུ་ལ། (བཟོ་བྱ་གཅིག་གི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་ཀྱི་མེ་ཚན་ཚང་མར་ལས་མཚམས་འཛིག་པ།)

1043 གདུང་སེམས་མཉམ་སྦྱེད་གྱིས་ལས་མཚམས་འཛིག་པའི་ངོ་རྒྱུ་ལ། (ལས་རོགས་ཚོའི་དགོས་འདུན་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་གྱི་ཚེད་དུ།)

ཚད་གཞི་ངེས་ཅན་གྱི་ལས་མཚམས་ངོ་རྒྱུ་ལ།

1051 ཞིབ་པའི་རྒྱས་བཅད་ཀྱི་ལས་མཚམས་ངོ་རྒྱུ་ལ། (ལས་མི་ནས་ལས་མི་བརྒྱུད་དེ་འཕེལ་ཡང་ན་ས་གནས་ནས་ས་གནས་བརྒྱུད་དེ་དུམ་བུར་བྱས་ཏེ་ལས་མཚམས་འཛིག་པ།)

1061 ལོ་ལོགས་ཀྱི་ལས་མཚམས་ངོ་རྒྱུ་ལ། (བཟོ་བྱ་གཅིག་གི་ནང་དུ་ཚོང་ལས་ཁང་རེ་རེ་དུས་ཚོད་གཅིག་ལ་ལས་མཚམས་འཛིག་པ།)

1071 ལས་ཀ་དལ་དུ་གཏོང་བའི་ལས་མཚམས་ངོ་རྒྱུ་ལ།

1081 ཁྱིམས་ལྷགས་དབང་སྐྱུར་གྱི་ལས་མཚམས་ངོ་རྒྱུ་ལ། (དོན་དུ་ཐོན་སྐྱེད་ལ་འགོག་སྒྲོལ་བཟོ་ཕྱིར་ཁྱིམས་ལྷགས་གཞིར་བཟུང་ལས་ཀ་བྱེད་པ།)

1091 ཅད་དགོངས་ལྷ་ལེན་གྱི་ལས་མཚམས་ངོ་རྒྱུ་ལ།

1101 ཅུ་དགོངས་ལྷ་བའི་ལས་མཚམས་ངོ་རྒྱུ་ལ། (ལས་མི་གངས་འཕོར་ཕོན་

ཆེས་སྐྱེར་ངོས་ནས་ཚད་གོང་ས་ཞུ་བ།)

༡༡༤། གཅད་མཚམས་ཅན་གྱི་ལས་མཚམས་ངོ་རྒྱལ། (ལས་མི་ཚོས་ལས་
རིགས་བྱེ་བྲག་པ་གཅིག་མི་བྱེད་པ་འཇམ་ཉེ་མ་བྱེ་བྲག་པ་འགར་ལས་ཀ་
མི་བྱེད་པ།)

༡༡༥། གདམ་ཁ་ཅན་གྱི་ལས་མཚམས་ངོ་རྒྱལ། (ལས་མི་ཚོས་ལས་ཀ་བྱེ་བྲག་
པ་འགའ་ཤས་མི་བྱེད་པ།)

བཟོ་གྲུ་རྣམ་མང་གི་ལས་མཚམས་ངོ་རྒྱལ།

༡༡༦། སྤྱི་ཡོངས་ལས་མཚམས་ངོ་རྒྱལ། (བཟོ་གྲུ་མང་པོར་དུས་མཉམ་དུ་ལས་
མཚམས་འཛོག་པ།)

༡༡༧། སྤྱིར་བཏང་ལས་མཚམས་ངོ་རྒྱལ།

དཔལ་འབྱོར་དང་འབྲེལ་བའི་བྱེད་སྐྱོ་མཚམས་འཛོག་དང་། ཟུང་སྐྱེལ་གྱི་ལས་
མཚམས་ངོ་རྒྱལ།

༡༡༨། ཉར་དུ་ལ། (དང་སྐྱེད་ས་ཀྱིས་གནས་སྐབས་རིང་དཔལ་འབྱོར་དང་
འབྲེལ་བའི་བྱེད་སྐྱོ་ཐམས་ཅད་བར་མཚམས་འཛོག་པ།)

༡༡༩། དཔལ་འབྱོར་དང་འབྲེལ་བའི་ལས་གཞི་སྐྱོ་རྒྱལ། (ལས་མི་ཚོས་ལས་
མཚམས་ངོ་རྒྱལ་བྱེད་པ་དང་ཆབས་ཅིག་སྤྱིན་བདག་གིས་དཔལ་འབྱོར་
དང་འབྲེལ་བའི་ལས་རིགས་མཚམས་འཛོག་པ།)

སྲིད་དོན་གྱི་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་ཁག །

མེ་ཚན་འདྲིའི་ནང་དུ་ཆབ་སྲིད་གྱི་དོན་གནད་ཐོག་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པའམ་ཕྱིར་
འཐེན་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་དག་ཡོད། དེའི་དགོས་པ་ནི། དམིགས་ཡུལ་ངེས་ཅན་
ཞིག་སྐྱབ་རྒྱུ་ལམ། ཡང་ན་གཞུང་གི་རང་བཞིན་ནམ་གུབ་ཚུལ་ལ་འགྱུར་བ་གཏོང་
རྒྱ། ཡང་ན་གཞུང་དེ་ཙམ་དུ་འགོ་བའི་རྒྱ་སྐྱབ་རྒྱ་ཡང་ཡིན་ཚོག
འདྲིའི་ནང་གི་ཐབས་ལམ་སྲུང་ཅུ་སོ་བདུན་པོ་རྣམས་ནང་གསེས་སྡེ་ཁག་དུག་དུ་
བཏོས་ཡོད།

དབང་ཆར་མི་བརྩི་བ།

- ༡༧༠། གུས་བརྩི་ཕྱིར་འཐེན་བྱེད་པའམ་གུས་བརྩི་མི་བྱེད་པ།
- ༡༧༡། མི་མང་གིས་རྒྱབ་སྐྱོར་མི་བྱེད་པ། (དེ་ཡོད་ཀྱི་སྲིད་གཞུང་དེའམ་ཡང་ན་
དེའི་སྲིད་བྱུས་ལ།)
- ༡༧༢། འཕོག་ཚོལ་སྡེལ་བའི་གཏམ་བཤད་དམ་ཡིག་ཆ།

ཆབ་འབངས་ཀྱིས་གཞུང་དང་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པ།

- ༡༧༣། ཁྲིམས་བཟོ་རྩོམ་ཚོགས་ཀྱི་སྡེ་ཁག་གི་ཚོགས་མའི་ཕྱིར་སྡོག
- ༡༧༤། འོས་བསྐྱེ་ཡི་ཕྱིར་སྡོག

- ༡༣༥༡ གཞུང་གི་ལས་ཀ་དང་གོ་གནས་ཀྱི་ཕྱིར་ལྷོག།
- ༡༣༥༢ གཞུང་གི་སྣམ་ཁང་དང་། མེ་ཚན། ལས་ཚབ་ཁང་བཅས་ཀྱི་ཕྱིར་ལྷོག།
- ༡༣༥༣ གཞུང་གི་ཤེས་རིག་བསྐྱེ་གནས་ཁག་ནས་ཕྱིར་འཐེན།
- ༡༣༥༤ གཞུང་གིས་རོགས་སྐྱོར་བྱས་པའི་སྤྱིག་འཇུགས་ཁག་གི་ཕྱིར་ལྷོག།
- ༡༣༥༥ གཞུང་གི་ལག་བསྟར་ལས་ཚབ་པ་ཚོར་རམ་འདེགས་མི་བྱེད་པ།
- ༡༣༥༦ རང་དྲགས་དང་ས་ཚའི་དྲགས་ཕྱིར་བསྐྱུ།
- ༡༣༥༧ གཞུང་བསྐྱོས་དཔོན་རིགས་རོས་ལེན་མི་བྱེད་པ།
- ༡༣༥༨ ད་ཡོད་སྤྱིག་འཇུགས་ཁག་མེད་པར་བཟོ་རྒྱུ་ཁས་ལེན་མི་བྱེད་པ།

ཆབ་འབངས་ཀྱིས་ཅི་གསུང་བཀའ་སྐྱབ་ལྷུ་བའི་ཚབ་ཏུ་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་གཞན།

- ༡༣༥༩ ཉན་འཇོག་བྱེད་པར་འདོད་ཚེ་མེད་པ་དང་ལྷོད་དལ།
- ༡༣༦༠ དངོས་སུ་ལྷོད་མེད་སྐབས་ཅི་གསུང་བཀའ་སྐྱབ་མི་ལྷུ་བ།
- ༡༣༦༡ དམངས་ཀྱིས་ཅི་གསུང་བཀའ་སྐྱབ་མི་ལྷུ་བ། (ཐབས་མཁས་ཀྱི་ཐོག་ནས་སམ་བྱུང་བསྐྱེགས་མ་བྱས་པར།)
- ༡༣༦༢ རྣམ་པ་བརྒྱས་པའི་ཅི་གསུང་བཀའ་སྐྱབ་མི་ལྷུ་བ། (ཉན་འཇོག་བྱེད་པ་དང་འདྲ་བའི།)
- ༡༣༦༣ ལྷན་འཇོག་མི་བྱེད་པའམ། ཡང་ན་ཚོགས་འདུ་མི་བྱེད་པ།
- ༡༣༦༤ ཡར་མི་ལངས་པ། (ཚོགས་ལྷོད་བྱེད་པ།)
- ༡༣༦༥ རྒྱལ་ཁབ་ནས་ཕྱིར་འབྲུད་དང་དམག་སྐྱེལ་ལ་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པ།

༡༤༠༡ གྲོས་བྱོལ་དུ་འགོ་བ་དང་། གསང་ཡིབ་བྱེད་པ། ཆས་རྗེ་བྱེད་པ།
༡༤༠༢ ཁྲིམས་མཐུན་མ་ཡིན་པའི་ཁྲིམས་ལུགས་ལ་མི་མང་གིས་བརྗེ་སྤང་མི་
ལྷོ་བ།

གཞུང་གི་ལས་བྱེད་པའི་བྱེད་ལས།

- ༡༤༠༣ གཞུང་གི་ལས་རོགས་པ་ཚོས་དམིགས་བཀའ་གྲི་གནས་དོན་འགར་
རོགས་སྐྱོར་མི་བྱེད་པ། (བཀོད་པ་བྱེ་བྲག་པར་མི་བརྗེ་བ་དང་། དེ་དོན་
གོང་རིམ་ལ་གནས་སྐྱོར་ལྷོ་བ།)
- ༡༤༠༤ བཀོད་འདོམས་དང་གནས་ཚུལ་གྱི་རྒྱུན་འགོག་པ།
- ༡༤༠༥ ལས་ཀར་གཡོལ་བ་དང་འགོག་རྒྱུན་བཟོ་བ།
- ༡༤༠༦ སྤྱིར་བཏང་འཛིན་སྐྱོང་དང་འབྲེལ་བའི་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པ།
- ༡༤༠༧ ཁྲིམས་དང་འབྲེལ་བའི་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པ། (ཁྲིམས་དཔོན་གྱིས།)
- ༡༤༠༨ ལག་བསྟར་ལས་ཚབ་ཚོས་དམིགས་བཀའ་གྲིས་ལས་དོན་འགར་
མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པ་དང་། ཚེད་མངགས་ལས་ཀའི་རྣམ་ཚད་རྒྱུང་དུ་
གཏོང་བ།
- ༡༤༠༩ དམག་མིའི་ངོ་ལོག།

རྒྱལ་ནང་གཞུང་འབྲེལ་གྱི་བྱེད་ལས།

- ༡༤༠༩ བྱེད་ཁྲིམས་མཐུན་གྱི་གཞུང་བྱོལ་དང་ནར་འགྲངས།
- ༡༤༠༩ གཞུང་གི་གྲུབ་ཆའི་ལྗེ་ཚོན་གྱིས་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པ།

རྒྱལ་སྤྱིའི་གཞུང་འབྲེལ་གྱི་བྱེད་ལས།

- ༡༥༡། རྒྱལ་འབྲེལ་ཐབས་བྱས་དང་རོ་ཚབ་གཞན་དག་གི་འགྱུར་བ།
- ༡༥༢། རྒྱལ་འབྲེལ་ཐབས་བྱས་གྱི་བྱེད་སྣོ་ཁག་ཕྱིར་བཤེལ་དང་ནར་འགྲུང་ས།
- ༡༥༣། རྒྱལ་འབྲེལ་ཐབས་བྱས་གྱི་རོ་ས་ལེན་མི་སྲོད་པ།
- ༡༥༤། རྒྱལ་འབྲེལ་ཐབས་བྱས་གྱི་འབྲེལ་ལམ་གཅོད་པ།
- ༡༥༥། རྒྱལ་སྤྱིའི་སློག་འཇུག་ས་ཁག་ནས་ཕྱིར་འཐེན་བྱེད་པ།
- ༡༥༦། རྒྱལ་སྤྱིའི་ཚོགས་མེ་ཁག་ནང་ཚོགས་མིར་མི་ཞུགས་པ།
- ༡༥༧། རྒྱལ་སྤྱིའི་སློག་འཇུག་ས་ཁག་ནས་ཕྱིར་འབྲུད་གཏོང་བ།

འཚོ་བ་སྲངས་པའི་ཐེ་གཏོགས་གྱི་ཐབས་ལམ་ཁག།

འདི་དག་ནི་གནས་སྡངས་འགྱུར་ཕྱོག་ལ་ཐད་ཀར་ཐེ་གཏོགས་བྱེད་པའི་བྱེད་ལས་ཁག་ཡིན། མི་མཐུན་པའི་ཐེ་གཏོགས་གྱིས་གཞི་རྟེན་ཚུགས་པའི་ཀུན་སྲོད་གྱི་འགྲོས་དང་། མིན་བྱས། འབྲེལ་བ། སློག་འཇུག་ས་ཁག་བཅས་ལ་བར་གཅོད་ཐུབ་པ་མ་ཟད་རྩ་མེད་ཀྱང་གཏོང་ཐུབ། མཐུན་པའི་ཐེ་གཏོགས་གྱིས་ཀུན་སྲོད་གྱི་འགྲོས་གསར་པ་དང་། མིན་བྱས། འབྲེལ་བ། སློག་འཇུག་ས་ཁག་བཅས་གསར་འཇུགས་བྱེད་ཐུབ།

འཚོ་བ་སྲངས་པའི་ཐེ་གཏོགས་གྱི་ཐབས་ལམ་གྱིས་དཀའ་ངལ་ལ་ཐད་ཀར་གཏོང་ལེན་དང་དེ་བས་ལྷུར་བར་བྱེད་པ་ཡིན། ཐབས་ལམ་འདི་དག་རྒྱན་སྲིང་པ་

དང་བསྐྱེད་ཐུབ་པ་གཉིས་ཀ་དཀའ་བ་ཡིན། འདི་དག་གིས་རྒྱུན་པས་དྲག་གཞོན་
ཆེ་རུ་དང་ལྷུང་དུ་འགྲོ་སྲིད་པ་འང་ཡིན།

ཐེ་གཏོགས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་འདི་དག་ཀྱང་སྲོད་ཀྱི་འགྲོས་དང་། རྒྱུག་
འཇུགས། རང་དབང་གི་རང་འགྲུལ་སོགས་ཉར་ཚགས་དང་སྤང་སྦྱོབ་ཀྱི་ཆེད་དུ་
ཤེད་སྲོད་གཏོང་བ་དང་། ཡང་ན་ཐད་ཀར་ཁོང་ཁྱོད་མི་སྣེ་བར་ལས་འགྲུལ་བ་
ཚོའི་དམིགས་ཡུལ་སྤྱོད་ཕྱིར་འགྲུལ་ཟླ་བ་ཚོའི་གནས་སུ་ཕྱིན་ཏེ་འཐབ་ཚོད་བྱེད་
ཕྱིར་ཕར་ཚོལ་གྱིས་ཤེད་སྲོད་གཏོང་བ་འང་ཡོང་སྲིད།
འདི་དག་གི་ཐབས་ལམ་བཞི་བརྒྱུ་པོ་རྣམས་ནང་གསལ་ལྟར་ཚོན་ལྟར་འདི་དུ་བསྐྱེད་
ཡོད།

སེམས་ཁམས་ཀྱི་ཐེ་གཏོགས།

- ༡༥༥། རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་སྦྱོབས་ཀྱི་གྲགས་ལ་དམར་འདོན་བྱེད་པ།
- ༡༥༧། ཟས་བཅད། (སྤྱི་གནས།)
- ༡༥༨། ལོ་བརྒྱུ་ཞིབ་དཔྱད། (ཁྱེད་ལ་རྣམས་གཞུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་ཞིབ་
དཔྱད་པར་འགྱུར་བ།)
- ༡༥༩། འཚོ་བ་སྤངས་པའི་བསྐྱེད་འཚོར།

ཕྱི་གཞུགས་ཀྱི་ཐེ་གཏོགས།

- ༡༦༠། རང་དུ་སྦྱོད་པ།
- ༡༦༡། ཡངས་ཏེ་སྦྱོད་པ།

- ༡༤༤། འཕྲུལ་འཁོར་ལ་བཞོན་ཏེ་གནས་པ།
- ༡༤༥། རྩ་ནང་དུ་འཇུག་པ།
- ༡༤༤། འདུ་འཇོམས་བྱེད་པ། (གནད་ཆེའི་ས་གནས་ཤིག་ཏུ་འཇོམས་ཏེ་
འགྲུལ་བསྐྱོད་དང་བཅས་གནས་པ།)
- ༡༤༥། ཁ་འདོན་དག་སྦྱར་ལ་གཞོལ་བ།
- ༡༤༥། འཆོ་བ་སྲངས་པའི་ཚོག་བཤེར། (གནད་ཡིད་ཀྱི་ས་གནས་ངེས་ཅན་
ཞིག་ཏུ་ཕྱིན་ཏེ་བདག་དབང་གི་དགོས་འདུན་འདོན་པ།)
- ༡༤༤། འཆོ་བ་སྲངས་པའི་མཁའ་དབྱིངས་སྐོལ་རྒྱང་། (ཡིག་ཆ་དང་ཁ་ཟས་
དཔོར་འདྲེན་ཆེད།)
- ༡༤༠། འཆོ་བ་སྲངས་པའི་བཅོན་འཇུག་ལ།
- ༡༤༡། འཆོ་བ་སྲངས་པའི་བར་གཅོད། (རང་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་པོ་གང་ཟག་
ཅིག་གི་ལས་ཀའམ་ལས་བྱེད་ལས་དང་དེའི་དམིགས་ཡུལ་གྱི་བར་དུ་
འཇོག་པ།)
- ༡༤༣། འཆོ་བ་སྲངས་པའི་འགོག་རྒྱུན། (གས་ཆེ་བ་གནས་སྐབས་རིང་།)
- ༡༤༣། འཆོ་བ་སྲངས་པའི་བདག་བབྱང་།

སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཐེ་གཏོགས།

- ༡༤༤། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འགོ་ལྷགས་གསར་གཏོད།
- ༡༤༥། མཐུན་རྐྱེན་གྱི་ཁུར་ཕྱི་དྲགས་པ།
- ༡༤༤། ལས་ཀ་སོས་དལ་དུ་གཏོང་བ།
- ༡༤༥། ལྷན་ཆ་ཤོད་པ།

- 1251 འཇམ་དམག་འཁྲབ་སྟོན། (སྐབས་བསྟན་བཟོས་པའི་རྫོས་གར་གྱི་ཐེ་བྱས།)
- 1261 སྤྱི་ཚོགས་སློག་འཇུགས་ཀྱི་གདམ་ཁ་གཞན།
- 1271 གནས་ཚུལ་ཁྲབ་སྟེལ་ལམ་ལུགས་ཀྱི་གདམ་ཁ་གཞན།

དཔལ་འབྱོར་གྱི་ཐེ་གཏོགས།

- 1281 བོ་རྗེག་ལས་མཚམས་ངོ་རྒྱལ། (དགོས་པ་ལས་བཀལ་ཉེ་ལས་བྱེད་པ།)
- 1291 ལས་གྲུར་སྟོན་པའི་ལས་མཚམས་ངོ་རྒྱལ། (ལས་གྲུ་བདག་བབྱུང་བྱེད་པ།)
- 1301 འཚོ་བ་སྤངས་པའི་ས་ཆའི་བདག་བབྱུང་།
- 1311 བཀག་འགོག་ལ་བརྩེ་མེད།
- 1321 ཆབ་སྲིད་ཀྱིས་ཀུན་ནས་ལྷངས་པའི་བཅོས་རྒྱ།
- 1331 ཉེ་མི་ཚོག་པའི་དངོས་པོ་ཉེ་བ།
- 1341 ལྷ་དངོས་བདག་བབྱུང་།
- 1351 ཚེད་མངགས་པམ་ཚོང་རྒྱག་པ།
- 1361 གདམ་ཁ་བྱས་པའི་འགོ་འདོན་འཚོ་སྤྱོད་།
- 1371 ཁྲིམ་རའི་གདམ་ཁ་གཞན།
- 1381 འགྲིམ་འགྲུལ་སློག་འཇུགས་ཀྱི་གདམ་ཁ་གཞན།
- 1391 དཔལ་འབྱོར་སློག་འཇུགས་ཀྱི་གདམ་ཁ་གཞན།

སྲིད་དོན་གྱི་ཐེ་གཏོགས།

- ༡༩༩༡ འཛིན་སྐྱོང་གི་འགྲོ་སྐབས་ལས་འབོར་ཕྱི་རུ་གཏོང་བ།
- ༡༩༩༢ གསང་བའི་ལས་ཚབ་གྱི་དོ་བོ་གསང་བཏོགས།
- ༡༩༩༣ བཙོན་འཇུག་ཡོང་བར་འབད་པ།
- ༡༩༩༤ སྤྱི་སྣོ་མས་གྱི་ཁྲིམས་ལྷན་ལ་མང་ཚོགས་གྱིས་ཅི་གསུང་བཀའ་སྐྱབ་
མི་ཞུ་བ།
- ༡༩༩༥ ཟུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་པར་ལས་དོན་སྤྱི་མཐུན་བྱེད་པ།
- ༡༩༩༦ མངའ་དབང་གཉེས་ལྡན་དང་འདྲ་མཉམ་སྲིད་གཞུང་བཙུག་སོ། །

ལེའུ་ཉེར་གཉིས་པ།

འཆོ་བ་སྤངས་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཆེད་དུ་སྐང་གཞི་འདིང་པ།

ཁ་གཏད་ཀྱི་དབང་ཆར་གདོང་ལེན་བྱེད་པ།

འཆོ་བ་སྤངས་པའི་བྱེད་ལས་ནི་འཆོ་ལ་མ་བསྐྱེན་པར་དབང་ཆ་བདག་བརྒྱུང་
དང་སྤངས་འཛིན་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་ཞིག་ཡིན། འཆོ་བ་སྤངས་པའི་སྡེ་ཚན་
གྱིས་རང་ཉིད་ཀྱི་དབང་ཆ་ཁ་གཏད་ཀྱི་དབང་ཆ་འཛིན་ཏུ་བེད་སྤྱོད་གཏོང་བྱེད་པ་
དགོས། སྡེ་ཚན་དེས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་འཆོ་བ་དང་ཚུགས་ཐ་དག་ནས་ཐ་དད་དུ་གྱུར་
པའི་ཐབས་ལམ་བེད་སྤྱོད་གཏོང་གི་ཡིད།

སྐབས་ཕལ་མོ་ཆེར་ཁ་གཏད་དེ་སྲིད་གཞུང་ཞིག་ཡིན། དེ་ལྟར་མིན་ནའང་
རྒྱན་དུ་ཁ་གཏད་དེར་རྒྱལ་ཁབ་དང་། ཨིམས་ཁང་། སྐྱར་སྤང་བ། བཅོམ་ཁང་།
དམག་དཔུང་བཅས་ཀྱི་རྒྱབ་སྐྱོར་ཡོད། འཆོ་བ་སྤངས་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་ནང་ཁ་
གཏད་དང་གདོང་བྱེད་པར་དེས་བཀོལ་བའི་གོ་མཚོན་དེ་རང་སྤྱོད་པའི་
འབད་ཚེལ་མེད། འཐབ་བྱས་ཀྱི་ཐ་སྲིད་ལྟར་བྱས་ན། དེའི་ཚབ་ཏུ་འཆོ་བ་སྤངས་
པའི་སྡེ་ཚན་དེས་འཆོ་བ་ཅན་གྱི་ཁ་གཏད་ཀྱི་དབང་ཆ་དེ་ཐབས་ཤེས་ལྷ་ཚོགས་
པའི་སྐོ་ནས་འཕྲོག་པ་ཡིན། དེ་ཡང་གཙོ་ཆེ་བ་འཕྲོག་རྒྱུ་བ་ཚོའི་ཁེ་ཕན་དུ་འགྲོ་
བའི་འཐབ་ཚེད་ཀྱི་ཐབས་ལམ་ཚུགས་ཡོངས་ནས་ཐ་དད་པ་ཞིག་བེད་སྤྱོད་བྱེད་པ་
ཡིན། འདིས་ཚུགས་གཉིས་ཀས་ཐབས་ཤེས་མི་འདུ་བ་སྤྱད་དེ་འཕྲུག་པའི་འཐབ་
ཚེད་ཆ་མི་སྐོ་ནས་པ་ཞིག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཡིད།

འཚོ་བ་སྲངས་པའི་བྱེད་ལས་ནི་ཁ་གཏད་ཀྱི་དབང་ཚའི་གནས་བབས་ཉམས་
 རྒྱུད་གཏོང་ཕྱིར་ཁོའི་དབང་ཚའི་འབྲུང་ཁྲུང་ས་མཁོ་སྐྱབ་བྱེད་པའི་མེ་ཚན་དང་
 རྗེས་འཇུགས་ཁ་བྲལ་གཏོང་རྒྱ་དང་། ཁོའི་དམག་དཔུང་གི་ཕན་ལུས་ལྡན་པའི་
 བེད་སྤྱོད་ལ་འགོག་རྒྱུན་བཅོ་བ། ཁོ་རང་ལ་ལྡན་པའི་ལུས་པ་བེད་སྤྱོད་བྱེད་པའི་སྐོ་
 ལྟོབས་ཉམས་རྒྱུད་གཏོང་བ་བཅས་དམིགས་ཡུལ་ཏུ་བཟུང་སྟེ་སྤྱོད་པ་ཡིན། ཁོའི་
 དབང་ཚའི་འབྲུང་ཁྲུང་ས་མེད་པར་བཅོས་པའམ་ཉུང་ཏུ་བཏང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་
 རྒྱུང་འབྲས་དེ་ཁ་གཏད་པས་འཐབ་རྩོད་སྲ་མཐུད་བྱེད་པའི་ལུས་པ་མེད་པའམ་
 ཉུང་ཏུ་གཏོང་རྒྱ་དེ་ཡིན།

འཚོ་བ་སྲངས་པའི་བྱེད་ལས་ནང་གི་འགྲུར་རྗོག་དང་ཉེན་ཁ།

འཐབ་རྩོད་གཞན་དག་ཚང་མར་ཡོད་པ་ནང་བཞིན་འཚོ་བ་སྲངས་པའི་བྱེད་
 ལས་ལ་ཡང་ཉེན་ཁ་ཏུ་མ་ཡོད། དཔེར་ན་ཕམ་ཉེས་ཀྱི་ཉེན་ཁ་ལྟ་བུ་ཡིན། ལས་
 འགྲུལ་ལམ་རྫོང་ས་ཡོང་བའི་ངེས་པ་གང་ཡང་མེད། དེར་ཆ་ཤས་ལེན་མཁན་ཚོ་
 ལའང་ཉེན་ཁ་ཡོད་ལ་བདེ་འཇགས་མེད། འཐབ་རྩོད་འདྲ་མིན་ཚང་མའི་ནང་ཏུ་
 མི་མང་སྐས་པ་དང་། དཔལ་འབྱོར་གྱི་གྲོང་གུན་ཕོགས་པ། བཅོམ་ཏུ་རྒྱུད་པ་མ་
 ཟེན་སྟོག་རྒྱུན་ཡང་ཡོད་སྟེད། འོན་ཀྱང་རྩོགས་གཉེས་ཀས་འཚོ་བར་བརྟེན་པའི་
 འཐབ་རྩོད་དེ་ལས་འཚོ་བ་སྲངས་པའི་འཐབ་རྩོད་ཀྱི་ནང་ཏུ་ཉེན་ཁ་འདི་དག་ཏུ་
 ཅང་ཉུང་ཏུ་གཏོང་བྱེད་པའི་ཡིད་ཆེས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དེ་བཞིན་འཚོ་བའི་རང་
 བཞིན་ལྡན་པའི་ཆབ་སྲིད་ཅིག་རྒྱ་བྱུར་ཏུ་དོལ་བའི་ཉེན་ཁ་ཡང་ཡོད། ཡིན་ན་ཡང་
 དྲག་གཞོན་གྱི་གནས་བབས་ཞིག་གི་ནང་ཏུ་གང་ཡང་མི་བྱེད་པ་ནི་འཚོ་བར་

མཁོན་འཛོད་བྱེད་པར་ངེས་པ་ཡིན།

འཁོག་ཚོལ་གྱི་ལས་འགལ་ནི་ཆེས་སྒྲ་ཚོགས་པ་ཡིན་ལ་གནས་ཚུལ་ཁག་གཉིས་
གཅིག་མཚུངས་ཡིན་པ་དེ་འདྲ་གཅིག་ཀྱང་མེད། འོན་ཀྱང་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་
བྱེད་ལས་ཀྱི་རྣམ་ཤུགས་ཀྱི་དབྱེད་ཞིབ་སྒྲབས་བདེ་པོ་བཟོ་སྒྲིབ་འདིར་གནས་ཚུལ་
འགའ་ཤས་ཟོམ་འཛོག་ཏུ་བཤོད་པ་ཡིན།

- རོ་ཚོལ་དང་རྒྱུད་སྐྱུལ། མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པ། ཐེ་གཏོགས་བཅས་མེ་ཚོན་
གསུམ་གནས་ཐབས་ལམ་བེད་སྤྱོད་གཏོང་བ།
- འཐབ་ཚོད་ཀྱི་དུས་ཡུན་དེའི་རིང་ཤས་ཆེ་བས་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་སྐྱིལ་ལམ་
འོག་ཏུ་འགོ་བའི་མི་གངས་མང་པོས་ལས་འགལ་ནང་ཆ་ཤས་ཡོན་པ།
- སྤྱི་དམངས་ཀྱི་རང་དབང་ཕྱན་བུ་ཡོད་ཀྱང་དེ་དག་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་སྐབས་སུ་
ཆེས་ཉུང་དུ་འགོ་ཡང་སྲིད།

འཛིགས་ཞུས་བསྐྱར་བ།

འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་ཚོན་འགོའི་དགོས་མཁོ་ནི། རང་དབང་དུ་
ལས་འགལ་བྱེད་པའི་འཛིགས་ཞུས་དང་། དཀའ་སྤྱུག་ཚུངས་དོགས་ཀྱི་འཛིགས་
ཞུས་གཤམ་དུ་གསལ་བ་འདི་དག་བསྐྱར་རྒྱ་དང་སྤངས་འཛོན་བྱེད་ཐབས་པ་དེ་ཡིན།

- སྤར་མའི་ངང་ཚུལ་དང་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚོད་གཉིས་མཉམ་བསྐྱེད་
བྱེད་མི་ཐུབ།
- སྤར་མས་འཐབ་ཚོད་ལས་གཡོལ་ཐབས་དང་ཉེན་ཁ་ལས་ཕྱོལ་ཐབས་བྱེད་པ་
དང་། འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འཁོག་ཚོལ་པ་ཞིག་གིས་འཐབ་ཚོད་དང་ཉེན་ཁ་

ཇི་ཡོད་ལ་གདོང་ལེན་བྱེད་པ་ཡིན།

- བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་གན་རྣམས་མི་གདུག་རྩལ་ཅན་དེ་ཞི་འཇམ་དུ་འགྲོ་རྒྱུའི་རེ་བ་ཡོད་ཀྱང་སྐར་མ་ལ་རེ་བ་དེ་མེད་པ་གསུངས་ཡོད།
- འཇིགས་ཞུམ་ནི་རང་ཉིད་ལ་སྐྱོན་ཆ་ཡོད་སྟེ་མ་པའི་བསམ་སྒྲིབ་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན།
- སྤྱི་དམངས་འགོག་སྐོལ་བ་ཚོར་དྲང་བདེན་དང་། རང་གི་དོན་གཞན་གྱི་རྣམས་མཐུ། བྱེད་ལས་ཀྱི་ཆ་རྒྱུན། ཅུ་འཇིན་གྱི་སྒྲ་བ་བཅས་ལ་ཡོད་ཆེས་དེས་པར་དུ་དགོས།
- འཇིགས་ཞུམ་བསྐྱར་བ་དང་དེའི་སྐངས་འཇིན་བྱེད་པ་ནི་རང་ཉིད་ལ་དབང་ཆ་ཐོབ་པ་དང་འགྱུར་བ་བསྐྱུན་ཕྱིར་ཕན་དེས་ཅན་གྱི་ལས་བྱེད་ཐུབ་པའི་གདངས་ཚོད་སྐྱེ་བུ་འཇུག་པ་ལ་འབྲེལ་བ་དམ་ཟབ་ཡོད། འཇིགས་ཞུམ་ནི་རིམ་བཞིན་སྤོང་ཐུབ་པ་དང་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་ནང་དུ་ཆ་ཤས་སྐངས་པས་ཀྱང་ཕན།
- སྤྱིང་སྟོབས་ནི་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་ཐབས་ལམ་འདིའི་ནང་དུ་བཟང་སྟོན་གྱི་སྤྱིང་སྟོབས་ཅམ་མ་ཡིན་པར་དངོས་ཡོད་ཀྱི་དགོས་མཁོ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན།
- ཆ་ཤས་ལེན་མཁན་ཚོའི་སྤྱིང་སྟོབས་ཀྱི་རྒྱ་ཚད་ལ་དཔག་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་འཆར་གཞིའི་རྣམ་གྲངས་ཐག་གཅོད་བྱེད་དགོས།
- གདུག་རྩལ་མེད་པ་བཟོ་རྒྱུའི་ཐབས་ལམ་སྤྱིར་ཤོས་དེ་ཁ་གཏད་པའི་དམིགས་ལུལ་སྐྱབ་རྒྱུར་བྱ་སྟོན་དེས་ཕན་ཐོགས་མེད་པ་གསལ་སྟོན་བྱེད་རྒྱ་དེ་ཡིན།
- འཚོ་བ་སྐངས་པའི་བྱེད་ལས་ནི་སྤྱིང་སྟོབས་ལ་གཞི་རྟེན་བྱས་ཡོད། སྤྱི་ཚོགས་དང་འབྲེལ་བའི་འབྲུང་ཁུངས་ལ་བརྟེན་པའི་དབང་ཆའི་འགྱུར་འགོས། མེ་

ཁག་གཉིས་ཀའི་སྒོ་བས་ཤུགས་འགྱུར་སྒྲིབ་ཡིན། འདི་འདྲ་བའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་
ནང་དུ་འགྲན་ཚོད་བྱེད་པའི་ཕྱི་ཁག་སོ་སོའི་དབང་ཆའི་འགྱུར་ཕྱོག་དེ་དུག་པོའི་
འཐབ་ཚོད་ལས་ཆེས་མཐར་ཐུག་ཏུ་འགོ་སློང་པ་དང་། འགྱུར་ཕྱོག་ལྷུང་བ།
མཐུག་འབྲས་སྣ་མང་སྦྱོང་དགོས་པ་བཅས་ཡོང་སློང་པ་ཡིན། དེར་མ་ཟད། འཆོ་
བ་སྲངས་པའི་ཕྱི་ཁག་དེས་དེ་ཉིད་ཀྱི་བྱེད་སྒྲུབ་དང་ཀུན་སྦྱོང་ལ་བརྟེན་ནས་ཁ་
གཏད་མེ་ཁག་གི་སྒོ་སྒྲིབ་བྱུང་དབང་ཤུགས་མང་དུ་དང་ཉུང་དུ་ཡང་འགོ་བའི་རྒྱ་
བྱེད་སློང་པ་ཡིན། འདི་ནི་དུག་པོའི་ཐབས་ལམ་བརྟེན་པ་ལས་ཀྱང་ཆེས་མང་བ་
འབྱུང་བ་ཡིན། འགོག་ཚོལ་བ་དང་ཁ་གཏད་ཀྱི་འགོ་མེད་གཉིས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཉིས་
ཀའི་དབང་ཆའི་གཏན་ཀྱི་འགྱུར་ཕྱོག་གི་འབྱུང་ཁུངས་དང་པོ་དེ་སོ་སོའི་ཕྱི་ཁག་
གསལ། སྤྱི་ཞུ་བའི་ཕྱི་ཁག། དུག་གཞོན་ལས་ཚབ་ཁག་བཅས་ནས་ཐོབ་པའི་རྒྱབ་
སྦྱོར་དང་། ཆ་ཤས་ལེན་པའི་སྤྲུལ་ཀ་དང་ཚད་གཞི་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན། ཁ་
གཏད་པ་ཚོས་འཆོ་བ་སྲངས་པའི་ཐབས་ལམ་བཅུ་སྦྱོང་གཏོང་སྐབས་སུ་སྤྱི་ཞུ་བ་
དང་། དུག་གཞོན་ལས་ཚབ་པ་ཚོས་ཕལ་ཆེར་རང་རང་གི་དཔོན་རིགས་ལ་
མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པའི་རྣམ་འགྱུར་མང་དུ་གཏོང་བ་དང་ལས་ཀའི་རྣམས་ཤུགས་
ཚུང་དུ་གཏོང་བའང་འབྱུང་བར་དེས་ཕྱི་ཁག་གཉིས་ཀྱི་དབང་ཆའི་འགྱུར་ཕྱོག་
གི་འབྱུང་ཁུངས་གཉིས་པ་དེ། མི་མང་དུ་ལྷུས་མས་ཁ་གཏད་པ་ཚོ་དང་། ཁ་
གཏད་པའི་སློང་བྱས་དང་ལས་རིམ་ཁག་ལ་རྒྱབ་སྦྱོར་དང་གཏུང་སེམས་མཉམ་
སྦྱོང་བྱེད་པའམ་ཡང་ན་དེའི་ཚབ་ཏུ་འཆོ་བ་སྲངས་པའི་འགོག་ཚོལ་བ་ཚོར་རྒྱབ་
སྦྱོར་དང་གཏུང་སེམས་མཉམ་སྦྱོང་བྱེད་པའི་ཚད་གཞི་དེ་ཡིན། གལ་ཏེ་ལས་
འགུལ་དེ་དུག་པོ་མ་ཡིན་པར་ཞི་བ་ཡིན་ན་སྦྱི་མ་དེ་ཡོང་བའི་རེ་བ་ཆེ་བ་ཡོད།

འཚེ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚེད་ཀྱི་ག་སྒྲིག་ཀྱི།

ལས་འགུལ་ཆེ་རྒྱུ་ཇི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཅུང་ཚང་མར་ཞིབ་ཕྱེད་འཆར་གཞི་
དང་གོ་སྒྲིག་དགོས་ཤེས་ཡིན། གཤམ་དུ་བཀོད་པའི་ག་སྒྲིག་འདི་དག་ལ་བསམ་
གཞིགས་བྱེད་ཚོགས།

ཀ། བརྟན་ཞེས།

འཐབ་འཁྲུག་གི་རྒྱ་རྒྱུན་བརྟན་གཅོད་བྱེད་པ། དཀའ་ངལ་བདེ་སྤྱད་ཇི་ཡོད་
ཐོ་འཁོད་བྱེད་པ། དགོས་ཤེས་ཀྱི་འགྲུར་བ་གཏོང་བ། དམིགས་ཡུལ་དང་།
དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ། དེ་བཞིན་རྒྱ་རྒྱུན་བཅས་ཚང་མའི་ཐོག་དེལ་བསྐྱགས་
ཤུགས་ཆེ་བྱེད་པ་དང་། “རྒྱ་གང་ཡིན་གྱི་འདྲ་ཤེས་”སྟེ་རྩ་འཇུག་དགོས། རྒྱ་གང་
ཡིན་གྱི་འདྲ་ཤེས་ཞེས་པ་ནི། ཡོང་རྒྱུའི་འཐབ་ཚེད་དེ་བྱེད་འོས་པ་དང་དངོས་
ཡོད་དཀའ་ངལ་བདེ་སྤྱད་ལ་དོ་སྣང་སྟེ་རྩ་འཇུག་ཐུབ་པ་ཞིག་ལ་ཟེར།

ཁ། ལྟོས་མོལ།

འཚེ་བ་སྤངས་པའི་སྡེ་ཁག་དེས་ལས་འགུལ་དངོས་སུ་འགོ་འཇུགས་མ་བྱས་
གོང་ལ་ཕན་ཚུན་ཐག་གཅོད་ཡོང་རྒྱུའི་འབད་བཅོམ་གང་ཡོང་ཤེས་པར་དུ་བྱེད་
དགོས་པ་དང་། འབད་བཅོམ་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་མངོན་གསལ་དུ་ཐོན་དགོས།
འདིས་འཚེ་བ་སྤངས་པའི་སྡེ་ཁག་གི་སེམས་ཤུགས་ཀྱི་གནས་སྤངས་འཕེལ་
ཤུགས་ཆེ་རྒྱུ་གཏོང་བ་ཡིན། སྤྱིར་དགོས་འདུན་ཇི་ཡིན་ཐག་གཅོད་ཐེངས་གཅིག་
བྱས་ཟིན་པའི་རྗེས་སུ་དེ་དག་ལ་འགྲུར་བ་མ་བཏང་བར་བཞག་ན་དགོ་མཚན་

ཡོད་པར་ཤོད་གྱི་ཡོད།

གྲོས་མོལ་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་འཆོ་བ་སྤངས་པའི་བྱེད་ལས་ཆེད་གྲ་སྒྲིག་བྱེད་
རྒྱུ་དེ་ཕན་ཐོགས་པོ་དང་དངོས་ཡོད་དང་མཐུན་པ་ཡིན། གྲོས་མོལ་ནི་དངོས་
གཞིའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་བརྗེ་ཚབ་མིན། གྲོས་མོལ་བྱེད་པའི་དུས་དེར་བྱུན་ཐག་ཚོད་
པའི་རེ་བ་དང་ཚོད་དཔག་ཕལ་ཆེར་མི་ཡོང་བར་ངེས། ཚོད་སེམས་དང་འཐབ་
ཚོད་བྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ནི་གྲོས་མོལ་བྱེད་པར་ངེས་པར་མཁོ་བའི་ཆ་རྒྱུན་དག་ཡིན།
བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་གཞན་རྣམས་འཆོ་བ་སྤངས་པའི་དཔུང་དམག་ཚོས་དམག་འཁྲུག་
བྱས་པར་དགོས་གལ་མེད་པའི་གྲ་སྒྲིག་ཏུ་ཅང་ཟབ་ནན་དགོས་པ་གསུངས་ཡོད།
དེས་ཁ་གཏད་པའི་སྤྱོད་སྤྲོད་ལས་ལེན་ཅོམ་མ་ཡིན་པར་ཕྱི་འབྲུང་ཡང་ཁ་དན་
ཚོག་ལ་གནས་པའི་དཔང་རྟགས་ལྟ་བུར་ལྷ་འདོན་གྱི་ཚུལ་དུ་ལག་ལེན་གན་རྒྱ་
འགའ་ཞེག་འཛོག་དགོས་པའི་དགོས་འདུན་འདོན་དགོས་པ་ཡིན།

གྲོས་མོལ་གྱི་སྲོལ་དུ་འགོག་ཚུལ་བའི་ལས་འགལ་ལ་འགོག་རྒྱུ་ཆེ་ཁག་
རིགས་དཔེར་ན། གྲོས་མོལ་གྱི་སྲོལ་འགོའི་ཆ་རྒྱུན་དུ་ངོ་རྒྱུ་དང་འགོག་ཚུལ་མ་
ཟད། འགོག་ཚུལ་གྱི་བརྗེ་བྱུང་ཡིན་ཀྱང་ཕྱིར་འཐེན་བྱེད་རྒྱ་ལྟ་བུ་ལ་གཏད་པའི་
དགོས་འདུན་ལ་མོས་མཐུན་ཅུ་བ་ནས་བྱེད་དུ་མི་རུང་། ཡིན་ན་ཡང་ཁ་གཏད་
པས་རི་སྤོང་གྲོས་མོལ་གྱི་ཆེད་དུ་རྒྱ་མཚན་མེད་པའི་སྲོལ་འགོའི་ཆ་རྒྱུན་མི་འཛོག་
པ་དེ་སྤོང་དུ་འཆོ་བ་སྤངས་པའི་སྤེ་ཁག་གིས་དངོས་གཞིའི་འཐབ་ཚོད་བྱེད་མི་
དགོས་པའི་དོན་དུ་གྲོས་མོལ་བྱེད་འདུན་ངེས་པར་དུ་ཡོད་དགོས།

གཤམ་ཚོལ་གྱི་རུས་ཤུགས་གཅིག་ཏུ་སྒྲིལ་ཐབས།

ལས་འགལ་ལམ་སྟོང་ཡོང་ཆེད་པར་ཚོལ་བྱེད་སའི་དམིག་འབེན་གྱི་གནད་
འགག་ཤེས་པ་བྱེད་རྒྱ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན། དམིགས་ཡུལ་འགངས་ཆེན་ལྷ་
ཚོགས་ཤིག་ཏུ་ས་མཉམ་ཏུ་བསྐྱབ་ཐབས་བྱེད་རྒྱ་དེ་མཁས་ཉགས་མིན། འཆོ་བ་
སྲངས་པའི་འགོ་ཁྲིད་ཚོས་ཁ་གཏད་གྱི་དོན་གནད་དང་། སྲིད་བྱས། སྒྲིམ་གཞི་
བཅས་ཀྱི་སྒྲིན་གནད་ལྡེ་བ་དེར་རུས་ཤུགས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གཏད་དེ་ལས་འགལ་
བྱས་ན་ལེགས་ཆ་ཡོད། འདེགས་འཇའ་འཛོག་སའི་བཀའ་ཕྱར་སྟེ་བ་ཞིག་དེས་
པར་ཏུ་དགོས། དོན་གནད་དེ་བཅད་མཚམས་དེས་ཅན་དང་། འོས་ཤིང་
འཚམས་པ་ཞིག་ཡིན་པར་ཤེས་ཚོགས་དང་ངོས་འཛིན་ཐུབ་པའི་གསལ་ཁ་དེས་
པར་ཏུ་དགོས། ལས་འགལ་ལམ་སྟོང་ཡོང་མིན་ནི། རྗེས་སུ་རྒྱལ་ཁ་ཆེན་པོ་ཞིག་
ཐོབ་ཆེད་ཏུ་ཁེ་ཕན་རྒྱུ་ཚོགས་སྐྱེས་ཤིང་པར་ཐོབ་པའི་འཐབ་བྱས་ཀྱི་བང་དེས་
སྒྲིག་ཤེས་མིན་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན། ལས་འགལ་དེར་དངོས་སུ་ལག་ལེན་འགྲུབ་
ཐུབ་པའི་བང་དེས་དེས་པར་ཏུ་དགོས།

སྤྱིར་བཏང་དཀའ་རྙོག་གི་འོས་འཚམས་མིན་པའི་གསལ་ཁ་ཅན་གྱི་དམིགས་
བསལ་གྱི་གནད་དོན་ཐོག་ཏུ་རུས་པ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གཏད་པ་དེས། ལས་འགལ་པའི་
དམིགས་ཡུལ་ཆེན་པོ་རྣམས་བསྐྱབ་སྤྱིར་རུས་ཤུགས་གོང་འཕེལ་ཏུ་གཏོང་གི་ཡོད།
ལུ་གུ་རྒྱུད་ཏུ་འབྱུང་བའི་དེས་པ་ཡོངས་སྟོགས་ཀྱི་བདག་ཐོབ་གནས་པའི་མཐུད་
མཚམས་དེར་སྲངས་འཛོན་བྱེད་ཐུབ་པ་བྱེད་དགོས། དེ་ལྟར་པར་ཚོལ་གྱི་གནད་
འགག་ལ་སྟོ་ཅེ་བསྒྲིལ་མཁན་གྱི་འཆོ་བ་སྲངས་པའི་འགོག་ཚོལ་བ་ཚོར་ཏུ་ག་

གནོན་བྱེད་པ་དེས། འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འགོག་སྐྱེལ་བ་ཚོའི་ཚུད་དོན་དེ་རྒྱས་
ཤུགས་ཆེ་རུ་གཏོང་གི་དེ།

ང་། ཚུད་དོན་གྱི་འདུ་ཤེས་སྐྱེ་རུ་འཇུག་པ།

སློབ་གྲྭ་གི་རིམ་པ་འདིའི་སྐབས་སུ་དེ་བ་རྒྱང་དང་། ཤོག་གྲུང་། དེ་བ། ཚོམ་
ཡིག་ ཚོགས་ཤོག་ རྒྱང་འཕྲིན། གཞུགས་མཐོང་རྒྱང་འཕྲིན། མི་མང་ཚོགས་
འཛོལ་ས། གཞུགས། འཕོད་ཚོགས་ དེ་མིན་ཐབས་ལམ་གཞན་སོགས་བརྒྱད་དེ་འཚོ་
བ་སྤངས་པའི་སློབ་གྲྭ་གི་དངོས་ཡིད་གནས་ཚུལ་དང་། དོན་གནད། ཚུད་པའི་རྒྱ་
མཚན་བཅས་དེས་པར་དུ་སྤེལ་བསྐྱགས་བྱེད་དགོས། འདི་དག་གི་སྐྱེས་ཚད་ཀྱང་
གལ་ཆེན་པོ་ཡིན། ཞེ་སྤང་དང་ཁོང་སློབ་སྐྱེ་རུ་འཇུག་མེ་རུང་། འབྲུང་འབྲུང་
མཉམ་འབྲེལ་ཡིང་སྲིད་པའི་མཐུན་གྲོགས་ཚོ་ནས་མི་དགའ་བའི་རྣམ་འབྲུར་
འགོག་ཐབས་བྱེད་རྒྱ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན།

ཚུད་དོན་གྱི་འདུ་ཤེས་སྐྱེ་རུ་འཇུག་ཐབས་འདི་རིམ་པ་མང་པོར་དབྱེ་ཚོགས་པ་
དང་དེ་དག་གི་ཁོངས་སུ་གཤམ་གསལ་ལས་འགལ་ཁག་འདུ་བ་ཡིན།

- ཚུད་གཞིའི་དོན་གནད་ཀྱི་གོ་རྟོགས་ཤོང་འཕེལ་དུ་གཏོང་བ།
- ལས་འགལ་བྱེད་བྱུང་བ་ཞིག་སླེལ་དང་མི་སླེལ་གྱི་གལ་གནད་དང་། དེའི་ལམ་
སྟོང་ཡོང་བའི་ཆ་རྒྱུན། ལས་འགལ་ལག་ལེན་བསྟར་སྤྱོད་སོགས་ཀྱི་
གནས་ཚུལ་མི་མང་ལ་ཤེས་སུ་འཇུག་པ།
- ལས་འགལ་ཐད་ཀར་ལག་བསྟར་བྱེད་པའི་དགོས་པ་ངོ་སྤྲོད།
- འཐབ་ཚུད་ཀྱི་སྐབས་སུ་ལྷོང་བའི་དགའ་ངལ་དང་སྐྱག་བསྐྱེལ་གྱི་སྲོལ་བརྟེན་

སྲོད་པ།

- རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་པར་ལས་འགུལ་གཞན་ལས་ལས་འགུལ་འདི་རིགས་འབྱུང་
ངེས་ཆེ་བར་བརྟེན་དཀའ་སྤྱད་མུག་མྱོང་རིན་ཆོག་པའི་ཡིད་ཆེས་སྐྱེ་བུ་འཇུག་པ།
- འབྱུང་འགྱུར་དུང་བདེན་གྱི་ཚོད་གཞིའི་དོན་གནད་དང་ཐབས་ལམ་འདིའི་
བོད་སྲོད་གཉིས་མཉམ་ཐོབ་ཀྱིས་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་ངེས་པའི་ཡིད་ཆེས་བྱེད་པ།

ཅ། འཚོ་བ་སྤངས་པའི་བྱེད་ལས་ནང་གི་སྤྱི་ཚབ་དང་གྲངས་འཛོམས།

འཐབ་ཚོད་ཀྱི་ནང་དུ་ཆ་གས་ལེན་མཁན་གྱི་གྲངས་འཛོམས་དང་། དེ་ཚོའི་ཆ་
གས་ལེན་སྤངས་ཀྱི་སྤྱི་ཚབ་དང་བར་གྱི་འབྲེལ་བ་དེར་རྟུག་ཏུ་བསམ་གཞིགས་ཞེས་
ཚགས་ངེས་པར་དུ་བྱེད་དགོས། གནས་ཚུལ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཆ་སྟོ་མས་ལེགས་ཤོས་དེ་
རི་ཡིན་འགྱུར་བ་འགྲོ་བ་ཡིན། མོས་མཐུན་དང་། མཐུན་འབྲེལ། ཅི་གསུང་
བཀའ་སྤྱོད་ཕྱིར་འཐེན་བྱེད་པའི་རྣམས་ལ་གས་ཆེ་བ་གང་ལ་བརྟེན་པའི་ལས་འགུལ་
གྱི་འཐབ་བྱུས་ཤིག་གི་ནང་དུ་དཔག་ཚོད་ཀྱི་རྣམས་ཤུགས་ཐོན་པ་ལ་ཆ་གས་ལེན་
མཁན་གྱི་གྲངས་འཛོམས་ལ་ལྟོས་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན། དེའི་རྣམས་ཤུགས་རོ་མ་དེ་
འཇིགས་ཞུམ་མེད་པ་དང་། མྱིག་ཐིམས། དུག་གཞོན་ལ་མ་ལྟོས་པར་ལྷུ་མཐུད་
འཐབ་ཚོད་བྱེད་པའི་འདུན་པ། དེ་བཞིན་འཐབ་བྱུས་དང་། འཐབ་ཚུལ། ལས་
འགུལ་གྱི་ཐབས་ལམ་གངས་ཁ་བྱེད་པའི་རྣམས་དཔྱོད་སོགས་ཀྱི་ཆ་རྒྱུན་དང་འབྲེལ་
བ་ཡོད།

སྤྱིར་བཏང་གྲངས་འཛོམས་ལས་སྤྱི་ཚབ་ཏུ་ཅང་གལ་ཆེ་བ་ཡིན། གྲངས་
འཛོམས་མང་པོ་ཡོང་བྱིར་གནས་ཚད་དམའ་རུ་བཏང་བ་དེས། ལས་འགུལ་གཞི་རྒྱ

ཚུང་དུ་དང་སྐྱོ་རུ་འགོ་བའི་ཕྱིགས་སུ་འཁྲིད་པ་དང་ཕན་ལས་གཞི་དེ་ཆེ་བའང་
 ཡོང་གི་དེ། ལྷུས་ཀ་དང་གྲངས་འཕོར་གཉིས་ཀ་ལྡན་པའི་ལས་འགུལ་རྣམས་ལྡན་
 ཞིག་བསྐྱེད་ཕྱིར་གནས་ཚད་མཐོ་བའི་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་སྐྱོད་ལམ་དག་གལ་ཆེ་བ་
 ཡིན།

ཆ། ལས་འགུལ་གོ་སྐྱིད་གི་བྱེད་སྒོ།

སྐབས་རེ་དེ་ཡོད་སྐྱིད་འཇུགས་ཤིག་གམ་ཡང་ན། སྐྱིད་འཇུགས་མང་པོས་
 འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚོད་བྱེད་པ་དང་སྐབས་གཞན་དུ་སྐྱིད་འཇུགས་གསར་
 པ་ཞིག་གི་དགོས་མཁོ་ཡོང་གི་དེ། ཚོགས་པ་དེ་རྣམས་པ་ལྡན་པ་དང་། དྲང་པོ། སྐྱིད་
 རང་ཁྱུར་བྱེད་བྱུང་པ། ཚོགས་མི་རྣམས་ཕན་ཚུན་ཤེས་ཉིགས་ཀྱི་འབྲེལ་ལམ་
 བཟང་པོ་ཡོད་པ་བཅས་དགོས། གལ་ཏེ་ཁ་གཏད་པས་རྒྱན་ལྡན་འབྲེལ་ལམ་གྱི་
 འབྲེལ་ཐག་བཅད་པ་ཡིན་ན། རང་ཉིད་ཀྱི་རྒྱབ་སྐྱོར་བ་ཚོ་དང་འབྲེལ་ལམ་མི་
 ལྟར་བྱེད་པར་སྐྱོན་ཚུད་ཀྱི་འཆར་གཞི་ཡང་ཡོད་དགོས།

དེས་ན་སྐྱིད་འཇུགས་ཀྱི་ཚོལ་བ་དག་གཤམ་གསལ་དོན་གནད་ཁག་གི་ཐོག་དུ་དོ་
 ལྟར་སྐྱིལ་དགོས།

- མི་མང་ལ། དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་དང་དཀའ་ངལ་གྱི་དྲིལ་བསྐྱེད་སྒོ།
 གདུང་སེམས་མཉམ་སྦྲེ་སྐྱེལ་བ། གནས་ཚུལ་བྱུང་སྐྱེལ་བྱེད་དགོས།
- དང་ལྷངས་པ། ཆ་ཤས་ལེན་མཁན་གསར་འཇུག་བྱེད་པ་དང་། སྐྱོང་བདར་
 སྐྱོད་པ། ཟླ་འབྲེལ་གཏོང་བ་བཅས་ཀྱི་དམ་བཅའ་སྲ་བརྟན་བཟོ་དགོས།
- འགོ་བྱེད། འཛིན་བརྒྱུད་བྱས་པའི་འགོ་བྱེད་ཚོའི་ཚབ་གསར་གོ་སྐྱིད་བྱེད་པ།

འབྲུང་འབྲུང་འགོ་མིང་འདེམས་སྐྱུག་གི་ལམ་ལུགས་གཏན་འབེབས་བྱེད་པ།
འགོ་མིང་ཚོར་གནས་ཚུལ་མཁོ་སྤྱོད་བྱེད་པ།
ལས་འགུལ་གྱི་སྤྱོད་བཟང་གི་དོ་བོ། རྒྱུག་ཁྲིམས་དང་བཟང་སྤྱོད་ལ་རྒྱབ་
སྐྱོར། དྲག་གཞོན་ཤུགས་དྲག་ཆེ་བ་དང་འགོ་མིང་མེད་པའི་དུས་སྐབས་སུ་ཆ་
ཤས་ལེན་མཁན་ཚོས་ལས་འགུལ་སྤེལ་བྱུང་བའི་གྲ་སྒྲིག་དང་། འབྲེལ་ལམ་
སུ་མཐུད་གནས་ཐབས་བྱེད་པ།

འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་རྩོད་ཀྱི་གསང་བ་དང་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་གནད་དོན།

འཚོ་བ་སྤངས་པའི་བྱེད་ལས་ལ་བསྐྱེན་པའི་ལས་འགུལ་ཞིག་ལ་གསང་བ་
དང་། མཁོ་བསྐྱོར། ས་འོག་དང་ཐག་གི་སྐོག་གཡོ་བཅས་ཀྱིས་དཀའ་ངལ་ཉ་
ཅང་ཆེན་པོ་བཟོ་བ་ཡིན། ཆབ་སྲིད་ཀྱི་སྲིད་དབང་སྐོར་འཛིན་པ་ཞིག་གི་འོག་དུ་
ལས་འགུལ་སྤེལ་དུས་སྐབས་དེ་གསང་བ་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད། འོན་ཀྱང་གཞན་དུ་
དེ་ཉི་ཉེ་ཅང་མངོན་གསལ་དོད་པོའི་ཉེན་ཁ་ཞིག་ཡིན། གསང་བ་བྱེད་དགོས་པ་དེ་
འཛིགས་ལྷན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲུང་བ་དང་། འཛིགས་ལྷན་བར་གསང་བས་
ཤོགས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

དེ་ནས་གལ་ཏེ་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་ལས་འགུལ་རྣམས་ལྡན་ཞིག་ཡོང་དགོས་ན་
གསང་བ་དོར་བའམ་ཡང་ན་དེར་སྤངས་འཛིན་དེས་པར་དུ་བྱེད་དགོས།
གཤམ་གསལ་གྲོས་སྐྱེད་འདི་སྤྱི་མང་རང་དབང་གང་འཚོམས་ལྡན་པའི་ཆབ་སྲིད་
ལམ་ལུགས་ཞིག་གི་ནང་དུ་ལས་འགུལ་སྤེལ་གྱི་ཡོད་ལུལ་བྱས་པ་དང་། གལ་ཏེ་

དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་གནས་ཚུལ་དང་ལས་འགུལ་གང་དང་གང་གསང་བ་བྱེད་དང་
གང་དང་གང་ཡོངས་གྲགས་བྱེད་པའི་ཐག་གཅོད་བྱེད་སྐབས་ཉ་ཅང་གཟབ་ནན་
ཆེན་པོའི་དོ་སྣང་དགོས།

འཆོ་བ་སྲངས་པའི་འཐབ་ཚེད་ནི་སློབ་སྦྱོར་དང་སྦྱིག་ལམ་ལ་གཞི་ཉེན་བྱས་
ཡོད། ཀྱམ་སྒྲོང་དང་འཆར་གཞི་ག་རེའི་སློབ་ལའང་ཁ་གཏད་དང་མི་མང་ལ་དྲང་
བདེན་གྱི་གཏམ་བཤད་དང་སླ་གསང་མེད་པ་དེ་འཛིགས་ཞུམ་བུལ་བའི་རང་
བཞིན་དང་འཆོ་བ་སྲངས་པའི་སྦྱིག་ལམ་གྱི་དགོས་མཁོའི་ཚོད་དཔག་ལྟ་བུར་
མངོན། སླ་གསང་མ་བྱས་པ་ཁོ་ན་ལ་བཞེན་ནས་འཛིན་བཟུང་གི་ཞེད་སྣང་དང་།
ཀྱམ་སྒྲོང་བྱིར་བརྗོད། ཚོགས་པ་ཁ་ཐོར། བཅོམ་འཇུག་བཅས་ཀྱི་འཛིག་སྲངས་ལས་
སློབ་ཐུབ་པ་ཡིན།

མང་ཚོགས་ཀྱི་ལས་འགུལ་དེ་སྤྱི་གསལ་ནང་གསལ་ཡིན་དགོས། འཆོ་བ་
སྲངས་པའི་སྦྱིག་ལམ་དེ་ཉེན་མེད་འོད་ཀྱི་ནང་དུ་ལག་བསྟར་བྱུང་བ་མ་གཏོགས་
སླ་གསང་གིས་ཡོང་མི་བྱུང་། རྒྱགས་གཞན་ནས་བཤད་ན། གསང་བ་བྱས་པ་དེས་
ལས་འགུལ་གཞི་རྒྱ་རྒྱུང་བ་དང་། འཆོ་བ་ཅན་གྱི་ཐབས་ལམ་ལ་འཇུག་པའི་ཉེན་
ཁ་ཡོད།

རང་དབང་ཐོབ་སྲིད་འབད་པའི་འཐབ་ཚེད་ཀྱི་ནང་དུ་རང་དབང་ལྡན་པའི་
མའི་སྤོང་ལམ་བྱེད་དགོས། རྒྱ་གར་གྱི་རང་བཅོམ་འཐབ་ཚེད་གཞི་ལ་བཅོལ་ཏེ།
སླ་གསང་མེད་པར་སྤྱི་གསལ་ནང་གསལ་དགོས་པའི་སེམས་ཁམས་བཅེངས་གྲོལ་
ཀྱི་སློབ་ལ་བཀའ་མོལ་གནང་སྐབས། རྒྱ་གར་གྱི་སྲིད་ཚོམ་། རྩམས་ལུགས་
ཅེས་ཀྱི་འདས་པོས་བྲིས་པ་གཤམ་གསལ།

གལ་ཆེ་ཤོས་རང་དབང་དེར་ང་ཚོར་རང་དབང་གི་
ཚོར་བ་ཞིག་དང་སྲོལ་སྲིད་ལོན་པ་ཞིག་ཡིད། དེ་ལྟའི་གཉེན་
གཞི་ན་དང་བཟོན་མ་བདེའི་ཚོར་བ་དེ་ད་ཆ་ཚུ་བ་ནས་
མེད། དབང་འཛིན་པ་དང་སྒྲུབ་དུ་དཀའ་ངལ་འཕྲད་
རྒྱུར་གཡོལ་ཐབས་བྱེད་པའི་ཁྲིམས་ཀྱི་ཚིག་སྒྲིབ་ཀྱི་གཞི་
ཀྱི་ཀྱི་དང་། བཅ་ཚུན་གསང་གྲོས་བྱེད་དགོས་པའང་
མེད། ང་ཚོས་གང་སློལ་འཆར་བ་དེ། རང་གི་ཁང་
ཐོག་ནས་སྤོངས་གསང་མེད་པར་དེ་ལ་བསྐྱབས་བྱས་ཡིད།
ང་ཚོས་མཇུག་འབྲས་ལ་འཛེམས་ཐོན་གང་བྱས་ཡིད་
དམ། བཙོན་ཁང་ལ་འཛེགས་པ་རེད་དམ། དེ་དག་ང་
ཚོས་དགའ་བོའི་ངང་ནས་ངང་སྐྱབས་བྱས་པ་རེད། གང་
ལ་ཟེར་ན། དེ་དག་གིས་ང་ཚོའི་ཚ་དོན་སྐྱབས་པར་ཕན་
ཐོགས་ཡིད། ང་ཚོར་མཐའ་བསྐྱོར་དང་རྗེས་འདེད་བྱེད་
མཁན་གྱི་སོ་པ་དང་གསང་བའི་ལས་མི་གྲངས་ལས་
འདས་པ་དེ་ཚོ་ད་ཆ་སྤེལ་རྗེས་ལྷུ་རྒྱུར་བའི་གང་
ཐག་ཆགས་ཡིད། གང་ཡིན་ཟེར་ན། ཁོང་ཚོར་འཚོལ་
ཞིབ་བྱས་ཏེ་བརྟེན་རྒྱུའི་གསང་བ་གང་ཡང་མེད། ང་
ཚོའི་ཤོག་སྐྱབས་ཚང་མ་དུས་ཉག་ཏུ་སྐྱབས་ཚོགས་ལྟེང་དུ་
བཀྲམས་ཡིད།

ཁ་གཏན་པའི་ཐོག་ཏུ་འབྲུང་བའི་སྣ་གསང་མ་བྱས་པའི་ཕན་ལུས།

སྤྱི་གསལ་ལ་ནང་གསལ་བྱས་པ་དེས་ཁ་གཏན་པ་ཚོས་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་ལས་
འགུལ་བ་ཚོའི་ཀྱན་སྦྲེང་དང་། དམིགས་ཡུལ། འདུན་པ་དང་། འཆར་གཞི་
རྣམས་ལ་གོ་རྟོགས་གསལ་པོ་ཡོང་རྒྱུ་ལས་སྣ་ཏུ་གཏོང་བྱིན་པ་ཡིན། གདོང་ཐུག་
འཐབ་རྩོད་ཤུགས་ཆེར་གྱུར་བྱིན་པའི་སྤང་ཚོར་ལ་འཁྲིག་བཤད་བཅོ་བཙུགས་སམ།
གཡོལ་བའི་ཐབས་ལམ་ཏུ་ཁ་གཏན་དང་ལྷན་ཏུ་ཐད་ཀའི་འབྲེལ་བ་ཡང་ཡང་བྱེད་
དགོས། དཔེར་ན། འབྲེལ་ཡོད་དབང་འཛིན་པ་ཚོར་རམ་སྤོན་ཁྲིམ་བསྐྱར་སོགས་
ཀྱི་སྒོན་ཚུད་གསལ་བསྐྱགས་བྱས་པ་དེས་སྐྱོར་སྤྱད་བ་ཚོས་སྣོ་བྱར་སྤང་མེད་ཏུ་
བྱེད་པའི་གདུག་རྒྱབ་ཉུང་ཏུ་གཏོང་བར་ཕན་ཐོགས་ཡོད་པ་མ་ཟད་ལས་འགུལ་
གཙང་མ་ཞིག་དང་དཔེར་མཛོངས་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན་པར་གོ་བ་ཡང་ཡིན་གྱིན།
ཏུས་རྒྱན་གསང་བར་འཛིག་རྒྱའི་གནས་ཚུལ་ཕལ་བ་ཞིག་ཕྱིར་མངོན་ཏུ་འཇུག་པ་
དེར་ཁ་གཏན་པ་ཚོས་གོ་བ་མི་མཐུན་པ་གཉིས་ཡིན་གྱིན། དཔེར་ན། ཁ་གཏན་
པས་ད་དུང་དེ་ལས་གལ་ཆེ་བའི་གསང་བ་རྩུར་ཉར་ཡོད་པའི་དྲོགས་པ་སྤྱོད་བའམ།
ཡང་ན་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་ལས་འགུལ་བའི་ཁ་ཞེ་གཉིས་མེད་ཀྱི་རྣམ་འགྲུར་ལ་ཁ་
གཏན་པའི་གུས་བཀྱར་ཆེ་རུ་ཡང་འགོ་གྱིན། འཆར་གཞི་གང་ཡིན་དོས་ཡེན་
བྱས་པ་དེར་ཁ་གཏན་པའི་དོས་ནས་མ་འཛོན་པ་དང་ཐབས་ལ་མི་མཁས་པའི་
ཉགས་སྤོར་འཛིན་བྱེད་གྱིན། ཡང་ན་དེ་ལས་སྣོ་གླེ་གསང་བ་མི་དགོས་པར་
ལས་སྦྲེང་ཡོང་བ་བཅོ་བྱབ་པའི་ལས་འགུལ་ཁྲུང་པར་ཏུ་ལུས་ཤུགས་ལྡན་པའི་
ཉགས་སྤོར་འཛིན་ཡང་བྱེད་གྱིན།

འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་བྱས་ཀྱི་གཞི་ཚུལ་གྲུབ་ཆ།

དམག་འཁྲུག་གི་འཐབ་བྱས་དང་འཐབ་ཚུལ་གྱི་གཞི་ཚུ་རྣམས་དོ་ནན་ཆེན་
པོས་དབྱུང་ཞེས་དང་རྒྱ་བསྐྱེད་བྱས་ཡོད། འོན་ཀྱང་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་བྱེད་ལས་
ཀྱི་ཐད་ལ་ད་ལྟ་འང་ཡར་རྒྱས་དེ་ཙམ་བྱུང་མེད། འཐབ་བྱས་དང་འབྲེལ་བའི་ཐ་
སྤད་ཀྱི་ཐད་ལ་གསལ་ཁ་དོད་པོ་དགོས་རྒྱ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན།

གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱས་ཞེས་པ་ནི་འཐབ་ཚོད་མེ་ཁག་གི་རྣམས་ལྷགས་ཚང་མ་
འཐབ་ཚོད་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་བསྐྱབ་པའི་དོན་དུ་འབྲེལ་མཐུད་དང་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་
པའི་ཐ་སྤད་རྒྱ་ཆེ་ཤོས་དེ་ཡིན།

འཐབ་བྱས་དང་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱས་གཉེས་མ་འཛོལ་བ་བྱེད་རྒྱ་གལ་ཆེན་
པོ་ཡིན། འཐབ་བྱས་ཞེས་པ་ནི་ཐ་སྤད་བྱུང་བའི་འཐབ་བྱས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་གོང་སླེལ་གྱི་ཆེད་དུ་དམིགས་སྤྱོད་བཀའ་
བའི་འཐབ་བྱས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་གོང་སླེལ་གྱི་ཆེད་དུ་དམིགས་སྤྱོད་བཀའ་བའི་བྱེད་
ལས་སྣ་མང་ཇི་སྟེ་བེད་སྤྱོད་གཏོང་བ་དང་ག་དུས་འཐབ་དགོས་པ་བཅས་བསྐྱབ་
པའི་འཐབ་ཚོད་ལས་འགལ་གྱི་འཆར་གཞི་ཞིག་ཡིན། འཐབ་བྱས་དེ་གཞི་རྒྱ་ཆེ་
བའི་འཐབ་བྱས་ཀྱི་ནང་དུ་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་པ་ཡིན། འཐབ་ཚུལ་ཞེས་པ་ནི་
འདེམས་སྐྱོག་བྱས་པའི་འཐབ་བྱས་ཀྱི་འཆར་གཞིའི་ནང་གི་ཚད་བཀག་ཅན་གྱི་
འཐབ་ཚོད་བྱེད་པའི་འཆར་གཞི་ཞིག་ལ་གོ་བ་ཡིན།

འདི་དག་གིས་གོང་དུ་ཚན་པ་གཉེས་པའི་ནང་དུ་བཤད་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་གྱི་
བྲག་པ་རྣམས་ཤིང་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

༡༧ འཐབ་བྱས་དང་འཐབ་ཚུལ་གྱི་གལ་གནད།

འཐབ་བྱས་ནི་དྲག་པོའི་དམག་འཐབ་ཆེད་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་ལྟར་འཆོ་བ་
སྤངས་པའི་བྱེད་ལས་ལའང་གལ་ཆེ་བ་ཡིན། སྤང་བྱུང་དང་དོ་སྤང་ཆེན་པོའི་སྐོ་
ནས་ལས་འགལ་ཚོམ་རྒྱ་དང་ལས་འགལ་གྱི་བྱེད་ཐབས་གདམ་ག་བྱེད་རྒྱ་དེ་གལ་
ཆེན་པོ་ཡིན། སྤྲུལ་གང་བྱེད་ཀྱང་མ་ནོར་བ་དང་བཟང་སྤྱོད་དང་མཐུན་པ་ཡོང་
ངེས་ཅེས་ལབ་པ་ཅོམ་གྱིས་མི་འཇུག། བཟང་སྤྱོད་ཀྱི་ཆ་ནས་ཚང་མ་མ་ནོར་བ་
ཡིན་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་སྤྲོ་ཚོགས་ཡོང་གི། གང་ནོར་བ་མེད་པའི་
དྲང་བདེན་ཡིན་པ་དེས་ངན་པ་ལ་འགལ་རྒྱ་ཤུགས་ཆེ་བསྐྱུན་པའམ་བཟོ་བའང་
ཡོང་གི། དེ་ལྟར་ན་གདོང་ལེན་བྱེད་དགོས་པའི་དཀའ་ངལ་དེ་ནི་ཇི་ཇི་ལྟར་བཟང་
སྤྱོད་ཀྱི་འགན་ཁུར་བསྐྱབ་རྒྱ་དང་ལས་འགལ་གྱི་རྣམ་པ་ཆེ་ཅུ་གདོང་རྒྱ་དེ་ཡིན།
འདི་འདྲའི་སྐབས་སུ་བྱེད་ལས་ཀྱི་དབྱེ་འབྱེད་ཞིབ་ཚགས་བྱས་ཏེ་འདེམས་པ་དང་
དུས་ཚོད་རན་མཚམས་སུ་སྤྱེལ་དགོས།

འཐབ་བྱས་ཇི་ཅོམ་ལེགས་པ་དེ་ཅོམ་གྱི་ཁི་ཕན་ཐོབ་རྒྱུ་ལས་སྤང་བ་དང་འགྲོ་
གྲོན་ལྷང་བ་ཡོང་ངེས་ཡིན། ཇི་ལྟར་དམག་འཐབ་ཀྱི་སྐབས་སུ་སྤྱོད་པ་ལྟར།
འཐབ་བྱས་དང་འཐབ་ཚུལ་གཉེས་སེམས་ཤུགས་དང་། རྣོས་བཏང་། དེ་བཞིན་
འཆོ་བ་སྤངས་པའི་འགོག་ཚོལ་བའི་གྲངས་འཛོལ་བཅས་ཀྱིས་རྣམ་ཤུགས་ཆེ་
ཤོས་སྤྱོད་ཐུབ་ཕྱིར་འཆོ་བ་སྤངས་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་ནང་དུ་བེད་སྤྱོད་བྱེད་པ་ཡིན།
དོ་རྒྱུ་དང་། མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པ། ཐེ་གདོགས་ཀྱི་ལས་འགལ་ཚང་མ་རེ་རེ་
བཞིན་ལམ་སྤོང་གི་མཐུན་རྐྱེན་དུ་འགྱུར་བ་ལ། གཅིག་ཕན་གཅིག་གྲོགས་སུ་སོང་
བའི་ཆ་ལག་ཚང་བའི་གོང་དུ་གཅིག་བྱུང་ན་ཕན་རྣམས་ཆེ་ཤོས་ཡོང་ཐུབ། འཐབ་

ཚོད་ཀྱི་ནང་དུ་ཁ་བྲལ་འགོག་ཕྱིར་འཐབ་བྱས་ལ་སློལ་མ་ཚེ་མ་པའི་སྡེ་ཁག་གིས་
ཀྱང་འོས་ལེན་དགོས་ཚུད་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན།

ཁ། འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་བྱས་དང་འཐབ་ཚལ་གྱི་གྲུབ་ཆ་སྟེ་བ་འགའ་
ཤས།

འཐབ་ཚོད་བྱེ་བྲག་པ་འགའ་ཤས་ཀྱི་ནང་དུ་སྦྱིར་བཏང་འཐབ་བྱས་ཀྱི་ཚ་
དོན་འགའ་ཞིག་གི་དོ་བོའི་རང་གཟུགས་གང་འཚོམས་གསལ་པོར་དངོས་སུ་གྲུབ་
ཡོད།

༡། ཁ་གཏད་ཀྱི་དབང་ཆར་བརྟུན་ནས་འཇུག་པ།

ལི་ཏེ་ལ་ ཀཱར་ཏི་ (Liddell Hart) གྱིས་ “ལས་འགུལ་གྱི་འཆར་གཞི་ལ་
ཁ་གཏད་ཀྱི་ག་སྒྲིག་མེད་པའི་རང་བཞིན་གྱི་ཁེ་སན་ལེན་ཐུབ་པའི་བརྟུན་སྟོན་གི་
རང་བཞིན་དེ་འདྲ་བུར་ན་དུག་པོའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་ནང་དུ་འང་སྦྱིར་བཏང་པར་
སྟོན་པའི་གྲུབ་འབྲས་བུར་ཡོད།” ཅེས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་བཀོད་ཡོད།

འགལ་ཆེ་བྱེད་པའི་དབང་ཤུགས་ཉམས་དམས་སུ་བཏང་ནས་འགལ་ཆེ་ཞིག་
མེད་དུ་གཏོང་བ་དང་། དགྲ་པོས་ནོར་འཁྲུལ་བཅོ་རུ་འཇུག་ཚུད་གལ་ཆེན་པོ་
ཡིན་ཞེས་ལི་ཏེ་ལ་ ཀཱར་ཏི་གྱིས་བྲིས་ཡོད།

དུག་པོའི་ཐབས་ལམ་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་པའི་ཁ་གཏད་ཅིག་གི་ཐད་དུ་ཁོའི་
དབང་ཤུགས་གནས་སྤངས་ཉམས་ཚུད་བཏང་སྟེ་རང་ཉིད་ཀྱི་དུག་གཞོན་རང་

ཐོག་ཏུ་བསྐྱར་འཕར་བྱེད་དུ་འཇུག་ཕྱིར་ཉག་ཏུ་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་ཐབས་ལས་
གྱིས་བརྒྱན་ནས་གདོང་ཐུག་བྱེད་དགོས། མཐའ་མཇུག་དྲག་དམག་གི་ཐབས་ལས་
ལ་བསྟེན་མི་དགོས་པར་ཁོའི་དབང་ཤུགས་ཀྱི་འབྲུང་ཁྲུངས་ཚ་མེད་དམ་ཉུང་དུ་
གཏོང་བྱ་བ་ཡིན།

༡། སེམས་ཁམས་ཀྱི་གྲུབ་ཆ། འདི་དག་ཁ་གཏད་ཟེ་ཁག་དང་འགོག་ཚེལ་བ་
གཉིས་ཀའི་ནང་དུ་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་པ་ཡིན། དྲག་ཚེལ་གྱི་ནང་དུ་གསང་སྟོང་གི་
རྒྱས་པ་དེ་ཁ་གཏད་པས་ཡ་ལན་ལན་རྒྱས་ཅན་སྤྱོད་མི་ཐུབ་པ་དེ་ཡིན། འཚོ་བ་
སྤངས་པའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་ནང་དུ་རྒྱས་པ་འདོན་མི་ཐུབ་པ་དེ་གསང་སྟོང་གིས་
མིན་པར་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འགོག་ཚེལ་བ་ཚོས་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་ཐབས་ལས་
ལ་ཡིད་ཚྲོན་བྱས་པ་དེས་བསྐྱེད་པ་ཡིན། སྐབས་རེ་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་
ནང་དུ་གསང་བ་བྱས་པ་དེས་ལས་འགུལ་གྱི་རྒྱས་ཤུགས་སྤོ་རུ་གཏོང་བ་ཡིན།
འཚོ་བ་སྤངས་པའི་ཐབས་ལས་བཅུད་སྤྱོད་གཏོང་རྒྱུའི་འདུན་པ་གསལ་བསྐྱགས་
ཐད་ཀར་བྱས་པ་དེས་དཔུང་ལྗེའི་ནང་དུ་སྤོ་འཚོ་བ་ཉུང་དུ་གཏོང་བ་དང་། དྲག་
གཞོན་གྱི་རྒྱས་ཤུགས་དེ་ཙམ་མི་འབྲུང་བ། མི་མཐུན་པ་བཟོ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་མང་
དུ་གཏོང་བ་བཅས་བྱེད་ཐུབ།

འགོག་ཚེལ་བ་ཚོའི་ནང་དུ་སེམས་ཤུགས་དགོས་པ་དེ་ཡང་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན། ཁ་
གཏད་པ་དེའི་དམག་གི་སྟོབས་ཤུགས་ཀྱིས་ཁོ་ལ་སྤངས་འཛིན་ནམ་ཡང་ན་རྒྱལ་
ཁ་སྤྱོད་ཀྱི་མེད་པ་དེ་མང་ཚོགས་ཀྱིས་ཤེས་པ་དེ་གལ་གནད་ཅིག་ཡིན། སེམས་
ཤུགས་དང་། བཟོད་བསྟན། ཐབས་བྱས་བཅས་དང་མཉམ་དུ་ཡིད་ཆེས་ནི་འཚོ་

བ་སྐངས་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་གཞི་རྟེན་ཡིན།

༣། ས་ཁམས་དང་དངོས་ཁམས་ཀྱི་གྲུབ་ཆ། འཆེ་བ་སྐངས་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་
ནང་དུ་འགྱུར་འགོ་ས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་ཀྱི་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་ཐུབ་པའི་ཆ་རྒྱུན་སྐྱབ་པ་
ལ་གནས་བྱེ་བྲག་པ་དག་བདག་བཟུང་བྱེད་ཐུབ་པ་དེ་གལ་གནད་གཙོ་བོ་མ་ཡིན།
ས་ཆ་བྱེ་བྲག་པ་གཅིག་བདག་ཏུ་བཟུང་བ་དང་དེའི་ཐོག་སྐངས་འཛོལ་ཐུབ་པའང་
གལ་ཆེན་པོར་མི་བརྟེན། གང་ཡིན་ཟེར་ན། འཐབ་རྩོད་ཀྱི་འཐབ་བྱུས་ཀྱི་བཀོལ་
སྤྱོད་དེ་གཙོ་ཆེར་མིའི་སྤོ་སྤོ་བས་དང་བྱེད་ལས་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན། གལ་སྲིད་
མཚོན་རྟགས་ཀྱི་རིན་ཐང་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ས་གནས་བྱེ་བྲག་པ་
ཞིག་གལ་གནད་ཆེན་པོ་ཆགས་སྲིད། དེ་འདྲའི་སྐབས་སུ་འཆེ་བ་སྐངས་པའི་
དཔུང་འཇུག་དང་། འཆེ་བ་སྐངས་པའི་བཅའ་འགའ། འཆེ་བ་སྐངས་པའི་བཀག་
འགོག་བཅས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་རིགས་བཅད་སྤྱོད་གཏོང་སྲིད་པ་ཡིན། གལ་གནད་
ཅན་གྱི་འགོག་རྒྱུ་ལས་འགལ་སྲེལ་སའི་ས་གནས་དེ་དོ་སྐྱོང་ཆེན་པོས་འདེམས་
དགོས་པ་ཡིན། སྐབས་དེ་དཔུང་འདེགས་ཀྱི་མཐུན་གྱུར་དཔེར་ན། ལྷན་ཁང་
དང་། ཐབ་ཚང་། རྩོད་སྐྱར་ལ་སོགས་པ་གོ་སྐྱིལ་བྱེད་ཡུལ་གྱི་ས་ཆ་ཡང་དེས་པར་
དུ་དགོས།

༤། དུས་ཚོད། འཆེ་བ་སྐངས་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་ནང་དུ་འཐབ་རྩོད་ལག་ལེན་དུ་
འགོལ་བའི་དུས་ཚོད་དེ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེན་པོ་ཆགས་སྲིད། དུས་ཚོད་འདྲ་མིན་ལྷ་
ཚོགས་ཡོང་སྲིད། དཔེར་ན་ནམ་ཞིག་ཐད་ཀའི་བྱེད་ལས་སྲེལ་བར་མི་མང་ཚོ་གྲ་
སྐྱིག་ཡོད་པ་དང་། ནམ་ཞིག་འགོག་རྒྱུ་གྱི་སྐུལ་མ་བྱས་ན་ཡ་ལན་སྤོ་བོ་ཞིག་ལས་
མི་ཡོང་བ་དང་། ཡང་ན་སྐྱང་མེད་གཏོང་བ་བཅས་ལ་རྟོག་ཞིབ་དེས་པར་དུ་བྱེད་

དགོས། གནས་སྤངས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་སློ་ཡུལ་དུ་བྱས་ཏེ་དུས་ཚོད་ལ་མནོ་
བསམ་གཏོང་དགོས། སྐབས་དེ་དུས་ཚོགས་དང་གནས་སྐབས་གལ་ཆེ་དེ་འདྲའི་
སྐབས་སུ་བྱེད་ལས་སྒེལ་བའི་འཆར་གཞི་སྒྲིག་ཀྱང་རུངས། ཁ་གཏད་པས་སྤྱི་
ཚོགས་ཚུན་ཡོངས་ཀྱི་ཐོག་ལ་སྤངས་འཛིན་ཆེ་རུ་གཏོང་བའི་འབད་ཚོལ་བྱེད་
པའི་སྐབས་གལ་གནད་དེས་ཅན་གྱི་ཐོག་ཏུ་འགོག་ཚེལ་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན།

༥། བྱངས་འཛོམ་དང་སློབས་ཤུགས། འགྲེལ་བརྗོད་ཟེན་པ་ལྟར། འཆོ་བ་
སྲངས་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་ནང་དུ་བྱངས་འཛོམ་ནི་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་ཡིན་རུང་བྱངས་
འཛོམ་གཅིག་ཤུས་ཐག་གཅོད་བྱེད་ཀྱི་མེད། ཆ་ཤས་ལེན་མཁན་གྱི་སྤྱི་ཚང་དེ་
ཡང་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན། སྤྱིག་ལས་དང་རྒྱན་འཁྱེད་ས་ལྟར་པའི་བྱངས་འཛོམ་ཆེན་
པོ་ཡོང་ན་བཀག་འགོག་བྱེད་མི་ཐུབ་པར་འགྱུར་སྲིད།

༦། ཚེད་གཞིའི་གནད་དོན་དང་དབྱུང་སྤྱད་ཀྱི་སློབས་ཤུགས། རྫོགས་དང་ལྡན་
པའི་འཐབ་བྱས་དང་འཐབ་རྩལ་བཟང་པོའི་རིགས་ལ་ཚེད་གཞིའི་གནད་དོན་གྱི་
གདམ་ག་ཡག་པོ་བྱེད་དགོས། འདི་ནི་འཐབ་ཚེད་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་དང་། སྤྱི་
ཚོགས། སེམས་ཁམས་དང་། ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཆ་རྒྱུན་ཁག་སློ་ཡུལ་དུ་བཞག་པ་ཁོ་
ནས་བྱེད་ཐུབ་པ་ཡིན། འཆོ་བ་སྲངས་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་སློབས་ཤུགས་དོ་མའི་ཆབ་
བྱེད་ཐུབ་པ་གཞན་མེད། ཐག་གཅོད་བྱེད་སའི་གནས་དེར་ཉ་ཅང་རྒྱས་སློབས་ཆེན་
པོ་ཡོང་བ་མི་སྲིད་པ་ཡིན། བོང་དུ་ལེའུ་འདིའི་ནང་དུ་འགྲེལ་བརྗོད་ཟེན་པ་ལྟར།
འཆོ་བ་སྲངས་པའི་བྱེད་ལས་ཕན་རྒྱས་ལྡན་པ་ཡོང་བྱིར་གལ་གནད་ཅན་གྱི་
གནས་སུ་རྒྱས་པ་སྤྱིལ་དགོས་པ་ཡིན། དོན་གནས་འདི་དག་རང་ཉིད་ཀྱི་སློབས་
ཤུགས་དང་། རྫོགས་ཆ། རྒྱས་ཤུགས་ཀྱི་འབྲུང་ཁུངས། དེ་བཞིན་ཁ་གཏད་ཀྱི་

དམིགས་ཡུལ་དང་། ལྷོ་བས་ཤུགས། གནས་ལྷངས། ལྷོ་ཆའི་རིགས། གཞན་
 ཡང་གནད་དོན་དེ་ཉིད་ཀྱི་དོགས་ཆེ་ཆུང་དང་། འབྲུང་ལེས་པའི་རྒྱལ་པོས་ཀྱི་
 མཇུག་འབྲས་བཅས་གང་སར་བསམ་སྡོམ་བཏང་ཆེས་འདེམས་སྡུག་བྱེད་
 དགོས་ཡི་ཇེ་ཇེ་ ཏུ་ཏུ་ཀྱིས་“བསྐྱབ་བྱ་དེ་སྐྱབ་བྱེད་དང་བསྐྱབ་དགོས་” ཞེས་
 བྲིས་ཡོད། ཡིད་ཆེས་མ་བརྒྱལ་པའི་སྡོམ་ནས་དངོས་ཡོད་རྒྱ་མཚོན་ལ་བསྐྱབ་དགོས།
 རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་མི་ཐུབ་ས་དེར་དོན་མེད་འབད་ཚོལ་བྱས་ཏེ་གཞན་གྱི་རུས་པ་དང་
 ཡིད་ཆེས་ཉམས་རྒྱད་ཏུ་འགྲོ་བའི་རིགས་སྤོང་དགོས། གནས་སྐབས་དམིགས་
 བསལ་ཅན་འགའ་ཞིག་ཏུ་སྡོམ་གྱི་ཆ་ཡོད་ཀྱང་སྤྱིར་བཏུ་ལེས་པར་དུ་འཇུག་
 དགོས་པ་ཡོང་གི་དེ། དེ་ལྟར་ཡང་གནས་བབས་དེ་ལ་རྒྱ་མཚོན་ལྡན་པའི་དཔུང་
 ཞིབ་ཅིག་དུང་ཡང་བྱེད་དགོས། ཁེ་ཕན་ཆེ་ཤོས་ཀྱི་ཆེད་དུ་དེ་ཡོད་རང་ཉིད་ཀྱི་
 ལྷོ་བས་ཤུགས་ཇི་ལྟར་བཀོལ་སྤོང་བྱེད་པ་དང་། ལྷོ་ཆ་ལས་ཇི་ལྟར་གཡོལ་
 བའམ་ཡང་ན་སེལ་ཐབས་བྱེད་པའི་དཔུང་ཞིབ་ཀྱི་གཞི་རྩར་བརྟེན་ནས་འཐབ་
 བྱས་དང་འཐབ་རྩལ་གྱི་ཡར་རྒྱས་དེ་ཡོང་དགོས།

འཆོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་རྩལ་གྱི་རུས་པ་སྐྱེལ་ས་དེ་གཙོ་ཆེར་དགག་བྱུང་
 བཟུང་པའི་ཆབ་སྲིད་དང་། སྤྱི་ཚོགས། དཔལ་འབྱོར་གྱི་གནད་དོན་ “དངན་པ་”
 མཚོན་པའི་དོན་གནད་ཀྱི་ཐོག་ཏུ་ཡོང་བ་ཡིན། གནས་དོན་འདི་རིགས་ཁ་གཏད་
 པས་སྤུང་སྐྱོབ་སྐབས་ཏུང་ཤོས་དང་། མི་མང་དཀྱུས་མ་དང་འཆོ་བ་སྤངས་པའི་
 འགོག་ཚོལ་བའི་ཁྲིད་དུ་རུས་སྤོངས་ཆེ་ཤོས་སྐྱེ་ཏུ་འཇུག་ཐུབ་པ་ཡིན། རུས་པ་
 གཅིག་ཏུ་བསྐྱེལ་བའི་ཕར་ཚོལ་གྱི་དོན་གནས་བདམས་ཟེན་པའི་ཆེས་སུ་འགོག་
 ཚོལ་བ་ཚོར་ལས་འགལ་གྱི་བྱེད་སྤོངས་ཉམས་རྒྱད་འགྲོ་བའམ། ཡང་ན་མཐའ་

དགག་གནད་དོན་ཞིག་ཏུ་འགྲོ་བའི་ལམ་འཕུན་དུ་མི་འཇུག་པར་གཟབ་དགོས།

པ། མ་སྐལ་དང་ལྷངས། མ་སྐལ་དང་ལྷངས་བྱེད་རྒྱ་དང་རྒྱན་སྲིད་བྱེད་རྒྱ་དེ་
གལ་ཆེན་པོ་ཡིན། ག་དུས་བྱང་ཡང་ཁ་གཏད་ལུང་པའི་འཆོ་བ་སྤངས་པའི་མེ་
ཁག་གིས་དུས་ཚོད་དང་། གནད་དོན། ལས་འགུལ་བྱེད་ཕྱོགས་དང་། ཕྱོགས་
མཚུངས་མ་སྐལ་དང་ལྷངས་རྒྱན་འཛིན་བྱེད་རྒྱ་ནི་ཁ་གཏད་ཀྱིས་དུག་གཞོན་བྱས་
པ་ལ་མ་སྐལ་པར་འདེམས་དགོས། འཆོ་བ་སྤངས་པའི་འགོ་ཁྲིད་མེ་ཚན་གྱིས་
གནས་སྤངས་ལ་སྤངས་འཛིན་ཐུབ་པ་དང་དེ་ལ་སྤངས་འཛིན་ཡོད་པ་གསལ་སྟོན་
ཐུབ་པ་དགོས། དུས་ཚོད་དང་། ས་ཆ། གནད་དོན་གྱི་ལས་འགུལ་ལམ། ཡང་ན།
འཐབ་རྩལ་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་ཐག་གཅོད་བྱེད་མེས་དུས་འགྲུར་གྱིས་རྒྱུན་པས་བརྗེ་
སྐྱར་བྱེད་མི་རུང་། འགོག་ཚུལ་བ་ཚོས་རང་གི་ལས་འགུལ་བྱེད་ཕྱོགས་ཀྱི་ཐད་ལ་
ཁ་གཏད་པས་བཅོན་བཀའ་གཏོང་དུ་འཇུག་རྒྱ་མེད།

ག། འཐབ་བྱས་དང་འཐབ་རྩལ་འདེམས་པ།

འགོ་ཁྲིད་ཚོས་སྟོན་ཚུན་ནས་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱས་དང་། འཐབ་བྱས།
འཐབ་རྩལ། ཐབས་ལམ་བཅས་ཀྱི་འཆར་གཞི་བཀོད་པ་དེས་འགོ་མཇུག་བར་
གསུམ་དུ་ལས་འགུལ་གྱི་སྲིར་བཏང་ལམ་སྟོན་དང་སྟེལ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཐག་གཅོད་བྱེད་
པ་ཡིན། ཕན་ཀུས་ལྡན་པའི་འཐབ་རྩལ་ཅིག་གི་འཐབ་བྱས་དང་འབྲེལ་བའི་
འཆར་གཞི་འདིར་རྒྱ་དེ་དགོས་མཁོའི་ནང་ནས་གལ་གནད་ཆེ་ཤོས་ཤིག་ཡིན།
འཐབ་བྱས་གསལ་པོ་མེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གྲུབ་འབྲས་ཡིད་ཐང་ཆད་དགོས་པ་

ཞིག་ལས་མ་བྱུང་བ་དེས་ཐོག་མར་ཅི་བྱེད་ངེས་པའི་གདེང་ཚོད་མི་འཕེར་བའི་
གནས་སུ་གྱུར་བ་དང་། དེ་ནས་སེམས་ཤུགས་ཆག་པ། ཐ་མར་འཚོ་བ་སྤངས་
པའི་ལས་འགུལ་ཁ་ཐོར་དུ་འགོ་བའི་རྒྱུགས་སུ་འཁྲིད་སྲིད་པ་ཡིན།

རྒྱུགས་གཞན་ནས་བཤད་ན། གཟུབ་ནན་གྲིས་འཐབ་བྱས་ལྡན་པའི་འཆར་
འཁོད་བྱས་པ་དེས་ལས་འགུལ་ལ་ཡར་རྒྱས་ལྡན་པའི་རྒྱ་སྐྱེད་ཡོང་བར་ལམ་སྟོན་
བྱེད་པ་ཡིན། འཐབ་བྱས་ལྡན་པའི་འཆར་གཞི་ཡག་པོ་ཞིག་གིས་ཁ་གཏད་དང་
དེའི་ལམ་ལུགས་ལ་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་སྡེ་ཁག་གི་སྟོབས་ཤུགས་ཀྱི་ཕན་ལུས་ལྡན་
པའི་བཀོལ་སྤྱོད་དང་། རང་ཉིད་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་ལག་ལེན་དུ་འཁོལ་ཐབས་སུ་
འཐབ་ཚོད་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་འགྲུབ་པ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། འཆར་གཞི་དེའི་ནང་དུ་ཁ་
གཏད་པའི་དབང་ཆའི་འབྲུང་ཁྲུང་ས་རྩ་མེད་བཟོ་བའི་ཐབས་ལམ་ཡང་ཚུད་
དགོས་པ་ཡིན།

འཐབ་བྱས་ཀྱི་འཆར་གཞི་དེས་འཐབ་ཚོད་ཇི་ལྟར་འགོ་འཇུགས་བྱེད་པ་དང་།
དམིགས་ཡུལ་སྐྱབ་སྐྱེར་ཐབས་ལམ་དང་གཞོན་ཤུགས་གང་དང་གང་བེད་སྤྱོད་
བྱེད། ཡོང་སྲིད་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་སྐྱབ་ཆེད་ལས་འགུལ་གྱི་ལམ་
སྟོན་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་བཀོད་བཟོ་གི་ཡོད། འཆར་གཞི་དེར་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་
སྡེ་ཁག་གིས་རང་ཉིད་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་དེ་དག་སྐྱབ་སྐྱེར་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དབང་ཆ་ཇི་
ལྟར་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་སྤངས་དེ་གསལ་སྟོན་དགོས། འཐབ་བྱས་ཀྱི་འཆར་གཞི་
དེས་དུག་གཞོན་ཡོད་ཀྱང་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་རྣམ་ཤུགས་ཀྱི་འབྲུང་ཁྲུང་ས་བེད་སྤྱོད་
དང་། བཀོལ་སྤྱོད་དོན་ཕན་ལྡན་པའི་ལམ་ནས་འཐབ་ཚོད་རྒྱ་སྐྱེད་དང་མཁུན་སྤྱོད་
ཇི་ལྟར་བྱེད་ཐབས་པའི་སྐོར་ལའང་ལམ་སྟོན་བྱེད་དགོས། འཆར་གཞི་དེས་ཆེས་

འདོད་རམ་ཆེ་བའི་འཆར་གཞི་དང་ཉ་ཅང་སློབ་སྦྱོང་བས་དམན་པའི་འཆར་གཞི་གཉི་
 ག་སྤོངས་དགོས། འཐབ་བྱས་ཀྱི་འཆར་གཞི་དེས་འདུན་པ་གཞིར་བཟུང་གི་
 འཐབ་རྩོད་ལམ་སྤོང་ཡོང་ཐབས་དང་། འཐབ་རྩོད་ཀྱི་མཇུག་བསྐྱེམས་རི་ལྟར་
 བྱེད་པའི་ལམ་ཡང་གསལ་སྟོན་བྱེད་དགོས། འཐབ་བྱས་ཀྱི་འཆར་གཞི་འདིར་
 མཁས་པ་བྱུང་ན་རྒྱལ་ཁོང་གོ་སྐབས་མང་དུ་འགོ་བ་དང་། འཐབ་བྱས་ལག་ལེན་
 དུ་འགྲེལ་བའི་ཐབས་ལམ་བྱེད་བྱུང་བ་དང་འཐབ་རྩོད་ཀྱི་དབར་ལ་ཕན་ཚུན་རྒྱས་
 པ་འདོན་རེས་དོན་ཕན་ལྡན་པ་ཡོང་རྒྱུར་གཅིག་ཕན་གཉིས་གོ་གསུང་བྱེད་པ་ཡིན།
 འཐབ་བྱས་ཀྱི་གོ་རྟོགས་གསལ་པོ་མེད་ཆེ་རྒྱ་མཚན་ནམ་གྲུབ་འབྲས་ཡང་དག་
 མེད་པར་ཐབས་ལམ་གཅིག་ནས་གཞན་དུ་བརྗེ་འགྱུར་འགོ་སྲིད་པ་ཡིན།
 འཐབ་བྱས་དང་འཐབ་རྩོད་ཀྱི་འདེམས་སྐྱུག་བྱེད་སྐབས་གཤམ་གསལ་ཉེ་བར་
 འབྲེལ་བའི་གནད་དོན་རྣམས་ལ་བསམ་གཞིགས་བྱེད་དགོས།

- འཆོ་བ་སྲུངས་པའི་སྡེ་ཁག་གི་དམིགས་ཡུལ།
- ཁ་གཏད་པའི་དམིགས་ཡུལ།
- འཆོ་བ་སྲུངས་པའི་སྡེ་ཁག་གི་སྦྱོན་ཆ་དང་། སྦྱོང་བ་ཤུགས། སྲུས་ཚད།
- ཁ་གཏད་པའི་སྦྱོན་ཆ་དང་སྦྱོང་བ་ཤུགས།
- འགོ་འཇུག་བྱེད་རྒྱུའི་འཐབ་རྩོད་ཀྱི་སྦྱོན་དཔག་བྱས་པའི་དུས་ཡུན་དང་དེ་
 རྒྱུན་གནས་ཐུབ་པར་དགོས་མཁོ་ཅི་ཡོད།
- ལས་འགྲུལ་དང་ཐད་ཀར་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་སྡེའི་ཆ་རྒྱུན།
- སྤྱི་ཡོངས་གནས་སྐབས་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུན་གཞན།
 རྒྱ་རྒྱུན་འདི་དག་ཚང་མ་ལ་དོ་སྣང་ཉ་ཅང་ཆེན་པོ་དགོས།

གནས་སྤངས་ལ་བསམ་གཞིགས་བྱེད་སྐབས་འཐབ་ཚིང་གི་ཆབ་སྲིད་གནས་
བབས་དང་། མྱོ་ཚོགས། ལས་འགུལ་གང་དུ་བཅུམ་རྒྱུའི་ས་གནས་ཀྱི་གནས་
གཤེས་དང་ས་བབས་ཀྱི་ཞིབ་པུའི་གནས་ཚུལ། འབྲེལ་ཡོད་མང་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་
ཚོགས་ཀྱི་སློམ་གཞི་དང་། སྲོལ་རྒྱན། ལེགས་བྱང་། དེ་བཞིན་འཐབ་ཚིང་ལྟེ་ཁག་
གི་དམིགས་ཡུལ་དང་རང་བཞིན། ཚིང་གཞིའི་གནད་དོན་བཅས་ཀྱི་སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་
གནས་སྤངས་ལ་དོ་སྣང་བཅས་དེས་པར་དུ་ཚུད་དགོས།

དེ་ཡང་རྒྱ་ཁ་མ་ཚེམ་པའི་ལྟེ་ཁག་གི་སྤྱིར་བཏང་གི་རང་བཞིན་ཇི་ཡིན་དང་།
དེ་བཞིན་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚིང་གི་ནང་དུ་ཆ་གས་ལེན་མཁན་ཇི་ཡོད།
དེས་ཅན་དང་དེས་མེད་ཀྱི་འགོག་ཚུལ་བའི་གྲངས་འཕོར་ཇི་ཡོད། མང་ཚོགས་སྤྱི་
ཡོངས་ནས་འགོག་ཚུལ་བ་ཚོར་རྒྱབ་སྐྱོར་ག་ཚོད་སྲུང་པ་དང་སྲོད་རྒྱ་ཡིན་པ།
འཚོ་བ་སྤངས་པའི་བྱེད་ལས་སྐོར་ལ་ཁོང་ཚོའི་གོ་ཚུགས་ཇི་ཡོད། འཐབ་ཚིང་འདི་
འདུའི་རིགས་བེད་སྲོད་གཏོང་སྐབས་སྲོད་ཚོར་ཇི་བྱུང་དང་། ཐབས་ལ་མཁས་
མིན། འགོ་བྱེད་དང་འགོག་ཚུལ་བ་ཚོའི་སྲུས་ཚད་ཇི་ཡོད།

ཁ་གཏད་སྲུ་ཡིན་དང་། ཁ་གཏད་པའི་ལག་ཏུ་རྒྱས་ཤུགས་ཀྱི་འབྲུང་ཁུངས།
དཔེར་ན། དཔལ་འབྱོར་གྱི་འབྲུང་ཁུངས་དང་། འཛིན་སྲོད་། དུག་གཞོན་གྱི་
བརྒྱུད་ལམ་བཅས་ཇི་ཡོད། ཁ་གཏད་པའི་དམིགས་ཡུལ་གང་ཡིན། ཁ་གཏད་
པས་གདུག་རྒྱབ་ཀྱི་ཚད་ཇི་ཅམ་བེད་སྲོད་གཏོང་གྲུབས་ཡོད་པ། ཁ་གཏད་པའི་
ཤོགས་པོ་དང་རྒྱབ་སྐྱོར་པ་སྲུ་ཡིན། ཁ་གཏད་པས་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འགུལ་རྒྱུའི་
ཚོགས་མི་ཚོར་ཇི་ཅམ་བཞེན་དགོས་ཀྱི་ཡོད་མེད་བཅས་ཡིན།

འགོག་ཚུལ་བ་ཚོས་བྱ་བ་ལ་འཇུག་རྒྱུའི་འདུན་པ་དང་། ཁ་གཏད་པའི་དུག་

གནོན་ཐེག་པའི་རུས་པ། སླིག་སྲིད་ཀྱི་ཚད་གཞི། འཇིགས་ཞུས་དང་འཚོ་བ་
གཉིས་ཀ་སྲིད་བའི་རུས་པ་བཅས་ལ་བསམ་སྒྲིག་གཏོང་རྒྱ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན།
ཁོང་ཚོས་འཐབ་ཚྱོད་ཀྱི་ནང་དུ་ཁས་སྒྲུབ་ས་པའི་འོས་འགན་གྱི་རུས་པའི་མཐོ་
ཚད་དེ་ཡང་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན།

དེའི་སྐྱེད་དུ་འགོག་ཚེ་ལ་གྱི་ཐབས་ལམ་འདེམས་སྐབས་འབྲུང་ངེས་པའི་དུག་
གནོན་དང་དོ་རླུང་འོང་བའི་བཀག་འགོག་གི་ཐབས་ཤེས་གཞན་རྣམས་ལ་བསམ་
གཞིགས་བྱེད་དགོས། དཔེར་ན། སྦྱིར་བཏང་མང་ཚོགས་དང་། འགོག་ཚེ་ལ་བ།
འགོ་ཁྲིད་བཅས་ཀྱིས་དུག་གནོན་ཆེ་ཆུང་ཇི་ཅམ་བཟོད་བསམ་བྱེད་རྒྱུར་གྲ་སླིག་
ཡོད་མེད་བཅས་ལ་བསམ་གཞིགས་དགོས།

ཇི་སྲིད་འཐབ་བྱུས་ཡག་པོ་ཞིག་འཐབ་ཚུལ་འོས་ཤིང་འཚོམས་པ་ཞིག་གི་
ལམ་ནས་ལག་ལེན་དུ་མ་ བཀའ་བ་དེ་སྲིད་དུ་འཐབ་བྱུས་དེ་རུས་མེད་དུ་གནས་
པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་འཐབ་ཚུལ་གྱི་ལག་ལེན་དང་འདེམས་སྐྱེག་མཐུས་པོ་བྱུང་བ་
དེས་ཡོངས་ཁྲབ་འཐབ་བྱུས་མི་ལེགས་པ་ཅིག་གི་གུན་གསལ་བྱེད་མི་བྱུང། འཐབ་
བྱུས་ཤིག་ལག་བསྟར་བྱེད་པའི་འཐབ་ཚུལ་གྱི་གདམ་ག་དེར་ཐབས་ལམ་དང་།
དུས་ཚོད། རྗེ་ཁག། མདུན་མ་བཅས་བསམ་གཞིགས་སྒྲ་ཚོགས་བྱེད་དགོས་པའང་
ཡོང་སྲིད་པ་ཡིན།

འཐབ་ཚྱོད་ཀྱི་འཕེལ་རིམ་གྱི་བྲག་པའི་ནང་དུ་ལས་འགུལ་བརྒྱུ་མས་པ་དེ་
སྐབས་པའི་རུས་མཐུ་ལྡན་པ་དང་ཚད་བཀག་ངེས་ཅན་པ་ཞིག་མ་ཡིན་པའི་སློ་ནས་
ཡང་ཡང་དམིགས་ཡུལ་གཅིག་ལས་མང་བ་འཛོན་དགོས། ལས་འགུལ་གྱི་
འཆར་གཞི་དམིགས་ཡུལ་གཅིག་ལས་མང་བ་ཡོད་པ་བཟོས་པ་དེས་དམའ་མཐར་

དམིགས་ཡུལ་གཅིག་སྐྱབ་བྱུང་པ་ཡོང་སྲིད། འོན་ཀྱང་དམིགས་ཡུལ་གཅིག་ཁོ་ན་
འདེམས་པ་དེས་དུས་སྐབས་གསལ་ཆེ་བར་ཁ་གཏད་པས་དམིགས་ཡུལ་དེ་འགྲུབ་པ་
ལས་འགོག་སྐྱེན་བྱེད་པར་ངེས་བརྟན་བཟོ་གི་ཡོད།

ཐབས་ལམ་གྱི་འགྲུར་བ་དེ་ལྷེ་ཚོན་གཅིག་ནས་གཞན་དཔེར་ན་སྤྲིག་ཁྲིམས་
ལོགས་པ་དང་ངལ་ཐང་མ་ཆད་པའི་གྲས་ལ་ལས་འགན་དང་ཉེན་ཁ་སློབ་པར་བེད་
སྲོད་བྱས་ཚོགས་ཁ་གཏད་ཀྱི་ཐོག་ཏུ་གཞོན་གྲགས་སློབ་པ་དང་ཁ་བསྐྱར་བ། ཡང་
ན་འཆོ་བ་སྤངས་པའི་ལྷེ་ཁག་གི་སློན་ཆར་གུན་གསལ་བྱེད་པའི་ཆེད་དུ་ཐབས་
ལམ་ལ་འགྲུར་བ་བཏང་ཡང་འགྲིགས་པ་ཡིན། ཐབས་ལམ་དང་འཐབ་རྩལ་ལ་
འགྲུར་བ་བྱེན་པ་དེས་ལས་འགུལ་ལ་སྣ་འཛོམས་དང་དོན་གཉེར་(མང་བ་གསར་
འགྲུར་ལ་འོས་པའི་རིགས་)སློན་གྱི་ཡོད།

འཐབ་བྱས་དང་འཐབ་རྩལ་གྱི་ལག་ལེན་དང་འཆར་གཞི་འདིང་བ་ལ་རྒྱ་
སྐྱོད་འགོ་བའི་འཐབ་རྩལ་གྱི་གནས་སྤངས་ལ་ཚོར་བ་རྣམས་དགོས། གལ་ཏེ་ལས་
འགུལ་ཞིག་ལམ་སློང་བྱུང་ན་ག་རེ་བྱེད་དགོས། གལ་ཏེ་ལས་འགུལ་ཞིག་གྲུབ་
འབྲས་མ་ཐོན་ན་ག་རེ་བྱེད་དགོས། གལ་ཏེ་ལས་སློང་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་བྱུང་ན་དེའི་
རྗེས་སུ་གང་འབྱུང་སྲིད། སློན་དཔག་དཀའ་བའམ་ཡང་ན་དྲོགས་པ་སློན་བསྐྱུ་མ་
བྱུང་བའི་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རིགས་ལ་ཁ་གཏད་གཅོག་རྒྱའི་རྣམས་པ་རྗེ་གསང་
དོད་པོས་གོ་སྤྲིག་བྱེད་དགོས། ལྷག་པར་དུ་འཆོ་བ་སྤངས་པའི་འགོག་རྒྱལ་བ་དང་
རྒྱབ་སློབ་བྱེད་མཁན་ཚོའི་སྤོང་སློབས་དང་། ཀུན་སྲོད། ཡ་ལན་བཅས་ལ་
དམིགས་བསལ་བདག་ཉར་བྱེད་རྒྱ་དེ་གལ་ཆེན་ཡིན། གལ་ཏེ་ལས་འགུལ་ཞིག་
ལམ་སློང་ཡོང་གི་མེད་ན་འཆར་གཞི་ལ་འགྲུར་བ་ངེས་པར་དུ་གཏོང་དགོས།

འབྲུང་འགྲུར་གྱི་འབད་ཚུལ་རྣམས་ཤུགས་ཆེ་རུ་གཏོང་བའི་དོན་དུ་གནས་སྐབས་
 ཕྱིར་འཐེན་བྱེད་དགོས་ཀྱང་བྱེད་དགོས། འཆོ་བ་སྤངས་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་ལས་
 འགལ་ཞིག་གི་ནང་སློབས་ཤུགས་ཀྱི་བརྗེ་ཚབ་དང་མགོགས་ལམ་ལྟ་བུ་གང་ཡང་
 མེད། གལ་ཏེ་དཀའ་སྤྱད་དང་ཉེས་ཆད་ཀྱི་འོག་དུ་རྒྱན་འཁྲུངས་བའི་དགོས་ངེས་
 ཀྱི་སློབས་ཤུགས་དང་རྣམ་པ་མི་འདུག་ན། དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་དོས་བཟུང་
 པའི་ཐོག་ནས་སྤྱང་གྲང་འཛོམས་པའི་ཡ་ལན་འཇལ་དགོས། ཏ་ཅང་ཕྱིས་དུགས་
 པའི་བར་དུ་ངང་སྐྱུག་ཚུ་བ་ནས་བྱེད་མི་རུང་། སྤང་བུབ་པའི་ས་གནས་ཤིག་དུ་གོ་
 རིམ་ལྡན་པའི་ཕྱིར་འཐེན་ཇི་ལྟར་བྱེད་ཤེས་པའི་སློབ་ལུ་ཆ་ལེགས་བཙུགས་ཀྱི་
 ཐབས་ལམ་འཚོལ་དགོས།

ཕྱིགས་གཞན་ནས་བཤད་ན། གལ་ཏེ་འཆོ་བ་སྤངས་པའི་འགོག་ཚུལ་བཟོར་
 རེ་བ་བྱས་པ་ལས་ལྷག་པའི་སློབས་ཤུགས་ཡོད་པ་དང་། ཡང་ན་ཁ་གཏད་པ་ཚོར་
 མངོན་གསལ་དོད་པའི་སློབ་ལུ་ཆ་ཡོད་ཆེ་འཐབ་བྱས་ཀྱི་ལག་ལེན་དང་བྱེད་ལས་
 ལྷུང་དུ་གཏོང་རྒྱུ་དེ་གྲང་པོ་ཡིན།

ང། གོ་མཚོན་གྱི་གདམ་ག།

འདེམས་སྐྱུག་བྱས་པའི་འཐབ་བྱས་དེའི་ལག་ལེན་གྱི་རྣམ་པ་ཆེ་ཤོས་དང་
 ལྷུང་འབྲས་ལེགས་ཤོས་ཡོང་བའི་ཆེད་དུ་འཆོ་བ་སྤངས་པའི་གོ་མཚོན་དང་
 ཐབས་ལམ་གྱི་གདམ་ག་སྤྱང་གྲང་འཛོམས་པོ་དང་དོ་གལ་ཆེན་པའི་སློབ་ལུ་ཆ་
 དགོས། ད་ཡོད་ཀྱི་ཐབས་ལམ་རྣམས་གོང་གསལ་སྡེ་ཚན་གཉིས་པའི་ནང་དུ་བྱུར་
 འདོན་བྱས་ཡོད། དེ་དག་ལས་གཞན་པའི་ཐབས་ལམ་གཞན་ཡང་ཡོད་པ་དཔེར་

ན། སྤྱི་ཚུལ་དང་། ལས་བཤོལ་ངོ་ཚོལ། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཅི་གསུང་བཀའ་སླབ་མི་
ལྟ་བུ། རོ་མཉམ་པའི་གཞུང་བཅས་ནི་དེ་ཡོད་ཀྱི་ཐབས་ལམ་གྱི་དཔེ་མཚོན་འགའ་
ཤས་ཡིན།

ཐབས་ལམ་གྱི་སྤྱི་བཏང་ལྗེ་ཚོན་གྱི་བྱ་ཚོས་ཁག་སློལ་འཇགས་པ་དགོས།

- རོ་ཚོལ་དང་རྒྱུད་སྐྱལ། ཐབས་ལམ་འདི་དག་གི་རྣམ་པ་ཕལ་ཆེ་བ་མཚོན་
ཉགས་ཡིན་པ་དང་སློལ་འདོད་མེད་པའི་རྣམ་འགྲུར་ལ་དོ་སྣང་ཞིག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཡོད།

- མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པ། ཐབས་ལམ་འདི་དག་གིས་ལམ་ལུགས་གང་ཞིག་གི་
རྣམ་པ་དང་བཀོལ་སྤྱོད་རྒྱ་ལྡན་འཕྲོངས་བྱེད་པར་དཀའ་ངལ་བཟོ་སྲིད་པ་ཡིན།
ཐལ་ཆེ་བའི་གནས་སྟངས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཐབས་ལམ་འདི་དག་གིས་ལམ་ལུགས་
དེའི་འཚོ་གནས་ལ་ཐེགས་ར་སྤྲོད་སྲིད།

- ཐེ་གཏོགས། ཐབས་ལམ་འདི་དག་ལ་ལོང་གསལ་ལྗེ་ཚོན་གཉིས་ཀའི་བྱ་
ཚོས་དག་འཛོམས་པའི་སྟེང་དུ་རྣམ་རྒྱུན་སྲིད་སྲོང་ལམ་ལུགས་ལ་ཐད་ཀར་ཁ་
གཏད་གཅོག་པའི་རྣམ་པ་འདྲ་ཡོད། གལ་ཏེ་སྟེང་སྟོབས་དང་སྤྲིག་ཁྲིམས་ལྡན་པ་
ཞིག་བྱུང་ན། བྱངས་འཁོར་ཉུང་ཤས་ཤིག་གིས་བྱང་རྣམ་པ་ཆེན་པོ་འདོན་སྐྱབ་པ་
ཡིན།

ཐབས་ལམ་གྱི་བྲག་པ་འདི་མས་སྐབས་བསམ་སློལ་གཏོང་དགོས་པའི་རྒྱ་རྒྱུན་མང་
པོའི་ནང་དུ་གནས་སྐབས་དང་། འཐབ་ཚོད་ཀྱི་གནད་དོན། ཁ་གཏད་པ་དང་
འགོག་ཚོལ་ལྗེ་ཚོས། འགོག་ཚོལ་གྱི་འཐབ་བྱུས། འབྲུང་སྲིད་པའི་
དུག་གཏོན། རྩོད་དཔག་བྱས་པའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་འགྲུར་འགོས་བཅས་བསྐྱེད་ཡོད།

འདི་དག་ཚང་མ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཀྱང་ཚང་མའི་ནང་ནས་དོ་གལ་ཆེ་ཤོས་ནི།
གང་བཞོལ་བར་བྱེད་པའི་གནོན་ཤུགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་བཅས་པའི་འགོག་ཚོལ་
བའི་འཐབ་བྱས་དེ་ཡིན།

སྐབས་འདིར་དྲི་བ་འགའ་ཤས་ཡོང་གི། གང་བསམ་གཞིགས་བྱེད་བཞིན་
པའི་ཐབས་ལམ་དེ་དག་གིས་འདེམས་སྐྱུག་བྱས་པའི་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱས་
དང་འཐབ་བྱས་རྣམས་ལག་ལེན་དུ་འགོལ་བར་གྲོགས་བྱེད་དམ་མི་བྱེད། ཐབས་
ལམ་འདི་དག་གིས་རྣམ་པ་ག་རེ་བསྐྱུན་དང་འདི་དག་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་འཐབ་བྱས་
ཀྱི་འཆར་གཞི་དང་འཚམས་པོ་ཇི་ལྟར་བཟོ། འཐབ་ཚོད་ལམ་རྣམས་ཡོང་བ་ལ་ཁ་
གཏད་ཀྱི་ཐད་དུ་ངེས་པར་མཁོ་བར་ངོས་འཛིན་བྱས་ཟེན་པའི་གནོན་ཤུགས་ཀྱི་
རིགས་སྔོན་ཐུབ་ཀྱི་འདུག་གམ། འགྱུར་བ་ཐེབས་པའི་ཆེད་དུ་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་
གནོན་ཤུགས་བྱེ་བྲག་པ་དེ་ཚོའི་ནང་དུ་དཔལ་འབྱོར་གྱི་ཚོང་གུན་དང་། ཆབ་སྲིད་
ཀྱི་གནས་བབས་ཉམས་རྒྱན་། ལྷངས་འཛིན་བརྒྱུ་པའམ། ཡང་ན་སེམས་
ཁམས་ཀྱི་རྣམས་ཤུགས་བཅས་བསྐྱུས་ཡོད། ཐབས་ལམ་དེ་དག་གིས་འཆོ་བ་སྤངས་
པའི་སྡེ་ཁག་གི་འདོད་པ་བཞིན་“དཔེར་ན་ཁ་གཏད་པའི་བསམ་སྒྲུབ་འགྱུར་བ་
གཏོང་བའམ། ཡང་ན་བཅོན་ཤེད་བྱེད་པ་བཅས་” འགྱུར་བཅོས་ཀྱི་ཐབས་ཤེས་
བདམས་པ་ལག་ལེན་འཁེལ་བར་ཕན་ཐོགས་ཐུབ་བམ།

བསམ་གཞིགས་བྱེད་བཞིན་པའི་ཐབས་ལམ་དེ་དག་གིས་གལ་ཏེ། འཐབ་བྱས་
ལག་ལེན་ཐད་ཀར་མི་འཁེལ་བ་དང་དགོས་ངེས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་བྱས་པའི་གནོན་
ཤུགས་སྔོན་མི་ཐུབ་ན་འགོག་ཚོལ་བའི་སེམས་ཤུགས་སྔོན་བ་དང་། ཁ་གཏད་ཀྱི་
སེམས་ཤུགས་གཅོག་པ་བཅས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དམའ་མཐར་གནོན་ཤུགས་དེ་དག་སྔོན་

པའི་ཐབས་ལམ་བེད་སྤྱོད་གཏོང་བར་ལས་སྐྱུ་རྩ་གཏོང་བྱའི་ཉེན་ཉུང་གསལ་གསལ་
ཐབས་ལམ་འདེམས་པའི་སྐབས་སུ་བསམ་སྒྲུབ་གཏོང་དགོས་པའི་རྒྱ་རྒྱུ་གཞན་
ཡང་ཡོད་ཀྱང་དངོས་འབྲེལ་བྱས་ན་འདི་དག་འཐབ་ཚེད་ཀྱི་ཆེད་དུ་འཐབ་བྱས་
འགོད་སྐབས་བསམ་གཞིགས་བྱེད་བྱའི་པ་དགོས།

ཐབས་ལམ་འདེམས་པའི་སྐབས་སུ་ང་ཚོས་ཤེས་དགོས་པ་ནི་མང་ཚོགས་ལ་
དགག་བྱ་བྱས་པའི་གནས་ཚུལ་ཉ་ཅང་ཉེན་ཁ་ཅན་ཞིག་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་ལས་
གང་བྱེད་དགོས་པའི་བཀའ་བཏང་ཚར་བའི་གནས་ཚུལ་ཞིག་དགག་བྱ་བྱེད་རྒྱ་དེ་
ལས་སྐྱུ་བཡོད། མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པའི་ལས་འགུལ་གྱི་རྣམས་པ་ཐོན་པ་ལ་རྒྱུན་དུ་
དུས་ཚོད་མང་པོ་དང་མི་མང་མང་པོས་ཆ་ཤས་ལེན་བྱའི་པ་དགོས་ཀྱི་ཡོད། དེ་
ལས་གཞན་དུ། འཚོ་བ་སྤངས་པའི་ཐེ་གཏོགས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་མང་པོ་ཞིག་དུས་
ཚོད་ཚད་ཅན་ཞིག་ཁོ་ནར་ལག་ལེན་བྱེད་བྱའི་པ་དང་། དེ་བཞིན་སྤྲིག་སྤྲིམས་ལྡན་
པ་དང་། ཡིད་ཆེས་འོས་པ། ཐབས་བྱས་མཁས་ལ་སེམས་ཐག་ཚེད་པའི་ཉམས་
ལེན་པ་དག་དགོས་པ་ཡིན། འཚོ་བ་སྤངས་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་གཞན་
དང་ལྡན་དུ་འདི་དག་ལ་ལམ་སྤོང་ལྡན་པའི་བཀོལ་སྤྱོད་ཡོང་ཕྱིར་རྒྱུན་དུ་བྱ་སྤྲིག་
གང་འཚམས་དགོས།

རྒྱུན་རིང་གི་འཐབ་ཚེད་ཅིག་གི་ནང་དུ་བྱེད་ལས་ཀྱི་འཕེལ་རིམ་བཟོ་རྒྱུ་ནི་ཤིན་ཏུ་
གལ་ཆེ་བ་ཡིན། འཕེལ་རིམ་ཐག་གཅོད་དེའི་ནང་དུ་ཐབས་ལམ་གྱི་གང་མ་ག་
དང་གོ་རིམ་ནི་རྒྱ་རྒྱུ་གལ་ཆེ་གོས་ཤིག་ཡིན། འཕེལ་རིམ་གསར་པ་ཞིག་གི་ཐོག་
དུ་བསྐྱོད་རྒྱུའི་ཐག་གཅོད་ཀྱི་ལྗེས་ཡང་ཐབས་ལམ་གྱིས་འཇུག་དགོས། འགྲུར་བ་
མེད་པའི་གནས་སྤངས་དེ་དེས་པར་དུ་སྤོངས་དགོས།

ལས་འགུལ་གྱི་ཚུ་ཚོ་དང་གཅིག་ནས་གཞན་དུ་སློ་སྐབས་(དཔེར་ན་མཚོན་
 ཉགས་ཀྱི་ངོ་སྟོན་ཞིག་ནས་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པའི་ལས་འགུལ་དང་། མཐུན་
 ལམ་མི་བྱེད་པ་ནས་ཐེ་གཏོགས་ཀྱི་ལས་འགུལ་ལྟ་བུར་)སྤྱིར་བཏང་བྱས་ན་ཉེན་
 ཁ་ཅན་གྱི་གཞོན་ཤུགས་ཀྱི་ཚད་གཞི་ཡང་རྗེ་ཚེར་འགོ་བཤམས། དེ་ལས་ཕྱོག་ཉེ་ཐེ་
 གཏོགས་ཀྱི་ཚབ་དུ་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པ་བདམས་པ་དེས་སྐབས་རེ་དུག་གཞོན་
 གྱི་གདུག་རྩལ་ཉུང་བ་དང་མཉམ་དུ་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་གནས་སྤངས་ཀྱི་ཉེན་ཁ་དང་
 ཟེང་འབྲུག་ཉུང་དུ་གཏོང་བར་གྲོགས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ལས་འགུལ་གྱི་ཡར་རྒྱས་ལ་
 ཐབས་ལམ་འགའ་ཞིག་གིས་བསྐྱུན་ཐུབ་པའི་ཕན་འབྲས་ཀྱི་ཉེན་ཉུང་བྱེད་ཚུ་དེ་
 ཤིན་དུ་གཡུ་ཆེ། ཡོང་སྲིད་པའི་ཕན་འབྲས་ཀྱི་ནང་དུ་ཀུན་སྲིད་གི་འགྲུར་བ་དང་
 དབང་ཆའི་འབྲེལ་བ། རྒྱགས་གཉིས་ཀའི་རྒྱབ་སྐྱོར་ལ་འགྲུར་བ། རྗེས་སུ་འཆོ་བ་
 སྲངས་པའི་ཐབས་ལམ་གྱི་བེད་སྤྱོད་ཤུགས་ཆེ་ཏུ་གཏོང་བུ་ཐབས་བཅས་བསྐྱུས་
 ཡོད།

ཐ་ཚོགས་

གཡུ་ཉེ་ཁ་གཏང་དང་མཉམ་དུ་གྲོས་མོལ་བྱས་པ་དེས་སྤོ་ཁ་ཚོམ་པའི་གྲུབ་
 འབྲས་ཐོན་པའི་ཉགས་མཚན་སྟོན་གྱི་མེད་ན། འཐབ་ཚོད་ཀྱི་རྩ་བའི་འཐབ་བྱས་
 དང་མཚན་ཚུད་ཀྱི་འཐབ་རྩལ་དེ་དག་དེས་པར་ཐག་ཚད་པ་དང་སྐྱིག་འཇུགས་ཀྱི་
 ལོ་སྐྱིག་སྐྱ་མང་དག་མཇུག་བསྐྱེལ་པ་དགོས། འཆོ་བ་སྲངས་པའི་འཐབ་ཚོད་
 འགའ་ཤས་དང་། ལྷན་པར་དུ་གྲུན་རྒྱས་གནང་པའི་ནང་དུ་རིམ་པ་གཉིས་པ་དེ་
 ཁ་གཏང་ལ་ཐ་ཚོགས་ཅིག་སྤོད་ཚུ་དེ་ཡིན། འོན་ཀྱང་གནས་སྐབས་ཤིས་ཆེ་བའི་

ནང་དུ་བསམ་ཚུལ་མ་རྟོགས་པ་དང་། འཆར་གཞི་འདིར་མཁན་ཚོས་ཁ་གཏད་ལ་
སྟོན་བརྗེས་སྤྲད་པར་རྒྱལ་བའི་རེ་བ་བྱེད་པ། འཐབ་ཚུང་དེ་རང་འགྲུལ་གྱིས་
ཡངས་བེན་པ། དེ་མིན་རྒྱ་མཚན་གཞན་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཐ་ཚོགས་སྤོང་གི་མེད།

ཐ་ཚོགས་གི་ནང་དུ་དགོས་འདུན་སྟོན་གྱི་ཡོད། གལ་ཏེ་ཁ་གཏད་པས་དགོས་
འདུན་དེ་དག་གམ་ཡང་ན་དེའི་ཆ་ཤས་ཕྱིན་ཆེ་བ་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་ཉིན་
མོའམ་རྒྱ་ཚོང་གི་ནང་དུ་བཀའ་ཁྲིལ་བྱང་ཆེ་པར་སྐྱོད་གི་འཆར་གཞི་ཕྱིར་བཤོལ་
བྱེད་པའི་ཚེ་སྐབས་ཤིག་སྤོང་གི་ཡོད། དོན་གཏན་གྱི་ཐོག་ལ་ཕན་ཚུན་གཉིས་མོས་
གྱིས་ཁས་ལེན་བྱས་པའི་འགྲུར་བ་མ་བྱང་ཆེ་དེའི་མཚུག་འབྲས་ཇི་ཡོང་(དཔེར་ན་
འཆོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚུང་འགོ་འཇུགས་བྱེད་རྒྱ་སོགས་)གསལ་པོ་བཟོ་
དགོས། ཐ་ཚོགས་དེ་ཁ་གཏད་དང་མང་ཚོགས་སྤྱི་ལ་ཤུགས་སྟེན་སྤོང་པ་དང་། རྫོ་
ཁ་མ་ཚེམ་པའི་ཕྱེ་ཁག་ནང་དུ་ལས་འགྲུལ་བྱེད་པར་སེམས་ཤུགས་དང་འདུན་པ་
སྤེལ་བའི་ཆེད་དུ་སྤོང་གི་ཡོད། ཐ་ཚོགས་དེས་ཁ་གཏད་པ་ལ་ངོ་གཞིར་མི་དགོས་
པའི་ལམ་ཞིག་ཀྱང་བཟོ་གི་ཡོད།

འཐབ་ཚུང་དངོས་སུ་བྱེད་མི་དགོས་པར་དངོས་འབྲེལ་ཐབས་ལམ་འཚོལ་
བའི་ཁ་ཞེ་གཉིས་མེད་གྱི་གྲོས་མོལ་སྤྱི་དང་དམིགས་བསལ་རྒྱན་རིང་པོའི་རིགས་
གྱིས་འབྲེལ་ཡོད་ཚང་མའི་མདུན་དུ་ཁ་གཏད་གྱི་ཚོར་འབྲུལ་ཐེར་འདོན་དང་།
འཆོ་བ་སྤངས་པའི་ཕྱེ་ཁག་ལ་གདུང་སེམས་མཉམ་སྦྲེད་ཡོང་བའི་གྲོགས་ཀྱང་
བྱེད་གྱི་ཡོད། སྐབས་རེ་ཐ་ཚོགས་དེ་སྤོང་པའི་དུས་ཚོད་གྱི་ནང་དུ་གལ་ཏེ་རེ་འདུན་
དེ་དག་སྐོང་མ་ཐུབ་ན་ག་རེ་ཡོང་མིན་གྱི་སྤྱིར་བཏང་མང་ཚོགས་གྱི་གསལ་
བསྐྱགས་ཤིག་གི་ངོ་བོར་འགྲུར་སྤིང། འདི་ནི་འགོག་ཚེལ་རྒྱ་མཚེད་དུ་འགྲོ་བའི་

འཆར་གཞིའི་ཆ་ཤས་ཤིག་ཡིན། ཐ་ཚོག་དེས་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་སྡེ་ཁག་གིས་
འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚོན་དྲག་ལྷན་ལ་ཞིག་ལ་གསྲིག་བྱེད་གྱི་ཡོད་ཀྱང་
སྤང་སྡོམ་གྱི་རང་བཞིན་ལྷན་པའི་བྱང་ཚོས་སྡོམ་པ་དང་། ཞི་བའི་ལམ་ནས་འཁྲུན་
ཐག་གཅོད་རྒྱུའི་འབད་བཙོན་ཐ་མ་བྱས་པའི་རྣམ་པ་སྡོམ་གྱི་ཡོད།

འཚོ་བ་སྤངས་པའི་ལས་འགུལ་བ་ཚོ་ཐ་ཚོག་དེས་སྡོམ་བྱས་ཏེ་ཁ་གཏད་པ་མགོ་
བཏགས་ཞུ་རུ་འཇུག་ཐུབ་གྱི་རེད་སྟེ་སྟེ་མ་པའི་མགོ་འཁོར་བའི་རེ་བ་བྱེད་རྒྱ་མེད།
ཁ་གཏད་གྱི་ངོས་ནས་ཐ་ཚོག་དེས་ཁོ་པའི་དབང་ཆར་མེ་འོས་པའི་འགུན་ཟླ་བྱེད་
པ་དང་གཤམ་འོག་མེ་མང་གི་ཚུལ་མཐུན་མིན་པའི་སྲོད་པ་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་
བྱེད་དེས་ཆེ། རྒྱ་མཚན་དེ་ལ་བཞེན་ནས་ཁ་གཏད་པ་ཁོང་ཁྱོད་ལངས་པ་དང་།
འགོ་བཞེན་པའི་གྲོས་མོལ་མཚམས་འཛིག་བྱེད་པ། འབྲེལ་བ་ཡོངས་རྫོགས་སྤང་
མེད་དུ་གཏོང་བའམ་ཡང་ན་གནས་ཚུལ་དེ་དག་གཤམ་འོག་གི་ལས་བྱ་ཞིག་ལ་
འབྲེལ་གཏུགས་བྱེད་དགོས་ཚུལ་ཤོད་པ་སོགས་བྱེད་སྲིད། ཡང་ན་ཁ་གཏད་པ་
དེས་མེ་འདོད་བཞིན་དུ་ཐ་ཚོག་འབྱོར་བའི་ངོས་ལེན་བྱེད་སྲིད། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་
བྱུང་ན་ལས་འགུལ་ལག་ལེན་འགོ་བཙུག་རྒྱུའི་དུས་ལ་སླེབས་ཡོད།

ལེའུ་ཉེར་གསུམ་པ།
 ཚུད་འགན་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་དྲག་གནོན།

འབྲུག་རྒྱ་སྐྱོད་པའི་དུས་ཚོད་ཅིག

སྐྱུར་བ་ལ་ཞུགས་པའི་དུས་ཚོད་དེ་ནི། རང་མགོ་རང་ཐོན་བྱེད་པ་དང་
 ཆབས་ཅིག་ནང་གི་རྣམ་སྟོབས་སྡེལ་བའི་དུས་ཚོད་ཀྱང་ཡིན། འགོག་སྡོལ་བ་ཚོས་
 ཉང་ལུལ་གྱི་གོ་སྐྱོད་བྱེད་པ་དང་། སྐྱུར་བ་ལ་ཞུགས་པ། གཞན་ལ་སྐྱུལ་སྐྱོང་བྱེད་
 པ་བཅས་བྱེད་དགོས། འཆོ་བ་སྤངས་པའི་བྱེད་ལས་གྱིས་གཤམ་འོག་པ་ཚོའི་ཁྲིད་
 དུ་དབང་ཆའི་སྐྱུལ་སྐྱོང་བྱེད་པ་དང་། ཁྲིད་ཚོར་སོ་སོའི་མེ་ཆེ་ལ་སྤངས་འཛིན་
 བྱེད་ཐུབ་པ་བཟོ་གི་ཡོད། དེས་ཁྲིད་ཚོར་གདེང་ས་ཚོད་རྟེན་པ་དང་སྟོབས་ཤུགས་
 འཕེལ་རྒྱས་གཏོང་བར་གྲོགས་བྱེད་གྱི་ཡོད། འགོག་སྡོལ་བ་ཚོའི་འཕོད་ཚིག་དེ་
 “རང་གིས་རང་ལ་སྐྱོས་འགེལ་གྱིས།” ཞེས་པའི་འཕོད་ཚིག་ཀྱང་ཡིན་ཚོགས། འཆོ་
 བ་སྤངས་པའི་བྱེད་ལས་ཞེས་པའི་དོན་ནི། མགོ་སྐྱུར་བ་དང་སྐྱིད་ལུག་གི་རིགས་
 འདོར་དགོས་པའི་དོན་ཡིན། ལས་འགུལ་གྱི་ཐོག་མའི་འཐབ་བྱུས་དང་ཐབས་
 ལས་གྱི་སྟོན་འགྲེལ་བྱེད་ལས་རྣམས་ལས་འགུལ་གཅིག་ནས་གཞན་དུ་མི་འདུ་བ་
 ཚེན་པོ་ཡོད།

འཆོ་བ་སྤངས་པའི་ལས་འགུལ་འགོ་ཚུགས་པ་དང་ལྷན་དུ་སྡོལ་སོ་སོའི་
 དབང་གི་མདོན་པར་མི་གསལ་བའི་གཞི་རྩའི་ཚོད་རྟོག་དེ་དག་མདོན་གསལ་དོད་
 པོ་བཟོ་བ་དང་བཅས་སྐྱུར་བ་ལ་ཞུགས་དགོས། ཨམ་རི་ཀླ་ ཉན་ཡིན་པའི་ཨ་མེ་རི་

ཀའི་ཞི་བའི་ཡུལ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་ལས་འགུལ་བ་རེམས། ཕུར་(James Farmer) གྱིས་ཐ་སྐྱོད་སྤྱོད་བ་ལྟར་“གསར་གཏོད་རང་བཞིན་གྱི་ཚོད་རྒྱུ་དང་བདེ་འཇགས་མེད་པ་”བརྒྱུད་དེ་མང་གཞིའི་ཚོད་རྒྱུ་འཕུན་ཐག་ཚོད་པའི་འགྲུར་བ་བསྐྱེད་ཐུབ།

འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་འགྲེལ་བྱེད་པ་ཚོས་ཨ་རིའི་མི་རིགས་ནག་པོའི་གསར་གྱི་བྱུང་གཏོག་ལམ་ལུགས་ཀྱི་ཁ་གཏད་པ། ལྷ་བར་མཁས་པ། རེ་ཏེ་ཀ་ཏོག་ལཱ་ས་(Frederick Douglass) གྱིས་གསུངས་པར་མོས་མཐུན་གནང་གི་ཡོད། ཁོང་གིས་“སྲིད་དོན་གྱི་རང་དབང་ལ་མོས་པ་ཡོད་པའི་གསལ་བསྐྱགས་བྱེད་པའི་སྐྱེ་བོ་གང་ཞིག་ཚོལ་བེང་ལ་མོས་པ་མི་བྱེད་པའི་རིགས་ནི། ས་ཞིང་ཚོ་སྒྲིག་མི་དགོས་པར་སྟོན་འབྲས་འདོད་མཁན་གྱི་གསལ་ཡིན། ཁོང་ཚོར་འབྲུག་སྐྱད་དང་སྒྲིག་འཕུག་མེད་པའི་ཆར་པ་དགོས་ཀྱི་ཡོད། ཁོང་ཚོ་ལ་བ་རྒྱུ་བས་ཀྱི་འཇིགས་སུ་རུང་བའི་རར་སྐད་མེད་པའི་རྒྱ་མཚོ་དགོས་ཀྱི་ཡོད། འཐབ་ཚོད་དེ་བཟང་སྲོད་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན་སྲིད་ལ། ཡང་ན་ལུས་སེམས་གཉིས་ཀ་དང་འགྲེལ་བ་ཡང་ཡིན་སྲིད། གང་ལྟར་ཡང་འཐབ་ཚོད་ཅིག་ངེས་པར་དུ་ཡིན་དགོས། དགོས་འདུན་མེད་པར་དབང་ཆས་གང་ཡང་ཁས་ལེན་བྱེད་ཀྱི་མེད།” ཅེས་གསུངས་སོ།

འཚོ་བ་སྤངས་པའི་ལས་འགུལ་གྱི་འགྲེལ་བྱེད་པ་ཚོས་རྣེ་རར་ཅན་གྱི་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་ནང་དུ་འཚོ་བ་དང་སྦྱིད་ལུག་གཉིས་ཀ་སྤངས་པའི་ཕན་ལུས་ལྡན་པའི་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚོད་ཁོ་ནས་སྤོ་ཁ་ཚོམ་པའི་ཐག་གཅོད་ཅིག་ཡོང་བུ་གྱི་ཡོད་པར་ལུ་ཚུགས་རྒྱག་གི་ཡོད།

- འཐབ་ཚུང་དེས་སློབ་ཁ་མ་ཚེས་པའི་སྤེལ་གཤམ་ལ་འགྱུར་བ་གཏོང་གི་ཡོད། ལྷན་ལམ་གཞིར་བབྱུང་གི་ལངས་ཕྱོགས་ཐོར་བ། རེ་བ་བྲལ་བའི་རང་བཞིན། སྤྱིད་ཉེས་ཀྱི་ངང་ཚུལ། རྒྱས་མེད་ཀྱི་རང་བཞིན། སྤྱིད་ལྷག་རང་ཉེད་ཀྱི་ཆེ་མཐོང་འཕར་བ། ཡིད་ཆེས། ཁོང་ཚོའི་རང་ཉེད་ཀྱི་དབང་ཆའི་དོ་སྣང་ལྟ་བུ་སེམས་ཁམས་ཀྱི་འགྱུར་བ་ཡིན།

- འགྱུར་བ་གཞན་རྣམས་ཐང་ཀའི་སྤྱིད་དོན་གྱི་འགྱུར་བ་ཡིན་པ་དཔེར་ན། དམིགས་ལུལ་བསྐྱབ་པར་མཉམ་རྒྱུ་དེ་ལྟར་བྱེད་པའི་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པ་ལྟ་བུ། མོས་མཐུན་དང་། མཐུན་ལམ། ཅི་གསུང་བཀའ་སླུབ་བཅས་སྤྱིར་འཐེན་བྱས་པ་དེས་ཁ་གཏད་ཀྱི་དབང་ཆའི་འབྱུང་ཁུངས་ལ་གཞོན་པ་སྤྱེལ་གྱི་ཡོད་སྟབས་ལམ་ལུགས་དེར་ཁ་གཏད་གཅོག་པ་ཡིན། སྤྱིར་འཐེན་བྱས་པ་དེས་མེ་ཅོམ་ནན་ཉན་གྱི་ཕན་གཞོན་འབྲེལ་མེན་ནི་ལས་འགལ་གྱི་རྣམ་པའི་སྤྱི་ཚད་དང་། ལས་འགལ་བའི་གངས་འཛོལ། དྲག་གཞོན་གྱི་མཉུན་དུ་ཁོང་ཚོའི་རྒྱུ་འཕྲིངས་མེ་ཅོམ་ཡོད་མེན་བཅས་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན། སྤྱི་ཚོགས་དང་སྤྱིད་དོན་གྱི་ཁོར་ལུག་ཀྱང་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན། འདིའི་ནང་དུ་ལམ་ལུགས་དེས་ལྷན་ལམ་དང་མི་མཐུན་པའི་འགྱུར་བ་མེ་ཅོམ་བཟོད་བསྐྱེད་ཐུབ་པ་དང་། སྤྱིད་སྦྱོང་ལམ་ལུགས་དེར་འགོག་ཚུལ་བས་སྣ་སྟངས། འགོག་ཚུལ་བྱུང་གཏམ་གཏོང་བའི་རེ་འབྲས་མེ་ཡོད་བཅས་བསྐྱེད་ཡོད།

ཁ་གཏད་བཅར་པའི་མཐའ་མའི་གྲུབ་འབྲས་དེ་ཕྱོགས་གཉིས་ཀར་གྲོགས་བྱེད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་དང་སྤྱིད་དོན་གྱི་ཁོར་ལུག་དང་ཁ་གཏད་གཅོག་པའི་གཟབ་ནན་ཆེ་ཡོད་དབང་གྱི་ཆ་སྟོམས་དེས་ཐག་གཅོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ཁ་གཏད་པ་རང་

ཉིད་ཀྱི་འབད་ཚུལ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཟུང་དེ་གཅིག་ཕུས་ཐག་གཅོད་བྱེད་ཀྱི་
མེད། དཔེར་ན། བྲག་གཞོན་ལ་ཆ་བཞག་ན། ལུས་པ་ཐོན་པ་ཞིག་ཡོང་བ་ལ་བྲག་
གཞོན་གྱིས་ཅི་གསུང་བཀའ་སྐྱབ་བསྐྱུན་ཐུབ་པ་དགོས། འོན་ཀྱང་སྐབས་དུ་མར་
དེ་འདྲ་ཡོང་མི་ཐུབ། གཤམ་དུ་འགྲེལ་བཟོན་བྱས་པ་སྐར་བྲག་གཞོན་དེས་འགོག་
ཚུལ་འཕེལ་བྱས་སུ་གཏོང་གི་དེ།

དབང་ཆའི་སྲི་སྐྱར་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོག་མར་ཕྱོགས་གཉིས་སུ་གྲེས་ཚུལ།

འཆོ་བ་སྲངས་པའི་བྱེད་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེལ་བ་དེས་ཤས་ཆེ་བར་རྒྱན་དུ་
འཐབ་ཚོན་གྱི་རྣམས་ཤོང་འཕེལ་དུ་གཏོང་བ་ཡིན། དེས་འཐབ་ཚོན་བྱེད་པའི་སྡེ་
ཁག་སོ་སོའི་དབྱེ་མཚམས་གསལ་དུ་གཏོང་བ་དང་། དེ་ལྟ་ཁས་ལེན་མེད་པའི་
རིགས་ལ་ཕྱོགས་གཞེན་བྱེད་པའི་སེམས་ངར་སྐྱེ་རུ་འཇུག་པའི་རྒྱུ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།
གང་ཟག་སྐར་དང་སྡེ་ཁག་གང་ཞིག་ཐོག་མར་ཁ་གཏད་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཉེ་བ་དེ་
དག་གིས་དེའི་རྒྱབ་སྐྱོར་དང་ལངས་ཕྱོགས་ཉེ་རུ་གཏོང་བ་དང་། ཐོག་མར་འཆོ་
བ་སྲངས་པའི་སྡེ་ཁག་གི་ཕྱོགས་ལ་ཉེ་བ་དག་གིས་དེ་ཕྱོགས་སུ་བསྐྱོད་འདོད་བྱེད་
པ་ཡིན། མངོན་གསལ་ཅན་གྱི་འགལ་ཟླའི་རྣམ་པ་ཚང་མའི་འགོ་འཇུགས་ཀྱི་
སྐབས་དེར་བརྟེན་པོ་མེད་པ་དང་དེས་པ་མེད་པའི་རང་བཞིན་འདི་ཡོད་པར་
མངོན།

ཐོག་མར་ཕྱོགས་གཉིས་སུ་གྲེས་པ་དེ་རྒྱན་རིང་ཐུང་ཅི་ཡང་ཡོང་གི་དེ། འཆོ་
བ་སྲངས་པའི་འགོག་ཚུལ་བ་ཚོས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཀུན་སྲིད་ཀྱི་ཐོག་ལ་ཉ་ཅང་གཟུབ་
དགོས་པ་དེ་དམིགས་བསལ་གལ་ཆེ་བ་ཡིན། གང་ཡིན་ཟེར་ན། ཕྱོགས་གང་ལ་

ཚུབ་སྐྱོར་ཐོབ་མེད་ལ་དེས་ཤུགས་རྒྱུན་བྱེད་གྱི་ཡོད། ཐོག་མར་སློབ་མ་ཚོས་པའི་
ལྷོ་ཁག་དེ་དེ་ལྷོ་ལས་དཀའ་ངལ་ཆེ་བ་ཡིན། ཀང་གིས་ཡིན་ཞེ་ན། ད་ཆ་ཁོང་
ཚོས་དྲག་གཞོན་ལ་གདོང་ལེན་བྱེད་དགོས་གྱི་ཡོད། འོན་ཀྱང་སློབ་ཁྲིམས་ལྟར་
པའི་འཐབ་ཚོད་ཅིག་གིས་ཁ་གཏད་ལྷོ་ཁག་གི་ཆིག་བསྐྱེལ་མེད་པར་བཟོ་བ་དང་།
ཁ་གཏད་ལ་ཚུབ་སྐྱོར་བརྒྱུ་དུ་འཇུག་པ། དེ་བཞིན་འཆོ་བ་སྤངས་པའི་ལྷོ་ཁག་ལ་
ཚུབ་སྐྱོར་འཕེལ་རྒྱས་འགོ་བའི་སྐྱེལ་ལྷན་བྱེད་པ་ཡིན།

ལས་འགྲུལ་ལྟེང་ལྷན་པའི་འཆོ་བ་སྤངས་པའི་ལས་འགྲུལ་གྱིས་འཆོ་བ་སྤངས་པའི་
དྲག་ཕྱོགས་པའི་ནང་དུ་རྒྱས་ཤུགས་ལྟར་པའི་ཆིག་སྐྱེལ་དང་། དཀའ་ངལ་བསལ་
ཐབས་གྱི་ཆེད་དུ་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཚུབ་སྐྱོར་གྱི་འཕེལ་ཁ། ཁ་གཏད་གྱི་ཚུབ་སྐྱོར་ཚ་
འཕྲོ་དང་ཁ་འཕྲོ་འགོ་བ་བཅས་བསྐྱུན་གྱི་ཡོད། ལས་འགྲུལ་དེ་ཅི་སྲིད་འཆོ་བ་
སྤངས་པའི་ངོ་བོར་གནས་པ་དེ་སྲིད་ཅམ་དུ་འཕོ་སྐྱོར་འདིས་བྱ་བ་བྱེད་པ་མངོན།
འཆོ་བ་སྤངས་པའི་འགོག་ཚེལ་བ་ཚོས་སྲ་མཐུན་དེ་རང་ཉིད་གྱི་ཚུབ་སྐྱོར་བ་དང་
ལྷོ་ཁག་སྤང་གསུམ་པའི་རིགས་ཅམ་མ་ཡིན་པར་ཁ་གཏད་པའི་ཤོག་ཁག་གི་ནང་
དུ་འང་རང་ཉིད་གྱི་སློབས་ཤུགས་(གྲངས་འཕོར་རམ་གཞན་དག)འཕེལ་རྒྱས་
གཏོང་བར་འབད་པ་བྱེད་དགོས།

ལས་འགྲུལ་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་འཐབ་ཚོད་བྱེད་པའི་ལྷོ་ཁག་གཉེ་གཉེ་སློབས་
ཤུགས་དེ་རྒྱུན་དུ་སློབ་མེད་དམ་ཡང་ན་སློབ་བཅས་གྱིས་འགྱུར་བ་འགོ་བ་ཡིན།
འགྱུར་བ་འདི་རིགས་སྐྱོར་པོ་དང་ཉ་ཅང་ཡག་པོ་ཡང་འབྱུང་གི།

དེས་ན་འཆོ་བ་སྤངས་པའི་ལས་འགྲུལ་བ་ཚོའི་ཀུན་སྲིད་དེས། རང་ཉིད་གྱི་སློབས་
ཤུགས་གཅིག་ཕུ་མ་ཡིན་པར་ཁ་གཏད་གྱི་སློབས་ཤུགས་དང་། ལྷོ་ཁག་སྤང་

གསུམ་པ་དག་གིས་ཕྱོགས་གང་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་མིན་ལ་འང་ཤུགས་རྒྱུན་སྲོད་ཀྱི་
ཡོད།

ཉ་ཅང་ལུས་ཤུགས་དང་འགྲུར་བ་ཆེ་བའི་གནས་སྐབས་དེས། འཆོ་བ་
སྲངས་པའི་འཐབ་ཚུན་ནང་གི་ལས་འགུལ་བྱེ་བྲག་པའི་རེགས་ལ་ཕྱོགས་གཉིས་
ཀའི་དབང་ཆར་གལ་གནད་དང་རྒྱ་ཁྱབ་ཆེ་བའི་བཅའ་གསུམ་ཡོད་པ་མཚོན་གྱི་
ཡོད། དེས་ན་ཚད་བཀག་ཅན་ཡིན་ཅུང་། ལས་འགུལ་བྱེ་བྲག་པ་རེ་རེ་བཞེན་
འཐབ་ཚུན་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་སྣང་དུ་རྒྱ་ཁྱབ་ཆེ་བའི་ཤུགས་རྒྱུན་སྲོད་ཐུབ་པའི་ཆེད་
དུ་དགེ་སྦྱོར་བཏག་དཔུང་གིས་འདེམས་སྐྱུག་བྱེད་དགོས། སྤྱིར་འགོག་ཚུལ་གྱི་
ལས་འགུལ་ཉམས་རྒྱུད་དུ་གཏོང་བ་དང་ཁ་གཏད་པའི་སྒྲིབས་ཤུགས་ཆེ་ཅུ་གཏོང་
བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ལས་སྣང་ནི། དེ་བའི་གནད་དོན་ཞིག་ཡིན། ཕྱོགས་གཞན་
ནས་བཤད་ན། ཐོག་མའི་ཕྱོགས་གཉིས་སུ་བྱེས་པའི་རྗེས་ལ་འཐབ་ཚུན་གྱི་མ་
འོངས་བྱེད་ཕྱོགས་དང་མཐའ་མའི་གུབ་འབྲས་ཐག་གཅོད་བྱེད་པར་ལས་འགུལ་
བ་ཚོའི་སྒྲིབ་གུབ་ཀྱི་ལུས་སྒྲིབས་ཡར་རྒྱས་གཏོང་རྒྱུ་ནི་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན།

ཁ་གཏད་པའི་ཐོག་མའི་དཀའ་རྙོག་

ཁ་གཏད་པའི་ཐོག་མའི་དཀའ་རྙོག་དེ་འཆོ་བ་སྲངས་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱིས་
སྲར་ས་ད་གནས་ལ་གཏོར་སྐྱོན་གཏོང་བ་དང་། ཁ་གཏད་པས་དེ་ལ་ཡ་ལན་ཞིག་
སྲོད་དགོས་པའི་གནས་ལུགས་ཀྱིས་རྒྱུན་པས་བྱུང་བ་ཡིན། གཏོར་སྐྱོན་དེ་ཚབས་
ཆེ་ལོད་དང་། གཞི་རྒྱ་ཆེ་ཆུང་། ལྷ་ཁ་སང་ལོད་སོགས་སྐྱ་ཚོགས་ཡོད། ཁ་གཏད་
པའི་བཟོད་བསྐྱོན་དང་ཚུར་སྐྱར་ལན་འཆར་རྣམས་(བསམ་སྡོད་དང་སྒྲིག་ཐབས་

གཉིས་ཀྱི་སྐྱོ་ཚོགས་ཡོང་བ་དང་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་སྐབས་སུ་འགྱུར་བ་འགྲོ་བ་ཡིན།
 མི་མཐུན་པའི་ཚད་གཞི་ཇི་ཅམ་ཁ་གཏད་པས་བཟོད་བསྟན་ཐུབ་མེད་དེ་སྤྱི་ཚོགས་
 དེའི་མང་གཙོ་འམ་མང་གཙོ་མ་ཡིན་པའི་ཚད་གཞི་དེས་ཤུགས་རྒྱུན་བྱེད་པ་ཡིན།
 འཚོ་བ་སྤངས་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱིས་ཁ་གཏད་པའི་ཤོག་ཁག་ནང་དུ་འགོག་ཚུལ་ལ་
 ལ་ལན་གྱི་ཐབས་ལས་གང་ཞིག་བསྟེན་དང་མི་བསྟེན་གྱི་འགལ་ཆ་བསྟེན་པ་དང་
 ཚབས་ཆེ་དུ་གཏོང་བ་ཡིན། འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འགོག་ཚུལ་བཙོག་རང་ཉིད་ཀྱི་
 བསམ་འདུན་དང་སྦྱོར་བའི་ཚོར་སྣང་ལོག་པ་སྡོན་འགོག་དང་ལེགས་བཅོས་བྱེད་
 དགོས། ཚོར་སྣང་ལོག་པ་དེ་དག་གིས་འབྲེལ་ཡོད་ཐ་དག་ལ་གནོད་སྦྱོར་ཅན་གྱི་
 ལ་ལན་བཟོ་སྲིད་པ་ཡིན།

སྐབས་རེ་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་བྱེད་ལས་དང་གཏོང་བྱུག་བྱེད་དུ་སྐྱོ་ཚོགས་ཀྱི་ལ་
 དང་ཁོ་པའི་དཔོན་རིགས་ཚོ་མགོ་རྫོང་ས་སུ་འཇུག་གི་ཡོད། འདི་ནི་ཁོ་ཚོ་སྡོན་
 བར་མེད་པའི་ལས་འགལ་གྱིས་འདྲོགས་པའམ་ཡང་ན་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་ལས་
 འགལ་ལ་འབྲེལ་འདྲིས་མེད་པའི་རྒྱུ་གྱིས་ཡོང་གི་ཡོད། མགོ་རྫོང་ས་པའི་གཞི་
 འདིས་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་སྤེལ་ཁག་དང་དེའི་དམིགས་ལུལ་ལ་ཁེ་སན་དགེ་མཚན་
 ཡོང་བའི་བྱུག་པ་མེད། སྲིད་གཞུང་དང་འཚོ་བའི་དབང་ཆ་དེ་ལྟ་སྟོབས་ཆེ་ཤོས་
 ཀྱི་སྲིད་དོན་གྱི་ལྷན་པ་ཞིག་ཡིན་པར་འདོན་པའི་གཞུང་འདོན་གྱི་ལྷ་བ་དང་
 གཞུང་ལུགས་ལ་གཞི་བཙོག་པའི་ཁ་གཏད་པའི་འདོན་ཞེན་གྱི་ཚོར་སྣང་དེར།
 འགོག་ཚུལ་བས་བརྩེ་མེད་གཏོང་སྐབས་ཀྱང་མགོ་རྫོང་ས་གཞི་ཡོང་སྲིད། མགོ་
 རྫོང་ས་པའི་རྒྱུ་རྩ་གཞན་ཡང་ཡོད་པའི་ཁོང་ས་སུ་ཚད་ལས་བཞུགས་པའི་སྤྱི་སྣང་
 རིང་ལུགས་དང་འདོད་ཤྱོགས་མཐུན་པའི་རང་ཉིད་ཀྱི་ཚོར་སྣང་བསྟེན་ཡོད།

འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚོན་གྱི་རྣམ་ཤུགས་དེ་སྤོང་བ་རྒྱུ་ལ་བརྟུང་དང་
འཚོ་བ་སྤངས་པའི་ཐབས་ལམ་བེད་སྤོང་གཏོང་སྤངས་དཔེ་གསར་ཁོ་ནར་རག་
ལས་པ་མ་ཡིན། དེ་ལས་ལྷོག་སྟེ། དེའི་རྣམ་ཤུགས་ཞི་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་བྱེད་
ལས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་། འགོག་ཚེལ་གྱི་འཐབ་བྱས་ཀྱི་གདམ་ག ལས་འགྲུལ་བ་
ཚོའི་རིག་ཚུལ་དང་སྤོང་སྟོབས། སྤྲིག་ཁྲིམས་བཅས་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན།

ཁ་གཏད་པ་ཞིག་གིས་ཡང་ནས་ཡང་དུ་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་ལས་འགྲུལ་དེ་མི་
མང་གི་མདུན་དུ་ཁོ་པ་གཏུའ་གཅོག་ཐབས་ཤིག་དང་། དམའ་འབེབས་ཤིག མ་
རབས་ཀྱི་ཀུན་སྤྱོད། དེ་བཞིན་ཁོ་པའི་དབང་ཆ་དང་གོ་གནས་ལ་ངོས་འཛིན་མི་
བྱེད་པ་ཞིག་དུ་བརྩེས་ཏེ་སེམས་ཚོར་གྱི་ཡ་ལན་བྱེད་སྲིད། ཁོ་པས་གནད་དོན་ངོ་
མ་དེ་ལས་ལས་འགྲུལ་གྱི་ཕྱི་ཚུལ་འདི་དག་གལ་ཆེ་བར་བརྩེ་སྲིད། དེ་འདྲའི་
སྐབས་སུ་ཁ་གཏད་པས་གོས་མོལ་བྱེད་པར་མོས་མཐུན་མ་བྱས་གོང་དུ་རང་ཉིད་
གྱི་གོ་གནས་དང་དབང་ཆར་རག་ལམ་ནས་ངོས་ལེན་འཐོབ་ཐབས་བྱེད་པའམ།
ཡང་ན་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་ལས་འགྲུལ་ཕྱི་བཞོལ་བྱེད་དུ་འཇུག་པ། ཡང་ན་དེ་
གཉིད་ག་ཡོང་བའི་འབད་བརྩོན་བྱེད་པ་ཡིན།

གནས་སྐབས་གཞན་དུ་ནི། ཁ་གཏད་པས་རང་ཉིད་ཀྱི་མཐོང་དང་དབང་ཆ་
ལས་ཁ་ཚ་དགོས་ཐུག་གི་དོན་གནད་དེར་སེམས་ཚབས་ཆེ་བ་བྱེད་སྲིད། འཚོ་བ་
སྤངས་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་ངོས་ལེན་བྱེད་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལས་འགྲུལ་
མཚམས་འཛིག་ཡོང་བའི་རེ་བ་དང་བཅས་སྐབས་རེ་ཁ་གཏད་པས་ཕྱན་བྱ་ཆག་
ཡང་གཏོང་དགོས་ཀྱི་ཡོད། ཡང་སྐབས་རེ་ཁ་གཏད་པས་ལས་འགྲུལ་གྱི་རྣམ་
ཤུགས་ངོ་མ་ངོས་བརྒྱུང་སྟེ་འཐབ་ཚོན་གྱི་དུས་ཡུན་གང་འཚམས་ཕྱིན་པའི་རྗེས་

སྲུག་ཞི་ནས་ཆག་ཡང་ཆེན་པོ་གཏོང་བའམ། ཡང་ན་ད་དུང་ཡང་ཆག་ཡང་ཕྱན་
བྱ་ལས་མི་སྲིད་པ་ཡོང་སྲིད། སེམས་ཐག་ཚོད་པོ་ཡོད་པའི་ལས་འགུལ་ཞིག་ལ་
འདི་དག་གིས་སློབ་ཁྲིམ་ཐབས་མེད།

སྐབས་རེ་ཁ་གཏད་པ་དེས་གལ་ཉེ་རང་ཉིད་ཀྱི་ལས་འགན་དང་དམིགས་
ལུལ་ལ་བརྟེན་སྲུང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ན་ཆག་ཡང་གཏོང་བ་དང་། བསམ་ཤེས་གོ་ཤེས།
མགོ་སྐྱར་བ་བཅས་ཡོང་ཐབས་མེད་པར་ཡིད་ཆེས་བརྟན་པོ་བྱེད་སྲིད། དེ་ལས་རྩ་
དྲག་པ་ཞིག་ནི། ཐངས་གཅིག་ཚོད་དོན་བྱེད་པ་འགའ་ཤས་ཀྱི་ཐོག་དུ་མགོ་
སྐྱར་བ་ཡིན་ན་དེ་རྗེས་ཚང་མར་མགོ་སྐྱར་དགོས་ཐུག་གི་རེད་སྟེ་ལས་པའི་ཁ་གཏད་
པའི་འཇིགས་ཞུས་དེ་ཡིན། འདིས་དམིགས་ལུལ་དེ་སྐྱབ་རྒྱུ་དེ་བས་ཀྱང་དགའ་
ངལ་ཆེ་བུ་གཏོང་བ་ཡིན།

འཆོ་བ་སྲངས་པའི་འགོག་ཚེལ་བ་ཚོ་བསྐྱར་དུ་ཁ་ལ་ཉན་པོ་བཟོ་བ་དང་། འཐབ་
ཚོད་ནས་སྲིར་འཐེན་ཡོང་བའི་རྒྱུད་སྐྱུལ་བྱེད་པའི་ཆེད་དུ་ཁ་གཏད་པས་དྲག་
གཞོན་ལས་གཞན་པའི་བསམ་སློབ་ཤུགས་ཚུན་བེད་སྲོད་བྱེད་སྲིད། ཁ་གཏད་པ་
དེས་“ཁྱེད་ཚོར་རྒྱལ་ཁ་མི་ཐོབ་པ་མ་ཟད་རྒྱས་སྟོབས་ཀྱང་ཉམས་བཞིན་པ་རེད་”
ཅས་པའི་བརྗོད་པ་གཏོང་སྲིད། ལས་འགུལ་དང་། དེའི་འདོད་འདུན་དང་།
འགོ་ཁྲིད་བཅས་ཀྱི་སྐྱོར་ལ་དཀྲོག་གཏམ་ཡང་སྟེལ་སྲིད། ལས་འགུལ་ལ་རྒྱབ་
སྐྱོར་བྱེད་མཁན་གྱི་སྡེ་ཚོན་ཁ་གཏོང་གཏོང་བ་དང་། འགོ་ཁྲིད་པའི་ཚུན་འགུལ་
རྒྱར་འགོ་བའི་འབད་ཚོལ་ཡང་བྱེད་སྲིད། ཡང་ན་ཁ་གཏད་པས་རང་ཉིད་ཀྱི་ད་
ཡོད་སྲིད་བྱས་དུང་བདེན་ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་འབད་ཚོལ་ཤུགས་ཆེ་དང་སྐྱགས་
འཆོ་བ་སྲངས་པའི་སྡེ་ཁག་གི་དགོས་འདུན་དེ་དག་འོས་འཚམ་མ་ཡིན་པ་སྟོན་

ཕྱིར་ཐང་ཀར་ཚོལ་ལན་དེ་བས་ཀྱང་རྩལ་ཤུགས་ཆེ་བ་སྤོང་སྲིད། འབད་ཚོལ་འདི་
 ནི་འཚོ་བ་སྲངས་པའི་མེ་ཁག་རང་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱན་ཉར་དང་སྐལ་འདེད་ཐུབ་པའི་
 རྒྱབ་སྐྱོར་དེ་དག་ཉུང་དུ་གཏོང་བའི་ཆེད་དུ་དམིགས་པ་ཡིན། སྐབས་པལ་མོ་ཆེར་
 ཁ་གཏད་པས་ལས་འགུལ་བའི་དགོས་འདུན་སྐྱབ་མི་འདོད་པའམ་སྐྱབ་མི་ཐུབ་
 པའི་སྐབས་སུ་འཚོ་བ་སྲངས་པའི་འགོག་ཚོལ་དེར་དུག་གཞོན་དང་གཏོང་ཐུག་
 ཡོང་ངེས་ཡིན། དུག་གཞོན་ནི་ཚོལ་ཚོང་གི་ཇ་དུག་རང་བཞིན་ལ་ངོས་ལེན་ཞིག་
 ཡིན།

སྐབས་དེ་དུག་གཞོན་ཚབས་ཆེ་ཆུང་དེ་འཚོ་བ་སྲངས་པའི་ལས་འགུལ་ཇ་
 དུག་ཡོད་ལ་དཔག་ནས་ཡོང་བ་ཡིན། འོན་ཀྱང་འདི་དཔེ་མཚོན་ཚད་ཐུན་ཞིག་
 མིན།

ཚེས་མེད་མཐོང་ཆུང་མཚམས་འཇོག་བྱེད་རྒྱའི་ཁ་གཏད་པའི་དགོས་མཐོང་དེ་
 གནས་སྐབས་འགའ་ཞིག་ལ་པལ་ཆེ་བ་མཚོན་རྟགས་ཅམ་ཡིན་སྲིད་ཀྱང་། མོང་
 འཕེལ་དུ་འགྲོ་བཞིན་པའི་འཚོ་བ་སྲངས་པའི་ལས་འགུལ་རྒྱ་ཁྱབ་འགྲོ་བའི་སྐབས་
 གཞན་དུ་ཁ་གཏད་པའི་སྤོང་དུ་འགོག་ཚོལ་འགོག་རྒྱའི་གཞོན་ཤུགས་དེ་ཉ་ཅང་
 ཆེན་པོ་ཡོད། ལྷག་པར་དུ་ལམ་ལུགས་དེས་གྲུན་ལངས་ཤུགས་ཆེ་བཟོད་བསྐྱེད་
 བྱེད་མི་ཐུབ་པའི་སྐབས་ལྷ་བུར་གཞོན་ཤུགས་ཉ་ཅང་ཆེན་པོ་ཡོད། ཁ་གཏད་དེ་
 སྲིད་གཞུང་ཡིན་པའམ། ཡང་ན་སྲིད་གཞུང་གི་རྒྱབ་སྐྱོར་ཡོད་པའི་སྐབས་སུ་
 འགོག་ཚོལ་འགོག་ཐབས་སུ་སྐྱོར་སྤུང་བ་དང་། བཅོམ་ཁང་། དམག་དམུང་གི་
 རྩལ་ཤུགས་བཅས་བེད་སྤོང་གཏོང་རྒྱའི་ཉེན་ཁ་ཡོད། འདི་ནི་དུག་གཞོན་གྱི་ཡ་
 ལན་ཡིན།

དྲག་གཞོན་།

རང་ཉིད་ཀྱིས་སློབ་ཚུངས་ནས་གང་བྱེད་པའི་གོ་ཚོགས་ཡོད་པའི་འཚོ་བ་
སྤངས་པའི་འགོག་ཚེལ་བ་གང་ཞིག་ལ། ཁ་གཏད་པས་དྲག་གཞོན་བྱས་ཀྱང་ཉ་
ལས་ཀྱི་མེད། རང་དབང་དེ་རིན་མེད་ཏུ་མི་འབྱུང་། རང་དབང་དེར་རིན་པ་ཞིག་
སྤོང་དགོས་ཀྱི་ཡོད། ཁ་གཏད་ཀྱིས་དྲག་གཞོན་བཅད་སྤྱོད་གཏོང་རྒྱུར་ཐག་བཅད་ན་
གཤམ་གསལ་དྲི་བ་འདི་དག་ཡོང་བ་ཡིན།

- ཁོས་དྲག་གཞོན་གྱི་ཐབས་ལམ་གང་ཞིག་བཅད་སྤྱོད་གཏོང་ངམ།
- ཐབས་ལམ་དེ་དག་གིས་ཁོའི་དམིགས་ཡུལ་སྐྱབ་པ་ལ་ཕན་གྲོགས་བྱེད་དམ་
མི་བྱེད།
- དྲག་གཞོན་དེར་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་ལྗེ་ཁག་དང་གཞན་དག་ཚོའི་ཡ་ལན་ཇི་
འདྲ་ཞིག་ཡོང་།

ཁ་གཏད་པས་བཅད་སྤྱོད་གཏོང་རྒྱུའི་ཉེས་ཆད་འགའ་ཞིག་གཞུང་འབྲེལ་དང་
འགའ་ཞིག་གཞུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་ཐོག་ནས་སྐྱུལ་སྤོང་བྱེད་སྲིད། སྐབས་རེ་
སྤྲོས་ར་སྐྱུལ་བ་དང་། སྐབས་རེ་བཀའ་ཉེས་དེ་དག་འགོག་ཚེལ་བའི་ཐོག་ཏུ་ཐད་
ཀར་གཏོང་བ་ཡིན། ཉེས་ཆད་འགའ་ཞིག་གི་ནང་དུ་དཔྱད་དམག་དང་སྐྱོར་སྤྱང་
བའི་བྱེད་ལས་ཀྱང་སྤེལ་གྱི་ཡོད། ཁ་གཏད་བཅར་བའི་ཡ་ལན་གཞན་དག་ཐད་
ཀར་སྤངས་འཛིན་བྱེད་ཐབས་དང་། མགོ་བདེ་དུན་འཁྲུལ་བྱེད་པ། བར་བར་ལ་
འཚོ་བ་སྤངས་པའི་ཉེས་ཆད་ཀྱང་ཡོང་སྲིད། འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འགོག་ཚེལ་བའི་
སྤོང་དུ་ཡོང་ཉེ་བའི་ཉེས་ཆད་དེ་དག་གི་རྣམ་པ་དུ་མ་དང་། གཞོན་ཤུགས་ཀྱི་ཚད་

གཞི་སྒྲ་ཚོགས་ཡོང་སྲིད། དེ་དག་ག་ཤམ་གསལ་སྲིར་བཏང་འདོ་བརྗོད་བརྒྱུད་ཀྱི་
ནང་དུ་འགྲེལ་བརྗོད་བྱས་ཡོད།

༧༧ གནས་ཚུལ་ཤེས་རྟོགས་དང་འབྲེལ་གཏུག་བཀག་བཅོམ་

རྒྱུ་འཕྲིན་དང་གཞུགས་མཐོང་རྒྱུ་འཕྲིན་གྱི་གསལ་བསྐྱབས། ཡིག་བསྐྱར་
དང་དེབ་རིགས། ཚོགས་ཤོག་བྱེ་བྲག་པ་དང་དེ་བཞིན་མི་མང་གི་གནས་ཚུལ་གྱི་
བརྒྱུད་ལམ་ཡོངས་རྫོགས་ལ་བཀག་སྲོམ་བྱེད་སྲིད། དེ་དང་ཕྱོགས་མཚུངས་ཁ་
གཏད་པས་གྲོས་བསྟར་དང་། ལས་འགུལ་གྱི་བྱ་བཞག་རྣམས་བརྟན་པར་རྒྱག་པ་
དང་། ཁ་པར་གྱི་སྐད་ཆ་བར་ཉན་བྱེད་པ། ཉར་འཕྲིན་དང་ཡིག་འགུལ་བར་
འདོག་བྱེད་པ་སོགས་ཀྱིས་མཚོན་འཚེ་བ་སྤངས་པའི་སྡེ་ཁག་གི་སྡེ་ཚན་ཁག་དང་
ཚོགས་མིའི་དབར་གྱི་སྐྱེར་གྱི་འབྲེལ་ལམ་གཙོད་པ་དང་། རྩོམ་སྒྲིག་གི་གནས་
ཚུལ་ལྷབ་སྡེལ་གཏོང་བ་སོགས་བྱེད་སྲིད།

༧༨ སེམས་ཁམས་ཀྱི་གཞོན་ཤུགས།

ཁ་གཏད་པས་སེམས་ཁམས་ཀྱི་གཞོན་ཤུགས་སྲོལ་སྲིད་པ་ཁག་ནི། འཆར་
གཞིར་འགྱུར་བ་གཏོང་བ་དང་། མངོན་པར་མི་གསལ་བའི་ལམ་ནས་སློ་ལོག་
སེམས་ལོག་འབྱུང་ཆེད་སྐུལ་སློང་བྱེད་པ། ཟུར་འདོན་དང་། ཁ་བརྒྱུད་བཅས་
ཡིན། གཞན་ཡང་བསམ་སློར་གཞོན་ཤུགས་དུག་པོ་སྲོལ་པ་དང་། འདོག་རྒྱུ་
བའི་ནང་མི་དང་གྲོགས་པོ། དེ་བཞིན་ཉེས་མེད་མི་མང་གཞན་ལ་དགྲ་ཤ་ལེན་
ཐབས། འགའ་ཤས་ལ་ཉེས་པ་དུག་པོ་བཏང་ནས་མིག་རྣམས་བརྗོད་བ་བཅས་ནི་

གསལ་ཆ་མེད་པའི་འཛིགས་སྐྱེལ་གྱི་རྣམ་པ་འདྲ་མེད་ཁག་ཡིན།

ག། གཞུང་བཞེས།

ལག་ཆ་དང་ལས་ཁུངས། ཡིག་ཆ། ཁུངས་སྐྱེལ་ཡིག་ཆ། མ་དངུལ། མཁར་
དབང་བཅས་ཀྱི་འཛིན་བཟུང་བྱེད་པ་ནི་གཞུང་བཞེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡིན།

ང། དཔལ་འབྱོར་གྱི་ཉེས་ཆད།

འདི་དག་ནི་ཁྲིམས་ཁང་དང་། དཔོན་རིགས་ཁག་གིས་བཀག་སྡོམ་བཞེད་
བྱས་ཀྱིས་མང་མང་ཚོགས་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་སྤྱིར་སྤྲོད་གི་བར་ཡིན། དམིགས་
སྤྱི་བཀར་ནས་ལས་ཀ་ནས་སྤྱིར་འབྲུད་བྱེད་པ་དང་། རྒྱ་ཐོར་འགོད་པ། དམིགས་
ངེས་ཀྱི་མཐུན་རྐྱེན་འགོག་པ། འདི་དག་དང་འདྲ་བའི་ཐབས་ལམ་གཞན་བཅས་
ལ་བརྟེན་ནས་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འགོག་སྡོམ་བ་ཚོའི་འཚོ་བའི་མདུན་ལམ་འགོག་
ཐབས་དངོས་ཀྱི་འགོག་བརྟུན་གསུམ་ནས་བྱེད་པ་བཅས་ཡིན།

ཅ། བཀག་སྡོམ་དང་འགོག་ཁྲིམས།

གཞུང་གིས་བྱེད་ལས་ཀྱི་རིགས་དང་བྱ་བ་འགའ་ཞིག་བཀག་འགོག་བྱེད་པའི་
བཀའ་བྱུང་གཏོང་གི་ཡིན། དེས་སྤྱི་བཀར་འཇུགས་ཁག་ཁྲིམས་མཐུན་མ་ཡིན་པ་གསལ་
བསྐྱགས་བྱེད་པ་དང་། མང་ཚོགས་ཀྱི་འདྲ་འཛིན་སེམས་མཚོགས་འདྲ་འགོག་པ།
དུས་བཀག་བྱི་འགྲུལ་བཀག་སྡོམ་བྱེད་པ། ཁྲིམས་ཁང་གི་བཀག་སྡོམ་བཀའ་བྱུང་
གཏོང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཐབས་ལམ་ལག་ལེན་བསྟར་གི་ཡིན།

ཆ། འཛིན་བཟུང་དང་བཅོམ་འཇུག

ཐབས་ཚུལ་འདི་དག་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཁྲིམས་དང་སློབ་འཇུགས་ལ་ཚེས་མེད་
བྱས་རིགས་ལ་ཉེས་ཆད་གཏོང་རྒྱུ་རྒྱུ་ལྡན་དུ་བཅད་ཤོད་བྱེད་པ་ཡིན། འདི་དག་
གི་ནང་དུ་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་ལས་འགུལ་དང་འབྲེལ་བའི་ནག་ཉེས་ཆེ་སྲ་གང་
རུང་གི་ཆེད་དུ་འཛིན་བཟུང་བྱེད་པ་དང་། རྟོག་བཅོམ་འཇུག་ལ་འབྲེལ་བ་མེད་
པའི་ནག་ཉེས་ལ་བསྐྱེད་དེ་ཁྲིམས་ཐོག་ནས་བསྐྱེད་གཅོར་བཅོམ་བ་དང་འཛིན་
བཟུང་བྱེད་པ། འགོ་ཁྲིད་དང་། རྒྱ་ཚབ། ལོ་མོ་ལ་བྱེད་མཁན་བཅས་ཀྱི་འཛིན་
བཟུང་དང་། བཅོམ་འཇུག་ཉེས་ཆད་འདྲ་མིན་སྣ་ཚོགས་འགྲེལ་བ་བཅས་བསྐྱེས་
ཡོད།

ཇ། རོ་ནམ་ཆེ་བའི་དམ་བསྐྱུགས།

བྱ་ཐབས་འདི་དག་གི་ནང་དུ་རྒྱུན་ལྡན་མ་ཡིན་པའམ་དུག་གཞོན་ཆེ་བའི་
བཀག་ཉར་དང་། རྒྱུན་ལྡན་མང་ཚོགས་ཀྱི་རང་དབང་ལ་དམ་བསྐྱུགས་བཅས་
ཚུན་ཡོད། བྱ་ཐབས་འདི་དག་གི་ནང་དུ་དམིགས་བསལ་དུག་དཔུང་སྐྱེལ་སྐྱོང་
བྱེད་པ་དང་། རོ་དུག་གི་གནས་བབས་དང་དུག་པའི་ཁྲིམས་གཞི་གསལ་བསྐྱུགས་
བྱེད་པ། ཁྲིམས་མཐུན་འཛིན་འགུལས་བཀའ་ཤོག་དང་རང་དབང་གཞན་ལྟ་
གནས་སྐབས་མཚམས་འཛིན་བྱེད་པ་དང་། བཀའ་དགོངས་ལྡོག་པ་བཅས་ཀྱི་
ཆེད་དུ་བཅོམ་པའི་ཁྲིམས་དང་སློབ་ལམ་གསར་པའི་རིགས་བསྐྱེས་ཡོད། འགོག་
ཚོལ་གྱི་བྱ་བ་དཀྱུས་མ་ལས་རོ་དུག་པའི་རྒྱུ་གཞི་རན་གཤོམ་དང་རྒྱུད་སྐྱེལ་གྱི་

ནག་ཉེས་ཡོད་ཚུལ་གྱི་ཁྲིམས་སྒྲིལ་བྱེད་སྲིད། གང་དུ་སློག་ཉེས་བྱུང་བ་ལ་བརྟེན་
 བྱས་དུག་ཁྲིམས་གཏོང་རྒྱུ་ལོ་སྐབས་ཡོད་ཆེད་འཆོ་བ་སྲངས་པའི་འགོག་ཚུལ་
 བཙོང་དམག་སྐྱེལ་ཡང་བྱུག་སྲིད། འགོག་ཚུལ་བྱེད་པའི་མི་འཛོལ་ཡོད་ས་རྫོགས་
 རྩེབ་ལ་སྲིར་འབྲུད་བྱེད་པའམ། གང་ཟག་སླེར་བཙོན་བྱོལ་དུ་གཏོང་བ། ཁྲིམས་
 མཐུན་ལྷན་སྒྲིལ་མ་བྱས་པར་བཀག་ཉར་བྱེད་པ། ཡང་ན་གཅིག་སྲུང་བཙོན་རྩར་
 འཇུག་པ་བཙམ་ཀྱང་བྱེད་སྲིད།

ག། ཐད་ཀར་གཞུགས་ཐོག་ཚུལ་བའི་འཆོ་བ།

འཆོ་བ་དང་བཙམ་པའི་དུག་གཞོན་གྱི་རིགས་ལྷ་རིས་སྤྱོད་ཚོགས་ཡོད་སྲིད།
 ཁ་གཏད་གྱིས་ལེད་སྲོད་གཏོང་རྒྱུ་ལོ་སྐབས་ལྷན་གྱི་དབྱེ་བ་དང་ཆེ་ཆུང་ནི་ཁོ་པའི་
 འཐབ་ཚོད་གནས་བབ་ཀྱི་འཛིན་སྲངས་དང་སྐབས་བབས་ཀྱི་གནད་དོན་ལ་སྣོན་
 ཉེ་འགྱུར་བ་འགྲོ་བ་ཡིན། དཀོས་ངེས་པའི་གཞན་གྱི་རྒྱབ་སྐྱོར་དང་། མཐུན་ལམ་
 མེད་པ་བཙོན་བ་དང་། ལྷོངས་འཇགས་བསྐྱར་གསོ་གཉེས་ཀའི་ཆེད་དུག་གཞོན་གྱི་
 བྱུང་འབྲས་ཚོན་དཔག་བྱེད་པ་དང་། འཆོ་བ་སྲངས་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་རང་བཞིན་
 ལ་གོ་རྟོགས་དཀོས་པ་ཡང་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན། དུག་གཞོན་ནི་འཆར་གཞི་ལེགས་
 པོར་བསློགས་པའམ་ཡང་ན་སྐབས་བསྐྱར་ཙམ་ཡོད་སྲིད། དེ་ལྟའི་དུག་གཞོན་བྱས་
 པར་མགོ་བཏགས་ལྷན་བའི་བྱུང་འབྲས་མ་ཐོན་པ་དང་། འཆོ་བ་སྲངས་པའི་འཐབ་
 ཚོད་ཀྱི་ལས་འགུལ་ཤུགས་ཆེ་རུ་འགྲོ་སྐབས་དུག་གཞོན་ཆེ་རུ་འགྲོ་བ་ཡིན། ཁ་
 གཏད་པས་དུག་གཞོན་གྱི་སྐབས་སུ་འགོག་ཐབས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་གཞན་སྤྱོད་ཚོགས་
 ཀྱང་ལེད་སྲོད་གཏོང་སྲིད།

དྲག་གཞོན་གང་ཞིག་རྒྱས་མེད་བཟོ་ཐབས།

ཁ་གཏང་པས་ཐད་ཀར་གཟུགས་ཐོག་ཚོལ་བའི་འཚོ་བ་བྱེད་སྐབས་འགོག་
ཚོལ་བ་ཚོས་མགོ་བཏགས་མི་ཞུ་བ་དང་སྲིག་སྲུང་བྱ་རྒྱ་དེ་ལས་སྤོང་ཡོང་བའི་
གནད་འགག་ཅིག་ཡིན། སྲིར་བཏང་བྱས་ན། འཚོ་བ་སྲངས་པའི་བྱེད་ལས་ལས་
འཚོ་བ་དང་བཅས་པའི་འགལ་ཟླར་དྲག་གཞོན་གྱི་བཀོལ་སྤྱོད་དེ་བས་འཚམ་པ་
ཡོད། ཉེས་ཆད་ཀྱི་འཇིགས་ཞུས་བྲལ་བའི་གནས་སྤངས་འདིར་མགོ་བཏགས་ཞུ་
རུ་འཇུག་པའི་ཉེས་ཆད་ཀྱི་སྤོང་བས་ཤུགས་དེ་ཉམས་ཀྱང་དུ་འགོ་བ་ཡིན། བཙོན་
འཇུག་གི་འཇིགས་སྤང་མེད་ན་བཙོན་ཁང་གི་རྒྱས་པ་དེ་ཉམས་ཚར་བ་ཡིན། དེ་
འདྲ་སོང་ཅང་འགོག་ཚོལ་བ་ཚོས་དངོས་སུ་ཁྲིམས་ལྷགས་ལ་ཚེས་མེད་དང་།
བཙོན་འཇུག་དང་ལེན་བྱེད་པ། ཡང་ན་ཁ་གཏང་པར་ཉེས་པ་སྤུག་ཤོས་དེ་ཐོངས་
ཤོག་ཅེས་ཤེ་སྐྱལ་ཡང་བྱེད་སྲིད། སྐབས་ཤེ་བཀའ་ལ་ཚེས་མེད་བྱེད་མཁན་གྱི་
གངས་འཕོར་ཉ་ཅང་ཆེན་པོར་རྒྱར་ཉེ་མན་རྒྱས་ལྡན་པའི་སྤོང་འཇུགས་བཟོ་རྒྱ་
སྲོལ་བྲལ་ཡང་ཡོང་སྲིད། ལྷག་འབྲས་དེས་དྲག་གཞོན་རྒྱས་མེད་དུ་བཟོ་ཡང་སྲིད།

ལུ་ཚུགས་མཐར་སྐྱེལ། (རྒྱན་འཁྲོང་ས།)

དྲག་གཞོན་ལ་གདོང་ལེན་བྱེད་དགོས་བྱུང་ན་འཚོ་བ་སྲངས་པའི་འགོག་ཚོལ་
བ་ཚོར་འོས་པའི་ཡ་ལན་ གཅིག་ཁོ་ན་ཡོད་པ་དེ་ནི། རང་ཉིད་ཀྱི་བྱེད་ལས་དེ་
རྒྱན་འཁྲོངས་དགོས་པ་དང་། མགོ་བཏགས་ཞུ་བའམ། ཡང་ན་སྤྱིར་འཐེན་བྱེད་
མི་རུང་། མོ་གང་ས་ནས་དྲག་གཞོན་གྱིས་ལས་འགལ་ཉམས་དམའ་རུ་གདོང་གི་

ཡོད་པ་བསྐྱེད་པ་དེས་ཁ་གཏང་པར་གལ་ཉེ་དྲག་གཞོན་ཤུགས་ཆེ་ཅུ་བཏང་ན་
མགོ་བཏགས་ལྷུ་གི་ཡོད་པའི་གསང་བརྗོད་ཀྱི་ཡོད།

འཇིགས་ལྷུ་མ་དང་བུལ་བའམ་ཡང་ན་ཤེས་བཞིན་དུ་འཇིགས་ལྷུ་ལ་སྤངས་
འཇོན་བྱེད་པ་ནི་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་དུས་རིམ་འདིར་དམིགས་བསལ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན།
འགྱུར་མེད་བཏན་པའི་རང་བཞིན་ལ་བརྟེན་ནས། བཙུན་ཤུགས་ཀྱི་གྲུབ་འབྲས་
སོན་པ་ལ་མང་ཚོགས་ཀྱིས་ཁ་གཏང་པར་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པའང་བཟོ་བྱུང།
ལུ་ཚུགས་མཐར་སྐྱེལ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བཀའ་བརྒྱུ་དང་ལེན་མི་ལྷུ་བའི་འཆོ་
བ་སྲངས་པའི་འགོག་ཚོལ་བ་ཚོར་གདུང་སེམས་མཉམ་བསྐྱེད་ཐོབ་པའི་མཐུན་
འགྱུར་ཡང་བྱེད་སྲིད། འགྱུར་འགྱུར་ཉེས་ཆད་ཀྱི་འཇིགས་སྐྱེལ་དང་དྲག་གཞོན་
ཀྱི་མདུན་དུ་འཆོ་བ་སྲངས་པའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་འགོ་ཁྲིད་དེ་ལྷུ་མ་མེད་པ་དང་
སྤོང་སྤོངས་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། དེ་སྤོང་མངོན་བྱུང་པ་ཞིག་དགོས་ཚུ་དེ་
དམིགས་བསལ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན།

སྐབས་དེ་ལས་འགྲུལ་གྱི་ཐབས་ལམ་འགའ་ཞིག་གི་རང་བཞིན་གྱི་རྒྱུན་གྱིས་
ཁ་གཏང་པས་དྲག་གཞོན་བཀོལ་སྤྱོད་བྱ་རྒྱུར་དཀའ་ངལ་ཆེ་བ་དང་། འགོག་ཚོལ་
བཙོག་གདུག་རྒྱུ་དྲག་པོ་རྒྱུ་དུ་འཇུག་པའི་ཚོད་རྩ་ལ་སྤྱོད་དཀའ་བ་ཡིན། དཔེར་
ན་འཆོ་བའི་ལམ་ནས་ཁ་འཐོར་དུ་གཏོང་བའི་གོམ་བཤོད་ཅིག་བྱེད་པ་ལས་ཚང་
མ་རང་རང་གི་ཁྱིམ་དུ་སྤོད་པ་དེ་ལེགས་པ་ཡོང་སྲིད།

འོན་ཀྱང་ཡང་སྤོང་རྗེ་མེད་པའི་དྲག་གཞོན་འགོག་པའི་ཞི་བ་དང་སྤོང་སྤོངས་ལྡན་
པའི་འཆོ་བ་སྲངས་པའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་གཞི་རྒྱའི་ཐབས་ལམ་དང་འཐབ་ཚུལ་དག་
ལ་འགྱུར་བ་ནམ་ཡང་གཏོང་དུ་འཇུག་རྒྱ་མེད།

དྲག་གཞོན་ལ་གདོང་ལེན།

རྩོལ་བ་དང་རྩོལ་བ་འཁྲུག་གིས་དྲག་གཞོན་ལ་གདོང་ལེན་བྱེད་པ་ཟེར་བ་དེ་
འཆོ་བ་སྤངས་པའི་འགོག་ཚུལ་བ་ཚོས་འཛིགས་ལྷན་དང་འགྱུར་བ་མེད་པར་ཁ་
གཏད་གྱི་ཉེས་ཚད་ལ་བཟོན་བསྟན་ངེས་པར་དུ་ཐུབ་དགོས།

དཀའ་སྤྲུག་ཚང་མ་གཅིག་པ་མ་ཡིན་ལ། དེ་དག་གི་འབྲས་བུ་ཡང་གཅིག་པ་
མ་ཡིན་པས། རྩོལ་བ་སྤྲོད་པའི་འགོག་ཚུལ་བའི་དཀའ་སྤྲུག་གི་འབྲས་བུ་དེ་
བཀའ་གསུང་ཅི་སྐབས་ལྷན་ཞུས་ཀྱི་དཀའ་སྤྲུག་གི་འབྲས་བུ་དང་གཞི་ཚའི་བྱང་
པར་ཏུ་ཚང་ཆེན་པོ་ཡོད།

འཆོ་བ་སྤངས་པའི་ལས་འགུལ་དང་དུ་སྤངས་ཉེ་འཆར་གཞི་འདིང་པ་པོ་ཚོས་
དང་སྤངས་པ་ཚོས་ཁ་གཏད་གྱི་དྲག་གཞོན་ལ་ཚེས་མེད་བྱེད་པའི་བཟན་ཚུགས་ཅི་
ཅམ་ཐུབ་མེན་དང་དཀའ་སྤྲུག་གི་ཚད་ཅི་ཅམ་བསྟན་ཐུབ་མེན་ལ་མཚོ་བསམ་ངེས་
པར་གདོང་དགོས།

ལྷ་ཚུགས་མཐར་སྐྱེལ་བྱས་པ་འདི་ལ་འབྲས་བུ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་
གཉེས་ནི།

- དྲག་གཞོན་ཡོད་ཀྱང་བཀའ་ལ་མེ་བཞེ་མཁན་གྱི་ཡུལ་མི་མང་པོའི་གྲངས་
འཛོར་གྱི་རྣམ་པ་དེས་ཁ་གཏད་པ་རང་ཉིད་གྱིས་སྲིད་བྱས་དང་གནས་བབས་ལ་
སྤངས་འཛིན་བྱེད་པའི་རྣམ་མཐུ་གང་འཚམ་ཉུང་དུ་གདོང་གི་ཡོད།
- དྲག་གཞོན་ལ་མ་ལྷོས་པར་འཆོ་བ་སྤངས་པའི་ལྷ་ཚུགས་མཐར་སྐྱེལ་བྱས་པ་
དེས་ཕ་རོལ་ཁ་གཏད་པ་དང་ཁོའི་ཕྱོགས་གདོགས། ཚོགས་ལྷེ་གསུམ་པ་ཁག་

དང་། དེ་མཚུངས་གཞན་དག་ལ་བསམ་སྒོམ་བྱེད་ཚེས་ཀྱི་ཉུང་པ་སྟེ་ཅུ་འཇུག་
གི་ཡིད།

འཚེ་བ་སྲངས་པའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་བྱང་ལམ་འགའ་ཞིག་ཐོག་སྣོན་ས་སྣོན་
སྟེགས་ཀྱི་དྲག་གཞོན་རྒྱ་ཚོད་ཙམ་མམ་ཚུང་བཅད་འཇུག་པ་དང་། ཡང་འགའ་
ཞིག་ཐོག་གཏུག་རྩུབ་ཆེ་བ་ཡོང་ངེས།

གཏུག་རྩུབ་ལ་གདོང་ཡིན།

གཏུག་རྩུབ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ནི། ༡། སྲིད་སྦྱོང་ལམ་ལུགས་དེས་དུས་རྒྱུན་དུ་
འཇིགས་སྐྱེལ་བེད་སྲིད་གཏོང་བ་དང་། ༢། སྲིར་བཏང་དྲག་སྲིད་ལ་མི་བཞེན་
པའི་སྲིད་སྦྱོང་ལམ་ལུགས་ཤིག་གིས་འགོག་ཚེས་འབྱུང་འཇོམ་ཆེད་དྲག་གུགས་
ཅན་གྱི་བྱེད་ལས་ཁོ་ན་བེད་སྲིད་བྱེད་པའི་ཐག་གཅོད་བྱེད་པ། ༣། སྲིད་སྦྱོང་པའི་
བཀའ་མེད་པར་ས་གནས་ལས་བྱེད་པའམ་ཡང་ན་དམག་མི་དང་། སློར་སྲུང་ག་
སྲིར་བཏང་མང་ཚོགས་བཅས་ཀྱི་ནང་ནས་མི་སྐྱེར་པ་དག་གིས་གཏུག་རྩུབ་བྱེད་
རྒྱ་དང་དུ་སྐྱངས་པ་བཅས་ཡིན།

༡༡། གཞུང་འབྲེལ་དང་གཞུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་གཏུག་རྩུབ་ཁག

འཚེ་བ་སྲངས་པའི་འགོག་ཚེས་བའི་ཐད་དུ་སྟེན་གསོད་དང་། དམར་གསོད་།
ཉེས་བརྒྱུང་གཏོང་བ་བཅས་ཡོང་བ་དང་། དགོས་མཁོ་ལ་གཞིགས་ཉེ་འཚེ་བ་
སྲངས་པའི་བྱ་ཐབས་ཀྱི་ལམ་ནས་ཉུང་པ་སྟེན་པའི་ལ་ལན་རི་ལྟར་སྲིད་པའི་ཐག་
གཅོད་བྱ་རྒྱ་དེ་དག་ཡིད་འཇགས་བྱེད་དགོས་པ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན།

སྲིད་བཏང་ཇི་ཙམ་གྱིས་ལམ་ལུགས་དང་། སྲིད་གཞུང་དེས་སྲིད་དབང་སྐྱེར་སྲིད་
ཤས་ཆེ་བ་དེ་ཙམ་གྱིས་འཛོལ་བ་སྲངས་པའི་འགོག་ཚེལ་བའི་ཐད་དུ་གདུག་རྩུབ་
ཤུགས་ཆེ་བ་ཡོང་ངེས་ཡིན། འོན་ཀྱང་ཆེ་ཆུང་ལ་མ་ལྟོས་པར་འཛོལ་བ་ལ་བརྟེན་
པའི་སྲིད་སྲིད་ལམ་ལུགས་ཤིག་ལ་འཛོལ་བ་སྲངས་པའི་ལམ་ནས་ཁ་གཏད་བཅག་
ན་དེ་ལམ་ཆེ་བས་འཛོལ་བ་ལ་ལྲས་བཅོལ་བྱེད་ངེས་ཡིན།

ཁ། འགྱུར་མེད་བརྟན་པོར་གནས་པ།

གནས་ཚུལ་ཤེས་པའི་འགོག་ཚེལ་བ་ཚོས་འགག་རྩུབ་ཐུག་པའི་གནས་
སྐབས་སུ་འཛོལ་བ་སྲངས་པའི་ལྷེ་ཁག་གི་ཐོག་དུ་གདུག་རྩུབ་བྱུང་བ་ལ་མཚར་སྦྱང་
བྱེད་ཀྱི་མེད། ལས་འགུལ་ཕྱིར་འཐེན་བྱེད་པའམ་འཛོལ་བ་ལ་ལྲས་བཅོལ་ན།
མཇུག་འབྲས་ཚབས་ཆེན་ཡོང་བ་ཡིན། ལས་འགུལ་དོན་ཕན་ལྡན་པ་ཡོང་བ་ལ་
འགོག་ཚེལ་བ་ཚོས་གདུག་རྩུབ་དང་སྲུག་བསྐལ་ལ་བཟོད་བསྐྱོན་རྒྱན་འཁྲུངས་
དང་ལྷན་དུ་འཛིགས་ཞུས་བུལ་བ་དང་། འཛོལ་བ་སྲངས་པ། འགྱུར་མེད་བརྟན་
པའི་རང་བཞིན་བཅས་ལ་ཏྲག་ཏུ་དམ་འཛིན་དགོས། ལས་འགུལ་དེ་གདུག་རྩུབ་
གྱིས་བཅོམ་མི་ཐུབ་པ་ཁ་གཏད་པས་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་དུས་ཚོད་འགོར་བ་དང་།
དཀའ་སྲུག་གང་འཚམས་སྤྱིང་དགོས་པའང་ཡོང་སྲིད། དེའི་འབྲས་བུ་ཚབས་ཆེ་
འབྱུང་སྲིད་ཀྱང་། སྐབས་རེ་གལ་ཉེ་མང་གཞིར་འགྱུར་བ་གཏོང་དགོས་ཚེ་དེའི་
དགོས་མཁོ་ཡོད། ཡིན་ན་ཡང་། འཛོལ་བ་སྲངས་པའི་འཐབ་རྩོད་ནང་གི་འགོ་བློད་
དེས་ཚད་གཞིའི་གཞི་རྩ་གང་རུང་ལ་བརྟེན་ནས་འགོག་ཚེལ་བ་ཚོའི་བཟོད་བསྐྱོན་
གྱི་རྒྱས་པ་ལས་འགུལ་བའི་གདུག་རྩུབ་དང་དཀའ་སྲུག་སྤྱིང་དགོས་པའི་རེ་འདུན་

བྱས་ན་གྲང་པོ་མིན། གལ་ཏེ་འོས་པོ་མིན་པའི་ལས་འགུལ་ཞིག་འགོ་བརྩམས་
ཟེན་ཀྱང་། རང་ཤེད་དང་མཐེགས་བཟུང་བྱས་ཏེ་སྤྲོ་སྤྲུང་དུ་འཇུག་མི་ཉན།
འོན་ཀྱང་གལ་ཏེ་ཁས་ལེན་བརྟན་པོ་ཞིག་གསལ་ཡང་ན་ཞུས་པ་མེད་པའི་ལས་
འགུལ་དེ་ལས་ལྷན་ཤུགས་ཆེ་བའི་དགོས་མཁོ་ཡོད་ཆོ་ཕྱིར་འཐེན་རྒྱག་མི་རུང་།

སྐབས་རེ་ཐེ་ཁག་ཚུང་དུ་ཞིག་གིས་འཆར་གཞི་ལྡན་པའི་ཞུས་པ་མེད་ལ་ཉེན་
ཁ་ཅན་གྱི་ལས་འགུལ་ཞིག་དུག་གནོན་ཤུགས་ཆེ་ཡོང་བར་བེད་སྤྱོད་བཏང་བ་
དེས་ཉེན་ཁ་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་མཉམ་ཏུ་རྒྱུན་འཁྲོངས་དང་སེམས་ཤུགས། དང་
ཚུངས་བཅས་མཚོན་པར་བརྟེན་འགོག་ཚོལ་བའི་སྡོང་སྡོལ་ལེལ་རྒྱས་དང་དུག་
གནོན་གྱི་འཛིགས་པའི་འཕེལ་རིམ་འགོག་པ་ལ་རམ་འདེགས་ཀྱང་བྱེད་སྲིད།
འགྲུར་བཅོས་གྱི་ཐབས་ཤེས་གཅིག་གསལ་དེ་ལས་མང་བ་བཀོལ་སྤྱོད་བྱས་པ་ལ་
བརྟེན་ནས་གདུག་རྩལ་རྩལ་འགོག་ཐུབ་པའམ་ཉུང་དུ་གཏོང་ཐུབ་པ་ཡིན། འགོག་
ཚོལ་མང་དུ་འགྲོ་རྒྱུར་སྐྱུལ་སྡོང་བྱེད་པ་དང་རྒྱབ་སྐྱོར་བ་ཁ་བྲལ་གཏོང་བའི་རྒྱུ་
ལྡན་དུག་གནོན་དེ་ཁ་གཏད་པ་རང་ཐོག་ཏུ་སྐྱུར་ལོག་བྱེད་གྱི་ཡོད་པ་གསལ་པོ་
ཡོད་ན་གདུག་རྩལ་ཉུང་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན། འདི་འདྲ་བུར་སྐབས་ཁ་གཏད་པས་དུག་
གནོན་དང་གདུག་རྩལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འགྲོ་བ་དང་། དེ་རིགས་ལ་
དགག་བྱ་བྱེད་དགོས་པ་ཤེས་གྱི་ཡོད། ཁ་གཏད་པས་མཁོ་བཏགས་མ་ཞུས་ཚུན་
ལ་དུག་གནོན་རྒྱག་ཤོས་དེ་གཏོང་ཡང་སྲིད་པ་ཡིན།།

ལེའུ་ཉེར་བཞི་པ།

དྲག་གཞོན་ལ་གདོང་ལེན་ཆེད་ཆིག་སྒྲིལ་དང་སྒྲིག་ལམ།

ཆིག་སྒྲིལ་གྱི་དགོས་མཁོ།

དྲག་གཞོན་བྱང་སྐབས་འཆོ་བ་སྲངས་པའི་འགོག་ཚུལ་བ་ཚོས་རང་ཉེད་ཀྱི་
སྤོང་སྤོངས་དང་། རང་ཁུལ་གྱི་ཆིག་སྒྲིལ་ལ་དམ་འཛིན། འཆོ་བ་སྲངས་པའི་སྒྲིག་
ཁྲིམས་སྲུང་བ་དང་། འཐབ་ཚེད་སྲུ་མཐུད་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དོག་ཙུ་ཆ་ཆིག་སྒྲིལ་དགོས།
འཐབ་ཚེད་ཀྱི་དུས་རིམ་གྱི་འགོ་སྤོང་དུ་འཆོ་བ་སྲངས་པའི་སྡེ་ཁག་དེ་སློ་ཁ་མ་
རངས་པའི་སྡེ་ཁག་ཡོངས་དང་དོ་བོ་གཅིག་མཚུངས་སུ་ལྟ་སྲིད་པ་ཡིན། འཆོ་བ་
སྲངས་པའི་འགོག་ཚུལ་བ་ཚོ་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་དང་། སྒྲིག་འཇུགས་ནང་དུ་ཆ་གས་
ལེན་པའི་ཚད་གཞི་གཅིག་མཚུངས་མེད་པ་དང་ཉག་དུ་མགྲིན་དབྱངས་གཅིག་
འགྲུར་གྱི་རྒྱབ་སྐྱོར་ཡང་སྐོབ་ཀྱི་མེད། ལས་འགུལ་ནང་ཁུལ་གྱི་ཆིག་སྒྲིལ་ཡར་
རྒྱས་གཏོང་བ་དང་དམ་འཛིན་བྱེད་པའི་ཆེད་དུ་འབད་ཚུལ་ངེས་པར་བྱེད་དགོས།
འཆོ་བ་སྲངས་པའི་འཐབ་ཚེད་ཀྱི་ནང་དུ་སྤོང་སྤོངས་རྒྱུན་འཁྲོངས་བྱེད་རྒྱ་ཉི་ཤིན་
དུ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན། དེ་བྱེད་པ་ལ་རོ་བ་ཚེས་བྱས་ན་ཐབས་ལམ་བཞི་ཡོད་པར་
མངོན།

༡༥། རང་ཁུལ་ཆིག་སྒྲིལ་དང་། མཉམ་ཐུབ་ཀྱི་ཚོར་བ། འབྲེལ་བ་རྒྱུན་
འཁྲོངས་བྱེད་པ།

ལས་འགུལ་ནང་ཞུགས་མཁན་ཚོས་རྒྱུན་དུ་རང་ཉེད་སྐྱེར་ལ་ལས་འགུལ་རྒྱུན་
སྐྱོང་བའི་རྒྱབ་སྐྱོར་དང་སྤོང་སྤོངས་ཤུགས་སྐྱོད་པའི་ལས་འགུལ་རྒྱ་ཆེ་བ་ཞིག་གི་ཆ་

གས་ཡིན་པ་ཚོར་དགོས་ལ། དེ་བཞིན་གཞན་པ་ཚོས་སྤྱི་མཐུན་དེ་ལས་འགལ་བ་
 དང་མཉམ་དུ་གདུང་སེམས་མཉམ་བསྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་འང་ཚོར་དགོས། འདི་
 དག་ཡོང་བ་ལ་རྒྱན་གཏན་གྱི་འབྲེལ་བ་དང་མཇེའ་སེམས་མཚོན་པ་བྱེད་རྒྱ་
 གལ་ཆེན་པོ་ཡིན། འདི་དག་གི་ནང་དུ་ཆེག་སྒྲིལ་གྱི་མཚོན་ཉགས་ཀྱིན་པ་དང་།
 རྩ་སྒྲིག་གཏོང་བ། གཞུས་གཏོང་བ། ལོ་མ་བཤོད་བྱེད་པ། མི་མང་ཚོགས་འདུ་བྱེད་
 པ་བཅས་བསྐྱུས་ཡོད། གལ་ཏེ་རྒྱབ་སྐྱོར་ལྗོངས་ལྟ་བུ་དང་། འགོ་བྱེད། ལས་འགལ་བ་
 བཅས་ཀྱི་དབར་ལ་ཕན་ཚུན་འབྲེལ་ལམ་བསངས་པོ་འཛོག་པ་དང་ནང་ཁུལ་ལ་
 ཐུན་མོང་གི་ལྷ་བ་གཅིག་འགྱུར་ཞིག་བྱང་ན་ཕན་ཐོགས་ཡོད།

ལ། སྤྱི་མཐུན་འཐབ་ཚོར་བྱེད་པའི་སེམས་ཀྱི་རྩ་འཇུག་པ།
 འཐབ་ཚོར་སྤྱི་མཐུན་བྱེད་པའི་ཚོར་སེམས་ལ་རྒྱབ་གཏེར་བྱེད་པའི་འབད་
 ཚོལ་ངེས་པར་དུ་དགོས། ལས་འགལ་ནང་ཞུགས་སའམ་ཚོས་ལས་འགལ་དེ་དྲང་
 པོ་ཡིན་པ་དང་། ལྷན་ཟུངས་པའི་དམིགས་ལུལ་དེ་དོན་ཕན་ལྡན་པ་ཡིན་པ།
 དམིགས་ལུལ་དེ་བསྐྱུབ་པའི་ལས་འགལ་གྱི་ཐབས་ལམ་དེ་ཡང་ནོར་འཕྲུག་མེད་
 པར་བདམས་ཡོད་པའི་ཡིད་ཆེས་ངེས་པར་དུ་དགོས། གལ་ཏེ་འཐབ་ཚོར་གྱི་
 དམིགས་ལུལ་དང་ཐབས་ལམ་དེ་དག་སྤྱི་སྤྱོད་ཀྱི་ཆ་ནས་མང་ཚོགས་ཀྱིས་ངོས་
 ལེན་བཅུ་འཛོག་ཡོད་པའི་དངོས་པོ་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའམ་འཛོག་ཐུབ་པ་བྱུང་
 ན་ལས་འགལ་གྱི་ངོ་བོ་ཇི་ཅམ་ལེགས་པ་ཤེས་པའི་ཚོར་བྱིས་སེམས་ཀྱི་རྩ་
 འགོ་བ་ཡིན།

ག། མགོ་བཏགས་ལྷ་བའི་གཞི་ཚ་ཉུང་དུ་གཏོང་བ།

ལས་འགུལ་ལ་ལྷགས་མཁན་ཚོ་སེམས་ཤུགས་ཆག་པ་དང་ཐང་ཆད་པ་
འབྱུང་ངེས་པས་སེམས་ཚོར་འདི་དག་མ་ཡོང་བའི་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་ཐོག་ལ་
དམིགས་བསལ་དོ་སྣང་སྤྲོད་དགོས། ཚོར་སྣང་འདི་རིགས་སྡོན་འགོག་གམ་ཉུང་
དུ་གཏོང་བའི་ཐབས་ཤེས་ཐོག་མ་ཉིད་ནས་བྱེད་དགོས། མ་མཐར་ཡང་འཐབ་
ཚོད་དེར་ཐོག་མའི་ལས་འགུལ་བ་ཚོས་རྒྱབ་སྐྱོར་སྲུ་མཐུད་དེ་བྱེད་པ་དང་སྲུ་
ཀྱང་ལས་འགུལ་མི་འདོར་བ་བྱེད་རྒྱ་ནི་ཏ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན། ཁོང་ཚོའི་
སེམས་ཤུགས་ཀྱི་ཚེད་དུ་དམིགས་སྲུ་བཀར་ནས་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱས་པ་དེ་ཕན་ཐོགས་
པོ་ཡོང་སྲིད། སྐབས་དེ་དམིགས་བསལ་དགའ་དགའ་སྤྲོ་སྤྲོ་བྱས་ཀྱང་ཕན་ཐོགས་
ཡོད། འཐབ་ཚོད་ནང་འཇུ་ལ་ལྷགས་བྱས་པའི་རྒྱུན་གྱིས་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་
འགོག་ཚུལ་བ་དང་ཁོང་ཚོའི་ནང་མེར་སྣོ་ཆས་དང་ཁང་བ། དགོས་དངུལ་སོགས་
ཀྱི་དཀའ་ངལ་ཡོད་ཚེ་དེ་དག་མཁོ་སྤོད་བྱ་རྒྱུའི་འབད་ཚོལ་ཤུགས་ཆེ་ངེས་པར་དུ་
བྱེད་དགོས།

འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་བརྒྱུད་རིམ་ནང་དུ་སྤངས་པའི་དཀའ་སྤྲུག་དེ་
དག་སྐབས་དེ་འགོ་ཁྲིད་པ་ཚོས་འགྲེལ་བཤད་རྒྱག་སྤངས་ཀྱི་ཐོག་ནས་བཟོན་
བསྐྱེད་བྱེད་འོས་པ་ཞིག་དུ་མངོན་པ་བཟོ་ཐུབ། དཔེར་ན་སྣོ་ཡ་ཕེ་རི་ཀའི་འགོག་
ཚུལ་གྱི་འགོ་ཁྲིད་ཅིག་གིས་དྲང་བདེན་གྱི་དོན་དུ་དཀའ་སྤྲུག་སྤོང་བར་མི་མང་ལ་
འབོད་སྲུལ་བྱེད་སྐབས་ “ཉིན་ལྟར་ང་ཚོའི་མི་མང་གིས་དཀའ་སྤྲུག་སྤོང་གི་ཡོད་
ཀྱང་དེ་དག་ཚང་མ་འཕྲོ་བརྒྱུ་དུ་འགྲོ་གི་འདུག” ཅེས་བརྗོད་འདུག།

ང་། གཙུན་ཐབས་སམ་བཀག་མྱོང་། (ཉེས་ཆད།)

རྒྱལ་གཉེར་སྲུ་མཐུད་བྱེད་པའི་གནོན་ཤུགས་འདི་དག་འཆོ་བ་ཅན་གྱི་ཚོད་
སྟོག་ནང་སློག་འགལ་བྱས་པར་བེད་སྲོད་གཏོང་བའི་བཙོན་འཇུག་དང་ཉེས་པ་
སྲོག་ཐོག་གཏོང་བའི་ཉེས་ཆད་ལས་གཞི་ཚུའི་བྱེད་པར་ཆེ་བ་ཡོད། འཆོ་བ་
སྲངས་པའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་ནང་དུ་སྐབས་རེ་ལས་འགལ་ལ་ཞུགས་པའི་སྐྱོར་
འདེགས་བྱེད་པར་གཏམ་བཤད་ཀྱི་སྐྱལ་འདེད་བྱས་པ་ཙམ་གྱིས་འབྲས་པ་ཡིན།
གལ་ཉེ་གནོན་ཤུགས་འཚམ་པོ་མ་བྱུང་ན་ཐབས་ལམ་གཞན་དག་བེད་སྲོད་བྱེད་
ཆོག། ཐབས་ལམ་འདི་དག་གི་ནང་དུ་སོ་ལྟ་དང་། མང་ཚོགས་ཀྱི་ཞལ་འདོན།
སྐོར་ཞིབ། ཉེས་ཆད། རྒྱལ་གཏོང་བྱེད་མཁན་གྱི་མིང་གསལ་བསྐྱགས་བྱེད་པ།
ཚོགས་མིའི་ཐོབ་ཐང་གནས་སྐབས་མཚམས་འཇོག་བྱེད་པ། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱིས་
འབྲེལ་ཐག་གཅོད་པ། དཔལ་འབྱོར་གྱི་འབྲེལ་ལམ་གཅོད་པ། སྤྱང་གནས། འཆོ་
བ་སྲངས་པའི་སྐྱོ་བུར་བར་འཇུག་བཅས་ཚུད་ཡོད། འོན་ཀྱང་གཟུགས་ཐོག་གཏོང་
པ་ཡོང་རྒྱུའི་ཕྱིགས་ར་དང་འཇིགས་སྐྱལ་བེད་སྲོད་ཅུ་བ་ནས་གཏོང་མེ་ཉན།

གལ་ཉེ་འཆོ་བ་སྲངས་པའི་ཐབས་ལམ་འདི་དག་ལས་སྣོང་བྱུང་བ་དང་།
འགོག་ཚུལ་བ་ཚོ་སྤོ་ཐག་ཚོད་པོར་གནས་ཡོད་ན། ཁ་གཏད་ཀྱི་དུག་གནོན་ལས་
སྣོང་མེ་འབྱུང་བ་ཡིན། འོན་ཀྱང་འདི་འདྲ་ཡོང་བ་ལ་འགོག་ཚུལ་བ་ཚོས་འཆོ་བ་
སྲངས་པའི་སློག་ལམ་རྒྱན་འབྲེལ་བྱེད་དགོས།

དྲག་གཞོན་འགོག་ཐབས།

དྲག་པོའི་འཐབ་ཚེད་ཀྱི་ཐད་དུ་བོད་སྲོད་བྱེད་རྒྱའི་ཐབས་ལམ་དེ་དག་ལས།
འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚེད་ཀྱི་ཐད་དུ་དྲག་གཞོན་གྱི་ཐབས་ལམ་བོད་སྲོད་བྱ་རྒྱ
དེ་དགོན་པོ་ཡོད་པའི་རྒྱུ་ལྡན། ལས་འགུལ་ལ་སྤངས་འཛིན་བྱེད་པའི་ཁ་གཏད་
པའི་དཀའ་ངལ་དེ་ཡོད་གི་ཡོད། འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འགོག་ཚུལ་བའི་སྤོང་དུ་
གཏུག་རྒྱུ་དང་། དེ་བས་ཚབས་ཆེ་བའི་དྲག་གཞོན་བྱ་རྒྱུ་མཚན་མི་འདང་
བའི་དཀའ་ངལ་ཆེ་བ་ལེན་རྗེས་མའི་ནང་དུ་གསལ་བ་ལྟར། དེ་དག་བོད་སྲོད་
བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དོན་དམ་དུ་ཁ་གཏད་པ་རང་ཉིད་ཀྱི་གནས་བབས་ཉམས་
རྒྱུ་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན། སྲིད་སྲོད་ལམ་ལུགས་ཤིག་གིས་འཛམ་གླིང་དང་རྒྱལ་ནང་
གི་བསམ་ཚུལ་ལ་ཕྱིས་མེད་བྱེད་ཐུབ་པའི་ཚོར་བ་དེ་རྒྱ་རྒྱུ་ལྡན་མང་ལ་ལྟོས་ནས་
ཚད་གཞི་མི་འདྲ་བ་ཡོད། འདིར་སྲིད་སྲོད་ལམ་ལུགས་དེ་ག་འདྲ་ཞིག་ཡིན་མེད་
དང་། དེས་དོན་རྒྱུ་འགའ་ཞིག་གསང་བ་བྱེད་ཐུབ་པའི་རེ་རྒྱུ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་མེད།
དོན་རྒྱུ་དེ་དག་གིས་ལམ་ལུགས་དེར་གཞོན་སྲོད་ཇི་ཅམ་གཏོང་མིན། ལམ་
ལུགས་དེ་ལ་མི་དགའ་བའི་བསམ་ཚུལ་དེ་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་སྡེ་ཁག་གི་ཤོགས་སུ་
གྱུར་རམ། ཡང་ན་ཁ་གཏད་ཀྱི་འགུལ་རྒྱུ་བྱེད་ལས་སྲེལ་རྒྱའི་ཤོགས་སུ་འགྱུར་
ཀྱི་ཡོད་མེད་བཅས་བསྟུས་ཡོད། དྲག་གཞོན་གྱི་ཁ་གཏད་དུ་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་
སྲིག་ལམ་རྒྱུ་འཁྲུངས་བྱས་པས་དྲག་གཞོན་གང་འཚམས་འགོག་པ་དང་། ཁ་
གཏད་པར་དམིགས་བསལ་དཀའ་ངལ་ཆེན་པོ་བཟོ་བའི་རྒྱ་དུ་འགྲོ་བའི་ར་འཕྲོད་
གང་འཚམས་ཡོད།

ཁ་གཏང་པས་འཚོ་བར་དགའ་མོས་བྱེད་པ་ཡིན།

འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འགོག་ཚུལ་གྱི་ལས་འགུལ་ཞིག་འགོག་གཞིན་བྱ་རྒྱུར་
དམིགས་བསལ་དཀའ་ངལ་ཡོད་པའི་རྒྱུ་གྱིས་ཁ་གཏང་པས་འཚོ་བ་ཇི་བུང་འཚོ་
བ་སྤངས་པའི་འགོག་ཚུལ་བས་བཟོས་པར་བརྩི་བའམ། ཡང་ན་འཚོ་བའི་རིགས་
ག་འདྲ་ཞིག་བུང་ཡང་སྤོ་འདོགས་ལུང་བསྐྱགས་བྱེད་པ་དང་། ཚགས་ཤོག་ཏུ་
འགྲེམས་སྲིལ་གྱི་ཐབས་ཤེས་བྱེད་སྲིད། ཁ་གཏང་པས་འགོག་ཚུལ་བའི་འཚོ་བ་
སྤངས་པའི་སློབ་ལམ་གཏོར་བཤེག་གཏོང་བ་དང་འཚོ་བའི་སྐྱུལ་སྤོང་བྱ་རྒྱུའི་
ཐབས་ཤེས་བྱེད་ཀྱང་སྲིད་པ་ཡིན། འགོག་ཚུལ་གྱི་འཚོ་བས་འཚོ་བའི་དྲག་གཞིན་
ཁྲིམས་མཐུན་དུ་བཟོ་བ་ཡིན། ཁ་གཏང་པས་དྲག་གཞིན་ཏེ་ཅང་ཚབས་ཆེ་བྱས་ཏེ་
འཚོ་བའི་སྐྱུལ་སྤོང་བྱེད་པའམ་ཡང་ན་འབྲུག་རྒྱུན་སྤོང་པའི་ལས་བྱེད་པ་དང་ལྷུལ་
མ་རྒྱ་ལེན་བྱེད་པ་ཡིན། གལ་ཏེ་ཁ་གཏང་པས་ཐབས་ཤེས་འདི་འདྲ་བྱས་པ་མང་
ཚོགས་ཀྱིས་དོགས་པ་ཡིན་ན་གནས་ཚུལ་དེས་ཁོ་པའི་ནམ་རྒྱན་གྱི་རྒྱབ་སྐྱོར་དང་
དབང་ཆའི་གནས་བབ་ལ་གཞིན་སྦྱོན་གྲགས་ཆེ་གཏོང་སྲིད། སློབ་ལམ་ལྡན་པའི་
འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འགོག་ཚུལ་གྱིས་གནས་ཚུལ་དེ་རིགས་ཐེར་འདོན་བྱེད་པའི་
རམ་འདེགས་བྱེད་པ་ཡིན།

འཚོ་བ་སྤངས་པའི་ཀྱན་སྦྱོང་གྱི་དགོས་མཁོ།

དང་སྤངས་པ་ཚོས་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་སློབ་ལམ་འཁྲུང་རྒྱུའི་དགོས་མཁོ་དེ་
ནི་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་ལས་འགུལ་གྱི་ཐབས་ལམ་གྱི་རྣམ་གྲགས་ཀྱི་ཙ་བ་ལྟ་བུ་
ཡིན། འཚོ་བ་སྤངས་པའི་སློབ་ལམ་དེ་ཚོས་པ་དང་ཞི་བདེ་པ་ཚོས་དྲན་གཏམ་

གསར་སྐྱེ་བྱས་ཏེ་དོ་སྤོང་བྱས་པ་ཞིག་མིན། འཚོ་བ་སྤངས་པའི་སྤོང་ལམ་མེད་ན་
 ཁ་གཏད་པའི་དྲག་གཞོན་དེ་སྤོང་དོན་གྱི་འཐབ་རྩལ་(ལེའུ་བཙུ་བཞི་པ་)བརྒྱད་དེ་
 ཁོ་པའི་དབང་ཆར་གནོད་སྦྱོན་གཏོང་བའི་སྐྱར་འཕམ་མི་བྱེད་པ་དང་། འགྱུར་
 བའི་ཐབས་ཤེས་(ལེའུ་བཙུ་ལྔ་པ་)ཡང་བཞོལ་སྤོང་བྱེད་མི་ཐུབ།
 དོན་པན་ལྡན་པའི་གྲུབ་འབྲས་སྣ་མང་ཞིག་ཡོང་བ་ལ་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་ཀུན་
 སྤོང་གིས་མཐུན་འགྱུར་བྱེད་པར་ངེས། དེ་དག་གི་ནང་ནས་བཞི་ནི། ༡། རྒྱབ་སྦྱོར་
 དང་གཏད་སེམས་མཉམ་བསྐྱེད་ཐོབ་པ་དང་། ༢། འཚོ་སྦྱོན་ཉུང་དུ་གཏོང་བ།
 ༣། ཁ་གཏད་པའི་དམག་མིའི་ནང་དུ་ཡིད་ཆེས་ཉམས་པ་དང་དམག་མིའི་གྲུབ་
 ལོག་ཡན་ལའང་སྐྱལ་མ་བྱེད་པ། ༤། འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་རྩལ་ནང་དུ་
 འཇུ་ལ་ཞུགས་བྱེད་མཁན་ཆེས་མང་པོ་འགྲུགས་ཐུབ་པ་བཅས་ཡིན།

འཚོ་བས་ལས་འགྲུལ་ཉམས་ཀྱང་རི་ལྗར་གཏོང་བ།

འགོག་ཚེལ་པས་འཚོ་བ་འགོ་འཇུགས་བྱས་པ་དེས་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་ལས་
 འགྲུལ་གྱི་ནང་དུ་རྒྱས་སྟོབས་བསྐྱུན་པའི་བརྒྱད་རིམ་གོ་སྟོན་ཏུ་འཇུག་པ་དང་།
 ཁ་གཏད་པའི་སྤངས་འཛིན་བྱེད་པའི་ཐབས་ཤེས་གྱི་པན་རྒྱས་གོང་མཐོར་གཏོང་
 བ་ཡིན། འགོག་ཚེལ་བ་ཚོས་འཚོ་བ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གནད་དོན་དོ་མ་ལས་
 གཞན་དུ་དོ་སྤང་དེ། འཚོ་བ་དང་། འགོག་ཚེལ་བ་དང་། ཁ་གཏད་ཀྱི་སྤོང་སྟོབས་
 བཅས་ཀྱི་ཐོག་དུ་མི་གནས་པར་འཕོ་འགྱུར་འགྲོ་བ་ཡིན། འཚོ་བ་སྤངས་པའི་
 འཐབ་རྩལ་གྱི་ལས་འགྲུལ་གྱི་ནང་དུ་འཚོ་བའི་འགོ་འཇུགས་བྱས་པ་དེས། འཚོ་
 བ་སྤངས་པའི་སྐྱིག་ལམ་ཉམས་ཀྱང་གཏོང་བ་དང་། འཚོ་བའི་ལམ་དུ་སྐྱར་བའི་

མཐུན་འགྱུར་བྱེད་པ། ལས་འགུལ་འཐོར་བཤེག་གི་སྣ་འདུན་བཅས་བྱེད་པ་ཡིན།
 རྒྱ་ཁ་མ་ཚེམ་པའི་སྡེ་ཁག་གིས་འཚོ་བ་བེད་སྤྱོད་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ཚ་མི་
 ལྷོ་མས་པའི་ཚབས་ཚེའི་དྲག་གནོན་ཡོང་རྒྱ་དང་ཁ་གཏད་སྡེ་ཁག་གི་ནང་དུ་གོང་
 འཕེལ་དུ་འགྲོ་བཞིན་པའི་གདུང་སེམས་མཉམ་བསྐྱེད་ཇི་འདྲ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་གོ་
 རྟོག་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན། ལམ་སྤྱོད་ཡོང་བ་ལ་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་གོ་མཚོན་ཁོ་ན་བེད་
 སྤྱོད་བྱེད་དགོས།

གཏོར་བཤེག་དང་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་བྱེད་ལས།

བཀྲོ་སྤྱོད་འདིའི་ནང་དུ་མཁར་དབང་ངམ་རྒྱ་དངོས་གཏོར་བཤེག་གི་བྱེད་
 ལས་ལ་འགྲེལ་བརྗོད་བྱས་པའི་“གཏོར་བཤེག་”ནི་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་རྩེད་
 གྱི་རང་བཞིན་དང་མཐུན་ཐབས་མེད། གཏོར་བཤེག་གི་རྣམས་ཤུགས་དང་ཐབས་
 ཤེས་རྣམས་མི་འདྲ་བ་ཡིན།

- གཏོར་བཤེག་གིས་དྲག་དྲུག་ཁ་གཏད་པ་ལ་ཞབས་ཞུ་བྱེད་པའི་མི་རྣམས་དང་།
 ཉེས་མེད་ཉེ་འབྲེལ་སྤྱི་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་ཀུན་སྤྱོད་མེད་པའི་སྤྲོག་སྤྱོད་དང་
 མས་སྤྱོད་བཟོ་བའི་ཉེན་ཁ་ཡོད།
- རྣམས་པ་ཐུན་པའི་གཏོར་བཤེག་བྱེད་པར་འཆར་གཞི་ཉ་གོ་བ་དང་དེ་དག་
 གསང་རྟོལ་བྱེད་པའི་མོས་པ་དང་བར་ཆད་གཏོར་ཐུབ་པའི་སྐྱེས་བུ་རྣམས་
 གྱི་ཐད་དུ་འཚོ་བ་དངོས་སུ་བེད་སྤྱོད་བྱེད་པའི་མོས་འདུན་ཡོད་པ་ཞིག་
 དགོས།

- གཏོར་བཤེག་གི་དམིགས་ཡུལ་ལག་ལེན་དུ་འགེལ་བ་དང་འཆར་གཞི་
འདིང་བའི་སྐབས་སུ་གསང་རྒྱ་དགོས་པ་ཡིན།
- གཏོར་བཤེག་བྱེད་པ་ལ་མེ་ཉུང་ཤས་ཤིག་མ་གཏོགས་དགོས་མཁོ་མེད་
སྐབས་ཀྱས་པ་ལྟར་པའི་འགོག་རྒྱུ་བའི་གངས་འཕོར་ཉུང་དུ་གཏོང་བ་
ཡིན།
- གཏོར་བཤེག་བྱེད་པ་དེས་འཆོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚོད་ལ་ཚད་ཐུབ་ཀྱི་ཀུས་
པ་ཡོད་པའི་ཡིད་ཆེས་མེད་པའི་སྒྲིན་མཚོན་གྱི་ཡོད།
- གཏོར་བཤེག་ནི་སྤྱི་གཟུགས་དང་དངོས་པོའི་བྱེད་ལས་ཤིག་ཡིན་པ་ལས་མི་
ཚོས་དང་འབྲེལ་བའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་བྱེད་ལས་ཤིག་མིན།
- གཏོར་བཤེག་དང་འཆོ་བ་སྤངས་པའི་ལས་འགུལ་གྱི་གཞི་རྩ་དག་ནི་ཁ་
གཏད་པར་ཕམ་སྒྲིན་རི་ལྟར་གཏོང་བའི་ཁོར་ཡུག་ཁ་ཕྱོགས་མི་འདུ་བ་
གཉིས་སུ་གནས་ཡོད། འཆོ་བ་སྤངས་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱིས་ཆབ་འབངས་ཀྱི་
མོས་མཐུན་སྦྱོར་འཐེན་བྱེད་པར་བསྐྱེད་ཀྱི་ཡོད། འོན་ཀྱང་གཏོར་བཤེག་
གིས་མཁམ་དབང་རྩ་གཏོར་གཏོང་བ་བརྒྱུད་དེ་ཁ་གཏད་ལ་གདོང་ལེན་བྱེད་
ཀྱི་ཡོད།
- གང་དུ་སྐྱེས་བུ་ནམས་ཀྱི་གཟུགས་པོར་ཆས་སྒྲིན་ནམ། ཡང་ན་ཆོ་སྲོག་ལ་
གནོད་སྒྲིན་འབྱུང་ས་དེར། འཆོ་བ་སྤངས་པའི་སྤྱི་ཁག་དང་ལས་འགུལ་སྤྱི་
ཡོངས་ལ་གདུང་སེམས་མཉམ་བསྐྱེད་དང་རྒྱབ་སྐྱོར་གང་འཚམས་བརྒྱག་
ཉེན་ཡོད།
- གཏོར་བཤེག་བྱས་པ་དེར་ཆེས་དོ་ཡ་མི་སྣོ་མས་པའི་དུག་གཞོན་ཡོང་བའི་

རྒྱལ་ཚུལ་འགྱུར་ཉེན་ཡོད། གཏོར་བཤེག་གིས་སྐུལ་སྐྱོད་བྱས་པའི་དྲུག་གོན་གྱིས་ཁ་གཏད་པའི་ལྷོས་བཅས་ཀྱི་དབང་ཚའི་གནས་བབས་ཉམས་ཀྱང་དྲུ་གཏོར་མི་ཐུབ།

འཚོ་བར་སྐྱུང་ཉེན་ཚེ་བའི་ལམ་གཞན་ལག།

འཚོ་བའི་ནང་དུ་སྐྱུང་རྒྱུའི་ལམ་གཅིག་ནི། འཕོག་ཚེལ་བ་ཚོས་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་གནས་སྐབས་འགའ་ཞིག་གི་ཚེད་དུ་འཚོ་བ་བེད་སྤྱོད་གཏོར་རྒྱུར་གྱི་སྐྱིག་བྱེད་པ་དེ་ཡིན། དེ་ལྟ་བུའི་གྲ་སྐྱིག་གི་དམིགས་བསལ་འགག་ཚུར་ཐུག་པའི་གནས་སྐབས་ཤིག་ལ་འཚོ་བ་གང་འཚམས་ཤིག་བྱུང་ཟིན་ཡོད་ཚེ། གྲ་སྐྱིག་དེ་ལྟ་བུ་ལ་དངོས་སུ་འཚོ་བ་བེད་སྤྱོད་གཏོར་རྒྱུར་ཚེས་སྤྱོད་རུ་ཚེ་བའི་འདུན་པ་ཞིག་ཡོད།

སྐྱིག་ལམ་གྱི་དགོས་མཁོ།

གང་དུ་ལས་འགུལ་ལ་ཞུགས་མཁན་ཚོར། འཚོ་བ་སྐྱངས་པའི་ཐབས་ལམ་གྱི་སྐོར་ལ་གོ་རྟོགས་མཐེལ་ཕྱིན་པ་མེད་པ་དང་། ཉམས་སྤྱོད་མེད་པ། འཚོ་བ་འབྱུང་སྲིད་པའི་ཉེན་ཁ་དམིགས་བསལ་ཅན་ཡོད་སྐབས་སུ་སྐྱིག་ལམ་ནི་ལྷག་པར་གལ་ཚེན་པོ་ཡིན།

སྐྱིག་ལམ་འདིའི་ནང་དུ་ཀྱང་སྤྱོད་གྱི་དམའ་མཐའ་ཚད་གཞི་ངེས་ཅན་འགའ་ཞིག་ལ་སྐྱུང་བ་ཚེ་ཞུ་ཡང་འདུས་ཡོད། དགོས་མཁོ་ཡོད་པའི་སྐྱིག་ལམ་གྱི་ཚད་གཞི་དང་དབྱེ་བ་ནི་གནས་སྐབས་ལ་ལྷོས་ཉེ་འགྱུར་བ་འགྲོ་བ་ཡིན། སྐྱིག་ལམ་མེད་པ་ཡིན་ན། ཐབས་ལམ་འདི་བེད་སྤྱོད་ཀྱས་པ་ལྷན་པ་ཞིག་ཡོང་རྒྱུ་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བའམ། ཡང་ན་བཀོལ་མི་ཐུབ་པའང་ཡོང་སྲིད།

འཐབ་ཚོད་ནང་དུ་སྲི་མཐུན་དེ་ཆ་ཤས་ལེན་རྒྱ་དང་། འཇིགས་ཀྱིས་ལ་མགོ་
མི་སྐྱར་བ་བཅས་ནི་སློག་ལམ་གྱི་དམིགས་ཡུལ་གཙོ་བོ་དག་ཡིན། འདི་དག་གི་
རྗེས་སུ་འཆོ་བ་སྤངས་པའི་ཀྱན་སྦྱོད་ལ་སྤང་བ་སྐྱེ་བུ་རྩུ་དེ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བའི་
གནད་དོན་གཅིག་ལྟར་ཡིན།

བཀོད་མངགས་དང་འཆར་གཞི་ལ་ཉན་འཛིག་བྱ་རྒྱུ་དེ་སློག་ལམ་ནང་དུ་
བསྐྱུས་ཡོད། སློག་ལམ་གྱིས་མི་མང་ནས་དྲག་གནོན་ཚབས་ཆེར་གདོང་ལེན་བྱེད་
པ་དང་། ཁོང་ཚོའི་དམིགས་ཡུལ་ཐོག་ཀྱས་ཤུགས་ཆེ་ཤོས་དེ་འདོན་པའི་ཆེད་
རམ་འདེགས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། སློག་ལམ་དེ་འདྲ་འདིས་ཚོགས་པ་སྤང་གསུམ་པ་དག་
གི་ལས་འགུལ་དེ་དང་། སྤྱིར་བཏང་མང་ཚོགས་ཀྱི་བྲག་ཁ་གཏད་པ་བཅས་པས་
གྲས་བཅི་ཡོང་བར་མཐུན་འགྱུར་ཡང་བྱེད་པ་ཡིན།

འཆོ་བ་སྤངས་པའི་སློག་ལམ་དར་སྤེལ་གཏོང་བ།

འཆོ་བ་སྤངས་པའི་བྱེད་ལས་ཕལ་ཆེ་བ་རྒྱན་དུ་འགལ་རྒྱ་དང་རྗེ་དྲག་ཅན་གྱི་
གནས་སྤངས་ཤིག་གི་ནང་དུ་ཡོང་གི་ཡོད་ཀྱང་། འཆོ་བར་སྦྲོན་འགོག་དང་སློག་
ལམ་བསྤང་བ་སྐྱེ་བུ་དྲུབ་པ་ཡིན། འཆོ་བ་སྤངས་པ་དང་སློག་ལམ་ལྡན་པའི་ལམ་
ནས་རྗེ་དྲག་དང་དྲག་གནོན་སེལ་ཐུབ་པ་ཡིན།
གནས་ཚུལ་འགའ་ཞིག་གི་ཐད་ལ་འཆོ་བ་སྤངས་པའི་ལས་འགུལ་ནང་ཞུགས་
མཁན་ཚོས་རང་གི་ཐད་ཚོར་རམ་ཡང་ན། སྤྱིར་བཏང་བསྐྱུན་ཤིས་ལ་བརྟེན་ནས་
དར་སྤེལ་བྱེད་པའི་འབད་ཚོལ་སྦྲོན་མ་མི་དགོས་པར་འཆོ་བ་སྤངས་པའི་སློག་
ལམ་ལ་བརྩི་སྤང་བྱེད་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་ཉེན་ཁ་ཅན་གྱི་གནས་སྤངས་ཀྱི་ནང་དུ།

འཚོ་བ་སྤངས་པའི་སྤྲིག་ལམ་དར་སྤེལ་བྱེད་པར་འབད་ཚོལ་ཤུགས་ཆེ་དགོས་པ་
 ཡིན། འཚོ་བ་སྤངས་པའི་ལས་འགུལ་ནང་གི་སྤྲིག་ལམ་གཙོ་ཆེ་བ་སྤྲིག་རང་སྤང་
 བྱེད་པ་དེ་ཡིན། འགོག་ཚོལ་བ་ཚོས་སེམས་རྒྱུད་དམ་སྒོ་གྲོས་ལ་ཤུགས་རྒྱུན་ནམ་
 ལུས་ཤུགས་ཚད་ལྡན་སྤྲོད་ཀྱི་ཡོད་ན་སྤྲིག་ལམ་སྐྱུལ་མ་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་ལྟ་
 ཚོགས་བསྟེན་པ་ལ་ཕན་ལུས་ཡོད། སྤྲིག་ལམ་སྐྱུལ་མ་བྱེད་པ་ལ་སྒོ་བ་གསོ་དང་།
 རེ་སྐྱུལ། དམ་བཅའ། དེ་བཞིན་སྤྲིག་གཞི་འཁོད་པའི་འགྲུམས་ཤོག་དང་བཀོད་
 སྤྲིག་བྱེད་པ་སོགས་ཐབས་ལམ་ལྟ་ཚོགས་བེད་སྤྲོད་བྱ་རྒྱུ་ཡོད།

འཚོ་བ་ལྡན་པའི་གནས་སྤངས་ཀྱི་ནང་དུ་སྐབས་རེ་འགོ་བྱིན་ཚོས་འཚོ་བ་
 སྤངས་པའི་ལས་འགུལ་མཚམས་འཛིག་གམ་སྤྱིར་བཤོལ་བྱེད་པ་ཡིན། འཚོ་བའི་
 རྩོགས་སུ་མི་འབྲིང་པའི་ཐབས་ལམ་དག་སྐབས་བསྐྱུན་གཞན་དག་ལུས་ཤུགས་
 ལྡན་པའི་སྐྱུལ་སྤྲོད་བྱེད་པའི་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་ཐབས་ལམ་གྱི་ཚབ་བྱས་ཀྱང་
 འབྲས། དགྲ་སྤེའི་བཅོན་ཚོལ་ཞིག་གི་མཉུན་དུ་ཕམ་ཉེས་དང་འཚོ་བ་གཉི་ག་སྤྲོད་
 འགོག་གི་ཆེད་དུ་སྤྲིག་ལམ་ཉ་ཅང་ནོན་པོ་དགོས་པ་ཡིན། གལ་ཏེ་འགོ་བྱིན་ཚོས་
 ལག་འཛིངས་སམ་གདོང་ཐུག་འགོག་པར་འདོད་ན། འཚོ་བ་སྤངས་པའི་ལྟེ་ཁག་
 ས་ཆ་གཞན་དུ་སྤྲོད་དང་། ཚོགས་འཛོམས་གྲོལ་དུ་འཇུག་པའམ་ཡང་ན། ལས་
 འགུལ་གྱི་རོ་བོ་སྐབས་བདེ་གཞན་དུ་བསྐྱར་ན་ལེགས། གལ་ཏེ་ཡོང་སྤྲོད་པའི་
 བཅོན་ཚོལ་ལ་དངོས་སུ་གདོང་ཐུག་བྱེད་རྒྱུ་ཡིན་ན། སྤྲིག་ལམ་དང་འཚོ་བ་སྤྲོད་བ་
 གཉི་ག་དགོས་པ་ཡིན།

གང་དུ་འགུལ་རྒྱ་དང་རྩ་བ་ལྟ་བུ་བཅའ་དུ་གྱུར་ས་དེར། སྐབས་རེ་དཔེར་
 བ་མང་ཚོགས་ཀྱི་རམ་སྐྱོན་ལྟ་བུའི་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱིས་འཚོ་བ་

འཕོག་པ་དང་ཆབས་ཅིག་སེམས་ཀྱི་ཚོར་བ་ཕྱི་ལ་མངོན་དུ་འཇུག་སྲིད། འཚོ་བ་
 སྲངས་པའི་སྐྱིག་ལམ་གཅེས་སྦྱོང་དང་གཅེས་འཛིན་བྱེད་པ་ལ་གནས་ཚད་མཐོ་
 བའི་སེམས་ཤུགས་ཏུ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན། འཕོག་རྒྱུ་བའི་ཁྲིད་དུ་ཁ་གཏད་
 པར་མེད་པའི་སློབས་ཤུགས་ཀྱི་འབྲུང་ཁུངས་ཁྱད་པར་ཅན་འགས་ཁོང་ཚོར་རྒྱབ་
 སྐྱོར་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་ལྟམ་པའི་ཚོར་བ་དེས་སེམས་ཤུགས་ཡང་ཡང་སྦྱོར་བ་ཡིན།
 ཚོར་བ་འདི་ནི་ཁོང་ཚོའི་ལས་འགུལ་གྱི་ཐབས་ལམ་དང་། རོན་གནད་ཀྱི་དྲང་
 བདེན། འབྲུང་དེས་པའི་རྒྱལ་ཁའམ་ཡང་ན། སློབས་ཤུགས་ལྡན་པའི་གྲོགས་པོའི་
 རྒྱབ་རྟེན་ཡོད་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་སྲིད། འཚོ་བ་སྲངས་པའི་སྐྱིག་ལམ་སྲུང་བ་ལ་
 ཐབས་ལམ་གཞན་ཡང་དགོས་པ་ཡིན། ལས་འགུལ་དེ་གང་གི་ཕྱིར་མཐའ་གཅིག་
 དུ་འཚོ་བ་སྲངས་པ་ལ་བརྟེན་དགོས་པའི་གནད་དོན་རྟོགས་དགོས་པ་ཡིན།

སྐྱིག་འཇུགས་སྲུས་དག་པོ་དང་། རྫོགས་ལྡན་པའི་འགོ་ཁྲིད། རོ་སྤང་ཆེན་པོ་
 དང་རྫོ་རྩ་ལ་གྱི་རྫོ་ནས་བཟོ་འདོད་བྱས་པའི་འཆར་གཞི། ལས་འགུལ་ནང་གི་རྒྱས་
 པ་ལྡན་པའི་ཕན་ཚུན་གོ་བརྗེ་སྦྱོར་པའི་ཐབས་ལམ་བཅས་ཀྱིས་འཚོ་བ་སྲངས་པའི་
 སྐྱིག་ལམ་རྒྱན་འཁྲོངས་དང་གཅེས་འཛིན་ཡོང་བར་མཐུན་འགྱུར་ཤུགས་ཆེ་བྱེད་
 ཀྱིན་ཡོད། འཐབ་བྱས་དང་། འཐབ་རྩལ། ཐབས་ལམ་བྱེ་བྲག་པ་བཅས་ལ་དོ་
 ལྷང་འཕར་མ་སྲུང་དེ་འདེམས་དགོས། སློབ་གསའི་ལྗེ་ཚོན་དང་། ལས་གྲུ་མཁས་
 པའི་བཤོ་སླེང་། ལྷི་ཚོགས་རྫོས་གར་དང་དེ་མེན་ཐབས་ལམ་གཞན་སོགས་བརྒྱད་
 དེ་དམིགས་བསལ་ལས་བྱེད་དང་སྦྱིར་བཏང་ལས་འགུལ་ནང་ཞུགས་མཁན་ཚོར་
 སྦྱོང་བ་དར་སྦྱོར་རྒྱ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན། སྐྱིག་ལམ་དར་སྤེལ་དང་འཚོ་བ་ལྡན་
 འཕོག་གི་ཆེད་དུ་གསུང་བཤད་དང་། གསུང་འཕྲིན། ས་གནས་ས་ཐོག་གི་རེ་སྐུལ་

བཅས་པོད་སྤྱོད་ཀྱང་ཡང་ཡང་བྱེད་པ་ཡིན།

འཆོ་བ་སྲངས་པའི་ཐེ་ལག་གི་རྣམ་པ་ལྡན་པའི་གོ་སྐྱོད་དང་ཕན་ཚུན་འབྲེལ་
བས་ཀྱང་འཆོ་བ་སྲངས་པའི་སྐྱོད་ལམ་ལ་སྐྱུན་འགྱུར་བྱེད་པ་ཡིན། གསལ་ཁ་
དོད་པའི་བཀོད་འདོམས་དང་གནད་དོན་གཤམ་དོན་གས་ཀྱི་འབྲེལ་བས་མེད་ཀྱན་
སྤྱོད་ལ་སྤྲོད་སྤོང་སྤྱོད་དང་བྱེ་བྲག་གང་ཡང་བྱེད་ཐུབ། རམ་སྤོང་ཞིག་སྐྱོད་ལམ་དང་
ལྡན་ཞིང་འཆོ་བ་སྲངས་པའི་རང་བཞིན་དུ་གནས་སུ་འཇུག་པ་ལ་“བཀོད་སྐྱོད་
པ།”པོད་སྤྱོད་བཏང་ཡང་འབྲུས། འཆོ་བ་སྲངས་པའི་སྐྱོད་ལམ་གྱི་དམ་བཅའ་
པོད་སྤྱོད་བཏང་བ་ཡང་བྱུང་ཡོད།

འགོ་ཁྲིད་པ་ཚོ་འཛིན་བཟུང་བྱས་མིན་ལ་ས་སྤོས་པར་མི་གཞན་པ་ཚོས་སྐྱོད་
ལམ་རྒྱན་སྤྱོད་ལ་རོགས་བྱེད་པ་དང་། འགོ་ཁྲིད་ཀྱི་གོ་གནས་སུ་གོམ་པ་སྤོ་བྱུང་བ་
བྱ་རྒྱ་དེ་གལ་འགངས་ཆེན་པོ་ཡིན། རྣམས་རེ་ཡོངས་གྲགས་ཡིན་པའི་འགོ་ཁྲིད་
དེ་དག་འཛིན་བཟུང་བྱས་ཏེ་འགོ་ཁྲིད་ཀྱི་གནས་བབ་ཁ་བཀམ་པ་དང་འཆོ་བ་
སྲངས་པའི་ལས་འགུལ་གྱི་འགོ་འཁྲིད་པ་ལ་དབྱས་འདུས་ཀྱི་ཚུལ་བ་ཉུང་དུ་སྤྱིན་
པ་བཅས་ཀྱི་སྤྱོད་སུ་སྤྱོད་སྤོང་སྤྱོད་པ་ཡིན། རྣམས་གཞན་དུ་འཆོ་བ་སྲངས་པའི་
སྐྱོད་ལམ་རྒྱན་འཁྲིངས་ཀྱི་གོ་གནས་བྱེད་པ་ལ་འཆོ་བ་སྲངས་པའི་ལས་འགུལ་བ་ཚོ་
ལ་འདྲ་མཉམ་གྱི་གཞུང་འཛིན་པའི་བྱེད་ཚོས་ལྡན་པའི་སྤོངས་ཤུགས་ཆེ་ཏུ་འགྲོ་
བའང་སྤོད། གལ་ཏེ་ཚབས་ཆེའི་འཆོ་བ་འབྱུང་བ་མངོན་ཆོ། འཆོ་བ་དེ་འགོག་པ་
ལ་ལག་ལེན་གྱི་རྣམ་པ་ཆེ་བའི་འཆོ་བ་སྲངས་པའི་ཐེ་གོ་གནས་བྱེད་དགོས།

སྲང་འཛིན་མི་བྱེད་པ།

འདས་པའི་འཚོ་བ་སྲངས་པའི་འཐབ་ཚེད་འགའ་ཞིག་གི་ནང་དུ་འཕོག་ཚོལ་
བས་ཁ་གཏད་པ་ཚོར་མངོན་གསལ་གྱིས་སྲང་འཛིན་གསལ་པོ་བྱས་ཡོད། འོན་
ཀྱང་འཚོ་བ་སྲངས་པའི་ལས་འགུལ་གྱི་བྱེད་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གིས། དེ་ནི་
འཁོན་འཛིན་མི་བྱེད་པའི་རྣམས་པ་ཡར་རྒྱས་གཏོང་བ་ལ་འོས་ཤིང་འཚོ་བ་སྲངས་པའི་
སྐྱེགས་འདོར་བརྒྱུད་ལེན་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད། འཚོ་བ་སྲངས་པའི་
ལས་འགུལ་ནང་གི་སྐྱབ་པ་ཉམས་ལེན་པ་ཚོས་ཁ་གཏད་པར་བརྩེ་བའང་བྱེད་མི་
དགོས་ལ། ཁ་གཏད་པའི་ལྷ་བ་རང་སྤྱོད་སྲུ་བསྐྱར་བའི་འབད་ཚོལ་ཡང་བྱེད་མི་
དགོས། དེ་དག་ནི་དོན་དངོས་སུ་འཐབ་ཚེད་འདི་རིགས་ཀྱི་རྒྱན་ལྡན་མ་ཡིན་པའི་
བྱེད་ཚོས་རྣམས་ཡིན། ཡིན་ན་ཡང་འཕོག་ཚོལ་བ་ཚོས་སྲང་བྱེགས་དང་འཁོན་
འཛིན་སྲིང་ཐུབ་ཚེ། འཚོ་བ་སྲངས་པའི་སྐྱིག་ལམ་དང་སྦྱིར་བཏང་པའི་སྐྱོགས་
གཉིས་ཀ་རྣམས་པ་ཚེ་དུ་གཏོང་གི་ཡོད་པ་དེའང་དངོས་འབྲེལ་ཡིན།

དུག་གཞོན་གྱི་རྣམས་པ་མི་ཐོན་པའི་རང་བཞིན།

གལ་ཏེ་འཚོ་བ་སྲངས་པའི་འཕོག་ཚོལ་བ་ཚོ་འཛིགས་ཞུས་མེད་པར་གནས་
པ་དང་། འཚོ་བ་སྲངས་པའི་སྐྱིག་ལམ་འཁྲུང་བ། བཀའ་ལ་བརྩེ་མེད་བྱས་པ་
ལས་བྱུང་བའི་དཀའ་སྤུག་དུང་ལེན་བྱེད་པ་དང་། ལྷ་ཚུགས་མཐར་བསྐྱེལ་བྱེད་
པའི་ཚོད་སེམས་ཡོད་ན། ཁ་གཏད་ཀྱིས་རང་ཉིད་ཀྱི་འདོད་པ་བཞིན་མགོ་སྐྱར་དུ་
འཇུག་པའི་བཙན་ཤིང་གྱི་འབད་བཙོན་འཕོག་ཐུབ་པ་ཡིན།

འཕོ་ཁྲིད་འཛིན་བརྒྱུད་བྱེད་པ་དང་། སྐྱིག་འཇུགས་བཀག་འཕོག་བྱེད་པ་

ཙམ་གྱིས་འགོག་ཚེ་ལ་མཚམས་འཛིག་མི་ཐུབ། ལས་འགུལ་གྱི་རང་སྤོངས་ཞུན་
 པོ་ཡོད་པ་དང་མི་མང་ལ་འཇིགས་ཞུམ་ཡོད་པའི་སྐབས་ཁོ་ནར་ལས་འགུལ་
 དབུགས་སུ་བ་གཏོང་སྲིད་པ་ཡིན། དེ་འདྲའི་དབུགས་ཞུན་དེས་གཤམ་གསལ་ཙམ་
 རྒྱན་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ལས་འགུལ་གཏོར་བཤེག་གཏོང་བར་ལམ་སྟོང་མི་ཡོང་བ་
 ཡིན།

- འཚོ་བ་སྤངས་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་སྐོར་ལ་སྟོབ་གསའི་ལས་རིམ་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བ་
 དང་ཞིབ་ཚགས་གཏོང་བའི་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་སྐབས།
- མི་མང་ལ་ཐབས་ལམ་བཅད་སྟོན་གཏོང་བའི་ཉམས་ཚུངས་གང་འཚམས་ཡོད་
 སྐབས།
- ལམ་འདིའི་ནང་དུ་འགོག་ཚེ་ལ་ཇི་ལྟར་བྱེད་པའི་ལག་དེབ་རྒྱ་ཆེར་བཀོ་
 འགྲམས་བྱེད་པ་དང་ལྷ་ས་ནས་སྟོང་བདར་ཡོད་པའི་སྐབས།
- རྩོན་ཚུངས་གཅིག་རྗེས་གཉིས་མཐུད་ཀྱི་བར་རིམ་ལྡན་པའི་འགོ་ཁྲིད་
 འདེམས་སྐྱེད་བྱས་ཟེན་པའི་སྐབས།
- འགོ་ཁྲིད་ཚོན་མཚོས་འཛིན་བཟུང་གི་ཉེན་ཁ་ལ་མ་ལྟོས་པར་འཇིགས་ཞུམ་
 བྲལ་བའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་མིག་ལྟོས་བཞག་ཡོད་པའི་སྐབས།
 འདི་དག་གི་གྲུབ་འབྲས་ནི། འགོ་ཁྲིད་ཀྱི་ལས་འགན་ཁ་བཟུམ་པ་དང་།
 རང་གིས་རང་ལ་ཡོད་ཆེས་གོང་འཕེལ་འགྲོ་བ། འཚོ་བ་སྤངས་པའི་སྐྱིག་ལམ་ལ་
 བརྟེན་བྱེད་པ་བཅས་ཡོང་བ་ཡིན།
 དབུགས་ཞུན་གྱི་ཐབས་ལམ་རྣམས་འགོག་ཚེ་ལ་གྱི་དོན་གནད་གསར་པའང་
 ཚགས་སྲིད། འདི་ནི་སྤེལ་བའི་ཐོག་མའི་དགོས་འདུན་དེ་མང་དུ་གཏོང་བ་དང་

གཅིག་པ་མིན། ཐོག་མའི་དམིགས་ཡུལ་གྱི་ཆེད་དུ་གནོན་ཤུགས་སྤོང་པ་ལ་སྲིད་
དོན་གྱི་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པ་དང་། སྤྱི་དམངས་ཀྱི་བཀའ་བརྩི་དང་ལེན་མི་ཞུ་བ་
བཅས་ལག་ལེན་འགོལ་ཆེད་དུག་གནོན་གྱི་ཐབས་ཤེས་ཐ་དག་དོན་གནད་གསར་
པ་ཞིག་ཡིན་པ་སྣང་བེད་སྤོང་བཏང་ན་འཐུས་པ་ཡིན། གནས་སྤངས་འདིའི་ནང་
དུ་དུག་གནོན་གྱི་ཉུས་པ་ཆེ་ཙུ་ཇི་ཙམ་བཏང་ཡང་ལམ་སྟོང་མི་ཡོང་བ་དང་། དེའི་
ཚབ་དུ་ཁ་གཏད་གྱི་དཀའ་ངལ་ཆེ་ཙུ་འགྲོ་བ་དང་དབང་ཆ་ཡང་དེ་བས་ཉམས་
ལྷན་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན། དུག་གནོན་དེས་ད་དུང་ཁ་གཏད་གྱི་ཐད་དུ་སྲིད་དོན་གྱི་
འཐབ་རྩལ་“རྒྱུ་ཉུས་” གྱི་ཉུས་ཤུགས་ཀྱི་སྤོང་ཡང་བྱེད་སྲིད།

ལེའུ་ཉེར་ལྔ་པ།
 སྲིད་དོན་གྱི་འཐབ་རྩལ། ལུ་ཇི་ཉ་སྲ།

ཁ་གཏང་པར་གནོད་སྐྱོན་གཏོང་བ།

སྲིད་དོན་གྱི་འཐབ་རྩལ་ནི་འཚོ་བའི་དྲག་གཞོན་ལ་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་ལས་
 འགུལ་གྱིས་ཁ་གཏང་བཅར་བའི་བརྒྱད་རིམ་ཞིག་ཡིན། འཚོ་བའི་དྲག་གཞོན་གྱི་
 ཐད་དུ་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་སྐྱིག་ལམ་རྒྱན་འཁྱོངས་དང་བཅས་ཏེ་བཞུགས་པ་དེས་
 ཁ་གཏང་གྱི་དྲག་གཞོན་ཐ་ལམ་གྱི་རྣམ་པར་ཐེར་འདོན་བྱེད་པའི་རྒྱ་རུ་འགྲོ་བ་
 ཡིན། འདི་ལ་བརྟེན་ནས་རིམ་པས་བསམ་ཚུལ་གྱི་འགྱུར་བ་དང་། དེ་ནས་འཚོ་
 བ་སྤངས་པའི་སྡེ་ཁག་ལ་ཕན་པའི་དབང་ཆའི་འབྲེལ་བར་འགྱུར་བ་འགྲོ་བའི་
 རྒྱགས་སུ་འཁྲིད་པ་ཡིན། འགྱུར་བ་འདི་དག་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་སྡེ་ཁག་ལ་རྒྱབ་
 སྐྱོར་ཤུགས་ཆེ་རུ་འགྲོ་བའི་སྐབས་དེར་ཁ་གཏང་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་ཕྱིར་འཐེན་བྱས་པ་
 ལ་བརྟེན་ནས་ཡོང་གི་ཡོད། འགོག་ཚུལ་པའི་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་ལས་འགུལ་དེས་
 ཁ་གཏང་གྱི་དྲག་གཞོན་དེ་སྲིད་དོན་གྱི་ལྗེད་ཡང་མི་སྣོན་པས་འགྱུར་བའི་རམ་
 འདེགས་བྱེད་གྱི་ཡོད། འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་རྩལ་ཚོད་ཚང་མའི་ནང་དུ་སྲིད་དོན་
 གྱི་འཐབ་རྩལ་ལ་འགྲོ་རྒྱགས་མེད་པ་དང་། བོང་གསལ་སྡེ་ཚན་གཉིས་པའི་ནང་
 དུ་གསལ་བའི་ཐབས་ལམ་གྱི་བྲག་པ་ཕལ་ཆེ་བ་བརྒྱད་རིམ་འདིར་མི་སྣོན་པ་ཡིན།
 སྲིད་དོན་གྱི་འཐབ་རྩལ་ནི་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་སྡེ་ཚན་ཆེ་ཁག་གསུམ་གྱི་ནང་དུ་འགྲོ་
 རྒྱགས་ཡོད།

- རྒྱལ་སྤྱི་འམ་ས་གནས་ས་ཐོག་ཏུ་ཡོད་པའི་སེམས་ཐག་མ་བཅད་པའི་ཚོགས་པ་སྤང་གསུམ་པ།
- ཁ་གཏད་པའི་རྒྱན་གཏན་གྱི་རྒྱབ་སྐྱོར་བ།
- སྤྱིར་བཏང་སློལ་མ་ཚེམ་པའི་མེ་ཁག།

སེམས་ཐག་མ་བཅད་པའི་མེ་ཚན་སྤང་གསུམ་པ་དག་གི་སློལ་འགྲུག་ཐབས།

འཚོ་བ་སྤངས་པའི་མི་མང་ཐོག་དྲུག་གོན་བྱས་པ་དེས། འཐབ་ཚོད་ལ་རྒྱ་
 ཆེ་བའི་དོ་སྤང་དང་དཀའ་སྤུག་སྤོང་བཞིན་པའི་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་མེ་ཁག་ལ་
 གཏུང་སེམས་མཉམ་བསྐྱེད་ཀྱི་ཚོར་བ་ཤུགས་ཆེ་འགྲུགས་བྱུང་བ་ཡིན། དེས་
 དབང་ཆ་བརྒྱུད་མཁན་ཚོར་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཁྲུངས་སྐྱེལ་དང་འགྲེལ་བརྗོད་སྟོན་
 རྒྱུ་བའི་དང་རྒྱལ་གྱིས་མི་བྱ་མཐུ་མེད་བཟོ་བ་ཡིན། མང་ཚོགས་ཀྱི་བསམ་རྒྱུ་ལ་
 ལམ། གཅིག་བྱས་ན་འཇོམ་སྒྲིང་གི་བསམ་རྒྱུ་གི་ཁྲིམས་ཁང་ནང་དུ་སྟོབས་
 ཆེན་གྱི་འདོད་པ་ལས་ལོགས་སུ་ཉམ་རྒྱུ་ཚོར་བཞི་གནས་ཀྱི་བརྗོད་སྐྱོར་ཞིག་ཐོབ་
 གྱི་ཡོད།

ཀ། རྒྱལ་སྤྱིའི་འཁང་ར།

རྒྱལ་སྤྱིའི་འཁང་ར་དེ་བྱ་ལོན་ཕྱིར་འཐེན་བྱེད་པ་དང་། དགོས་མཁོའི་
 དངོས་རྒྱས་འགོག་པ། དཔལ་འབྱོར་དང་རྒྱལ་འབྲེལ་ཐབས་བྱས་ཀྱི་ཉེས་ཆད་
 འགེལ་བ་ལྟ་བུའི་དངོས་ཡོད་བྱེད་ལས་ཀྱི་དོ་བོར་སྐྱོར་བྱུང་བ་ཡིན།

ཁ། ཚོགས་མེ་ཕུང་གསུམ་པའི་བསམ་ཚུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཐག་གཅོད་པའི་ཆ་རྒྱུན།
 “མང་ཚོགས་ཀྱི་བསམ་ཚུལ་”གཅིག་ཕུས་རྒྱལ་ཁ་ལོན་གྱི་རེད་སྟེ་མ་པའི་སློ་རྒྱུང་
 གི་རེས་ཤེས་བྱེད་རྒྱ་མེད། སློ་ཐག་ཚོད་པོའི་ཁ་གཏད་ཅིག་གིས་འགལ་ཟུང་
 བསམ་ཚུལ་དེ་རི་སྲིད་དབང་ཆ་རྒྱན་འཛིན་དང་འབྲེལ་བའི་འགྲུར་བ་དང་རྣམ་ཏུ་
 འབྱུང་བའམ། ཡང་ན་དེ་ཕྱོགས་སུ་འཁྲིད་པའམ་འགྲུར་བ་འགོ་བའི་འཛིགས་
 རྣམ་མེད་པ་དེ་སྲིད་ཏུ་ཡང་ཡང་སྤང་མེད་ཏུ་གཏོང་བ་ཡིན། ཚོགས་མེ་ཕུང་
 གསུམ་པ་དག་གི་བསམ་ཚུལ་བརྗེ་འགྲུར་བྱུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁ་གཏད་ལ་གཞོན་
 རྒྱུན་འབྱུང་དང་མི་འབྱུང་ནི་གཤམ་གསལ་གྱི་རྒྱ་རྒྱུན་གྱི་མེ་ཚན་གསུམ་ལ་བརྟེན་
 རྣམ་ཡོང་གི་ཡོད།

- འཐབ་ཚོད་ཀྱི་གནས་སྤངས་དང་ཁ་གཏད་པ་བཅས་ཀྱི་རང་བཞིན། ཁ་
 གཏད་པ་ཚང་མ་གཅིག་མཚུངས་མིན། འགའ་ཤས་མང་ཚོགས་ཀྱི་བསམ་ཚུལ་
 ལ་གཞན་དག་ལས་ཀྱང་ཚོར་བ་ཉ་ཅང་རྣེ་བ་ཡོད། སྲིད་སློང་ལམ་ལུགས་དེ་མང་
 གཙོ་ཡིན་ནམ་ཡང་ན་སྲིད་དབང་སླེར་སྲིད་རིང་ལུགས་པ་ཡིན། ཁོའི་ལྷ་བ་ག་རེ་
 ཡིན་པ། འགལ་ཟུང་ཕྱོགས་ལ་ཁོའི་ལྷ་རྒྱུལ་ག་རེ་ཡོད་མེད། གནད་དོན་དེ་དག་
 ཁོ་ལ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་མིན། དུག་གོན་བཀོལ་སྲིད་བྱེད་ཕྱོགས་ཐོག་ལ་ཁོས་ཚོར་
 རྣམ་ག་འདྲ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་མེད། འབྱུང་རྒྱུན་དེ་དག་སྲིད་ཚོགས་ལམ་ལུགས་ག་འདྲ་
 ཞིག་གི་ནང་ཏུ་ཡོང་བཞིན་པ། ཁ་གཏད་པ་དེ་ཚོགས་མེ་ཕུང་གསུམ་པའི་བསམ་
 ཚུལ་ལ་ཚོར་བ་རྣེ་པོ་འདུག་གམ་མི་འདུག ཡང་ན་ཁོས་དེ་ལ་བརྟེན་དགོས་སམ་
 མི་དགོས་བཅས་ཡིན།

• བརྗེ་སྐྱུར་ཟིན་པའི་བསམ་ཚུལ་ལས་བྱུང་བའི་བྱེད་ལས་ཁག་ལྔ་ བསམ་ཚུལ་བརྗེ་སྐྱུར་གྱི་དམིགས་ཡུལ་དེ་གྲུབ་མཚའ་མས་ཁ་གཏད་པའི་སྲིད་སྲོལ་ལས་ལུགས་ཀྱི་ཐད་དུ་བྱ་བ་ག་འདུ་ཞིག་སྤྲོད་ལག་བསྟར་བྱེད་གྱི་རེད་དམ། ཚོགས་སྡེ་མུང་གསུམ་པའི་ལས་འགུལ་གྱི་ནང་དུ་རོ་སྐྱོལ་དང་། མང་ཚོགས་ཀྱི་གསལ་བསྐྱེད་ལམ། རྩམ་སྐོར་ཁོ་ཁོར་། རྒྱལ་འབྲེལ་ཐབས་བྱས་ཀྱི་བྱེད་ལས། དཔལ་འབྱོར་གྱི་ཉེས་ཆད་ལ་སོགས་པ་རྣམས་བསྟུན་ཡོད། འདི་དག་སྐྱུར་རོགས་དང་ཁ་སྐོར་ལྟ་བུར་མངོན་དུ་འཇུག་པ་ལས། འཐབ་ཚེད་ཀྱི་ལས་འགུལ་གཙོ་བོ་ནི་མ་ཡང་མིན་པ་བྱེད་དགོས། འདས་པའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་ལས་འགུལ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་ཚོགས་སྡེ་མུང་གསུམ་པས་བྱས་པའི་རིགས་ཀྱི་ལས་སྐོར་བྱུང་བའི་ཆ་ཚད་ནི་ཤིན་ཏུ་ཆུང་བ་ཡིན། བྱེད་ལས་དེ་དག་སྤྱིར་བཏང་མཚོན་ཉགས་ཅམ་ལས་དངོས་སུ་དོན་ཕན་གྱི་རྣམས་པ་ཐོན་པར་དགོས་མཁོ་ཡོད་པའི་གཞི་རྒྱུ་འཆར་གཞི་ཐོན་པ་དང་རྒྱན་འཁྲུངས་བའི་དཔལ་འབྱོར་གྱི་ཉེས་ཆད་ལྟ་བུ་བཟུང་སྤྱོད་བཏང་མེད། རྒྱལ་སྤྱིའི་བྱེད་ལས་དེ་སློ་ཁ་མཚོན་པའི་སྡེ་ཁག་རང་ཉིད་ཀྱིས་བྱས་པའི་རྒྱལ་ནང་གི་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཚབ་ཅིག་མིན། འཐབ་ཚེད་ཀྱི་ཤྱོད་གཉེན་གཙོ་བོ་དེ་ནི་ཁ་གཏད་ཀྱི་སྲིད་བྱས་དང་ཐད་ཀར་ཕན་རྒྱས་འབྲེལ་པའི་སློ་ཁ་མཚོན་པའི་སྡེ་ཁག་དེས་དེས་པར་དུ་འཁྲུང་དགོས་པ་ནི་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་ཐབས་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་དེ་ཡིན།

• འཚོ་བ་སྤངས་པའི་མེ་ཁག་གི་དོན་གཞན་གྱི་ཕྱོགས་སུ་ཚོགས་མེ་ཕུང་གསུམ་པའི་བསམ་ཚུལ་གྱི་འགྱུར་ལྡོག་: འདི་དག་གིས་རྒྱལ་ཁ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་འགོག་ཚོལ་བའི་སེམས་ཤུགས་སྒྲིབ་བ་དང་། རྒྱན་སྦྱང་བའི་སྡིང་སྟོབས་བསྐྱེད་པའི་ཤོགས་བྱེད་གྱི་ཡོད།

འགྱུར་ལྡོག་འདི་དག་གིས་ཁ་གཏད་གྱི་མེ་ཁག་ཡོངས་སྡོགས་སམ་དེའི་ཆ་གས་དག་གི་སེམས་ཤུགས་ལ་གཞོན་སྦྱོན་གཏོང་བའི་ཤོགས་ཀྱང་བྱེད་པ་ཡིན།

ཤ། ཚོགས་མེ་ཕུང་གསུམ་པའི་རྒྱབ་སྦྱོར་གྱི་འབྲུང་འགྱུར་གྱི་གཏད་བཟོ།

སྦྱིར་བཏང་གི་ཆ་ནས་ཚོགས་མེ་ཕུང་གསུམ་པ་དང་རྒྱལ་སྦྱིའི་རྒྱབ་སྦྱོར་གྱི་ཐོད་སྦྱོད་དང་རྣམ་མཐུ་ཚད་བཀག་ཅན་ཞིག་ལས་བྱུང་མེད། གཅིག་བྱས་ན་མ་འོངས་པར་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་སྒྲིབ་ལ་ལག་དེབ་དང་ཡིག་ཆ། པར་འདེབས་གྱི་མཐུན་ཚུན་ནས་ཞབས་ཞུ། རྒྱང་འཕྲིན་ཐོག་རྒྱང་བསྐྱངས་གྱི་མཐུན་ཚུན་དང་ཡོ་ཆས། འཐབ་ཚོད་འདིའི་རིགས་ལ་སྦྱང་བདར་དང་སྦྱོབ་སྦྱོང་བྱེད་སའི་ལྷོ་གནས་སམ་གཞི་ལྷོ་བཅས་མཁོ་སྦྱོད་བྱེད་པ་ལྟ་བུའི་རྒྱབ་སྦྱོར་གྱི་རྣམ་པ་གསར་པ་འཇུགས་ཐུབ་པ་ཡིན།

ཁ་གཏད་པ་རང་ཉིད་ཀྱི་ནང་དུ་འགལ་ཟླ་དང་མི་མཐུན་པའི་སྐྱལ་སྡོང་བྱེད་པ།

འཚོ་བའི་ལས་འགལ་ཞིག་ལ་དུག་གཞོན་བྱས་པ་ལས་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་མི་མང་གི་ཐད་དུ་འཚོ་བའི་དུག་གཞོན་བྱེད་པ་དེ་སྦྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཆེད་ཆེས་རྒྱ་མཚན་མི་ཐུན་པ་དང་། རྫོང་མི་བབ་པ། མི་སྦྱོད་ལས་འདས་པ། ཉེན་ཁ་ཆེན་པོ་བཅས་ལ་

བརྩེ་ངེས་ཡིན།

གལ་ཏེ་འགོག་ཚེ་ལ་བ་ཚོ་འཚོ་བ་སྤོང་མཁན་ཡིན་ན་ཁ་གཏད་པའི་སྡེ་ཁག་གི་
ཚོགས་མི་ཚོར་དོན་གནད་ཀྱི་སྲིད་བྱས་སམ་ཡང་ན། ཕྱིར་སྡོག་བྱེད་ལས་ཀྱི་ནང་
དུ་འགྱུར་བ་དང་དོགས་ཐོན་དགོས་པའི་བཀོད་འཕྲིད་བྱེད་རྒྱ་ཏུ་ཅང་ལས་སྤྲོ་བ་
ཡོད། འཚོ་བ་སྤངས་པའི་སྡེ་ཁག་གི་འདོད་འདུན་ལྷ་མཐུན་ངོས་ལེན་མ་བྱས་པ་
དེར་ཚབས་ཆེའི་དྲག་གཞོན་བྱས་ན་རིན་འབབ་ཏུ་ཅང་གི་མཐོ་པོ་འཇམ་དགོས་པ་
ཞིག་ལ་བརྩེ་བའང་སྲིད།

༡༧། དོན་གནད་དང་དྲག་གཞོན་གཉིས་ཀར་ཡོང་བའི་དོགས་སྤོང་གི་དྲི་བ།

འཚོ་བའི་དྲག་གཞོན་དང་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚོད་གཉིས་པན་ཚུན་
འགྲུན་པའི་ཆ་མི་སྟོ་མས་པའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་གནས་སྤངས་ཀྱི་ནང་དུ་ཁ་གཏད་
པའི་མི་འཕོར་ནང་གི་ཚོགས་མི་དང་རྒྱན་གཏན་རྒྱབ་སྐྱོར་པ་འགའ་ཞིག་གིས་
འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འགོག་ཚེ་ལ་བའི་ཐོག་འཚོ་བའི་དྲག་གཞོན་དང་། འཐབ་ཚོད་
ནང་གི་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུའི་དོན་གནད་ལ་དོགས་སྤོང་གི་དྲི་བ་ཚུད་བྱེད་རྒྱ་གཉིས་
ཀར་བསྐྱར་དུ་དཔྱད་ཞིབ་བྱེད་འགོ་འཇུགས་པ་ཡིན། སྲིད་དོན་འཐབ་ཚུལ་གྱི་ཕྱི་
ཚུལ་འདི་ཁ་གཏད་སྡེ་ཁག་གི་ཚོགས་མིའི་ནང་དུ་མི་མཐུན་པ་དང་རྒྱབ་སྐྱོར་གྱི་
ཚུར་སྤང་ལན་འཆར་སྟེ་ཚོགས་ཡོང་བའི་མཐུན་འགྱུར་བྱེད་པ་གཤམ་གསལ།

- དྲག་གཞོན་དང་འབྲུང་སྲིད་པའི་གདུག་རྒྱུ་དེ་དག་ཏུ་ཅང་ཐལ་དྲགས་པ་
 དང་དྲག་གཞོན་ལྷ་ མཐུན་བྱེད་པ་ལས་ཆག་ཡང་གཏོང་བ་འོས་
 འཚོམས་ཡིན་པའི་ཚོར་སྤང་།

- གལ་ཆེའི་འགྱུར་བ་ཞིག་གི་དགོས་མཁོ་འདུག་སྐྱེས་པའི་ཡིད་ཆེས་གསར་པའམ་དྲག་ཤུགས་ལྡན་པ་སྐྱེ་བུ་འཇུག་གིས་པའི་ཁ་གཏད་པའི་སྲིད་སྲོད་ལམ་ལུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཐོག་ལ་འགྱུར་བ་ཕྱིན་པའི་སྣ་སྒངས་ཤིག།
- འཆོ་བ་སྲངས་པའི་ལྷེ་ཁག་དང་དེའི་གནད་དོན་གྱི་ཆེད་དུ་དངོས་སུ་གདུང་སེམས་མཉམ་བསྐྱེད།
- འཆོ་བ་སྲངས་པའི་འགོག་ཚོལ་བ་ལ་སྦྱོར་རོགས་དང་སློལ་མ་ཚིམ་པའི་ལྷེ་ཚན་གྱི་དོན་གནད་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཕན་ཐོགས་ཡོད་པའི་རོགས་རམ་སྣ་ཚོགས།

ལ། དྲག་གོམ་གྱིས་ཁ་གཏད་ལྷེ་ཁག་ནང་དུ་སློལ་ལྷེ་སེམས་ལོག་བཟོ་སྲིད་པ།
 ལྷིང་སློབས་ལྡན་པའི་འཆོ་བ་སྲངས་པའི་འགོག་ཚོལ་བའི་ཐད་དུ་གདུག་ཕྱུབ་
 དྲག་གོམ་གྱི་རྗེས་ལན་འཆར་དེས་སྐབས་རེ་ཁ་གཏད་ཀྱི་གཞུང་དང་། ལྷོར་
 སྲུང་ལས་ཁུངས། དམག་སྐར་བཅས་ཀྱི་ནང་ཞབས་ཞུ་བྱེད་པའི་གང་ཟག་སྐྱེར་པ་
 ཚོས་ཁ་གཏད་ཀྱི་གནད་དོན་དང་འགོག་ཚོལ་བའི་སྲངས་འཛིན་ཆེད་ལེད་སྦྱོད་
 བཏང་བའི་ཐབས་ལམ་གཉིས་ཀའི་ཐོག་ལ་བརྟག་ཞིབ་བྱེད་པའི་རྩུ་བུ་ཡང་སོང་
 ཡོད། འདིས་སྐོར་སྲུང་བ་དང་། དམག་མི། ལས་ཁུངས་ཀྱི་ལས་བྱེད་པ་དང་
 བཅས་ཁ་གཏད་ལྷེ་ཁག་གི་ཚོགས་མིའི་དབུས་སུ་བྱ་སྐབས་མི་བདེ་བ་དང་། ཆབ་
 སྲིད་ཀྱི་སྣ་བ་མི་འདུ་བ་འཛིན་མཁམ། དེ་བཞིན་སློལ་ལྷེ་སེམས་ལོག་དང་ཅི་
 གསུང་བཀའ་སླུབ་མི་ཞུ་བའང་བཟོ་བ་ཡིན།

ག། དམག་མིའི་གྲོན་ལོག

སློ་ལོག་སེམས་ལོག་རིགས་སྐབས་རེ་དྲག་གཞོན་བྱེད་པར་ཐད་ཀར་འབྲེལ་
བ་ཡོད་པའི་དམག་མི་དང་སྐྱོར་སྲུང་བའི་ནང་དུ་རྒྱ་བསྐྱེད་པ་ཡིན། ཁྲིང་ཚོས་
བསམ་བཞིན་དུ་བཀའ་སྐྱབ་པར་ཉུག་པ་མི་ཐོན་པ་བྱེད་པའམ། ཡང་ན་དངོས་སུ་
གྲོན་ལོག་བྱེད་པ་ཡིན། སྐབས་རེ་སྐྱེ་བོ་སྐྱེར་ནས་བཀའ་ལ་མ་བརྟེན་པར་རྒྱབ་
གཏོད་བྱོས་བྱོལ་བྱེད་པ་དང་། ཡང་སྐབས་རེ་དམག་སྐར་གྱི་ཉེ་ཁག་ཡོངས་རྒྱུགས་
ཉེབ་གཅིག་ཏུ་སློ་ལོག་སྟེ་རྒྱབ་གཏོད་བྱོས་བྱོལ་བྱས་པའང་ཡོད།

ང། ཁ་གཏད་པའི་སྲིད་སྐྱོང་ལམ་ལུགས་ནང་འགལ་ཆེའི་ཁ་བྲལ།

འཆེ་བ་སྲངས་པའི་འགོག་ཚེལ་བའི་ཐད་ཀྱི་གདུག་རྩུབ་དེས་སྐབས་རེ་ཁ་
གཏད་པའི་སྲིད་སྐྱོང་ལམ་ལུགས་ནང་དུ་སྐར་གྱི་དོན་གནད་དང་། སྲངས་འཛིན་
ཐབས་ལམ། སྲིད་བྱས་འཛིན་སྲངས་བཅས་ཀྱི་ཐོག་ལ་བསམ་ཚུལ་མི་མཐུན་པའི་
ཤོག་ཁག་ཏུ་ཁ་བྲལ་འགོ་བའི་སྲིགས་སུ་འཕྲིད་པའང་ཡོད་སྲིད།

ཅ། རྒྱབ་གཏོད་བྱེད་མཁན་འགྲུགས་པའི་དོན་དུ་བསམ་བཞིན་དུ་འབད་རྩོལ་
བྱེད་པ།

གདུག་རྩུབ་གྱི་དྲག་གཞོན་ལ་བརྟེན་ནས་ཁ་གཏད་ཉེ་ཁག་ལ་དཀའ་རྙོག་ཆེན་
པོ་ཡོང་གི་ཡོད་པ་ཤེས་པའི་སློ་ནས་སྐབས་རེ་འཆེ་བ་སྲངས་པའི་འགོག་ཚེལ་བ་
འགས། འགོག་ཚེལ་བ་ཚོར་དངོས་སུ་ཕན་ཐོགས་ཡོང་བའི་ཆེད། ཁ་གཏད་པ་ལ་
འཆེ་བའི་ལས་འགུལ་སྟེལ་བར་འགོག་འགོ་སྐྱོང་བའི་འདུན་པས་བསམ་བཞིན་དུ་
ཁྲིང་ཚོ་སྐྱོང་རྒྱུའི་བྱེད་ལས་སྟེལ་བ་ཡིན། སྐབས་གཞན་དུ་འཆེ་བ་སྲངས་པའི་ཉེ་

ཁག་གིས་ཁ་གཏང་མེ་ཚན་གྱི་ཚོགས་མི་ཚོ་ནས་རྒྱབ་སྐྱོར་ཐོབ་པའི་ཚེད་དུ་ཐང་
ཀར་རེ་སྐྱལ་བྱེད་པ་ཡིན། སྐབས་རེ་ཁ་བྲལ་གསར་པ་བཟོ་བ་དང་། སྐབས་གཞན་
དུ་ཚོན་ནས་ཡོད་པའི་རིགས་རེ་ལྷག་ཏུ་གཏོང་བ་ཡིན། རྩོག་ཕྱོགས་ནས་བྱས་ན་
སྐྱིར་བཏང་འགོག་ཚོལ་བ་ཚོས་འཚེ་བར་ཞུགས་པ་དེས་ཁ་གཏང་མེ་ཚན་གཅིག་
བརྗེས་བཟོ་བ་ཡིན།

རྗོ་ཁ་མ་ཚིམས་པའི་མེ་ཁག་ནས་རྒྱབ་སྐྱོར་དང་ཆ་གས་ལེན་རྒྱ་གོང་མཐོར་
གཏོང་བ།

མྱིད་དོན་འཐབ་རྩལ་དེ་ལམ་གསུམ་པ་ཞིག་གི་ནང་དུ་འང་བཀོལ་སྤྱོད་ཡོང་
བ་སྲིད། དྲག་གཞོན་གྱིས་སྐབས་རེ་འགོག་ཚོལ་རོ་མའི་ནང་དུ་དངོས་སུ་འཇུག་
ཞུགས་བྱེད་མཁན་གྱི་གྲངས་འབོར་མང་དུ་གཏོང་བར་སྐྱལ་མ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།
གལ་ཏེ་འགོག་ཚོལ་བ་ཚོས་དྲག་གཞོན་ལ་བཟོད་བསྐྱེད་དང་འགོག་ཚོལ་རྒྱན་
འཁྲུངས་ཐུབ་པ་དགོས་ན་དྲག་གཞོན་ལ་ལུས་ཤུགས་ཡོད་མེད་ལ་མ་སྣོན་པར་
འགོག་ཚོལ་བར་སྣོབས་ཤུགས་དགོས་པ་ཡིན། འཚེ་བ་ལ་མགོ་སྐྱར་ན་ཕམ་ཉེས་
འབྱུང་བ་ཡིན། དྲག་གཞོན་གྱིས་འགོག་ཚོལ་གྱི་ལས་འགུལ་ཁྲིམས་མཐུན་བཟོ་བ་
མ་ཟད་ “དང་བདེན་མ་ཡིན་པ་གཏོང་བའི་དུ་གཏོང་བ”ལ་བརྟེན་ནས་ཡོད་
བཞིན་པའི་འཚེ་བ་སྐངས་པའི་འགོག་ཚོལ་བའི་ཚོད་སེམས་དང་འགོག་ཚོལ་བའི་
གྲངས་འབོར་ཡང་འཕེལ་རྒྱས་གཏོང་བ་ཡིན།

དུག་གཞོན་ཚབས་རྒྱུ་བ་དང་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་རྣམ་ལུགས།

ཁ་གཏད་པའི་འདོད་དོན་འགྲུབ་པ་ལ་དུག་གཞོན་རྩལ་པོ་བྱས་པའི་ཉེན་ཁ་
གོང་གསལ་ལྟར་ཡོད་པར་བརྟེན་ཁ་གཏད་པའི་དུག་གཞོན་གྱི་གཤེད་མཚོས་
སྤངས་འཛིན་གྱི་ཐབས་ཤེས་ཚབས་རྒྱུ་དུ་གཏོང་བའི་ཚོད་ལྟ་བུའི་པ་དང་།
སྤངས་པའི་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་རྣམ་ལུགས་ལོད་སྤོད་ཀྱིས་རང་ཉིད་ཀྱི་འཚོ་བའི་བྱེད་
ལས་ཉུང་དུ་གཏོང་བའི་ཐབས་ཤེས་ཀྱང་བྱེད་པ་ཡིན། འཚོ་བ་སྤངས་པའི་རྣམ་
ལུགས་ལོད་སྤོད་ཀྱི་གཞན་ཚུལ་འདི་རིགས་ནི། གང་དུ་ཕྱོགས་གཉིས་ཀས་
འཚོ་བ་སྤངས་པའི་ལས་འགྲུལ་དེ་ཁོང་ཚོའི་མཐར་ཐུག་གི་ཉེས་ཆད་ལ་ཡིད་ཆེས་
བྱེད་པའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་གནས་སྤངས་གསར་པ་ཞིག་གི་ཕྱོགས་སུ་བསྐྱོད་པའི་
གཏོང་རྒྱུ་བའི་འབད་བཙོན་ཐོག་མ་ཞིག་ཡིན་ངེས། སྤོད་དོན་འཐབ་རྩལ་
བཀོལ་འོས་པ་བཟོ་བའི་ཐབས་ལམ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་འཐབ་ཚོད་བྱ་རྒྱུ་བདམས་
པར་བརྟེན། འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འགོག་རྣམས་ལ་ཁ་གཏད་པར་འཚོ་བ་ལས་
གཞན་པའི་ཐབས་ཤེས་གཞན་མེད་པའི་དཀའ་ངལ་ཆེ་ཏུ་གཏོང་བའི་གཞོན་
ཤུགས་སྤོད་པ་ཡིན།

དབང་ཆའི་འབྲེལ་བ་བརྗེ་སྐྱེད།

གང་དུ་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་ལས་འགྲུལ་ལོད་སྤོད་བྱས་པའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་
ནང་དུ་འགྲན་ལ་སོ་སོའི་དབང་ཆ་ནི་སྤོད་དོན་གྱི་འཐབ་རྩལ་དང་དེ་ལས་བྱུང་
བའི་ཐབས་ལམ་གཞན་བཅས་ཀྱི་རྩིན་པས་སུ་མཐུད་དེ་འགྱུར་བ་འགྲོ་བ་ཡིན།
ཕྱོགས་གཅིག་གས་གཞན་ནས་རྒྱབ་སྐྱོར་དམ་བསྐྱུགས་སམ་བཀག་ཉར་བྱས་པ་
དེས་ཕྱོགས་སོ་སོར་ཡོད་པའི་དབང་ཆའི་འབྲེལ་བ་ལ་ཕན་གཞོན་གྱི་འབྲེལ་བ་

ཡོད། སྲིད་དོན་འཐབ་ཚལ་གྱི་འགྱུར་ལྡོག་དེ་བྱུང་བའི་རྗེས་ཐོག་ཁོ་ནར་
མངོན་གསལ་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན།

འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚོད་ཁོ་ནར་སྲིད་གཞུང་ཞིག་དབང་ཆ་དང་བྲལ་བ་
བརྗེ་རྒྱུའི་རྒྱས་པ་ཡོད། རྒྱས་པ་འདིའི་བྱུང་འབྲས་ཐོན་དང་མི་ཐོན་ནི་གནས་
སྐབས་ཀྱི་རྒྱུ་རྫུ་ཚོགས་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན། འདི་དག་གི་ནང་དུ་འཚོ་བ་སྤངས་
པའི་སྡེ་ཁག་གིས་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་སྒྲིག་ལས་དང་། ལུ་ཚུགས་མཐར་སྐྱེལ།
འཐབ་བྱས་དང་འཐབ་ཚལ་གྱི་གདམ་ག་བཅས་ལ་བརྟེན་ནས་སྲིད་དོན་འཐབ་
ཚལ་གྱི་བཀོལ་སྤྱོད་དར་སྐོལ་ཇི་ཙམ་གཏོང་བའི་ཚད་གཞི་བཅས་བསྐྱུས་ཡོད།
འོན་ཀྱང་གལ་ཏེ་སྲིད་དོན་འཐབ་ཚལ་གྱི་བཀོལ་སྤྱོད་མ་བྱུང་ཡང་འཚོ་བ་སྤངས་
པའི་ལས་འགལ་ལ་བརྟེན་ནས་དབང་ཆའི་འབྲེལ་བ་བརྗེ་སྐྱུར་བྱེད་པའི་ཐབས་
ལས་གཞན་དག་ཡོད།

ལེའུ་ཉེར་དུག་པ།
ལམ་སྐྱོང་ས་ཀྱི་གྲུབ་འབྲས་ཐོབ་སྲིད་པའི་ཐབས་ལམ་བཞི།

དགོས་ངེས་ཀྱི་ཆ་རྒྱུན་ཡོད་པའམ་ཡང་ན་བསྐྱུན་པ་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ནས་འཆོ་
བ་སྲུང་ས་པའི་འཐབ་རྩོད་ལམ་སྐྱོང་ས་ཡོང་བ་ཡིན། ལམ་སྐྱོང་ས་ཡོང་བའི་ཐབས་
ཤེས་སམ་བརྒྱད་རིམ་རྒྱ་ཆེ་བ་བཞིའི་སྟེང་ནས་དབྱེ་འབྲེད་བྱེད་ཐུབ། དེ་དག་ནི་
བསམ་སློབ་འགྲུར་བ་དང་། ལོ་ཤེས་ཉན་ཤེས། འཆོ་བ་སྲུང་ས་པའི་བཙན་ཤེད།
ཁ་ཐོར་དུ་སོང་བ་བཅས་ཡིན།

བསམ་སློབ་འགྲུར་བ།

རྗེ། ལཱ་ཀོ། (George Lakey) ཡིས་“བསམ་སློབ་འགྲུར་བ་ཞེས་པ་ནི།
འཆོ་བ་སྲུང་ས་པའི་སྡེ་ཁག་གམ་གང་ཟག་སྐྱེར་གྱི་ལས་འགུལ་གྱི་རྒྱུན་པས་ཁ་
གཏན་པ་དེ་ནས་ཞིག་འཆོ་བ་སྲུང་ས་པའི་ལས་བྱེད་པ་པོའི་དམིགས་ཡུལ་སྟེང་
བཅངས་བྱེད་པའི་འདོད་ཚུལ་གྱི་གནས་སྐབས་གསར་པ་ཞིག་ཏུ་སླེབས་པ་ལ་
ཟེར།” ཞེས་བྲིས་ཡོད། བརྒྱད་རིམ་འདི་ལ་རྒྱ་མཚན་དང་། བཏོ་སྐྱོང་། སེམས་
ཀྱི་ཚོར་བ། ཡིད་ཆེས། ལྷ་ཚུལ། བཟང་སྲོད་བཅས་ཀྱིས་ཤུགས་རྒྱུན་བྱེད་སྲིད་པ་
ཡིན།

༡༥། བསམ་སློབ་འགྲུར་བ་འབྲུང་བའི་རྩོལ་བ།

བརྒྱད་རིམ་འདི་ལེད་སྲོད་གཏོང་བའི་འཆོ་བ་སྲུང་ས་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་དམིགས་

ཡུལ་ནི། གཤམ་འོག་སྡེ་ཚོན་ལ་རང་དབང་སྲོད་པ་ཙམ་མེན་པར། རང་ཉིད་ཀྱི་
 ལས་ལུགས་དང་སྲིད་བྱས་ཀྱི་བཙོན་དུ་ཚྭ་པར་མཐོང་བའི་ཁ་གཏད་པ་ལའང་
 རང་དབང་སྲོད་རྒྱུ་དེ་ཡིན། བརྒྱད་རིམ་འདི་དར་སྡེལ་གཏོང་མཁན་ཚོས་འཆོ་བ་
 སྲངས་པའི་སྡེ་ཚོན་གྱིས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཀྱན་སྦྲང་དང་བྱེད་ལས་ཀྱི་ལམ་ནས་“བྱ་བ་
 རན་པ་”དང་“བྱ་བ་རན་པ་བྱེད་མཁན་”ཀྱི་དབང་ལ་དབྱེ་འབྱེད་ཀྱིས་“བྱ་བ་རན་
 པ་བྱེད་མཁན་”དེ་སྟོབ་པའི་སྦྲ་ནས་“བྱ་བ་རན་པ་”མེད་པ་བཟོ་རྒྱུའི་ཐབས་ལས་
 འཚོལ་གྱི་ཡོད་ཅེས་ཡང་ཡང་ཤོད་གྱི་ཡོད།

ཁ། རང་ཐོག་ཏུ་སྤྱུག་བཟུལ་དང་ལེན་གྱི་རྒྱ་མཚོན།

འཆོ་བ་སྲངས་པའི་བྱེད་ལས་ལེད་སྲོད་གཏོང་མཁན་འགས་རང་སྤྱུག་རང་
 གིས་སྲོང་བ་ནི། ཁ་གཏད་པའི་དྲག་གཞོན་གྱི་རྣམ་ཤུགས་གཙོག་རྒྱ་དང་རྣམ་
 མེད་བཟོ་བ་ལ་དགོས་མཁོ་ཡོད་པ་མ་ཟད། དེ་ནི་ཁ་གཏད་པའི་བསམ་སྦྱོའི་འགྲུར་
 བཙོན་བྱེད་པའི་ཐབས་ལས་གཙོ་བོར་འགྲུར་སྲིད་པའི་བསམ་སྦྱོའི་འཁོར་གྱི་ཡོད།
 འགའ་རེའི་འདོད་པ་ལྟར་ན་སྤྱུག་བཟུལ་གྱིས་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་ལ་ཤོལ་
 བ་དང་དགའ་སྤྱུག་ཚོར་སྤང་མེད་པའི་རང་བཞིན་མེད་པར་བཟོ་བ་ཡིན། སྤྱུག་
 བཟུལ་ནི་ཉེན་ཁའི་ན་མ་ཡིན་པར་གོ་མཚོན་ཞིག་ཀྱང་ཡིན། འཆོ་བ་སྲངས་པའི་
 ལས་འགུལ་གྱི་སྤྱུབ་པ་ཉམས་ལེན་པ་གཞན་དག་ཚོས་བསམ་སྦྱོའི་འགྲུར་བཙོན་
 དེ་ཡོང་མི་སྲིད་པ་དང་ལག་ལེན་དུ་བཟུར་མི་ཐུབ་པ་ཞིག་ཡིན་པའི་རོས་འཛིན་
 བྱེད་ཀྱི་མེད།

ག། སྤྱི་ཚོགས་ཁང་རྒྱང་གི་འགོག་སྐྱོན།

འགྲན་བསྐྱར་བྱེད་མཁན་སྡེ་ཁག་གི་དབར་ལ་“སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཁང་རྒྱང་
སྒྲི”གཅིག་འགྱུར་གྱི་ཚོར་བ་དང་། ཕན་ཚུན་གཉིས་མིས་ཀྱི་གོ་དོན་གས། སེམས་
ཅན་ཚང་མ་བདེ་སྤྱད་དོར་ཐོབ་འདོད་པ་གཅིག་མཚུངས་ཡིན་པའི་སྒོ་ཇི་ཅམ་ཆེ་
བཤོད་པ་དེ་ཅམ་གྱི་བསམ་སྒྲོར་འགྱུར་བཅོས་བྱུང་ལྟ་དཀའ་བ་ཡིན། སྤྱི་ཚོགས་
ཀྱི་ཁང་རྒྱང་ཇི་ཅམ་ཉེ་བ་དེ་ཅམ་གྱི་བསམ་སྒྲོར་འགྱུར་བཅོས་ཡོང་ལྟ་ལས་སྡེ་བ་
ཡོད། འཆོ་བ་སྤངས་པའི་འགོག་སྐྱོན་བའཀའ་དེས་འགྲན་བསྐྱར་སྡེ་ཁག་གི་
དབར་ལ་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཁང་རྒྱང་བྱུང་དུ་གཏོང་བའམ་མེད་པར་བཟོ་རྒྱུའི་ཐབས་
ཤེས་བྱས་ཡོད།

ང་། བསམ་སྒྲོའི་འགྱུར་བས་འགྱུར་བ་བཟོ་བ།

བསམ་སྒྲོའི་འགྱུར་བའི་ནང་དུ་འགྱུར་བ་འགྲོ་བཞིན་པའི་སྐབས་སུ་དུས་ཚོད་
དེར་བྱུང་གི་བྱུང་པར་དང་། འགྱུར་བ་གང་དུ་འགྲོ་བའི་གང་ཟག་མི་འདུ་བའི་
སེམས་ཚོར་དང་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོན་གྱི་གྲུབ་ཆ་མི་འདུ་བ་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འགྱུར་
བ་བཅས་བསྐྱས་ཡོད། དེའི་ནང་དུ་ཁ་གཏད་གྱི་སྐོལ་བ་དང་། ཡིད་ཆེས། ཚོར་བ།
འཇིག་རྟེན་ལ་སྒྲ་སྤངས་བཅས་ཀྱི་འགྱུར་བ་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་བསྐྱས་ཡོད། སྤྱི་ཚོ་
སྤྱིར་སོ་སོར་ཡང་བསམ་སྒྲོའི་འགྱུར་བ་འགྲོ་སྐོལ་ཡོད་ཀྱི་བྱུང་པར་ཆེན་པོ་ཡོད།

ཅ། བསམ་སྒྲེའི་འགྲུར་བ་ལ་ཤུགས་རྒྱུན་བྱེད་པའི་རྒྱུན་འགའ་ཞིག

བསམ་སྒྲེའི་འགྲུར་བ་ཡོང་བའི་ཕྱིའི་ཆ་རྒྱུན་གྱི་ནང་དུ་འདོད་འདུན་གྱི་
འཐབ་ཚུངས་ཀྱི་ཚད་གཞི་དང་། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱང་ཁང་། ཁ་གཏད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་
སྒྲིམ་གཞི། མཐུན་དང་མི་མཐུན་པའི་ཡིད་ཆེས་དང་མིག་དཔེ། ཚོགས་པ་ལུང་
གསུམ་པའི་བྱེད་སྤངས་བཅས་བསྟུས་ཡོད།

འཆེ་བ་སྤངས་པའི་སྤེ་ཚན་གྱི་སྤངས་འཛིན་འོག་ཡོད་པའི་ནང་གི་ཆ་རྒྱུན་གྱི་
ནང་དུ་འཆེ་བ་དང་འཁོན་འཛིན་སྤོང་བ། ཁ་གཏད་པའི་ཡིད་ཆེས་སྤོང་བའི་ཆེད་
དུ་དྲང་བདེན་གྱི་འབད་བཙུན་བྱེད་པ། འདོད་པ་ཇི་འདྲ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་ཕྱི་གསལ་
ནང་གསལ་དགོས་པ། དགོས་ངེས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལྡན་པ། སྤེར་གྱི་མཐོང་ཚུལ་དང་
ཀུན་སྤྱོད་དང་བ་འདྲེན་པ་འཛིན་པ། ཁ་གཏད་པར་ངོ་ཚད་དམའ་འབེབས་བྱེད་
པ་སྤོང་བ། རང་ཉིད་སྒྲོས་གཏོང་གི་བྱ་བ་མངོན་གསལ་དོད་པོ་བྱེད་པ། ཕན་
ཚོགས་ལྡན་པའི་ལས་བྱེད་པ། ཁ་གཏད་དང་མཉམ་དུ་སྤེར་གྱི་འབྲེལ་བ་འཛིག་པ།
ཁ་གཏད་པའི་ཡིད་ཆེས་མངོན་པར་གསལ་ཐབས་བྱེད་པ། རང་གཞན་ཚང་མ་
གཅིག་གྱུར་གྱི་སྒྲོ་གོང་འཕེལ་གཏོང་བ་བཅས་བསྟུས་ཡོད།

ཆ། བསམ་སྒྲེར་འགྲུར་བཅོས་གཏོང་མི་ཐུབ་པའང་ཡོང་གི་དུ།

གོང་གསལ་ཆ་རྒྱུན་རྣམས་འདོད་སྤོང་ཁེངས་པར་འགྲུབ་མ་ཐུབ་པ་ཐེ་བའི་རྒྱ་
མཚན་སྣ་མང་ལ་བརྟེན་ནས་བསམ་སྒྲེའི་འགྲུར་བ་ཡོང་བའི་འབད་ཚུལ་ཆ་གས་
ཅམ་ལམ་སྤོངས་བྱུང་བའམ་ཆ་ཚང་ལམ་སྤོངས་མ་བྱུང་བ་ཡོང་གི་དུ། སྤྱོད་སྤེར་
དང་སྤེ་ཁག་འགའ་གས་ཀྱི་བསམ་སྒྲེར་འགྲུར་བ་གཏོང་བར་དམིགས་བསལ་
མཐོག་ས་པོ་ཡོང་གི་དུ། གལ་ཏེ་བསམ་སྒྲེའི་འགྲུར་བ་ལམ་སྤོངས་མ་བྱུང་བའམ་

ཡང་ན་དེ་ལྟའི་འབད་བཅོལ་བྱས་མེད་ན་འགྱུར་བ་ཡོང་བའི་ཆེད་དུ་འཚོ་བ་
སྤངས་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱིས་ཐབས་ཤེས་གཞན་གསུམ་བཞུག་གྱི་ཡོད།

གོ་ཤེས་ཉན་ཤེས།

གོ་ཤེས་ཉན་ཤེས་ཀྱི་ནང་དུ་ཁ་གཏད་པ་ལ་བསམ་སྒྲིའི་འགྱུར་བ་གཏོང་གི་
མེད་ལ་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་བཅོལ་ཤེད་ཀྱང་མི་བྱེད་པ་ཡིན། ཁ་གཏད་པས་སྐབས་
བབས་དོན་གནད་ཀྱི་ཐོག་ལ་གཞི་རྩའི་བསམ་སྒྲིའི་འགྱུར་བ་མེད་པར་འཚོ་བ་
སྤངས་པའི་འགོག་ཚོལ་བའི་འདོད་འདུན་ཁས་ལེན་བྱེད་པའི་ཐག་གཅོད་བྱེད་ཀྱི་
ཡོད། ཁ་གཏད་པས་འདོད་སྤྲོ་མི་ཁེངས་པའི་གྲུབ་འབྲས་དེ་ལས་མང་བ་ཡོང་བྱུང་
ཉེན་འགན་འཁུར་བ་ལས་དོན་གནད་ཐོག་བསྐྱུར་མཁས་བྱས་ན་ལེགས་པའི་ཐག་
གཅོད་བྱས་ཡོད། འདིའི་ནང་དུ་བསམ་སྒྲིའི་འགྱུར་བ་འམ་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་
བཅོལ་ཤེད་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་འཁྲིད་སྲིད་པའི་ཤུགས་རྒྱུན་རྒྱུས་ཀྱང་འབྲེལ་བ་ཡོང་
སྲིད་པ་ཡིན། ཁ་གཏད་པ་ལ་ད་དུང་གདམ་ག་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་འཐབ་ཚེད་ཀྱི་རྒྱུན་
པས་སྤྱི་ཚོགས་གནས་བབ་ལ་འགྱུར་བ་གང་འཚམས་ཕྱིན་པའི་སྐབས་སུ་གོ་ཤེས་
ཉན་ཤེས་ཡོང་གི་ཡོད། གོ་ཤེས་ཉན་ཤེས་ཡོང་བའི་ཕྱོགས་སུ་འཁྲིད་པའི་ཆ་རྒྱུན་
ཁག་གཤམ་གསལ་ལྟར་ཡིན།

- འཚོ་བ་དང་བཅས་པའི་དུག་གནོན་དེ་འོས་ཤིང་འཚམས་པ་ཞིག་ཏུ་མི་
འཛིན་པ།
- ཁ་གཏད་པས་གནས་ཚུལ་བསྐྱུར་གཅོད་ཅན་ཞིག་མེད་པར་བཟོ་གི་ཡོད་པའི་
ཡིད་ཆེས་བྱེད་པ།

- ཁ་གཏན་པ་དེས་རང་ཉིད་ཀྱི་ལྷོ་ཚོན་ནང་གི་འགལ་ལྷན་ལ་བརྟུན་མཁམས་དང་
འགལ་ལྷན་དེ་འཕེལ་རྒྱས་སུ་མི་འགོ་བའི་ལྷོན་འགོག་བྱེད་པ།
- ཁ་གཏན་པས་མང་དུ་འགོ་དེས་པའི་དཔལ་འབྱོར་གྱི་ཤྱོད་གུན་ཉུང་དུ་
གཏོང་ཐབས་བྱེད་པ།
- ཁ་གཏན་པས་ཕམ་ཉེས་ཀྱི་འོ་ཚ་གཡོལ་བ་དང་འབྲུང་འགྱུར་དེ་བས་ཚབས་
ཆེ་རུ་འགོ་སྲིད་པའི་གནད་དོན་ཞིག་སྐྱོབ་པ་བཅས་འབྲུང་བར་དེས་པའི་
གནས་བབ་ལ་འོ་ཚ་མི་དགོས་པའི་སྐྱོན་ས་མགོ་སྐྱར་བ་ཡིན། སྐབས་རེ་རང་
ཉིད་ཀྱིས་དངོས་སུ་དབང་ཆ་ཇི་ཅི་སྤྱོད་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་མེད་མང་ཚོགས་ཀྱིས་
ཤེས་པ་ལྷོན་འགོག་གི་ཆེད་དུ་ཁ་གཏན་པས་བསམ་ཤེས་གོ་ཤེས་བྱེད་པ་འང་
སྲིད།

འཚོ་བ་སྤངས་པའི་བཅོན་ཤེད་དང་ཁ་ཐོར་དུ་འགོ་བ།

འཚོ་བ་སྤངས་པའི་བཅོན་ཤེད་ཀྱི་ནང་དུ་ཁ་གཏན་པ་ལ་བསམ་སྣོའི་འགྱུར་
བའང་ཡོང་གི་མེད་ལ་འདོད་འདུན་ལ་གོ་ཤེས་ཉན་ཤེས་ཡོང་བའི་ཐག་གཅོད་
ཀྱང་བྱེད་ཀྱི་མེད། འོན་ཀྱང་ཁ་གཏན་པ་རང་ཉིད་ཀྱི་གོ་གནས་སུ་ཡོད་བཞིན་
པའི་སྐབས་སུ་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་རུས་པའི་འགྱུར་ལྡོག་དང་དབང་ཆའི་འབྲེལ་བའི་རྒྱན་
ལས་ཁ་གཏན་པའི་འདོད་པ་ལས་ལྡོག་སྟེ་ལས་འགལ་བ་ཚོས་ཡོང་རེ་བྱེད་པའི་
འགྱུར་བ་ཡོང་སྲིད།

རག་པ་ཅི་མ་དུ་བཤད་ན། འཚོ་བ་སྤངས་པའི་བཅོན་ཤེད་དེ་གཤམ་གསལ་ལས་
གསུམ་གང་རུང་བརྒྱད་དེ་ཡོང་བ་ཡིན།

- བཀའ་ལ་ཚེས་མེད་ཀྱི་བྱེད་ལས་དེ་ཆེས་རྒྱ་ཐུབ་དང་ཆེན་པོར་གྱུར་ཏེ་ཁ་གཏང་པའི་དྲག་གནོན་གྱིས་སྤངས་འཛིན་བྱེད་མི་ཐུབ།
- ལས་འགལ་བའི་འདོད་འདུན་མ་འགྲུབ་ཀྱི་བར་དུ་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པ་དང་། ཚེས་མེད་གྱིས་རྒྱུན་པས་ཆབ་སྲིད་དང་། དཔལ་འབྱོར། ལྷོ་ཚོགས་ལམ་ལུགས་ཀྱི་བཀོལ་སྤྱོད་རྩ་བ་ནས་མི་ཡོང་བ་བཟོ་སྲིད།
- ཁ་གཏང་པའི་དྲག་གནོན་བེད་སྤྱོད་བྱེད་པའི་རྣམས་པ་དེ་ཡང་གཏོར་བཤེག་བཏང་བའམ་སྐབས་འགར་ཞིག་པར་འགྱུར་སྲིད།
 འབྲུང་རྒྱུན་འདི་དག་གར་རུང་གཅིག་གམ་ཡང་ན་འདི་དག་རྒྱུང་དུ་འབྲེལ་བལ་བརྟེན་ནས་ཁ་གཏང་པས་ཁས་ལེན་བྱེད་འདོད་མེད་བཞིན་དུ་ཁོ་པའི་རོ་ཚོལ་བྱེད་འོས་པའི་སྲིད་བྱུས་སམས་ལམ་ལུགས་དེ་གཞན་ཐོག་བཙན་འགོལ་དང་སྲུང་སྐྱོབ་རྩ་བ་ནས་བྱེད་མི་ཐུབ་པ་ཤེས་པ་ཡིན།

༡༡། འཚོ་བ་སྤངས་པའི་བཙན་ཤེད་ཀྱི་གོ་དོན།

བཙན་ཤེད་ནི་ལུས་ཀྱི་འཚོ་བའི་བེད་སྤྱོད་དམ་འཛིགས་སྐྱལ་གྱི་རྣམས་པ་གཅིག་ཕུར་ཚད་འཛིན་བྱེད་རྒྱ་མེད། བཙན་ཤེད་ཀྱི་ཆ་རྒྱུན་ལྷོ་བ་རྣམས་ནི།

- བཙན་འགོལ་བྱེད་པའི་འབད་ཚོལ་སྲུ་མཐུད་བྱེད་མིན་ལ་མ་ལྗོས་པར་ཁ་གཏང་པའི་འདུན་པ་བཀག་ཡོད་མེད།
- ཁ་གཏང་པས་རང་གི་འདོད་པ་ཇི་ཡོད་ལག་ལེན་བསྟར་བའི་འབད་ཚོལ་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་འདུག་གམ་མེ་འདུག་
 བཙན་ཤེད་ནི་བྱ་བ་ཞིག་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་ལ་གཟུགས་སམས་ཡང་ན་གཟུགས

མ་ཡིན་པའི་རྒྱལ་ཤུགས་བེད་སྲོད་གཏོང་བ་ཞིག་ཡིན། སྐབས་དེ་མཐུན་ལམ་མི་
བྱེད་པའི་ཕན་ཐོགས་ཤུགས་ཆེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁ་གཏད་པའི་དབང་ཆ་ལ་གནས་
སྐབས་ཀྱི་ཐོར་སྐྱོན་ཐེབས་པའི་བྱ་བ་འབྲས་ཐོན་པ་བྱུང་ཡོད། འོན་ཀྱང་ཁ་གཏད་
པའི་སྲིད་སྲོད་ལམ་ལུགས་ཡོངས་སུ་སྤྲོད་པ་ཐོར་ཞིག་གི་འབྲས་བུ་བྱུང་
མེད།

ཁ། ཁ་ཐོར་ཅེས་པའི་གོ་དོན།

འཆེ་བ་སྤངས་པའི་བཅོན་ཤེད་སླེ་བའི་རྒྱལ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་བེད་སྲོད་ཚབས་ཆེ་
བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁ་ཐོར་དུ་འགྲོ་བ་ཡོང་གི་ཡོད། ཡིན་ན་ཡང་ཁ་གཏད་པའི་
སྲིད་སྲོད་ལམ་ལུགས་སམ་སྡེ་ཚན་ཡོངས་སུ་སྤྲོད་པ་ཁ་གྲུས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱལ་
པ་དེ་དག་གི་ཉུང་ཤུ་ཤུགས་ཆེའི་ཐོག་ནས་ཁ་ཐོར་འགྲོ་བའི་ནང་དུ་བཀོལ་སྲོད་ཡོང་
གི་ཡོད། ཕམ་ཉེས་ཅོམ་ཡང་ངོས་ལེན་བྱེད་ཐུབ་པའི་ཆེད་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱལ་པ་མེད།
ཁ་གཏད་པའི་རྒྱལ་ཤུགས་ཐོར་ཞིག་སོང་བའི་ཐོན་པ་ཡིན།

ག། སྲིད་དོན་གྱི་དབང་ཆའི་འབྲུང་ཁུངས་ཕྱིར་འཐེན་བྱེད་པ།

གང་ལ་ཁ་ཐོར་དང་བཅོན་ཤེད་ལྟེན་གྱི་དབང་ཆ་སྲོད་པའི་འཆེ་བ་སྤངས་པའི་
ཐབས་ལམ་གྱི་རྒྱལ་པ་ནི་དབང་ཆའི་འབྲུང་ཁུངས་དེ་དག་གཙོ་བོ་རྒྱ་དེ་ཡིན།
ཐབས་ལམ་འདི་བེད་སྲོད་གཏོང་མཁན་གྱི་མི་མང་གིས་ཁ་གཏད་པའི་དབང་ཆའི་
འབྲུང་ཁུངས་མེད་དུ་མི་རུང་བ་རྣམས་འོས་ཤིང་འཚམས་པར་ཕྱིར་འཐེན་ནས་
བཀའ་འགོག་བྱས་ཅོན་ཐབས་ལམ་འདི་བཅོན་ཤེད་ཅན་ནས་ཁ་ཐོར་དུ་འགྲོ་བའི་
རྒྱུ་རྐྱེན་གྱི་ཡོད།

༡། དབང་ཆུང་། འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚོན་གྱི་ཤེད་སྦྱོང་ལ་བརྟེན་ནས་ཁ་
གཏད་པའི་དབང་ཆ་ཇི་ཅི་མ་ཤོར་བའི་ཐོན་པ་དང་ཁོའི་དབང་ཆར་ད་དུང་དེ་ལྟར་ག་
གཏོར་བཤེག་གཏོར་བར་གྲོགས་བྱེད་པ་གཉེས་ཀ་མངོན་ཐུབ། དབང་སྦྱར་པའི་
དབང་ཆ་སྐྱོད་མེད་ཏུ་འགྲོ་བ་དང་། དེའི་སྐྱོད་ཏུ་དབང་སྦྱར་པའི་དབང་ཆར་ངོས་
ལེན་མི་བྱེད་མཁན་གྱི་མི་མང་ཚོས་ཐལ་ཆེ་བའི་གནས་སྐྱོད་པའི་འདྲ་མཉམ་གྱི་
གཞུང་ཞིག་གི་ངོ་བོར་གནས་པའི་འགལ་ལྷོ་བ་ཞིག་ལ་ཁོང་ཚོའི་ལ་ཞེན་ཁ་སྦྱར་
བྱེད་པ་ཡིན།

༢། མིའི་རྒྱས་ཤུགས། འཚོ་བ་སྤངས་པའི་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པ་དང་། ཅི་
གསུང་བཀའ་སླབ་མི་ཞུ་བ་གཉེས་གྱིས་ཁ་གཏད་པའི་དབང་ཆ་ལ་ངེས་པར་མཁོ་
བའི་མིའི་རྒྱས་ཤུགས་མེད་པར་བཟོ་བ་ཡིན། འདི་ཚོའི་ནང་དུ་སྦྱིར་བཏང་མི་
འཕོར་དང་། གཤམ་འོག་གི་སྡེ་ཚོན། རྒྱ་ཁ་མ་རངས་པའི་སྡེ་ཚོན་བཅས་བསྐྱུས་
ཡོད། དེའི་སྐྱོད་གྱིས་ཁ་གཏད་པའི་དབང་ཆའི་རྒྱས་པ་སྦྱོ་བུ་འགྲོ་བ་དང་མཉམ་ཏུ་
དབང་ཤུགས་ལག་བསྟར་བྱེད་པའི་དཀའ་ངལ་ཉ་ཅང་ཆེ་བུ་འགྲོ་གི་ཡོད། ཉམ་
ཡང་མི་སྦྱོང་པའི་རྒྱ་བྱུང་ཆེ་བའི་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པ་དེས་ལམ་ལུགས་ཐོར་ཞིག་
ཏུ་གཏོང་བ་ཡིན།

༣། རིག་རྩལ་དང་གོ་རྟོགས། ལས་མི་ལྟེ་བ་དང་། འཕུལ་ལས་པ། ལས་ཁུངས་
གྱི་ལས་བྱེད། འཛོན་སྦྱོང་པ་ལ་སོགས་པས་མཐུན་ལམ་ཕྱིར་འཐེན་བྱས་པ་དེས་
ཁ་གཏད་པའི་དབང་ཆ་ལ་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་མཁན་གྱི་དངོས་ཡོད་གངས་འཕོར་
དང་ཆེས་དོ་མི་མཉམ་པའི་རྒྱས་ཤུགས་ཐེབས་པ་ཡིན། ཁ་གཏད་པའི་སྦྱོང་
ལམ་ལུགས་ཀྱི་ནང་དུ་འཐབ་ཚོན་རྗེ་སྤྱད་ཏུ་གཏོང་བར། འཚོ་བ་སྤངས་པའི་བྱེད་

ལས་ཀྱིས་ཁ་གཏད་བཅར་བ་ལ་བརྟེན་ནས། དེར་གཏོང་ལེན་བྱེད་པ་ལ་མཁོ་བའི་
ཁ་གཏད་པའི་རིག་ཅུལ་དང་། ལོ་རྒྱུས་ལྟ་བུ་དང་། ལྷན་འབྲེས་ལ་སོགས་
པའི་འཇལ་ཚད་ལྟར་དུ་གཏོང་བ་ཡིན།

༤། མངོན་པར་མི་གསལ་བའི་ཆ་རྒྱུན། འཚོ་བ་སྤངས་པའི་ལས་འགུལ་གྱིས་
ཅི་གསུང་བཀའ་སླུབ་ལྷན་བའི་གོ་མས་གཤེས་ལ་འཛིགས་སྐྱེལ་བྱེད་ཐུབ་པ་དང་།
སྲིད་དོན་གྱི་ཡིད་ཚེས་དང་གཞུང་འབྲེལ་གྱི་ལྷ་བར་དུ་བཅུད་ཡོང་རྒྱུ་བྱེད་པ་
ཡིན། འགལ་ཟླ་བྱས་པའི་རྒྱུ་ལྷན་གལ་འགངས་ཆེ་བའི་འབྱུང་བ་མངོན་པ་
དང་། དེ་བཅུད་བྲལ་བའི་ཅི་གསུང་བཀའ་སླུབ་ལྷན་བའི་གོ་མས་གཤེས་དེ་ལྟ་ལས་
ལྷག་པར་རུལ་ཟད་དུ་གཏོང་བ་དང་། བཀའ་བརྩི་དང་ལེན་ལྷན་ལྷན་བའི་
གདམ་གའི་འདུ་ཤེས་གོང་འཕེལ་གཏོང་བར་རམ་འདེགས་ཀྱང་བྱེད་པ་ཡིན། ད་
ཆ་ཅི་གསུང་བཀའ་སླུབ་རང་བཞིན་གྱིས་འབྱུང་བའི་གནས་སྤངས་བསྐྱེད་མེད།

༥། དངོས་པོའི་མཐུན་རྒྱུན། འཚོ་བ་སྤངས་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱིས་ཁ་གཏད་པ་ལ་
ཡིད་པའི་དངོས་པོའི་མཐུན་རྒྱུན་གྱི་ཚད་གཞིར་དོ་དམ་སྤངས་འཛིན་བྱེད་སྲིད།
མཐུན་རྒྱུན་འདི་དག་གི་ནང་དུ་ཚོར་སྲིད་ཀྱི་ལམ་ལུགས་དང་། འགྲིམ་འགུལ།
ཡིག་འགུལ། དཔལ་འབྱོར་གྱི་མཐུན་རྒྱུན། དངོས་བཟོའི་རྩ་ཆ་ལ་སོགས་པ་
བསྐྱས་ཡོད། ཐབས་ལམ་འདིའི་བྱ་ཐབས་ ༡༩༥ གྱི་ནང་ནས་ ༦༡ རྗེ་ཐད་ཀར་
ཚོར་སྲིད་དང་འབྲེལ་བ་ཡིན་པ། དཔེར་ན། དངོས་བཟོ་སྲིད་བ་དང་། ལས་
བཤོལ་ངོ་རྒྱུ། དེ་བཞིན་ཐེ་གཏོགས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་སྤྲོ་ཚོགས་བཅས་ཡིན།
ཐབས་ལམ་གཞན་དག་ཚོར་བརྒྱུད་དེ་འབྱུང་བའི་ཚོར་སྲིད་ཀྱི་མཐུག་འབྲས་ཡོང་
བ་སྲིད།

༤། ཉེས་ཆད།: འགོག་ཚོལ་བའི་ཐད་དུ་ཁ་གཏད་པས་ཉེས་ཆད་མེད་སྲིད་གཏོང་རྒྱའི་རྣམ་པ་དེ་ཡང་འཆོ་བ་སྤངས་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱིས་ཉུང་དུ་གཏོང་བའམ་མེད་པར་བཟོ་བྱུང། དམག་མི་དང་སྐོར་སྤང་བ་སོགས་ཉེས་ཆད་གཏོང་བར་གྲོགས་བྱེད་མཁན་ཚོས་བཀའ་བཀོད་འབྲུས་གཙང་མི་བསྐྱབ་པའམ། ཤིན་ཏུ་ཐལ་ཆེའི་འབྲུང་རྒྱུ་གི་སྐབས་སུ་བཀའ་ལ་ཐ་གཅིག་ཏུ་བརྩི་མེད་ཀྱང་བྱེད་སྲིད། འདི་འདྲ་བའི་ཅི་གསུང་བཀའ་སྐྱབ་མི་ཞུ་བའམ་སྡོད་སྡོད་དེ། འཆོ་བ་དང་བཅས་པའི་བྱེད་ལས་ལས་འཆོ་བ་སྤངས་པའི་འགོག་ཚོལ་གི་ཐད་དུ་ཡོང་རེ་ཆེ་བ་ཡིན། ཉེས་ཆད་ལ་ཚོགས་ཏེ་གི་རྣམ་པ་རྒྱུ་ཕྱིན་པའམ། ཡང་ན་དམག་མིའི་གྱེན་ལོག་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་དག་རྒྱུ་ཆད་པ་དེས། ཁ་གཏད་པའི་དབང་ཆའི་གནས་བབ་ལ་ཚབས་ཆེའི་གོད་སྡོད་ཡོང་བ་ཡིན།

༥། ཁ་ཐོར་དུ་འགོ་བ་དང་འཆོ་བ་སྤངས་པའི་བཅོན་ཤེད་ལ་བྱགས་རྒྱུན་སྲིད་པའི་ཆ་རྒྱུན་འགའ་ཞིག།

འཆོ་བ་སྤངས་པའི་བཅོན་ཤེད་དང་ཁ་ཐོར་དུ་འགོ་བའི་རྒྱུན་བྱེད་པའི་ཆ་རྒྱུན་རྣམས་ཆ་ཚད་དང་རྗེབ་སྐྱེལ་མི་འདྲ་བ་དུ་མར་ཡོང་གི་ཡོད། ཆ་རྒྱུན་རེ་རེའི་ཕན་ཚོགས་དེ་ཁ་གཏད་པ་ལ་དགོས་མཁོ་ཡོད་པའི་དབང་ཆའི་འབྲུང་ཁྲུངས་གཅིག་གས་མང་པོར་དོ་དམ་སྤངས་འཛིན་བྱེད་པའི་ཚད་གཞི་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན། གཤམ་གསལ་གི་ཆ་རྒྱུན་དག་གང་དུ་འཛོམས་པ་དེ་འཆོ་བ་སྤངས་པའི་བཅོན་ཤེད་ཡོང་བ་ཡིན།

- འཆོ་བ་སྤངས་པའི་འགོག་ཚོལ་བའི་གྲངས་འཕོར་ཉ་ཅང་ཆེན་པོ་ཡོད་པ།
- རང་ཉིད་ཀྱི་དབང་ཆའི་འབྲུང་ཁྲུངས་ཀྱི་དོན་དུ་ཁ་གཏད་པས་འཆོ་བ་

སྤངས་པའི་འགོག་ཚོལ་བ་ལ་བརྟེན་དགོས་པ།

- ཁ་གཏད་པ་ལ་རོགས་རམ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱེ་ཁག་དེ་གལ་གནད་ཅན་ཞིག་ཡིན་པ།
- འཚོ་བ་སྤངས་པའི་ཕྱེ་ཁག་དེ་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་ལས་འགུལ་གྱི་ཐབས་ལམ་བེད་སྤྱོད་གཏོང་བ་ལ་མཁས་པ།
- བཀའ་ལ་ཚིས་མེད་དང་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པ་གཉིས་ཏུ་ས་ཚོད་གང་འཚོམས་གྱི་རིང་ལ་རྒྱུན་འཁྲོངས་བྱེད་ཐུབ་པ།
- ཁ་གཏད་པ་དེ་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་ཕྱེ་ཁག་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་དང་གདུང་སེམས་མཉམ་བསྐྱེད་བྱེད་པའི་ཚོགས་པ་ལུང་གསུམ་པའི་ཞབས་ཏུ་དང་དགོས་མཁོ་སྐྱབ་པ་འགའ་ཞིག་ལ་བརྟེན་དགོས་པ།
- བཀའ་ལ་ཚིས་མེད་ཏེ་ཅང་རྣམས་ཤུགས་ཆེ་བའི་མདུན་ཏུ་ཁ་གཏད་པའི་དྲག་གཞོན་དང་སྤངས་འཛིན་གྱི་ཐབས་ལམ་ཕན་མེད་དང་རྣམ་མེད་ཏུ་གྱུར་པ།
- (ཆབ་སྲིད་ལྟ་བུ་ལ་འདྲ་བ་འཛིན་མཁན་གྱི་གངས་འབོར་ལ་དོ་སྣང་བྱེད་པ་དང་། དེ་དག་གི་དབར་གྱི་འགལ་ལྡན་འཛིན་ཤུགས་ཚད། དམག་མིའི་བྱེད་ལོག་དང་ལས་བཤོལ་འོ་སྐྱོལ་ལྟ་བུའི་ལས་འགུལ་འདྲ་མིན་བེད་སྤྱོད་བྱེད་སྤངས་བཅས་བསྐྱུས་པའི་)དྲག་གཞོན་ནམ་དོན་གནད་ཐོག་ཏུ་འཛིན་པའི་སྲིད་བྱུས་ལ་འགལ་ལྡན་ཕྱེ་ཚོན་གྱི་ནང་ཏུ་བསམ་སྒྲོ་མི་མཐུན་པ་ཡོད་པ།

ལས་སྤོངས་ལྡན་པའི་མཇུག་བསྐྱོམས་ཤིག།

དོན་རྒྱུན་གཅིག་མཚུངས་ཤིག་གི་ནང་ཏུ་སྲིད་དོན་གྱི་འཚོ་བ་ལས། རྣམ་

དཔྱོད་ཀྱི་ཐོག་ནས་བེད་སྤྱོད་བྱས་པའི་འཆོ་བ་སྤངས་པའི་ལས་འགུལ་དེར་ལམ་
སྤོངས་ཡོང་རྒྱའི་གོ་སྐབས་མང་བ་ཡོད། འོན་ཀྱང་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་པའི་འགན་འཁུར་
སུས་ཀྱང་ཡོན་མི་བྱལ། ཡག་ཉེས་ལ་མ་སྣོས་པར་འགྱུར་བ་འགྲོ་བ་ཡིན། འཐབ་
ཚོད་ཚང་མའི་ནང་དུ་ཡོང་བ་ལྟར་ལམ་སྤོངས་དང་ཕམ་ཉེས་འདྲེས་པའི་ཆ་མི་
མཉམ་པའི་གྲུབ་འབྲས་དེ་འདྲ་ཡང་ཡང་ཡོང་བ་ཡིན།

༡༥། ཕམ་ཉེས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་ཉེན་ཁ།

ཕམ་ཉེས་ཀྱིས་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་བསྐྱབ་པར་ལམ་སྤོངས་མ་བྱུང་
བ་མཚོན་གྱི་ཡོད། ལྷོབས་ཤུགས་འདང་དེས་མེད་པ་དང་། རྒྱུག་འཇུགས་དང་
རྒྱུ་འབྱུངས། ཐབས་བྱས་བཅས་སྤྱོད་པའི་ལ་བཞེན་ནས་ཕམ་ཉེས་འབྱུང་བ་
ཡིན། འཆོ་བ་སྤངས་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པའི་ལྷོབས་ཤུགས་ལ་དོ་
བའི་ཚབ་གཞན་མེད།

ཕམ་ཉེས་ཀྱི་མཇུག་འབྲས་འདྲ་མེན་ཡོང་བ་ཡིན། ལྷོབས་རེ་ལུས་ཀྱི་དཀའ་
ལྷུག་དང་། སེམས་ཀྱི་ལྷུག་བསྐྱལ། དཔལ་འབྱོར་གྱི་ལྱོད་གུན་དེ་ལྷུག་ཏུ་སོང་བའི་
གནས་སྤངས། སྤེམས་ཀྱི་དམ་དྲག་གསར་པ་བཅས་འབྱུང་བ་ཡིན། གལ་ཏེ་འཆོ་
བ་སྤངས་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཐད་ཡིད་ཆེས་བསྐྱུག་པ་དང་། བཟང་སྤྱོད་ཉམས་པའི་
རིགས་བྱུང་ཆོ་ཐབས་ལམ་འདི་སྤར་ཡང་བེད་སྤྱོད་གཏོང་རྒྱའི་གོ་སྐབས་ཡོང་བ་བློ་
མེད།

ལྷོབས་འགར་འཐབ་ཚོད་ཚ་བ་ནས་མ་བྱས་པ་ལས་འཐབ་ཚོད་བྱས་ཏེ་ཕམ་ཉེས་
བྱུང་བ་དེ་འོས་པ་ཡིན། གལ་ཏེ་ལམ་སྤོངས་མ་བྱུང་རུང་ལྷོབས་ཤུགས་ལྷན་པའི་

འགལ་ཆུ་ཞིག་ལ་ཞི་བའི་སྒོ་ནས་བཀའ་ལ་ཕྱིས་མེད་བྱེད་པ་དེ་ཡིད་ཆེས་དང་ཅ་
 རོན་འདོར་བ་ལས་འོས་འཚམས་ཆེ་བ་ཡིན། ཡིན་ན་ཡང་། སམ་ཉེས་ནི་རྒྱན་དུ་
 ཆ་ཚང་བ་དང་རྟག་པར་གནས་པ་ཞིག་མིན། སམ་ཉེས་ནི་དམག་འཐབ་ཤོར་ཡང་
 གཡུལ་ལས་རྒྱལ་ཁོལ་རྒྱ་བཟང་པ་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་བྱེད་དགོས། སམ་ཉེས་
 གྱི་དབྱས་སུ་ཡང་འཆོ་བ་སྤངས་པའི་སྡེ་ཁག་ལ་རྗེས་སུ་ལམ་སྟོངས་ཤིག་ཡོང་
 བར་མཐུན་འགྱུར་བྱེད་པའི་མངོན་གསལ་རྒྱུང་བའི་ཕན་ཐོགས་ཅན་གྱི་འགྱུར་
 བའང་འབྱུང་བ་ཡིན། སམ་ཉེས་བྱུང་བའི་རྗེས་སུ་འགོག་ཚུལ་གྱི་སེམས་ཤུགས་
 འཕར་མ་དང་། སྲ་ཚྭ་གས་ལྡན་པའི་སྒྲིག་འཛུགས། འཆོ་བ་སྤངས་པའི་བྱེད་ལས་
 བཀོལ་སྤྱོད་ཀྱི་ཡར་རྒྱས་ཕྱིན་པའི་རིག་ཅུལ། རྒྱུགས་པོ་གསར་པ་ཐོབ་པ་བཅས་
 འབྱུང་གི། གལ་ཏེ་འདི་ལྟར་བྱུང་ན་སམ་ཉེས་དེ་ལམ་སྟོངས་ཡོང་བའི་སྲ་ལྷས་
 ཡིན་གྱི།

ལ། རྒྱལ་པམ་འདྲ་མཉམ་མམ་བར་བཀའ་གྱི་ཐག་ཚོད་ཅིག

འགྱུར་བ་ཆེ་བའི་རིགས་ཚང་མ་འཐབ་ཚོད་གཅིག་གིས་སྐབ་མི་ཐུབ། དེ་
 དེའི་དབར་ལ་གནས་སྐབས་ཀྱི་བར་མཚམས་ཡོད་པའི་ལས་འགལ་གཅིག་མཇུག་
 གཉིས་མཐུན་གྱི་དགོས་མཁོ་ཡོད། འདི་ནི་གཤམ་གསལ་གྱི་ཆ་རྒྱུན་འདི་འདྲ་བའི་
 སྐབས་སུ་ཡོང་བ་ཡིན།

- ལས་འགལ་བ་ཚོ་སྐབས་ཤུགས་ཆེན་པོ་མེད་པའི་སྐབས།
- ལས་འགལ་ཉམས་རྒྱན་དུ་འགྲོ་སྐབས།
- བརྗོད་ཉམས་ལྡན་པའི་ཕྱིར་འཐེན་ནི་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱི་བྱ་བ་ཞིག་ཡིན།

- མང་པོ་ཞིག་ངལ་གསོ་རྒྱལ་པའི་ཆེད་དུ་ལས་འགུལ་རྗེས་མ་རྣམས་མེ་
འགའ་ཤས་དང་སྡེ་ཁག་འགའ་ཤས་ཀྱིས་བྱེད་ཐུབ་པའི་སྐབས།
- ལས་འགུལ་གྱི་དགོས་ངེས་ཅན་གྱི་གྲུབ་ཆ་རྣམས་ཉེན་ཁའི་གནས་སུ་གྱུར་བ་
དང་། ལས་འགུལ་ལ་འགྱུར་བ་མ་བཟུང་བར་སྤྱི་མཐུན་དེ་བྱས་ན་སྡེན་
རྟགས་ཅི་ཡིན་པའི་སྐབས།
- ལས་འགུལ་ནང་ཆ་ཤས་ལེན་མཁན་ཚོས་བཟང་སྤྱོད་མ་ཉམས་པར་དཀའ་
སྤྱད་འཕར་སྤོན་ཚོང་མི་ཐུབ་པའི་སྐབས།
- དུས་ཚོད་དེ་བཟུང་ཤིས་པ་ཡིན་པའི་སྐབས།
- ཁ་གཏང་པས་འགོག་རྒྱུ་ལའི་འདོད་འདུན་ཆ་ཚང་མ་བྱུང་ཡང་གང་
འཚམས་ཀྱི་ཆག་ཡང་སྤྱོད་པ་དང་གྲོས་མོལ་བྱེད་རྒྱུར་གྲ་སྒྲིག་ཡོད་སྐབས།
- འགྱུར་བ་གཞན་པ་ཐེབས་ཐུབ་པའི་སྐབས་སུ་སྤོད་དལ་གྱི་གོ་ལུལ་ཅུང་ཟད་
ཐོབ་ཐུབ་པ་ཡིན།

གནས་སྐབས་འདི་འདྲར་ཐབས་བྱས་ལ་འགྱུར་བ་དང་བར་བརྒལ་གྱི་ཐག་
གཅོད་བྱས་ན་ལེགས་ཆར་འགྱུར་སྲིད།

རེ་འགའ་རྒྱང་གུན་མ་ཡིན་པར་ཁེ་ཕན་གྱི་ཆེད་དུ་གྲོས་མོལ་བྱེད་པ་དེ་རང་
རྒྱལ་ཁ་ཡིན། གང་ཡིན་ཟེར་ན། དེས་དབང་ཆའི་འབྲེལ་བར་ཡར་རྒྱས་བྱུང་བ་
ཞིག་མཚོན་གྱི་ཡོད། སྐབས་རེར་གཞུང་འབྲེལ་གྱི་གྲོས་མོལ་དང་གྲོས་མཐུན་
རིགས་མེད་པར་འབྲུག་རྩོད་མཚམས་འཛོག་གམ་བར་བརྒལ་གྱི་ཐག་གཅོད་ཅིག་
ཡོང་གི་ཡོད།

འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འགོག་ཚེལ་བ་ཚོས་གཙོ་བོ་མེན་པ་དང་དགོས་པ་ངེས་ཅན་མེན་པའི་གནད་དོན་ཐོག་གོ་ཤེས་ཉན་ཤེས་བྱེད་ཀྱང་། དགོས་འདུན་ནམ་གཞི་ཅའི་ཅ་དོན་བསྐྱར་བའམ་དགོས་ངེས་ཅན་གྱི་གནད་དོན་ཐོག་གོ་ཤེས་ཉན་ཤེས་མི་བྱེད་པ་ཡིན། དམིགས་ཡུལ་བསྐྱབ་བྱ་དེ་དག་ཕྱིར་འགྲུངས་སུ་གཏོང་དགོས་ཀྱང་ནམ་ཡང་སྤོང་མི་རུང་།

འབྲུག་ཚེད་མཚམས་འཛོག་གས་བར་བཀལ་གྱི་ཐག་ཚད་བྱུང་བའི་རྗེས་ཀྱི་དུས་ཚོད་དེར་དཀའ་ངལ་ཚེན་པོ་ཡོང་སྲིད། དེ་ནི་སྡེ་ཁག་སྐྱར་བསྐྱེལ་དང་། གོ་གནས་སྲ་བརྟན། ཁེ་ཕན་ཀུས་པ་ཆེ་རུ་གཏོང་རྒྱ་བཅས་ཀྱི་ཆེད་དུ་མེད་སྲིད་གཏོང་བྱ་བ་ཀྱི་ཡོད། གང་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲུག་ཚེད་མཚམས་འཛོག་བྱུང་བའི་ལམ་དེ་རང་དུ་སྲུ་མཐུད་དེ་ཞུགས་རྒྱ་མེད། འཐབ་བྱས་དང་འཐབ་ཅལ་གསར་པའི་རིགས་ཤིན་ཏུ་གལ་ཚེན་པོ་ཡིན། དམག་འཐབ་ཅིག་ཕམ་ཚར་བའི་རྗེས་ཀྱི་ལས་འགལ་དང་པོ་དེ་དུས་ཡུན་གྱི་ཐུང་ཐུང་དགོས། འོན་ཀྱང་འགོག་ཚེལ་བ་ཚོ་ལ་ཁ་གཏད་པས་ནམ་ཡང་བཀོད་པ་གཏོང་དུ་འཇུག་རྒྱ་མེད། འཚོ་བ་སྤངས་པའི་སྡེ་ཁག་གིས་རང་ཉིད་ཆ་ཚང་བ་སྐྱིད་ལུག་པར་གྱུར་བ་དང་མགོ་བཏགས་ལྷ་བར་ནམ་ཡང་སྐྱར་ལོག་བྱེད་དུ་འཇུག་རྒྱ་མེད། ཕྱིར་འཐེན་དང་ཕམ་ཉེས་ཀྱི་དུས་ཚོད་ཀྱང་སྤོང་བས་ཤུགས་ཀྱི་སྐར་གསོ་དང་འོས་ཤིང་འཚམས་པའི་བྱེད་ལས་དེ་ལས་མང་བའི་གྲ་སྒྲིག་གི་གོ་སྐབས་སུ་སྐྱར་དགོས། གལ་ཏེ་གཞི་ཅའི་བསམ་སྡོའི་འགྱུར་བ་དང་། དབང་ཆའི་གོ་གནས། འབྲེལ་ལམ་བཅས་བསྐྱུན་པའི་མཚམས་ཅན་གྱི་ལམ་སྤོངས་སྤོངས་ཐོབ་པ་ཡིན་ན། ལམ་སྤོངས་འདི་དག་ལས་སྐར་པོར་འཕྲོག་མི་ཐུབ་པའི་དེོས་འབྲེལ་དང་རྒྱན་གནས་ཐུབ་པ་ཡིན།

ག། ལམ་སྣོང་ས།

མདུན་སྡོད་གང་འཚམས་བྱུང་བ་དང་རྒྱལ་ཁ་མཐོང་པའི་སྐབས་སུ་གཟུང་
ནས་བྱ་དགོས། འདི་ནི་དུས་ཚོད་འགངས་ཚེན་དང་ཉེན་ཁ་ཅན་ཞིག་ཡིན། འཚོ་
བ་སྲངས་པའི་སྡེ་ཁག་དེས་རང་གིས་རང་ལ་ཡིད་ཆེས་ཆེ་དུགས་པ་དང་། གཟུང་
ནས་རྒྱུང་དུགས་པ་ཡོང་གི་དུ། འགལ་ཟླ་པས་མགོ་བཏགས་ཞུ་རྒྱུ་གཡོལ་བའི་དོན་
དུ་འབད་ཚོལ་ཆེ་གོས་དེ་བྱེད་གི་དུ།

འཚོ་བ་སྲངས་པའི་སྡེ་ཁག་གི་འབད་ཚོལ་མཐའ་མ་དེ་ཚང་མའི་ནང་ནས་
དཀའ་ངལ་ཆེ་གོས་དང་གལ་གནད་ཆེ་གོས་དེ་ཡིན། ལམ་འགྲུལ་གྱི་རིགས་
རྣམས་གྲོས་མོལ་དང་། ཁ་གཏད་པས་འགོག་ཚུལ་བའི་འདོད་འདུན་ཁས་ལེན་
བྱེད་པ། ཁ་གཏད་པའི་སྲིད་སྡོད་ལམ་ལུགས་སམ་སྡེ་ཁག་ཁ་ཐོར་དུ་འགྲོ་བ་དང་
ཐོར་ཞིག་དུ་འགྲོ་བ་བཅས་བསྟུན་པའི་ལམ་སྣོང་གི་ནང་དུ་མཐུག་བསྐྱེལ་
གི་དུ་པ་ཡིན། འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་འཐབ་ཚོད་ཅིག་“ལམ་སྣོང་ས་བྱུང་བ་ཞིག”ཡིན་པ་
དང་། “ལམ་སྣོང་ས་མ་བྱུང་བ་ཞིག” ཡིན་པའི་ཐག་གཅོད་གསལ་པོ་བྱེད་པ་ལ་
གཟུང་ནས་ལྷན་པའི་དཔུང་ཞིབ་དགོས། ཐག་གཅོད་དེ་བྱེད་པ་ལ་གཤམ་གསལ་དུ་
བ་རྣམས་གྱིས་ཕན་གོགས་བྱེད་སྲིད་པ་ཡིན།

- འཚོ་བ་སྲངས་པའི་སྡེ་ཁག་གི་དམིགས་ཡུལ་རྣམས་གྲུབ་འདུག་གས།
ཆ་ཚང་གྲུབ་འདུག་གས། ཆ་གས་ཤིག་གྲུབ་འདུག་ དེ་དག་འཚོ་བ་སྲངས་
པའི་བྱེད་ལས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་ཡིན་ནས། ཡང་ན་ཐབས་ལམ་དང་ཆ་
རྒྱུན་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་ཡིན། གྲུབ་འབྲས་དེ་དུས་ཡུན་གང་
འཚམས་འཐབ་ཚོད་བྱས་པའི་རྗེས་སུ་བྱུང་འདུག་གས་དེ་མ་ཐག་དུ་བྱུང་

འདུག

- བརྗེ་སྐྱུར་གྱི་ཐབས་ཤེས་ག་རེ་བཀོལ་སྤྱོད་བྱས་འདུག་གམ།
- ལས་འགལ་དེས་རྒྱུན་པས་འཆོ་བ་སྤངས་པའི་སྡེ་ཁག་དང་སློབ་མ་ཚོམས་
པའི་སྡེ་ཁག་གི་ནང་གི་སྒོམས་ཤུགས་སྲ་བརྟན་དུ་གྱུར་འདུག་གམ་ཉམས་
རྒྱུད་དུ་སྐྱེན་འདུག།
- གཞི་རྩ་དེ་གྲུབ་འབྲས་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡོང་བའི་ཆེད་དུ་བཉེང་པ་ཡིན་ནམ། རྗེས་
སྲུ་ཡོང་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན། ཡང་ན་གཉེས་ཀའི་ཆེད་དུ་ཡིན།
- ཀུན་སྨོང་དང་བསམ་ཚུལ་གྱི་འགྱུར་བ་དེ་དག་དོན་གནད་དང་སྡེ་ཚོན་ལྷ་
ཚོགས་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་ཐེབས་འདུག་གམ་མི་འདུག།
- ཐང་ཀར་མ་ཡིན་པ་དང་རྒྱས་པ་སྤྲོ་མའི་སྡེ་ཚོན་མ་འདུག་གམ་མི་འདུག། གལ་
ཉེ་ཡོད་ན་རིགས་ཇི་འདྲ་འདུག།
- སྤྱིར་བཏང་གི་སྤྱི་ཚོགས་ལམ་ལུགས་དང་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་སྒྲོམ་གཞིའི་སྡེ་དུ་
རྒྱན་གནས་ཀྱི་རྒྱས་པ་འདུག་གམ་མི་འདུག། གལ་ཉེ་ཡོད་ན་ཇི་འདྲ་ཞིག་
འདུག།
- གྲུབ་འབྲས་དེའི་ཆེད་དུ་དཀའ་ངལ་དང་སློབ་བཏང་ཇི་འདྲ་ཞིག་བྱེད་དགོས་
བྱུང་བ་དང་། གྲུབ་འབྲས་དེ་དང་འདྲ་བ་ཞིག་གི་དོན་དུ་འབད་ཚོལ་གཞན་ཇི་
དགོས་དང་ག་འདྲ་བྱས་ཉེ་བསྐྱུར་རྒྱ་ཡིན་ནམ། འདི་དང་འབྲེལ་བའི་དྲི་བ་
གཞན་པའང་ཡོང་གི་དེ།

ང་། དངོས་ཡོད་ཀྱི་ཐག་གཅོད་ཅིག་ཡོང་བར་ཕྱོགས་པ།
འཆོ་བའི་ཐབས་ལམ་གྱི་ཚབ་དུ་འཆོ་བ་སྤངས་པའི་བྱེད་ལས་ལེད་སྤྱོད་

འཐད་ཕྱོགས་སུ་སྐྱབ་ཆོས། འཆོ་བ་སྲངས་པའི་བྱེད་ལས་ལས་བྱུང་བའི་གྲུབ་
 འབྲས་དེ་འཆོ་བ་ལས་བྱུང་བའི་གྲུབ་འབྲས་ལས་བཟླ་ན་པ་དང་། འདོད་ལྡན་ཁོ་ཁོངས་
 པ་ཡོང་གི་ཡོད་ཅེས་སྐབས་དེ་འཐད་སྐྱབ་ཀྱི་རིགས་པ་འགོད་ཀྱི་ཡོད།
 ཁོང་ཚོས་ལམ་ལྗོངས་ལྡན་པའི་འཆོ་བ་སྲངས་པའི་འཐབ་ཚུན་ཅིག་གི་མཇུག་ཏུ་
 དེ་ལ་ཁོང་ཁོང་དང་། སེམས་སྤྱད་གས། འཁོན་འཛིན་གྱི་མཇུག་འབྲས་མེད་པ་
 དང་། དྲག་གྲུགས་ཀྱི་འཛིགས་སྐྱལ་སྐྱར་མ་བྱེད་པའི་དགོས་པ་མེད།” ཅེས།
 རིམ་རིམ་དུ། རྗེ་རེག་(Richard Gregg) གིས་གསུངས་པ་ལྟར་འཐད་སྐྱབ་བྱས་
 ཡོད། ཚུན་འགུན་བྱེད་པའི་སྤེལ་ལག་དབར་གྱི་དབང་ཆའི་འབྲེལ་བར་འཕྱར་བ་
 བཟླ་ན་པ་ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད།

ལེའུ་ཉེར་བདུན་པ།
དབང་ཚའི་བཤོ་འགྲེམས་བསྐྱར་མ།

འཚོ་བ་སྤངས་པའི་སྡེ་ཁག་ལ་ཡོང་བའི་ཕན་གཞིད།

འཚོ་བ་སྤངས་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་གྱིས་ལས་འགུལ་ནང་མཉམ་
ཞུགས་བྱེད་མཁན་ཚོ་དང་དབང་ཚའི་བཤོ་འགྲེམས་ལ་འགྱུར་བ་གཏོང་གི་ཡོད།
འགོག་ཚོལ་སྡེ་ཁག་གི་སྟོབས་ཤུགས་ནི་གཤམ་གསལ་ལྟར་གོང་འཕེལ་དུ་འགོ་
ཟློན།

༡། མཤོ་སྐྱར་བའི་བྱེད་ལས་འགོག་ཐབས།

འཚོ་བ་སྤངས་པའི་བྱེད་ལས་ནང་ཆ་ཤས་སྤངས་པ་དེས་ཁ་གཏད་ཀྱི་འདོད་པ་ལ་
མཤོ་སྐྱར་བའི་མཐའ་རྒྱགས་པ་ཞིག་བཟོ་བ་དང་། དེ་ལྟར་དགོས་མཁོ་ཡོད་པ་
གཉེས་ཀ་ཡིན། བྱེད་ལས་འདི་ལྟ་བུས་རང་གིས་རང་ལ་ཡིད་ཆེས་མེད་པ་དང་།
གཉའ་ཆགས་པའི་ཚོར་བ། འཛིགས་ཞུམ། འགན་འཁུར་ལ་མི་དགའ་བ། གཞན་
ཀྱི་དབང་སྐྱར་འོག་ཏུ་སྡོད་པའི་འདོད་པ་བཅས་ལ་ལེགས་བཅོས་བྱེད་པར་རམ་
འདེགས་ཀྱང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། འདི་དག་ནི་ཡར་རྒྱས་དང་བཅས་རང་རང་གི་སྡོག་
སྡོག་གིས་བརྗེ་སྐྱར་བྱེད་པ་ཡིན།

ལ། རང་གི་དབང་ཆ་མངོན་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་ཞིག་ཤེས་ཐབས་བྱེད་པ།
 འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་འབྲུང་བ་གལ་ཆེ་ཤོས་དེ་
 གཤམ་འོག་མི་མང་གི་བྱས་ཤུགས་སྲ་བརྟན་དུ་གཏོང་བ་དེ་ཡིན། མི་མང་གིས་
 དབང་གཞོན་ཆེ་བའི་སྲིད་བྱས་དང་ལམ་ལུགས་ངན་པ་ལ་ངོ་ཚྏ་ལ་ཇི་ལྟར་བྱེད་
 ཚུལ་ཤེས་ཀྱི་ཡོད། འདིས་ཁོང་ཚོའི་ལུ་ཐུག་ཐབས་ཟད་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ཤིག་ལས་
 ཐར་པ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། འཐབ་ཚོད་ཀྱི་ནང་དུ་ཆ་ཤས་སྤངས་པའི་ཉམས་སྦྱོང་འདིས་
 ལས་འགུལ་དུ་བྱུགས་མཁན་དེ་ལྟ་སྟོ་བོ་ཡོད་པ་ཚོ་སྟོབས་ཆེ་ལུ་འགོ་བ་དང་། རང་
 ཉིད་ཀྱི་དབང་ཆ་གོང་འཕེལ་གཏོང་ཐབས་ཇི་འདུ་བྱེད་དགོས་པ་བཅས་སྟོབ་པར་
 བན་གྲོགས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

ག། འཛིགས་བྱུང་དང་བྲལ་བ་ཉིད་གོང་མཐོར་གཏོང་བ།

འཚོ་བ་སྤངས་པའི་བྱེད་ལས་བཅད་སྟོན་གཏོང་བའི་ཉམས་སྦྱོང་གིས་འགོག་
 ཚྏ་ལའི་ནང་དུ་འཛིགས་བྱུང་དང་བྲལ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཚུ་ཚད་གོང་མཐོར་གཏོང་བ་
 ཡིན། འགོ་འཇུགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་དུས་རིམ་དེས་ཅན་ཞིག་གི་རིང་ལ་འཚོ་བ་
 སྤངས་པའི་འགོག་ཚྏ་ལ་ཚོས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཁོང་ཁྱོད་དང་འཛིགས་བྱུང་གཉིས་
 ཀའ་སྤངས་འཛིན་བྱེད་དགོས། དེ་རྗེས་ཁོང་ཚོ་འཛིགས་བྱུང་མེད་པ་ཆགས་སྲིད།
 དུག་གཞོན་ཀྱི་མདུན་དུ་བརྟན་པོར་སྟོན་བྱུང་བ་ཤེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁོང་ཚོར་
 འཛིགས་བྱུང་ལས་ཐར་སོང་སྟེ་པའི་ཚོར་སྣང་སྐྱེ་བ་ཡིན། ཐུག་བཟུལ་དེ་ཅ་དོན་
 ལྟུང་པའི་ཆ་སྟེན་དུ་མཐོང་བ་ཡིན། ཁ་གཏད་པའི་ཉེས་ཆད་ལ་ཞེད་སྣང་བརྟག་པ་
 དོས་ཁ་གཏད་པའི་དབང་ཆའི་འབྲུང་ཁུངས་གཙོ་བོ་ཞིག་བྱས་མེད་དུ་བཟོ་བ་ཡིན།

འདིས་ལམ་ལུགས་དེ་ཉམས་རྒྱུ་ཏུ་གཏོང་བ་མ་ཟད། དྲག་གཞོན་ལས་ཐར་བར་
འདོད་པའི་མི་མང་དེ་དག་གི་རྒྱས་པ་གོང་འཕེལ་ཏུ་གཏོང་བ་ཡིན།

ང་། གོང་མཐོར་སྤེལ་བའི་རང་ཉིད་ཀྱི་ཆེ་མཐོང་།

རང་ཉིད་དམན་པར་འཛིན་པའི་རྒྱུ་ལས་གཤམ་འོག་པ་ཚོས་མགོ་སྐྱར་གྱི་
ཡོད་པར་བརྟེན། དཔོན་རབས་བརྒྱུད་འཛིན་ལམ་ལུགས་ཀྱི་ཆ་ཤས་གནས་ཐུབ་
པ་ཡིན། དེར་བརྟེན་དཔོན་རབས་བརྒྱུད་འཛིན་ལམ་ལུགས་མེད་པར་བཟོ་བའམ་
ཁ་གཏད་བཅར་བ་ལ་གོམ་རེམ་གཉིས་ཡོད། དང་པོ་ནི། གཤམ་འོག་སྤེལ་ཁག་གི་
ཚོགས་མི་ཚོར་རང་ཉིད་ཀྱང་འགྲོ་བ་མི་ཡིང་ས་སུ་རྫོགས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་སུ་
ལས་ཀྱང་དམའ་བ་ཞིག་མ་ཡིན་པ་ངོས་འཛིན་ཏུ་འཇུག་པ་དང་། གཉིས་པ་ནི།
དེ་དག་གོང་མཐོར་བཏང་བའི་བསམ་ཚུལ་དེ་དང་སློབ་ཀྱིན་ནས་མཐུན་པའི་སྦྱོང་བ་
འཛིན་ཏུ་འཇུག་པ་དེ་ཡིན། དེའི་གོ་དོན་ནི་གཤམ་འོག་ཏུ་གནས་པ་དང་དམན་
པར་འཛིན་པའི་འགྲོ་ལྟངས་ལ་འགོག་ཚུལ་དང་ཚིས་མེད་བྱེད་པ་དེ་ཡིན། རང་
ཉིད་རང་གིས་ཤེས་པའི་སྤང་ཚོར་དང་ཀྱན་སྦྱོང་གྱི་འགྲུར་བ་འདི་དག་གིས་ད་
ཡོད་དབང་སྐྱར་པའི་སྤེལ་ཁག་དང་། ཤིན་ཏུ་གནད་ཆེ་བའི་དུས་ལུན་རིང་པོའི་
མཇུག་འབྲས་གཉིས་ཀར་ཤུགས་རྒྱུན་ཐེབས་སྲིད།

༣། རེ་བ་དང་། སློབ་སེམས། འདོད་སྤོང་ཁེངས་པ་བཅས་ཡོང་བ།

འཐབ་ཚོད་ཀྱི་དཀའ་ངལ་ཇི་ལྟར་ཡང་རུང་། འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འགོག་
ཚུལ་བ་ཚོར་ཉམས་སྦྱོང་འདོད་སྤོང་ཁེངས་རེས་འབྱུང་བ་ཡིན། ལས་འགུལ་ནང་
ཞུགས་པ་དེས་སློབ་བརྟེན་གསར་པ་དང་། རང་གིས་རང་ལ་རྩན་ཐང་ཡོད་པའི་

ཚོར་བ། འབྲུང་འགྲུར་གྱི་རེ་ལྷོས་བཅས་ཡོང་གི་ཡོད།

ཆ། འཚོ་བ་དང་། ཁྲིམས་འགལ་གྱི་བྱ་སྤྱོད། རླེས་པའི་རང་བཞིན། བཅོན་འཇུག་ལ་བཅས་གྱི་ཐོག་འབྲུང་སྲིད་པའི་ཕན་འབྲས།

འཚོ་བ་སྐངས་པའི་བྱེད་ལས་གྱི་ནང་དུ་འཇུག་ཞུགས་བྱས་པ་དེས་སྐབས་རེ་འབྲུང་འགྲུར་གྱི་འཚོ་བ་དང་། ཁྲིམས་འགལ་གྱི་བྱ་སྤྱོད། རླེས་པའི་རང་བཞིན། མིའི་བཅོན་འཇུག་གི་རང་ག་ཤེས་དང་། འཚོ་བ་སྐངས་པའི་ཀུན་སྤྱོད་ཀྱི་དབར་གྱི་གཞིར་བཞག་བྱས་པའི་རྒྱན་ལྗན་གྱི་འབྲེལ་བའི་ཁ་སྤྲོགས་ལ་འགྲུར་ལྷོག་བཅུང་བའམ་འགྲུར་ལྷོག་འགྲོ་བ་བསྟན་ཡོད།

- བཅོན་འཇུག་གི་རང་ག་ཤེས་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་མ་བརྒྱུག་པའི་ཐོག་ནས་བརྒྱན་ལམ་དུ་བརྟུན་ཉེ་འཚོ་བ་སྐངས་པའི་རྣམ་འགྲུར་སྟོན་པའི་དོན་དུ་ཁ་སྤྲོད་ཐུབ་པ་ཡིན། དཔེར་ན། “ངས་ཚུལ་དུ་རང་ཉིད་ཀྱི་དགའ་བོར་བཅེ་བ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། གང་གིས་ཅེ་ན། དེས་ཁོང་ཚོ་སྤྱོད་སྤྱོད་ལ་སྤྱོད་ཀྱི་འདུག” ཅེས་པ་ལྟར་རོ།
- རིམ་མོ། ཀྱི། བེའེང་ (Jerome D. Frank) གིས་གསུངས་པ་ལྟར། འཚོ་བ་སྐངས་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་འཐབ་ཚོད་ཀྱིས་“འཚོ་བ་དང་རླེས་པའི་རང་ག་ཤེས་དབར་གྱི་སེམས་ཁམས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་” ཡང་མེད་པར་བཅོས་ཡོད། འཚོ་བར་བསྟེན་པ་ལས་ཆེས་ཇ་དུག་ཅན་གྱི་ཉེན་ཁའི་ཁ་གཏད་དུ་ལངས་རྒྱུར་གྱི་སྤྱོད་པ་དེ་ཕོ་ཉམས་ཆེ་བ་མངོན་སྲིད། འཚོ་བ་མེད་པར་བཀའ་ལ་ཚིས་མེད་བྱས་པ་དེས་ཁ་གཏད་པ་ལས་རང་ཉིད་ལྷན་དུ་འཕགས་པ་དང་ཕོ་ཉམས་དོད་པ་ཡོད་པའི་ཚོར་བ་ལྟར་དུ་གཏོང་ཐུབ་པ་ཡིན།

- འཚོ་བ་སྤངས་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱིས་སྤྱིར་བཏང་སྐྱོ་ཁ་མ་ཚེམ་པའི་སྡེ་ཁག་གི་
ནང་དུ་ཐིམས་འགལ་གྱི་བྱ་སྤྱོད་དང་། གཞན་ཡང་སྤྱི་ཚོགས་ལ་སྐྱོལ་བའི་
ཀུན་སྤྱོད་ཉུང་དུ་གཏོང་བར་རམ་འདེགས་ཀྱང་བྱེད་པ་ཡིན།
- བྱེད་ལས་འདི་རིགས་ཀྱིས་འཚོ་བ་མེད་པའི་སྐྱོ་ནས་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འཁོན་
འཛིན་དང་སེམས་ཀྱི་ཚོར་བ་སྤྱིར་བཏངས་པའི་ཐབས་ལམ་བཟོ་བ་ཡིན།
- འཚོ་བ་སྤངས་པའི་ཐབས་ལམ་ཁོ་ན་བཅུད་སྤྱོད་ཀྱིས་རང་ཉིད་ཐིམས་མཐུན་
ཁྲུངས་དག་བཟོ་བའི་བརྒྱུད་རིམ་དེས་ཁ་གཏད་པར་འཁོན་འཛིན་ཉུང་དུ་
གཏོང་བ་དང་། འཚོ་བ་སྤངས་པའི་ཐབས་ལམ་གྱི་སྤྱིའི་འོས་འཚམས་ཀྱི་
གདེང་འཛིག་ཀྱང་རེ་མང་བསྐྱུན་ཐུབ་པ་ཡིན།
- སྡེ་ཁག་རྗེལ་པོར་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་ཐབས་ལམ་ལ་བརྩི་སྲུང་བྱེད་པའི་སྤྱི་
ཚོགས་ཀྱི་སེམས་ཁམས་ཀྱི་རྣམ་པ་འགའ་ཡང་འབྱུང་སྲིད།
- འཚོ་བ་སྤངས་པའི་ལས་འགལ་དུ་ཞུགས་མཁན་ཚོར་རིག་པ་དང་རྩུ་མཚན་
གྱི་ཐོག་ནས་འཚོ་བ་ཁོ་ན་གནས་ཐུབ་པར་སེམས་པའི་མི་མང་ལ་ཀུན་སྤྱོད་
འདི་འདྲ་བ་འདི་ལག་ལེན་དུ་འགེལ་ཐུབ་པ་དང་། བན་རྣམས་ཆེ་བ་ཡོད་པའི་
ཡིད་ཆེས་བསྐྱུན་སྲིད་པ་ཡིན།
འགྱུར་བ་འདི་དག་ཅ་བ་ནས་མ་ཐེབས་པའམ། ཡང་ན་ཆ་ཤས་ལེན་མཁན་
ཚོའི་ནང་ནས་བརྒྱ་ཆ་ཉུང་ཤས་ཞིག་ལ་མ་གཏོགས་མ་ཐེབས་པ་ཡོང་སྲིད། དེ་ནི་
དུས་ཚོད་དང་། འོས་ཤིང་འཚམས་པའི་ཉམས་སྤྱོད་། ལམ་སྤྱོད་ཀྱི་ཚུ་ཚོད་
འགའ་ཞིག་སྡེ་ཁག་གི་རྒྱབ་སྐྱོར་བཅས་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན།

༤། ཁོང་མཐོར་སྡེལ་བའི་སྡེ་ཁག་གི་ཚིག་སྒྲིལ།

འགོག་ཚོལ་བ་རྣམས་དང་སྦྱིར་བཏང་སྡོམ་ཁ་ཚེམས་པའི་སྡེ་ཁག་གི་ནང་
ལུལ་ཚིག་བསྐྱེལ་གྱི་ཚད་གཞི་མཐོ་པོ་ཡོད་ཚེ་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་རྣམས་
ཤུགས་ཁོང་མཐོར་འགོ་བ་ཡིན། མིའི་ཁམས་དང་མོས་པ། ཡིད་ཆེས། གཟུགས་
པོའི་གནས་སྤངས། སྦྱོར་ཏུགས། ལོ་ཚད་བཅས་ལ་བརྟེན་ནས་འཚོ་བས་རྒྱུན་ལྡན་
དུ་མི་འགའ་ཤས་མཉམ་བུ་བྱེད་ཀྱི་མེད། འོན་ཀྱང་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་བྱེད་
ལས་ཀྱིས་འཚོ་བ་ལས་ཀྱང་ལེགས་པའི་ནང་གི་ཚིག་བསྐྱེལ་ལ་མཐུན་འགྱུར་བྱེད་
པ་དང་། འཚོ་བས་བྱས་པ་ལས་ཀྱང་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་མང་བའི་མི་རིགས་མི་འདུ་བ་
མང་པོ་འདུས་པའི་སྡེ་ཁག་གི་སེམས་པ་འགྲུག་ཐུབ་པ་ཡིན།

༥། ཁོང་མཐོར་སྡེལ་བའི་ནང་ལུལ་མཐུན་འབྲེལ།

ཁ་གཏད་པ་དང་དེའི་ལས་ལྷགས་ལས་མཐུན་ལས་ཕྱིར་འཐེན་བྱས་པ་དེས་
ཟེང་ཆ་དང་སྒྲིག་འཇུགས་ཐོར་རྒྱུན་གྱི་ཕྱོགས་སུ་འཁྲིད་པ་མ་ཟད། ཕྱིར་འཐེན་
བྱས་པ་དེས་སྦྱིར་སྡོམ་ཁ་ཚེམས་པའི་སྡེ་ཁག་དང་། ལྷག་པར་དུ་དངོས་སུ་ལས་
འགྲུལ་བྱེད་པོ་ཚོའི་ནང་དུ་མཐུན་འབྲེལ་དམ་ཟབ་བསྐྱུན་གྱི་ཡོད། ཁ་གཏད་ལ་
གདོང་ལེན་བྱེད་པའི་ལས་འགྲུལ་ལ་སྒྲིག་འཇུགས་དང་། སྦྱོར་ཚིགས་ཀྱི་གོ་རིམ་
རྒྱུན་འཁྲིངས་དང་སྦྱོར་ཚིགས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་སྦྱབ་པའི་ཆེད་དུ་སྡོམ་ཁ་ཚེམས་པའི་
སྡེ་ཚོན་ནང་ལུལ་དུ་ཕན་ཚུན་གཉིས་མོས་ཀྱི་རྒྱབ་སྦྱོར་དང་མཐུན་འབྲེལ་ངེས་
པར་དུ་དགོས། སྒྲིག་འཇུགས་འགའ་རེས་ཕྱིར་སྡོམ་བྱེད་པ་ལ་སྒྲིག་འཇུགས་

གཞན་དག་སྲ་བརྟན་བཟོ་བའམ་ཡང་ན་གསར་འཛུགས་བཅས་བྱེད་དགོས།
དཔེར་ན། དཔལ་འབྱོར་གྱི་ཕྱིར་ལྗོངས་བྱེད་པ་ལ་དེའི་ཚབ་ཏུ་དཔལ་འབྱོར་གྱི་
དགོས་མཁོ་སྐྱབ་པའི་འབྲུང་ཁྲུང་ས་གཞན་དག་འཛོལ་དགོས། སྲིད་དོན་གྱི་མཐུན་
ལམ་མི་བྱེད་པའི་ཚབ་ཏུ་དོ་སྙམ་པའི་སྲིད་གཞུང་གི་ཕྱོགས་སུ་འཕྲིད་ཐུབ་པའི་
སྲི་ཚོགས་དང་སྲིད་དོན་གྱི་སློབ་འཛུགས་གཞན་དག་གོང་འཕེལ་གཏོང་དགོས།

༩། འགོས་བྱུང་བ།

འཚོ་བ་སྤངས་པའི་བྱེད་ལས་དེ་དམའ་མཐར་སྲི་སྒྲིམ་གྱི་རྣམ་པ་ཐོན་པ་བེད་
སྲོད་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐབས་ལམ་དེ་བྱུང་གཏུག་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན། མི་མང་དེ་
ག་རང་གིས་རྗེས་སུ་འབྱུང་རྒྱུ་གཞན་གྱི་ཐོག་ཐབས་ལམ་དེ་རང་བེད་སྲོད་གཏོང་
བ་དང་མི་གཞན་པས་དེར་མིག་དཔེ་བལྟ་སྲིད། འཚོ་བ་ཡང་གཞན་ལ་འགོ་སྲིད་
ཀྱང་དེའི་མཛུགས་འབྲས་ལ་ཉ་ཅང་བྱེད་པར་ཆེན་པོ་ཡིད།

ཐ། མཛུགས་བཟོ་མས།

ཁ་གཏད་གྱི་སྡེ་དུ་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚོད་གྱི་རྣམ་པ་དེ་དག་ཉ་ཅང་
གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་ཅི་མ་མཐོང། མ་འོངས་པར་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་ལས་འགལ་
བྱེད་པོ་རང་ཉིད་གྱི་སྡེ་གི་རྣམ་པ་དེ་དག་རྒྱང་ཚོད་ཆེ་བ་དང་དེ་ལས་ཀྱང་གལ་
ཆེ་བ་ཡོང་སྲིད། རྒྱ་ཁ་མ་ཚོམས་པའི་ཕྱི་ཁག་གི་རྣམ་པ་སྲ་བརྟན་བཟོ་བ་དེས་
དབང་ཆའི་འབྲེལ་བ་བརྟན་པའི་ལས་དུ་བསྐྱར་དེས་པ་ཡིན།

ལྷན་གྲུབ་ལ་སྤྱོད་པའི་དབང་ཆ་དང་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་ཐབས་ལམ།

རང་དབང་ལྡན་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ཤིག་ལ་ཕྱི་རྒྱལ་དང་རྒྱལ་ནང་གཉིས་ཀའི་
དབང་ཆ་དམ་འཛིན་བྱེད་མཁན་གྱི་སྲིད་སྲོལ་ལམ་ལུགས་སམ། གཏན་ལ་ཕབ་
པའི་གཞུང་ཞིག་གིས་སྤངས་འཛིན་བྱེད་པའི་ཚེད་ཏུ་རང་ངོས་ནས་དབང་ཆ་བེད་
སྲོད་བྱེད་ཐུབ་པ་དང་རང་དབང་གི་ལས་འགུལ་བྱེད་ཐུབ་པའི་སྤྱི་གཞི་འཇུགས་དང་
སྤྱི་ཚོགས་སྡེ་ཁག་སྟོབས་ཀྱིས་ཆེན་པོ་དགོས་པ་ཡིན། སྡེ་ཁག་འདི་དག་གལ་ཏེ་
ད་ལྟ་སྟོབས་ཀྱིས་ཞན་པོ་ཡོད་ན་དེ་དག་སྲ་བརྟན་ལྷན་ཀྱིས་ཀྱང་འཛིན་པའི་
ཡིན། གལ་ཏེ་དེ་དེ་གིས་མེད་ན་སྤངས་འཛིན་འོག་ཏུ་སྲིད་འདོད་མེད་པའི་དབང་
རྒྱུ་པ་ཚོ་ལ་སྤངས་འཛིན་བྱེད་པའི་དོན་ཏུ་དེ་དེ་གིས་གསར་འཇུགས་བྱེད་དགོས།
འདིར་སྲིད་དོན་གྱི་ཐབས་ལམ་དང་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་གཞི་འཇུགས་ཀྱི་དེ་བཞག་
འདུས་ཀྱི་ཡོད། གཞན་ལ་སྟོབས་པའི་གཅིག་སྲུང་དམ་སྤྱི་ཚོགས་ནང་གི་དབང་ཆའི་
ལྷན་གྲུབ་དང་། མཐའ་མའི་ཉེས་ཆད་དམ། ཡང་ན་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ལམ་ལུགས་
འགྲུར་བ་གཏོང་བའམ་རྒྱན་འཁྲུངས་ཀྱི་ཚེད་ཏུ་བརྟན་པའི་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་
བྱེད་ལས་སམ་སྲིད་དོན་གྱི་འཚོ་བ་ལྡན་པའི་འཐབ་རྩོད་ཀྱི་ཐབས་ལམ་དབར་ལ་
རྒྱ་རྒྱུན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཞིག་ཡོད།

༡༡། འཚོ་བ་དང་དབང་ཆའི་དབྱས་བྱེད།

རྒྱ་ལྷན་ཏུ་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་ཞིག་ལ་འཚོ་བ་དང་བཅས་པའི་གསར་
བརྗེ་དང་དམག་འཁྲུག་དེ་དག་གཞུང་གི་སྲིད་མེད་ཀྱི་དབང་ཆ་དང་དེའི་ལག་པར་
ཡོད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་གཅིག་སྲུང་གྱི་དབང་ཆ་གཉིས་ཀ་གོང་མཐོར་འགྲོ་བ་བྲལ་

མེད་ཏུ་ཡོང་གི་ཡོད་པར་ངོས་འཛིན་བྱེད་པ་ཡིན། འབྲུལ་རིག་གི་འགྲུར་བ་དང་།
སྤྱི་མང་དང་དམག་མིའི་དབར་གྱི་དབྱེ་འབྱེད་ཚོར་ཞིག་སོང་བའི་ཉེར་ལེན་གྱིས་
ཁ་ཕྱོགས་འདིར་ཕྱོགས་པའི་རྒྱས་ཤུགས་སྐྱུ་ལ་མ་བྱེད་གྱི་ཡོད། རང་འདེམས་བྱས་
པའི་ཤོག་ཁག་ལ་ཡོད་པའི་རྒྱལ་སྤྱིའམ་རྒྱལ་ནང་དམག་གི་གོ་མཚོན་དང་། སྤྱིག་
འཇུགས་ཀྱི་དབྱས་སྤྱད་སྣང་ས་འཛིན་འདི་དག་རྗེས་སུ་སྣང་ས་འཛིན་བྱེད་པའི་
སྤྱིར། དེ་ཚུན་གྱི་གཞུང་དང་མི་མང་གི་ཁ་གཏད་ཏུ་བསྐྱར་སྤྱིད། སྤྱི་དོན་གྱི་འཆོ་
བས་རང་དབང་ལྡན་པའི་སྤྱིག་འཇུགས་གཏོར་བཤེག་གཏོར་བར་མཐུན་འགྲུར་
བྱེད་པར་བརྟེན་རྒྱས་སྤྱོད་ཅན་གྱི་རང་དབང་ལྡན་པའི་སྤྱིག་འཇུགས་ཡོད་པའི་
སྤྱི་ཚོགས་ཤིག་ལས། འཆོ་བ་ཤུགས་ཆེ་བེད་སྤྱོད་བྱེད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་མང་
ཚོགས་དེར་ཕྱི་རྒྱལ་དང་རྒྱལ་ནང་གི་བཙན་འཇུག་བ་འཕྲོག་ཐུབ་པའི་རྒྱས་པ་
ཚུང་བ་ཡོད།

ཁ། འཆོ་བ་སྣང་ས་པའི་བྱེད་ལས་དང་དབང་ཆའི་དབྱས་སྤྱད་མེད་པར་བཟོ་བ།
འཆོ་བ་སྣང་ས་པའི་བྱེད་ལས་དེར་དེ་ལས་སྤྱིག་ཉེ་སྤྱི་ཚོགས་ནང་དབང་ཆའི་
བཤོ་འགྲེམས་ཐོག་ཏུ་ས་ཡུན་རིང་པོའི་ཕན་འབྲས་མི་འདུ་བ་ཡོད་པར་མངོན། དེ་
ལ་འཆོ་བའི་ལམ་ལ་ཡོད་པའི་དབྱས་སྤྱད་ཀྱི་རྒྱས་ཤུགས་དེ་མེད། དེས་མང་
ཚོགས་ཀྱི་སྣང་ས་འཛིན་ཤུགས་ཆེར་གཏོང་བའི་རྒྱས་པ་གོང་མཐོར་གཏོང་གི་
ཡོད། དེར་བརྟེན་མི་མང་ལ་རང་དབང་ཤུགས་ཆེ་བ་དང་། རྗེས་སུ་རིམ་པས་
མང་གཙོར་ཡོང་ས་སྤྱོད་ཤུགས་ཆེ་བ་དང་སྤྱི་དབང་སྤེལ་སྤྱོད་དེ་རྒྱ་ཏུ་གཏོང་
བའི་གོ་སྐབས་ཡོང་བ་ཡིན།

འཆེ་བ་སྲངས་པའི་འཐབ་ཚེད་ཀྱི་ཆེད་དུ་དགོས་མཁོ་ཡོད་པའི་འགོ་ཁྲིད་དེ་
མང་གཙོ་རྒྱལ་སྤྱོད་ཀྱི་ཆེད་དུ་རང་གི་རྗེས་འབྲངས་པའི་ཐད་དུ་འཆེ་ཅན་
ཀྱི་ཉེས་ཆད་བཅད་སྤྱོད་མི་བྱེད་པ། བཟང་སྤྱོད་ལྡན་པའི་དབང་ཆར་བརྟེན་པ། སྲིད་
དོན་དང་འཐབ་བྱས་ཐག་གཅོད་ཀྱི་རྣམ་དཔྱད། མང་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱབ་སྐྱོར་དང་
རོལ་ལེན་ལ་བརྟེན་མཁུན་ཞིག་དགོས། འཆེ་བ་སྲངས་པའི་འཐབ་ཚེད་ཀྱི་འགོ་
ཁྲིད་རྣམས་འཆེ་བའི་འཐབ་ཚེད་ཀྱི་འགོ་ཁྲིད་རྣམས་ལས་བཅན་དབང་རིང་
ལུགས་པར་འགྱུར་ཉེན་རྒྱུ་བཤམ་པ། གང་ཡིན་ཟེར་ན། ཐབས་ལམ་དེས་ཡུལ་མི་
ཚོའི་རང་སྤྱོད་གི་རང་དབང་ཆེ་བ་བསྐྱུར་གྱི་ཡོད།

འཆེ་བ་སྲངས་པའི་འཐབ་ཚེད་ཀྱི་ནང་དུ་འགོ་ཁྲིད་ཚོས་མང་ཚོགས་དང་
ལས་འགུལ་བ་ཚོར་གོ་མཚོན་དང་རྗེས་མདེལ་གྱི་བཀོ་འགྲེམས་དང་། ལྷངས་
འཛིན་བྱས་བཀོད་ཀྱི་ཐོག་ནས་དབུས་འདུས་ཀྱི་སྲངས་འཛིན་ཞིག་བསྐྱུར་ཐུབ་ཀྱི་
མེད། གང་ཡིན་ཟེར་ན། འཆེ་བ་སྲངས་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་གོ་མཚོན་ནི་ཕྱི་
པོའི་གོ་མཚོན་དག་མ་ཡིན།

སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་རང་དབང་ལྡན་པའི་སྤྱི་ལུགས་འཛུགས་དེ་དག་རང་ཉིད་ཀྱི་འགོག་
ཚོལ་ནང་གི་བྱེད་བབས་བརྒྱུད་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཆེ་འགོ་སྲིད། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་
དག་གིས་འབྲུང་འགྱུར་ཞི་བདེ་སྤོང་འཇགས་ཀྱི་དུས་སྐབས་སུ་རྣམས་པ་ལྡན་པའི་
ཐོག་ནས་ལས་ཀ་མང་བ་བྱེད་ཐུབ་པ་དང་། འགག་ཚ་ཐུག་སྐབས་སྲིད་དབང་སྐྱེར་
སྤྱོད་པའི་གཞོན་ཀྱིས་ལ་འགོག་ཚོལ་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད།

འཆེ་བ་སྲངས་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱིས་རང་དབང་དང་། སྤྱི་ལུགས་ལྡན་པ།
སྤྱི་ལམ་ལ་བརྟེན་པ། ལྷངས་སྤོངས་ཅན་གྱི་མང་གཙོའི་ལམ་ལུགས་ཞིག་བསྐྱུར་

ཐུབ་པ་དང་དགོས་མཁོ་བྱུང་ཚེ་དེའི་སྲུང་སྦྱོང་བྱེད་ཐུབ་མཁན་གྱི་ཡུལ་མི་བཟོ་བར་
རམ་འདེགས་བྱེད་ཐུབ། མི་མང་འདི་དག་འབྱུང་འབྱུར་ཕན་ཉུང་ལྡན་པའི་བྱེད་
ལས་སྐྱེལ་ཐུབ་པའི་རང་ཉིད་ཀྱི་ཉུང་པར་ཡིད་ཆེས་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིང་བ་ཡིན།

འཚོ་བའི་ཚབ་ཏུ་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་བྱེད་ལས་དང་དུ་ལེན་པ་དེས། རྗེ་ལག་
གཅིག་གིས་འཚོ་བ་བྱེད་པ་དེས་རྗེ་ལག་གཞན་གྱིས་འཚོ་བ་བྱེད་པར་འཁྲིད་པའི་
ཡུ་གུ་བརྒྱད་ཀྱི་འཁོར་སྦྱོང་དེའི་རྒྱུ་གཙོ་བོ་ཡིན་པ་དང་། ལྷག་པར་སྤྱི་དོན་གྱི་ནང་
དུ་ཡང་ཡང་ར་དུག་ཏུ་འགོ་བའི་འཚོ་བའི་ཉེན་ཚབས་དང་རྒྱ་བརྒྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡང་
གཙོ་བོ་རྒྱུ་ཅེས་འཐད་སྐྱབ་ཀྱི་རིགས་པ་བཞོད་ཡོད། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་དོན་
འབྲེལ་ཡིན་ན་མཇུག་འབྲས་དེ་དག་ཟབ་མོ་དང་གཞི་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡིང་སྤྱི་དོན་

འོན་ཀྱང་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚེད་ཀྱིས་བཅོན་གནོན་ཅན་གྱི་གཞུང་
ཞིག་ཕམ་ཉེས་བཏང་ཚར་བའི་རྗེས་སུ་བྱུང་ཚེས་འདི་དག་ཁོ་ནས་མང་གཙོ་
ཡུགས་ཐུབ་དང་། ཉུང་པ་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིང་བའི་འགན་ལེན་བྱེད་མི་ཐུབ།
འབྱུང་རྒྱུ་མང་པོ་ཞིག་གི་ནང་དུ་སྤྱི་དབང་སྐྱོད་སྤྱོད་པའི་རྗེ་ལག་ཞིག་གིས་རྒྱལ་
ཁབ་ཀྱི་སྤངས་འཛིན་བདག་བརྒྱུད་བྱས་ཡོད། རྒྱ་མཚན་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མང་
གཙོ་གསར་པའི་བཞོད་སྤྱི་དོན་དེ་དོ་སྤངས་ལྡན་པའི་འཆར་གཞི་འགོད་རྒྱ་གལ་ཆེན་
པོ་ཡིན། དེ་དང་རྩོགས་མཚུངས་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་རང་དབང་ལྡན་པའི་སྤྱི་ག་
འཇུགས་རྣམས་ཉུང་པ་ལྡན་པའི་འཆར་གཞི་འགོད་རྒྱ་གལ་ཡང་ཡོད། མང་ཚོགས་
ཀྱི་དབུས་སུ་སྤྱི་དབང་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚེད་ཀྱི་གོ་དོན་གསར་དང་རང་
དབང་གསར་པ་རྣམས་སྲུང་སྦྱོང་བྱེད་པའི་འཐབ་བྱས་བྱེ་བྲག་པའི་རིགས་ཁུབ་
སྐྱེལ་དང་། སྤྱི་དབང་སྐྱོད་སྤྱོད་པའི་ཡུགས་ཤིག་འཇུགས་པར་འདོད་མཁན་

ཚོར་འཕོག་ཚོལ་བྱེད་ཐུབ་པའི་མང་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱས་པ་སྤེལ་རྒྱ་དེ་ཤིན་ཏུ་ནས་གལ་
ཚེན་པོ་ཡིན།

འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚུད་ཀྱི་མ་འོངས་པའི་བེད་སྤྱོད་དང་ཕན་རྒྱས་དག་
ནི། ང་ཚོར་གོང་མཐོར་སྤེལ་བའི་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་གོ་རྟོགས་ཡོད་
མེད་ལ་རག་ལས་ཀྱི་ཡོད། ང་ཚོས་སྤྱི་ཚོགས་དང་སྲིད་དོན་གྱི་དགོས་མཁོ་གལ་
ཚེའི་རིགས་སྐྱབ་པར་ཐབས་ལམ་འདི་བེད་སྤྱོད་གཏོང་བའི་རིག་ཚུལ་གཏོང་བཟུང་
ཏུ་གཏོང་དགོས། སྤྱི་ཚོགས་ཁྱོན་ཡོངས་སུ་གདམ་ག་འདི་གོང་མཐོར་སྤེལ་པའི་གོ་
རྟོགས་ཁྱབ་སྤེལ་གྲུགས་ཆེ་བྱེད་དགོས། དེའི་ལྗོངས་ཏུ་དངོས་ཡོད་འཐབ་ཚུད་ཀྱི་
ནང་ཏུ་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་བྱེད་ལས་བེད་སྤྱོད་གཏོང་བའི་རྒྱས་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་
འཐབ་བྱས་ཀྱི་རིག་ཚུལ་གྱི་དགོས་མཁོ་ཡོད།

རྒྱས་པ་འདི་དག་ཡར་རྒྱས་གཏོང་བའི་ཆེད་ཏུ་མི་མང་པོ་ཞིག་གིས་མཐུན་འགྱུར་
བྱེད་པའི་བྱེད་ལས་ལྷ་ཚོགས་པའི་གོ་ཡུལ་ཡོད། །།

ཚན་པ་བཞི་པ།

འབྲུང་འགྲུར་གྱི་འཆར་འགོད།

ལེའུ་ཉེར་བརྒྱད་པ།

འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་ནང་དུ་འཐབ་བྱས་ལྡན་པའི་འཆར་གཞིའི་གལ་གནད།

འཐབ་བྱས་ཀྱི་མེད་སྲོད་དེ་དྲག་པོའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་ནང་དུ་གྲགས་ཆེ་ཤོས་ཡིན། ལོ་བརྒྱ་ཕྱག་དུ་མའི་རིང་ལ་དམག་མའི་དཔོན་རིགས་ཚོས་དྲག་པོའི་ལས་འགལ་གྱི་ཆེད་དུ་འཐབ་བྱས་ལྡན་པའི་འཆར་གཞི་འདིར་བའི་ལས་ལ་ལྷགས་ཡོད་པ་དང་། སུན་ ཅུ་ (Sun Tzu) དང་། ཀྱལ་ལོ་མི་མིང་། (Clausewitz) ལེ་ཏེ་ལ། ཏཱ་ཏེ་ (Liddell Hart) ལྟ་བུའི་བསམ་གཞིགས་པ་གལ་ཆེ་བ་རྣམས་ཀྱིས་དྲག་པོའི་ཐབས་བྱས་ལ་དཔུང་ཞིབ་དང་སྣེ་གས་དོར་བརྒྱད་ལེན་བྱས་ཡོད། སྲོལ་རྒྱན་གྱི་དྲག་པོའི་དམག་འཐབ་དང་འཐབ་དམག་གི་དམག་འཐབ་ཀྱི་ནང་དུ་རྣམ་པ་ཐོན་ཕྱིར་ཡང་ཚེར་སོན་པའི་འཐབ་བྱས་ཀྱི་མེད་སྲོད་ནི་གཞི་ཅའི་དགོས་མཁོ་ཞིག་ཡིན།

ཇི་ལྟར་ཕན་རྒྱས་ལྡན་པའི་དྲག་པོའི་འཐབ་ཚོད་ལ་རྣམ་དཔྱོད་ལྡན་པའི་འཐབ་བྱས་དང་། འཆར་གཞི། ལག་ལེན་བཅས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་ཡོད་པ་བཞིན། འཚོ་བ་སྤངས་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱང་ཡང་དག་པའི་འཐབ་བྱས་ལྡན་པའི་འཆར་གཞིར་གཞི་ཅ་བྱས་ཏེ་བཀོལ་སྲོད་བྱེད་སྐབས་ཕན་རྒྱས་ཆེ་ཤོས་ཡོད་པ་ཡིན། རྣམ་དཔྱོད་ལྡན་པའི་འཐབ་བྱས་བཟོ་འགོད་དང་། དང་དུ་ལེན་པ་དེས་འཚོ་བ་སྤངས་

པའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་རྒྱས་ཤུགས་ཏེ་ཅང་ཆེ་རུ་གཏོང་བྱེད།

འཐབ་བྱས་ཀྱི་གལ་གནད།

གལ་ཏེ་དམིགས་ཡུལ་ཞིག་འགྲུབ་འདོད་ཡིད་ན། རང་ལ་ཡོད་པའི་འདེགས་
འཇའ་དང་རྒྱས་ཤུགས་ཀྱི་ཆ་རྒྱུན་རྣམས་ཕན་རྒྱས་ཆེ་ཤོས་ཡོང་བར་བེད་སྤྱོད་
བྱས་ཆོ། དམིགས་ཡུལ་དེ་བསྐྱབ་པའི་གོ་སྐབས་ཆེ་ཤོས་ཡོད། དེ་ནི་དམིགས་ཡུལ་
འགྲུབ་མེད་པའི་ད་ལྟ་བུ་ནས་དམིགས་ཡུལ་གྱུབ་ཟིན་པའི་མ་འོངས་པ་བར་ལ་
འགོ་སྐྱོད་བྱེད་རྒྱུར་བཅོས་པའི་འཐབ་བྱས་ལྡན་པའི་འཆར་གཞི་ཞིག་ཡོད་པ་ལ་གོ་
དགོས། འཐབ་བྱས་ཞེས་པ་དེ་ད་ལྟའི་གནས་སྐབས་ནས་འདོད་སྐྱོར་ཡོད་པའི་མ་
འོངས་པའི་གནས་སྐབས་ཤིག་ཏུ་སྐྱེབས་ངེས་པར་བཅོ་བའི་ལས་ཀའི་བྱེད་སྤྱོད་
བཀོད་སྐྱོད་བྱེད་པ་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད།

དཔེར་ན། གལ་ཏེ་མི་ཞིག་ས་གནས་གཅིག་ནས་གཞན་ཏུ་འགྲུལ་བསྐྱོད་བྱེད་
འདོད་ཡིད་ན། འགྲུལ་བསྐྱོད་ཇི་ལྟར་བྱེད་པའི་འཆར་གཞི་ཚོན་ཚད་ནས་འདིར་
དགོས་པ་ཡིན། གོམ་པ་རྒྱག་རྒྱ་ཡིན་དང་། མེ་འཁོར་ནང་འགོ་རྒྱ་ཡིན། མོ་ཁ་
ཀར་གྱི་ནང་འགོ་འཇམ། ཡང་ན་གནམ་གྱི་ནང་འགོ་རྒྱ་ཡིན་ནམ། ད་དུང་ཡང་
འཆར་གཞི་ཆ་ཚང་བ་བྱུང་མེད། འགྲིམ་འགྲུལ་དང་དེ་མེན་འགོ་གོན་གཞན་གྱི་
ཆེད་ཏུ་འགོ་སོང་གཏོང་རྒྱའི་དཔུལ་འདུག་གམ། གལ་ཏེ་འགྲུལ་ཐག་རིང་པོ་ཡིན་
ན་གང་ཏུ་ཉལ་དང་གང་ཏུ་བཟའ་བཏུང་བྱེད། འགྲིམ་འགྲུལ་གྱི་ཡིག་ཆ་དང་།
ལག་འཁྲེར། མཐོང་མཚན་བཅས་དགོས་ཀྱི་འདུག་གམ། གལ་ཏེ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་
ན་དེ་དག་ཐོབ་ཐབས་ཇི་ལྟར་བྱེད་དམ། ཕྱིར་བསྐྱོད་ཀྱི་དུས་ཡུན་རིང་རང་ཉིད་

མེད་སྐབས་སུ་ལས་དོན་གོ་སྐྱོད་བྱེད་དགོས་པ་དག་འདུག་གསལ།

ཉེན་རེའི་འཚོ་བའི་ནང་དུ་གང་ཟག་སྐྱེར་འགའ་ཞིག་གིས་ལས་དོན་དགུས་
མའི་ཚེད་དུ་འཆར་གཞི་འདིང་བ་དང་བསམ་སྒྲོག་གཏོང་བའི་རིགས་འདི་སྲིད་དོན་
དང་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ལས་འགུལ་གྱི་འགོ་ཁྲིད་ཚོས་ངེས་པར་དུ་བྱེད་དགོས། འོན་
ཀྱང་སྐབས་ཉེས་པ་ཞིག་ལ། ལས་འགུལ་དེ་རིགས་ཀྱི་འཐབ་བྱས་ལྡན་པའི་
འཆར་གཞི་ལ་དགོས་ངེས་ཀྱི་དོ་སྣང་སྲོད་པ་དགོན་པོ་ཡིན།

མི་འགའ་ཞིག་གིས་སྐྱགས་ཉགས་ཀྱིས། གལ་ཏེ་ཁོང་ཚོས་རྒྱན་རིང་པོ་དང་།
བརྟན་པོ། རྒྱས་ཤུགས་ཚེན་པོ་བཅས་ཀྱི་སྒྲོན་ནས་དམིགས་ཡུལ་ལ་ལྷ་ཚུགས་བྱས་
པ་ཙམ་གྱིས་ག་འདྲ་བྱས་ཀྱང་འགྲིགས་འགྲོ་བ་བསམ་གྱི་ཡོད། གཞན་རྣམས་
ཀྱིས་གལ་ཏེ་ཁོང་ཚོས་རང་ཉིད་ཀྱི་རྩ་ཚོག་དང་ཡིད་ཆེས་ལ་འགྱུར་བ་མེད་པར་
བརྟན་པོར་གནས་པ་དང་། དཀའ་ངལ་འཕྲད་སྐབས་དེ་དག་ལ་བསྐྱེད་ནས་བསྟན་
པ་ཙམ་གྱིས་དམིགས་ཡུལ་བསྐྱབ་པར་རམ་འདེགས་གང་ཐུབ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པའི་
ཚོད་དཔག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། འགྲུབ་འོས་པའི་དམིགས་ཡུལ་ལ་ལྷ་ཚུགས་བྱེད་པ་དང་
ཡིད་ཆེས་ལ་གཞེན་ནས་སྲོད་པ་རྣམས་བཟགས་འོས་པ་ཡིན་རུང་། འོན་ཀྱང་མུར་
ས་ད་གནས་ལ་འགྱུར་བ་གཏོང་བ་དང་། དམིགས་འཇུགས་བྱས་པའི་དམིགས་
ཡུལ་བསྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ལ་དེ་དག་འདིང་ངེས་མིན་པའི་སྒྲིན་ཆ་ཚེན་པོ་ཡོད།

སྤྱི་ཚོགས་ཤིག་ལ་འགྱུར་བ་གཏོང་ཐབས་བྱེད་པའམ། ཡང་ན་སྤྱི་ཚོགས་
ཤིག་ནང་འགྱུར་བ་འགོག་པ། ཡང་ན་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་བཙན་འཇུག་མེད་པར་བཟོ་
བའམ། སྤྱི་ཚོགས་ཤིག་ཉེན་ཁ་ལས་སྤང་སྒྲོབ་བྱེད་པ་བཅས་འདི་དག་འགྲིམ་
འགུལ་ཞིག་གི་འཆར་གཞི་འདིང་བ་ལས་ཆེས་མགོ་རྟོག་ཆེ་བའི་ལས་ཀ་ཡིན་པ་

དངོས་འབྲེལ་ཡིན། འོན་ཀྱང་དེ་འདྲའི་དམིགས་ཡུལ་འཛིན་མཁན་གྱི་མི་རྣམས་
གྱིས་བྱ་བ་མ་བཅུམས་གོང་ལ་བྱུང་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱུས་ལྡན་པའི་འཆར་གཞི་གོ་
སྟོན་གོ་གལ་གནད་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་ངོས་འཛིན་ཆ་ཚང་བའི་བྱེད་མཁན་རེ་རྒྱང་ཙམ་
ཡོང་གི་དུ།

སྲིད་དོན་དང་སྲི་ཚོགས་གྱི་ལས་འགུལ་དག་གི་ནང་དུ་འབྲེལ་ཡོད་གང་ཟག་
སླར་དང་སྟེ་ཁག་རྣམས་ནས་རྒྱན་དུ་ཁོང་ཚོས་བྱ་བ་རི་ལྡན་བྱེད་པ་ལ་འཆར་གཞི་
དགོས་པའི་ངོས་འཛིན་བྱེད་གྱི་ཡོད་ཀྱང་། ཁོང་ཚོས་དེ་དག་འཐབ་ཚལ་ཙམ་
དང་། ཏུས་ཡུན་ཐུང་ལ། ཆེས་གཞི་རྒྱ་ཆུང་བའི་གཞི་རྒྱའི་སློན་ལྟར་བྱེད་པ་ཙམ་
ལས་། སྐབས་པལ་མོ་ཆེར་ཁོང་ཚོས་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་། ཏུས་ཡུན་རིང་བའམ། ཡང་
ན་འཐབ་བྱུས་ལྡན་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་འཆར་གཞི་ཞིག་བཟོ་རྒྱུར་འབད་ཚེ་ལྟར་བྱེད་གྱི་
མེད། ཁོང་ཚོས་སྐབས་འགར་དེ་དགོས་ངེས་ཅན་ཞིག་ཡིན་པར་མི་ལྟ་བུ་སྲིད་པ་
དང་། སྐབས་རེར་གནད་དོན་དེ་རིགས་ལ་དཔྱད་པ་དང་བསམ་སྒྲིག་གཏོང་མ་ཐུབ་
པ། ཡང་ན་ཁོང་ཚོས་ཏུས་ཡུན་ཐུང་བའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་སྟེང་དུ་ལྷ་རྒྱུགས་བརྒྱག་པ་
དང་། ཁ་གཏད་པའི་བྱ་བ་ལ་ཡང་ཡང་ལ་ལ་ལ་ལ་ལ་ལ་ལ་བ་བཅས་གནད་དོན་རྒྱང་
ཚོག་ཐོག་སྲུ་མཐུན་དེ་དམིགས་པ་གཏད་པས། དམིགས་ཡུལ་ཆེན་པོ་ལས་ཡང་
ཡང་རྣམ་པར་གཡོངས་སུ་འཇུག་གི་དུ། དམིགས་ཡུལ་བསྐྱབ་པ་ལ་རྣམ་པ་ཡོངས་
རྒྱུགས་བསྐྱེལ་བའི་ལམ་སྟོན་བྱེད་ཐུབ་པའི་གདམ་ཁ་ཅན་གྱི་འཐབ་བྱུས་དུ་མ་
འཚོལ་ཞིབ་བྱེད་པའམ། ཡང་ན་འཐབ་བྱུས་ཀྱི་འཆར་གཞི་འདིར་བར་རྣམས་
ཤུགས་དང་ཏུས་ཚོད་མ་བཏང་བ་ཡོང་གི་དུ།

ང་ཚོས་འདི་ཡང་ངོས་ལེན་བྱེད་དགོས་པ་ཞིག་ལ། སྐབས་རེར་མི་ཚོས་ཁོང་

ཚོའི་དམིགས་ཡུལ་བསྐྱབ་པ་ལ་འཐབ་བྱས་འགོད་རྒྱུ་འབད་ཚོལ་བྱེད་ཀྱི་མེད།
 གང་གིས་ཤེ་ན། ཁོང་ཚོས་རང་ཉིད་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་དེ་གྲུབ་ངེས་ཅན་ཡིན་པ་
 མེས་མ་གཏོང་ནས་དོན་དམ་པའི་ཡིད་ཆེས་བྱེད་ཀྱི་མེད། ཁོང་ཚོས་རང་ཉིད་ཕྱི་
 ལོ་བས་ཤུགས་ཀྱིས་མཚན་པའི་རྟོགས་ལྡན་བུལ་བའི་ཆག་སློབ་ལོག་མི་དང་། ཉམས་
 ཐག་པ་ཞིག་ཏུ་ངོས་འཛིན་གྱི་ཡིད། དེས་ན་ཁོང་ཚོའི་ཡིད་ཆེས་ལྷར་བྱེད་ཐུབ་པ་
 ཏུག་ཤོས་དེ་ལྷ་ཚུགས་རྒྱག་རྒྱུ་དང་། བསྐྱེད་པ་ལྡན་པའི་རྒྱུ་ལས་ཡང་ཉེད་
 བདེན་པ་ཡིན་སྐྱེས་པའི་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དོན་ཏུ་འཚི་རྒྱ་དེ་རེད། དེས་རྒྱུན་པས་ཁོང་
 ཚོས་དམིགས་ཡུལ་བསྐྱབ་པ་ལ་འཐབ་བྱས་ཀྱི་སློབ་ལོག་མི་འཆར་གཞི་འདིར་བ་དང་
 བསམ་གཞིགས་བྱེད་པའི་འབད་ཚོལ་བྱེད་ཀྱི་མེད།

འཐབ་བྱས་ལྡན་པའི་སློབ་ལོག་མི་འཆར་གཞི་འདིར་མ་ཐུབ་པའི་འབྲས་བུར་ལས་
 རྫོང་ས་ཀྱི་གོ་སྐབས་ཆེས་ཉུང་ཏུ་འགྲོ་བ་དང་། སྐབས་རེ་ཙམ་སྤོང་ཏུ་འགྲོ་གི་ཡིད།
 རང་གི་རྒྱས་ཤུགས་འཕྲོ་བསྐྱེད་དང་བྱེད་ལས་རྣམས་མན་མེད་ཏུ་འགྲོ་བ་ཡིན།
 རང་གི་གནད་དོན་བཏབ་སར་སློབ་མ་ཐུབ་པ་དང་རང་སྲོག་སློབ་གཏོང་བྱས་པ་
 འཕྲོ་བསྐྱེད་ཏུ་འགྲོ་བ་ཡིན། འཐབ་བྱས་ཀྱི་སློབ་ལོག་མི་འཆར་གཞི་འདིར་མ་ཐུབ་པ་དེ་
 རང་ཉིད་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་མི་འགྲུབ་པའི་རྒྱ་ཏུ་འགྲོ་བྱིད་པ་ཡིན།

ཞིབ་ཚགས་ལ་འཐབ་བྱས་ལྡན་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་འཆར་གཞི་ཞིག་བཟོ་མ་ཐུབ་ཚེ།

- རང་གི་རྒྱས་ཤུགས་གནད་དོན་རྒྱུ་ཚུང་ཚུག་ཐོག་འཕྲོ་བསྐྱེད་འགྲོ་བ་དང་། མན་
 རྒྱས་ལྡན་པའི་བེད་སྤྱོད་མི་ཡོང་བ་དང་།
- རང་གི་གནད་དོན་ཡར་རྒྱས་གཏོང་བའི་གོ་སྐབས་བེད་སྤྱོད་མ་བྱུང་བར་

ལུས་པ།

- ཁ་གཏང་པའི་བྱེད་ཚུགས་ཀྱིས་དོན་རྒྱུན་གྱི་ཁ་ཚུགས་ཐག་གཅོད་པ།
- རང་ཚུགས་ཀྱི་སྦྱོན་གྱི་རིགས་རྣམས་འཕེལ་རྒྱས་འགོ་བ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དམིགས་ལུལ་བསྐྱབ་རྒྱུའི་འབད་ཚུལ་ལ་གཞི་བཟུང་སྦྱོན་འབྱུང་བ།
- དམིགས་ལུལ་བསྐྱབ་ཐབས་ཀྱི་འབད་ཚུལ་ལ་ལམ་སྟོང་ས་ཡོང་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་ཆེས་དཀོན་པ་བཅས་ཡོང་གི་དུ།

དེ་ལས་ལྗོགས་སྟེ། བྱ་དུ་འཕགས་པའི་འཐབ་བྱས་དང་དུ་ལེན་པ་དང་། བཟོ་འགོད་བྱས་པས་ལམ་སྟོང་ས་ཀྱི་གོ་སྐབས་ཇེ་མང་དུ་གཏོང་བ་ཡིན། འཐབ་བྱས་ལྡན་པའི་འཆར་གཞི་དང་བསྟུན་ཏེ་ཐད་དུངས་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱིས་རང་འདོད་ཀྱི་དམིགས་ལུལ་ཚུགས་སུ་སྒྲོ་ཆེ་བསྐྱེལ་ཏེ་བསྐྱོད་པར་རང་གི་རྣམས་པ་དང་བྱེད་ལས་རྣམས་གཅིག་དུ་བསྐྱེལ་ཐུབ་པ་བཟོ་གི་ཡོད། དེ་དག་རང་གི་དམིགས་ལུལ་གཙོ་བོར་ཕན་པ་དང་། ཁ་གཏང་པའི་སྦྱོན་ཆ་ཤུགས་ཆེ་བུ་གཏོང་བར་དམིགས་པ་གཏོད་ཐུབ། གྲོག་སྦྱོན་དང་འགོ་གྲོན་གཞན་ཁག་ཇེ་ཉུང་དུ་གཏོང་བ་དང་། རྣོས་གཏོང་གི་བྱ་བ་རྣམས་ཀྱིས་དམིགས་ལུལ་གཙོ་བོར་ཕན་ཐབས་ཤུགས་ཆེ་བ་འབྱུང་གི་དུ། འཆོ་བ་སྤངས་པའི་ལས་འགལ་ལམ་སྟོང་ས་ཡོང་བའི་གོ་སྐབས་མང་དུ་གཏོང་བ་ཡིན།

རྣམ་དཔྱད་ལྡན་པའི་འཐབ་བྱས་འགོད་སྤངས།

རྣམ་དཔྱད་ལྡན་པའི་འཐབ་བྱས་ཤིག་གི་བྱས་འགོད་དམ་འདེམས་སྒྲུག་ཡོང་བར།

- གང་དུ་འཐབ་ཚོད་བྱེད་རྒྱ་ཡིན་པའི་གནད་དོན་ཡོངས་སུ་ལྗོགས་པ་མ་ནོར་

བར་རྟོགས་པ་ཞིག་དང་།

- རང་ཉིད་གང་དུ་ཡོད་པ་དང་། གང་དུ་ཡོད་འདོད་པའི་དབར་གྱི་ཁྱད་པར་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་ངོ་འཕྲོད་པ།
- དམིགས་ཡུལ་སྐྱབ་པའི་འགོག་རྒྱུ་དང་བྱ་བ་ལས་སྦྲུ་གཏོང་སྲིད་པའི་ཆ་རྒྱུ་རྣམས་ཀྱི་ཚོད་དཔག་།
- ལས་འགྲུལ་ལ་འགོག་རྒྱུ་ནམ་རམ་འདེགས་བྱེད་སྲིད་པའི་ཚོགས་པ་སྤང་གསུམ་པ་དང་། རང་ཕྱོགས་ཀྱི་མེ་ཁག་དེ་བཞིན་ཁ་གཏད་པ་བཅས་ཀྱི་རྣམ་འགྲུས་དང་སྦྱོན་ཆ་རྣམས་ཀྱི་ཁོག་ཅིས།
- རོན་དུ་གཉེར་སྲིད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བྱེད་ལས་ཀྱི་འཕེལ་རིམ་དུ་མའི་ཕན་གོད་ཀྱི་ཉུང་ལ།
- ཡོད་བཞིན་པའི་གདམ་ཁ་དག་གི་ནང་ནས་འཚོ་གནས་ཐུབ་པའི་འཕེལ་རིམ་ཞིག་འདེམས་སྐྱོག་གམ་ཡང་ན་ཡོངས་རྫོགས་གསར་བཟོ།
- (འཐབ་བྱས་ལྡན་པའི་འཆར་གཞི་ཡོངས་རྫོགས་ལག་བསྟར་བྱེད་པར་དམིགས་བཀར་གྱི་ས་ཁུལ་དང་། ཏུས་ཡུན་གྱི་ཐུང་བའི་ལས་འགྲུལ་ལམ་མདུན་བསྐྱོད་ག་རེ་བྱེད་དགོས་པའམ།) དམིགས་ཡུལ་གཙོ་བོ་བསྐྱབ་པ་ལ་བྱེད་ལས་ཀྱི་དམིགས་བསལ་ཐབས་ལམ་དང་འཆར་གཞི་རྒྱུ་ཚུང་ཚུག་ (འཐབ་ཅུལ་) ག་རེ་བེད་སྲིད་གཏོང་དགོས་ཐག་གཅོད་བྱེད་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཆ་ཚང་བའི་འཆར་གཞི་ཞིག་གི་ངོས་འཛིན་བཅས་ཡོད་དགོས་པ་ཡིན།

བྱེད་ལས་དང་འཆར་གཞི་འདིང་བའི་རིམ་ལ།

འཐབ་བྱས་ལྡན་པའི་འཆར་གཞི་ཞིག་བཟོ་བ་ལ་བྱེད་ལས་དང་འཆར་གཞི་
འདིང་བའི་རིམ་ལ་འདྲ་མེན་ཡོད་པ་རྟོགས་དགོས་པ་ཡིན། རིམ་ལ་མཐོ་ཤོས་དེ་
གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱས་ཡིན། དེ་ནས་འཐབ་བྱས་དེ་ཉིད་དང་། འཐབ་ཚུལ།
ཐབས་ལམ་བཅས་རིམ་བཞིན་ཡོད།

གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱས་ནི་གང་དུ་འཐབ་ཚུངས་ཅིག་གི་ནང་དུ་དམིགས་ཡུལ་
བསྐྱེད་པ་ལ་སྡོམ་ལག་གཞན་ནས་ཡང་ན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ (སྤྱི་གཞི་འཛུགས་དང་། སྤྱི་
དོན། བཟང་སྤྱོད། མི་ཆེ། དཔལ་འབྱོར་བཅས་) སྤྱོད་དུ་ཡོད་པའི་དངོས་པོའི་
འབྲུང་ཁུངས་ཡོངས་སྡོམ་ལག་འབྲེལ་མཐུན་དང་ཁ་སྤྱོད་སྐྱུར་བར་བསྐྱེད་པའི་ཆ་
ཚང་བའི་འཆར་སྤོམ་ཞིག་ཡིན།

གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱས་ཀྱི་ནང་དུ་གནད་དོན་གྱི་བདེན་དོན་དང་གནས་
སྐབས་ཀྱི་ནང་གི་ཤུགས་རྒྱུན་གཞན། (དཔེར་ན་འཆོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚུངས་
དང་། སྲོལ་རྒྱུན་གྱི་སྤྱི་དོན། འཇབ་དམག་གི་དམག་འཁྲུག་གསལ་ཡང་ན་སྲོལ་
རྒྱུན་གྱི་དམག་འཁྲུག་) ལྟ་བུ་ལ་བརྟུན་དཔུང་གཟབ་ནན་དང་། བེད་སྤྱོད་བྱེད་རྒྱུའི་
བྱེད་ལས་ཀྱི་བཀོལ་ཐབས་འདེམས་སྤྱོད། དམིགས་ཡུལ་ཇི་ལྟར་སྐྱབ་རྒྱུ་དང་།
དེ་བཞིན་ཤུགས་ཐག་རིང་བའི་མཇུག་འབྲས་བཅས་ལ་བསམ་སྤོམ་གཏོང་དགོས་པ་
འདུས་ཡོད།

གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱས་ཀྱིས་འཐབ་ཚུངས་བྱེད་པར་མཚམས་ཅན་གྱི་འཐབ་
བྱས་མང་པོའི་འདེམས་སྤྱོད་གི་ཆེད་གཞི་རྒྱ་ཆེའི་སྤོམ་གཞི་འདིང་གི་ཡོད། འཐབ་

ཚོད་ཀྱི་ནང་དུ་བེད་སྤྱོད་བྱེད་པའི་མཐུན་ཚུན་གྱི་བཤོ་འགྲེམས་དང་སྦྱར་བཏང་གི་
ལས་ཀ་ལྷེ་ལག་བྱེད་བྱུང་པ་ལ་བཤོ་མངགས་བྱེད་པའང་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱུས་
གྱི་ནང་དུ་འདུས་ཡོད། གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱུས་གྱི་ནང་དུ་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་
ཕུགས་འགྲུངས་རིང་བའི་མཐུག་འབྲས་དང་། གང་གི་ཆེད་དུ་འཐབ་པའི་
དམིགས་ལུལ་འགྲུབ་པ་ལ་འཐབ་ཚོད་དེ་ཉིད་དང་འབྲེལ་བ་ཇི་ལྟར་བཟོ་བའི་
བསམ་སྒྲིག་ཏོང་རྒྱ་ཡང་འདུས་གྱི་ཡོད།

འཐབ་བྱུས་ནི་འཆོ་བ་དང་བཅས་པའམ། འཆོ་བ་སྲངས་པའི་འཐབ་ཚོད་ཅིག་གི་
ནང་དུ་དམིགས་ལུལ་རྣམས་ཇི་འདྲ་བྱས་ཏེ་ལེགས་ཤོས་བསྐྱབ་པའི་འཆར་སློ་ཞིག་
ཡིན། འཐབ་བྱུས་ནི་བསྐྱབ་བྱ་འགའ་ཞིག་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ལ་ཕན་ཀུས་ཆེ་ཤོས་ཇི་
ལྟར་ཡོང་བཅས་དང་། ཡང་ན་ག་དུས་དང་། ག་འདྲ་བྱས་ཏེ་འཐབ་འཐུག་བྱེད་
དང་མི་བྱེད་བཅས་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད། འཐབ་བྱུས་ནི་འགྲུབ་འདོད་པའི་དམིགས་
ལུལ་རྣམས་སྐྱབ་རྒྱུའི་མཐུན་ཚུན་དག་དངོས་སུ་བེད་སྤྱོད་དང་། འཕྲོད་ལྷབས།
བཤོ་འགྲེམས་བཅས་བྱེད་པའི་འཆར་གཞི་དེ་ཡིན།

འཐབ་བྱུས་གྱི་ནང་དུ་དངོས་སུ་འཐབ་ཚོད་མི་དགོས་པར་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་སྲིད་
པའི་ཁེ་ཕན་ཅན་གྱི་འཐབ་བྱུས་གྱི་གནས་སྤངས་ཤིག་བཟོ་བའི་འབད་བཙོན་ཡང་
འདུ་སྲིད། འཐབ་ཚོད་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཐོག་དུ་བེད་སྤྱོད་བཏང་ཆེ་འཐབ་བྱུས་ནི་འཐབ་
ཚོད་ཀྱི་དམིགས་ལུལ་ཁེ་ཕན་ཆེ་ཤོས་ཀྱི་ཆ་ནས་བསྐྱབ་པ་ལ་དེའི་གྲུབ་ཆ་རང་
འགའ་བ་རྣམས་ཕྱོགས་གཅིག་དུ་ཇི་ལྟར་སྦྱར་བ་དང་། ལས་འགྲུལ་ཡར་རྒྱས་ཇི་
ལྟར་གཏོང་བའི་གཞི་རྒྱུ་ཆེ་བསམ་སྒྲིག་ཡིན།

འཐབ་བྱས་ནི་བྱེད་ལས་བྱེད་བྱུང་པ་དག་གི་རྗེས་སུ་འབྱུང་སྲིད་པའི་གྲུབ་
འབྲས་དང་། བྱེད་ལས་ཀྱི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཆར་གཞི་ཞིག་གི་འཕེལ་རིམ། བྱེད་ལས་
རྒྱུ་ཚོགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་ལྷན་ཁག་བཀོད་བསྐྱོད་ཆེད་སྲུང་བྱུང་འཛོམས་
པའི་ཐག་གཅོད། བདམས་ཟེན་པའི་ཐབས་ལམ་གྱི་བཀོད་སྲོལ་ལམ་སྟོང་ས་ཡོང་
བར་དགོས་མཁོའི་ཆ་རྒྱུ། ལམ་སྟོང་ས་བྱུང་བའི་འབྲས་བུ་བེད་སྲོལ་ལེགས་པོ་
གཏོང་བ་བཅས་ཀྱི་སྐོར་བསམ་སྒྲུབ་གཏོང་རྒྱ་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད།

འཐབ་བྱས་ནི་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱས་ཀྱི་རྒྱ་ཚོན་གྱི་ནང་དུ་བཀོད་སྲོལ་
བྱེད་པ་ཡིན། བྱེད་ལས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་དང་འཐབ་ཚུལ་རྣམས་འཐབ་བྱས་ལག་
ལེན་བཟུང་རྒྱུ་བེད་སྲོལ་བྱེད་པ་ཡིན། བཅ་ལྷན་ཆེ་ཤོས་ཡོང་བ་ལ་འཐབ་ཚུལ་
དང་ཐབས་ལམ་གྱི་གདམས་ཁ་དང་། བེད་སྲོལ་མཚོན་བར་བྱེད་དགོས། དེ་ལ་
བཞེན་ནས་དེ་དག་གིས་ལམ་སྟོང་ས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་སྐྱབ་པར་མཐུན་རྒྱུ་བྱེད་པ་
དང་འཐབ་བྱས་ཀྱི་བེད་སྲོལ་ལ་དངོས་འབྲེལ་གྱི་ཤོགས་བྱེད་པ་ཡིན།

འཆོ་བ་སྲུང་ས་པའི་འཐབ་ཚོད་ནང་དུ་འཐབ་བྱས་བཀོད་སྐྱོད་གི་ཆེད་གཤམ་
གསལ་དོན་གནད་རྣམས་ལ་བསམ་སྒྲུབ་གཏོང་དགོས། དེ་དག་ནི། རང་ཉིད་ཀྱི་
དམིགས་ལུལ་དང་། དངོས་པོའི་འབྱུང་ཁུངས་དང་ལྷན་སྟོབས། ལ་གཏད་ཀྱི་
དམིགས་ལུལ་དང་། དངོས་པོའི་འབྱུང་ཁུངས་དང་ལྷན་སྟོབས། ལྷན་ཁག་སྲུང་
གསུམ་པའི་དངོས་ཡོད་དང་འབྱུང་སྲིད་པའི་བྱེད་སྐོ། ལ་གཏད་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་
འབྱུང་སྲིད་པའི་ཐབས་ལམ་དང་བྱེད་སྤྱོད་སྐོར་སྐོར་གསལ། རང་ཉིད་ཀྱི་ཕར་ཚོལ་
དང་སྲུང་སྐྱོབ་གཉེས་ཀའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་དང་འབྱུང་སྲིད་པའི་བྱེད་
སྤྱོད་སྐོར་སྐོར་གསལ། ཐབས་ལམ་དེའི་ལམ་སྟོང་ས་ཀྱི་ཆེད་དུ་དགོས་པའི་དགོས་མཁོ།

དེའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་རྣམས་ཀྱི་དང་འཇུག་པ་འགོ་བའི་ཐབས་ཤེས་བཅས་ཡིན།

འཐབ་ཚུལ་ནི་ཁྱབ་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱས་ཀྱི་ཆ་ཤས་སུ་ཚད་བཀག་ཅན་གྱི་དམིགས་
ཡུལ་ཞིག་བསྐྱབ་ཆེད་རང་ལག་དུ་ཡོད་པའི་དགྲ་འཐབ་ཀྱི་ཐབས་ལམ་རྣམས་ཤིང་
སྲོད་ཡག་ཤོས་ཇི་ལྟར་གཏོང་བའི་འཆར་སློལ་གཞི་བཙུག་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་
མཚམས་ཅན་གྱི་འཆར་གཞི་ཞིག་ཡིན། འཐབ་ཚུལ་ནི་ཇི་ལྟར་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་
འཐབ་བྱས་ཀྱི་ནང་དུ་འཐབ་བྱས་ཚུད་ཀྱི་ཡོད་པ་བཞིན། རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱས་ཀྱི་
ནང་དུ་ཚུད་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་མཚམས་ཅན་གྱི་བྱེད་ཚུགས་ཞིག་དང་འབྲེལ་བ་
ཡོད། འཐབ་ཚུལ་བྱེད་བྱག་པ་ནི་ལས་འགུལ་ཞིག་གམ་དམག་འཐབ་ཀྱི་འཐབ་བྱས་
སྲུ་ཡོངས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཀྱི་རྣམས་པ་ཁོ་ནར་རྟོགས་ཐུབ་པ་ཡིན།

འཐབ་ཚུལ་ནི་གནས་སྤངས་དམིགས་བསལ་ཅན་ཞིག་གི་ནང་དུ་འཐབ་
འཛིངས་པའི་སྡེ་ཁག་བྱེད་བྱག་པ་ཞིག་གིས་ཇི་ལྟར་བྱ་བ་བྱེད་དམ། ཡང་ན་བྱེད་
ལས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་བྱེད་བྱག་པ་ཞིག་ཤིང་སྲོད་ཇི་ལྟར་གཏོང་བ་བཅས་དང་འབྲེལ་
བ་ཡོད། འཐབ་ཚུལ་རྣམས་ནི་འཐབ་བྱས་ལ་སྟོས་ཏེ་དུས་ཡུན་ཐུང་དུ་འཇུག་པ་
ན་སྤྲིན་འཇུགས་དང་ས་བབས་སོགས་རྒྱ་ཁྱོན་ཚུང་དུ། ཡང་ན་མཚམས་ཅན་གྱི་
མི་གུངས་ངེས་པ་ཞིག་གིས་སམ། ཡང་ན་མཚམས་ཅན་གྱི་དམིགས་ཡུལ་དག་གི་
དོན་དུ་འཇུག་པ་ཡོད། ཡང་ན་འདི་དག་འགའ་ཞིག་མཉམ་འདུས་བཅས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཤིང་
སྲོད་གཏོང་བ་ཡིན།

ཐབས་ལམ་ནི་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚུད་ཀྱི་བྱ་ཐབས་ཀྱི་ནང་དུ་བྱེད་ལས་ཀྱི་

ཐབས་ལམ་བྱེད་བྱལ་པ་ལ་གོ་རྒྱུ་ཡིན། འདི་དག་གི་ནང་དུ་བྱེད་ལས་ཀྱི་རྣམ་པ་བྱེད་བྱལ་པ་དུ་མ་འདུས་ཡོད་པ་ནི། དཔེར་ན་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་མཐུན་ལམ་མེད་བྱེད་པ་དང་། ཕྱིར་ཕྱོགས་ལས་བཤོལ་ངོ་རྒོལ་འདུ་མེན་སྣ་ཚོགས་ལྟ་བུ་ཡིན།

འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚྱོད་ཅིག་གི་ཆེད་དུ་ཕན་ཏུ་ས་ལྡན་པ་དང་འགན་ཁུར་ཡོད་པའི་འཐབ་བྱུས་ལྡན་པའི་འཆར་གཞི་ཞིག་གི་བཀོད་སྲིད་དེ་ཐབས་ལམ་དང་། འཐབ་ཚུལ། འཐབ་བྱུས། གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱུས་བཅས་ལ་དོ་སྣང་ལྡན་པའི་འདེམས་སྒྲུབ་དང་བཟོ་འགོད་ལ་རྒྱ་ལས་པ་ཡིན།

འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་བྱུས་ཀྱི་གྲུབ་ཆ་ལྟེ་བ་འགའ་ཞིག།

འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚྱོད་ཀྱི་ཆེད་དུ་དུས་ཀྱི་ཉུང་བའི་སྤྱོད་འོས་པའི་འཐབ་བྱུས་རྒྱུ་པ་ཞིག་མེད། དོན་ངོ་མར་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་དེས་འཐབ་ཚྱོད་ཀྱི་གནས་སྤངས་སྣ་ཚོགས་ལ་མཐོ་བའི་འཐབ་བྱུས་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་སྐབས་འབྲེན་པ་ཡིན། ལྷག་པར་དུ་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་གཞན་ཀྱི་བེད་སྤྱོད་དང་ལྡན་དུ་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚྱོད་དེ་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱུས་ཤིག་གི་ནང་སྐབས་དུ་མར་མཉམ་སྲེབ་བྱས་ཡོད།

འོན་ཀྱང་འདི་ས་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚྱོད་དེ་ཉེད་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་གཞན་ཚང་མ་དང་གཅིག་མཐུན་ཡིན་པའི་དོན་མ་ཡིན། དཔེར་ན་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚྱོད་དང་ལྡན་དུ་འཚོ་བའི་བེད་སྤྱོད་ཀྱིས་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚྱོད་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་པའི་རྒྱུ་རྗེས་སྣ་མང་གཏོར་བཤེག་གཏོར་བ་དང་། དེས་རྒྱུན་པས་སྐབས་ལག་ན་ཕན་ཏུ་ས་ལེན་པ་ཅོམ་བཟོ་བ་དང་། ལྷག་ཉེས་ན་ཕམ་

ཉེས་སམ་ཐོར་ཞིག་འགྲོ་བར་མཐུན་འགྱུར་བྱེད་གྱི་ཡོད།

དེ་ལྟ་ན་འང་འཆོ་བ་སྲངས་པའི་འཐབ་ཚེད་ཀྱི་བེད་སྲོད་དང་སྐྱགས་ཉེ་བདེན་
པ་འཆོལ་བ་དང་། ལྷན་བསྐྱེད་མི་མང་གི་ཤེས་ཡོན། ལ་གཏད་པར་སྟན་ལྷོ་
འབྲུལ་བ། གྲོས་མོལ་བཅས་འདི་རིགས་དང་འདྲ་བའི་ཐབས་ལམ་རྣམས་ཕན་
རྒྱས་ལྡན་པའི་སློ་ནས་གནས་སྤངས་དུ་མའི་ནང་བེད་སྲོད་གཏོང་བ་ལྟར་ལ་གང་
འཆོལ་སློལ་མེད་ཡིན། ཐབས་ལམ་འདི་རིགས་དཔེར་ན། ལས་མིའི་ལས་
བཤོལ་ངོ་རྒྱུ་དང་། དཔལ་འབྱོར་གྱི་ཕྱིར་ལྡོག་དང་འབྲེལ་ནས་ཡང་ཡང་བེད་
སྲོད་བྱས་ཡོད།

འཆོ་བ་སྲངས་པའི་འཐབ་ཚེད་ལས་འགྲུལ་གྱི་འཆར་གཞི་འདིར་བལ་ཇེས་
པར་མཁོ་བ་ནི་གཞི་རྩའི་རྩ་འཛིན་དེ་ཡིན། དེ་ནི་རང་ཉིད་ཁོ་རང་སློ་གཏད་བཅོལ་
ཉེ་འཐབ་ཚེད་ཀྱི་ལས་སྤོངས་ཡོང་བའི་འཆར་གཞི་འདིར་དགོས། ཕྱི་ལོ་ 1920
ནས་ 1950 བར་ལ་བྱུང་བའི་། ཨ་ཡར་ལེ་ཏུ་ (Ireland) ཀྱི་ཞིང་པ་ཆོས་
ཁང་སྐུའི་སློར་ལ་ལས་བཤོལ་ངོ་རྒྱུ་ཞིག་བྱེད་སྐབས། ཅུར་ལེ་ཇ། སའི་མཉམ་
པུར་ཞེས། (Charles Stewart Parnell) ཀྱིས་“རང་གིས་རང་ལ་སློས་འགོལ་
བལས་གཞན་སྲུ་ལ་འང་སློས་འགོལ་རྒྱ་མེད།” ཅས་སློབ་ལྟོན་བྱས་ཡོད།

རྒྱས་བྱུགས་ཆེ་བའི་འཆོ་བ་སྲངས་པའི་འཐབ་ཚེད་ཅིག་བྱེད་པ་དང་འཆར་
གཞི་འདིར་བར་ཆ་མཚོན་ན། ཕྱོགས་གཞན་ནས་མཚམས་ཅན་དང་འཆོ་བ་
སྲངས་པའི་རོགས་རམ་སྲུངས་ན་མ་འགྲིགས་པ་མེད་ཀྱང་། འཐབ་ཚེད་ནང་རྒྱལ་
ཁ་ཐོབ་པ་བྱེད་རྒྱ་དེ་རང་ཉིད་ཀྱི་སྡེ་ཁག་ལ་ཇེས་པར་དུ་རྒྱ་ལས་པ་ཞིག་དགོས་
པ་ཡིན། དེ་ནས་འཐབ་བྱས་ལྡན་པའི་འཆར་གཞི་བཟང་པོ་ཡོད་པར་ཆ་བཞག་ན།

གལ་ཏེ་གཞན་སྲུང་གྲང་རོགས་རམ་མ་བྱས་ཀྱང་། རང་ཉིད་ལ་ལམ་སྟོང་ས་ཡོང་བའི་གོ་སྐབས་ཤིག་ཡོད་ལུས་ཡིན། ཡིན་ན་ཡང་གལ་ཏེ། ལམ་སྟོང་ས་ཡོང་དང་མི་ཡོང་གི་འགན་ཁུར་དེ་གཞན་ལ་འདོད་པ་མེད་བཞིན་དུ་བཅོལ་བ་ཡིན་ན། འཐབ་ཚུང་ལམ་སྟོང་ས་ཡོང་གི་མ་རེད། གང་ལྟར་ཡང་དཀའ་སྟུག་སྤྱིང་བའི་མང་ཚོགས་ཀྱིས་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚུང་ཤུགས་ཆེ་ཞིག་མ་རྟོར་མ་འཕྲུག་པར་མི་མང་རང་ཉིད་ཀྱི་འབད་ཚུལ་ཁོ་ནས་འཐབ་ཚུང་དེའི་ལམ་སྟོང་ས་ཡོང་དང་མི་ཡོང་གི་ཐག་གཅོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་ལྟ་བུར་བྱས་ཆོ། འགན་ཁུར་ལྡན་པའི་ཕྱིའི་རྒྱབ་སྐྱོར་ཡང་འབྱུང་གི་ཡིན།

འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚུང་གི་ཆེད་དུ་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་འཐབ་བྱས་དང་། འཐབ་ཚུལ་གྱི་བཀོད་སྲིད་བྱེད་པ་ལ་ “འཚོ་བ་སྤངས་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་སྲིད་དོན་” ཞེས་པའི་ནང་དུ་གསལ་བ་ལྟར། འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚུང་གི་ཐབས་ཤེས་དང་རྣམ་ཤུགས་ཀྱི་གོ་རྟོགས་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་ཞིག་ཡོད་དགོས་པ་ཡིན། གང་དུ་བཀོལ་སྤྱོད་ལས་སྦྱར་བའི་གཏོང་བའམ། ཡང་ན་གལ་ཏེ་ལག་ལེན་དུ་བཀལ་ཆོ་པམ་རྣམས་ཡོང་བར་མཐུན་རྐྱེན་བྱེད་ཐུབ་པའི་ཆ་རྐྱེན་དག་ལ་གཞན་སྲུང་གཏོང་བའི་རིགས་སྤངས་དགོས་པའི་བྱེད་ལས་དང་འཆར་གཞིའི་འདེམས་སྐྱུག་ལ་དོ་སྣང་དེས་པར་དུ་དགོས། འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚུང་གི་ནང་དུ་འཐབ་བྱས་ཀྱི་སློར་ལ་དཔུང་ཞིབ་ཐབ་ཤོས་ཡོད་པ་དེ། བེ་ཏར། ཞེ་ཀར་མེན། (Peter Ackerman) དང་། ཀེ་རི་ས་ཁོ་ཙམ། ཀྱུ་ཀ་ལཱ་ར་ (Christopher Kruegler) ཀྱིས་བཅུམས་པའི་ “འཐབ་བྱས་ལྡན་པའི་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚུང་” ཅེས་པ་དེ་རེད།

གཞན་ཡང་ཆ་རྒྱུན་སྣོན་མའི་རིགས་དཔེར་ན། བཟང་སྤྱོད་དང་། སེམས་
 ཁམས་ཀྱི་གྲུབ་ཆ་དང་། ས་འབབ་དང་དངོས་ཁམས་ཀྱི་གྲུབ་ཆ། ཉུས་ཚོད་།
 བྱང་ས་དང་རྒྱས་སྟོབས། རྒྱས་སྟོབས་ཀྱི་གཅིག་ལྷུང་དང་ཚོད་གཞིའི་དབར་གྱི་
 འབྲེལ་བ། སེམས་ཤུགས་ཀྱི་རྒྱུན་འབྲོངས། འཐབ་རྩལ་དང་འཐབ་བྱས་ཀྱིས་
 དམིགས་ཡུལ་ཁག་བསྐྱབ་པ་ལ་མཐུན་འགྱུར་བྱེད་བྱབ་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཐབས་
 ལམ་བྱེ་བྲག་པའི་གདམ་ཁ་བཅས་ལ་ཡང་དོ་སྣང་དགོས་པ་ཡིན།

འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་ཚེད་དུ་འཐབ་བྱས་རྣམས་པའི་འཆར་གཞིའི་
 གལ་གནད་ལ་ཟབ་ནན་ཆེ་དུགས་པའི་སྣོན་ཡོང་མི་སྲིད། འདི་ནི་སྤྱི་ཚོགས་དང་
 སྲིད་དོན་གྱི་ལས་འགུལ་ཕན་རྒྱས་ཆེ་རུ་གཏོང་བའི་འགག་ཅ་ལྗེ་བ་དེ་ཡིན། དེས་
 ལས་འགུལ་ཞིག་གི་དམིགས་ཡུལ་བསྐྱབ་པའི་འགན་ལེན་མི་བྱེད་ཀྱང་ལས་
 ལྟོང་ས་ཡོང་སྲིད་པ་ལ་ངེས་པར་དུ་ཕན་ཤོགས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། །།

ལེའུ་ཉེར་དགུ་པ།

དེང་དུས་ཀྱི་འཛམ་གླིང་ནང་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚིང་གི་བེད་

སྲིད།

ང་ཚོས་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་ཚིང་གི་ནང་དུ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བའི་དོན་གནད་ཀྱི་
ཐོག་དུ་འཚོ་བ་དང་བྱ་འགུལ་མེད་པ་གཉེས་ཀའི་ཚབ་ལྟ་བུར། འཚོ་བ་སྤངས་
པའི་འཐབ་ཚིང་ཇི་ལྟར་དང་ལེན་དང་བེད་སྲིད་བྱེད་ཐུབ་མེན་འཚོལ་ཞིབ་བྱེད་
དགོས། འདི་དག་གི་ནང་དུ་གཤམ་གསལ་གནས་སྤངས་རྣམས་འདུས་ཡོད།

སྲིད་དབང་སྐྱེར་སྲིད་ལམ་ལུགས་མེད་པར་བཟོ་རྒྱུར་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་
འཐབ་ཚིང་གི་འབྲུང་སྲིད་པའི་བྱེད་སློབ་གང་ཡིན་ནམ།

འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚིང་ལ་སྲིད་དབང་སྐྱེར་སྲིད་ལམ་ལུགས་གཏོར་
བཤེག་གཏོང་བ་དང་། མང་གཙོ་ཅན་གྱི་སྲིད་དོན་གྱི་བཟོ་བཞོན་དུ་འགྱུར་རྒྱུ་
ལས་སྐྱེ་རྒྱུ་གཏོང་བའི་མཐུ་དང་རྣམ་པ་ཆེན་པོ་ཡོད། སྲིད་དབང་སྐྱེར་སྲིད་ལམ་
ལུགས་ལ་གང་འཚོལ་ཞིག་ནས་ཐོར་ཞིག་དང་ཉམས་རྒྱུ་དུ་འགྲོ་བར་མཐུན་རྐྱེན་
བྱེད་པའི་ནང་གི་དཀའ་ངལ་དང་སྦྱོན་ཆ་དུ་མ་ཡོད། སྦྱོན་ཆ་འདི་དག་འཚོ་བ་
སྤངས་པའི་འགོག་རྒྱུ་གི་དམིགས་འབེན་སུ་བྱས་པའི་འཐབ་བྱས་ཀྱི་སྐྱོ་ནས་
ཤེས་བཞིན་དུ་ཚབས་ཆེ་རུ་གཏོང་ཐུབ་པ་ཡིན།

ཚབས་ཆེ་བའི་སྲིད་དབང་སྐྱེར་སྲིད་ལམ་ལུགས་ཀྱི་ཐད་དུ་འཕུལ་སེལ་གྱི་
འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚིང་བེད་སྲིད་བཏང་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཉམས་སྲིད་གང་
འཚོམས་ཡོད། འདིའི་ནང་དུ་བུར་ཡིན་ (Berlin) ཡང་ཐེ་བའི། ཉེ་ཏར་ལེའུ་ཉེ་

(Netherland) ༥༨། རྟེན་སྐྱུ་ཀླ། (Denmark) རྫོང་མེ་ (Norway)
 བཅས་ཀྱི་ནང་གི་རྒྱ་ཇི་ལ་མི་དགའ་བའི་འགོག་སྒོལ་དང་། དེ་བཞིན། ཅེ་ཀ་ཀོ་སི་
 ལོ་མ་ཀེ་ལ་ (Czechoslovakia) ༥༩། ཤར་ཇར་མ་ནི། (East Germany)
 ལི་ཐུ་ནི་ཡ། (Lithuania) ལཱ་ཏུ་མི་ཡ། (Latvia) ཞེས་ཤོ་ནི་ཡ། (Estonia) སྤུ་
 ལཱ་ཏེ། (Poland) བཅས་རྒྱལ་ཁབ་དུ་མའི་ནང་གི་དམར་པོའི་བཙན་དབང་གི་
 ཐབས་དུ་བཙུངས་གྲོལ་གྱི་འཐབ་ཚེད་བཅས་འདུས་ཡོད། ལོ་རྒྱུས་འདི་དག་གིས་
 སྲིད་དབང་སྐྱེད་སྲིད་ལམ་ལུགས་ཀྱི་ཐོར་ཞེག་དང་མང་གཙོ་ཚན་དུ་བརྗེ་འགྱུར་
 བྱེད་པར་འཆོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚེད་ཀྱིས་བྱ་བ་གནད་སྲིད་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་པ་
 གསལ་པོ་སྟོན་གྱི་ཡོད།

སྲིད་དབང་སྐྱེད་སྲིད་ལམ་ལུགས་ཆམ་ལ་འབེབས་པ་ལ་འཆོ་བ་དང་བཅས་
 པའི་འགོག་སྒོལ་ལས་འཆོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚེད་རྒྱས་པ་ཆེ་བ་ཡོད་སྲིད། དེས་
 འབྲུང་འབྲུང་སྲིད་དོན་གྱི་ཉེན་ཁ་དང་། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་གཏོར་བཤེག་ འགྲོ་བ་མའི་
 ཆོ་སྲོག་བཅས་ལ་སྲོང་གུན་ཉ་ཅང་ཉུང་ཏུ་ཡོང་བ་ཡང་བྱེད་སྲིད། གདམ་ཁ་འདི་
 དག་ཆེས་གཟབ་ནན་གྱིས་འཆོལ་ཞིབ་བྱེད་རྒྱ་ནི་རྒྱ་མཚན་ལྡན་པ་ཉག་ཅིག་ཡིན།
 གདམ་ཁ་འདིའི་གོང་འཕེལ་གྱི་ཆེད་དུ་ང་ཚོས་བྱེད་དགོས་པ་ནི། ༡། སྲིད་དབང་
 སྐྱེད་སྲིད་ལམ་ལུགས་ཀྱི་སྟོན་ཆ་ཇི་ལྟར་འདྲིན་པ་དང་། ཚབས་ཆེ་ཏུ་གཏོང་
 ལྷངས་ཤེས་པ་དང་། ༢། ཁོང་ཚོའི་དབང་ཆའི་འབྲུང་ཁུངས་ཇི་ལྟར་གཙོ་བོ་
 ལྷངས་ཤེས་པ། ༣། འདས་ཟེན་པའི་འགོག་སྒོལ་དང་བྱེན་ལངས་ཀྱི་ཉམས་སྲོང་
 ལས་གལ་ཆེ་བའི་བསྐྱབ་བྱ་ལེན་པ། ༤། དམིགས་བསལ་གྱི་ལུང་པ་དག་གི་ནང་
 དུ་འབྲུང་ལྡོག་ཇི་ལྟར་འགྲོ་བར་དོ་སྣང་དང་བཅས་འཐབ་བྱས་ལྡན་པའི་དབྱེད་

ཞིབ་བྱེད་པ། ཡ། འོ་སྤང་གཟུང་ནན་ལྡན་པའི་འཆར་གཞི་དང་གྲ་སྒྲིག་དགོས་པ་
བཅས་ཡིན།

སྲིད་དབང་སྐོར་སྲིད་པ་གསར་པའི་རིགས་སྲོན་འགོག་ཆེད། གཞུང་སྲིད་
བཅོན་འཕྲོག་བྱེད་མཁན་གསར་པ་དག་འགོག་པར། འཆོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་
ཚོད་ཀྱི་འབྲུང་སྲིད་པའི་བྱེད་སློབ་གང་ཡིན་ནམ།

འདས་ཟེན་པ་དང་ད་ལྟའི་ལོ་བཅུ་ཕྱག་འདི་དག་གི་ནང་དུ་སྲིད་དབང་སྐོར་
སྲིད་ལམ་ལུགས་པ་མང་པོ་ཞིག་གིས་གཞུང་སྲིད་བཅོན་འཕྲོག་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱལ་
ཁབ་ཀྱི་དབང་སྐྱུར་མ་ལག་གི་སྤངས་འཛིན་བཟུང་སྟེ་དབང་ཆར་སྐྱབས་པ་ཡིན།
ཅ་ཁྲིམས་དང་ཁྲིམས་ཐོག་གི་འགོག་ཆེན་རྣམས་རྒྱལ་མེད་དུ་གྱུར་ཟེན་པར་བརྟེན།
རྒྱུན་ལྡན་དུ་ཁྲིམས་ལུགས་ཀྱི་ཐབས་ཤེས་མེད། དེར་འགོག་ཚོལ་གྱི་ཆེད་དུ་དམག་
འཐབ་བྱེད་པའི་གདམ་ཁ་ཡང་མེད། གང་གིས་ཤེ་ན། གཞུང་སྲིད་བཅོན་འཕྲོག་
དེ་དམག་མི་རང་གིས་བྱེད་པའམ། ཡང་ན་དེས་རྒྱབ་རྟེན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་།
དམག་མིའི་ཁ་གཏད་དུ་སྲིད་མངས་ཀྱིས་དམག་འཁྲུག་བྱེད་པ་དེ་དགོས་པ་མེད་
པའི་བཅོས་ཐབས་ཤིག་ཡིན།

གཞུང་སྲིད་བཅོན་འཕྲོག་བྱེད་པའི་འབད་ཚོལ་ཕམ་ཉེས་གཏོང་བ་ལ་འཕུལ་
སེལ་སྐབས་བདེར་བྱས་པའི་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པ་དང་། བཀའ་བཙེ་དང་ལེན་མི་
བྱེད་པའི་དཔེ་མཚོན་འགའ་ཞིག་ཡོད། དཔེར་ན། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༠ ནང་རྒྱ་མི་མི་
ཡིས། ཀཏུ་ སུཤ་ (Kapp Putsch) དང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༡ ནང་ཕ་ལ་ལ་མི་
(France) ཡིས། ཨལ་ཇར་ (Algiers) ཀྱི་དམག་སྲི་ཚོས་གཞུང་སྲིད་བཅོན་
འཕྲོག་གི་གཏོང་ལེན་དུ་བྱས་པ་སྟེ་ཡིན། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༡ ནང་གི་མི་སྲིད་ཀྱི་ཡི་

གཞུང་སྲིད་བཅོན་འཕྲོག་གི་སྐབས་དང་། ལི་ཐུ་ནི་ཡ་དང་། ལུ་མེ་ཡ། ཨེ་མ་ལོ་
ནི་ཡ་བཅས་ཀྱི་ནང་གི་མང་ཚོགས་ཀྱི་འཕྲོག་ཚོལ་རྣམས་ཀྱང་འབྲེལ་བ་ཆེན་པོ་
ཡོད་པའི་དཔེ་མཚོན་དག་ཡིན། བུ་ལ་ལེ་ལ་གི་དོན་རྒྱུན་དག་ནི་སྲིད་གཞུང་གི་
འཆར་གཞི་དང་མང་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱབ་སྐྱོར་ཟབ་མོ་དང་འབྲེལ་བ་དག་ཡིན།

རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་གི་མང་ཚོགས་དང་། གཞུང་ཞབས་ལས་བྱེད། སྐྱོར་སྲུང་བ།
དམག་མི་བཅས་ཀྱིས་འཆར་གཞི་ལྡན་པ་དང་། ཁྲིམས་མཐུན་གྱི་སློན་ནས་མཐུན་
ལམ་མི་བྱེད་པ་དེར། གལ་ཏེ་གཞུང་གི་ལས་ཁུངས་རྣམས་གནས་སྐབས་བཅོན་
བརྒྱུད་བྱས་ཡོད་ཀྱང་། ཉམ་འཕྲོག་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྣམས་པ་ལྡན་པའི་དབང་བསྐྱུར་
དང་སྤངས་འཛིན་གྱི་རྣམས་པ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེལ་པ་ལ་ཚབས་ཆེའི་འཕྲོག་རྒྱུན་བཟོ་
རྒྱུའི་རྣམས་པ་ཆེན་པོ་ཡོད།

འདི་ལྟ་བུའི་ནང་གི་བཅོན་ཚོལ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཁ་གཏད་དུ། འཚོ་བ་སྤངས་
པའི་འཐབ་ཚོད་ལ་བརྟེན་པའི་མང་གཙོའི་སྲིད་གཞུང་ཡོང་བའི་རྒྱབ་སྐྱོར་འདི་ལ་
སྲིད་གཞུང་གི་དོ་སྣང་ཆེན་པོ་སྐྱབས་འགོ་རྒྱགས་ཡོད། ཐ་ལི་ལེ་ཆེ་ཉི་གི་ ༡༩༩༧
ལོའི་ཙུ་ཁྲིམས་གསར་པས་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་སློན་ནས་གཞུང་སྲིད་བཅོན་འཕྲོག་
འཕྲོག་རྒྱུར་མང་ཚོགས་ལ་ཐོབ་ཐང་སྲུང་ཡོད། འདི་ནི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ནང་དུ་བྱུང་བ་
ཐངས་དང་པོ་ཡིན། གཞུང་སྲིད་བཅོན་འཕྲོག་ལ་བརྟེན་པའི་སྤངས་སྐྱོབ་ཀྱི་རྣམས་པ་
འདི་འདྲའི་རིགས་ལ་བསམ་གཞིགས་སྡིང་གཟབ་དང་། ལག་ལེན་དངོས་འགེལ་
བྱ་ཐབས་གོང་འཕེལ་ཆེད། ད་དུང་ལས་ཀ་སློན་མ་མང་པོ་བྱེད་འོས་པ་དང་དགོས་
ངེས་ཡིན། རྒྱ་ཁབ་ཀྱི་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པ་དང་བཀའ་བརྒྱུད་དང་ལེན་མི་ཞུ་བའི་
གྲ་སྒྲིག་དག་གིས་ཀྱང་། མ་འོངས་པར་གཞུང་སྲིད་བཅོན་འཕྲོག་བྱེད་པའི་འབད་

ཚུལ་རིགས་འགོག་སྲིད་པ་ཡིན།

ཕྱིའི་བཅའ་བཟུང་དང་བཅའ་ཚུལ་ལས་སྲུང་སྐྱོབ་བྱེད་པའི་འཆེ་བ་སྲངས་
པའི་འཐབ་ཚེད་ཀྱི་འབྲུང་སྲིད་པའི་བྱེད་སྣོན་གང་ཡིན་ནམ།

སྲུ་མཐུད་པའི་ཕྱིའི་བཅའ་བཟུང་དང་ཕྱིའི་དྲལ་པོའི་བཅའ་ཚུལ་གྱི་འཇིགས་
སྐྱང་གི་དཀའ་ངལ་ཆེན་པོ་དེ་ལྷང་པ་དྲ་མར་ཡོད། བཅའ་འཇུག་མཁམ་གྱི་རྒྱུན་
ཐུན་གྱི་དྲལ་པོའི་སྣོན་པས་ཤུགས་དོ་དཀའ་བ་དང་། སྲོག་སྐྱོན་དང་གཏོར་བ་ཤིག་
ཤུགས་ཆེ་ལས་གཡོལ་ཐབས་ཀྱི་འདོད་པ་བཅས་ནི། དྲལ་པོའི་འགོག་ཚུལ་དང་
འཇབ་དམག་གི་དམག་འབྲུག་བྱེད་པ་ལས་ལྷོག་སྟེ་འཆོ་གནས་ཐུབ་པའི་གདམ་ཁ་
གཞན་འཆོལ་ཞིབ་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་སྲ་བཟོན་དག་ཡིན།

བུལ་འེག་ (Baltic) ཡུལ་གྲུ་ཁག་གི་ནང་དུ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༡ དང་། ཅེག་ཀོ་སོ་
ལོ་ལྷ་གི་ཡའི་ནང་ ༡༩༩༥ དང་ ༡༩༩༧ རྗེས་མ་ནི་ཡི། རུ་ཏཱ་ (Ruhr) གྱི་
ནང་དུ་ ༡༩༩༩ བཅས་ལ་བྱུང་བ་ལྟར། བཅའ་བཟུང་དང་བཅའ་ཚུལ་གྱི་ཐད་དུ་
འཆེ་བ་སྲངས་པའི་འཐབ་ཚེད་དང་སྐྱགས་འཕུལ་སེལ་ལག་བསྟར་གྱི་ཉམས་ཚུང་
བསགས་ཏེ་ “སྲིད་བྱུས་གཞི་རྩུབ་པའི་སྲུང་སྐྱོབ་” གྱི་སྲིད་བྱུས་ཞེས་པ་དེ་
བྱུང་ཡོད། སྲིད་བྱུས་འདི་ལ་དོ་སྣང་ཐུན་པའི་སྣོན་ཚུད་ཀྱི་འཆར་གཞི་དང་། བྱ་
སྐྱོག་ སྲིད་བྱུས་འདི་འཕུལ་སེལ་ལག་བསྟར་
གྱི་ཉམས་ཚུང་གི་སྐྱོག་ཏུ་སྲུང་སྐྱོབ་འདི་རིགས་ཀྱི་ཕན་ཉུས་ཤུགས་ཆེ་ཅུ་གཏོང་
ཆེད་བཟོས་པ་ཡིན།

འདི་ལྟ་བུའི་སྲིད་བྱུས་ཤིག་ལ་བསམ་གཞིགས་སྲ་ས་ནས་ཡོང་བ་ལ་འབྲུང་

མྱེད་པའི་བཙན་ཚེད་ཕྱེད་པོ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པ་དྲུང་ཁོང་ཚོའི་དམིགས་ཡུལ་གང་
ཡིན་ལ་དོ་སྣང་དང་། བཙན་ཚེད་ཕྱེད་པའི་དམིགས་ཡུལ་ལ་འགོག་རྒྱུ་ཕྱེད་པར་
ཉེན་ཁར་རྒྱུང་ས་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཚན་པ་འདྲ་མིན་གྱི་རྣམ་ཤེས་ལོ་ས་ཤིང་
འཚམ་པའི་མཐུན་ལམ་མི་ཕྱེད་པ་དང་། བཀའ་བཙུན་དང་ལེན་མི་ཞུ་བའི་རིགས།
སྤྱི་ལོ་འཇུགས་ཀྱི་ཐབས་ལམ། འབྲུང་མྱེད་པའི་གདུག་རྩུབ་དང་བཙན་གཞོན་ལ་
ཡ་ཡན། རྒྱལ་སྤྱིའི་རོགས་རམ་སྐྱེལ་འདེད་ཕྱེད་ཐབས་དང་། བཙན་ཚེད་པའི་
མྱེད་གཞུང་ཚུ་མེད་བཟོ་རྒྱུའི་ཐབས་ལམ། དེ་བཞིན་གྲུབ་ཆ་གཞན་དུ་མ་ཡང་
དགོས་པ་ཡིན།

སྤྱི་དམངས་གཞི་རྩུབ་ཕྱི་སྤྱི་སྤྱི་ལ་རང་དབང་དུ་གནས་འདོད་པའི་
རྒྱལ་ཁབ་རྒྱུང་དུ་རྣམས་དང་། དུག་པའི་ཐབས་ལམ་ལས་བཞུགས་ཉེ་སྤྱི་སྤྱི་ཆ་
ཚང་བའི་རྣམ་པ་སྤྱི་བཞུགས་བཟོ་དགོས་པའི་རྒྱལ་ཁབ་རྣམས་ལ་ཁ་སྐོང་གི་མྱེད་
ལུས་ཤིག་གི་ཚུལ་དུ་ཕན་རྒྱུ་ཆེན་པོ་ཡིན། ལོང་གསལ་ཆ་ཚང་བ་ལག་ལེན་དུ་
འགོལ་བ་ལ། དོ་ནན་གྱི་བསམ་གཞིགས་དང་། མེན་ཚུད་ཀྱི་འཆར་གཞི། ལོ་སྤྱི་གི་
གཞི་རྒྱུན་རིམ་ཅན་བཙན་ཉེ་སྤྱི་དགོས་པར་གདམས་པའི་གོ་ས་སྤྱི་ལ་རྒྱུང་
རིགས་རྣམས་ཡིན།

ས་སྤྱི་སྤྱི་སྤྱི་ཀྱི་ཡུལ་མི་རྣམས་ནས་རང་ཉིད་ཀྱི་འཚོ་གནས་དང་། འཚོ་
བ་སྤྱི་ལ་སྤངས་བདག་གཅེས་ཕྱེད་པའི་འབད་ཚོལ་ལ་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་
ཚོད་ཀྱི་འབྲུང་མྱེད་པའི་ཕྱེད་སྤྱི་གང་ཡིན་ནམ།

འཛམ་གླིང་ཁྱོད་ཡོངས་སུ་ས་སྤྱི་སྤྱི་ཀྱི་ཡུལ་མི་མང་པའི་འཚོ་བ་སྤྱི་ལ་
སྤངས་ཅོམ་མ་ཟད་ཁོང་ཚོའི་འཚོ་གནས་ཀྱང་བཙན་འཇུག་ཕྱེད་པའི་མི་མང་དང་

སྲིད་གཞུང་གིས་གཏོར་བཤེག་བཏང་བྱེད་ཅིང་། ག་འདྲ་བྱས་ཀྱང་འཆོ་གནས་
ཐུབ་ཙམ་ཡོད་པའི་མི་རིགས་རྣམས་ལ་རང་ཉིད་ཀྱི་རིག་གཞུང་དང་། སྐད་ཡིག
ཡུལ་སྲོལ་གོམས་གཤེས་བཅས་བདག་གཅེས་བྱེད་པ་དང་། དེ་དག་བདག་གཅེས་
བྱེད་པར་ཕྱིའི་རོགས་སྐྱོར་ཐོབ་ཐབས། མི་རིགས་དེ་ལྟ་མཐུན་དེ་མི་རིགས་ཤིག་
གི་ངོ་བོར་གནས་པ་རང་གིས་བཟོ་བྱུང་བའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་རྒྱས་པ་ལྟ་
པ་དགོས། དམིགས་ཡུལ་འདི་དག་བསྐྱབ་ཕྱིར་རྒྱས་པ་ཐོན་སྲིད་པའི་འཆོ་བ་
སྲངས་པའི་འཐབ་ཚུང་གི་བྱེད་ལས་ལ་དོ་ནན་གི་བསམ་གཞིགས་བྱེད་དགོས་པ་
ཡིན།

མི་རྒྱུད་དང་། ཚོས་ལྷགས། རིགས་རྩས་ལྡེ་ཁག་གི་བཙན་གཞོན་འགོག་
ཐབས་སུ་འཆོ་བ་སྲངས་པའི་འཐབ་ཚུང་གི་འབྲུང་སྲིད་པའི་བྱེད་སྐོར་གང་ཡིན་
ནམ།

སྲིད་ཚོགས་མང་པོས་མི་རྒྱུད་དང་། ཚོས་ལྷགས་སམ། ཡང་ན་རིགས་རྩས་ཀྱི་
འཐབ་ཚུང་ལྷ་ཚོགས་པ་ཞིག་སྲིད་གི་ཡོད། དོན་གནད་བྱེ་བྲག་པ་རྣམས་ལ་བྱང་
པར་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་དང་། སྐབས་དུ་མར་འཐབ་ཚུང་བྱེད་པའི་ལྡེ་ཁག་སོ་སོའི་ལྷ་
ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པ་ཡིན། རྒྱུ་ལ་མ་ཚེམས་པའི་ལྡེ་ཁག་གིས་ཚུང་གཞིའི་དོན་
གནད་དེ་རྣམས་སྲི་ཚོགས་ཀྱི་དྲང་བདེན་དང་། ཚོས་ཕྱོགས་ཀྱི་རང་དབང་། མི་
རིགས་ཀྱི་འདྲ་མཉམ། རང་སྲིད་རང་སྲྀང་། སྲིད་དོན་གི་རང་བཙན། ཡོངས་
ཚོགས་ཀྱི་ཆིག་སྲིལ། གུས་བཅེ་ལྟ་པའི་སྲྀང་ཐར་བཅས་ཡིན་པར་འཛིན་སྲིད་པ་
ཡིན། འཆོ་བ་ཉི་བཙན་གཞོན་གཏོང་མཁན་ལྡེ་ཁག་གིས་བེད་སྲྀད་གཏོང་བ་ཁོ་ན་

མ་ཡིན་པར་བཅན་གཞིན་སྲིད་པའི་སྡེ་ཁག་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་གཏོང་བ་ཡིན། སྡེ་
ཚན་གཅིག་གིས་གཞན་ཞིག་ལ་འཚོ་བ་བྱས་པ་དེས། མི་རིགས་རྩ་མེད་གཏོང་བ་
ཐེ་བའི་གོད་ཆག་ཚབས་ཚེའི་གནས་སུ་བྱུང་བ་ལ་འགོ་སྲིད་པ་ཡིན།

འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱིས་གཞན་དུ་ན་འཇིགས་སྐྱེལ་རིང་ལུགས་
དང་། འཇབ་དམག་གི་དམག་འབྲུག་ལྟ་བུའི་འཚོ་བའི་རྣམ་པ་ལ་བསྐྱེད་སྲིད་པའི་
སྡེ་ཁག་རྣམས་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་གྱི་གདམ་ཁ་ཞིག་སྲོད་སྲིད་པ་
ཡིན། འཚོ་བ་སྤངས་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱིས་མི་རྒྱུད་དང་། ཚོས་ལུགས། རིགས་རྩས་
དང་འབྲེལ་བའི་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་རྣམས་ལ་ཁོང་ཚོའི་དཀའ་ངལ་སེལ་རྒྱར་
ཡ་ལན་མི་བྱེད་པའི་སྲིད་གཞུང་དང་། ཚོགས་པ་ཕུང་གསུམ་ལ། འཐབ་ཚོད་བྱེད་
པའི་སྡེ་ཁག་གཞན་བཅས་ལའང་གཞིན་ལུགས་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་རྣམས་པ་ཅན་
ཞིག་སྲོད་སྲིད་པ་ཡིན། དེ་ལྟ་བུའི་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་གཞིན་ལུགས་ཀྱིས་དེ་ལྟ་
མི་རིགས་ཀྱི་ནང་སྲིད་མངས་ཐོབ་ཐང་ལས་འགྲུལ་གྱིས་བྱས་པ་ལྟར། མི་རྒྱུད་སྡེ་
ཁག་དེ་ཉིད་གང་དུ་གནས་པའི་རྒྱལ་ཁབ་དེའི་སྲིད་དོན་ལམ་ལུགས་ཀྱི་ནང་དུ་
གཏོང་བའི་སྐོར་འགྲུལ་ཡོང་བ་བཟོ་བྱུང། འཚོ་བ་སྤངས་པའི་ཐབས་ལམ་གྱི་
གདམ་ཁ་བྱས་པ་དེས། མི་རིགས་དབྱེ་འབྱེད་ལམ་ལུགས་མེད་པར་བཟོ་བར་རྣམས་
པ་ཐོན་པ་མ་ཟད། སྲི་ཚོགས་ཁྲོན་ཡོངས་ལའང་ཕན་ཐོགས་བྱུང་ཡོད། དེ་ལྟ་བུའི་
སྐོར་འགྲུལ་གྱིས་དབང་འོག་དུ་ཚུད་པའི་སྡེ་ཁག་ཅིག་གི་དཀའ་ངལ་སེལ་ཐབས་
བྱེད་པ་ལ་སྲོམ་གཞི་བཟོན་པོ་ཞིག་བཟོ་སྲིད་པ་ཡིན།

སྲིགས་གཞན་ནས་བཤད་ན། དེ་ལྟ་བུའི་སྡེ་ཁག་འགའ་ཞིག་གིས་རང་བཅོན་
ནམ་ཡང་ན་རང་སྲིད་རང་སྲོང་དོན་དུ་གཏོར་སྲིད་པ་དང་། ཁོང་ཚོས་དམིགས་

ཡུལ་དེ་འགྲུབ་ཚེད་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚོད་བེད་སྤྱོད་གཏོང་སྲིད་པ་ཡིན།
སྤངས་འཛིན་དང་དབང་བསྐྱར་གྱི་གོ་གནས་སུ་ཡོད་པའི་གྲངས་མང་སྡེ་ཁག་ལ་
འཚོ་བ་སྤངས་པའི་རང་དབང་ལས་འགྲུལ་གྱིས་ཡིད་འཕྲོག་པ་དཀའ་ཡང་། རང་
དབང་ཕྱོགས་གཏོགས་སྡེ་ཁག་གིས་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་ཐབས་ལམ་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་
སློན་སྲིད་རྒྱུ་ལོ་གང་མཁའ་དེ་འབྱུང་འབྱུར་འབྲེལ་ཡོད་ཚང་མར་ཕན་ཐོགས་ཡོད་
ཅེས་ཚོད་པ་བྱས་ཚོག། །

དཔལ་འབྱོར་དང་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དྲང་བདེན་མ་ཡིན་པའི་རིགས་སེལ་ཐབས་སུ་
འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་འབྱུང་སྲིད་པའི་བྱེད་སློ་གང་ཡིན་ནམ།

དཔལ་འབྱོར་དང་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དྲང་བདེན་མ་ཡིན་པའི་འོག་མནར་བཞིན་
པའི་མང་ཚོགས་དེ། ཁོང་ཚོའི་སྤྱད་བཟུལ་དེར་འགན་ཁུར་ཡོད་པའི་སྤྲིག་
འཇུགས་དང་། སྡེ་ཁག་རྣམས་ལས་རྒྱུན་ལྡན་ཁ་ཐབས་སྦྱོར་བ་ཡོད། དེ་འདྲའི་
གནས་སྤངས་ཀྱི་འོག་ཏུ་དཀའ་སྤྱད་ཕྱོད་མཁའ་སྡེ་ཁག་གི་ཚོགས་མིའམ། ཡང་
ན་རྒྱབ་སྦྱོར་བ་རྣམས་ནས་ནོར་འཁྲུལ་ཡོ་བསྐང་གི་དོན་ཏུ་འཇུག་དམག་གི་དམག་
འཁྲུག་དང་། འཛིགས་སྤྲུལ། ཟེང་སྦྱོང་གི་རྣམ་པའི་འཚོ་བའི་ལས་ལ་འཇུག་པར་
ཡ་མཚན་རྒྱ་མེད། དེ་མིན་ཁོང་ཚོས་བཀོད་སྤྲིག་གི་གནས་སྤངས་འབྱུར་བ་གཏོང་
བ་ལ་དབང་ཤུགས་ཆེ་བ་བེད་སྤྱོད་བྱེད་པའི་དོན་ཏུ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྤངས་འཛིན་ཐོབ་
ཐབས་སམ། ཡང་ན་སྲིད་གཞུང་གི་དོ་གསོ་ཐོབ་ཐབས་བྱེད་སྲིད།

གཤམ་འོག་སྡེ་ཁག་གིས་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚོད་བྱས་པ་དེས་རྒྱལ་
ཁབ་ཀྱི་དབང་ཆའི་འཕྲེལ་སྐྱེད་དང་། འཚོ་བ་ཅན་གྱི་བྱེད་ལས་གཉེས་ཀར་གང་མ་

ཁ་ཞིག་སྤྱིན་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད། དངོས་འབྲེལ་བྱས་ན་དཔལ་འབྱོར་གྱི་ཕྱིར་རྗེས་དང་།
 ལས་མིའི་ལས་བཤོལ་ངོ་རྒྱུ་ལྟ་བུའི་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་རྣམ་པ་སྐྱ་
 ཚོགས་ཤིག་ལས་ཀའི་གནས་སྤངས་ཡར་རྒྱས་གཏོང་བ་དང་། ལས་ལྷན་འཕར་ཆ་
 ཡོང་བའི་དོན་ཏུ་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ནང་ཏུ་བེད་སྤྱོད་བཏང་ཡོད་པ་དང་། ལྷ་མཐུན་དེ་
 བེད་སྤྱོད་བྱེད་བཞིན་པ་ཡིན། ཐབས་ལམ་དེ་རིགས་དཔལ་འབྱོར་གྱི་བདག་ཐོབ་
 དང་སྤངས་འཛིན་སྐྱར་བཅོམ་ཡོང་ཐབས་སུ་བེད་སྤྱོད་བཏང་བ་སྐབས་དེ་ཙམ་ཡིན།
 འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚོད་བེད་སྤྱོད་བྱེད་པ་དེས། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ནང་
 དབང་ཆའི་བཀོ་འགྲེམས་ཆ་སྣོམས་ཤིག་ཡོང་བ་ལ་མཐུན་འགྱུར་གལ་ཆེ་བྱེད་པ་
 དང་། རང་ཉིད་ཀྱི་མི་ཚོའི་མདུན་ལམ་བཅོ་བར་གྲོགས་བྱེད་པའི་ཕན་ལུས་ལྡན་
 པའི་ལུས་པ་མེད་པའི་མི་མང་ལ་དབང་ཚད་སྤྱོད་པའི་མཐུན་འགྱུར་ལུགས་ཆེ་
 བྱེད་ཐུབ་པ་ཡིན། ལུས་པ་འདིས་སྤྱི་ཚོགས་འགའ་ཞིག་ནང་གི་ཤོང་ཁྱེར་དང་།
 ཤོང་གསེབ་ཀྱི་འཛིགས་སྐུལ་རིང་ལུགས་དང་། གཞན་ཏུ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དབང་ཆའི་
 འཕེལ་སྐྱེད་སུ་མཐུན་ཡོང་བ་ལ་གདམ་ཁ་ཞིག་སྤྱིན་སྲིད་པ་ཡིན།

འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དང་། མང་གཙོའི་ལག་ལེན་རྒྱ་སྐྱོད་དང་བདག་གཙུག་
 བྱེད་པ་ལ་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་འབྱུང་སྲིད་པའི་བྱེད་སྣོ་གང་ཡིན་
 ཅས།

འཚོ་བ་སྤངས་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱིས་སྤྱི་ཚོགས་ཚང་མའི་ནང་ཏུ་སྲིད་དོན་གྱི་
 དབང་ཆ་དབུས་སུ་བྱེད་པ་དང་། མང་གཙོའི་ལག་ལེན་དང་། སྤྱི་དམངས་ཀྱི་
 རང་དབང་། འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་བཅས་སྤང་མེད་ཏུ་འཛིག་པ་འཇུག་ དོ་སྤང་

སྒྲིབ་དངོས་སྲུ་སྲུ་བརྟན་གཏོང་བ་དང་། རྗེས་འཇགས་ཆེ་རུ་འགྲོ་བར་སྦྱོར་
འགྲུར་བྱེད་ཐབས་པ་ཡིན།

འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་གནས་སྐབས་གསར་པ་ཞིག །

འཆོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚེད་ཀྱི་འཕེལ་རིམ་ནང་། ད་ཆ་ང་ཚོ་གནས་སྐབས་
གསར་པ་ཞིག་ཏུ་སླེབས་ཡོད། ད་ཆ་འཆོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚེད་ཀྱི་ཐབས་ལམ་
དེར་སློགས་དོར་བཅུད་ལེན་དང་། དེའི་ཕན་ལུས་ཆེ་རུ་གཏོང་བ། སྲོག་སྦྱོར་ཉུང་
དུ་གཏོང་བའི་ཚད་ལ་ལམ་སྤོངས་ཀྱི་གོ་སྐབས་མང་དུ་གཏོང་བ། ང་ཚོར་ངོ་
འཕྲོད་བྱུང་བའི་ཚེད་པའི་ཆོས་ཆེའི་འཐབ་ཚེད་ཀྱི་རིགས་ལ་གདོང་ལེན་གྱི་དགོས་
མཁོ་དང་བརྟན་ཉེ་དེའི་མེད་སྤོང་བྱེད་པ་བཅས་ཡོང་གི་ཡོད།

དེས་ན་བརྒྱ་ཕྱག་ཉེར་གཅིག་པའི་ནང་དུ་མེས་པོ་དམ་པ། གུན་རྒྱུས་འགྲུན་ཚེད་
བྱས་པ་ལྟ་བུ་ཡོང་བ་ལ། ང་ཚོའི་དུས་ཀྱི་ཆོས་ཆེའི་འཐབ་ཚེད་རྣམས་མེད་པ་
བཟོ་རྒྱུར་འཆོ་བ་སྤངས་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་ལུས་པ་འཕེལ་རྒྱས་གཏོང་བ་དང་།
འཆོལ་ཞིབ་བྱེད་རྒྱར་ཉམས་ཞིབ་དང་། དཔུང་པ། མིང་བྱས་ཀྱི་འཕེལ་རྒྱས།
འཆར་གཞི་བཅས་ཆེས་ཤུགས་ཆེ་དགོས་པ་ཡིན།

འབད་ཚེལ་འདི་དག་བྱེད་སྐབས་དེར་དུས་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་
གལ་ཆེའི་འགྲོ་སྤངས་དང་། རྒྱལ་ནང་དང་རྒྱལ་སྤྱིའི་སློབས་ཤུགས་ཆེ་བའི་ལུས་
པ་རྣམས་ལས་འགལ་བ་དང་ཡང་ཡང་ཁ་གཏད་བཅར་དགོས་པ་ཡོང་རེས་ཡིན།

དབང་ཆ་དབུས་ལྷུང་བྱེད་པ་དང་། རྒྱལ་ཁབ་ནང་ཁྲུལ་གྱི་སྲིད་དོན་ཆེད་དྲག་
དཔུང་བེད་སྲིད་བྱེད་པ། སྲོལ་རྒྱུན་གྱི་དཀའ་ངལ་སེལ་བའི་ཐབས་ལམ་ལ་བཅན་
དབང་བྱེད་པ་འདི་དག་དང་། དེ་མིན་གྱི་རྒྱ་རྒྱུན་གཞན་རྣམས་འཆོ་བ་སྤངས་པའི་
འཐབ་ཚེད་ལ་ཕན་ཐོགས་གྱི་རྣམ་པ་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ལྡན་པའི་བསམ་གཞིགས་
དང་ཕྱོགས་འགལ་ཡིན།

ཡིན་ན་ཡང་། ད་བར་དུ་འཆོལ་ཞིབ་འཐུས་ངེས་མ་བྱུང་བའི་འཆོ་བ་སྤངས་
པའི་གཞོན་ཤུགས་དང་། དེའི་རྣམ་པའི་བེད་སྲིད་ཀྱི་ཐབས་ལམ་ལག་ལེན་རུང་
མིན་དང་། ཕན་ཐོགས་གྱི་རྣམ་པར་གོ་རྟོགས་དང་དོ་སྣང་ལྡན་པའི་བསམ་
གཞིགས་བྱས་པ་ངེས་དངོས་ཡོད་ཀྱི་གདམ་ཁ་དག་མངོན་པར་བྱེད་སྲིད།

ང་ཚོས་འཆོ་བ་ཅན་གྱི་ཉེས་ཆད་རྣམས་འཆོ་བ་སྤངས་པ་ཞིག་གིས་བརྗེ་སྐྱུར་
བྱེད་པར་ལམ་ལྗོངས་ཇི་ཅི་མ་ཡོང་མིན་ནི། ཏེ་ཅང་ཚད་མཐོ་བོ་ཞིག་གི་སློབ་ནས་
དགོས་དོན་ལ་དམིགས་པའི་འཆོ་བ་ཅན་གྱི་ཉེས་ཆད་རྣམས་ཀྱི་ཚབ་དུ་ཕན་རྣམས་
ལྡན་པའི་འཆོ་བ་སྤངས་པའི་རྟེན་ཚབ་གཞི་རྒྱ་ཇི་ཅི་མ་འཛོགས་ཐུབ་མིན་གྱིས་ཐག་
གཙེད་བྱེད་ཀྱི་རེད། །།

བྱུང་བཀོད།

གནད་ཆེའི་ཐ་སྐད་ཀྱི་གོ་དོན་རིམ་ལུ་མེག

གོ་ཤེས་ཉན་ཤེས། གང་དུ་ཁ་གཏད་པ་སོ་སོར་གདམ་ཁ་ཞིག་ཡོད་བཞིན་དུ་འཆོ་
 བ་སྐངས་པའི་ལས་འགུལ་བ་ཆོའི་དགོས་འདུན་འགའ་ཞིག་ཐོག་བཀའ་ཁྲིལ་
 གནང་བ་དང་། སམ་འཁྲུང་འགྲིག་རེ་ཡོང་བའི་ཁས་ལེན་ཐག་གཅོད་བྱེད་པའི་
 འཆོ་བ་སྐངས་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་འགྱུར་བའི་ཐབས་ཤེས་ཤིག་ཡིན། ཁ་གཏད་པ་
 དག་གི་ལྟ་ཚུལ་ལ་འགྱུར་བ་དང་། འཆོ་བ་སྐངས་པའི་བཅོན་ཤེད་བྱུང་མེད་ཀྱང་།
 སན་ཚུན་སམ་འཁྲུང་འགྲིག་རེ་ཡོང་བའི་འདོད་པ་ཞིག་ཡོད་སྐབས་སུ་གོ་ཤེས་
 ཉན་ཤེས་ཡོང་བ་ཡིན།

ཁ་གཏད་པའི་སྲིད་སློང་ལམ་ལུགས་དེར་ཁ་བྱེས་དང་། འཆོ་བ་སྐངས་པའི་བཅོན་
 ཤེད། ཡང་ན་བསམ་སློབ་འགྱུར་བ་བཅས་ཡོང་བར་སུ་མཐུད་དེ་སྲིད་པའི་ལུགས་
 ཚུན་ཁག་ནས་ཀྱང་གོ་ཤེས་ཉན་ཤེས་འབྱུང་སྲིད་པ་ཡིན།

དབང་ཆ། སླིག་འཇུགས་དང་གང་ཟག་སྐར་གྱི་གོ་རིམ་དང་། རོ་སྲོད། ཐག་ཚོད།
 རྣམ་དཔྱད་བཅས་ཐོབ་ཐང་བཞིན་དུ་དང་སྐངས་ཀྱིས་ངོས་ལེན་བྱས་ཏེ་སླེ་འཁྲིད་
 ཐུབ་པ་དང་། དེ་དག་གཞན་གྱི་མཐུན་ལམ་དང་ཅི་གསུང་བཀའ་སླུབ་བརྟུན་དེ་
 ལག་ལེན་དུ་འགུལ་ཐུབ་པའི་བྱེད་ཚུལ་ཤིག་ཡིན། དབང་ཆ་ཅི་སྲིད་དོན་གྱི་དབང་
 ཆའི་འབྱུང་ཁུངས་ལྟེ་བ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་དེ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་མེན།

ཕྱིར་ལྡོག་། སྲིད་དོན་དང་། དཔལ་འབྱོར། ཡང་ན་སྲི་ཚོགས་བཅས་ཀྱི་མཐུན་
ལམ་མི་བྱེད་པ།

སྲི་དམངས་ཀྱི་ཚོད་འཛིན། སྲིད་དོན་གྱི་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པའི་བྱ་བ་དང་གོ་
དོན་གཅིག་མཚུངས།

སྲི་དམངས་ཀྱི་བྱེད་ལས། སྲིད་དོན་གྱི་དགོས་མཁོའི་ཕྱིར་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་
ལས་འགྲུལ་བརྩམས་པ་དང་གོ་དོན་གཅིག་མཚུངས།

སྲི་དམངས་ཀྱི་རྩིས་མེད། སྲིད་དོན་གྱི་དགོས་མཁོའི་ཕྱིར་བརྩམས་པའི་འཚོ་བ་
སྤངས་པའི་དོ་རྒྱལ་དང་། འགོག་ཚོལ། ཐེ་གཏོགས་བཅས་ངེས་གཏན་གྱི་བྱ་བའི་
རིགས།

སྲི་དམངས་ཀྱི་འགོག་ཚོལ། སྲིད་དོན་གྱི་དམིགས་ལུལ་ཞིག་གི་ཚད་འཚོ་བ་
སྤངས་པའི་འགོག་ཚོལ་བྱེད་པ་དང་གོ་དོན་གཅིག་མཚུངས།

སྲི་དམངས་ཀྱི་ལས་བཤོལ་དོ་རྒྱལ། སྲིད་དོན་གྱི་རྩུ་མཚན་ལ་བརྟེན་ནས་དཔལ་
འབྱོར་སློ་རྒྱལ་བྱེད་པ་ཞིག་ལ་ཟེར། འདིའི་སྐབས་སུ་ལས་མི་རྣམས་ཀྱིས་ལས་
བཤོལ་དོ་རྒྱལ་བྱེད་པ་མ་ཟད། ལྷག་པར་དུ་སློབ་སྦྱོང་དང་། ཚད་ལས་པ། ཚོང་པ།
གཞུང་ཞབས་པ། གྲལ་རིམ་མི་སྣ་བཅས་ཀྱིས་ཀྱང་ལས་ཚེ་བར་ཆ་གས་ལེན་སྲིད་

མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པ་དེས་དབང་ཚད་ཀྱི་འབྲུང་ཁྲུང་ས་ཁག་བཀག་པའམ། བཅད་
པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁ་གཏད་པའི་སྲིད་གཞུང་ངམ་ལམ་ལུགས་དེ་རང་འགར་ཐོར་
ཞེག་འགྲོ་བ་ཡིན།

སྲིད་ཀྱི་རང་དབང་། གང་ཟག་སྐྱེར་དང་སྡེ་ཁག་ལ་སྲིད་ཚོགས་དང་སྲིད་དོན་ལམ་
ལུགས་ཀྱི་བཀོལ་སྲིད་དང་ཐག་གཅོད་ནང་འཇུག་ཞུགས་བྱེད་རྒྱ་དང་། དེ་བཞིན་
གང་ཟག་སྐྱེར་ལ་ཡང་རང་ཉིད་ཀྱི་བྱེད་ལས་དང་གདམ་ཁའི་རང་དབང་སྲིད་པའི་
སྲིད་དོན་ཀྱི་ཆ་རྒྱུན་ཞེག་ལ་ཟེར།

གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱས། འཐབ་ཚོད་ཅིག་གི་ནང་དུ་བྱེད་ལས་ཀྱི་རྒྱ་དེམ་
ཞེག་བདམས་ནས་དམིགས་ཡུལ་ཞེག་ཇི་ལྟར་འགྲུབ་པའི་འཆར་སློབ་རྒྱ་ཆེ་ཤོས་
ཤིག་ཡིན། གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱས་ཀྱིས་འཐབ་ཚོད་ཅིག་གི་ནང་དུ་སྡེ་ཁག་ཀྱི་
དམིགས་ཡུལ་བསྐྱབ་པར་སྡེ་ཁག་དེར་རན་པ་དང་ཡོད་པའི་བཟང་སྲིད་དང་།
དཔལ་འབྱོར། སྲིད་དོན། མིའི་རྣམ་གྲགས་བཅས་ཀྱི་འབྲུང་ཁྲུང་ས་ཡོངས་ལ་སྡེ་
ཁྲིད་ལམ་སྟོན་དང་འབྲེལ་མཐུན་བྱེད་པར་གྲོགས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

འཐབ་ཚོད་སྲིད་ཡོངས་ཀྱི་རྒྱ་དང་གཞིའི་འཕེལ་རིམ་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་བྱེ་བྲག་པ་རྣམས་
འགྲུབ་པར་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱས་ཤིག་གི་ནང་དུ་བྱུང་ཚད་དེས་ཅན་ཀྱི་
འཐབ་བྱས་སྣ་མང་བེད་སྲིད་བྱེད་སྲིད་པ་ཡིན།

སློབ་མ་ཚོམས་པའི་སྡེ་ཁག། གང་གི་སློབ་མ་ཚོམས་པའི་གནད་དོན་དག་འཐབ་

ཚོད་ཀྱི་ནང་དུ་ཚོད་གཞི་ཡིན་པ་དང་། དེ་དག་འཚེ་བ་སྤངས་པའི་འགོག་ཚོལ་བ་
ཚོས་འཐབ་ཚོད་དོན་གཉེར་བྱེད་པའི་སྲིད་བཏང་མང་ཚོགས་ཀྱི་ཤེ་ཁག་ཞིག་།

མིའི་རུས་ཤུགས། འདིར་བེད་སྲིད་བྱས་པའི་ཐ་སྐྱོད་འདི་དབང་སྐྱུར་བྱེད་པོ་སྟེ་
རྒྱལ་ཁབ་ལ་བཀོད་འདོམ་བྱེད་པའི་དབང་བསྐྱུར་ཤེ་ཁག་གི་བཀའ་ལ་བརྩེ་བ་དང་།
ཁོ་དང་མཐུན་ལམ་བྱེད་པའམ། ཡང་ན་ཁོའི་ཚོད་སེམས་ལག་བསྟར་བྱེད་པར་
གྲོགས་བྱེད་པའི་ཤེ་ཁག་དང་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་གྲངས་འབོར་མཚོན་པ་ཞིག་ཡིན།
འདིར་སྲིད་བཏང་མང་ཚོགས་ཀྱི་ནང་གི་ཤེ་ཁག་དང་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་བསྐྱུར་ཚད་
དང་། དེ་དག་གི་སློག་འཇུགས་ཀྱི་རང་དབང་དང་། རྣམ་པ། རྒྱ་ཁྲིན་བཅས་
འདུས་ཡོད།

སྲིད་དོན་ཀྱི་དབང་ཆའི་འབྲུང་ཁྲུངས་དག་ནས་གཅིག་ཡིན་པའི་མིའི་རུས་
ཤུགས་ཀྱི་འབྲུང་ཁྲུངས་འདི་དག་ཐོབ་དང་མ་ཐོབ་ཀྱིས་རྒྱུན་པས་དབང་སྐྱུར་པའི་
དབང་ཚད་ལ་ཤུགས་རྒྱུན་ཐབས་ཀྱི་ཡོད།

དངོས་པོའི་འབྲུང་ཁྲུངས། འདི་ནི་སྲིད་དོན་ཀྱི་དབང་ཆའི་འབྲུང་ཁྲུངས་གཞན་
ཞིག་ཡིན། ཐ་སྐྱོད་འདི་མཁར་དབང་དང་། རང་བྱུང་གཉེར་ཇུས། དུལ་གྱི་
འབྲུང་ཁྲུངས། དཔལ་འབྱོར་གྱི་ལམ་ལུགས། བརྒྱད་ལམ་གྱི་ཐབས་ཤེས། འགྲིམ་
འགྲུལ་གྱི་ཆ་རྒྱུན་བཅས་ལ་འཇུག་པ་ཡིན། དབང་སྐྱུར་པས་འདི་དག་ལ་ཇི་ཅམ་
སྤངས་འཇོན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པའམ་མེད་པའི་ཆ་ཚད་དེས་དབང་སྐྱུར་པའི་དབང་
ཆའི་ཁྲབ་ཚད་དམ་རྒྱ་ཁྲིན་ཐག་གཅོད་པར་གྲོགས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

བཛེ་འགྱུར་གྱི་ཐབས་ལམ། ལམ་སྒྲོངས་ལྡན་པའི་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་
ཚོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་དག་གི་ནང་དུ་བཛེ་འགྱུར་གཏོང་བྱེད་པའི་བརྒྱུད་རིམ་དག་
ལ་ཟེར། ཐབས་ལམ་བཞི་པ་དག་ནི། བསམ་སྒྲིའི་འགྱུར་བ་དང་། གོ་ཤེས་ཉན་
ཤེས། འཚོ་བ་སྤངས་པའི་བཅོན་ཤིང། ཁ་གྲེས་བཅས་ཡིན།

བྱ་ཐབས། འཚོ་བ་སྤངས་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཐབས་བྱས་ཀྱི་ནང་དུ་བྱེད་ལས་ཀྱི་
ཐབས་ལམ་བྱེད་ཀྱི་པ་དག་ཡིན། དེས་ན་ད་བར་བྱ་ཐབས་བྱེད་ཀྱི་པ་ཉེས་བརྒྱུར་
ཉེ་བའི་འཛིན་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད། དེ་དག་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་ཐོག་གོ་གསལ་དང་།
མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པ། སྤྱི་ཚོགས་དང་། དཔལ་འབྱོར། སྲིད་དོན། འཚོ་བ་
སྤངས་པའི་ངོ་རྒྱལ་དང་རྒྱུད་སྐྱུལ་བཅས་ལྗེ་ཚོན་ལྗེ་བ་གསུམ་གྱི་འོག་དུ་དབྱེ་བ་བྱེ་
ཡོད།

མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པ། རོས་ལེན་མེད་པའི་གང་ཟག་གསལ། ལས་འགུལ། སྤྱི་ག་
འཇུགས། ཡང་ན་སྲིད་གཞུང་ལམ་ལུགས་ཤིག་གི་ཐད་དུ་སྤྱི་ཚོགས་སམ། དཔལ་
འབྱོར། སྲིད་དོན། {ཡང་ན་འདི་དག་ཟུང་འབྲེལ་ཡིན་པ་} བཅས་ཀྱི་མཐུན་ལམ་
ཆེད་མངགས་འགོག་པའམ། ཡང་ན་བར་མཚམས་གཅོད་པ་དང་དམ་བསྐྱུགས་
བྱེད་པ་བཅས་འབྲེལ་བའི་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་བྱ་ཐབས་ཀྱི་ལྗེ་ཚོན་
ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན། མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པའི་བྱ་ཐབས་རྣམས་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་མཐུན་
ལམ་མི་བྱེད་པ་དང་། དཔལ་འབྱོར་གྱི་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པ། དཔལ་འབྱོར་གྱི་

ཕྱིར་ལྷོག་དང་ལས་མིའི་ལས་མཚམས་འཛོག་པ། དེ་བཞིན་སྲིད་དོན་གྱི་མཐུན་
ལས་མི་བྱེད་པ་བཅས་ལྷེ་ཚོན་རྒྱུ་ལག་དག་གི་ནང་དུ་དབྱེ་བ་བྱེད་ཡོད།

འཚོ་མེད་ཞི་བ། {ཚོས་ཕྱོགས་སམ་བཟང་སྲིད་དང་འབྲེལ་བ།} གང་དུ་ཚོས་
ཕྱོགས་སམ་བཟང་སྲིད་ཀྱི་སྐྱོན་ནས་འཚོ་བའི་བྱེད་ལས་འགོག་པའི་ཡིད་ཆེས་དང་
སྲིད་ལམ་གྱི་རིགས་ལྷེ་ཚོགས་པ་ལ་བློ་བཟོ། ཡིད་ཆེས་ཀྱི་ལམ་ལུགས་འགའ་ཞིག་གི་
ནང་དུ་ཕྱིའི་འཚོ་བ་རག་པ་བྱེད་མི་ཚོགས་པ་ཙམ་དུ་མ་བཟང་བསམ་ངན་དང་ཚིག་
ངན་ཡང་བཀག་ཡོད། ཡིད་ཆེས་ཀྱི་ལམ་ལུགས་འགའ་ཞིག་གིས་ཁ་གཏད་པའི་
ཐད་དུ་སྲིད་ལམ་དང་ཀྱན་སྦྱང་བཟང་པོ་དགོས་པ་སྣོན་གྱི་ཡོད། ཡིད་ཆེས་བྱེད་པོ་
འདྲིའི་རིགས་ཀྱིས་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚོད་རྒྱ་མཚོན་དངོས་ཡོད་ཀྱི་དོན་དུ་
ཉམས་ལེན་བྱེད་བཞིན་པ་ཚོ་དང་མཉམ་དུ་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་ནང་
དུ་ཡང་ཡང་ཆ་ཤས་ལེན་ཡང་སྲིད་ལ་མི་ལེན་པའང་འདེམས་སྲིད།

འཚོ་བ་སྤངས་པའི་བྱེད་ལས། ཕྱིའི་འཚོ་བ་རག་པ་དང་བྲལ་བའི་ཐེག་ཏོགས་
དང་། འགོག་ཚོལ། ངོ་རྒྱུ་བཅས་བྱེད་པའི་སྲིད་བཏང་གི་ཐབས་ལམ་ཞིག་ཡིན།
བྱེད་ལས་དེ་དག་(ཀ) འདོར་འོས་ཀྱི་བྱ་བ་དང་། (ཁ) མངགས་འོས་ཀྱི་བྱ་བ།
ཡང་ན་ (ག) གཉིས་ཀ་རྒྱུང་འབྲེལ་བཅས་བརྒྱུད་དེ་ཡོང་སྲིད། ཀ། འདོར་འོས་
ཀྱི་བྱ་བ་ཞེས་པ་ནི། ཆ་ཤས་ལེན་མཁན་ཚོས་སྲིག་དང་ཁྲིམས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱེད་
དགོས་པའི་བྱ་བ་དང་། ལུགས་སྲོལ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱེད་དགོས་པའི་བྱ་བ། ཉམས་
རྒྱན་ལྡན་དུ་བྱེད་པའི་བྱ་བ་བཅས་ལག་ལེན་དུ་འགོལ་བར་ཁས་མི་ལེན་པ་ལ་བློ་བཟོ།

ཁག་མངགས་འོས་ཀྱི་བྱ་བ་ཞེས་པ་ནི། ཚ་ཤས་ལེན་མཁན་ཚོས་སྤྱི་དང་ཁྱིམ་ས་
ལ་བརྟེན་ནས་བྱེད་མི་ཚོགས་པའི་བྱ་བ་དང་། ལྷགས་སྲོལ་ལ་བརྟེན་ནས་མི་ཚོགས་
པའི་བྱ་བ། ཏུས་རྒྱན་ལྡན་ཏུ་མི་བྱེད་པའི་བྱ་བ་བཅས་ལག་ལེན་ཏུ་འགེལ་བ་ལ་
ཟེར།

ཐབས་ལམ་འདིའི་ནང་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་ངོ་ཚྭ་དང་རྒྱུད་སྐྱུལ། མཐུན་
ལམ་མི་བྱེད་པ། འཚོ་བ་སྤངས་པའི་ཐེག་ཏོགས་བཅས་ལྗེ་ཚོན་ལྟེ་བ་གསུམ་གྱི་
ནང་ཏུ་ཟླ་སྤྲིལ་བྱས་པའི་བྱ་བ་ཐབས་བྱེ་བྲག་སྣ་མང་ཞིག་འདུས་ཡོད།

འཚོ་བ་སྤངས་པའི་བཅོན་ཤེད། རྒྱ་ཁྱབ་ཆེ་བའི་བརྩེ་མེད་དང་མཐུན་ལམ་མི་
བྱེད་པའི་རྒྱུན་གྱིས་གནས་སྤངས་དེའི་རྣམ་པ་ལྡན་པའི་སྤངས་འཛིན་ཁ་གཏད་
པའི་ལག་ནས་འཕྲོག་ཟེན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁ་གཏད་པ་རྣམས་ཀྱི་འདོད་རྫོབ་དང་མི་
མཐུན་པར་དགོས་འདུན་འགྲུབ་པའི་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་བྱེད་ལས་ནང་གི་བརྗེ་
འགྱུར་གྱི་ཐབས་ཤེས་ཤིག་ཡིན། འོན་ཀྱང་ཁ་གཏད་པ་རྣམས་རང་འཇགས་
གཞུང་འབྲེལ་གྱི་གོ་གནས་སུ་གནས་པ་མ་ཟད་ལམ་ལྷགས་ཁ་ཐོར་ཏུ་སྤྱོད་མེད།

འཚོ་བ་སྤངས་པའི་གྲོན་ལོག་ ཚེས་མེད་དང་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པའི་བེད་སྤྱོད་
ཤུགས་ཆེ་ལ་བརྟེན་ནས་བཅོན་གཞོན་ཅན་ཏུ་ངོས་འཛིན་བྱེད་པའི་གཏན་ལ་ཕབ་
པའི་སྲིད་གཞུང་ལམ་ལྷགས་ཤིག་གི་ཐད་ཏུ་མང་ཚོགས་ཀྱིས་སྲིད་གྱི་སྐྱེར་ལངས་
བྱེད་པ་ཞིག་ལ་ཟེར།

འཚོ་བ་སྤངས་པའི་ཐེ་གཏོགས། འཐབ་ཚུང་གི་གནིས་སྐབས་ཤིག་གི་ནང་དུ་ཁ་
གཏད་པའི་ལས་འགུལ་དང་ཁོང་ཚོའི་ལས་ལུགས་བཞོལ་སྦྱོང་བྱེད་པ་ལ་འཚོ་བ་
སྤངས་པའི་ཐབས་ལམ་བརྒྱད་དེ་ཐད་ཀར་ཐེ་བྱས་བྱེད་པའི་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་
བྱེད་ལས་ཀྱི་ཐབས་བྱས་ཀྱི་ཕྱེ་ཚན་ཚེན་པོ་ཞིག་ཡིན། ཐབས་བྱས་འདི་དག་མཚོན་
རྟགས་ཀྱི་དོ་རྒྱུ་དང་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པ་གཉིས་ཀ་ལས་ལོགས་སུ་གྱུར་བ་
ཡིན། གཏོར་རྒྱལ་ཅན་གྱི་ཐེ་གཏོགས་ནི་ཤས་ཆེ་བ་ཕྱི་གཞུགས་དང་འབྲེལ་བ་
[དཔེར་ན་ལོ་བཀག་པ་ལྟ་བུ།] ཡིན་ཀྱང་སེམས་ཁམས་དང་། སྤྱི་ཚོགས། དཔལ་
འབྱོར། མིང་དོན་དང་འབྲེལ་བའང་ཡོང་མྱོད།

འཚོ་བ་སྤངས་པའི་དོ་རྒྱུ་དང་རྒྱད་སྐུལ། གང་དུ་བྱ་ར་དང་། ལོ་མ་བཟོད།
ཡང་ན་དོ་རྒྱུ་རམ་སྟོན་བྱེད་བྱིར་གཅིག་ཕྱར་ལངས་སྡོད་པ་ལྟ་བུ། རྒྱད་སྐུལ་གྱི་
འབད་ཚུལ་དང་འགུལ་ལྷའི་བསམ་ཚུལ་མདོན་པའི་མཚོན་རྟགས་ཀྱི་འཚོ་བ་
སྤངས་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཐབས་བྱས་ཀྱི་ཕྱེ་ཚན་ཚེན་པོ་ཞིག་ཡིན། ལས་འགུལ་
འདི་རིགས་བསམ་ཚུལ་ངག་གིས་བརྗོད་པ་ལས་ལུས་པ་ཆེ་ཡང་མཐུན་ལམ་མི་
བྱེད་པ་ [དཔེར་ན་ལས་བཞོལ་དོ་རྒྱུ།] དང་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་ཐེ་གཏོགས་
[དཔེར་ན་ལོ་འགོག་པ་] ལས་རྒྱུང་བ་ཡོད།

འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་ཚུང་། འཚོ་བ་སྤངས་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་རྣམ་པ་སྟོབས་
ཚེན་གྱི་སྟོན་སྲོལ་དམིགས་བསལ་དུག་གཞོན་གྱི་ཡ་ལན་སྦྱོང་སྲིད་པའི་ཐབས་ཤེས་
ཟབ་པོ་དང་། ཐག་ཚེད་པོ་ཡོད་པའི་ཁ་གཏད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐད་དུ་རྩི་ཐག་ཚེད་

པའི་འཐབ་ཚུད་བྱེད་པ་ཞིག་ལ་ཟེར།

འཚོ་བ་སྤངས་པའི་གོ་མཚོན། འཚོ་བ་སྤངས་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་བྱེ་
བྲག་པ་དག་ལ་ཟེར།

རྒྱལ་སྐྱོར་གྱི་ཀ་བ། ཡོད་བཞིན་པའི་སྲིད་གཞུང་གི་དགོས་ངེས་ཀྱི་དབང་ཆའི་
འབྲུང་ཁུངས་རྒྱུན་སྐྱོད་སྲིད་པ་དང་། སྲིད་གཞུང་དེའི་དབང་ཆའི་རྣམ་པ་རྒྱ་
ཚེར་གཏོང་བར་མཐོ་སྲོད་བྱེད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཆ་ཤས་དང་སློབ་འཇུག་ལྟ་བུ་
དཔེར་ན། སྐྱོར་སྤང་བ་དང་། བཅོམ་ཁང་། ཉེས་ཆད་ཀྱི་རྣམ་པ་མཐོ་སྲོད་བྱེད་
པའི་དྲུག་པའི་དཔུང་དམག དབང་ཚད་དམ་ཁྲིམས་མཐུན་གྱི་རྣམ་པ་སྲོད་པའི་
ཚོས་ཕྱོགས་དང་བཟང་སྲོད་ཀྱི་དབྱ་ཐོབ་ལག དཔལ་འབྱོར་གྱི་མཐུན་རྐྱེན་མཐོ་
སྲོད་བྱེད་པའི་ལས་མི་དང་ཚོང་ལས་ཀྱི་སྡེ་ལག དེ་བཞིན་གཞན་ཡང་སྲིད་དོན་
དབང་ཆའི་འབྲུང་ཁུངས་སྤོངས་འཛིན་པ་ལག་བཅས་ཡིན།

སྲིད་དོན་གྱི་འཐབ་ཚུལ། (སྲིད་དོན་གྱི་ཐུང་ཉལ།) འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འཐབ་
ཚོད་ཅིག་གི་སྐབས་སུ་དབང་ཆའི་འབྲེལ་བར་འགྱུར་བ་གཏོང་བྱིར་བཤོལ་སྲོད་
བྱེད་སྲིད་པའི་དམིགས་བསལ་བརྒྱུད་རིམ་ཞིག་ཡིན། སྲིད་དོན་འཐབ་ཚུལ་གྱི་
ནང་དུ། འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འགོག་ཚོལ་བའི་ཐད་དུ་ཁ་གཏད་པས་དྲུག་སྲོད་ཀྱིས་
བཅོམ་གཞིན་བྱས་པ་དེ། སྲིད་དོན་གྱི་ཆ་ནས་འཚོ་བ་སྤངས་པའི་འགོག་ཚོལ་བ་ཚོ་
སྤོབས་ཤུགས་ཆེ་རུ་གཏོང་བ་དང་། ཁ་གཏད་པའི་རང་ཉིད་ཀྱི་དབང་ཆའི་གནས་

སྒངས་ཉམས་རྒྱད་དུ་འགྲོ་བར་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་པར་ཁ་སྤྱོད་ས་བསྐྱར་བ་ཡིན།
འདི་ནི་འཚོ་བ་དང་བཅས་པའི་དུག་གཞོན་དེར་འཚོ་བ་དང་མགོ་སྐྱར་སྒངས་ཉེ།
སྤྱ་མཐུད་པའི་འཚོ་བ་སྒངས་པའི་བཙེ་མེད་དང་འདྲད་ཚོ་གཅིག་པུར་བཀོལ་སྤྱོད་
ཐུབ་པ་ཡིན། སྐབས་དེར་ཁ་གཏད་པའི་དུག་གཞོན་དེ་ཐབས་སྤྱད་ཤོས་ཀྱི་གནས་
སྐབས་སུ་མངོན་པ་ཡིན།

དེ་ལྟ་བུའི་བསམ་ཚུལ་གྱི་འགྲུར་བ་དེ་རྒྱ་ཁ་མ་ཚེ་མས་པའི་ཉེ་ཁག་དང་། ཉེ་
ཁག་སྤང་སྲུང་པའི་ནང་དུ་མ་ཟད། ཁ་གཏད་པའི་རྒྱན་དུས་ཀྱི་རྒྱབ་སྐྱོར་བ་ཚོའི་
ནང་དུ་འང་འབྱུང་སྲིད་པ་ཡིན། འགྲུར་བ་དེ་དག་གིས་ཁ་གཏད་པར་རྒྱབ་སྐྱོར་
ཕྱིར་འཐེན་དང་། འཚོ་བ་སྒངས་པའི་འགོག་ཚེལ་པར་རྒྱབ་སྐྱོར་གོང་འཕེལ་དུ་
འགྲོ་བ་གཉེས་ཀ་བསྐྱེད་སྲིད་པ་ཡིན། དེའི་རྗེས་འབྲས་ནི་ཁ་གཏད་པ་ཚོར་རྒྱ་
བྱུང་གྱི་དམའ་འབེབས་དང་། ཁ་གཏད་པ་ནང་ལྷུ་དུ་འགལ་ཟླ། འགོག་ཚེལ་
གོང་འཕེལ་དུ་འགྲོ་བ་བཅས་འབྱུང་སྲིད། འགྲུར་བ་འདི་དག་གིས་སྐབས་རེ་འཚོ་
བ་སྒངས་པའི་འཐབ་ཚོན་ཉེ་ཁག་གི་མཐུན་སྤྱོད་སུ་གྱུར་པའི་དབང་ཚའི་འབྲེལ་
བར་འཕོ་འགྲུར་ཤུགས་ཆེ་བསྐྱེད་ཐུབ།
འོན་ཀྱང་སྲིད་དོན་གྱི་འཐབ་ཚེལ་དེ་འཚོ་བ་སྒངས་པའི་འཐབ་ཚོན་གྱི་གནད་དོན་
ཚང་མའི་ནང་དུ་བཀོལ་སྤྱོད་མེ་ཡོང་། དེ་མེད་པའི་སྐབས་སུ་དབང་ཚའི་འབྲེལ་
བའི་འགྲུར་བ་དེ་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པའི་གཞི་རྒྱ་ཆེ་རྒྱང་ལ་རྒྱུས་པ་ཡིན།

སྲིད་དོན་གྱི་དབང་ཆ། སྤྱི་ཚོགས་ཤིག་གི་ཆེད་དུ་གཞུང་འབྲེལ་སྲིད་བྱུས་ཁག་
ལག་བསྐྱར་དང་ཐག་གཅོད་བྱེད་ཕྱིར་བེད་སྤྱོད་དུ་ཡོད་པའི་གཞོན་ཤུགས་དང་

ཤུགས་རྒྱུ་ཆ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཞིག་ལ་ཟེར། སྲིད་དོན་གྱི་དབང་ཆ་དེ་
གཞུང་གི་རྒྱུ་འཇུགས་སམ། ཡང་ན་གཞུང་ལ་འགལ་ཟླ་བྱེད་པའི་ཆབ་སྲིད་ལྟ་
བཤོམ་འཛིན་པའི་ལྷན་པོ་དང་རྒྱུ་འཇུགས་ཁག་བཅས་ནས་བེད་སྲོད་གཏོང་
སྲིད། སྲིད་དོན་གྱི་དབང་ཆ་དེ། འཐབ་ཚུད་ཅིག་གི་ནང་དུ་ཐད་ཀར་བེད་སྲོད་
གཏོང་བའམ། ཡང་ན་རྗེས་སུ་བེད་སྲོད་ཡོང་ཆེད་ཟུར་འཛིན་གི་ལྷན་པ་ཞིག་ཏུ་
བདག་ཉར་བྱེད་སྲིད།

ཉེས་ཆད། མི་མང་གིས་བྱེད་མེད་པའམ། མི་འོས་པ་ཞིག་བྱས་པའམ། ཡང་
ན་བྱེད་པའི་རེ་བ་དང་བྱེད་དགོས་དེས་གྱི་ལས་ལ་འཇུག་མ་ཐུབ་པ་གང་རུང་གི་
ཐོག་ཏུ་བཀལ་བའི་འཆོ་བ་དང་བཅས་པའམ། འཆོ་བ་མེད་པའི་ཉེས་པའམ་
འཁོན་ལན་ཞིག་ལ་ཟེར།

ཅི་གསུང་བཀའ་སླབ་མ་ལྷན་པའི་འཁོན་ལན་ཅེས་དུ་འཆོ་བ་དང་བཅས་
པའི་ཉེས་ཆད་ལས་འཆོ་བ་སྤངས་པའི་ཉེས་ཆད་ཏུང་བ་འབྱུང་སྲིད་ཀྱང་།
དམིགས་ཡུལ་དེས་ཅན་ཞིག་བསྐྱབ་པའི་དོན་དུ་འཆོ་བ་དང་བཅས་པའི་ཉེས་ཆད་
ལས་འཆོ་བ་སྤངས་པའི་ཉེས་ཆད་མང་བ་འབྱུང་སྲིད། ཉེས་ཆད་རྣམས་སྲིད་དོན་
དབང་ཆའི་འབྱུང་ཁུངས་ཤིག་ཡིན།

རང་མགོ་རང་ཐོན། རང་ཉིད་དང་། རང་གི་ལྷན་པོ་གཞུང་གི་རྒྱུ་འཇུགས་ལ་
རང་དབང་དང་། རང་ཐག་རང་གཅོད། རང་ཁ་རང་གསོ་བཅས་སྲོད་ཐུབ་པ་
དང་། རང་ཉིད་གྱི་ལས་དོན་རང་གིས་འཛིན་སྲོད་ཐུབ་པ། ལེགས་ཉེས་གྱི་དབྱེ་

འབྲེད་རང་གིས་བྱེད་ཐུབ་པའི་རྒྱས་པ་ཞིག་ལ་ཟེར།

རིག་ཚལ་དང་གོ་ཚོགས། རིག་ཚལ་དང་གོ་ཚོགས་ནི་སྲིད་དོན་གྱི་དབང་ཆའི་
འབྲུང་ཁུངས་ཤིག་ཡིན། དབང་སྐྱུར་པའི་དབང་ཆ་དེར་སྲི་ཚོགས་ནང་གི་སྡེ་ཁག་
དང་། སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་སྲུང་པའི་རྒྱས་པ་དང་། གོ་ཚོགས། རིག་ཚལ་བཙས་
དང་། དབང་སྐྱུར་བྱེད་པོར་དགོས་མཁོ་ཡོད་པའི་རྒྱས་པ་དང་། གོ་ཚོགས། རིག་
ཚལ་བཙས་ཀྱི་འབྲེལ་བས་སྐྱུར་རོགས་བྱེད་པ་ཡིན།

དབང་ཆའི་འབྲུང་ཁུངས། འདི་དག་ནི་སྲིད་དོན་གྱི་དབང་ཆའི་འབྲུང་ཁུངས་
རྣམས་ཡིན། འདི་དག་གི་ནང་དུ་དབང་ཚད་དང་། མིའི་རྒྱས་ཤུགས། རིག་ཚལ་
དང་གོ་ཚོགས། མངོན་པར་མི་གསལ་བའི་རྒྱ་རྒྱུན། དངོས་པོའི་འབྲུང་ཁུངས།
ཉེས་ཆད་བཙས་འདུས་ཡོད། འདི་དག་སྲི་ཚོགས་ནས་འབྲུང་བ་ཡིན། འབྲུང་
ཁུངས་འདི་དག་རེ་རེ་བཞིན་སྲི་ཚོགས་ཀྱི་སློབ་འཇུགས་དང་། མང་ཚོགས་ཀྱི་
བཀའ་ཚིག་དང་ལེན་དང་། མཐུན་ལམ། རོས་ལེན་བཙས་ལ་བརྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བ་
དམ་པོ་ཡོད། འབྲུང་ཁུངས་འདི་དག་གི་མཁོ་སྲོད་ཤུགས་ཆེ་ཡོད་ཆེ་དབང་སྐྱུར་པ་
དེ་སྟོབས་ཆེན་དུ་གྱུར་པ་ཡིན། མཁོ་སྲོད་ཉམས་ཀྱང་དུ་ཕྱིན་པའམ་རྒྱུན་བཙད་ཆེ་
དབང་སྐྱུར་པའི་དབང་ཆ་ཉམས་ཀྱང་དུ་འགོ་བའམ་ཐོར་ཞིག་དུ་འགོ་བ་ཡིན།

འཐབ་བྱུས། འཐབ་ཚོད་སྲི་ཡོངས་ཀྱི་ཆེད་དུ་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱུས་ཤིག་གི་
ནང་དུ་འཕྲེལ་རིམ་མཐུ། ལས་འགུལ་ཆེ་བ་ཞིག་སྲེལ་རྒྱའི་འཆར་གཞི་ཞིག་ཡིན།

འཐབ་བྱས་ནི་ཇི་ལྟར་ལས་འགུལ་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་གི་འཐབ་ཚོང་གོང་འཕེལ་གཏོང་
བ་དང་། ཇི་ལྟར་ལས་འགུལ་གྱི་དམིགས་ཡུལ་དག་ཁེ་སར་ཆེ་ཤོས་ཀྱི་སློབ་ནས་
བརྒྱབ་པར་གྲོགས་བྱེད་པའི་ལས་འགུལ་གྱི་ཆ་ཤས་སོ་སོ་བ་རྣམས་མཉམ་དུ་སྐྱ་
རྒྱུག་རྒྱུའི་གཞི་རྩའི་བསམ་ཚུལ་ཞིག་ཡིན།

འཐབ་བྱས་ནི་གང་འདོད་པའི་དམིགས་ཡུལ་དག་འགྲུབ་པ་ལ་ཐོབ་དུ་རུང་
བའི་མཐུན་ཚུན་རྣམས་ཀྱི་ཁ་ཡོད་ལག་ཡོད་ཀྱི་བེད་སྤྱོད་དང་། འཕྲོད་སྤྱོད། བཞོ་
འགྲེམས་བཅས་བྱེད་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་འཆར་གཞི་ཞིག་ཡིན། འཐབ་བྱས་ནི་
འཐབ་ཚོང་ཅིག་གི་ནང་དུ་དམིགས་ཡུལ་ངེས་ཅན་ཞིག་འགྲུབ་པ་ལ་ཕན་རྐྱབས་
ཆེ་ཤོས་ཇི་ལྟར་ཐོབ་པ་དང་། ག་དུས་ཇི་ལྟར་འཐབ་ཚོང་གཏོང་ལེན་བྱེད་དང་མི་
བྱེད་བཅས་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད།

འཐབ་བྱས་ནི་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་བཞག་ལ་སྤྱོད་བྱེད་པ་
ཡིན། ལས་འགུལ་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་གི་ཆེད་དུ་འཐབ་བྱས་ལག་ལེན་དུ་འགེལ་བར་
བཞག་ལ་སྤྱོད་ཀྱི་ཚད་གཞི་རྒྱང་གསུམ་དག་གི་ནང་དུ་འཐབ་རྩལ་དང་བྱེད་ལས་ཀྱི་བྱ་
ཐབས་བྱེ་བྲག་པ་དག་བེད་སྤྱོད་བྱེད་པ་ཡིན།

ལས་བཞོལ་ངོ་རྒྱུ་ལ། དཔལ་འབྱོར་གྱི་དམིགས་ཡུལ་ཞིག་འགྲུབ་ཕྱིར་སྦྱིན་བདག་
གི་ཐོག་དུ་འཇམ། ཡང་ན་སྲིད་དོན་གྱི་དམིགས་ཡུལ་ཞིག་འགྲུབ་ཕྱིར་སྐབས་རེ་
གཞུང་གི་ཐོག་དུ་འང་གནོན་ཤུགས་སྤྱོད་རྒྱར་ཆེད་མངགས་ལས་ཀ་ཕྱིར་བཞོལ་
ལམ། ཡང་ན་བཀག་འཁོག་བྱེད་པ་ཞིག་ལ་བྱེད།

འཐབ་ཚུལ། འཐབ་ཚོད་ཀྱི་འཕེལ་རིམ་དམ་དུག་ཅན་ཞིག་གི་ནང་དུ་ཚད་ཅན་གྱི་
དམིགས་ཡུལ་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་འགྲུབ་ཕྱིར་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཐོབ་རུང་བའི་མཐུན་ཚུན་
རྣམས་ཕན་རུས་ལྡན་པའི་བོད་སྤྱོད་རི་ལྗར་གཏོང་བའི་བསམ་སྒྲུབ་གཞི་རྟེན་བྱས་
པའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་འཆར་གཞི་ཚད་བཀག་ཅན་ཞིག་ཡིན། འཐབ་ཚུལ་ནི་སྤྱི་
ཡོངས་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་འཕེལ་རིམ་ཞིག་གི་ནང་དུ་རྒྱ་ཁྱབ་འཐབ་བྱས་ཤིག་ལག་
ལེན་དུ་འགྲོལ་བར་བོད་སྤྱོད་བྱེད་པར་དམིགས་པ་ཡིན།

འཚོ་བ། གང་དུ་མིའི་འགོ་བ་གཞན་གྱི་ཐད་དུ་བྱིའི་ལུས་ཀྱི་འཚོ་བ་རྣམས་སྦྱོར་ནས།
སྤྱི་གློན་གཏོང་བ་དང་། ཡང་ན་དེ་འདྲའི་འཚོ་བ་བྱེད་པའི་འཛིགས་སྐྱེལ་བྱེད་
པའམ། ཡང་ན་དེ་འདྲའི་འཛིགས་སྐྱེལ་ལས་འཚོ་བ་ལ་བརྟེན་པའི་བྱེད་ལས་གང་
རུང་ཞིག་ལ་ཟེར།

ཚོས་སྤྱོད་སམ་བཟང་སྤྱོད་ཀྱི་འཚོ་བ་སྲངས་པའི་རིགས་འགའ་ཞིག་གིས་
འཚོ་བའི་གོ་དོན་ནི་ཉ་ཅང་གི་གཞི་རྒྱ་ཚེན་པོར་སེམས་ཀྱི་ཡོད། འདིར་བཀོད་
པའི་རིས་ཚོག་བསྐྱེད་པོ་འདིས་ཡིད་ཆེས་དེ་དག་གི་རྗེས་འབྲངས་པ་ཚོ་དངོས་
ཡོད་གནས་ཚུལ་ལ་གཞི་བཙུག་ཏེ་འཚོ་བ་སྲངས་པའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་ཉམས་ལེན་
བྱེད་པར་གོ་སྐྱོག་ཡོད་པའི་ལྟ་ཁག་དང་། སྤྱི་བོ་རྣམས་དང་མཐུན་ལམ་བྱེད་པའི་
སྐབས་སྤྱོད་ཀྱི་ཡོད།

འཐབ་བྱས་ལྡན་པའི་འཚོ་བ་སྲངས་པའི་འཐབ་ཚོད། འཐབ་ཚོད་ཀྱི་གནས་
བབས་དང་། འགྲན་ཚོད་བྱེད་པའི་ལྟ་ཁག་གི་སྤྱོད་པ་ཤུགས། འཚོ་བ་སྲངས་པའི་

བྱེད་ལས་ཀྱི་ཐབས་ལས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་དང་རུས་པ། བྱེད་བྱུང་ཉེ་ལྷ་བུའི་འཐབ་
ཚོད་ཀྱི་འཐབ་བྱས་ལྡན་པའི་རྩ་འཛིན་དང་བཅས་པར་ཞིབ་མཐོང་དབྱེད་པའི་སྐོ་
ནས་སློག་པའི་འཆར་གཞི་ཞིག་དང་བསྐྱུན་ཉེ་བའི་སྤྱོད་བྱས་པའི་འཚོ་བ་སྤངས་
པའི་འཐབ་ཚོད་ཅིག་ཡིན། །།

